ԳԻՐՔ

ՀԱՄԱՐԱԿԱՆ ԸՆԴՕԹԻՑ

ԵՒ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՈՒՐԻՇ

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԾԷՍԵՐՈՒՆ

ԸՍՏ ՍՈՎՈՐՈՒԹԵՆՆ ԸՆԿՂԻՄԱՅ

ԵՒ ԻԼԼՈՒՍՏԻՈՅ ՄԻՒՅԵԱԼ

ԼԵԿԵՂԵՑԻՈՑՆ

ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ԴԱՒԹԻ

ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ՍԱՂՄՈՍՆԵՐՈՎԸ

ԵՒ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒ ՎՐԴՈՎՆԵՐՈՒ

ԵՒ ՄԸՐԿՒՒՏՆԵՐՈՒ

ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱԽՕՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ՎՐԴՈՎՆԵՑՈՒՄՆՕՒԹԵՆՆ

ՁԵՒԸ ԵՒ ԵՂԱՆԱԿԸ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ՑԱՒԱԶԱՑՈՒՆՈՂ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԵԱՄԲ-ՔԸ ՏՊԱԳՐՈՒԱԾ

ԼՈՆԴՈՆ.

1867—ՈՑԺԶ

W. M. WATTS, 80, GRAY'S INN ROAD.

Ա. Ց. Գ.

Անգլիացւոց եկեղեցւոյ Աղօթագրքին հետեւեալ թարգմանութիւնը նոյն եկեղեցւոյն վարդապետութիւնները, արարողութիւնները և ծէսերը ցըցուներու դիտաւորութեամբը եղած է, անոր սահմանադրութիւնները և եկեղեցականներուն կարգերը ևայլն։ Այս բանիս վրայ հետաքրքրութիւն ունեցողներուն հաճելի պիտի ըլլայ անոր ճշմարտութեանը վրայ տեղեկութիւն ունենալը. և կը հաւատանք որ ամէնքն ալ ուրախութեամբ պիտի ընդունին այս տեսակ տեղեկութիւն մը։ Այսկայ Անգլիացւոց եկեղեցւոյ Աղօթագրքին առաջին թարգմանութիւնն է որ Հայերէնի դարձաւ. և թէ որ մէկը անոր մէջ տպագրութեան կամ լեզուին կողմանէ պակասութիւն մը գտնալու ըլլայ որ սըրբագրութեան կարօտ է, յիշելու է ասանկ մէկ գործի մը ան մեծ դժուարութիւնը։ Այս տեսակ պակասութիւնները միւսանգամ տպուելու ժա-

մանակը կը շտկուին: Ամէնուն դիւրին ըլ-
լալու համար աշխարհաբառ լեզուով թարգման-
ուեցաւ. սակայն կը խոստովանինք որ դրաբառ լե-
զուն առաւել յարմար կուգայ եկեղեցական գըր-
քերուն. և ասիկայ հրատարակուեցաւ տեղեկու-
թիւն մը տալու նպատակաւը, ու չէ թէ հրապա-
րակական երկրպագութեան խորհուրդներուվը ո և
իցէ մեկուս մը՝ որ Անգլիոյ եկեղեցւոյն անդամը չէ.

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ընդհանուր Եկեղեցւոյն խոհեմութիւնը եղած է իր Հասարակաց Աղօթքի գրքին առաջին անգամ ծաղկաքաղ ընելէն ի վեր, հակառակութեան ծայրերուն զգուշութեամբ միջինը պահել, ո՛չ խիստ յամառութեամբ մերժելով, և ո՛չ ալ ամենայն դիւրութեամբ քանի մը ղանաղան տարբերութիւնները ընդունելով։ Վասնզի ինչպէս որ մէկ կողմանէ հասարակ փորձառութեամբ կ՚իմացուի թէ՝ ուր տեղ որ (առանց մեծ ու հարկաւոր պատճառի) խորհըրդով սահմանուած բաներուն փոփոխութիւն մը եղած է, կերպ կերպ ծանր վնասներ եղած է անկէ. և նոյն փոփոխութիւններովը՝ իբր թէ չար հետեւութեանց առջին առնել կարծելով, շատ անգամ խիստ անտանելի գէշ բաներու պատճառ եղած է. նմանապէս մէկ կողմանէ ալ Հաստուածպաշտութեան այլ և այլ մասնաւոր եղանակները, սովորութիւնները և արարողութիւնները՝ որ աստուածպաշտութեան փառաբանութեանը համար սահմանուած են, և ասոնք իրենց բնութեամբը անտարբեր և ըստ ինքեան փոփոխական են, և ասանկ ալ կը ճանչցուին, պատշաճ է՝ եթէ հարկը պա-

բէնքընելը) վերջին դժբաղդ խառնակութիւններուն ժամանակը դադարած լլլալը աշխարհի յայտնի է, ու հիմայ չենք ուզեր անիկայ հոս յիշատակել։ Սակայն երբոր նորին վեհափառութեանը կրկին երջանիկ հաստատութեամբը, հաւանական երեւցաւ որ ինչպէս ուրիշ բաները անանկ ալ Ս. Էջմիածնի դրքին դործածութիւնը կրկին նորոգուի, (անիկայ բնաւ օրէնքով չարգիլուելուն ու չի խափանուելուն համար) թէ որ ժամանակաւոր բան մը չի պատահեր անոր. ան ատենը ան անձերը՝ որ վերջին ժամանակի իրաւունք յափշտակողներուն իշխանութեամբը գրեթէ իրենց դէմ եղած պարտքը ըրած էին ժողովուրդը անկէ օտարացընելու, տեսան որ իրենց անուանը ու օգտին համար հարկաւոր էր որ անհնարին ջանքերով աշխատին ամէնքը անոր դործածութենէն հրաժարեցընելու, (չէ նէ պէտք էր որ իրենց յանցանքը բացարձակ խոստովանէին, որ անանկնելուն շատ դժուարին է)։ Անոր համար Ս. Էջմիածնի դրքին դէմ ալ եւ ալ տեսրակներ հանեցին, կրկին ան հին հակառակութիւնները մէկ տեղ ժողվելով, և միանդամայն ուրիշ նորեր հնարելով առաջիններէն շատ էլլել, որպէս թէ պակասներուն տեղը լեցունեն։ Վերջապէս անհնարին թախանձանքներով նեղութիւն կուտային վեհափառ Ս. Հոգւոյն, որ նոյն գիրքը նորէն քննուի, և անոր մէջ անանկ փոփոխութիւններ ու յաւելուածներ ընէ՝ որ երկիւղած խղճմտանքնե-

հանջէ, որ կարեւոր ու մանրամասն քննութեամբ ժամանակին կերպ կերպ պահանջմանը ու յարմարութեանը նայելով փոխուին, որ ժամանակ ժամանակ հարկաւոր ու պատշաճ կ'երեւայ իշխանութեան մէջ գտնուողներուն: Որոր նայելով կը գըտնանք որ յիշատակաց արժանի գանազան թագաւորներուն ժամանակները կրօնքի բարեկարգութենէն եաեւ, եկեղեցին մանրամասն ու ծանր քննութեամբ իրաւացի պատճառներէ շարժեալ, հաւատնուելեամբ ներած է մասնաւոր բաներու մէջ անանկ փոփոխութիւններ ընելու, որ անոնց ամէն մէկին ժամանակը յարմար սեպուած էին. այսու ամենայնիւ այն կերպ սովորութեամբ՝ նոյն գլխաւոր բանը և իր իսկական էութիւնը (ինչպէս որ նիւթական մասունքներուն մէջ, անանկ ալ իրենց ձեւովը ու կարգովը) միեւնոյն այս ներկայ ժամանակս շարունակուեցան, ու այնպէս հաստատ ու անշարժ ալ կը մնան, թէև ամէն կերպ ունայն չանքերով ու սաստիկ յարձակմամբ ասանիկ բանիս դէմ գրգռեցան անոնք՝ որոնք փոփոխութեան հակամիտեալ էին, և հասարակութեան ունեցած պարտականութիւնին հատուցանելու տեղը, միշտ իրենց առանձին երեւակայութեանը ու օգտին հոգածու երեւցան:

Որոնչ անվայել պատճառներով և ինչ չար խորհուրդներով Հասարակաց Կրօնքի գրքին գործածութիւնը (թէպէտև քաղաքական օրէնքներով հաստատուած, ու դեռ բնաւ չի խափանուած ասանիկ օ-

րու համար հարկաւոր կը սեպուի. որուն՝ վեհա-
փառ Աղբքան իւր աստուածապաշտ բնաւորութենէն
շարժեալ, ո և իցէ յորդորմամբ հաւատացեալ իր
ամէն հպատակներուն հաճութեանը համար (որ-
չափ որ բանաւոր կերպով կարելի էր) մարդասի-
րութեամբ հաւանութիւն տուաւ:

Այն մանրամասն քննութեան ժամանակը մեր
ջանքը աս եղաւ որ մի և նոյն խոհականութիւնը պա-
հենք, ինչպէս որ առջի ժամանակները անանկ դիպ-
ուածի մը մէջ գործածուած կը գտնանք: Այս պատ-
ճառաւ մեղի առաջարկուած փոփոխութիւններէն
անանկները մերժեցինք, որ կամ վտանգաւոր հե-
տեւութիւններ կը պատճառէին, (ինչպէս հաստատ-
ուած վարդապետութեան մը, կամ Անգղիայի եկե-
ղեցւոյն գովելի սովորութեանը, և կամ ճշմարտա-
պէս Քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյն ծածկաբար
կը դպչէին) կամ թէ պիտուն չէին, հապա պարապ
ու ոչինչ բաներ էին: Նակայն մեզի առաջարկուած
փոփոխութիւնները՝ (ինչ տեսակ անձինքներէ, ինչ
պատճառներով կամ ինչ վախճանով որ առաջար-
կուեցան) որ ամէն մէկ կերպով յարմար ու պատշաճ
երեւցան մեզի, մենք մեր անձնիշխան կամքովը ինք-
նին հաւանութիւն տուինք անոնց, ու չէ թէ աւի-
կայ ընելու ձեռնարկութեան մը պահանջմամբը ըս-
տիպուելոնիս, որ մեզ հարկաւ բռնադատած ըլլար
նոյն փոփոխութիւնները ընելու. ինչուան որ մեր դա-
տողութեամբը լիովին համոզուած հաստատ գի-

տունք, (և անանկ ալ բոլոր աշխարհի կը խոստովա-
նինք) թէ առջևնքի օրէնքով հաստատուած դրքին
մէջ ամենևին բան մը չի գտնուիր, որ Աստուծոյ
պատգամին կամ ողջամիտ վարդապետութեան մը
դէմ եղած ըլլայ, և կամ բարեպաշտ անձ մը կարող
չըլլայ ուղիղ խղճմտանքով գործածելու ու անոր
հնազանդելու, կամ թէ ըստ բաւականին պաշտպա-
նելի չըլլայ մէկի մը դէմ, որ անոր դէմ կը հակա-
ռակի՝ թէ որ անանկ հաւատարիմ ու համեմի մեկ-
նութիւն մը տրուի, ինչպէս որ ընդհանուր իրա-
ւասութեամբ հարկ է ամէն մարդկանց դրութիւննե-
րուն, և մանաւանդ անանկներուն՝ որ հեղի-
նակութեամբ հրատարակուած են, և իսկ սուրբ
գրոց ընտիր թարգմանութիւններուն անդամ:

Այս ձեռնարկութեանը մէջ մեր գլխաւոր վախ-
ճանը անիրաւութեամբ պահանջող այլ և այլ կող-
մերը հաճեցունել չէր, հապա ղգուշաւոր խոհակա-
նութեամբ նախամեծար սեպելինք ընդհանուր Ե-
կեղեցւոյն խաղաղութիւնը ու միաբանութիւնը ամ-
փոփ պահելը, հրապարակաւ աստուածպաշտու-
թեան ժամանակը յարգութիւն ու ջերմեռանդու-
թիւն ունենալը, և բացէ ի բաց անոնց պատճառ-
ները կտրելը, որոնք եկեղեցիին պաշտամունքները
պարսաւելը, և անոնց դէմ մաքառելու պատճառ
կը մնտրուին: Այս գիրքը առջինէն քանի մը տար-
բերութիւններ ունենալուն համար, թէ փոխելով,
թէ ելլեզոնելով և թէ ուրիշ կերպով, աս ընդհա-

նուր պատճառը բաւական է թէ՝ աս փոփոխու-
թիւններուն շատը նախ՝ կամ աստուածպաշտութեան
պէտ և պէտ մասին պաշտօն մատուցանողներուն աւե-
լի դիւրութեան համար եղած է, որոնք գլխաւորա-
բար պարզատօմարին ու ծանօթութիւններուն մէջն
են. կամ երկրորդ՝ հին ժամանակի գործածուած
քանի մը բառերուն ու ոճերուն այժմեան լեզուին
յարմարագոյն խօսքերովը աւելի աղէկ բացատրու-
թեանը համար, և քանի մը բառերուն ու ոճերուն
առաւել յայտնի մեկնութեանը համար, որոնք կամ
երկբայելի իմաստ կրնային ունենալ, կամ երկդիմի
նշանակութեամբ մեկնուիլ. կամ երրորդ՝ Հղօթա-
մատոյցին մէջ խօթուած Սուրբ Գրոց մասերը կա-
տարեալապէս կարդացուելու համար, որոնք՝ աւագե-
լոց թուղթերուն և աւետարաններուն և ուրիշ ըղ-
նազան տեղերու մէջ հիմա սահմանուած են վերջին
թարգմանութեանը նայելով կարդացուելու. նաեւ
յարմար դատուեցաւ որ քանի մը աղօթքներ ու գո-
հութիւններ տեղին յարմարութեամբը նորէն եվել-
ցուի, որ մասնաւոր պատեհութիւններու համար
կարգուած էին. մանաւանդ ծովուն վրայի համար
եղածները, միանգամայն չափահասներուն համար
Ա՛կրտութեան կանոնը, որ թէպէտ առջի գիրքը
յօրինուած ժամանակը այնչափ հարկաւորու-
թիւն չի կար, բայց կրկնակնունք աղանդաւոր-
ները մեր մէջ այս վերջին ժամանակները եղած ան-
կարգութիւններուն պատճառաւը շտենալուն հա-

մար հիմա հարկաւոր եղաւ, և միշտ օգտակար կըլ-
նայ ըլլալ, թէ մեր դաղթական երկիրներուն մէջ
ծնածները մկրտելու համար, և թէ քրիստոնէու-
թեան կանչուած նորահաւատներուն համար: Եթէ
մէկը մասնաւոր տեղեկութիւն մը ունենալ կ'ուզէ
Ս.ղօթամատոյցին քանի մը մասին մէջ եղած ղանա-
ղան փոփոխութիւններուն համար, թող աս դիւքը
առջևին հետ բաղդատէ. ան ժամանակը կը յու-
սանք թէ դիւրաւ կը համոզուի փոփոխութեանց
պատճառը բացարձակ տեսնալով:

Եւ մենք այս կերպով այս ծանր դործին մէջ ինք-
նին մեր պարտքը կատարելու ջանացինք, որով Ս.ա-
տուածոյ առջևին անկեղծութեամբ հանդիսանանք, և
այս մասին մեր աննենգ սրտին ջանքը (մեր կարո-
ղութեանը մէջ եղածին չափ) ամենուն խղճմտանքին
յայտ յանդիման կեցուննենք. թէպէտ կը ճանչնանք
որ դրեթէ անհնարին է (այնչափ ղանազան կար-
ծիքներու և բնութեան տէր եղողներուն, ու նաև
միայն իրենց անձին օգտին համար աշխատողներուն
մէջ, ինչպէս որ աշխարհիս վրայ անպակաս են) ա-
մենուն հաճելի ըլլալ. և չկասկածիր ալ թէ հա-
կառակասէր, անհաւան ու ծուռ ոգիի տէր մարդիկ
երբեք հաճութիւն պիտի ունենան որ և իցէ աս տե-
սակ բանի մը՝ որ ուրիշին ձեռքովը կը կատարուի,
հապա միայն իրենց ըրածներնուն կը հաւնին. սա-
կայն այսու ամենայնիւ վստահութիւն ունինք և ըստ
բաւականին կը յուսանք թէ ինչ որ հիմա հոս առա-

ջարկուեցաւ ու երկու գաւառական ժողովներով մանրամասն ու փութաջան արթնութեամբ քննուեցաւ ու ընդունուեցաւ, նաև հաճելի և ընդունելի պիտի ըլլայ զգաստ, խաղաղասէր և արդարև ուղիղ խղճմտանքով վարուող Ազգիս եկեղեցւոյն հարազատ զաւկըներուն :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՊԱՇՏՕՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐԵԼ

ՊՀԽԱՐՀԻՍ վրայ մարդկային ճարտարութեամբը հնարուած, կամ անանկ հաստատութեամբ տահմանադրուած ամենևուին բան մը չէ եղած, որ ժամանակին անցնելովը աւրուած չըլլայ. ինչպէս որ ուրիշ բաներու մէջ անանկ ալ յայտնապէս Եկեղեցւոյ Հասարակաց Ուղղութեան Գործին մէջ կ'երեւայ, որ Հասարակօրէն Աստուածային Պաշտամունք կ'ըսուի: Ամէն որ մէկը անոր սկզբնաւորութեանը ու հիմնարկութեանը տեղեկանալ կ'ուզէ նախկին Հայրերուն վկայութեամբը, դիւրաւ կը գտնայ թէ նոյն բաները միայն բարի վախճանով ու Աստուածպաշտութեան յառաջադիմութեանը համար հաստատուած էին: Որովհետեւ անոնք բանը անանկ կարդի դրեր էին որ բոլոր Աստուածաշունչը (կամ անոր մեծ մասը) տարին անգամ մը անթերի կարդացուի. ան խորհուրդովը՝ որ ասանկ կարդադրութեան միջոցով Եկեղեցականները ու մանաւանդ ժողովուրդին մէջ գտնուող Քրիստոսի Պաշտօնեաները կարող ըլլան (Աստուծոյ պատգամին յաճախակի ընթերցողութեամբը ու անոնց վրայ մտածելով) Աս-

տուածպաշտութեամբ բորբոքուելու, ու էվելօք քա-
ւականութիւն ունենան ողջամիտ վարդապետու-
թեամբ ուրիշները խրատելու, ու ճշմարտութեան
դէմ հակառակողները հերքելու. Նաև ժողովուրդն
ալ (ամէն օր շարունակ Եկեղեցւոյ մէջ Աւրբ Ա-
բին կարդացուիլը լսելով) կարող ըլլայ շարունակ
Աստուածոյ գիտութեանը մէջ յառաջանալու, ու ա-
նոր ճշմարիտ կրօնքին սիրովը ասաւել վառուելու
ու բորբոքուելու:

Ակայն շատ տարիներ անցնելով, նախկին
Հայրերուն այս բարեպաշտ ու արժանավայել սահ-
մանադրութիւններուն մէջ անանկ փոփոխութիւն-
ներ, խառնակութիւններ ու զանցառութիւններ
մտան, ու նաև առասպելախառն պատմութիւններ:
չափազանց պատասխանիներ, տաղեր, պարապ կըրկ-
նութիւններ, յիշատակութիւններ ու կոնդակներ,
որ հասարակօրէն երբոր Աստուածաշունչի մէկ գիր-
քը կ'ըսկսուէր, իրենք կամ չորս գլուխ կարդացուե-
լէն ետեւ միւսները չէր կարդացուէր: Եւ այս կեր-
պով Եսայի Մարգարէին գիրքը Յիսնակին մէջ
կ'սկսուէր, և Յոննդրցը Ղաւաւորացին մէջ. սա-
կայն անոնք միայն կ'սկսուէին բայց բոլորը չէին
կարդացուէր. նոյն կերպով կը կատարուէր Աւրբ
Ա-բին միւս գիրքերուն գործածութիւնն ալ: Եւ
անկէ Ի զատ, Պօղոս Առաքեալին պատուիրածին
դէմ՝ որ Եկեղեցւոյ մէջ բոլոր ժողովուրդին հաս-
կըցած լեզուովը խօսին, որ ան ընթերցուածները

լսելով առաւել հոդեւոր պտղաբերութեամբ փայլին, հոս Ս. Նշդլոյ Եկեղեցւոյն մէջ արարողութիւններուն բոլորը այսչափ տարիներուն մէջ Հատիններէն կը կարդացուէր, որ ամենէն ժողովուրդը էր հասկընար. անանկ որ իրենց ականջովը միայն կը լսէին, ու սիրտերնին հոդիին ու միտքերնին անոնց մէ շինութեան օգուտ մը չէին քաղեր: Ու դարձեալ, Թէպէտ նախկին Հայրերը Աղմոսները ւոթը կանոնի բաժներ էին, որուն ամէն մէկը Վիշերապաշտօն կ'ըսուէր, սակայն ասլ վերջին ժամանակները միայն անոնց մէկ քանին կը կարդացուէին, ու մնացածները բոլորովին ղանց եղուած էին: Ս. Սոնցմէ չի զատ, Ս. նդիր ըսուած կանոններուն թիւը ու դժուարութիւնը, ու արարողութեան մէջն փոփոխութիւններուն շատութիւնը պատճառ կ'ըլլար դիրքը մէկ կողմէն միւս կողմը դարձուած ժամանակը խիստ մեծ շփոթութիւններ յառաջ բերելու, անանկ որ շատ անգամ կարդացուելու տեղը գտնալը առաւել մեծ դործ մըն էր, քան թէ գտնուելէն ետքը կարդալը:

Ասոր՝ այս անպատշաճ դժուարութիւններուն վրայ խորհելով, հոս անանկ կարդ ու կանոն մը դրուեցաւ, որ նոյն բաները դիւրաւ շըտկուին: Եւ այս դործիս դիւրութեանը համար հոս նոյն խորհուրդովը Պարզատումար մը շինուեցաւ, որ պարզութեամբ ու դիւրաւ կը հասկըցուի. որուն մէջ (որչափ որ կարելի է) Հարքն ընթերցողութիւնը անանկ կարգի դրուած է, որ ամէն բան կար-

գաւ կը կատարուի, առանց մէկ մասը միւս մասէն զատելու: Այս պատճառաւ Կիւորդնները, Պատասխանները, Յորդորակները ու ասոնց նման ուրիշ ամէն լաններըլ՝ որ Սուրբ Գիրքին շարունակ կարդացուիլը կը խանգարէին՝ դուրս ձգուեցան:

Հայց Հարկաւ քանի մը կանոններ գրուելէն ի զատ ուրիշ դարմանն չի գտնուելուն համար, հոս քանի մը կանոններ գրուեցան. որ որչափ որ անոնց թիւը քիչ ըլլան այնչափ ալ պարզութեամբ ու դիւրաւ կը հասկցուին: Հիմայ հոս Աղօթքի ու Սուրբ Գրոց ընթերցողութեանը համար անանկ կարգ մը ունիք, որ հին Հայրերուն մի և նոյն խորհուրդին ու վախճանին խիստ յարմարութիւն ունի, և վերջին ժամանակի գործածուածներէն շատ դիւրին ու օգտակար: Արդարև ասիկայ առաւել օգտակար է, ինչու որ հոս անոնցմէ շատերը դուրս ձգուեցան, որոնց մէկ քանիին պատմութիւնները անտեղի էին, ոմանք անորոշ և ոմանք ալ ունայն ու աւելորդապաշտական, և ամենեւին բան մը չի նըպատակուիր կարդացուելու, բայց միայն Աստուծոյ Խօսքը, Սուրբ Գիրքերը, կամ՝ անոնց յարմար բաները, և ան ալ անանկ մէկ լեզուով մը, որ կարդացողները ու մտիկ ընողները դիւրաւ ու պարզութեամբ հասկընան: Նաև առաւել դիւրին է թէ անոր կարդաւորութեանը համառօտութեանը ու պարզութեանը համար, և թէ կանոններուն քիչ ու դիւրին ըլլալուն համար:

Եւ որովհետեւ այս Տէրութեանս մէջ մինչեւ հիմայ մեծ զանազանութիւններ կ'ըլլար Եկեղեցիներուն մէջ ընթերցման ու երգեցողութեան մասին, ոմանք Յալխբուրեան սովորութեանը հետեւելով, ոմանք Երիքորդեան, ոմանք Նանդրեան, ոմանք Եօլքեան և ոմանք Լինկոլնեան. սակայն ասկէ ետեւ բոլոր տէրութեանը մէջ միայն մէկ սովորութեան պահպանութիւն մը պիտի ըլլայ:

Եւ որովհետեւ դրեթէ անկարելի ըլլալուն համար ասանկ պարզութեամբ առաջարկուած բանի մը դործադրութեանը ու սովորութեանը ժամանակը երկբայութիւններ չի պատճառելու, ուստի անանկ ներքին պատճառած տարբերութիւնները որոշելու ու խաղաղացնելու համար (թէ որ պատահի), և այս Կրքին մէջ բովանդակուածներուն ամենը լաւ իմանալու, գործադրելու ու հետեւելու եղանակին վերաբերեալ երկբայութիւնները լուծելու համար, ուր որ կասկած մը ունենայ կամ տարբեր կերպով միտք առնէ, միշտ պէտք է Անմոռան Եպիսկոպոսին դիմել. որ ան իր ընտրողութեամբը ջանք ընէ անոնք հանդարտեցնելու ու խաղաղացնելու, որ Նոյն կանոնը այս Կրքին մէջ բովանդակուած լեզուներուն դէմ սղած չըլլայ: Եւ թէ որ ան Անմոռան Եպիսկոպոսն ալ երկբայութիւն մը ունենայ ան ժամանակը Նոյն խնդրոյն լուծմանը համար Կրքեպիսկոպոսին կրնայ խրկել:

Անպէտեւ մեր սահմանադրութեանը հարկաւո-

րութիւնը այս է որ Եկեղեցւոյ մէջ ամէն բան Ընդհանրին լեզուով կարգացուի ու երգեցուի ժողովուրդին օգտին ու շինութեանը համար, սակայն այսու ամենայնիւ չխմացուի թէ՝ ժողովուրդը իրենց Աստուան ու Յիսուան առանձին աղօթքներուին կատարած ժամանակնին, կարող չեն ա և իջէ իրենց հասկըցած լեզուովը անիկայ կատարելու։

Եւ բոլոր Քահանաները ու Սարկաւադները պէտք է որ ամէն օր Աստուան ու Յիսուան Աղօթքը առանձին կամ հրապարակաւ կատարեն, որ ժամանակ որ արդելք մը չունենան թէ հիւանդութեամբ և թէ ուրիշ տիպողական պատճառով մը։

Եւ ժողովրդապետ Քահանան՝ որ թեմի մը Եկեղեցիին կամ Յատուկի մը պաշտօնեան է, բանաւոր պատճառով մը արդիլուած չըլլալով իր տեղը կը դտնուի, նոյն Աղօթքի պաշտամունքը (Ծէմի Եկեղեցիին կամ Յատուկին մէջ պիտի կատարէ. և սկսելէն առաջ պէտք է որ յարմար ժամանակին զանգակ մը ղարնել տայ, որ ժողովուրդը դայ Աստուածոյ Խօսքը լսելու, և իր հետը աղօթք ընելու։

Արարողութիւններուն վերաբերեալ, թէ ինչու համար ոմանք խափանուած են, և ոմանք ալ պահուած։

Եկեղեցւոյ մէջ գործածուած Արարողութիւնները՝ որոնց սկզբնաւորութիւնը մարդկային սահ-

մանադրութիւամբը եղած էր, և անոնցմէ ոմանք թէպէտ սկիզբէն բարի դիտաւորութեամբ ու վաստճանով կարդուած էին, սակայն ժամանակ անցնելով վերջապէս ունայնութեան ու աւելորդապաշտութեան վոխուեցան. ան արարողութիւններէն ոմանք ալ աստուածպաշտութեան անվայել եղանակը ու կոյր նախանձաւորութեամբ Եկեղեցւոյ սովորութիւններուն խառնուեցան. և սկիզբէն անոնց թողտուութիւն եղած ըլլալուն համար օր օրի գեշի դարձան, որոնք՝ չէ թէ միայն անօգուտ ըլլալնուն համար, հապա նաև ժողովուրդը կուրացունելնուն և աստուածային վառաբանութեանը արգելք ըլլալնուն համար, խափանուելու արժանի են, և բացէ ի բաց մերժուելու. ուրիշ արարողութիւններ ալ կան՝ որ թէպէտ մարդկային սահմանադրութեամբը հաստատուած է, սակայն անոնց պահպանութիւնը պատշաճ կը համարուի, թէ Եկեղեցւոյ մէջ վայելուչ կարգադրութեան համար (որուն համար որ սկիզբէն անոնք սահմանուած էին), և թէ հոգեւոր շինութեան վերաբերելնուն համար, որուն պէտք է ընծայուիլ Եկեղեցւոյ մէջ կարգադրուած ամէն բաները (ինչպէս որ առաքեալը կը սորվեցընէ):

Եւ թէպէտ արարողութեան մը պահպանութիւնը կամ զանցառութիւնը ըստ ինքեան պզտիկ բան մը կը սեպուի, սակայն ընդհանուր կարգաւորութեան ու սահմանադրութեան մը համաւոր ու

արհամարհ օրինազանցութիւնը ու դժոդութիւնը Աստուծոյ առջին պղտիկ յանցանք մը չէ, "Ամէն բան պարկեշտութիւնով ու կարգաւ ըլլայ" կ'ըսէ Պօղոս Առաքեալ, որ նոյն կարգին սահմանադրութիւնը մասնաւոր անձանց չի վերաբերիր. ուստի՝ չըլլար որ մէկը ձեռնամուխ ըլլայ ու յանդգնութեամբ համարձակի Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ որ և իցէ հասարակաց կամ ընդհանուր կարգաւորութիւն մը հաստատելու կամ փոխելու, մինչեւ որ նոյն դործին օրինաւորապէս կանչուած ու իշխանութեամբ կարդուած չըլլայ:

Եւ որովհետեւ այս մեր ժամանակի մարդիկը այնչափ մէկզմէկէ տարբեր կարծիքներ ունին, որ ոմանք կը խորհին թէ Բարողութիւններուն պըզտիկ մէկ մասէն զատուիլը խղճմտանքի դէմ մեծ բան մը կ'ըլլայ, իրենց հին սովորութիւններովը անանկ բնաւորուած ըլլալնուն համար. Եւ ընդհակառակը, ոմանք ալ նորոգութիւններու այնչափ անձնատուր եղած են, որ ամէն բան նորոգելու կը ջանան. և այս խորհրդով հինները անանկ կ'արհամարհեն, որ ամենևուին անոնց բան մը հաճելի չէ երեւար նորէն՝ ի գլուխ. սակայն մենք պատշաճ սեպհցինք չէ թէ աս կողմերուն մէկին հաճելի ըլլալ, հապա միայն Աստուծոյ ընդունելի ըլլալ, և երկուքին օգուտը հոգալ: Եւ այս մեր գործառնութիւնը ոմանց դայթակղութիւն չըլլալու համար, որոնք հաւատի ապացոյցներով կրնան համոզուիլ, հոս քա-

նի մը պատճառներ կը դրուի թէ ինչ իրաւունքով սովորութիւն եղած արարողութիւններէն ոմանք խափանուեցան, և ոմանք արդէն ղգուշութեամբ պահուած են։

Այնոցմէ ոմանք բոլորովին խափանուելուն պատճառը աս է որ մեր այս վերջին ժամանակները անոնք այնչափ շատցան, որ անոնց ծանրութիւնը անտանելի եղաւ. Այուրբ Աստինոս իր ժամանակը անոնց համար կը ցաւէր թէ՝ անոնք այնչափ շատցեր էին որ Քրիստոնեայ ժողովուրդներուն վիճակը այս բանիս նայելով Հրեաներուն վիճակէն շատ դէշ էր։ Եւ ինքը՝ որչափ որ ժամանակը կը ներէր, կը ջանար որ ասանկ անտանելի լուծը ու բեռը վերցուի։ Ակայն ինչ պիտի ըսէր արդեօք Այուրբ Աստինոս, թէ որ այս վերջին ժամանակի մեր մէջը եղած Հրարողութիւնները տեսնալու ըլլար, որոնց հետ իր ժամանակի եղածները չէր կրնար բաղդատուիլ։ Այս մեր արարողութիւնները այնչափ շատ էին, և անոնցմէ ոմանք ալ այնչափ մութ, որ Քրիստոսի մեղի համար ըրած երախտիքները ու շնորհքները յայտնի ևրեւցնելնուն տեղը էվելի շփոթութեան ու մթութեան պատճառ կ՚ըլլային։ Եւ ասկէ՛ ի զատ, Քրիստոսի Հւետարանը Աստիսական Աօրէնք մը չէ (ինչպէս որ Այովսիսական օրէնքին մեծ մասը էր), հապա Հստուածոյ ծառայելու մէկ Ալօնք մըն է. չէ թէ օրինակաւոր կամ ստուերական ծառայութեամբ, հապա հոգևոր աղատու-

թեամբ. միայն անանկ արարողութիւններով շատանալով, որոնք վայելուչ կարդադրութեան և բարեպաշտ դաստիարակութեան կը ծառայեն. և որոնք որ բաւականութիւն ունին մարդուս բըլթամտութեամբ տկարացեալ միտքը Աստուծոյ ունեցած իր պարտաւորութեան յիշատակութեանը շարժելու քանի մը նշանաւոր և մասնաւոր նշանակութեամբ, որով մարդկային մտացը շինութեանը պատճառ կ'ըլլայ: Այս քանի մը Արարողութիւնները խափանուելուն դլխաւոր պատճառը աս եղաւ, որ անոնք խիստ չարաչար դործածութեամբ կը կատարուէին, մէկ կողմանէ ռամիկներուն և տգէտներուն աւելորդապաշտ կուրութեանը պատճառը, և մէկ կողմանէ ալ անանկ անյագ ագահութեամբ շահախնդիր ըլլող անձերուն պատճառը, որոնք Աստուծոյ փառաբանութենէն կվեր իրենց անձին օգտին համար կը ջանային. անոր համար նոյն արարողութիւններուն չարաչար դործածութիւնները բոլորովին վերցնելը անկարելի եր, մինչև որ նոյն արարողութիւնները չի վերնար:

Սակայն ան անձինքները՝ որոնք քանի մը հին արարողութիւններուն տակաւին պահուելուն համար դուշխ կը դայթակղին. թէ որ մտմտալու ըլլան որ առանց Արարողութեան անհնարին է Եկեղեցւոյ մէջ կարգ կամ կանոն մը պահելու, ան ժամանակ ճշմարիտ պատճառ պիտի ունենան իրենց

խորհուրդները ուղղելու: Եւ թէ որ ան հին Աբրահամ
րողուբթիւններէն մէկ քանիին տակաւին մնալը մէկ
մեծ բան մը կը սեպեն, և կ'ուզեն որ ամէնն ալ նո-
րէն յօրինուին. ան ժամանակը այն անձինքները՝
քանի մը արարողուբթիւններուն դործածուբթեանը
պատշաճ ըլլալուն հաւանուբթիւն տալով, ուր որ
ան հիներն ալ ըստ պատշաճի կրնան դործածուիլ,
կարող չեն ան հինները արհամարհել իրենց հնու-
թեանը համար, առանց իրենց սեպհական յիմա-
րուբթիւնը յայտնելու: Որովհետեւ ասանկ վիճակի
մը մէջ անոնք պարտին առաւել յարդուբթիւն տալ
անոնց՝ իրենց հնուբթեանը համար, թէ որ կ'ուզեն
միաբանուբթեան ու խաղաղուբթեան առաւել նա-
խանձաւոր ըլլալնին յայտնել, քան թէ նորաձեւ
ու նորասէր ըլլալնին. ուրկէ (որչափ որ կարելի է
Քրիստոնէական կրօնքին ուղիղ յայտնուբթեամբը)
միշտ զգուշանալու է: Պարձակալ անանկները արդար
իրաւունք չի պիտի ունենան ան պահուած Աբրահա-
ղուբթիւններէն դայթակղելու: Ինչու որ չարաչար
դործածուածները, և առանց պատճառի մարդկանց
խիղճերը ծանրացուցողները վերցան. և միւս մնա-
ցածներն ալ կարդի ու կանոնի համար պահուած
են, որոնք (արդար իրաւամբ) կրնան փոխուիլ. և
այս պատճառաւ անոնք Աստուծոյ օրէնքներուն հետ
հաւասար սեպուելու չեն: Եւ դարձեալ անոնք որ
մնացին ու անիմաստ արարողուբթիւններ չեն, հապա
անանկ սահմանուած են որ ամէն մարդ անոնց միտ-

քը ու ինչ օգտի ծառայելին կրնայ իմանալ. և չի կարծուիր ալ որ ժամանակէ մը ետեւ միւսնե-րուն պէս չարաչար գործածութեամբ կատարուին: Եւ այս մեր դործառնութեամբը ամենեսին չենք ու-զեր ուրիշ աղբերը պախարակել, հապա նոյն սահ-մանադրութիւնները միայն մեր ժողովուրդին հա-մար կ'ընենք. որովհետեւ արժան կը համարինք բոլոր երկրի մէջ ամէն աղգ անանկ Ազատութիւն-ներ դործածէ, որ յարմար գայ Աստուծոյ մեծ-վայելչութիւնը ու փառքը առաւել յայտնելու, ու ժողովուրդը կատարեալ ու բարեպաշտ վարքի ա-ռաջնորդելու առանց սխալմունքի կամ աւելորդա-պաշտութեան. և որ անանկ բաները մէկ դի դնեն, որոնք ժամանակ ժամանակ խիստ չարաչար գործա-ծութեամբ մոլորութեան պատճառ ըլլալը կը ճանչ-նան. ինչպէս որ շատ անգամ այլ և այլ կերպով զա-նազան երկիրներու մէջ մարդկային սահմանադրու-թիւններուն պատահեցաւ:

Աղմուկները կարգալու Կարդը.

Ամէն ամիս լոլոր Աղմոսը անգամ մը պիտի կարդացուի, ինչպէս որ աս Կրքին մէջ բաժնուած է, թէ Ազատուան և թէ Երիկուան Աղօթքին: Սա-կայն վեցտրվար ամսուն մէջ միայն մինչեւ ամսուն

քսանըութերորդ կամ քսանըիններորդ օրը կը կարդացուի։

Եւ որովհետեւ Յունվար, Մարտ, Մայիս, Յուլիս, Օգոստոս, Հոկտեմբեր և Նոեմբեր ամիսները երեսուն-մէկական օր ունին, անոր համար նոյն ամիսներուն վերջին օրերը երեսուներորդ օրուան Սաղմոսները պիտի կարդացուի. որ հետեւեալ ամսուն առջի օրը Սաղմոսը նորէն սկսի։

Եւ ճգ-ը-րորդ Սաղմոսը քսանիրկու մասի բաժնուած ըլլալուն, և բոլորը մէկ անգամին կարդալը խիստ երկար ըլլալուն, անանկ կարգի դրուեցաւ որ մէկ անգամին չորս կամ հինգ մասէն էվել չի կարդացուի։

Ութաքանչիւր Սաղմոսին, և ճգ-ը-րորդ Սաղմոսին ամէն մէկ մասին վերջը այս Սաղթանքը կրկնուի.

Փառք Հօր. և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Սուրբ Գրոց միւս մասերը կարդալու կանոնը.

Հին Կտակարանը Հռոմայ և Ութիկուան Ընդհանրական Հռաջին Ընթերցուածներուն համար կարգուած է. անանկ որ անոր մեծ մասը տարին անգամ

մը կը կարդացուի, ինչպէս որ Տօնացոյցին մէջ նըշանակուած է։

Հայոց կաթողիկոսը Ղուտուան և Իրիկուան Աղօթքի Երկրորդ Ընթերցուածներուն համար կարգադրուած է. և ամէնը կարգաւ տարին իրենք անգամ կը կարդացուի, Ղազարեցոց Ճատղեներէն և Աշխատաններէն չի զատ. բաց չի Հայտնութեան գիրքէն, ուրկէ միայն քանի մը Տօն Օրերու համար մէկ քանի Յատնաւոր Ընթերցուածներ առնուած են։

Եւ աւելր պատշաճի կարդացուելու Ընթերցուածները գիտնալու համար, հետեւեալ Պարզատոմարին մէջ ամնուն օրը նայելու է. և հոն կը գտնուի Ղուտուան և Իրիկուան Աղօթքի համար կարդացուելու Ընթերցուածներուն դէմ նահատակները. բաց չի միայն Շարժական Տօն Օրերէն, որոնք Տօնացոյցին մէջ չեն. բաց չի նաև ան Շարժ Տօններէն, որոնց տեղերը Ընթերցուածներուն մէջ պարապ թողուած է, որովհետեւ բոլոր այս Տօն Օրերուն Ընթերցուածները Յատնաւոր Ընթերցուածներուն Ղուկասեակին մէջ կը գտնուին։

Եւ գիտնալու է որ երբոր Յատնաւոր Սաղմոսներ կամ Ընթերցուածներ նշանակուած ըլլան, ան ժամանակը Տօնացոյցին ու Սաղմոսարանին մէջի կարգաւ նշանակուած Ընթերցուածները ու Սաղմոսները (թէ որ տարբեր ըլլան) պիտի թողուին։

Կ՚ակնարկենք նաև այն մասին, որ Կիրակի Օրուան Համար նշանակուած Աղերսանքը, Աւագ Հինգշաբթի եւ Աւետարանը բոլոր Հաւատացեալներուն յայտնի են, եւ պիտի չկրկնենք զանոնք։

ՊԸՐՋԱՏՕՄԸՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՍԱՆՈՎԸ

		ՕԳՈՍՏՈՍ	Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց	Երկրորդ Ընթերց
1	դ	Օր Լամասայ	Եբեմ. իթ	Յովհ. իբ	Եբեմ. լ	Եբբ. դ
2	դ	. . . . .	լա	իա	լբ	ե
3	ե	. . . . .	լդ	Գործ. ա	լդ	զ
4	զ	. . . . .	լե	բ	լղ	է
5	է	. . . . .	լէ	դ	լը	ը
6	Ա	Ա. Լիւղպուի Տէն	լթ	դ	խ	թ
7	բ	Անուն Յիսուսի	խա	ե	խբ	ժ
8	գ	. . . . .	խգ	զ	խդ	ժա
9	դ	. . . . .	խե, խզ	է	խե	ժբ
10	ե	Ս. Լաւրենտիոս նահատակ	խբ	ը	խթ	ժգ
11	զ	. . . . .	ծ	թ	ծա	Յակ. ա
12	է	. . . . .	ծբ	ժ	Ողբ. ա	բ
13	Ա	. . . . .	Ողբ. բ	ժա	գ	գ
14	բ	. . . . .	դ	ժբ	ե	դ
15	գ	. . . . .	Եզեկ. բ	ժգ	Եզեկ. դ	ե
16	դ	. . . . .	զ	ժդ	է	Ա.Պետ.ա
17	ե	. . . . .	ժգ	ժե	ժդ	բ
18	զ	. . . . .	ժը	ժզ	Լդ	գ
19	ե	. . . . .	Լդ	ժէ	Դան. ա	դ
20	Ա	. . . . . Դան.	բ	ժը	դ	ե
21	բ	. . . . .	ն	ժթ	ե	Բ.Պետ.ա
22	գ	. . . . .	զ		է	բ
23	դ	. . . Պահք.	ը	իա	թ	դ
24	ե	Բարթուղիմէոս Առաքեալ Ա.Ն.		իբ	. . .	Ա. Յովհ.ա
25	զ	. . . . .	ժ	իդ	ժա	բ
26	է	. . . . .	ժբ	իդ	Ովսեայ ա	գ
27	Ա	. . . . . Ովս. բ, դ		իե	դ	դ
28	բ	Ս. Օդոստինոս Եպիսկոպոս	ե, զ	իզ	է	ե
29	գ	Գլխատումն Ս.Յ.Ն Յովհաննու Մկրտչի	ը	իէ	ը	Բ.Գ.Յովհ
30	դ	. . . . .	ժ	իը	ժա	Յուդայ.
31	ե	. . . . .	ժբ	Մատ. ա	ժդ	Հռոմ. ա

ՊԱՐԱՐԱՏՈՒՄՆԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՒԸ

		ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երկնչեան	
			Ա. ռաջին Երկրորդ Ընթերց. Ընթերց.		Առաջին Երկրորդ Ընթերց. Ընթերց.	
1	ղ	Դիղէս Վանահայր	Ովս. ժդ	Մատ. ր	Ցովէլ. ա	Հռոմ. ը
2	է	. . . . .	Ցովէլ. բ	գ	դ	դ
3	Ա	. . . . .	Ամովս. ա	դ	Ամովս. բ	դ
4	բ	. . . . .	գ	ե	դ	ե
5	դ	. . . . .	ե	զ	զ	զ
6	դ	. . . . .	է	է	ը	է
7	է	Էնորդոս Եպիս.	թ	ը	Արդիոս	ը
8	զ	Ծնունդ Ս. Կուսին Մարիամու	Ցովս. ա	թ	Ցովս.թ դ	թ
9	է	. . . . .	դ	ժ	Մ'էքհայա	ժ
10	Ա	. . . . .	Մ'էքհայլ	ժա	դ	ժա
11	բ	. . . . .	դ	ժբ	ե	ժբ
12	դ	. . . . .	զ	ժգ	է	ժգ
13	դ	. . . . .	Նաում. ա	ժդ	Նաում. բ	ժդ
14	ե	Յասվէբաց	դ	ժե	Ամբակ. ա	ժե
15	զ	. . . . .	Ամբա. բ	ժզ	դ	ժզ
16	է	. . . . .	Սոփ. ա	ժէ	Սոփօն. բ	Ա.Կորն.ա
17	Ա	Լամպերդ Եպիս. Անգղիացի	դ	ժը	Անդ. ա	բ
18	բ	. . . . .	Անդ. բ	ժթ	Զաքա. ա	դ
19	դ	. . . . .	Զաք.բ դ	ի	դ, ե	դ
20	դ	. . . . Պահ.ք.	ղ	իա	է	ե
21	ե	Մատթէոս Աւետ. եաւ Աւետարա. նիչ և նահատակ	. . . .	իբ	. . . .	զ
22	զ	. . . . .	ը	իդ	թ	է
23	է	. . . . .	ւ	իդ	ժա	ը
24	Ա	. . . . .	ժը	իե	ժ դ	թ
25	ւ	. . . . .	ժդ	իզ	Մաղա ա	ժ
26	դ	Ս. Կիպրիանոս Արք. եպիսկոպոս	Մաղ. բ	իէ	դ	ժա
27	դ	. . . . .	դ	իը	Տօբիթ. ա	ժբ
28	ե	. . . . .	Տօբիթ. բ	Մարկ. ա	դ	ժդ
29	զ	Ս. Մ'իքայէլ և ա ւին հրեշտ'ինները	. . . .	ւ	. . . .	ժդ
30	է	Ս. Հերոնիմոս	դ	դ	զ	ժե

ՊԱՐԱՍՏՈՄԸ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՏՊՐԻԼ	Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երեւելոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	է	. . . . .	Ա. Սամ. ե	Յովհ. ժթ	Ա. Սամ. ղ	Եբրա. դ
2	Ա	. . . . .	է	ի	Ը	դ
3	բ	Հռ. ի քարտոս Եպ. Անդրեացի	թ	իա	ժ	ե
4	գ	Ս. Ամբրոսիոս	ժա	Գործ. ա	ժի	զ
5	դ	. . . . .	ժդ	բ	ժդ	է
6	ե	. . . . .	ժե	գ	ժզ	ը
7	զ	. . . . .	ժէ	դ	ժը	թ
8	է	. . . . .	ժթ	ե	ի	ժ
9	Ա	. . . . .	իա	զ	իի	ժ ա
10	բ	. . . . .	իդ	է	իդ	ժի
11	գ	. . . . .	իե	ը	իզ	ժդ
12	դ	. . . . .	իէ	թ	իը	Յակ. ա
13	ե	. . . . .	իթ	ժ	Լ	ի
14	զ	. . . . .	ի ա	ժա	Բ. Սամ. ա	դ
15	է	. . . . .	Բ. Սամ. ի	ժ բ	դ	դ
16	Ա	. . . . .	դ	ժդ	ե	ե
17	բ	. . . . .	զ	ժդ	է	Ա. Պետ. ա
18	գ	. . . . .	Ը	ժե	թ	ը
19	դ	Ալֆէձ Արքեպ. Անդրեացի	ժ	ժզ	ժա	դ
20	ե	. . . . .	ժբ	ժէ	ժգ	դ
21	զ	. . . . .	ժդ	ժը	ժե	ե
22	է	. . . . .	ժզ	ժթ	ժէ	Բ Պետ. ա
23	Ա	Ս. Գէորգ Նահատակ.	ժը	ի	ժթ	ը
24	բ	. . . . .	ի	իա	իա	դ
25	դ	Ս. Մարկոս Աւետ. Նահատակ.	. . . .	իբ	. . . .	Ա. Յովհ. ա
26	դ	. . . . .	իբ	իդ	իդ	բ
27	ե	. . . . .	իդ	իդ	Ա. Թագ. ա	գ
28	զ	. . . . .	Ա. Թագ. ը	իե	դ	դ
29	է	. . . . .	դ	իզ	ե	ե
30	Ա	. . . . .	զ	իէ	է	Բ. Գ. Յովհ.

ՊԱՐՈՒՆՏՕՐԸ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՒԸ

		ՄԱՑԻՒ	Աղօթք Աւետաւան		Աղօթք երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	բ	Ս. Փիլիպպոս և Ս. Յակոբոս Առաքեալք				Յուդայի
2	գ	. . . .	Ա. Թագ. բ	Գործ. իբ	Ա. Թագ. ե	Հռոմ. ա
3	դ	Գ. Լուսո Խաչ		Մատ. ա	ժա	բ
4	ե	. . . .	ժբ	բ	ժգ	գ
5	զ	. . . .	ժդ	դ	ժե	դ
6	է	Ս. Յովհ. Աւետ. Դուռ Լատ.	ժղ	դ	ժէ	ե
7	Ա	. . . .	ժը	և	ժթ	զ
8	բ	. . . .	ի	զ	իա	է
9	գ	. . . .	իբ	է	Ի. Թես. ա	ը
10	դ	. . . .	Ի. Թագ. բ	ը	դ	թ
11	ե	. . . .	դ	թ	ե	ժ
12	զ	. . . .	ղ	ժ	է	ժա
13	է	. . . .	ը	ժա	թ	ժբ
14	Ա	. . . .	ժ	ժբ	ժա	ժգ
15	բ	. . . .	ժբ	ժդ	ժգ	ժդ
16	գ	. . . .	ժդ	ժդ	ժե	ժե
17	դ	. . . .	ժղ	ժե	ժէ	ժզ
18	ե	. . . .	ժը	ժզ	ժը	Ա. Կորն. ա
19	զ	Դուռնատան Արքեպիսկ. Անդղ.	ի	ժէ	իա	բ
20	է	. . . .	իբ	ժը	իդ	գ
21	Ա	. . . .	իդ	ժը	իե	դ
22	բ	. . . .	Եզր. ա	ի	Եզր. դ	ե
23	գ	. . . .	դ	իա	ե	զ
24	դ	. . . .	ղ	իբ	է	է
25	ե	. . . .	թ	իդ	Նէեմ. ա	ը
26	զ	Օդատրինոս Արքեպիսկ. Անդղ.	Նէեմ. բ	իդ	դ	թ
27	է	Արժանաւոր Պիտի երեց Անդղ.	և	իե	ղ	ժ
28	Ա	. . . .	ը	իզ	թ	ժա
29	բ	Կարապետ Թագ. Բ.	ժ	իէ	ժդ	ժբ
30	գ	. . . .	Եսթեր. ա	իը	Եսթեր. բ	ժգ
31	դ	. . . .	դ	Մարկ. ա	դ	ժդ

ՊԱՐՈՂԱՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՅՈՒՆԻՍ	Աղօթք Աբեստեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Կ	Նիկոմիդոս նահ.	Եսթեր. կ	Մարկ. բ	Եսթեր. ղ	Անօրն. ժե
2	Ղ	. . . . .	կ	դ	ը	ժզ
3	Է	. . . . .	թ	դ	Յոբ. ա	Բ. Կորն. ա
4	Ա	. . . . .	Յոբ. բ	ե	դ	բ
5	Բ	Վռնիփակիոս Եպ.	դ	գ	ե	գ
6	Գ	. . . . .	ղ	է	է	դ
7	Դ	. . . . .	բ	բ	թ	ե
8	Ե	. . . . .	ժ	թ	ժա	զ
9	Զ	. . . . .	ժբ	ժ	ժդ	է
10	Է	. . . . .	ժդ	ժա	ժե	ը
11	Ա	Ս. Բառնաբաս առաքեալ և նհ.	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
12	Բ	. . . . .	ժգ	ժբ	ժէ, ժր	թ
13	Գ	. . . . .	ժթ	ժդ	ի	ժ
14	Դ	. . . . .	իա	ժդ	իբ	ժա
15	Ե	. . . . .	իդ	ժե	իդ, իե	ժբ
16	Զ	. . . . .	իղ, իէ	ժզ	իը	ժգ
17	Է	Ս. Ալբան նահատակ Անդղիացի	իթ	Ղեւի. ա	լ	Գաղ. ա
18	Ա	. . . . .	լա	բ	լբ	բ
19	Բ	. . . . .	լդ	դ	լդ	դ
20	Գ	Եդուարդ թագաւոր իռլիա.	լե	դ	լզ	դ
21	Դ	. . . . .	լէ	ե	լը	ե
22	Ե	. . . . .	լթ	զ	խ	զ
23	Զ	. . . Պահք.	խա	է	խբ	Եփես. ա
24	Է	Ս. Յովհ. Մկրտչի Ծնունդը	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
25	Ա	. . . . .	Առակ. ա	բ	Առակ. բ	բ
26	Բ	. . . . .	դ	թ	դ	դ
27	Գ	. . . . .	ե	ժ	ղ	դ
28	Դ	. . . Պահք.	է	ժա	ը	ե
29	Ե	Ս. Պետրոս Առաք. և Նահատակ	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
30	Զ	. . . . .	թ	ժբ	ժ	կ

ՊԼՈՒՏՈՍԻ

ԸՆԹՆՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՑՈՒԼԻՍ	Աղօթք Աթենացւոյ		Աղօթք Երկկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Է	. . . . .	Առկ. ժա	Ղուկ. ժդ	Առակ. ժբ	Փիլիպ. ա
2	Ա	Ա. յոգեկուսթի կուսին Մարիամու	ժգ	ժդ	ժդ	բ
3	Բ	. . . . .	ժե	ժե	ժզ	դ
4	Գ	Ս. Մարտինոս վիսփոխ.	ժէ	ժզ	ժը	դ
5	Դ	. . . . .	ժթ	ժէ	ի Կողոս.	ա
6	Ե	. . . . .	ի	ժը	իբ	բ
7	Զ	. . . . .	իդ	ժթ	իդ	գ
8	Է	. . . . .	իե	ի	իզ	դ
9	Ա	. . . . .	իէ	իա	իը	Ա. Թես. ա
10	Բ	. . . . .	իթ	իբ	ւա	բ
11	Գ	. . . . .	Յողով. ա	իդ	Յողով. բ	գ
12	Դ	. . . . .	դ	իդ	դ	դ
13	Ե	. . . . .	ե	Ցոլհ. ա	զ	ե
14	Զ	. . . . .	է	բ	ը	Բ. Թես. ա
15	Է	Ս. Ինթինոս Եպս. Անգղիացի	թ	գ	ժ	բ
16	Ա	. . . . .	ժա	դ	ժը	դ
17	Բ	. . . . .	Երեմ. ա		Երեմ. բ	Ա. Տիմ. ա
18	Գ	. . . . .	դ	զ	դ	բ, գ
19	Դ	. . . . .	ե	է	զ	դ
20	Ե	Մարգարիտ կոյս և նահատակ	է	ը	ը	ե
21	Զ	. . . . .	թ	թ	ժ	զ
22	Է	Ս. Մարիամ Մադդաղենացի	ժա	ժ	ժը	Բ. Տիմ. ա
23	Ա	. . . . .	ժդ	ժա	ժդ	բ
24	Բ	. . . . . Պահք.	ժե	ժբ	ժզ	գ
25	Գ	Ս. Յակոբոս Առաք. և նահատակ	. . . . .	ժգ	. . . . .	դ
26	Դ	Ս. Աննա.	ժէ	ժդ	ժը	Տիտ. ա
27	Ե	. . . . .	ժթ	ժե	ի	բ, գ
28	Զ	. . . . .	իա	ժզ	իը	Փիլիմոն
29	Է	. . . . .	իդ	ժէ	իդ	Եբր. ա
30	Ա	. . . . .	իե	ժը	իզ	բ
31	Բ	. . . . .	իէ	ժթ	իը	գ

ՊԱՐՕԶՅՏՕՄՏԸ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԸՂԻՍԱԿՈՎԸ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ			Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	ղ	. . . . .	Եսայի ժդ	Գործ. բ	Եսայի ժե	Եբրա. է
2	է	. . . . .	ժղ	գ	ժէ	ը
3	Ա	. . . . .	ժը	դ	ժթ	թ
4	բ	. . . . .	ի, իա	ե	իբ	ժ
5	դ	. . . . .	իդ	ղ	իդ	ժա
6	դ	Նիկողայոս Եպս.	իե	է.—39	իղ	ժբ
7	ե	. . . . .	իէ	է. 30	իը	ժդ
8	ղ	Յղութիւնկուսին Մարիամու	իթ	ը	լ	Յակ. ա
9	է	. . . . .	լա	թ	լբ	բ
10	Ա	. . . . .	լգ	ժ	լդ	գ
11	բ	. . . . .	լե	ժա	լզ	դ
12	դ	. . . . .	լէ	ժբ	լը	ե
13	դ	Լուսիա կոյս եւ Նահատակ	լթ	ժգ	խ	Ա.Պետ.ա
14	ե	. . . . .	խա	ժդ	խբ	բ
15	ղ	. . . . .	խգ	ժե	խդ	գ
16	է	Ո՛վ իմաստասէր	խե	ժզ	խզ	դ
17	Ա	. . . . .	խէ	ժէ	խը	ե
18	բ	. . . . .	խթ	ժը	ծ	Բ.Պետ.ա
19	դ	. . . . .	ծա	ժթ	ժբ	բ
20	դ	Պահք.	ծգ	ի	ծդ	գ
21	ե	Ս. Թովմաս Առաք. եւ Նահատակ	. . . .	իա		Ա.Յովհ.ա
22	ղ	. . . . .	ծե	իբ	ծզ	բ
23	է	. . . . .	ծէ	ի	ծը	գ
24	Ա	Պահք.	ծթ	իդ	կ	դ
25	բ	Ծնունդ Տեառն	. . . . .			
26	դ	Սբ. Յուվփաննոս Կաթողիկոս Հայոց	. . . . .			
27	դ	Ս. Յովհաննէս Առաքեալ և Աւետարանիչ	. . . . .			
28	ե	Օր անմեղ մանկանց	. . . .	իէ		ե
29	ղ	. . . . .	կա	իթ	կը	Բ. Յովհ.
30	է	. . . . .	կգ	լէ	կգ	Գ. Յովհ.
31	Ա	Սեղբեստրոս Եպ.	կե	իը	կզ	Յուդայ

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ՀԱՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՀԱՐԹ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ՊԱՀՔ ՈՒ ՅՈՄ ՕՐԵՐՈՎԸ ՄԷԿՏԵՂ

Շարժական տօներուն երբ սկըսելնին դիտնալու կանոնը։

ԶԱՏԻԿԸ (որ ուրանները անկէ կախեալ են) միշտ լուսնի լրումէն ետքի առաջին կիրակին է. որ կը պատահի մարտի քսանըմէկերորդ օրը, (որ է դարնանամուտի հաւասարակածէն կամ անուշկապես ետքը). թէ որ լուսնի լրումը կիրակի աւուր պատահի, Զատիկը հետեւեալ կիրակին է։

Ա. Գալատեան աւաչին կիրակին միշտ Անդրեաս Առաքելոյ տօնախմբութեանը մօտ կիրակին է, անկէ կամ առաջ ըլլալ կամ ետքը։

Բ. Եօթանասներորդ, Վաթսներորդ, Ճիանըրորդ, Մեծ պահոց առաջին } կիրակին Զատիկէն { Ինը, Ութը, Եօթը, Վեց } Շաբաթ առաջ է։

Ա. Քրիստոսի Յունուդէն առաջ եղող չորս կիրակիները Արեւմտեան Եկեղեցին Գալատեան կիրակի կ'անուանէ։

Բ. Առաջաւորաց բարեկենդանի ետքի կիրակիները առանկ կը ղրուցուին։

Շարժական տօներուն երբ սկըսելնին դիտնալու կանոնը։

Գ. Մաղթանաց կիրակին, Համբարձման Օրը, Հոգեգալստեան կիրակին, Ամենասուրբ Երրորդութեան կիրակին } Զատիկէն ետքն է { Հինգ Շաբաթ Քառասունն օր, Եօթը Շաբաթ, Ութը Շաբաթ

Դ. Արեւմտեան Եկեղեցին, Քրիստոսի Համբարձումէն առաջ եկող կիրակին Մաղթանաց կիրակի կ'անուանէ։

ԱՆԳԼԻՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑՆ ԲՈԼՈՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ՄԷՋ ԿԱՏԱՐԱԾ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Բոլոր տարւոյն կիրակիները։

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Թլփատութիւնը։
Յայտնութիւն։
Գաբ. Ս. Պօղոսի։
Տեառնընդառաջ։
Սուրբ Մատաթիա Առաքեալ։
Աւետումն Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու։
Սուրբ Մարկոս Աւետարանիչ։
Սուրբ Փիլիպպոս, և Սուրբ Յակոբոս Առաքեալք։
Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Համբարձումը։
Սուրբ Բառնաբաս Առաքեալ։
Ծնունդ Ս. Յովհաննու Մկրտչի։
Սուրբ Պետրոս Առաքեալ։
Սուրբ Յակոբոս Առաքեալ։
Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքեալ։
Սուրբ Մատթէոս Առաքեալ։
Սուրբ Միքայէլ և ամէն Հրեշտակները։
Սուրբ Ղուկաս Աւետարանիչ։
Սուրբ Սիմոն, և Սուրբ Յուդա Առաքեալք։
Ամէն Սուրբերը։
Սուրբ Անդրէաս Առաքեալ։
Սուրբ Թովմաս Առաքեալ։
Ծնունդ Տեառն մերոյ Յիսուս Քրիստոսի։
ՍուրբՍտեփաննոս Նախավկայ։
Սուրբ Յովհաննէս Աւետարանիչ։
Անմեղ Մանկունք Բեթղհէմի։
Ջատիկի Երկուշաբթին և Երեքշաբթին.
Հոգեգալստեան Երկուշաբթին և Երեքշաբթին։

ՏԱՐՒՈՑՆ ՄԷՋ ՀԱՍԿՈՒՄԻ, ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ ՊԱՀԵԼՈՒ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Օրեր կամ Հակուածներ։

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ։
Տեառնընդառաջէն։
Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու Աւետումէն։

ՏԱՐՈՒՈՑՆ ՄԻՋԻ ՀԱՍԿՈՒՄԻ, ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ ՊԱՀԵԼՈՒ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Զատկէն ։
Համբարձումէն ։
Հոգեգալուստէն ։
Սուրբ Մատաթիա Առաքեալէն ։
Սուրբ Յովհաննու Մկրտչէն ։
Սուրբ Պետրոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Յակոբոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Մատթէոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Սիմոն և Սուրբ Յուդա Առաքեալներէն ։
Սուրբ Անդրէաս Առաքեալէն ։
Սուրբ Թովմաս Առաքեալէն ։
Ամէն Սուրբերէն ։

Ծանօթութիւն ։ Թէ որ այս տօն Օրերը Երկուշաբթի Աւուր պատահին, Հակումը կամ Պահեցողութիւնը չէ թէ Սիրակի օրը հասպա նախորդ Շաբաթ օրը կատարելու է ։

ԾՈՄ ՈՒ ՊԱՀՔ ՕՐԵՐԸ

Ա. Մեծ Պահոց Քառասունն օրը ։

Բ. Զորս եղնիկներուն Օրերը Զատիկէն Ուրբաթ և Շաբաթ օրերն են — Մեծ Պահոց աՀՔն Սիրակիէն ետքը Հոգեգալստեան Սիրակիէն ետքը ։ Սեպտեմբերի տասնչորսը օրէն ետքը. Դեկտեմբերի տասնիրեքերորդ օրէն ետքը ։

Գ. Մաղթանաց ըսուած երեք Օրը, մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի Համբարձման նախորդ Երկուշաբթին, Երեքշաբթին ու Չորեքշաբթին է ։

Դ. Տարուոյն ամէն Ուրբաթ Օրերը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծննդեանը օրէն ղատ, թէ որ Ուրբաթ Աւուր պատահի ։

* Արեւմտեան Եկեղեցին Զորս եղանակներ կ'անուանէ յիշեալ Շաբաթական Օրերը ։

ՊԱՐԱՆՑՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՀՈԿՏԵՄԵՐԵՐ			Աղօթ.ք Ա՜ստուածն		Աղօթ.ք Երկնաւոր	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Ա	Ովսիկիոս Եպիս.	Տօբիթ. է	Մարկ. դ	Տօբիթ.բ	Ա.Կոր.ժզ
2	բ	. . . . .	թ	ե	ժ	Բ.Կորն.ա
3	դ	. . . . .	ժա	զ	ժբ	բ
4	դ	. . . . .	ժգ	է	ժդ	դ
5	զ	. . . . .	Յուդի.ա	բ	Յուդի.բ	դ
6	զ	Ֆէլիքս կոյս և նշ.	գ	թ	դ	ե
7	է	. . . . .	ե	ժ	զ	զ
8	Ա	. . . . .	է	ժա	ը	է
9	բ	Ս. Դիոնէսիոս Ե-պիսկոպոս	թ	ժբ	ժ	բ
10	դ	. . . . .	ժա	ժգ	ժբ	թ
11	դ	. . . . .	ժգ	ժդ	ժդ	ժ
12	զ	. . . . .	ժե	ժե	ժզ	ժա
13	զ	Եդուարդ թագա-ւոր փոփոխ.	Իմաս. ա	ժզ	Իմաս. բ	ժբ
14	է	. . . . .	դ	Ղկ.ա.–39	դ	ժգ
15	Ա	. . . . .	ե	ա. 39	զ	Գաղ. ա
16	բ	. . . . .	է	ը	ը	բ
17	դ	Եթելբուրհա կոյս և նահ. Անդղի.	թ	դ	ժ	գ
18	դ	Ս. Ղուկաս Աւե.	. .	դ	. . .	դ
19	զ	. . . . .	ժա	ե	ժբ	ե
20	զ	. . . . .	ժգ	զ	ժդ	զ
21	է	. . . . .	ժե	է	ժզ	Եփես. ա
22	Ա	. . . . .	ժէ	բ	ժը	բ
23	բ	. . . . .	ժթ	թ	Սիլաք.ա	գ
24	դ	. . . . .	Սիրաք. ը	ժ	պ	դ
25	դ	Կրիսպինոս Նշ.	դ	ժա	ե	ե
26	զ	. . . . .	զ	ժբ	է	զ
27	զ	. . . . Պահք.	ը	ժգ	թ	Փիլիպ. ա
28	է	Սիմոն և Յուդա Առաք. և նշ.	. . . .	ժդ	. . . .	բ
29	Ա	. . . . .	ժ	ժե	ժա	գ
30	բ	. . . . .	ժը	ժզ	ժդ	դ
31	դ	. . . Պահք.	ժդ	ժէ	ժե	Կողոս. ա

ՊԱՐՈՂԱՏՕՐՔ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՆՈՒՅԵԱՐՆԵՐ	Աղօթ.քԱՀաւատեան Առաջին Ընթերց.	Աղօթ.քԱՀաւատեան Երկրորդ Ընթերց.	Աղօթ.ք Երեկոյեան Առաջին Ընթերց.	Աղօթ.ք Երեկոյեան Երկրորդ Ընթերց.
1	դ	Օր ամենայն Սբց				
2	ե	. . . . .	Սիրաք.ժդ	Ղուկ.ժբ	Սիրաք ժէ	Կողոս. բ
3	զ	. . . . .	ժբ	ժԹ	ժԹ	գ
4	է	. . . . .	ի	ի	իա	դ
5	Ա	Դաւակցութիւն Վառօդի	իբ	իա	իգ	Ա. Թես.ա
6	բ	Լէոնարդոս Խոս.	իդ	իբ	իե, ——13	բ
7	գ	. . . . .	իէ	իգ	իը	գ
8	դ	. . . . .	իԹ	իդ	Լ, ——18	դ
9	ե	. . . . .	լա	Յակ. ա	լբ	ե
10	զ	. . . . .	Լդ	բ	Լդ	Բ.Թես. ա
11	է	Ս.Մարտինոս Եպ.	Լե	դ	ԼԶ	բ
12	Ը	. . . . .	Լէ	դ	լը	գ
13	բ	Պռիւդիոս Եպիս.	լԹ	ե	խ	Ա. Տիմ.ա
14	գ	. . . . .	խա	զ	խբ	բ, դ
15	դ	Մաքիւդոս Եպիս.	խդ	է	խդ	դ
16	ե	. . . . .	խե	ը	խզ	ե
17	զ	Հուգոն Եպ. Անդ.	խէ	Թ	խը	զ
18	է	. . . . .	խԹ	ժ	ծ	Բ.Տիմ. ա
19	Ը	. . . . .	ծա	ժա	Բարուք. ա	բ
20	բ	Հեդմոնդ Թագաւոր	Բարուք.բ	ժբ	դ	դ
21	գ	. . . . .	դ	ժգ	ե	դ
22	դ	Ձիչիլեայ կոյս և նահատակ	զ	ժդ	Շուշանայ պատմուի Դանի.ժդ	Տիտ. ա
			Բէյայ և Վեհչալի պատմուի			
23	ե	Ս. Կղեմէս Եպիս.	Դանի.ժդ	ժե	Նսայի ա	բ, դ
24	զ	. . . . .	Եսայի բ	ժզ	դ	Փիլիմոն
25	է	Կատարինէ Կոյս	դ	ժէ	ե	Եբրա. ա
26	Ը	. . . . .	զ	ժը	է	բ
27	բ	. . . . .	ը	ժԹ	Թ	գ
28	գ	. . . . .	ժ	ի	ժա	դ
29	դ	. . . Պահ.բ.	ժբ	իա	ժդ	ե
30	ե	Ս. Անդրէաս Առ. և նահատակ	. . . .	Գործ. ա	. . . .	զ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՀՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐԸ ԱՌՏՈՒ ԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ ԿԱՐԴԱՑՈՒԵԼՈՒ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՀՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒՆ

	Առաւօտեան.	Երեկոյեան.
Վալտեհան * կիրակիները.		
1	Եսայի ա	Եսայի բ
2	,, գ	,, իդ
3	,, իե	,, իզ
4	,, լ	,, լբ
Ծնունդէն ետեւ երկրորդ կիրակիները.		
1	,, լէ	,, լը
2	,, լտա	,, լտդ
Յայտնութենէն ետեւ կիրակիները.		
1	,, խդ	,, խզ
2	,, ծա	,, ծգ
3	,, ծե	,, ծզ

* Ընդհանուր Եկեղեցին Յարիստոսի Ծնունդէն առաջ եկող չորս կիրակիները Վալտեհան կ՚անուանէ։

ՄԱՅՈՒՍԻՈՒ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

	Ընաւօտեան.	Երեկոյեան.
4 . . .	Եսայի ծՀ	Եսայի ծԸ
5 . . .	,, ծԹ	,, կԴ
6 . . .	,, կև	,, կՂ
Եօթանասնեքրդ }	Ծննդոց ա	Ծննդոց բ
Ութսնեքրդ } *	,, Դ	,, Ղ
Ցիսնեքրդ }	,, Թ.—20	,, ժք
Վրաստանեքրդա-		
կան պահ.		
1 կիրակէ	,, ժԹ.—30	,, իք
2 . . .	,, իՀ	,, լԴ
3 . . .	,, լԹ	,, խք
4 . . .	,, խԴ	,, խև
5 . . .	Ելից Դ	Ելից ե
6 . . .		
ա. Ընթերց. .	,, Թ	,, ժ
բ. Ընթերց. .	Մատթ. իՂ	Եբր. ե.—11
Օպէկ.		
ա. Ընթերց.	Ելից ժք	Ելից ժԴ
բ. Ընթերց.	Հռոմ. Զ	Գործ. բ.—22

* Ըրևմտեան Եկեղեցին Ընաջաւորաց Խարեկենդանէն ետև եկող Ընաջին Կիրակին Եօթանասնեքրդ կ՚անուանէ, Երկրորդը Ութսնեքրդ, Երրորդը՝ որ քուն Խարեկենդանին Կիրակին է Ցիսնեքրդ կ՚անուանէ:

ՄԵՄՆԵԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԹԻՒՆՔՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

	Աշաւօտեան	Երեկոյեան.
Ծապկեան եռեք ենող ակբայինները.		
1	Յուրց ժղ	Յուրց իբ
2	,, իդ, իդ	,, իե
3	բ. Օրին. դ	բ. Օրին. և
4	,, ղ	,, է
5	,, ը	,, թ
Համբարձումեան եռեք ենող կայսրայինը . . .	,, ժբ	,, ժդ
Ազգէրտլսպէհան		
ա. Ընթերց.	,, ժղ.—18	Եսայի ժա
բ. Ընթերց.	Գործ. ժ.—34	Գործ. ժթ.—21
Երբորդութեան կիրակին.		
ա. Ընթերց.	Ծննդոց ա	Ծննդոց ժը
բ. Ընթերց.	Ա՛ստի. դ	ա. Յովհ. և
Երբորդութենէն եռեք ենող կայսրայինները.		
1	Յեսուայ ժ	Յեսուայ իդ
2	Գատա. դ	Գատա. և
3	ա. Յամու. բ	ա. Յամու. դ
4	,, ժբ	,, ժգ
5	,, ժե	,, ժէ

ԱՌԱՔԱԼՈՒՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՆԵՐ
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան.	Երեկոյեան.
6 . . .	բ. Սամու. ժբ	բ. Սամու. ժթ
7 . . .	,, իա	,, իդ
8 . . .	ա. Թագ. ժդ	ա. Թագ. ժէ
9 . . .	,, ժը	,, ժթ
10 . . .	,, իա	,, իբ
11 . . .	բ. Թագ. ե	բ. Թագ. թ
12 . . .	,, ժ	,, ժը
13 . . .	,, ժթ	,, իգ
14 . . .	Երեմիայի ե	Երեմիայի իբ
15 . . .	,, լե	,, լզ
16 . . .	Եղեկիէլի բ	Եղեկիէլի ժգ
17 . . .	,, ժդ	,, ժը
18 . . .	,, ի	,, իդ
19 . . .	Դանիէլի գ	Դանիէլի զ
20 . . .	Յովելեայ բ	Ա՛ԽԹԱՅ դ
21 . . .	Ամբակ. բ	Առակաց ա
22 . . .	Առակաց բ	,, դ
23 . . .	,, ժա	,, ժբ
24 . . .	,, ժդ	,, ժդ
25 . . .	,, ժե	,, ժզ
26 . . .	,, ժէ	,, ժթ

ՄԵՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՆԵՐ
ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան.	Երեկոյեան.
Ա. Պետրէս	Առակաց. ի	Առակաց. իա
Ա. Թուղ. առաք.	» իգ	» իդ
Նշանաւոր Կէտ		
ա. Ընթերց.	Եսայի թ.—8	Ես. ե. 10—17
բ. Ընթերց.	Պ. ուկ. բ.—15	Տիտ. դ. 4—9
Ա. Պետրեանոս.		
ա, Ընթերց.	Առակաց. իը	Ժողովող. դ
բ. Ընթերց.	Գործ. ղ. 8 էն մինչև ե.—30	Գործ. ե. 30—55
Ա. Յովհաննէս Աւետարանիչ.		
ա. Ընթերց.	Ժողովող. ե	Ժողովող. ղ
բ. Ընթերց.	Յայտ. ա	Յայտ. իբ
Ընծեղմանոյ.	Երեմ. լա.—18	Իմաս. ա
Թլփատութեան.		
ա. Ընթերց.	Ծննդոց ժե	բ. Օր. ժ.—12
բ. Ընթերց.	Հռոմ. բ	Կողոս. բ
Յայտնութեան.		
ա. Ընթերց.	Եսայի կ	Եսայի խթ
բ. Ընթերց.	Պ. ուկ. գ.—23	Յովհ. բ.—12
Պօղ. Ա. Պօղ.		
ա. Ընթերց.	Իմաս. ե	Իմաս. ղ

ՍԱՄԱՆԱԻՈՐ ՔՆՆԹԵՐՑՈՒԹԻՒՆՔՆԵՐ

ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Ղուաւօտեան.		Երեկոյեան.	
բ. Քննթերց.	Գործ. իբ.—22		Գործ.	իգ
Տէտէնքեպօլ.	Իմաս.	թ	Իմաս.	ժբ
Ա. Ա՛տրոնիա.	,,	ժթ	Աիրաք	ա
Ընէրոյին կոյս Ա՛տրնամո.	Աիրաք	բ	,,	գ
Ընտ Հաբէ-շաքլէ.				
ա. Քննթերց.	Ովսեայ	ժգ	Ովսեայ	ժդ
բ. Քննթերց.	Յովհ. ժա. 45			
Ընտ Եշէ.				
ա. Քննթերց.	Գանիէլ	թ	Երեմ.	լա
բ. Քննթերց.	Յովհ.	ժգ		
Ընտ Ռ-ը.				
ա. Քննթերց.	Նննն. իբ.—20		Եսայի.	ծգ
բ. Քննթերց.	Յովհ.	ժը	ա. Պետ.	բ
Ընտ Շ-ը.				
ա. Քննթերց.	Օգաքա.	թ	Ելից.	ժգ
բ. Քննթերց.	Գ-ուկ. իգ. 50		Եբրա.	դ
Օգաւոյն Կնէ օր.				
ա. Քննթերց.	Ելից	ժչ	Ելից	ժէ
բ. Քննթերց.	Ա՛տեր.	իը	Գործ.	դ

ՄԱՄՈՒԱՅԻՄ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՆԵՐ

ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Ղուաւօտեան.	Եբեկոյեան.
Ա. Օրուան Կէսօր.		
ա. Ընթերց.	Ելից ի	Ելից լբ
բ. Ընթերց.	Գործ. իդ.—13	ա. Կորն. ժե
Ա. Աւետ.	Սիրաք դ	Սիրաք ե
Ա. Փիլիպպոս և Ա. Յակոբոս.		
ա. Ընթերց.	,, է	,, թ
բ. Ընթերց.	Յովհ. ա. 43	
Համբարձում.		
ա. Ընթերց.	բ. Օրինաց ժ	բ. Գործ. բ
բ. Ընթերց.	Գործ. իդ. 44	Եփես. դ.—17
Պենտեկոստէ պեան Կէսօր.		
ա. Ընթերց.	Ծննդ. ժա.—10	Գործ.ժա.16—30
բ. Ընթերց.	ա. Կորն. ժբ	ա.Կորն.ժդ.—26
Պենտեկոստէ պեան Կէսօր.		
ա. Ընթերց.	ա.Յաւմ.ժթ. 18	բ. Օրինաց Լ
բ. Ընթերց.	ա. Գործ. ե. 12—24	ա.Յովհ.դ.—14
Ա. Հոռոմաբար.		
ա. Ընթերց.	Սիրաք ժ	Սիրաք ժբ
բ. Ընթերց.	Գործ. ժդ	Գործ.ժե.—36

ԱՆԱՆԱՆԻՄ ԸՆԹԵՐՑՈՒԹՈՒՆՆԵՐ

ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Ընտաւօտեան.	Երեկոյեան.
Ա. Յովհաննէս Ա՝ուրէլ.		
ա. Ընթերց.	Ա՝աղաք. դ	Ա՝աղաք. դ
բ. Ընթերց.	Ա՝ատթ. դ	Ա՝ատ. ժդ.—13
Ա. Պետրոս.		
ա. Ընթերց.	Միրաք ժե	Միրաք ժթ
բ. Ընթերց.	Կործ. գ	Կործ. դ
Ա. Յակոբոս.	Միրաք իա	Միրաք իբ
Ա. Կարեղ.	,, իդ	,, իթ
Ա. Ա՝ռաքելոս.	,, լե	,, լը
Ա. Ա՝ետհէլ.		
ա. Ընթերց.	Ծննդ. լը	Գան. ժ. 5.—
բ. Ընթերց.	Կործ. ժբ.—20	Յուդ. 6—16
Ա. Գ՝ուկաս.	Միրաք ծա	Յոբ ա
Ա. Անդան Ե՝ Ա. Յո՝պս.	Յոբ իդ, իե	,, խբ
Ընդ Աո՝րբե՝ բո՝ն օրը.		
ա. Ընթերց.	Ելս. դ.—10	Ելս. ե.—17
բ. Ընթերց.	Եբր. ժա. 33 էն մինչև ժբ.—7	Յայտ. ժթ.—17

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՒՑԱԿՆԵՐ

ՈՐՈՇ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան.		Երեկոյեան.	
Կիրակի օրը.	Աղմոս	ԺԸ	Աղմոս	ՃԸ
	,,	Խդ	,,	ՃԹ
	,,	Ձդ	,,	ՃԼ
Այն որոյ, որ ի ձեռն պահոց ա- ռաջին օրը.	,,	Ղ	,,	ՃԱ
	,,	Լ	,,	ՃԻԹ
	,,	ԼԷ	,,	ՃԽԸ
Երկուշաբթի օրը.	,,	Իա	,,	ՀԼԸ
	,,	ԼԹ	,,	ՃԷ
	,,	Ծդ		
Օրհնիչ օրը.	,,	Բ	,,	ՃԺԸ
	,,	ծղ	,,	ՃԺԻ
	,,	ՃԺ	,,	ՃԺԷ
Երէքշաբթի օրը.	,,	Ը	,,	ԻԴ
	,,	ԺԴ	,,	ԽՂ
	,,	Ի	,,	ՃԷ
Չորեքշաբթի օրը.	,,	ԼԷ	,,	ՃԴ
	,,	ԿԷ	,,	ՃԽԴ

ՊԵՐՈՂԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՅՈՒՆՎԱՐ	Աղօթք Ա֊ւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Ա	Թլփատութի՛ Տ֊ն	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
2	Բ	. . . . .	Ծննդ. ա	Մատ. ա	Ծննդ. բ	Հռով. ա
3	Գ	. . . . .	գ	բ	դ	բ
4	Դ	. . . . .	ե	գ	զ	դ
5	Ե	. . . . .	է	դ	ը	դ
6	Զ	Ցայտնութի՛ Տ֊ն	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
7	Է	. . . . .	թ	ե	ժբ	ե
8	Ա	Ղուկիանոս քա֊հանայ և նահատակ	ժգ	ղ	ժդ	զ
9	Բ	. . . . .	ժե	է	ժզ	է
10	Գ	. . . . .	ժէ	ը	ժը	ը
11	Դ	. . . . .	ժթ	թ	ի	թ
12	Ե	. . . . .	ի	ժ	իբ	ժ
13	Զ	Հիլարիոս Եպիսկո֊պոս և խոստովող	իդ	ժա	իդ	ժա
14	Է	. . . . .	իե	ժբ	իզ	ժբ
15	Ա	. . . . .	իէ	ժգ	իը	ժգ
16	Բ	. . . . .	իթ	ժդ	ի	ժդ
17	Գ	. . . . .	ա	ժե	ը	ժե
18	Դ	Բրիսքա կոյս և նա֊հատակ	ին	ժզ	ին	ժզ
19	Ե	. . . . .	իե	ժէ	իէ	Ա. կոր. ա
20	Զ	Փապիան Եպիսկո֊պոս և նահատակ	իը	ժը	իթ	բ
21	Է	Ագնէս կոյս և Ն֊Հ֊	խ	ժթ	խա	գ
22	Ա	Բեկենտ նահատակ	խբ	ի	խբ	դ
23	Բ	. . . . .	խդ	իա	խե	ե
24	Գ	. . . . .	խզ	իբ	խէ	ղ
25	Դ	Պարձ Ս֊. Պօղոսի	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
26	Ե	. . . . .	խը	իդ	խթ	է
27	Զ	. . . . .	ճ	իզ	Եվհց. ա	ը
28	Է	. . . . .	Եվհց. բ	իե	դ	թ
29	Ա	. . . . .	դ	իէ	ե	ժ
30	Բ	Կարոլոս Թագաւոր և նահատակ	ղ. 1—14	իը	է	ժա
31	Գ	. . . . .	ը	իթ	թ	ժբ

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՓԵՏՐՎԱՐ	Աղօթք Ահեւտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	դ	. . . Պահք.	Եւից ժ	Մարկ. ա	Եւից ժա	Ա.Կոր.ժդ
2	և	Տեառնընդառաջ	. . . .	բ	. . . .	ժդ
3	ղ	Վ.յսիոս Եպիսկոպոս և Նահատակ	ժբ	դ	ժդ	ժե
4	է	. . . .	ժդ	դ	ժե	ժզ
5	ա	Ադաթա կոյս և Նահատակ	ժզ	ե	ժէ	Ր.Կոր. ա
6	բ	. . . .	ժը	ը	ժթ	բ
7	գ	. . . .	ի	է	իա	գ
8	դ	. . . .	իբ	ը	իգ	դ
9	ե	. . . .	իդ	ը	իբ	ե
10	զ	. . . .	իգ	ժ	իդ	զ
11	է	. . . .	Ղևտ. ժը	ժա	Ղևտ.ժթ	է
12	ը	. . . .	ի	ժբ	իզ	ը
13	թ	. . . .	Թւց. ժա	ժդ	Թւց. ժը	ը
14	դ	Վաղինտիանոս Եպիսկոպոս	ժդ	ժդ	ժդ	ժ
15	գ	. . . .	ժզ	ժե	ժէ	ժա
16	ե	. . . .	ի	ժզ	իա	ժբ
17	զ	. . . .	իը	Ղէ. ա–39	իդ	ժգ
18	է	. . . .	իդ	ա.——39	իե	Դաղ. ա
19	ը	. . . .	իէ	բ	ի	բ
20	թ	. . . .	իա	դ	իբ	դ
21	ժ	. . . .	իբ	դ	իգ	դ
22	ի	. . . .	Բ. Օրի. ա	ե	Բ. Օրի. բ	ե
23	ա	. . . Պահք.	դ	զ	դ	զ
24	ղ	Ս.Մատաթիա Առաքեալ	. . . .	է	. . . .	Եփես. ա
25	է	. . . .	ե	ը	զ	բ
26	ը	. . . .	է	ը	ը	դ
27	թ	. . . .	ը	ժ	ժ	դ
28	ժ	. . . .	ժա	ժա	ժբ	ե
29		. . . .	ժդ Մատ.	է	ժդ Հռոմ.	ժբ

ՊԱՐՏԱՏՈՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՒԸ

		ՄԵԾ ՊՏ	Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երկպատեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	դ	Դաւիթ Արքեպս. Անդղիացի				
2	ե	Ջատ Եպիսկոպոս Անդղիացի	Բ. Օր. ժե	Ղ.Ա.Կ. ժբ	Բ.Օր. ժղ	Նփեա. ղ
3	զ		ժե	ժդ	ժբ	Փիլիպ. ա
4	է		ժթ	ժդ	ի	բ
5	Ա		իա	ժե	իբ	դ
6	բ		իդ	ժդ	իե	դ
7	գ	Բերբեդուա Նահ.	իղ	ժէ	իէ	Կողոս. ա
8	դ		իը	ժը	իթ	բ
9	ե		լ	ժթ	լա	դ
10	զ		լբ	ի	լդ	դ
11	է		լդ	իա	Ցեա. ա	Ա.Թես.ա
12	Ա	Գրիգորիոս Եպիսկոպոս և Նշոյկ	Ցես. բ	իբ	դ	բ
13	բ		դ	իդ	լ	դ
14	գ		ղ	իգ	լե	դ
15	դ		բ	Ցովհ. ա	լթ	լ
16	ե		ժ	բ	լդ	Բ.Թես.ա
17	զ		իդ	դ	Դատ. ա	բ
18	է	Ներսէսարդ Թադ.	Դատ. բ	դ	դ	դ
19	Ա		դ	ե	ե	Ա.Տիմ.ա
20	բ		ղ	ղ	լ	բ, դ
21	գ	Թէոդիկտոս վանահայր	բ	է	թ	դ
22	դ		ժ	բ	ժա	լ
23	ե		ժբ	թ		ղ
24	զ	Պահք	ժդ	ժ	ժե	Բ.Տիմ.ա
25	է	Աւետումն Կուսին Մարիամու	ժղ	ժա	ժէ	բ
26	Ա			ժբ		դ
27	բ		ժբ	ժդ	ժթ	դ
28	գ		ի	ժդ	իա	Տիտոս ա
29	դ		Հռ.թ. ա	ժե	Հռ.թ. բ	բ, դ
30	ե		դ	ժզ	դ	Փիլիմոն
31	զ	Ա.Սամ. ա	ժէ	Ա.Սամ.բ.	Եբր. ա	
			պ	ժը	դ	բ

Ը Գ Ի Ւ Ա Ն Կ

ԶԱՏԿԻ ՕՐԸ ԳՏՆԱԼՈՒ, ՆԵՐԿԱՑ ԹԱՄԱՆԱԿԵՍ ՄԻՆՉԵՒ 1899 ՏԱՐԻՆ ՄԻԱՆՊԱՄԱՑՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐԻՆ ՆԱՑԵԼՈՎ

Ոսկեդիր	Ամուն Օրերը.	Եօթնեռրեակ.	Ոսկեդիր.	Ամուն Օրերը.	Եօթնեռրեակ.
ԹԴ	Մարտ իա	Գ		ը	Է
Դ	իբ	Դ	ԹԵ	թ	Ա
. . . . .	իդ	Ե	Դ	ժ	Բ
ԹԱ	իդ	Զ	. . . . .	ժա	Գ
. . . . .	իե	Է	ԹԲ	ժբ	Դ
ԹԹ	իզ	Ա	Ա	ժգ	Ե
Ը	իէ	Բ	. . . . .	ժդ	Զ
. . . . .	իը	Գ	Թ	ժե	Է
ԹԶ	իթ	Դ	. . . . .	ժզ	Ա
Ե	ի	Ե	ԹԷ	ժէ	Բ
. . . . .	ի՝	Զ	Զ	ժը	Գ
ԹԳ	Ապրիլ ա	Է	. . . . .	ժթ	Դ
Բ	բ	Ա	. . . . .	ի	Ե
. . . . .	դ	Բ	. . . . .	իա	Զ
Թ	դ	Գ	. . . . .	իբ	Է
. . . . .	ե	Դ	. . . . .	իդ	Ա
ԹԸ	զ	Ե	. . . . .	իե	Բ
Է	է	Զ	. . . . .		Գ

Այս Աղիւսակը պարզատօմարին այնչափը կը պարունակէ, որչափ որ Զատիկը որոշելու համար հարկաւոր է. անիկ գտնալու համար նայէ Աղիւսակին առաջին մէջի տարւոյն ոսկեդիրը, (այսինքն տարւոյն գիրը), որուն դիմացը Զատկական լրացեալ լուսնի օրն է. յետոյ երրորդ էջին մէջի եօթնեռրեակը նայէ՝ անոնց ալ լրացեալ լուսնի օրէն ետև. և եօթնեռրեակի դիմացը եղող ամուն օրը Զատկի օրն է։

Թէ որ լրացեալ լուսինը Ապրիլի աւուր պատահի, ան ժամանակը (առաջին կանոնովը) Զատկի օրը հետևել Ապրիլին է։

Ոսկեդիրը կամ տարւոյն գիրը գտնալու համար, մեր Տէ-

րոջը տարիին վրայ ՙՀկմը եվելլուբր, ու յետոյ անիկայ 19 ով բաժնէ. Թէ որ բան մը եվելլնայ, անիկայ տարիին դիրն է. բայց Թէ որ բան մը չեվելլնայ, ան ժամանակը տարւոյն դիրը կամ ոսկեդիրը 19 է։

Տէրունական կամ կիրակադիրը դտնալու համար պարզատոմարին նայելով ՙիանգամայն ՙինչեւ 1799 տարին, մեր Տէրոջը տարիին չորրորդ մասը վլան եվելլուբր կոտորակները ձգելով, ու նաև 1 Թիւն ալ. գումարը եօթնի բաժնէ, և Թէ որ բան մը չի մնայ ան ժամանակը կիրակադիրը այսինքն եօթներեակը Ա.րբն է. բայց Թէ որ Թիւ մը մնայ, ան ժամանակը հոս կգուտած փոքրիկ աղիւսակին ՙէջի նոյն Թուոյն դիմացը եղած գիրը կիրակադիրն է, այսինքն եօթներեակը։

0	Ա
1	Բ
2	Գ
3	Դ
4	Ե
5	Զ
6	Է

Առաջիկայ դարուն համար, այսինքն 1800 տարիէն մինչեւ 1899 տարին, եվելլուբր տարիին միայն չորրորդ մասը, ու յետոյ անիկայ եօթնի բաժնէ, և ասանկ ան վերջի կանոնին նայելով առաջ գնա։

Ծանօթութիւն։ Ա.ՙէն նահանջ տարիները նախակարգեալ կանոնովը գտնուած գիրը եօթներեակ կ'ըլլայ. փետրվար ամսէն եվելլած օրէն մինչեւ տարւոյն վերջը, բաց ՙի նոյն օրէն.

ՈՒՐԻՇ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ՋԱՏԻԿԸ ԳՑՆԱԼՈՒ ՄԻԱՆԳԱՄԱՑՆ ՄԻՆՉԵՒ 1899 ՏԱՐԻՆ

ԿԻՐԱԿԱԳԻՐ, ԱՑՍԻՆՔՆ ԵՕԹՆԵՐԵԱԿ

Ոսկեդիր·	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է
Ա	Ապ·ժղ	ժէ	ժը	ժթ·	լ	ժդ	ժե
Բ	թ	դ	դ	ե	զ	է	ը
Գ	Մրտ·իղ	իէ	իը	իթ·	լդ	լդ	իե
Դ	Ապ·ժղ	ժէ	ժա	ժլ	ժդ	ժդ	ժե
Ե	բ	գ	դ	ե	զ	Մրտ·լա	Ապ · ա
Զ	իդ	իդ	իե	ժթ	լ	իա	իբ
Է	թ	ժ	ժա	ժլ	ժդ	ժդ	ը
Ը	բ	դ	Մրտ·իը	իթ	լ	լա	Ապ · ա
Թ	ժղ	ժէ	ժը	ժթ·	լ	իա	իբ
Ժ	թ	ժ	ժա	ե	զ	է	ը
ԺԱ	Մրտ·իղ	իէ	իը	իթ	լ	լա	իե
ԺԲ	Ապ·ժղ	ժէ	ժը	ժթ	ժդ	ժդ	ժե
ԺԳ	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը
ԺԴ	Մրտ·իղ	իէ	իը	իլ	իգ	լդ	լե
ԺԵ	Ապ·ժղ	ժ	ժա	ժը	ժդ	ժդ	ժե
ԺԶ	ը	դ	դ	ե	Մրտ· լ	լա	Ապ · ա
ԺԷ	իդ	իդ	ժը	ժթ	լ	իա	իբ
ԺԸ	թ	ժ	ժա	ժլ	ժդ	է	ը
ԺԹ	բ	Մրտ·իէ	իը	իթ	լ	լա	Ապ · ա

Առաջիկայ Աղիւսակիս գործածուելեանը համար, դարձ կիրակադիրը, այսինքն եօթներեակը վերայի գծին կարգը, և տարուդին Ոսկեգիրը նոյն Ոսկեգիր թիւերուն էջին ՌՋ · և Ոս· կենդրոյն դիմացը նոյն գծին կարգը Կիրակագրոյն ներքեւը կը գտնուս ամսուն օրը, որ ան Տարուդն Զատիկը նոյն օրուան կուգայ։ Բայց գիտցիր՝ որ ամսուն անունը ձախ կողմը դրուած է ճիշդ նոյն գծին դիմացը· ու չէ թէ միւս Աղիւսակներուն պէս վերէն վար իջնալով է, հապա կողմնակի։

ՇԱՐԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԼ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ՔԱՌԱՍՈՒՆԻՐԵՔ ՏՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ, ՀԵՏԱԳԱՅ ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆԱՅԵԼՈՎ

Մեր Տէրն Տարին	Ոսկեգիր.	Վերադիր.	Եօթնեակ.	Ցայտնութեան, յաջորդ կիրակին	Եօթանասնորդ կիրակին.	Մեծ Պահոց Առաջին Օրը.
1847	Է	14	Գ	3	Յունվար լա	Փետրվը ժէ
1848	Ը	25	ԲԱ	6	Փետրվար ի	Մարտ ը
1849	Թ	6	Է	4	դ	Փետրվը իա
1850	ԺԲ	17	Է	2	Յունվար իէ	ժգ
1851	Ա	28	Է	5	Փետրվը ժ գ	Մարտ ե
1852	Բ	9	ԴԳ	4	ը	Փետրվը իե
1853	ԲԱ	20	Բ	2	Յունվար իդ	թ
1854	Գ	1	Ա	5	Փետրվը ժբ	Մարտ ա
1855	ԳԳ	12	Է	4	դ	Փետրվը իա
1856	ԳԴ	23	Ը	1	Յունվար ի	զ
1857	ԳԵ	4	Դ	4	Փետրվար ը	իէ
1858	ԳԸ	15	Գ	3	Յունվար լա	ժէ
1859	ԳԹ	26	Բ	6	Փետրվար ի	Մարտ թ
1860	ԳԺ	7	ԱԷ	4	է	Փետրվը իբ
1861	ԳԺԱ	18	Ը	2	Յունվար իէ	ժգ
1862	Ա	0	Է	5	Փետրվը ժլ	Մարտ է
1863	Բ	11	Գ	3	ա	Փետրվը ժր
1864	ԳԳ	22	ԳԲ	2	Յունվար իդ	ժ
1865	Դ	3	Ա	5	Փետրվը ժբ	Մարտ ա
1866	Է	14	Է	3	Յունվար իր	Փետրվը ժդ
1867	Ը	25	Է	5	Փետրվը ժէ	Մարտ զ
1868	Թ	6	ԵԴ	4	թ	Փետրվը իզ
1869	ԺԲ	17	Գ	2	Յունվար իդ	ժ
1870	ԺԳ	28	Բ	5	Փետրվը ժդ	Մարտ բ
1871	Ա	9	Ա	4	ե	Փետրվը իբ
1872	ԱԱ	20	Է	2	Յունվար իր	ժդ
1873	ԱԲ	1	Է	4	Փետրվար թ	իդ
1874	ԱԳ	12	Դ	3	ա	ժր
1875	ԱԴ	23	Գ	2	Յունվար իդ	ժ
1876	ԱԷ	4	ՌԱ	5	Փետրվը ժդ	Մարտ ա
1877	ԱԸ	15	Է	3	Յունվար իր	Փետրվը ժդ
1878	ԱԹ	26	Է	5	Փետրվը ժէ	Մարտ զ
1879	ԲԱ	7	Է	4	թ	Փետրվը իզ
1880	ԲԲ	18	Դ	2	Յունվար իե	ժա
1881	Ը	0	Բ	5	Փետրվը ժդ	Մարտ բ
1882	ԲԳ	11	Ա	4	ե	Փետրվը իբ
1883	ԲԴ	22	Է	2	Յունվար իա	է
1884	Գ	3	Է	4	Փետրվար ժ	իէ
1885	Է	14	Դ	3	ա	ժը
1886	ԺԲ	25	Գ	6	իա	Մարտ ժ
1887	Ժ	6	Բ	4	զ	Փետրվը իդ
1888	ԺԱ	17	Ա	3	Յունվը իթ	ժե
1889	ԺԹ	28	Է	5	Փետրվը ժէ	Մարտ զ

ՇԱՐԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ՓԱՌԱՍՈՒՆԻԵՒ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ, ՀԵՏԱԳՆԱՅ ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆԱՅԵԼՈՎ

Մկրտ. Տ. Տարին	Զատիկ.	Մաղթանաց Կիրակին.	Համբարձում.	Հոգեգալուստ.	Երդումի յաչորդ կիրակին	Գալըս տեսին Կիրակին.
1847	Ապ. դ	Մայ. թ	Մայ. ժդ	Մայիս. իգ	25	Նոյեմ. իվ
1848	իդ	իր	Յունիս. ա	Յունիս ժա	23	Դեկտ. դ
1849	ը	ժդ	Մայ. ժէ	Մայիս իէ	25	բ
1850	Մրտ. լա	է	թ	ժթ	26	ա
1851	Ապ. ի	իե	իթ	Յունիս ը	23	Նոյեմ. լ
1852	ժա	ժզ	ի	Մայիս լ	24	իր
1853	Մրտ. իէ	ա	է	ժե	26	իէ
1854	Ապ. ժզ	իա	իէ	Յունիս դ	24	Դեկտ. դ
1855	ը	ժդ	ժէ	Մայիս իէ	25	բ
1856	Մրտ. իդ	Ապ. իէ	ա	ժա	27	Նոյեմ. լ
1857	Ապ. ժբ	Մայ. ժէ	իա	լա	24	իթ
1858	դ	թ	ժդ	իդ	23	իր
1859	իդ	իթ	Յունիս. ր	Յունիս ժբ	22	իէ
1860	ը	ժդ	Մայ. ժէ	Մայիս իէ	25	Դեկտ. բ
1861	Մրտ. լա	է	թ	ժթ	26	ա
1862	Ապ. ի	իե	իթ	Յունիս ը	23	Նոյեմ. լ
1863	է	ժ	ժդ	Մայիս իդ	25	իթ
1864	Մրտ. իէ	ա	է	ժե	26	իէ
1865	Ապ. ժզ	իա	իե	Յունիս դ	24	Դեկտ. դ
1866	ա	զ	ժ	Մայիս ի	26	բ
1867	իա	իզ	լ	Յունիս թ	23	ա
1868	ժբ	ժէ	իա	Մայիս լա	24	Նոյեմ իթ
1869	Մրտ. իր	բ	զ	ժզ	26	իր
1870	Ապ. ժէ	իբ	իզ	Յունիս է	23	իէ
1871	թ	ժդ	ժր	Մայիս իր	25	Դեկտ. դ
1872	Մրտ. լա	է	թ	ժթ	26	ա
1873	Ապ. ժդ	ժր	իբ	Յունիս ա	24	Նոյեմ. լ
1874	է	ժ	ժդ	Մայիս իդ	25	իթ
1875	Մրտ. իր	բ	զ	ժզ	26	իր
1876	Ապ. ժզ	իա	իե	Յունիս դ	24	Դեկտ. դ
1877	ա	զ	ժ	Մայիս ի	26	բ
1878	իա	իզ	լ	Յունիս թ	23	ա
1879	ժդ	ժբ	իբ	ա	24	Նոյեմ. լ
1880	Մրտ. իր	բ	զ	Մայիս ժզ	26	իր
1881	Ապ. ժէ	իբ	իզ	Յունիս է	23	իէ
1882	թ	ժդ	ժբ	Մայիս իբ	25	Դեկտ. դ
1883	Մրտ. իե	Ապ. իթ	դ	ժդ	27	բ
1884	Ապ. ժդ	Մայ. իր	իբ	Յունիս ա	24	Նոյեմ. լ
1885	է	ժ	ժդ	Մայիս իդ	25	իթ
1886	իե	լ	Յունիս. դ	Յունիս ժդ	22	իր
1887	ժ	ժե	Մայ. ժթ	Մայիս իթ	24	իէ
1888	ա	զ	ժ	ի	26	Դեկտ. բ
1889	իա	իդ	լ	Յունիս թ	23	ա

ՇԱՐԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒԱԿԸ ԶԱՆԱԶԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ Է ՆՈՑՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ԶԱՏԻԿԸ ՊԱՏՏԱՀԻ

Պատահած ամ-սիները.		Արեգակնային տարւոյ ամիսը.	Հոգիեգալստեան.	Հաւհրաման ամ.	Մաքրաճաց ամիսը.	Մուկ պահց ա. ոաջին Օգր.	Եօթեանամուտով ամիսին.	Յարանուէից ք. ամ. ամիսին.	Չաւելք.
Նոյ.	իթ	27	Մայ.	Ապր.	Ապր. իղ	փետ.	Յնվ.	1	Մրտ. իբ
	լ	27	յս.	Մայ.	իէ	ի	ժթ	1	իդ
Դեկ.	ա	27	ժս.	բ	իր	ղ		1	իդ
	բ	27	ժբ	գ	իթ	է		2	իե
	գ	27	ժգ	դ	Մայ.	ը		2	իղ
Նոյ.	իէ	26	ժդ	ե	լ	թ		2	իէ
	իը	26	ժե	զ	Մայ.	ժ		2	իը
	իթ	26	ժզ	է	ա	ժա		2	իթ
	լ	26	ժէ	ը	բ	ժբ		2	լ
Դեկ.	ա	26	ժը	թ	գ	ժգ		2	լե
	բ	26	ժթ	ժ	դ	ժդ		3	Ապր. ա
	դ	26	իա	ժա	ե	ժե		3	բ
Նոյ.	իէ	25	իբ	ժբ	զ	ժզ		3	գ
	իը	25	իգ	ժգ	է	ժէ		3	դ
	իթ	25	իդ	ժդ	ը	ժը		3	ե
	լ	25	իե	ժե	թ	ժթ		3	զ
Դեկ.	ա	25	իզ	ժզ	ժ	ժա		3	է
	բ	25	իէ	ժէ	ժա	ժբ		4	ը
	դ	25	իը	ժը	ժբ	ժգ		4	թ
Նոյ.	իէ	24	իթ	ժթ	ժգ	ժդ		4	ժ
	իը	24	լ	իա	ժդ	ժե		4	ժա
	իթ	24	լա	ժէ	ժե	ժզ		4	ժբ
		24	ա.	իբ	ժը	իղ		4	ժդ

ՇԱՐՇԱՊԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ ԶԱՆԱԶԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ Է ՆՈՑՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ԶԱՏԻԿԸ ՊԱՏՏԱՀԻ

Գալատիոն Ալ. տարին.	Երեսուրդ. կիրակին.	Հոգեգալուստ.	Համբարձում.	Մաղթանաց Կր. տարին.	Մեծ պահոց ա. ուրբաթին Օրը.	Եօթանասնեւրորդ կիրակին.	Յայտնութեան Ջուրդ կիրակին.	Զատիկ.
Դեկ. ա	24	Յնս.բ	Մայ.իդ	Մա ժԹ	Փե. իէ	Փե. ժ	4	Ապ.ժդ
բ	24	դ	իդ	լ	իը	ժա	5	ժե
գ	24	դ	իե	իա	Մար.ա	ժբ	5	ժզ
Նոյ. իէ	23	ե	իզ	իբ	բ	ժդ	5	ժէ
իր	23	ղ	իէ	իգ	դ	ժդ	5	ժը
իթ	23	է	իը	իդ	դ	ժե	5	ժԹ
Լ	23	ը	իթ	իե	ե	ժզ	5	ի
Դեկ. ա	23	Լ	լ	իզ	ղ	ժէ	5	իա
բ	23	ժ	Յնս. ա	իէ	է	ժը	6	իբ
գ	23	ժա	բ	իը	ը	ժԹ	6	իգ
Նոյ. իէ	22	ժբ	դ	Լ	ժ	ի	6	իդ
իր	22	ժգ				իա	6	իե

Ծանօթութիւն. Նահանջ Տարին Յայտնութեան յաջորդ լուսնակիններուն թիւը նոյնը պիտի ըլլայ, ինչպէս որ պիտի ըլլար թէ որ Զատիկը օր մը ետքը պատահած ըլլար։ Եւ նոյն պատճառաւ պէտք է որ ամէն Նահանջ Տարին օր մը Ամուսնութեան օրուանը վրայ եկեղեցւոյն, որ Եօթանասնեւրորդ ըսուած կիրակնին համար Աղիւսակին մէջ կը գտնուի. եւ նոյնպէս պէտք է ընել Մեծ պահոց Առաջին օրուանը համար (որ հաստատակօրէն Մոխրոց չորեքշաբթի կ'ըսուի), թէ որ Աղիւսակին մէջի նշանակուած մասնաւոր օրը Մարտ Ամսուն մէջ չի պատահի. ապրիլ ետեւ ան ժամանակը Աղիւսակին մէջի նշանակուած օրը նոյն իսկ օրն է։

ԱՂԻՍԱՆԱԿ ԵՐԿՐՈՐԴ

1	2 Մեր Տարին.	3	1	2 Մեր Տարին.	3
Բ	1600	0	Բ	5200	15
	1700	1		5300	16
	1800	1		5400	17
	1900	2		5500	17
Բ	2000	2	Բ	5600	17
	2100	2		5700	18
	2200	3		5800	18
	2300	4		5900	19
Բ	2400	3	Բ	6000	19
	2500	4		6100	19
	2600	5		6200	20
	2700	5		6300	21
Բ	2800	5	Բ	6400	20
	2900	6		6500	21
	3000	6		6600	22
	3100	7		6700	23
Բ	3200	7	Բ	6800	22
	3300	7		6909	23
	3400	8		7000	24
	3500	9		7100	24
Բ	3600	8	Բ	7200	24
	3700	9		7300	25
	3800	10		7400	25
	3900	10		7500	26
Բ	4000	10	Բ	7600	26
	4100	11		7700	26
	4200	12		7800	27
	4300	12		7900	28
Բ	4400	12	Բ	8000	27
	4500	13		8100	28
	4600	13		8200	29
	4700	14		8300	29
Բ	4800	14	Բ	8400	29
	4900	14		8500	0
	5000	15			
	5100	16			

Ամսոյ ու Ամուսն օրերը դըտնալու համար, որունք պարզաւոմարին մէջ ոսկեդիւրութեան տեղին պէտք են դրուիլ, մեր տէրտէրը ո՛ւ և իցէ տարւոյն մէջ որ կատարեալ հարիւրաւոր տարի է, և բոլոր ան միջանկեալ տարիներուն մէջ որ անոր ու հետևեալ հարիւրաւոր տարիին մէջ տեղը կ՛ինայ. տես երկրորդ աղիւսակին երկրորդ էջին մէջ նոյն տարիին համար, որ կատարեալ հարիւրաւոր տարի է. ու թիւը նայէ որ երրորդ էջին մէջ անոր դիմացը կը գտնուի. յետոյ նոյն թիւին համար երրորդ աղիւսակին մէջ նայէ, այն ինչ պատահած ոսկեդրոյն էջին մէջ. որ ժամանակ որ անիկայ կը գտնաս դէպ ի ձախ կողմը նայէ, և առաջին էջին մէջ կը գտնաս ամիսը ու օրը, որունց ետին պարտի դրուիլ նոյն ոսկեդիրը պարզաւոմարին մէջ, ան հարիւր տարուան միջոցին մէջ։

Երկրորդ աղիւսակին մէջի հարիւրաւոր տարիներուն մէկ քանիին ետին դրուած բիւն դիրը նահանջ սեպուած տարիները կը ցըցուընէ նոր պարզաւոմարին մէջ. սակայն միւս հարիւրաւոր տարիները հասարակ տարիներ սեպուելու են։

ԱՂՒՍԱԿ ԵՐՐՈՐԴ

Ջաւիղհն Լրացեալ Լուսին.	Նշանագիրք	ՈՍԿԵԴՐԵՐ																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Մ՛բաս. իա	Գ	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	23	9	20	1	12	23	4	15	36
իւ	Դ	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27
իէ	Ե	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28
իդ	Զ	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29
իե	Է	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0
իզ	Ը	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1
իէ	Թ	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2
իը	Ժ	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3
իթ	Ի	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4
Լ	Ե	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5
Ապ. Լա	Խ	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6
ա	Ի	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7
բ	Ձ	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8
գ	Բ	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9
դ	Գ	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10
հ	Գ	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11
ղ	Ե	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12
ն	Զ	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13
շ	Է	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14
ճ	Գ	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15
ժ	Բ	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16
ժա	Գ	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17
ժբ	Գ	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
ժդ	Ե	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19
ժդ	Զ	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20
ժե	Է	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21
ժզ	Ը	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22
ժէ	Թ	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23
ժէ	Թ												7	18	29	10	21	2	13	24
ժը	Գ	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26								
ժը	Գ	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25

ԿԱՐԳ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԵՒ ԵՐԿՈՑԵԱՆ ԱՂՕԹԻՑ ՈՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ՍԿԻԶԲԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԸ ԱՄԷՆ ՕՐ ՊԱՐՏԻ ԸՍՈՒԻԼ

Ա՛ռտուան ու իրիկուան Աղօթքը Եկեղեցւոյ, մատուռին կամ դասին մէջ սովորական տեղը պիտի ըսուի. միայն թէ՝ թէ որ նոյն տեղի առաջնորդը ուրիշ կերպով կարգադրելու ըլլայ, ան ժամանակը անոր որոշմանը նայելով՝ի գործ կը դրուի։ Եւ դասերը հին ժամանակի սովորութեանը պէս իրենց տեղը պարտին պահուիլ։

Նաև Եկեղեցւոյ ու անոր Պաշտօնեաներուն ղարդարանքները բոլորը իրենց պաշտօն վարած ժամանակը պարտին պահուիլ ու գործածուիլ, ինչպէս որ Ա՛նգլիոյ այս Եկեղեցւոյն մէջ Հառալմէնդի Իշխանութեանը կը պահուէին Եդուարդ VI Եդերորդի թագաւորութեանը երկրորդ տարին։

ԿԸՐԳ

ԸՆԹԻՑՔԻՆ ԸՂՕԹԻՑ

ՈՐ ԱՄԷՆ ՕՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ՍԿԻԶԲԷՆ ՄԻՆՉԵՒ

ՎԵՐՋԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՑՈՒԻ

Առաւօտեան Աղօթքը սկսուած ժամանակը Պաշտօնեաներ բարձր ձայնով հետեւեալ Սուրբ Գրոց պատգամներէն մէկը ձայն մէկ քանին կը կարդայ։ Ցետոյ յաջորդ քարոզը։

ԵՐԲՈՐ անօրէնը անօրէնութենէ հրաժարած՝ իրաւունք ու արդարութիւն կը կատարէ, ինքը իր հոգին կը վիրկէ։ (Եզէկ. ԺԸ. 27։)

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ դիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջեւս են։ (Սաղ. Ծ. 3։)

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ ջաւէ։ (Սաղ. Ծ. 10։)

Աստուծոյ ղօ՛ն խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին Աստուած չարհամարհեր։ (Սաղ. Ծ. 18։)

Պատուեցէ՛ք սրտերնիդ, ու չէ՛ թէ հանդերձնիդ, և ձեր Տէրոջը՝ Աստուծոյ դարձէ՛ք, որ ողորմած ու դթած է. երկայնամիտ ու բազումողորմ. որ չարութենան կը ցաւի։ (Յոէլ. Բ. 13։)

Դթութիւնը ու քաւութիւնը մեր Տէր Աստու-

ծոյն է, թէպէտ մենք ապստամբեցանք ու չի հնա-
զանդեցանք մեր Տէր Աստուծոյ ձայնին, մեր առջին
դրած օրէնքովը չի վարուելով. (Դան. թ. 9, 10:)

Ո՛վ Տէր, խրատէ իս, բայց չափով. ու չէ թէ
բարկութիւնով, որ իս չի ջնջես: (Երե. ժ. 24:
Սաղ. զ. 1:)

Աղաչեմարնցէք, ինչու որ երկինքի թագաւորու-
թիւնը մօտ է. (Մատթ. դ. 2:)

Ելլեմ իմ Հօրս երթամ, և ըսեմ. Հայր, մեղայ
յերկինս և քու առջիդ, ու ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու: (Ղուկ. ժե. 18, 19:)

Ո՛վ Տէր, քու ծառադ մի՛ դատեր. ինչու որ քու
առջիդ ամենեւին կենդանի մը չարդարանար.
(Սաղ. ճխբ. 2:)

Ահա որ ըսինք՝ թէ մեղք մը չունինք, անձերնիս
կը խաբենք, և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ:
Հապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւա-
տարիմ է ինքը ու արդար մեր մեղքերը թողելու,
և ամեն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: (Ա. Յովհ.
ա. 8, 9:)

Սիրելի և անձկալի եղբայրներ, Սուրբ Գիրքը յա-
ճախակի կը յորդորէ մեզ որ մենք մեր շատ կերպ
յանցանքները ու անօրէնութիւնները ճանչնանք
ու խոստովանինք, ու որ անոնք մեր երկնաւոր Հօրը
ամենակարող Աստուծոյ առջին չի ծածկենք ու պա-
հենք. Հապա խոնարհ, յօժար, հնազանդ ու ըղձ-

ջացեալ՝ սրտիւ խոստովանինք, որ իւր անբաւ բարութեամբը ու ողորմութեամբը թողութեան արժանի ըլլանք: Եւ թէպէտ միշտ պարտական ենք Աստուծոյ առջին մեր մեղքերը խոստովանելու, սակայն դլխաւորաբար աս բանը պարտինք ընել, երբոր կը հաւքըվինք ու մկիտեղ կուգանք Աստուածային առատաձեռնութենէն ընդունելու ան մեծամեծ պարգեւներուն համար գոհութիւն մատուցանելու, փառք ու փառաբանութիւն երգելու, Աստուածային պատգամը լսելու, և մեզի համար պէտք եղածը խնդրելու, որ միանգամայն մեր հոգիին ու մարմինին համար հարկաւոր են: Ուստի՝ կ'աղաչեմ ու կը խնդրեմ որ դուք ամէնքդ ալ որ հոս ներկայ կը գտնուիք, մաքուր սրտով ու խոնարհ ձայնով ինձի հետ ան երկնաւոր շնորհաց աթոռին դիմէք՝ ետեւէս ըսելով,

Հաւասար խոստովանութիւն մը, որ բոլոր ժողովուրդը ծնրադրած՝ Պաշտօնեային ետեւէն պիտի ըսեն:

Ամենակարող և Ամենագթած Հայր. մենք քու ճամբէդ կորսուած ոչխարի պէս մոլորած ու շեղած ենք: Անառակաբար սրտերնուս նենգութեանը ու չարութեանը հետեւած ենք: Քու սուրբ օրէնքներուդ դէմ մեղանչած ենք: Որ ընելու պէտք եղած բաները զանց ըրած ենք. և մեզի անվայել եղած բաները գործած ենք, և ամենեւին ողջութիւն չունինք: Սակայն դուն՝ ով Տէր, ողորմէ՛ մեզի թշուառ

մեղաւորներուս: Ո՛վ Աստուած, թողութիւն շնորհէ անոնց՝ որ յանցանքին կը խոստովանին: Վերջի դարձիւր սնոնք՝ որ կը ղղյան. քու խոստմունքներուդ նայելով, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով մարդկային աղգին յայտնուեցաւ: Եւ անոր սիրուն համար շնորհէ ո՛վ ամենագթած Հայր, որ մենք ասկէ ետեւ միշտ զգաստութեամբ, արդարութեամբ ու աստուածապաշտութեամբ ապրինք, քու սուրբ անուանդ փառքին համար. Ամէն:

Արձակումն, կամ մեղաց թողութիւն, որ միայն քահանան կայնած կ'ըսէ, ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած մնալով.

Ամենակարող Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ չէ թէ անօրէնին մահը՝ հապա անոր չար ճամբէն դառնալը ու ապրիլը կ'ուզէ. և իշխանութիւն ու հրաման տուած է անոր պաշտօնեաներուն որ իրենց ժողովուրդը ապաշխարելէն ետեւ արձակումը ու իրենց մեղքին թողութիւնը անոնց յայտնեն ու ըսուցեն. ինքը թողութիւն տայ ու արձակէ իրենց մեղքերէն բոլոր ճշմարտապէս զղջացողները, ու անկեղծութեամբ սուրբ Եկեղեցւոյ հաւատացողները: Ուրեմն խնդրենք որ մեզ կատարեալ ապաշխարութեան առաջնորդելով, իր Սուրբ Հոգին ալ շնորհէ մեզի, որ այս մեր կատարած գործքերը իր Աստուածութեանը հաճելի ըլլան, և ասկէ ետեւ մնացած մեր կեանքը անանկ մաքուր ու սուրբ պահենք, որ վերջը իր յաւիտենական ուրա-

խուխեանը ժամանելու արժանի ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը:

Ժողովուրդը հոս՝ ու բոլոր միւս Աղօթքներուն վերջը կը պատասխանէ. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան ծնրադրած Տէրունական Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսէ. ժողովուրդն ալ ծունր դրած նոյն Աղօթքը մէկ տեղ կը կրկնէ, թէ հոս՝ և թէ ուր որ այս Աղօթքը Աստուածայինն ժամերգութեան մէջ կ'ըսուի:

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու թեան մի տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Վասն զի որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ նաև Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Քահանան: Ո՛վ Տէր, բաց մեր շրթունքները:

Պատասխանի: Որ բերանիս երգէ քու գովութիւնդ:

Քհ: Ո՛վ Աստուած, մեր փրկութեանը հասիր:

Պ: Ո՛վ Տէր, փութա, ու ձեռնտու եղիր մեզի:

Հիմայ ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կ'ըսէ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Պ. Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՎՀՀ։ Գովեցէ՛ք Տէրը։

Պ։ Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրոջը անունը։

Ցետոյ հետեւեալ Սաղմոսը պիտի ըսուի կամ երգեցուի։ Առակային Զատկի օրը ասոր տեղը միւս կցորդը կ'ըսուի, որ Զատկի օրուան կարդը կը գտնուի. և ամէն տարուն տասնըհինգերորդ օրը, այս Սաղմոսը չէ թէ հոս՝ հապա նոյն օրուան սաղմոսներուն կարգը կըսուի։

Եկէ՛ք ցնծասցուք Ի տէր. (Սաղ. ղե.)

Եկէ՛ք տէրոջը ցնծութիւն ընենք. մեր փրկիչ Աստուծոյն աղաղակենք։

Յանուխ օրհնութիւնով անոր առջին նվրկայանանք. սաղմոսներով անոր աղաղակենք։

Աստուած մեծ է, ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է։

Երկրի բոլոր սահմանները անոր ձեռքն են, լեռներուն բարձրութիւնները անորն են։

Ծովը իրն է, և ինքը անիկայ ըրաւ, և անոր ձեռքերը ցամաքը ստեղծեցին։

Եկէ՛ք անոր երկրպագութիւն ընենք. մեր տէր արարչին առջեւը իյնանք ու լանք։

Ան ինքն է մեր տէր աստուածը. մենք անոր ձեռքերն ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք։

Այսօր թէ որ անոր ձայնը լսելու ըլլաք, սըրտերնիդ մի պինդցունէք դառնութեան տեղին նման։

Անապատի փորձութեան օրուանը պէս, ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին, զիս քննեցին և իմ գործքերս տեսան քառսուն տարի։

Ջանք ըրի ան աղջին և ըսի, միշտ սրտով մոլորած են, և իմ ճամբաներս չի ճանչցան։

Ինչպէս որ իմ բարկութիւնովս անոնց երդուայ ըրի՝ թէ իմ հանգստութեանս մէջ չի մտնան։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ։

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Ցետոյ կարգաւ Սաղմոսները կուգան, ինչպէս որ հոս կարգադրուած են։ Եւ ամէն մէկ Սաղմոսին, Օրհնեցէքին, Օրհնեալ էին, Մեծացուացէին ու Արդ արձակեսին վերջը միշտ պիտի կրկնուի.

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ։

Պս։ Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Ցետոյ յատակ ու բարձրաձայն պիտի կարդացուի առաջին Ընթերցուածը՝ հին կտակարանէն առնուած, ինչպէս որ պարզատոմարին մէջ կարգուած է, թէ որ նդին աւուր համար մանաւանդ Ընթերցուած նշանակուած չըլլայ. կարդացողը անանկ դառնալ ու կեցնելու է, որ ժողովուրդը աղէկ լսէ։ Եւ ամէն օր Ընթերցուածը լըմընալուն դարձածական լեզուով պիտի ըսուի կամ երգեցուի ան օրհնութեան երգը՝ որ կըսուի դքեղ Աստուած օրհնաբանեմք։

Ընթերցո՛ւածը լսե՞ց պաշտօնեան դարձի ըսել. հա՛ լսե՛ւ։ յո՛ էնչ Գրվին յո՛ էնչ Գրե՛նը. ի՛ յո՛ էնչ Գրնո՛ւն յո՛ էնչ Հո՛ւթը. և ամէն մէ Ընթերցո՛ւածը լըմնալո՛ւն դարձի ըսել. հա՛ լը վերջնո՛յ ը՛ջին ի՛ երերդձ Ընթերցո՛ւածը։

Վրէդ Աստուած, միշտ կ՚օրհնաբանենք,
Տէրութիւնդ կը ճանաչենք։

Աստուած, յաւիտենական Հայր,
Քեզ կըպաշտե բոլոր աշխարհ։
Քեզ դասադաս հրեշտակները,
Երկինք համայն զօրութիւնները,
Սերովբէները, Քերովբէները,
Կ՚երգեն անդուլ ձայնիւ երգեր.
Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր, մեծ զօրութեան,
Աստուած օրհնեալ միշտ յաւիտեան.
Երկինք և երկիր են լիութեան,
Փառօք պատուօք քո բարձրութեան.
Քեզ կըգովեն դասակարգեր,
Փառաւորեալ առաքեալները.
Քեզ կըգովեն գովելիներ,
Համախորհուրդ Նահապետներ.
Քեզ կըգովեն ազատ զարմեր,
Պսակազգեաց Մարտիրոսներ.
Եկեղեցին Քրիստոսի,
Քեզ ամէն տեղ կըդաւանի։
Հայր Աստուած Նահատակելութեան,
Ընբաւ, անհուն և յաւիտեան.
Քո մեծարեալ Աստուածորդին,
Հաշմարտապէս, և միածին.
կենդանարար և Սուրբ Հոգին,
Զիրք միխթար մարդկան ազգին.
Քրիստոս, փրկիչ բոլոր երկրի,
Ընքաչ փառաց ես և երկնի.
Դու ես որդի յաւերժական,
Հօր Աստուծոյ միասնական.

Մարդկան աղգի ազատութեան,
Երդանդ Կուսին չէ՛ քեզ ղղուան,
Դառըն մահուան դուն յաղթեցիր,
Հաւտացողին երկինք բացիր.
Աստուծոյ աջ կողմը նըստող,
Ընոր փառքին մէջ բընակող:
Մենք կըհաւտանք որ պիտի գաս,
Դատաւորնիս պիտի ըլլաս.
Խնդրենք օգնել ծառաներուդ,
Ընդին արեամբ փրկածներուդ.
Դասակից ըլլան Սուրբերուդ,
Յաւերժական Հանդիսներուդ.
Ժողովուրդդ, ով Տէր, փրկէ,
Ժառանգութիւնդդ միշտ օրհնէ.
Ուղղէ, հովուէ, առաջնորդէ,
Ու յաւիտեան փառքով պսակէ.
Ամրաքանչիւր օր քեզ օրհնենք,
Քու սուրբ անունդդ միշտ պաշտենք.
Ձեր մեզ պաշտպան, Տէր, կ՚աղաչենք,
Որ այս օրըս չի մեղանչենք.
Տէր գթութեան, մեզ ողորմէ,
Տառապելըս դուռ ողորմէ.
Ողորմութիւնդ, Տէր, ծագեա մեզ
Որ միշտ հաստատ կըյուսանք քեզ.
Տէր իմ, յոյսըս դուռ ես միայն,
Ամէնքըս ձեր ձիս յաւիտեան:

Կամ այս Օրհնութիւնը

Օրհնեցէ՛ք, ամենայն գործք.

Որհնեցէք, ով տէր աստուածոյ բոլոր դոլիքեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով տէր աստուածոյ հրեշտակներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով երկինքներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով հաստատուածին վեր եղած ջուրեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով տէր աստուածոյ զօրութիւններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով արև ու լուսին. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով երկինքի աստղեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով անձրև ու ցօղ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով տէր աստուածոյ հովեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով հուր ու տաք. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով ամառ ու ձմեռ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Որհնեցէք, ով եղեամն ու ձիւնաբեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք սառն և պարղ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք պաղ և ձիւն. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք ցորեկ ու գիշեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք լոյս ու խաւար. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք ամպեր ու փայլակներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Թող երկիրը օրհնէ տէրը. օրհնէ, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացունէ:

Օրհնեցէք, ովք լեռներ ու բարձրաւթիւններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք բոլոր երկրի բոյսեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք աղբիւրներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք ծովեր ու գետեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք կէտեր ու ջուրերուն մէջ շարժողներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք երկինքի թռչուններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ովք գազաններ ու անասուններ.

օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Օրհնեցէք, ո՛վ մարդկանց որդիքներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Ամէն խոսիլ օրհնէ տէրը. օրհնէ, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուննէ։

Օրհնեցէք, ո՛վ տէրոջը քահանաներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Օրհնեցէք, ո՛վ տէրոջը ծառաներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Օրհնեցէք, ո՛վ արդարներու հոգիներ ու հունչեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Օրհնեցէք, ո՛վ սուրբ ու խոնարհ սիրտ մարդիկ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Օրհնեցէք, ո՛վ անանիա, ազարիա և միսայէլ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Յետոյ նմանապէս Նոր Կտակարանէն առնուած երկրորդ Ընթերցուածը կը կարդացուի։ Անկէ ետեւ հետեւեալ Օրհնութիւնը. միայն թէ երբոր այս Օրհնութիւնը աւուր պատշաճի Ընթերցուածոյն գլխուն մէջ կարդացուի, կամ թէ Յովհաննու Մկրտչի օրուանը Աւետարանին տեղը ըսուի. ՚ան, ժամանակը մէյ մ՚ալ նորէն կրկնել հարկաւոր չէ։

Ելհնեալ Տէր. Դ. ԹԳ. ա. 68։

Ելհնեալ է իսրայէլի տէր աստուածը, որ մեղի այցելութեան եկաւ, և իր ժողովուրդին փրկութիւն ըրաւ։

Ա՝ևղի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր դաւիթ ծառային տունէն։

Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ, որոնք որ աշխարհի սկիզբէն իր մարգարէներն էին։

Փրկութիւն մեր թշնամիներէն, և բոլոր մեղ ատողներէն։

Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն, և իր սուրբ ուխտը յիշելու։

Երդումը՝ որ մեր հօրը աբրահամին երդմընցաւ մեղի տալու։

Որ մեր թշնամիներէն աղատած աներկիւղ զինքը պաշտենք։

Արդարութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջեւին բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ։

Եւ դուն մանուկ՝ բարձրեալին մարգարէն պիտի կանչուիս, որ տէրոջը առջեւէն պիտի երթաս անոր ճամբաները պատրաստելու։

Անոր ժողովուրդին փրկութեան գիտութիւնը տալու, իրենց մեղքին թողութեանը համար։

Ա՝ր աստուծոյն քաղցր ողորմութեանը համար, որով վերէն արեգակը մեղի այցելութեան եկաւ։

Որ լոյս ծագէ խաւարին ու մահուան շուքին

մէջ նստողներուն, և մեր ոտքները խաղաղութեան ճամբուն մէջ ուղղէ։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Նամ այս Աղմոսը

Ադաղակեցէք առ տէր. Ամէն։

Տէրոջը աղաղակեցէք ամէն բոլոր երկիր, ու ուրախութիւնով տէրոջը ծառայեցէք։

Հնծութիւնով անոր առջին ելէք. ճանչցէք որ ան է մեր տէր աստուածը։

Ան մեզ ստեղծեց, և մենք չի կայինք. մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք։

Խոհութիւնով անոր դուռները մտէք, և օրհնութիւնով անոր յարկերը։

Տէրոջմէն շնորհակալ եղէք, և անոր անունը օրհնեցէք։

Տէրը քաղցր է, անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. անոր ճշմարտութիւնը աղգէ մինչև ազգ է։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Յետոյ Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կանդնած Առաքելոց Հանգանակը պիտի ըսեն կամ երգեն. սակայն Սուրբ Աթանասի Հանգանակը կարդացուած օրը ասիկայ չի կարդացուիր։

Ես կը հաւատամ երկինքի ու երկրի Արարիչ՝ Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ անոր Աստուածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Աստուածամայր Կուսէն ծնաւ, Պոնտոս Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ, դժոխքը իջաւ. Երրորդ օրը մեռեալներէն յարութիւն առաւ. Երկինքը ելաւ, Եւ ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նըստի. Անկէ պիտի գայ կենդանիները ու մեռածները դատելու.

Ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին. կաթուղիկէ Սուրբ Եկեղեցիին. Սուրբերուն հաղորդութեանը. մեղքի թողութեանը. մարմինին յարութեանը. Եւ յաւիտենական կեանքին. Ամէն:

Ցետոյ այս հետեւեալ Աղօթքները, ամէնքը ջերմեռանդութեամբ ծնրադրած՝ առաջ Պաշտօնեան բարձր ձայնով կ'ըսէ.

Տերը ձեր հետը ըլլայ.

Պոլ. Եւ քու հոգւոյդ հետը.

Պաշտօնեան. Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի:

Ցետոյ քահանան Պսակիրները ու ժողովուրդը Տէրունական Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսեն.

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր

մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա ազատէ մեզ. Ամէն:

Եաքը Քահանան կանգնած կ'ըսէ.

Տէր, ըլլայ մեզի քու ողորմութիւնդ.

Պտ. Ու քու փրկութիւնդ ալ տուր մեզի.

Ս. Տէր, կեցցէ Թագաւորը.

Պտ. Ողորմութեամբ լսէ մեզի, երբոր քեզի կ'աղաղակենք.

Ս. Օգնդարկէ քու պաշտօնեաներդ արդարութիւնով.

Պտ. Եւ ուրախացուր քու ընտրեալ ժողովուրդդ.

Ս. Տէր փրկէ քու ժողովուրդդ.

Պտ. Եւ օրհնէ քու ժառանգութիւնդ.

Ս. Տէր, աս մեր ժամանակին մէջ քու խաղաղութիւնդ շնորհէ.

Պտ. Ինչու որ մենք մեկը չունինք որ մեզի համար պատերազմի, հապա հո Տէր, դուն միայն.

Ս. Տէր, մաքրէ մեր սիրտերը.

Պտ. Եւ մի դրկեր մեզ քու սուրբ Հոգիդդ:

Յետոյ ծննդրդած իրեք Մաղթանք կ'ըսուի. Առաջինը Աւուր Պատշաճի, որ նոյն Մաղթանքն ալ Հաղորդութեան համար դրուած է. Երկրորդը Խաղաղութեան համար. Երրորդը բարի վարքով ապրելու շնորհք ինդրելու համար: Եաքի երկու Մաղթանքները ընաւ չեն փոխուիր, հապա լսուլը տարին աւելն սր Առտուան Աղօթքի ժամանակը կ'ըսուին, ինչպես որ կը հետեւին.

Երկրորդ Մաղթանք խաղաղութեան համար։

Ո՛վ Աստուած, առաջնորդ խաղաղութեան և սիրոյ Հոգւոյ, որ քեզ ճանչնալով մեր յաւիտենական կեանքը կ՚ըստանանք, և քու ծառայութեանդ մէջ գտնուելով կատարեալ ազատ կ՚ըլլանք. պաշտպանէ մեզ քու խոնարհ ծառաներդ, թշնամիներնուս մեր վրայ յարձակած ժամանակը. որպէս զի բոլորովին քու պաշտպանութեանդ ապաւինելով, չի վախնանք ո՛ և իցէ մեր հակառակորդներուն սաստկութենէն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Երրորդ Մաղթանք Շնորհք խնդրելու համար.

Ո՛վ Տէր, մեր երկնաւոր Հայրը, Ամենակալ ու յաւիտենական Աստուած, դուն որ մեզ ողջ ու առողջ աս առտուան հասուցիր. պաշտպան եղիր մեզի այս օրս քու ամենակարող զօրութեամբդ. և շնորհէ որ ամենեւին չի մեղանչենք, ու ամէն կերպ վտանգէ հեռու կենանք, և քու նախախնամութեամբդ մեր ամէն գործքերը անանկ կանոնաւորուին, որ կարող ըլլանք քեզի հաճելի եղած բաները կատարելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը։ Ամէն։

Դասերուն կամ ան Տեղերուն մէջ՝ ուր որ երդ կ՚երդուի, հոս կ՚ըսկսի Երդաբանութիւնը։

Եւքը հետեւեալ հինգ Աղօթքները կը կարդացուին. բայց թէ որ Լիթանի Մաղթանքը ըսուի, ան ժամանակը միայն եւքի երկուքը կը կարդացուի, ինչպէս որ հոն գրուած են.

Աղօթք վեհափառ Արքային համար.

Ով Տէր՝ մեր երկնաւոր Հայրը, բարձրեալ, հզօր, թագաւորներուն Թագաւորը, տէրերուն Տէրը, մի միայն իշխաններուն վրայ Տիրողը. որ քու Յարձրութենդ աթոռէն կը խոնարհիս երկրիս բնակիչներուն խնամքով նայելու. Արտեւանդ փափաքով կ'աղաչենք քեզի որ նպաստամատոյց ու քաղցրահայեաց աչքով նայիս մեր Շնորհաշուք և Վեհափառ Արքային. ու այնպէս լիաբուղխ լեցուես քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը, որ ինքը միշտ քու կամքդ կատարէ, և քու ճամբուդ մէջ քալէ. Յատատապէս զարդարէ անիկայ քու երկնային պարգեւներովդ. Շնորհէ անոր՝ որ առողջութիւնով ու յաջողութիւնով երկար ժամանակ ապրի. Եւ անանկ ալ զօրացուր որ կարող ըլլայ բոլոր իր թշնամիները վանելու, և անոնց յաղթելու. և վերջապէս հանդերձեալ կեանքին մէջ յաւիտենական ուրախութիւնը ու երջանկութիւնը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Արքայազուն Ընտանիքին համար.

Ամենակարող Աստուած, աղբիւր ամենայն բարութեան, խոնարհեալ կ'աղաչենք օրհնէ Արքայուհին և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը. զարդարէ անոնք քու Սուրբ Հոգւոյդ պարգեւներովը. և քու երկնային շնորհքներովդ լեցուր անոնք, ամէն կերպ յաջողութիւնով, երջանկացուր անոնք. և հուսկ

յետոյ քու յաւիտենական արքայութեանդ առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Եկեղեցականներուն ու ժողովուրդին համար.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, դուն որ միայն մեծամեծ սքանչելիքներ գործող ես. խրկէ վերէն քու շնորհքիդ վիրական ոգին բոլոր մեր Եպիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և անոնց հոգաբարձութեանը յանձնուած հաւատացեալներուն. և ճշմարտապէս քեզի հաճելի ըլլալու համար թափվիլ անդադար անոնց վրայ քու օրհնութեանդ ցօղը. Շնորհէ ասիկայ հովիտ Տէր, մեր Պաշտպան և Միջնորդ Յիսուս Քրիստոսի վաստքին համար. Ամէն:

Աղօթք Սուրբ Ոսկեբերանի.

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անունովդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես. Ուստի՝ հովիտ Տէր Աստուած, կ՚աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց. շնորհելով ևս մեզի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ դիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը. Ամէն:

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուածոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ա. Կոր. ժդ. 13:)

Հոս կը վերջանայ բոլոր Տարւոյն Առտուան Աղօթքի Կարգը:

ԿԱՐԳ
ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԱՂՕԹԻՔ
ՈՐ ԱՄԷն ՕՐ ՏԱՐԻՈՅՆ ՍԿԻԶԲԷն ՄԻՆՉեւ Վ ԵՐՋԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՑՈՒԻ

Իրիկուան Աղօթքը սկսուած ժամանակը Պաշտօնեան քարձր ձայնով հետեւեալ Սուրբ Գրոց պատգամներէն մէկը կամ մէկ քանին կը կարդայ, ձեռդ յաջորդ քարոզը:

Երբոր անօրէնը անօրէնութենէ հրաժարած՝ իրաւունք ու արդարութիւն կը կատարէ, ինքը իր հոգին կը փրկէ: (Եզէկ. ժը. 27:)

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ դիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջեւս են: (Սաղ. ծ. 3.)

Իմ մեղքերէս դուն երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ: (Սաղ. ծ. 10:)

Աստուածոյ ղո՛Հՙ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին Աստուած չարհամարհեր: (Սաղ. ծ. 18:)

Պատուեցէ՛ք սրտերնիդ, ու չէ՛ թէ հանդերձնիդ, և ձեր Տէրոջը՝ Աստուածոյ դարձէ՛ք, որ ողորմած ու

դրած է. երկայնաւիտ ու բազումպտղորմ. որ չարու-
թեան կը ցաւի: (Յովել. բ. 13:)

Գթութիւնը ու քաւութիւնը մեր Տէր Աստու-
ծոյն է. թէպէտ մենք ապստամբեցանք ու չի հնա-
զանդեցանք մեր Տէր Աստուծոյ ձայնին, մեր առջին
դրած օրէնքովը չի վարուեցով: (Դան. թ. 9, 10:)

Ով Տէր, խրատէ՛ իս, բայց չափով. ու չէ թէ
բարկութիւնով, որ իս չի ջնջես: (Երեմ. ժ. 24:
Ապդ. ղ. 1:)

Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ երկինքի թագաւո-
րութիւնը մօտ է: (Մատթ. գ. 2:)

Ելլեմ իմ հօրս երթամ, և ըսեմ. Հա՛յր, մե-
ղայ յերկինս և քու առջիդ, ու ալ արժանի չեմ
քու որդիդ ըսուելու. (Ղուկ. ժե. 18, 19:)

Ով Տէր, քու ծառադ մի՛ դատեր. ինչու որ քու
առջիդ կենդանի մը չարդարանար: (Ապդ. ճխթ. 2:)

Ահ որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չունինք, անձերնիս
կը խաբենք, և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ:
Հապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւա-
տարիմ է ինքը ու արդար մեր մեղքերը թողնելու, և
ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: (Ա. Յովհ.
ա. 8, 9:)

Սիրելի և անձկալի եղբայրներ, Սուրբ Գիրքը
յաճախակի կը յորդորէ մեզ որ մենք մեր շատ կերպ
յանցանքները ու անօրէնութիւնները ճանչնանք
ու խոստովանինք, ու որ անոնք մեր երկնաւոր Հօրը՝

ամենակարող Աստուծոյ առջին էն ծածկենք ու պա-
հենք. հապա խոնարհ, յօժար, հնազանդ ու ըղձա-
լացեալ սրտիւ խոստովանինք, որ իւր անբաւ բա-
րութեամբը ու ողորմութեամբը թողութեան ար-
ժանի ըլլանք: Եւ թէպէտ միշտ պարտական ենք
Աստուծոյ առջին մեր մեղքերը խոնարհութեամբ
խոստովանելու, սակայն դլխաւորապար աս բանը
պարտինք ընել, երբոր կը հաւքըվինք ու մէկ տեղ
կուդանք Աստուածային առատաձեռնութենէն ըն-
դունելու ան մեծամեծ պարգեւներուն համար դո-
հութիւն մատուցանելու, փառք ու փառաբանու-
թիւն երգելու, Աստուածային պատգամը լսելու,
և մեղի համար պէտք եղածը խնդրելու, որ միան-
դամայն մեր հոգիին ու մարմնին համար հարկա-
ւոր են: Ուստի՝ կ'աղաչեմ ու կը խնդրեմ որ դուք
ամէնքդ ալ որ հոս ներկայ կը դտնուիք, մաքուր
սրտով ու խոնարհ ձայնով ինծի հետ ան երկնաւոր
շնորհաց աթոռին դիմէք՝ ետեւէս ըսելով.

Հաւատար Խոստովանութիւն մը, որ բոլոր ժողովուրդը ծընդրադրած Պաշտօնեային ետեւէն պիտի ըսեն.

Ամենակարող և ամենագթած Հայր. մենք քու
ճամբէդ կորսուած ոչխարի պէս մոլորած ու շեղած
ենք: Անառակաբար սրտերնուս նենդութեանը ու
չարութեանը հետեւած ենք: Քու սուրբ օրէնքնե-
րուդ դէմ մեղանչած ենք: Ա՛ր ընելու պէտք եղած
բաները զանց ըրած ենք. Եւ մեղի անկարելի եղած

բանները դործած ինք. Եւ ամենեւին ողջութիւն չունինք: Սակայն դուն՝ ով Տէր, ողորմէ մեզի թշուառ մեղաւորներուս: Ո՛վ Աստուած, թողութիւն շնորհէ անոնց՝ որ յանցանքնին կը խոստովանին: Վերջի դարձիւր անոնք՝ որ կը ղղջան. քու խոստմունքներուդ նայելով, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով մարդկային աղգին յայտնուեցաւ: Եւ անոր սիրուն համար շնորհէ ով ամենագթած Հայր, որ մենք ասկէ ետեւ միշտ վեհաստուածութեամբ, արդարութեամբ ու աստուածապաշտութեամբ ապրինք, քու սուրբ անունդ փառքին համար. Ամէն:

Արձակումն, կամ մեղաց թողութիւն, որ միայն քահանան կայնած կ'ըսէ, ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած մնալով.

Ամենակարող Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ չէ թէ անօրէնին մահը՝ հապա անոր չար ճամբէն դառնալը ու ապրիլը կը կամի, եւ իշխանութիւն ու հրաման տուած է անոր պաշտօնեաներուն որ իրենց ժողովուրդը ապաշխարելէն ետեւ արձակումը ու իրենց մեղքին թողութիւնը անոնց յայտնեն ու զըուցեն. Ինքը թողութիւն տայ ու ալէքկէ իրենց մեղքերէն բոլոր ճշմարտապէս ղղջացողները, ու անկեղծութեամբ սուրբ Հետքրանի հաւատացողները: Ուրեմն խնդրենք որ մեզ կատարեալ ապաշխարութեան առաջնորդելով, իր Սուրբ Հոգին ալ շնորհէ մեզի, որ այս մեր կատարած գործքերը իր Անծվսելութեանը հաճելի ըլ-

լան. և ասկէ ետեւ մնացած մեր կեանքը անանկ մաքուր ու սուրբ պահենք, որ վերջը իր յաւիտենական ուրախութեանը ժամանելու արժանի ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան ծուռը դրած Տէրունական Աղօթքը կ'ըսէ. և ժողովուրդն ալ ծնրադրած անոր հետ նոյն Աղօթքը կը կրկնէ.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու Անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա ազատէ մեզ. ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ նաև Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Ո՛վ Տէր, բաց մեր շրթունքները.
Պտ. Ու բերանիս երդէ քու գովեստիդ.
Քհ. Ո՛վ Աստուած, մեր փրկութեանը հասիր.
Պտ. Ո՛վ Տէր, փութա ու ձեռնտու եղիր մեզի.

Հիմայ ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կ'ըսէ.

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.
Պտ. Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՎՀ. Վասիլեցիք Տէրը.

ՊՈ. Որհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը:

Ցետոյ կարդաւ Սաղմոսները պիտի ըսուին կամ երգեցուին, ինչպէս որ նշանակուած են: Եւքը Հին Կտակարանի մէկ Ընթերցուածը, ինչպէս որ գրուած է: Եւ անոնցմէ ետեւ Մեծացուսցէն, (որ ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամին երգն է) գործածական լեզուով պիտի ըսուի, ինչպէս ոք կը հետեւի:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ. (Ղուկ. ա. 46:)

Իմ անձս պիտի մեծցունէ տէրը. և իմ հոգիս իմ փրկիչ աստուածովս ուրախացաւ:

Ինչու որ իր աղախնին խոնարհութեանը նայեցաւ. որ ահա ասկէ ետեւ ամեն ազգ ինծի երջիկ պիտի տայ:

Զի ան որ հզօր է, մեծամեծ բաներ ըրաւ ինծի. և իր անունը սուրբ է:

Եւ անոր ողորմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ իրեն վախցողներուն վրայ է:

Իր թեւին զօրութիւնը յայտնեց. ամբարտաւանները ցրուեց, իրենց սրտին խորհուրդներուվը:

Եւ ուժովները աթոռներէն քակեց. ու խոնարհները բարձրացուց:

Ընծաներով լեցուց, և հարուստները դատարկ խրկեց:

Գնութիւն ըրաւ իր իսրայէլ ծառային, իր ողորմութիւնները միտք բերելով:

Ինչպէս որ ինքը մեր հայրերուն խօսեցաւ, աբրահամին ու անոր զաւկին յաւիտեան:

փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Կամ այս Սաղմոսը. միայն թէ ամուսնութեան տասնըմէկերորդ օրը ասիկայ չի կարդացուիր, որովհետեւ անիկայ նոյն աւուր Սաղմոսներուն կարգը կը կարդացուի:

Օրհնեցէք զտէր. (Այլ. զէ:)

Ելոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, ինչու որ սքանչելիքներ ըրաւ:

Իր աջ ձեռքը անիկայ աղատեց, և իր սուրբ բազուկը:

Տէրը իր փրկութիւնը ցըցուց, իր արդարութիւնը աղգերուն առջին յայտնեց:

Իր ողորմութիւնովը յակոբը յիշեց, իր ճշմարտութիւնովը իսրայէլի տունը. և երկրի ամէն ծայրերը մեր աստուծոյ փրկութիւնը տեսան:

Ամբոր երկիր, տէրոջը աղաղակեցէք, օրհնեցէք, ուրախացէք և սաղմոս ըսէք:

Օրհնութիւնով մեր տէր աստուծոյն սաղմոս ըսէք. օրհնութիւնով ու սաղմոսներու ձայնով:

Կուիածոյ փողին օրհնութեան ձայնովը. օրհնութիւնով, ցնծութիւնով ու եղջիւրէ փողին ձայնովը. և տէր թագաւորին առջեւը աղաղակեցէք:

Ովկիանոսը իր լիութիւնովը թմրղ խաւովի, բոլոր երկիրը և անոր ամէն բնակիչները. և գետերը ծափ թմրղ զարնեն:

Լեռները տէրոջը առջին թմրղ ցնծութիւն ընեն,

ինչու որ տէրը կուդակոր և հասած է երկիրը դատելու։

Շշնայարհը արդարութիւնով պիտի դատէ, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ։

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ցետոյ նոր Կտակարանի մէկ Ընթերցուածը կը կարդացուի, ինչպէս որ նշանակուած է։ Անկէ ետեւ Արդ արձակեսը (որ Սիմէոն Ծերունիին Աղօթքն է) դործածական լեզուով պիտի կարդացուի։ ինչպէս որ կը հետեւի։

Արդ արձակես։ (Ղուկ։ բ։ 29։)

Ո՛վ Տէր, հիմայ քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ նայելով կ՚արձակես։

Ինչու որ իմ աչքերս քու փրկութիւնդ տեսան։

Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջին պատրաստեցիր։

Ա՛հա լոյս մը՝ հեթանոսները լուսաւորելու։ և փառք մը քու իսրայէլ ժողովուրդիդ։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ։

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Կամ այս Աղաղնսը, բայց՝ ի ամենուն տասներկուերորդ օրէն։

Աստուած ողորմեա մեզ։ (Սաղ։ կզ։)

Ո՛վ Աստուած, ողորմէ մեզի, և օրհնէ մեզ։ քու երեսդ մեզի ցըցդուր, և ողորմէ մեզի։

Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնանք, քու փրկութիւնդ ամէն աղգերուն մէջ։

Շնորհակալ ըլլան քենէ ժողովուրդները Աստուած, շնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողովուրդները։

Ամէն աղգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան. ինչու որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես, և երկրի աղգերուն դուն կ'առաջնորդես։

Փառք տան քեզի ժողովուրդները Աստուած, շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները։

Երկիրը իր պտուղը տուաւ, և աստուած՝ մեր աստուածը մեզ օրհնեց։

Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ, և անկէ ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Ցետոյ Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կանդնած Առաքելոց Հանդանակը կ'ըսեն կամ կ'երգեն.

Ես կը հաւատամ երկինքի ու երկրի Արարիչ՝ Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ անոր Միածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Մարիամ Կուսէն ծնաւ, Պոնտոս Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ, դժոխքը իջաւ. Երրորդ օրը

մեռելներէն յարութիւն առաւ. Երկինքը ելաւ, Ե՛ւ ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նըս-տի. Ընկե՛ր պիտի դայ կենդանիները ու մեռածները դատելու.

Ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին. կաթուղիկէ Սուրբ Եկեղեցիին. Սուրբերուն հաղորդութեանը. մեղքի թողութեանը. մարմինին յարութեանը. Ե՛ւ յաւիտենական կեանքին. Ամէն:

Ցետոյ այս հետեւեալ Աղօթքները, ամէնքը ջերմեռանդութեամբ ծնրադրած առաջ Պաշտօնեան բարձր ձայնով կ'ըսէ

Տէրը ձեր հետը ըլլայ.

Պոլ. Ե՛ւ քու հոգւոյդ հետը.

Պաշտօնեան. Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ՛ մեզի.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի:

Ցետոյ քահանան Դպիրները ու ժողովուրդը Տէրունական Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսեն.

Մե՛ր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ դայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրի՛ս վրայ. Մե՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տո՛ւր մեզի. Ե՛ւ ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Ե՛ւ մե՛զ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ազատէ՛ մեզ. Ամէն:

Ետքը քահանան կանգնած կ'ըսէ.

Տէր, ցերցո՛ւր մեզի քու ողորմութիւնդ.

Պտ. Ու քու փրկութիւնդ ալ տուր մեղի.

Ամ. Տէր, կեցցէ Արքադաւորը.

Պտ. Ողորմութեամբ լսէ մեղի, երբոր քեզի կ'աղաղակենք.

Ամ. Օգարդարէ քու Պաշտօնեաներդ արդարութիւնով.

Պտ. Ու ուրախացուր քու ընտրեալ ժողովուրդդ.

Ամ. Տէր փրկէ քու ժողովուրդդ.

Պտ. Ու օրհնէ քու ժառանգութիւնդ.

Ամ. Տէր, աս մեր ժամանակին մէջ քու խաղաղութիւնդ շնորհէ.

Պտ. Վնչու որ մենք մեկը չունինք որ մեղի համար պատերազմի. հապա ո՛վ Տէր, դուն միայն.

Ամ. Տէր, մաքրէ մեր սիրտերը.

Պտ. Ու մի զրկեր մեզ քու սուրբ Հոգիէդ:

Ցետոյ երէք Մաղթանք կուգայ. Առաջինը Աւուր Պատշաճի, Երկրորդը Խաղաղութեան համար. Երրորդը ամէն վտանգներու դէմ Օգնութեան համար. Ու երջին երկու Մաղթանքները ամէն օր Իրիկուան Աղօթքի ժամանակը պիտի ըսուին առանց փոփոխութեան:

Երկրորդ Մաղթանք Իրիկուան Աղօթքի ժամանակը.

Ո՛վ Աստուած, որ քենէ կը բղխին բոլոր սուրբ ու բարի խորհուրդները, բոլոր բարի գործքերը և բոլոր արդար դործքերը. Շնորհէ քու ծառաներուդ այն խաղաղութիւնը, որ աշխարհս տալու կարող չէ. որպէս զի բոլոր մեր սիրտերը պատրաստ ըլլան քու պատուիրանքներուդ հնազանդելու. ու նաև մեր թշնամիներուն երկիւղէն ալ քեզմով պաշտպա-

Նուաճ կարծղ ըլլանք մեր կեանքը խաղաղութեամբ ու հանդարտութեամբ անցունելու, մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը : Ամէն :

Երրորդ Մաղթանք առին վտանգներու դէմ Օդնութեան համար.

Լուսաւորէ՛ կ՚աղաչենք քու Տէր, մեր խաւարամած կենցաղ վրճակը. և այս դիշերուան վտանգաւոր ատեար պատահմունքներուն դէմ քու անքնաւ ողորմութեամբդ պաշտպանէ մեզ, քու միածին Որդւոյդ մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար, Ամէն :

Դաւերուն կամ ան Տեղերուն մէջ ուր որ երգ կ՚երգուի, հոս կ՚ըսկսի Երդաբանութիւնը :

Աղօթք վերհաիաւ Արքային համար.

Ո՛վ Տէր՝ մեր երկնաւոր Հայրը, բարձրեալ, հզօր, թագաւորներուն Թագաւորը, տէրերուն Տէրը, որ միայն իշխաններուն վրայ Տիրողը. որ քու Նարճրութեանդ աթոռէն կը խոնարհիս երկրիս բնակիչներուն նայելու. Արտեռանդ փառաւորով կ՚աղաչենք քեզի որ նպաստամատոյց ու քաղցրահայեացք աչքով նայիս մեր Շնորհաշուք և Վերհաիաւ Արքային. ու այնպէս լիաբուղխ լեցուես քու Սուրբ Հոգւովդ շնորհքովը, որ ինքը միշտ քու կամքդ կատարէ, և քու ճամբուդ մէջ քալէ. Ընատապէս զարդարէ անիկայ քու երկնային պարգեւներովդ. Շնորհէ անոր՝ որ առողջութիւնով ու յաջողութիւնով երկար ժամանակ ապրի. Եւ

անանկ ալ զօրացուր որ կարող ըլլայ բոլոր իր թշնամիները վանելու, և անոնց յաղթելու. և վերջապէս հանդերձեալ կեանքին մէջ յաւիտենական ուրախութիւնը ու երջանկութիւնը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Ակբայաղուն Ընտանիքին համար.

Ամենակարող Աստուած, աղբիւր ամենայն բարութեան, խոնարհեալ կ'աղաչենք օրհնէ Ակբայուհին և բոլոր Ակբայաղուն Ընտանիքը. զարդարէ անոնք քու Սուրբ Հոգւովդ պարգեւներովը. և քու երկնային շնորհքներովդ լեցուր անոնք. ամէն կերպ յաջողութիւնով երջանկացուր անոնք. և հուսկ յետոյ քու յաւիտենական արքայութեանդ առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Եկեղեցականներուն ու Ծողովուրդին համար.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, դուն որ միայն մեծամեծ սքանչելիքներ գործող ես. խրկէ վերէն քու շնորհքիդ փրկական Հոգին բոլոր մեր Եպիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և անոնց հոգաբարձութեանը յանձնուած Հաւատացեալներուն. և ճշմարտապէս քեզի հաճելի ըլլալու համար թափէ անդադար անոնց վրայ քու օրհնութեանդ ցօղը. Շնորհէ ասիկայ հիմ Տէր, մեր Պաշտպան և Միջնորդ Յիսուս Քրիստոսի փառքին համար. Ամէն:

Աղօթք Սուրբ Ոսկեբերանի.

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամենքս

մէկ տնէ մը հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեղի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրիք քու անունդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես. Ուստի՝ ով Տէր Աստուած, կ'աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց. շնորհելով և մեղի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ դիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը. Ամէն:

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ա. Կորն. ԺԳ. 13:)

Հոս կը վերջանայ բոլոր Տարւոյն Իրիկուան Աղօթքի կարդը:

Այս Տօն Օրերը. պայմանքն Ծննդեան, Ցայտնութեան, Ս. Մատաթիայի, Զատկի, Համբարձման, Հոգեգալստեան, Ս. Յովհաննու Մկրտչի, Ս. Յակոբոսի, Ս. Բարթուղիմէոսի, Ս. Մատթէոսի, Ս. Սիմոնի և Ս. Ցուդասի, Ս. Անդրեասի, և Ամենասուրբ Երրորդութեան Կիրակի օրը, Առտուան Աղօթքի ժամանակը Առաքելոց Հանգանակին տեղը այս մեր Քրիստոնէական Հաւատոյ Խոստովանութիւնը՝ որ հաստատակօրէն Հանգանակ Հաւատոյ Ս. Աթանասի կ'ըսուի, Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կ'ըսեն կամ կ'երգեն ոտքի վրայ կանգնած:

Ո՛վ որ կ'ուզէ.

Ո՛վ որ կ'ուզէ փրկուիլ, նախ և առաջ պարտի ամենուղիղ Հաւատքը ունենալ:

Որ Նոյն Հաւատքը՝ ով որ կատարեալ և մաքուր՝ չի պահէ, անտարակոյս յաւիտեան պիտի կորսուի:

Եւ Յաճախուլիկէ Հաւատքը այս է. Որ պաշտենք մի Էստուած Երրորդութեան. և Երրորդութիւն մի ի Միութեան:

Անձերը չի շփոթելով. ոչ ալ Էութիւնը զատելով:

Ալլան ղի մէկ է Հօրը Անձը, ուրիշ է Որդիինը. և ուրիշ է Սուրբ Հոգիինը:

Նայց Հօրը, Որդւոյն, և Սուրբ Հոգւոյն Աստուածութիւնը համանգամայն մէկ է. հաւասար է փառքը. և մշտնջենակից է Մեծվայելչութիւնը:

Ինչպէս որ Հայրը է, նոյնպէս է Որդին, նոյնպէս է և Սուրբ Հոգին:

Անստեղծ է Հայրը, անստեղծ է Որդին, անստեղծ է և Սուրբ Հոգին:

Անբաւ է Հայրը, անբաւ է Որդին. անբաւ է և Սուրբ Հոգին:

Յաւիտենական է Հայրը, յաւիտենական է Որդին – յաւիտենական է և Սուրբ Հոգին:

Նայց երեք յաւիտենական չեն. հապա մէկ յաւիտենական:

Ինչպէս որ նաև երեք անբաւ չեն, ու ոչ ալ երեք անստեղծ, հապա մէկ անստեղծ, և մէկ անբաւ:

Նոյնպէս ամենակարող է Հայրը, ամենակարող է Որդին. ամենակարող է և Սուրբ Հոգին:

Նայց երեք ամենակարող չեն. հապա մէկ ամենակարող:

Ընանկ ալ Հայրը Աստուած է, Որդին Աստուած է. և Սուրբ Հոգին Աստուած է:

Եսայց երիք Աստուած չեն. հապա մէկ Աստուած:

Ընանկ ալ Տէր է Հայրը, Տէր է Որդին. Տէր է և Սուրբ Հոգին:

Եսայց երեք Տէր չեն. հապա մէկ Տէր:

Որովհետեւ ինչպէս որ Քրիստոնէական ճշմարտութենէն հարկաւորապէս կը պարտաւորինք իւրաքանչիւր Ընձին՝ ինքնին Աստուած և Տէր ըլլալը հաւատալու:

Ընանկ ալ կաթուղիկէ Կրօնքը մեղ արդիլած է ըսելու, թէ երեք Աստուած կան, կամ երեք Տէր:

Հայրը ուրիշէ մը եղած չէ, ոչ ստեղծած, և ոչ ծնած:

Որդին միայն Հօրմէն է. ոչ եղած. ոչ ստեղծած, հապա ծնած:

Հոգին Սուրբ չի Հօրէ և Որդւոյ է. ոչ եղած, ոչ ստեղծած, ոչ ծնած, հապա բղխած:

Ուրեմն մէկ Հայր կայ, ու չէ թէ երեք Հայր. մէկ Որդի, ու չէ թէ երեք Որդի. մէկ Սուրբ Հոգի, ու չէ թէ երեք Սուրբ Հոգի:

Եւ այս Երրորդութեան մէջ մէկը առաջ, կամ ետքը չէ. ոչ ալ մէկը մեծ, կամ փոքր է միւսէն:

Հապա բոլոր ան երեք Ընձերը համանդամայն մշտնջենակից, և հաւասարակից են:

Ընանկ որ ամէն բանի մէջ, ինչպէս որ վերը ըսուեցաւ, Միութիւն Երրորդութեան, և Երրորդութիւն ի Միութեան պաշտելու է:

Ուստի՝ ո՛վ որ կ՚ուզէ փրկուիլ, ասանկ պարտի հաւատալ Երրորդութեան :

Այլ յատկենական փրկութեան համար ալ նաև հարկաւոր է, որ նոյն անձը ճշմարտապէս մէր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Մարդեղութեանը հաւատայ :

Որովհետեւ ուղիղ հաւատքը այս է, որ հաւատանք ու խոստովանինք. թէ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ Աստուածոյ Որդին, Աստուած և Մարդ է :

Աստուած է, ծներ Յաւիտենից : ամէն բանէ առաջ ծնած. և Մարդ է, Մօրը Յաւիտենից, աշխարհի մէջ ծնած :

կատարեալ Աստուած, և կատարեալ Մարդ. դոյացեալ բանական հոգւով, և մարդկային մարմնով :

Հօրը հաւասար, իր Աստուածութեամբը. Հօրմէն փոքր իր Մարդկութեամբը :

Անդադար Աստուած է և Մարդ. սակայն երկուք չէ, հապա մէկ Քրիստոս :

Մէկ է, չէ թէ Աստուածութիւնը մարմնին փոխելով. հապա Աստուած մարմին առնելով :

Ամբողջովին մէկ. չէ թէ Յաւիտեան շփոթութեամբը. հապա Անձին Միութեամբը :

Այսն պէս ինչպէս որ բանական հոգին և մարմինը մէկ մարդ է. անանկ ալ Աստուած և Մարդ մէկ Քրիստոս է :

Որ մեր փրկութեանը համար չարչարուեցաւ.

դժոխքը ինջաւ, երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առաւ:

Երկինքը համբարձաւ. Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նստի. և անկէ պիտի դայ կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Ընոր եկած ժամանակը ամէն մարդ յարութիւն պիտի առնէ իր մարմինովը. և ըրած գործքերուն համարը պիտի տայ:

Ընոնք որ բարի գործքերու տէր են, յաւիտենական կեանքը պիտի երթան, և անոնք որ չար գործքերու տէր են, յաւիտենական կրակին:

Ա՛յս է կաթուղիկէ Հաւատքը. որուն՝ ով որ հաւատարմութեամբ չի հաւատայ, չի փրկուիր:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Պա. Ինչպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Անկէ ետեւ կ'ուզան Լիտանի Մաղթանքները, կամ Ընդհանուր Աղերսարկութիւնները, որ Առտուան Աղօթքին վերջը պիտի ըսուին կամ երգեցուին, Սիրակի, Շորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը. և ուրիշ ժամանակ ալ, երբոր Եպիսկոպոսը հրամայելու ըլլայ:

Ո՛վ Հայր՝ երկնաւոր Ստուած. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Ո՛վ Հայր՝ երկնաւոր Ստուած. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Որդին Ստուած, փրկիչ աշխարհի. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Որդին Աստուած, փրկիչ աշխարհի. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Հոգին Սուրբ Աստուած, որ ի Հօրէ և Յորդանէ կը բղխիս. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Հոգին Սուրբ Աստուած, որ ի Հօրէ և Յորդանէ կը բղխիս. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Երրորդութիւն սրբութեամբ պաշտելի Երրորդութիւն, երեք Անձինք, և մէկ Աստուած. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Երրորդութիւն սրբութեամբ պաշտելի Երրորդութիւն, երեք Անձինք, և մէկ Աստուած, ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Որ մեղքերը հով տեր, մի յիշեր. ոչ ալ մեր հայրերուն մեղքերը. մեր մեղքերուն վրէժխնդիր մի ըլլար. Ներէ մեզի, Տէր բարութեան, ներէ քու ժողովուրդիդ, որ դուն քու անգին արիւնովդ փրկեցիր, և մի բարկանար մեզի յաւիտեան.

Ներէ մեզի, Տէր բարութեան:

Ամէն գեշութենէ ու վնասէ, մեղքէ. սատանայի խարէութիւններէն ու բռնութենէն. քու բարկութենէդ, և յաւիտենական դատապարտութենէն,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան:

Ոլորը սրտի կուրութենէ. հպարտութենէ, սնապարծութենէ, ու կեղծաւորութենէ. նախանձու թենէ, ատելութենէ, չարութենէ, և սիրոյ դէմ պակասութիւններէ,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան:

Հ՚նուԹենէ, և ուրիշ ամէն մահացու մեղքերէ. աշխարհի, մարմնոյ, ու սատանայի խաբէուԹիւն՚ներէն,

Ղատէ մեզ, Տէր բարուԹեան։

Պայծակէ, ու ալեկոծուԹենէ. ժանտախտէ, ամէն տարաւիրավիկ հիւանդուԹիւններէ, ու սովէ. պատերազմէ, մարդասպանուԹենէ, և յանկարծա՚կի մահէ,

Ղատէ մեզ, Տէր բարուԹեան։

Ամէն տեսակ դաւաճանուԹենէ, դաղտնի միա՚բանուԹենէ, ու ապստամբուԹենէ. մոլար վարդա՚պետուԹենէ, հերետիկոսուԹենէ, ու հերձուածո՚ղուԹենէ. սրտի յամառուԹենէ և քու ուսքերուդ ու պատուիրանքներուդ արհամարհուԹենէն,

Ղատէ մեզ, Տէր բարուԹեան։

Ո՚ղու ամենասուրբ Ա՚րդեղուԹեանդ խոր՚հուրդին. սուրբ Ծ՚ննդեանդ ու Ա՚լիատուԹեանդ. Ա՚կրտուԹեանդ, ՊահեցողուԹեանդ ու Ա՚ղօթքու՚ԹեանդՀամար,

Ղատէ մեզ, Տէր բարուԹեան։

Ո՚ղու մահուանդ Տաղնապին ու արիւնաշաղախ Ո՚հրոտանցդ. Խաչիդ ու Ձարչարանքներուդ. պա՚տուական Ա՚հուանդ ու Ա՚ղաղմանդ. փառաւոր ՅարուԹեանդ ու Ա՚մբարձմանդ, և Ա՚ուրբ Հո՚գու՚ն գալստեանը Համար,

Ղատէ մեզ, Տէր բարուԹեան։

Ամէն ՆեղուԹեան, յայդողուԹեան ու մահուան ժամանակիս, և դատաստանի օրը,

Ղատէ մեզ, Տէր բարուԹեան։

Այնպէս մեղաւորներս կը խնդրենք, որ մեզի ո՛չ Տէր Աստուած. և քու ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիդ չիտակ ճամբուն մէջ ուղղէ ու աւելցնորդէ.

Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր բարուրեան:

Հընորհէ որ քու ծաւադ մեր բարեշնորհ Ա՛րքան և Ա՛նամակալը ճշմարիտ աստուածպաշտութեամբ, արդարութեամբ, ու սրբութեան կեանքով պահպանես ու զօրացունես.

Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր բարուրեան:

Հընորհէ որ անոր սիրտը քու հաւատքովդ, երկիւղովդ ու սիրովդ կարաւարուի. որ միշտ քեզի ապաւինի, և քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ.

Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր բարուրեան:

Հընորհէ որ անոր պաշտպան ու պահապան ըլլաս, և անոր առջին բոլոր իր թշնամիները հնազանդեցունես.

Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր բարուրեան:

Հընորհէ որ օրհնես ու պահպանես Ա՛րքայութիւնդ Ա՛այրը և բոլոր Ա՛րքայազուն Ա՛նտանիքը.

Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր բարուրեան:

Հընորհէ բոլոր Եպիսկոպոսները, Վ՚ահանայապետները և Սարկաւագները լուսաւորելու, որ ճշմարտապէս քու Պատգամներդ ճանչնան ու իմանան. ու նաև քարոզութիւնով ու վարքով կարող ըլլան անունը յայտնելու և աւետարանելու.

Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր բարուրեան:

Հընորհէ որ ժողովքի մէջ դտնուող Ա՛չխանները

և բոլոր Աչնուականները շնորհքով, իմաստութիւնով ու հանճարով զարդարես.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ օրհնել և պահպանել բոլոր Աւետնակալներդ, շնորհք տալով անոնց որ միշտ արդարութիւն ընեն ու ճշմարտութիւնը պահեն.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ օրհնել ու պահպանել բոլոր քու ժողովուրդդ.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ՛ որ ամէն ազգաց միաբանութիւն, խաղաղութիւն ու համակամութիւն տաս.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ որ մեզի սուրբ սիրտ տաս քեզ սիրելու, ու քենէ վախնալու, և քու պատուիրանքներդ բուդ փութաջան պահպանութիւնովդ ապրելու.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ որ բոլոր քու ժողովուրդդիդ շնորհքի աճում տաս, որ խոնարհութեամբ քու Խօսքերուդ լսեն, ու յօժար կամքով ընդունին անոնք, և Սուրբ Հոգւոյն պտղաբերութեամբը ծաղկին.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ ուղիղ ճամբուն մէջ բերել ան ամէնքը՝ որ սխալած ու խաբուած են.

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Ը՛նորհէ որ հաստատուն եղողները զօրացունես. սրտաբեկ եղողներուն օգնութիւն ու քաջալե-

րութիւն տաս. ինկածները կանգնեցուներս. և վերջապէս սատանան մեր ոտքին ներքեւը կործանես.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհէ ձեռնտու ըլլալ, օգնել ու զօրացուցնել ան ամէնքը՝ որ վտանգի, կարօտութեան ու նեղութեան մէջ են.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհէ պահել ու խնամել ան ամէնքը՝ որ ծովուն վրայ ու ցամաքը ճամբորդութիւն կ՚ընեն. որդեծնութեան ցաւ ունեցողները, ամէն հիւանդները, մանաւանդ մեր աղօթքին յանձնուածները (ասիկա կ՚ըսես, երբոր Անթիաս-Լիսան Հոլիւդը հեռաձայնես ըլլայ). նաև ողորմիլ տղոցը, բանտարկեալներուն ու գերիներուն.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհէ խնամել ու հոգ տանիլ որբերուն, այրիներուն և ան ամէնուն՝ որ նեղեալ ու տառապեալ են.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհէ ողորմիլ բոլոր մարդկային ազգին.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհէ որ մեր թշնամիներուն, մեզ հալածողներուն և մեզ բամբասողներուն թողութիւն տաս, և անոնց սիրտերը դարձնես.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհէ որ մեր պիտոյքին համար երկրին բերնաւորեալ բերքերը պարգեւես ու պահես մեզի, որ ժամանակին վայելենք անոնք.

Կ՚աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Հ՚նորհ՚ որ մեղի ճշմարիտ ղեղջում պարդեւես. և ամէն մեր մեղքերուն, զանցառութիւններուն ու տգիտութիւններուն ալ թողութիւն շնորհես. և քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը մեզ զօրդարես որ քու սուրբ պատուիրանքներուդ նայելով մեր վարքերը նորոգենք.

Կ՚աղաչենք լսէ մեղի, Տէր բարութեան:

Որդի՛ Աստուծոյ, կ՚աղաչենք լսէ մեղի.

Որդի՛ Աստուծոյ, կ՚աղաչենք լսէ մեղի:

Գառն Աստուծոյ, որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցուներես.

Հ՚նորհ՚ մեղի քու խաղաղութիւնդ:

Գառն Աստուծոյ, որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցուներես.

Ողորմէ մեղի:

Քրիստոս, լսէ մեղի.

Քրիստոս, լսէ մեղի:

Տէր, ողորմէ մեղի.

Տէր, ողորմէ մեղի:

Քրիստոս, ողորմէ մեղի.

Քրիստոս, ողորմէ մեղի:

Տէր, ողորմէ մեղի.

Տէր, ողորմէ մեղի:

Ցետոյ քահանային հետ մէկ տեղ ժողովուրդն ալ Տէրունական Աղօթքը կ՚ըսեն.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու Անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու

կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրի վրայ. Այն ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ազատէ մեզ ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Տէր, մեր մեղքերուն նայելով մեզի հետ մի՛ վարուիր.

Ու ո՛չ ալ մեր անօրէնութիւններուն նայելով մեզի հատուցում ըրէ:

Աղօթքներ

Ով Տէր Աստուած՝ բարեգութ Հայր, որ զքեզ ջանեալ սրտին հառաչանքը չես անարդեր, ու ո՛չ ալ վշտացեալին փափաքը. Գնէ մարդասիրաբար մեր աղաչանքներուն, որ քու ներկայութեանդ կը մատուցանենք բոլոր մեր նեղութիւններուն ու ձախորդութիւններուն մէջ, երբոր անոնք մեզ կը կոխեն. և դթաբար լսէ մեզի, ոյ սատանային կամ չար մարդոց նենգաւթեամբը ու խորամանկութեամբը մեզի դէմ գործուած չարիքները ոչնչանան, և քու բարեգթութեանդ նախախնամութեամբը ցրուին. որ մենք քու ծառաներդ հալածուածներով չի ձլնասած, կարող ըլլանք միշտ քու սուրբ Եկեղեցւդ մէջ քեզի գոհութիւն մատուցանելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը:

Ելլ՛ր ո՛վ Տէր, օգնէ մեզի, և փրկէ մեզ քու Անուանդ համար։

Ո՛վ Տէր Աստուած, մենք մեր ականջներով լսեցինք, և մեր Հայրերը մեզի պատմեցին քու մեծամեծ գործքերդ, որ դուն իրենց օրերը և իրենցմէ առաջ հին ժամանակը ըրիր։

Ելլ՛ր ո՛վ Տէր, օգնէ մեզի, և փրկէ մեզ քու Անուանդ համար։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Քրիստոս Աստուած, պաշտպանէ մեզ մեր թըշնամիներէն.

Անարգասիրաբար նայէ մեր նեղութիւններուն.

Վերթուբեամբ տէս մեր սրտին տրտմութիւնները.

Ողորմութեամբ ներէ քու ժողովուրդիդ մեղքերը.

Սիրով ու քաղցրութեամբ ընդունէ մեր աղաչանքները.

Որդի Դաւթի, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս Աստուած, հիմայ ու միշտ ընդունէ մեր պաղատանքները հաճութեամբ.

Խարեգթութեամբ լսէ մեզի Քրիստոս Աստուած.

Խարեգթութեամբ լսէ մեզի ո՛վ Տէր Քրիստոս.

Քհ. Ո՛վ Տէր, ցրցո՛ւր մեզի քու ողորմութիւնդ.

Պտ. Ինչու որ մենք ամէնքս քեզի կը յուսանք։

Աղօթինք

Խոնարհեալ կ՚աղաչենք քեզի ով Հայր, ողորմութեամբ նայէ մեր տկարութիւններուն վրայ, և քու Ընտանդ վաստքին համար հետացուր մեռնէ ան ամէն չարիքները, որոնց որ արդարապէս արժանի եղած ենք. Եւ շնորհէ որ մեր ամէն կերպ նեղութիւններուն մէջ յոյսերնիս ու ապաւինութիւնս ներնիս քու ողորմութեանդ վրայ դնենք, և միշտ քեզի ծառայենք սրբութեամբ ու մաքրութեամբ ապրելով քու վաստքիդ ու պատուդ համար, մի միայն Ա՚իջնորդ և Պաշտպան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Սուրբ Ոսկեբերանի

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեղի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անունովդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես. Ուստի՝ ով Տէր Աստուած, կ՚աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ մեղի. շնորհելով ևս մեղի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ դիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը, Ամէն:

Մ՛եր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ա. Կոր. ԺԳ. 13:)

Հոս կը վերջանայ Լիթանի Մաղթանքները:

ԸՂՕՐԹՔ

ԵՒ

ՊՈՀԱՌԱԿԱՆ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ

ՊԱՏԵՀԱՒԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՈՐ ԼԻԹԱՆԻ ՄԱՂԹԱՆՔԻՆ ԿԱՄ ԱՒՏՈՒԱՆ ԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՊԱՀՏԱՄՈՒՆՔԻՆ ՎԵՐՋԻ ԵՐԿՈՒ ԱՂՕԹՔՆԵՐԷՆ ԱՌԱՋ ՊԻՏԻ ԸԼԼՈՒԻ:

ԸՂՕՐԹՔ

Անձրեւի համար.

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Աստուած, որ քու թագաւորութիւնդ ու անոր արդարութիւնը խնդրողներուն մարմնաւոր պիտոյքները շնորհելու համար իսկ քու Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. Կ՛աղաչենք այս մեր յետին կարօտութեան ժամանակը անանկ չափաւոր անձրեւ շնորհէ մեզի, որ կարող ըլլանք երկրիս բերքերը առնելու, մեր մխիթարութեանը ու քու փառքիդ համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարզ Օդի համար.

Ով Ամենակարող Տէր Աստուած, դուն որ մարդուս մեղքին համար անդամ մը բոլոր աշխարհը ընկղմեցիր, միայն ուխտը հոգի ապատելով. և անկէ ետեւ քու ամենամեծ գթութեամբդ խօսք տուիր անիկայ մէյմ՝ ալ չի կործանելու. Յոնաարհալ ի՛ա-ղաչենք, որ թէպէտ մենք մեր անօրէնութիւններովը անձրեւի ու չուրերու սաստիկ հարուածներուն արժանի եղանք. սակայն մեր ճշմարիտ զղջմամբը առնանկ օդի պարզութիւն շնորհէ մեզի, որ կարդալ ըլլանք երկրիս բերքերը ժամանակին քաղելու. և այս քու պատիժովդ ալ խրատուինք մեր վարքերը ուղղելու, և քու մարդասիրութեանդ համար քեզի գովութիւն ու փառք մատուցանելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Կարօտութեան ու Սովու ժամանակ.

Ով Հայր՝ երկնաւոր Աստուած, որ քու պարգեւդ է երկրիս անձրեւը, անոր բարերը ըլլալը, կենդանեաց աճիլը և ձուկերուն բազմանալը. Ի՛աղերսենք, նայէ քու ժողովուրդիդ տառապանքներուն. և շնորհէ որ այս մեր կարօտութիւնը ու սովը՝ որոնցմով որ հիմայ մեր անօրէնութեանը համար կը պատժուինք, քու բարերութեամբդ առատութեան ու լիութեան փոխուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար. Որուն, միանդամայն քեզի Հօր, և Հոգւոյն Սրբուն փառք և պատիւ, այժմ և յաւիտեան. Ամէն:

Նամ այս.

Ով Հայր՝ բարեգութ Աստուած, որ Եղիսէ Պարգարէին ժամանակը, Ասորիայի սաստիկ Նուաղութիւնը ու սովը շուտ մը առատութեան ու լիութեան փոխեցիր. Ողորմէ մեզի, որ մենք որ հիմայ մեր մեղքերուն համար նոյն պատիժովը պատժուած ենք, նոյնպէս կարող ըլլանք մէկ ժամանակաւոր օգնութիւն մը գտնալու. Աճեցուր երկրիս բերքերը քու երկնային օրհնութեամբդ. և շնորհէ որ մենք՝ քու բարեգթած առատաձեռնութիւնդ ընդունելով, կարող ըլլանք անոնք քու փառքիդ, կարօտեալներուն օգնութեանը և մեր մխիթարութեանը համար վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Պատերազմի և խռովութեան ժամանակ.

Ամենակարող Աստուած, ճշմարիտ թագաւոր բոց, և ամէն բաները կառավարող. որ ամենեւին մէկ ստեղծուած մը կարող չէ քու զօրութեանդ դէմ դնելու, և քեզի միայն կը վերաբերի արդարութեամբ մեղաւորները պատժելը, և ճշմարտապէս ղղջացողներուն ողորմիլը. Առանց հեալ կ'աղաչենք, վիրկէ ու ազատէ մեզ մեր թշնամիներուն բռնութենէն. Խլեցուր անոնց պարտութիւնը, հանդարտեցուր անոնց չարութիւնը, և փարատէ անոնց մտքին չար խորհուրդները. որ մենք քու պաշտպանութեամբդ զօրանալով, և ամէն վտանգներէ

զերծ մնալով անդադար քեզ վատաւորենք, որ միայն դուն ես ամէն չարիքներէն տուողը, քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ծանտամահի կամ ի և իջէ Հիւանդութեան ժամանակ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ քու բարկութեանդ ժամանակը անսպատին մէջ քու ժողովուրդիդ ժանտամահ խրկեցիր Նովսէսի ու Ահարոնի դէմ իրենց կամակոր ապստամբութեանը համար. ու նաև Դաւիթ թագաւորին ժամանակը նոյն հիւանդութեան հարուածովը եօթանասուն հազար հոգի մեռուցիր, և քու անքաւ ողորմութիւնդ յիշելով մնացածները աղատեցիր. Ողորմէ մեզի թշուառ մեղաւորներուս, որ հիմայ նոյն մահաւորիթ հիւանդութիւնը մեզի եկած է. և ինչպէս որ ան ժամանակը հաշտութեան ղօնը ընդունելով հրամայեցիր ան սատակիչ հրեշտակին որ նոյն հարուածը վերցուցնէ, անանկ ալ հիմայ վերցուր մենէ այս անտանելի հիւանդութիւնը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Զորս Եղեանակներուն մէջի առն օրուան Աղօթքը ան մարդոց համար, որոնք Սուրբ Աստիճաններէը պիտի ընդունին.

Ամենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, դուն որ քու սիրելի Որդւոյդ անդին Յրիւնովը ընդհանրական Եկեղեցի մը ծախու առիր. Ողորմութեամբ նայէ անոր վրայ, և հիմայ այս ժամա-

Նակ քու ծառաներուդ՝ քու հօտիդ Եպիսկոպոս-
ներուն ու Հովիւներուն միտքերը անանկ ուղղէ ու
կառավարէ, որ շուտ մը ամէն մարդու վրայ ձեռք
չի դնեն, հապա հաւատարմութեամբ ու խոհա-
կանութեամբ յարմար անձինքներ ընտրեն, քու
Եկեղեցիդ մէջի սուրբ Պաշտօնին ծառայելու:
Պարգեւէ ևս քու շնորհդ ու աստուածային օրհ-
նութիւնդ անոնց, որոնք սուրբ Պաշտօնի մը պիտի
կանչուին. որպէս զի թէ վարդապետութեամբ և
թէ վարքով քու փառքդ յայտնեն, և ամենուն
հոգւոյն փրկութեանը օգնեն, մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Կամ այս.

Ո՛վ ամենակարող Աստուած, պարգեւատու ա-
մենայն բարութեան, դուն որ քու աստուածային
Նախախնամութեամբդ Եկեղեցիդ մէջ զանազան
Աստիճաններ սահմանեցիր. խոնարհեալ կ՚աղա-
չենք, պարգեւէ քու շնորհդ անոնց՝ որոնք նոյն
Եկեղեցին սպասաւորութեանը ու պաշտօնին պի-
տի կանչուին. և անոնք քու վարդապետութեանդ
ճշմարտութիւնովը անանկ լեցուր ու անմեղ վար-
քով փայլեցուր, որ կարող ըլլան հաւատարմու-
թեամբ քու առջիդ ծառայելու, քու մեծ Անուանդ
փառքին և սուրբ Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար,
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք՝ որ առջիններուն ամէն մէկին վերջը կրնայ ըսուիլ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու բնութիւնդ ու

յատկութիւնդ է միշտ ողորմութիւն ընելը, լսե՛ մեր խնդարհ աղաչանքներուն. և թէպէտ մենք մեր մեղքերուն շղթաներովը կապուած ու փաթթուած ենք, բայց թո՛ղ քու մեծ ողորմութեանդ բարեգթութիւնը արձրկէ մեզ, մեր Պաշտպան և Հարսնացու Յիսուս Քրիստոսի պատուոյն համար. Ամէն:

Աղօթք Բառլիհնդի Թարմր Ատեանին համար, որ բաց եղած ժամանակը շարունակ կը ցլցուի.

Հաղմագո՛ւթ Աստուած, խոնարհեալ կ՚աղաչենք, ինչպէս որ սովորաբար ան Յադաւորութեանը համար, անանկ ալ մանաւորապէս Հարլիհնդի Երքունի Ատեանին համար, որ հիմայ մեր բարեպաշտ և շնորհաղարդ Երքային Հովանաւորութեամբը մեկ տեղ եկած են. որ բարեյաջողութեամբ անոնց խորհրդածու որոշմունքները դուն ուղղես ու կատարես, քու փառքիդ յառաջադիմութեանը, Եկեղեցւոյդ սպիծառուելութեանը, մեր Յաւատացեալներուն և անոր Տէրութեանը ապահովութեանը, պատուոյն և բարեբաղդութեանը համար. Եւ շնորհէ որ ամէն բան անոնց ջանքերովը անանկ կարգադրուի ու սահմանադրուի ալինտ հաստատուն և ապահով կերպով, որ խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը, ճշմարտութիւնը ու արդարութիւնը, հաւատքը ու աստուածպաշտութիւնը յաւիտեան հաստատուն մնայ մեր մէջը: Ասոնք և ուրիշ ասոնց նման բաները անոնց, մեղի և միանգամայն քու

բոլոր Եկեղեցիդ հարկաւոր եղածները խոնարհութեամբ կը խնդրենք մեր Երկնաւոր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Աղօթանք կամ Աղաչանք ամէն վիճակ մարդու համար, որ Լիթանի Աղօթանքները չըսուած ժամանակը կ'ըսուին.

Ո՛վ Տէր Աստուած, Ստեղծող և Պահպանող աղգի մարդկան, խոնարհեալ կ'աղաչենք ամէն աստիճանի ու վիճակի մէջ գտնուող մարդոցը համար, որ յայտնէ ջըցուներս անոնց քու ճամբաներդ, և ամէն աղգերուն քու ամենամեծ փրկութիւնդ: Ա՛սնաւորապէս կ'աղաչենք ևս քու Ընդհանրական Եկեղեցիդ բարեյաջողութեանը համար, որ քու բարութեան հոգիովդ շտկուած ու կառավարուած, քրիստոնէութիւն խոստովանողներուն և քրիստոնեայ ըսուողներուն ամենքն ալ ճշմարտութեան ճամբուն մէջ առաջնորդուին. և հոգւոյ միութիւնով, խաղաղութեան կապով ու սուրբ վարքով այս սուրբ հաւատքը պահեն: Ա՛ռաջապէս քու հայրական բարեգթութեանդ կը յանձնենք ան ամենքը, որ գանազան կերպով թէ հոգւով, թէ մարմնով և թէ վիճակով նեղեալ ու տառապեալ են. (և մանաւանդ մեր աղօթքին յանձնուածները,) (Ընկեր կ'ըսուի Երէցը Աստուածաշունչը կարդալէն) որպէս զի անոնց ամէն մէկին կարօտութեանը նայելով մխիթարես ու սփոփես անոնք, համբերութիւն շնորհելով անոնց իրենց նեղութիւններուն մէջ,

և մեկ երջանիկ աղատութիւն մը բոլոր իրենց տա-
ռապանքներէն: Կ'աղաչենք լսէ այս մեր խնդրը-
ուածքներուն Յիսուս Քրիստոսի համար. Ամէն:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ·

Ամենակարող Աստուած, Հայր ամենայն գը-
թութեան, մենք քու անարժան ծառաներդ կը դո-
հանանք խոնարհութիւնով ու սրտով քու բարե-
բարութենէդ ու մարդասիրութենէդ, որ մեղի ու
միանդամայն բոլոր մարդկային ազգին կը յայտնես·
(մասնաւորապէս անոնց, որոնք հիմայ կը փափա-
քին իրենց դովութիւնները ու շնորհակալութիւն-
ները քեղի մատուցանելու, քու բարերարութիւն-
ներուդ համար, որ արդէն անոնց շնորհեցիր·)
(Ասկայ կ'ըսուի երբեմն մեկը՝ որուն համար որ աղօթք
եղած է, իբր փափաք գոհութենէն յառաջանալ:)
Մենք քեզ կ'օրհնենք մեղ ստեղծելուդ, պահպա-
նելուդ և բոլոր այս կեանքին բարիքներուն համար·
սակայն էլ ևս աւելցնք քու անբաւ սիրուդ համար, որ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը աշխարհս փրը-
կուեցաւ· կը դոհանանք նաև քենէ շնորհքի մի-
ջոցներուն և փառքի յոյսին համար: Կ'աղաչենք,
տէր մեղի բոլոր քու շնորհքներուդ արդար ճանա-
չումը, որ անկեղծ սրտիւ շնորհակալ ըլլանք քենէ
ու քու գովութիւնդ յայտնենք, էլ թէ միայն խօս-
քով, հապա մեր վարքերովը· անձերնիս քու ծա-

ուսյուրթեանդ նուիրելով և քու առջիդ սրբուրթեամբ ու արդարուրթեամբ վարուելով բոլոր մեր կեանքին մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Անձրեւի համար.

Ով Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ քու բարեդուրթ նախախնամուրթեամբդ առաջին ու վերջին անձրեւները երկրիս կը պարգեւես, մարդոց հարկաւոր եղածները բուսցունելու համար. Խոնարհուրթեամբ կը դոհանանք քենէ որ հաճեցար մեր վերջին կարօտուրթեան ժամանակը ուրախարար անձրեւ շնորհել քու ժառանգուրթեանդ, և անիկայ կրկին ղուլացունել երբոր ցամքեր էր, մեղի քու անարժան ծառաներուդ քաջալերուրթեանը և քու սուրբ Անուանդ փառքին համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարզ Օդի համար.

Ով Տէր Աստուած, որ մեզ արժանաւորապէս խոնարհեցուցիր ան վերջին սաստիկ անձրեւին ու ջուրերուն հարուածովը, և քու ողորմուրթիւնովդ մեզի օգնեցիր ու մեզ մխիթարեցիր ասանկ ժամանակաւոր ու օրհնեալ օդափոխուրթեամբ մը. Կը դոհանք և կը փառաւորենք քու ամենասուրբ Անուանդ այս քու անբաւ մարդասիրուրթեանդ համար, և աս-

կէ եւեւ աղջէ մինչեւ ազգ քու բարեգթութիւնդ կը հրատարակենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Առատութեան համար.

Ամենագթած Հայր, որ քու առատապարգեւ բարութեամդ Եկեղեցիդ ընծեռանդ ինդըրուածքները կատարեցիր, մեր կարօտութիւնը ու պակասութիւնը առատութեան ու լիութեան վերածելով. խոնարհութեամբ կը դոհանանք այս քու մասնաւոր առատաձեռնութենէդ, քու բարեգթութիւնդ միշտ մեղի շարունակելդ ինդրելով, որ մեր երկիրը առատապէս իր բերքերը մեղի ընծայէ, քու փառքիդ և մեր վսիթարութեանը համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Խաղաղութեան և մեր թշնամիներէն ազատելուս համար.

Ով ամենակարող Աստուած, որ զօրաւոր աշտարակ մըն ես քու ծառաներդ պաշտպանելու իրենց թշնամիներուն յարձակմանը դէմ. փառք ու գոհութիւն կը մատուցանենք քեղի բոլոր ան մեծ ու մեծակայ վտանգներէն մեզ ազատելուդ համար. Ինկը կը ճանչնանք որ ան քու մեծ մարդասիրութիւնդ էր որ մեզ անոնց որս չըրաւ. և կը խնդրենք որ ամէն ժամանակ նոյն բարեգթութիւնդ մեղի շնորհես, որ բոլոր երկիրը ճանչնայ թէ դուն ես մեզ փրկողը և մեր հզօր պաշտպանը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Տէրութեան մէջ հաստատակաց կրկին խաղաղութեանը համար.

Ո՛վ մեր երկնաւոր Հայրը՝ յաւիտենական Աստուած, որ դուն միայն կարող ես մէկ տան մը մէջի մարդիկները խաղաղութեան մէջ պահելու, և անսանձ ու ապստամբ ժողովուրդի մը կատաղութիւնը հանդարտեցնելու. Աղօրհնենք քու սուրբ Անունդ, որ հաճեցար մեր մէջն եղած հիմակուան ապըստամբ խռովութիւնները խաղաղացնելու. և խոնարհեալ կ՚աղաչենք քեզի որ մեր ամենուս ան շնորհքը պարգեւես, որ կատարեալ հնազանդութեամբ քու պատուիրանքներուդ կանոնէն քնաւ չելլնենք, և ամենայն բարեպաշտութեամբ ու քաղաքավարութեամբ, հանդարտ ու խաղաղ կեանքով, կարող ըլլանք ան մեղի ըրած ողորմութիւններուդ համար օրհնութիւնով քեզի գոհութեան պատարագներ մատուցանել, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ժանտամահէ կամ ուրիշ Հիւանդութենէ աղատելէն ետեւ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ մեր չափազանց մեղքերուն պատճառաւը մեզ իրաւունքով վիրաւորեցիր, և օրինաղանց ըլլալնուս համար մաշեցուցիր այս հիմակուան ծանր ու ահարկու այցելութեամբդ. և հիմայ մեզ դատելու ժամանակդ քու բարեգթութիւնդ յիշելով մեր հոգիները մահուան ճանկերէն աղատեցիր. Անհա մենք մեզ բոլորովին հոգւով ու

մարմնով քու հայրական գթութեանդ կը մատուցանենք, որ պահեիր քեզի կենդանի պատարագ մը ըլլալու, և քու սուրբ Եկեղեցիդ մէջ միշտ քու ողորմութիւններդ դրվելու ու փառաւորվելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով. Ամէն:

Կամ այս.

Ամենագթած Հայր, խոնարհութեամբ կը խոստովանինք քու ներկայութեանդ առջեւն, որ քու արդար օրէնքներուդ մէջի եղած բոլոր պատիժները իրաւունքով մեր վրայ գալու արժանի էր մեր չափէ դուրս օրինազանց ու խստասիրտ ըլլալնուս համար. Սակայն դուն քու բարեգութ մարդասիրութեամբդ մեր ընչին ու անարժան խոնարհութիւնը չարհամարհելով ան արժանահաս մահտարաժամը՝ որով արդէն անտանելի դառնութեամբ կը տանջուէինք, գադարեցուցիր, և նորէն մեր բնակարանները մէջ ցնծութեան ու կենդանութեան ձայնը հաստատեցիր. Ուստի՝ քու Աստուածային Նախվայելչութեանդ գոհութեան ու շնորհակալութեան պատարագներ կը մատուցանենք, քու փառաւորեալ Անունդ փառաբանելով ու գովաբանելով, մեր վրայ ունեցած այս քու նախախնամութեանդ ու պահպանութեանդ համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով. Ամէն:

ՅՈՒՂՈՐ ՏԱՐԻՆ
ԿԱՐԴԱՑՈՒԵԼՈՒ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐԸ, ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԹՈՒՂԹԵՐԸ ԵՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐԸ.

Ծանօթութիւն. Կէս-լե յ-նչ-ափ-ով սեղեցող Տէ՛ր օրհնա՛ հ-ո-ր տէրն Մ-ղթ-նութիւնը ն-ը-ընդ-ց օրհնո՛ Իւղով-ն Աղքի՛ թ-ո-ն-ը-լը պիտ ըսո՛ւին։

Քրիստոսի Յոյնունդին առաջ Գալստեան ըսուած չորս Կիրակիներուն՝ Առաջին Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, տո՛ւր մեղի քու շնորհդ որ մենք մէկ դի թօթափենք խաւարին գործքերը, ու լուսոյ զէնքովը զգեստաւորինք հի- մայ այս մահկանացու կեանքիս մէջ, ուր որ Յիսուս Քրիստոս քու միածին Որդիդ մեծ խոնարհու- թեամբ մեղի այցելութեան եկաւ. որ վերջին օրը երբոր իր Աստուածային փառքովը կենդանիները ու մեռելները դատելու համար նորէն գալու ըլլայ, կարող ըլլանք անմահ կեանքին յարուցիչն առ- նելու իրմով, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի Հօր, և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու միշտ. Ամէն։

Այս Մաղթանքը առին օր Քրիստոսի Յոյնունդին առաջ Գալստեան ըսուած Կիրակիներուն մէջի առին օրուան Մաղթանքներուն հետ պիտի ըսուի մինչև Յոյննդեան Նա- խատօնակի օրը։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հ–Ա. ժդ. 8.

Այնկղմիկ սիրելէն ի վատ պարտականութիւն մը չունենաք. վասն զի իւր ընկերը կը սիրէ, ան օրէնքը կը կատարէ. մի՛ շնար, և մի՛ սպանաներ, և մի՛ դողանար, և մի՛ սուտ վկայեր, և մի՛ ցանկար, և թէ ուրիշ պատուիրան մըն ալ կայ նէ, այս բանիս մէջ կը բովանդակի, թէ քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես: Սէրը իր ընկերին չարութիւն մը չընէր. օրէնքին բովանդակութիւնը սէրն է: Եւ ասիկայ հիմակուան ժամանակիս համար գիտցէք, որ հիմայ մեզի քունէ արթննալու ժամանակ է, ինչու որ հիմայ փրկութիւնը մեզի մօտ է, քան թէ ան ժամանակը որ հաւատացինք: Վիշերը անցաւ, ու ցորեկը մօտեցաւ. մէկ դի թօթափենք մենէ խաւարին գործքերը, ու լուսոյ զէնքովը հագուինք: Ցորեկ ժամանակի պէս ղդաստ պտըտինք. չէ՛ թէ անառակութիւններով ու արբեցութիւններով, խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով, նախանձութիւնով ու հակառակութիւնով. հապա Տէր Յիսուս Քրիստոսով հագուեցէք, և մարմնին խնամք մի՛ տանիք ցանկութիւններով:

Ս. Աւետարան. Մ–դ. ի. 1.

Երբոր Երուսաղէմի մօտեցան, և բեթփագէ եկան ձիթենեաց լեռանը մօտ. ան ժամանակը Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց: Եւ ըսաւ անոնց. Գացէք ատ ձեր դիմացը եղած գեղը, և

իսկոյն էշ մը կը դտնաք կապուած՝ և անոր քովը աւանակ մը, քակեցէք ու ինծի բերէք։ Եւ թէ որ ձեղի բան մը ըսող ըլլայ, ըսէք թէ իրենց տէրոջը պէտք են, ու շուտով պիտի խրկէ անոնք։ Ասոր ամէնը եղաւ որ մարգարէին խօսքը լեցուի՝ որ կ'ըսէ. ըսէք սիօնի աղջիկանը. ահա քու թագաւորդ քեզի կուգայ, հեզ, և էշը ու իշուն աւանակին վրայ հեծած։ Աշակերտները գացին և ըրին ինչպէս որ յիսուս իրենց հրամայեց։ Եւ բերին էշը ու աւանակը, ու հանդերձներն անոնց վրայ ձգեցին, և անոնց վրայ նստաւ։ Եւ շատ ժողովուրդ իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փուեցին, և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին, ու ճամբուն վրայ կը փուէին։ Եւ ժողովուրդները որ առջեւէն ու ետեւէն կ'երթային, կը կանչէին ու կ'ըսէին. օրհնութիւն Որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ է ան՝ որ տէրոջը անունովը կուգայ. օրհնութիւն ի բարձունս։ Եւ երբոր ինքը երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու ըսաւ. ո՞վ է աս։ Եւ ժողովուրդները կ'ըսեն. Ա՛ս է յիսուս մարգարէն, գալիլեացւոց Նազարէթէն։ Եւ յիսուս տաճարը մտաւ՝ ու ամէնքը դուրս հանեց, որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու ծախուս կ'առնէին. և դրամ փոխողներուն սեղաններն ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները տակնուվրայ ըրաւ։ Եւ ըսաւ անոնց. գրուած է թէ, իմ տունս աղօթքի տուն պիտի ըսուի, և դուք անիկայ աւազակներու բուն ըրիք։

Քրիստոսի Ծննդեան առաջ Պաղտտեան ըսուած չորս Կիրակիներուն Երկրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆԻ.

Լ՚ԱՆՕՐՀՆեալ Տէր, որ բոլոր յոյս Հուրբ Կոյրքե-ՐԸդ մեր ուսմանը հասմար գլխել տուիր. Կը խնդրենք՝ պարգեւէ մեզի քու ընորհքդ, որ կարծղ ըլլանք անանկ մէկ կերպով մը անոնք լսելու, կարդալու, պահելու, սորվելու և սրտի մտօք խորհելու, որ համբերութիւնով ու քու սուրբ պատգամներուդ մխիթարութիւնովը դրկենք ու հաստատ բռնենք յաւիտենական կեանքին ան երջանիկ յոյսը, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ընորհքովը մեզի պարգեւեցիր. Լ՚ԱՄԵՆ:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռ. ԺԵ. 4.

Ինչ որ դրուեցաւ նէ՝ մեր սորվելուն հասմար դրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու դիրքերուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք: Հապց համբերութեան ու ամէն մխիթարութեան աստուածը ընորհէ ձեզի մի և նոյն խորհուրդը ունենալ իրարու հետ Յիսուս Քրիստոսի նայելով. Որ միաբանութիւնով մէկ բերան զաստուածծ ու մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը փառաւորէք: Ուստի՝ միմեանց ընդունեցէք, ինչպես որ Քրիստոս ալ ձեզ աստուծոյ փառքին ընդունեց: Հապց ես կ՚ըսեմ, թէ՝ Քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ ըլլալը աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր. որ Հայրե-

րուն եղած խոստմունքը հաստատէ: Սակայն հեթանոսները ողորմութեան համար գաստուած կը փառաւորին, ինչպէս որ գրուած է. անոր համար քենէ կը գոհանամ հեթանոսներուն մէջ, և քու անուանդ սաղմոս կ'երգեմ: Եւ դարձեալ կ'ըսէ. ուրա՛խ եղէք հեթանոսներ անոր ժողովուրդին հետ: Եւ դարձեալ թէ, օրհնեցէ՛ք տէրը բոլոր հեթանոսնե՛ր, և անիկայ գովեցէ՛ք ամէն ժողովուրդնե՛ր: Եւ դարձեալ եսային կ'ըսէ, յեսսէէն արմատ մը պիտի ըլլայ, և ան որ հեթանոսներուն իշխան պիտի կայնի, անոր հեթանոսները պիտի յուսան: Սակայն յուսոյ աստուածը ձեզ ամէն խնդութիւնով ու խաղաղութիւնով լեցունէ, որ յոյսով էլլել նաք Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. իա. 25.

Եւ արեգակին և լուսնին և աստղերուն մէջ նշաններ պիտի ըլլան. ու երկրի վրայ հեթանոսներուն անձկութեան ձայնը՝ ծովուն ալեկոծութեանը նման, մարդիկ վախերնուն հառաչելով, և աշխարհի վրայ գալու բաներուն կարծիքներէն. ինչու որ երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին: Եւ ան ժամանակը պիտի տեսնան որդին մարդոյ ամպերով եկած, զօրութիւնով ու մեծ փառքով: Ու երբոր ասիկայ կ'սկսի ըլլալ, վե՛ր նայեցէք, ու գլուխնիդ բարձրցուցէ՛ք. ինչու որ ձեր փրկութիւնը մօտ է: Եւ անոնց առակ մը ըսաւ. Նայե՛ք

ցՔք Թուզլին ծաուին, և ամէն ծաուերուն. երբոր պտուղնին կը ցըցուննեն, կը տեսնաք և անոնցմէ կը ճանչնաք թէ ամաուը մօտ է։ Նմանկ ալ դուք, երբոր կը տեսնաք աս ամէնը եղած, դիտցէք թէ աստուածոյ թագաւորութիւնը մօտ է։ Ա՛յսմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ այս ազգը չի պիտի անցնի, մինչեւ որ աս ամէնը կատարուի։ Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս չի պիտի անցնին։

Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ Գալատեան ըսուած չորս Կիրակիներուն Երրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆԱ.

Ով Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ քու առջի գալուդ ժամանակդ քենէ առաջ քու կարապետդ խրկեցիր քեզի համար ճամբայ պատրաստելու. Հըւնորհէ որ քու խորհուրդներուդ պաշտօնեաները ու մատակարարները կարող ըլլան նոյնպէս քու ճամբադ պատրաստելու ու շիտակելու ապստամբներուն սիրտերը արդարներուն խոհականութեանը դարձունելով, որ երկրորդ անգամ աշխարհը դատելու համար գալու ժամանակդ, քու առջիդ ընդունելի ժողովուրդ մը դտնուինք, որ կենդանի ես ու կը թագաւորես միանդամայն Հօրը և Սուրբ Հոգուդն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. կոչն. գ. 1.

Նսանկ թող սեպեն մեզ մարդիկ, որպէս թէ

քրիստոսի պաշտօնեաները, և աստուածոյ խոր-
հուրդները մատակարարները: Ուստի՝ մատակա-
րարներուն մէջ կը փնտռուի թէ մէկը հաւատա-
րիմ դտնուի: Նոյց ասիկայ ինծի նախատինք է
որ ես ձննէ դատուիմ, կամ բնաւ մէկ մարդէ մը.
մանաւանդ որ ես ալ իմ անձս չեմ քններ: Ինչու
որ իմ անձիս վրայօք մէկ բան մը չգիտեմ. բայց
չէ թէ ասով կ'արդարանամ, ինչու որ իս քննողը
տէրն է: Ուրեմն ժամանակէն առաջ մի դատէք,
մինչև որ Տէրը գայ, որ խաւարին գաղտնիքները
լուսին բերէ, և սրտին խորհուրդները յայտնէ.
և ան ատենը ամէն մէկուն դովաբանութիւն պիտի ըլլայ
աստուծմէ:

Ս. Աւետարան. Մ-ԴԸ. ժա. 2.

Նայց յովհաննէս բանտին մէջ երբոր քրիս-
տոսի գործքերը լսեց, իր աշակերտներուն ձեռքովը
խրկեց, ու ըսաւ անոր. դուն ես ան՝ որ պիտի
գաս, թէ ուրիշի մը նայինք: Պատասխան տուաւ
յիսուս և ըսաւ անոնց. Գացէք պատմեցէք յո-
հաննէսին ինչ որ տեսաք ու լսեցիք: Կոյրերը կը
տեսնան, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը սըր-
բուին, և խուլերը կը լսեն, և մեռելները յարու-
թիւն կ'առնեն, և աղքատները աւետարանի քա-
րոզութիւնը կ'ընդունին: Եւ երանի է անոր՝ որ ինէ
չի դայթակղիր: Եւ երբոր անոնք գացին, յիսուս
սկսեց ժողովուրդին ըսել յովհաննէսին համար.

Ի՞նչ տեսնալու գացիք անապատը, եղէգ մը հո-վէն շարժուած: Ապա ի՞նչ տեսնալու ելաք. փա-փուկ զգեստներով զարդարուած մարդ մը. ահա փափուկ հագնողները թագաւորներուն տուներն են: Ապա ի՞նչ ելաք տեսնալու. մարգարէ՞ մը. իրա՛ւ կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ մեծ: Ինչու որ ան է՝ որուն համար գրուած է. ահա ես իմ հրեշ-տակս քու երեսիդ առջեւն պիտի խրկեմ, որ քու առջիդ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ:

Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ Գալստեան քսուած չորս Կիրակիներուն Ճորտրդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կ'աղաչենք բարձրացու՛ր քու զօրութիւնդ, և մեղի այցելո՛ւ եղիր, և քու ամենազօր կարողութիւնովդ օգնէ՛ մեղի, որ մեր մե-ղացը ու անօրէնութեանը պատճառաւ ան մեր առ-ջեւը դրուած ընթացքը մեղի բոլորովին արգիլուած ու խափանուած ըլլալով, քու առատաբուղխ շնոր-հըդ ու բարեգթութիւնդ շուտով մեղի օգնէ ու մեզ ազատէ, քու Որդւոդդ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-տոսի հատուցմամբը. Որուն՝ միանգամայն քեզի, և Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ փառքը ու պատիւը, յաւի-տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փլէղ. դ. 4.

Ամէն ատեն տէրտէրմով ուրախ եղիք. նորէն կ'ը-սեմ՝ ուրախ եղիք: Ձեր հեզութիւնը ամենուն

Յսյտնի թ՛ղ ըլլայ. տէրը մծտ է: Ւան մը մի՛ հոգայք, հապա աղօթքով ու խնդրուածքով գոհու-թիւնով ձեր ամէն խնդրուածքը աստուծոյ յայտնի ըլլայ: Եւ աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքէն վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը պահէ Յիսուս քրիստոսով:

Ս. Ա՛ետարան. Ցովհ. ա. 19.

Յովաննէսին վկայութիւնը ասա է, երբոր հրէաները Երուսաղէմէն քահանաներ ու ղեւտացիներ խրկեցին իրեն, որ հարցունեն անոր, թէ՝ դուն ո՞վ ես: Եւ ան՝ իրաւը ըսաւ, ու չուրացաւ. խոստովանեցաւ թէ՝ ես քրիստոսը չեմ: Ու հարցուցին իրեն. հապա դուն ո՞վ ես, եղիա՞ն ես. և ըսաւ չեմ: Հապա դուն մարգարէ՞ն ես. պատասխան տուաւ թէ չէ: Ուրեմն ըսէ մեզի, դուն ո՞վ ես, որ մեզ խրկողներուն պատասխան տանինք. դուն ի՞նչ կ'ըսես քեզի համար: Ըսաւ, Ես անապատին մէջ կանչող ձայն մըն եմ. Շտկեցէք տէրոջը ճամբան, ինչպէս որ եսայի մարգարէն ըսաւ: Եւ ան խրկուածները փարիսեցիներէն էին: Հարցուցին իրեն և ըսին. ուրեմն ինչի՞ մկրտու-թիւն կ'ընես, թէ որ քրիստոսը չես, ո՛չ եղիան, և ո՛չ մարգարէն: Պատասխան տուաւ անոնց յովաննէս և ըսաւ. Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ. ձեր մէջը մէկը կայ, որ դուք անիկայ չէք գիտեր: Ըն-նի՛ իմ ետեւէս գալիքը, որ ես արժանի չեմ անոր

կօշիկներուն կապերը քակելու։ Այս բանը բե-
թաբրայի մէջ եղաւ յորդանանու միւս կողմը, ուր
որ յովաննէս կը կենար ու կը մկրտէր։

Մէր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծննդեան Օրը.

ՕՆՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ քու միածին Որ-
դիդ մեզի շնորհեցիր մեր բնութիւնը առնելու, և
այսօր մաքուր կուսէն ծնելու. Պարգեւէ որ մենք
որդեգրութեամբ ու շնորհքով վերստին ծնած ու
քու որդիքներդ եղած, քու Սուրբ Հոգւոյդ ղօրու-
թիւնովը օր ըստ օրէ նորոգուինք, նոյն մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ կեն-
դանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և
Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբր. ա. 1.

Հնատ կերպերով և շատ օրինակներով աստուած
առաջուց մեր հայրերուն հետ մարգարէներով խօ-
սեցաւ. Այս վերջի օրերս իր որդւովը մեզի հետ
խօսեցաւ, որ անիկայ ամէնուն ժառանգ դրաւ, որ
անով աշխարհքները ըրաւ։ Որ ինքը փառքին լոյսն
է, և անոր էութեանը բուն պատկերը, որ ամէն
բան իր զօրութեան խօսքովը կը բռնէ. ինքը մեր
մեղքերը սրբած վերը մեծութեան աջ կողմը նըս-
տաւ։ Հրեշտակներէն այնքան էվելի եղաւ, որքան

որ անունցմէ աղէկ անուն ժառանգեց: Ինչու որ հրեշտակներէն որմէն ըսաւ, դուն իմ որդիս ես, ես քեզ այսօր ծնայ. ու դարձեալ թէ՝ ես անոր հայրը պիտի ըլլամ, և ան ինծի որդի պիտի ըլլայ: Եւ դարձեալ՝ երբոր անոր առջինէկը աշխարհք կը խօթէ, կ'ըսէ. աստուծոյ ամէն հրեշտակները անոր երկրպագուխիւն թող ընեն: Մակայն հրեշտակներուն կ'ըսէ. որ հրեշտակները հոգիներ ըրաւ, և իր պաշտօնեաները կրակի բոց: Որդիին կ'ըսէ, ոմն աստուած, քու աթոռդ յաւիտեանս յաւիտենից է, քու թագաւորութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է: Արդարութիւնը սիրեցիր, և անիրաւութիւնըատեցիր. անոր համար աստուած՝ քու աստուածդ ուրախութեան իւղով քեզ օծեց՝ քու ընկերներէդ էվել: Եւ դուն ոմն տէր, սկիզբէն երկիրը հաստատեցիր, ու երկինքը քու ձեռքիդ գործն է: Անոնք կը կորսուին, և դուն կաս և կը մնաս. ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին, վերարկուի պէս. հանդերձի պէս պիտի պըրես, և պիտի պըրին. բայց դուն նոյն ես, և քու տարիներդ չի պիտի պակսին:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ա. 1.

Սկիզբէն էր բանը. ու բանը աստուծոյ քովն էր, և ան բանը աստուած էր: Ան սկիզբէն աստուծոյ քովն էր: Ամէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ:

Աչեանքը անով էր, և կիանքը մարդուն լոյսն էր. և լոյսը ան խաւարին մէջ կը լուսաւորէ, և խաւարը անիկայ չի հասկըցաւ: Աստուծմէ մարդ մը խրկուեցաւ. անոր անունը յովաննէս: Ասիկայ վկայութեան համար եկաւ, որ ան լոյսին համար վկայէ, որ ամենքը անով հաւատան: Ինքը ան լոյսը չէր. հապա որ ան լոյսին համար վկայութիւն տայ: Ան էր ճշմարիտ լոյսը, որ աշխարհք գալու բոլոր մարդիկները կը լուսաւորէ: Ինքը աշխարհի մէջն էր, և աշխարհը անով եղաւ. ու աշխարհը անիկայ չի ճանչցաւ: Իրենները ուաւ, և իրենները անիկայ չընդունեցին: Հայց ղինքը ընդունողներուն իշխանութիւն տուաւ աստուծոյ որդիքները ըլլալու. որոնք որ իր անունը կը հաւատան. ասոնք ո՛չ արիւնէ և ո՛չ մարմինին կամքէն և ո՛չ ալ մարդու կամքէն, հապա աստուծմէ ծնած են: Եւ բանը մարմին եղաւ՝ և մեր մէջը բնակեցաւ. և անոր փառքը տեսանք, հօրմէն միածնի փառքին պէս, շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն:

Նախավկայ Սուրբ Ստեփաննոսի Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ով Տէր Աստուած, շնորհէ մեզի որ այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ վկայութեանը համար ինչ նեղութիւն որ ունենանք, մեր աչքերը անշարժ երկինքը հաստատելով՝ մեզի յայտնուած

լու վիճակը հաւատոյ զօրութեամբը տեսնանք. և Սուրբ Հոգւով լեցուած կարդալ ըլլանք մեզ հալածողները սիրելու և օրհնելու. օրինակ առնելով քու սուրբ Ստեփաննոս Նախավկայէդ, որ ղինքը մեռցնողներուն համար աղօթք ըրաւ քեզի ալ ամենօրհնեալ Յիսուս, որ Աստուծոյ աջ կողմը կը նստիս բոլոր քեզի համար չարչարուողներուն օգնելու, ալ մեր մի միայն Միջնորդը և Պաշտպանը. Ամէն:

Ցետոյ Ծննդեան Մաղթանքը կը հետեւի, որ առին օր մինչեւ Տարւոյն վերջի օրը պիտի ըսուի.

Գործք Առաքելոց. է. 55.

Ստեփաննոս Հոգւով սրբով լեցուած երկինքը նայեցաւ, ու աստուածոյ փառքը տեսաւ. և Յիսուս՝ որ աստուածոյ աջ կողմը կայներ էր, և ըսաւ. Ահա կը տեսնամ երկինքը բացուած, և որդին մարդոյ աստուածոյ աջ կողմը կայնած: Անոնք բարձր ձայնով պոռացին, ականջներնին գոցեցին, և ամէնքը անոր վրայ յարձակեցան: Եւ քաղաքէն դուրս հանելով անիկայ կը քարկոծէին. ու վկաները իրենց լաթերը երիտասարդի մը ոտքին քով կը դնէին, որ սաւուղ կ'ըսուէր: Եւ կը քարկոծէին Ստեփաննոսը, որ աղօթք կ'ընէր՝ ու կ'ըսէր. Տէր Յիսուս, ընդունէ իմ հոգիս: Ծնկան վրայ եկաւ և բարձր ձայնով կանչեց. Տէր, ասիկայ անոնց մեղք մի սեպեր. և երբոր ասիկայ ըսաւ՝ ննջեց:

Ս. Աւետարան. Մ-ԴԸ. ԻԴ. 34.

Ահա ես մարգարէներ, իմաստուններ ու կարդացողներ կը խրկեմ ձեզի. և անոնցմէ սպիտի սպաննէք ու խաչը հանէք. և անոնցմէ ձեր ժողովրանոցներուն մէջ սպիտի տանջէք, ու քաղաքէ քաղաք հալածէք: Որ երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ. արդար Աբէլի արիւնէն մինչեւ բարաքեայի որդի Զաքարիայի արիւնը, որ տաճարին ու սեղանին մէջ տեղը սպաննեցիք: Ա՛շխարհիս կ'ըսեմ ձեզի, ատ ամէնը ասոր ազգիս վրայ պիտի գայ: Երուսաղէմ Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը ջարդէիր, ու քեզի խրկուածները կը քարկոծէիր. քանի՛ անգամ քու զաւկիներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տակը կը ժողվէ, ու չուզեցիք: Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ թողլ մնայ: Ասոյ ձեզի կ'ըսեմ, ես ասկէետեւ մէյմ՝ ալ չի պիտի տեսնաք, մինչեւ որ ըսէք, օրհնեալ է ան՝ որ տէրոջը անունովը կուգայ:

Սուրբ Յովհաննէս Աւետարանչի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենողորմ Տէր, կ'աղաչենք քեզի տարածէ քու լուսոյդ ճառագայթները քու սուրբ Եկեղեցւոյդ վրայ, որ Սուրբ Յովհաննէս Առաքեալիդ ու Աւետարանիչիդ վարդապետութեամբը լուսաւո-

բուսած անանկ քու ճշմարտութեանդ լուսովը քա-
լինք, որ վերջը անվախճան կեանքին լոյսը վայե-
լինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը.
Ամէն:

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. ա. 1:

Ան որ սկիզբէն էր, որուն վրայօք լսեցինք, որն
որ աչքովնիս ալ տեսանք. որուն նայեցանք, ու
ձեռքովնիս նոյն իսկ կենաց բանը շօշափեցինք: Եւ
կեանքը յայտնուեցաւ, ու տեսանք ու կը վկայենք,
ու յաւիտենական կեանքին վրայ ձեզի կը պատմենք,
որ Հօրը քովն էր, ու մեզի երեւցաւ: Ան որ տե-
սանք և լսեցինք, ձեզի ալ կը պատմենք, որ դուք
ալ մեզի հաղորդութիւն ունենաք. ու մեր հաղոր-
դութիւնը Հօրը հետ ըլլայ, և իր որդւոյն Յիսուսի
Քրիստոսի հետ: Եւ ասիկայ ձեզի կը գրենք,
որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ: Եւ այս
է ան աւետմունքը՝ որ իրմէն լսեցինք, ու ձեզի կը
պատմենք. որ աստուած լոյս է, և անոր մէջ բնաւ
խաւար չի կայ: Թէ որ ըսենք թէ անոր հետ հա-
ղորդութիւն ունինք, ու խաւարին մէջ կը պտտինք,
սուտ ենք, ու ճշմարտութիւնը չենք ըներ: Բայց
թէ որ լոյսի մէջ պտտինք, ինչպէս որ անիկայ լոյս
է, մենք մեկզմեկու հետ հաղորդութիւն կ'ունե-
նանք. և անոր որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւ-
նը կը սրբէ մեզ ամէն մեղքերէն: Թէ որ ըսենք՝ թէ
մեղք մը չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր

մէջը ճշմարտութիւն չի կայ: Ասպա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ան և արդար մեր մեղքերը թողուլու, և ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: Մնա որ ըսենք՝ թէ մեզը չի դպած եղինք, սուտցուց կ'ընենք անիկայ, և անոր խօսքը մեր մէջը չէ:

Ս. Ա. Հետարան. Յ-ՂԸ. թ. 19.

Յիսուս պետրոսին ըսաւ, իմ հետևէս եկիր: Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը՝ որ Յիսուս կը սիրէր, որ հետևէն կ'երթար. որ նաև ընոր կուրծքը ընկած կ'ըսէ. տէր ով է որ քեզ պիտի մատնէ: Պետրոս երբոր տեսաւ անիկայ, յիսուսի ըսաւ. Տէր, հապա աս ինչ պիտի ընէ: Յիսուս ա նոր ըսաւ. թէ որ ուզեմ՝ որ ան ապրի մինչեւ որ ես գամ, քեզի ինչ վնաս է. դուն իս հետևէս եկիր: Եւ աս խօսքը եղբայրներուն մէջ ելաւ, և կարծեցին թէ ան աշակերտը չի պիտի մեռնի. բայց Յիսուս չըսաւ թէ չի պիտի մեռնի, հապա թէ որ ուզեմ՝ որ ան ապրի մինչեւ որ ես գամ: Ա՛ս ան աշակերտն է՝ որ աս բաներուս համար կը վկայէ, որ աս բաները ալ գրեց, և գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է: Ա՛յլ ուրիշ շատ բաներ ալ կայ որ Յիսուս ըրաւ, որ եթէ մի ըստ մէկէ գրուած ըլլ ըսի, կարծեմ թէ աշխարհս բաւական չէր ան գիրքերը պարունակելու, թէ որ գրուած ըլլային:

Անմեղ Մանկանց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ տղոցը ու կաթնկիրներուն բերնէն գօրութիւն հաստատեցիր, և անանկ կարգի դրիր որ տղաքը իրենց մահուամբ զքեզ փառաւորեն. ջնջէ ու արմատախիլ ըրէ բոլոր մեր մէջը եղած մոլութիւնները, և մեզ քու շնորհքովդ անանկ զօրացուր, որ մեր կեանքին անմեղութիւնովը ու մինչեւ մահուան անդամ մեր հաւատքին հաստատութիւնովը կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցայտնութիւն Ցովհաննու Առաքելոյ. ԺԴ. 1.

Եւ տեսայ՝ որ ահա գառնուկը սիոն լերանը վրայ կայներ էր. և անոր հետ հարիւր քառասուն և չորս հազարը, որ անոր անունը ունէին, և անոր հօրը անունը ճակատնուն վրայ գրուած: Եւ երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս, և մեծ որոտումի ձայն մը. և իբր թէ քնար հնչողներուն ձայնը լսեցի, որ իրենց քնարները կը հնչէին: Եւ աթոռին առջին նոր երգեր կ'երգէին, ու չորս կենդանիներուն առջին ու երէցներուն առջին. և մէկը չէր կրնար անոնց երգերը գիտնալ բայց միայն ան հարիւր քառասուն և չորս հազարը, որ երկրէն առնուած են: Անոնք անոնք են՝ որ կանանց հետ չեն խառնակեցան, ու կոյս են. ասոնք ան

գառնուկին հետեւէն կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ. ասոնք մարդոցմէ ընտրուեցան ասպուածոյ և պառին առջին: Եւ անոնց բերանը սուտ չի գտնուեցաւ, ինչու որ անարատ են:

Ս. Աւետարան. Մ-ղէ. բ. 13.

Ասպուածոյ հրեշտակը յովսէփին երազին մէջ երեւեցաւ, ու ըսաւ. ելլէ՝ առ մանուկը և իր մայրը ու եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր՝ մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, ինչու որ հերովդէս կրնայ ուզել կ'ուզէ մանուկը. Եւ ան ելաւ գիշերանց մանուկը ու անոր մայրը առաւ՝ ու եգիպտոս գնաց. և մինչեւ հերովդէսի մահը հոն կեցաւ: Որ կատարուի տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը՝ որ կ'ըսէ. եգիպտոսէն պիտի կանչեմ իմ որդիս: Ան ատենը երբոր տեսաւ հերովդէս թէ մոգերէն խաբուեցաւ, սաստիկ բարկացաւ. ու խրկեց ջարդեց բոլոր բեթղէհէմի և անոր սահմաններուն մէջ եղած մանր տղաքը երկու տարուէն վար, մոգերէն հասկըցած ժամանակին նայելով: Ան ժամանակը երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը կատարուեցաւ՝ որ կ'ըսէ. հռամայէն ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. հռաքէլ իր զաւկընները կուլար, և չէր ուզեր մխիթարուիլ, ինչու որ չի կային:

Ծննդեան Հեսուեական Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ամենակարող Աստուած, որ քու միածին Որդիդ մեզի շնորհեցիր մեր բնութիւնը առնելու, և այս ժամանակ մաքուր Կուսէն ծնելու. պարգեւէ որ մենք որդեգրութեամբ ու շնորհքով վերստին ծնած ու քու որդիքներդ եղած, քու Սուրբ Հոգւոյդ ըղձութիւնովը օր ըստ օրէ նորոգուինք, նոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գաղ. դ. 1.

Ասիկայ կ'ըսեմ, որչափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառայէն մէկ էվրե մը չէ, թէպէտ ինքը ամենուն տէրը ըլլայ. հապա վերակացուներու ու տնտեսներու տակ է, մինչեւ հօրը սահմանած ժամանակը։ Անանկ ալ մենք երբոր տղայ էինք, աշխարհիս տարերքներուն տակը ծառայ էինք։ Հայց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ, աստուած իր որդին խրկեց՝ որ կնիկէ մը եղաւ, ու օրէնքին տակը մտաւ. որ օրէնքին տակը եղողները ծախու առնէ. որ մենք որդեգրութիւն ընդունինք։ Եւ որովհետեւ դուք որդիք էք, աստուած իր որդւոյն Հոգին մեր սիրտը խրկեց, որ կ'աղաղակէ աբբա՝ Հայր։ Ասկէ ետեւ ծառայ չես, հապա որդի. թէ որ որդի՝ աստուծոյ ալ ժառանգը։

Եւ Յիսուսի քրիստոսի ծնունդը ասանկ էր։ Ընոր մայրը Մարիամ Յովսէփին նշանած էր, դեռ իրարու քով չեկած հոդին սուրբէն ծոցվըրցած գտնուեցաւ։ Եւ Յովսէփ անոր էրիկը արդար մարդ մը ըլլալով չէր ուզեր անիկայ խայտառակ ընել, մտմտաց լռիկ կերպով անիկայ ալծըկելու։ Եւ երբոր ան ասիկայ կը մտմտար, ահա տէրոջը հրեշտակը երազին մէջ իրեն երեւցաւ ու ըսաւ. Յովսէփ՝ Դաւթի որդի, մի՛ վախնար քու Մարիամ կինդ քեղի առնելու. ինչու որ անոր մէջը ծնածը սուրբ հոդիէն է։ Որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Յիսուս դնես. ինչու որ ան իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ։ Այդ աս ամէնը եղաւ, որ կատարուի աստուածոյ ըսածը եսայի մարգարէին ձեռքով։ Ահա կոյսը պիտի յղանայ՝ և որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կանչեն, որ կը թարգմանուի աստուած մեր հետը։ Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով ինչպէս որ աստուածոյ հրեշտակը իրեն հրամայեց՝ անանկ ըրաւ, առ իր կինը իր քովն առաւ։ Եւ անիկայ չէր գիտեր մինչեւ որ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, և անոր անունը Յիսուս դրաւ։

Քրիստոսի Թլփատութեան Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ամենակարող Աստուած, որ քու ամենօրհ–

նեաւ Որդիւ թլփատել տուիր, և օրէնքին հնազանդեցուցիր մարդկային աղգին համար. Հ՚ընդունիմ մեզի Տոդուդ ճշմարիտ թլփատութիւնը, որ մեր սիրտերը և բոլոր մարմինները աշխարհային ու մարմնական ցանկութիւններէն մաքրելով, կարող ըլլանք քու սուրբ կամքիդ կատարեալ հնազանդ ըլլալու, քու Որդւոդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հ—ԺՀ. դ. 8.

Երանելի է ան մարդը, որ տէրը անոր մեղքերը չի սեպեր: Ուստի՝ այս երանութիւնը թլփատութեանն վրայ է, թէ անթլփատութեան վրայ. ինչու որ կ՚ըսենք՝ թէ հաւատքը արդարութիւն սեպուեցաւ: Ինչպէ՞ս է նէ՝ ինտո՞ր սեպուեցաւ. թլփատութեա՞ն մէջ եղած ժամանակը, թէ անթլփատութեան մէջ. չէ՞ թէ թլփատութեան մէջ, հապա անթլփատութեան մէջ: Եւ նշան առաւ թլփատութիւնը, անթլփատութեան մէջ ունեցած հաւատքին արդարութեանը մէկ կնիքը, որ հայր ըլլայ ամեն հաւատացեալներուն որ անթլփատութենէ կ՚ըլլան, որ անոնց ալ արդարութիւն սեպուի. և հայր թլփատութեան, որ չէ թէ միայնակ թլփատութենէ եղողներուն, հապա անոնց ալ որ մեր աբրահամ հօրը անթլփատութեան հաւատքովը կ՚երթան: Ինչու որ աբրահամին ու անոր զաւկին եղած խոստմունքը աշխարհը ժառան-

գելու՝ չէ թէ օրէնքով է, հապա հաւատքին արդարութիւնովը։ Ինչու որ թէ որ օրէնքով եղողները ժառանգ են, ուրեմն հաւատքը պարապ ու խոստմունքը փուճ են։

Ս. Աթոռան. Գր. բ. 13.

Ու երբ որ երրորդ հրեշտակները կրկինքը վերցան, հովիւները իրարու ըսին. Եկէք մինչեւ բեթղէհէմ երթանք, և տեսնանք այս եղածը թէ ինչ է, որ Տէրը մեզի ցըցուց։ Եւ արտորնօք եկան, ու գտան Մարիամը, Յովսէփը և մանուկը մսուրին մէջ դրած։ Եւ իմացան մանուկին համար իրենց ըսուածը խօսքը։ Եւ ամէնքը որ կը լսէին, կը զարմանային ան բաներուն համար, որ հովիւները իրենց կը ղըսէին։ Ու Մարիամ այս ամէն բաները կը պահէր, ու իր սրտին մէջ կը մտածէր։ Եւ հովիւները դարձան, աստուած կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին ամէն ան բաներուն համար, որ լսեցին ու տեսան, ինչպէս որ իրենց պատմուեցաւ։ Ու երբոր ութը օրը լըմընցաւ անիկայ թլփատելու, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակէն լսուած էր, դեռ ինքը մօրը արգանդը չէր յղացած։

Ա,յս Մաղթանքը, Ընթերցուածը ու Աւետարանը մինչեւ Ցայտնութեան օրը ամէն օր պիտի ըսուի։

Տէրոջը Ցայտնութեան Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու միածին Որդիդ մէկ աստղի մը առաջնորդութեամբը հեթանոսներուն յայտնեցիր. Շնորհէ՛ քու ամենատաս ողորմութիւնովդ, որ հիմայ մենք՝ որ քեզ հաւատքով կը ճանչնանք, այս կեանքէն ետեւ քու փառաւորեալ Աստուածութիւնդ վայելենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքեալ. Եփես. գ. 1.

Ուստի ես պօղոս ձեզի հեթանոսներուդ համար Յիսուս քրիստոսի կապուած։ Կարուցէ լսած էք աստուծոյ շնորհքին մատակարարութիւնը, որ ինծի տրուած է ձեզի համար։ Որ յայտնութիւնով ե՛ր ինծի ան խորհուրդը. ինչպէս որ առաջուց ձեզի քիչ մը գրեցի, որ կարդալով ըլլաք կարդալու ու միտք առնելու իմ դիտութիւնս քրիստոսի խորհուրդին մէջ. որ ուրիշ դարերու մէջ մարդկանց զաւակներուն չերեւցաւ. ինչպէս որ հիմայ հոգւով սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբերուն ու մարգարէներուն. որ հեթանոսները ժառանգորդ ու մէկ մարմին ըլլան, և աւետարանով ան խոստմունքին հաղորդ Յիսուս քրիստոսով. որուն որ ես սպասաւոր եղայ՝ աստուծոյ շնորհքին պարգեւներովը, որ ինծի

տրուելոյն, իր շնորհաբանը յայտնելով։ Ինձի՝ որ ամէն սուրբերուն պղտիկն եմ, այս շնորհքները տրուելոյն, հնձանաններուն մէջ քրիստոսի անքննելի մեծութիւնը քարոզելու. և ամէնքը լուսաւորելու թէ ինչ է ան խորհուրդին մնաստկարարութիւնը, որ՝ ի յաւիտենից ծածկուած էր աստուծոյ քով, որ ամէն բանը ստեղծեց։ որ հիմայ աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը յայտնի լինի երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն եկեղեցիին ձեռքովը. յաւիտենական նախասահմանութեանը նայելով, որ մեր տէր յիսուս քրիստոսի ձեռքովը ըրաւ։ Որով աղատութիւն ու մօտենալու համարձակութիւն ունինք յուսով իրեն հաւատալով։

Ս. Աւետարան. Մ–պը. գ 1.

Երրոր յիսուս հրէաստանի բեթլէհէմի մէջ ծնաւ հերովդէս թագաւորին օրերը, ահա մոգերը արեւելքէն երուսաղէմ եկան, ու ըսին. ո՞ւր է ան՝ որ հրէաներուն թագաւոր ծնաւ. ինչու որ անոր աստղը արեւելքը տեսանք, ու եկանք երկրպագութիւն ընելու։ Ու երրոր հերովդէս թագաւորը լսեց՝ խռովեցաւ, ու բոլոր երուսաղէմ իրեն հետ։ Եւ ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին կարդացողները, հարցուց անոնց՝ թէ ո՞ւր պիտի ծնանի քրիստոս։ Եւ անոնք ըսին անոր. հրէաստանի բեթլէհէմին մէջ. ինչու որ ասանկ գրուած

է մարտարէին ձեռքովը: Եւ դուն բմբռնէիր՝ յու-
դասի երկիրը, յուդասի իշխաններուն մէջ պղտիկ
էիս. քանի՞ հնծի իշխան մը պիտի ելլէ, որ իմ իս-
րայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ: Այն ժամանակը
հերովդէս դաղտուկ մոգերը կանչեց, ու աղէկ մը
անոնցմէ քննեց աստղին երեւցած տեղը: Եւ բեթ-
լեհէմ խրկեց անոնք՝ ըսելով. դացէք ան մանուկին
համար աղէկ մը տեղեկացէք, ու երբոր դտնալու
ըլլաք՝ ինծի իմացուցէք, որ ես ալ դամ անոր եր-
կրպագութիւն ընեմ: Եւ երբոր անոնք թագաւո-
րէն լսեցին՝ դացին. ու ահա ան արեւելքը տեսած
աստղերնին անոնց առջեւէն դնաց՝ մանուկին եղած
տեղին վրայ եկաւ կայնեցաւ: Երբոր աստղը տեսան,
շատ մեծ ուրախութիւնով խնդացին: Եւ երբոր
տունը մտան՝ մանուկը իր մարիամ մօրը հետ տե-
սան, ու ինկան անոր երկրպագութիւն ըրին. և ի-
րենց դանձերը բանալով անոր ընծաներ տուին՝ ոս-
կի ու կնդրուկ ու զմուռս: Եւ տեսիլքով մը հրաման
առնելով՝ որ նորէն հերովդէսի չի դառնան, ուրիշ
ճամբով իրենց երկիրը դացին:

Առաջին Կիրակի յետ Յայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կը խնդրենք քենէ որ քու
ամենազթած ողորմութիւնովդ ընդունիս քու ժողո-
վուրդիդ քեզի մատուցած աղերսանքները. ու նաև

Ընդհանս որ չէ Թէ միայն իրենց պարտականութիւնը գիտնան ու ճանչնան, հապա ընդհանք ու կարողութիւն ալ ունենան հաւատարմաբար անոնք ի գործ դնելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ընդհանքովը։ Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. ԺԲ. 1.

Ա՛ղաչեմ ձեզի Եղբայրներս աստուծոյ ողորմութիւնովը, որ պատրաստէք ձեր մարմինները կենդանի պահ մը՝ սուրբ, աստուծոյ հաճելի, ձեր բանական պաշտօնը։ ԵՒ ձեր կերպարանքը աս աշխարհիս կերպարանքովը չըլլայ, հապա ձեր միտքին նորոգութիւնովը նորոգուելէք, որ դուք լաւը քննէք, և Թէ ինչ է աստուծոյ կամքը՝ բարին ու հաճելին ու կատարեալը։ Ասիկա ինծի տրուած աստուծոյ ընդհանքովը բոլոր ձեր մէջը եղողներուն կ'ըսեմ՝ որ արժանաւոր եղածը մտմտալէն էվել բան չի խորհէք։ Հապա զգաստանալու մտմտաք, ինչպէս որ աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափը։ Ինչպէս որ մէկ մարմինին մէջ շատ անդամներ ունինք, և ան բոլոր անդամներուն դործը մի և նոյն չէ։ Անանկ ալ մենք շատերնիս մէկ մարմին ենք քրիստոսով, բայց ամէն մէկներնիս մէկզմէկու անդամներ ենք։

Ս. Ածետարան. Ղուկ. ը. 41.

Եւ անոր ծնողքները ամէն տարի զատկի տօնին երուսաղէմ կ'երթային։ Ու երբոր ան տասներկու

տարուան եղաւ, անոնք տօնին սուրբ Յարութեանը պէս երբոր Երուսաղէմ եկան, և ան օրերը որ լըմընցուցին ու նորէն ետ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց. և իր ծնողքները չէին դիտեր: Կը կարծէին անոր համար թէ ճամբորդներուն հետն է. մէկ օրուան ճամբու չափ եկան, ու անիկա դըրացիներուն ու ճանչուորներուն մէջ կը փնտռէին: Եւ երբոր չի գտան, նորէն Երուսաղէմ դարձան անիկա փնտռելու: Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետեւ տաճարին մէջ գտան անիկա, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր, անոնց մտիկ կ'ընէր, ու անոնց կը հարցուներ: Ինկե լսողներուն ամէնքը կը զարմանային անոր իմաստութեանը վրայ ու պատասխաններուն վրայ: Եւ երբոր տեսան անիկա՝ զարմացան. ու իր մայրը ըսաւ անոր. որդեակ, աս ինչ բան էր որ դուն մեղի ըրիր. ահա քու հայրդ ու ես կը չարչարուէինք՝ կը փնտռէինք քեզ: Եւ անոնց ըսաւ. իմ ինչո՞ւ համար կը փնտռէիք, չէիք դիտեր թէ ինծի պէտք է իմ հօրս տունը ըլլալ: Եւ անոնք անոր խօսքը չի հասկըցան՝ որ իրենց ըսուցաց: Եւ իջաւ անոնց հետ, ու դնաց Նազարէթ. և անոնց հնազանդ էր. և անոր մայրը աս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր: Եւ Յիսուս կը զարդանար իմաստութիւնով ու հասակով, և շնորհքով առ Աստուծմէ ու մարդոյմէ:

Երկրորդ Կիրակի յետ Յայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած ամէն բաները կը կառավարես. Աղօթեմք քեզ, ժողովուրդիդ աղաչանքներուն. և բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ մեղի քու խաղաղութիւնդ շնորհէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռոմ. ԺԳ. 6.

Ուստի մենք կերպ կերպ պարգեւներ ունինք՝ ան մեղի տրուած շնորհքովը. թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը. թէ որ պաշտօն՝ պաշտօնին չափովը. թէ ան որ կը սորվեցունէ՝ վարդապետութեան չափովը: Ան որ կը մխիթարէ՝ մխիթարութեան չափովը. ան որ առատ է՝ ուրախութիւնով. ան որ վերակացու է՝ ջանքով. ան որ ողորմութիւն կ'ընէ՝ ուրախ սրտով: Սէր՝ առանց կեղծաւորութեան. չարը ատել, բարիին ետեւէն երթալ: Եղբայրսիրութիւնով միկղմիկու դթալ. պատուհասու մէջ միկղմիկէ անցնիլ: Ջանքի մէջ թուլ մի՛ ըլլաք. հոգիով բորբոքեցէք, տէրտջը ծառայեցէք: Յոյսով խնդացէք. նեղութեան համբերեցէք. աղօթքի ստէպ կեցէք: Սուրբերուն պէտք եղածին հաղորդ եղէք. հիւրասիրութեան հետեւեցէք: Ձեզ հալածողները օրհնեցէք. օրհնեցէք ու մի՛ անիծէք: Խնդացողներուն հետ խնդացէք. լա-

ցողնկրուն հետ լացէք : Ա՝էկը միւսին վրայ նդնը խորհի . ամբարտաւանութիւն մի՛ ընէք , հապա խոնարհնկրուն հետ խոնարհեցէք :

Ս . Աւետարան . Ցն՛հ . բ . 1 .

Եւ երրորդ օրը հարսնիք մը կար դալիլեայի Կանայինի մէջ . ու Յիսուսի մայրը հոն էր : Յիսուս ալ կանչուեցաւ և իր աշակերտներն ալ նդն հարսնիքը : Եւ երբոր գինին պակսեցաւ , մայրը Յիսուսին ըսաւ . գինի չունին : Յիսուս ալ անոր ըսաւ . կնի՛կ՝ դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . իմ ժամանակս դեռ հասած չէ : Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ . ինչ որ ձեզի պըսպցէ՝ ըրէք : Հոն վեց հատ մարմարիոն քարէ կարասներ կային՝ հրէաներուն սրբութեանը համար , որոնց ամէն մէկը երկու կամ իրկէք մարի չափ կ՝առնէր : Յիսուս անոնց ըսաւ . լեցուցէք ատ կարասները ջուրով , և մինչեւ բերանը անոնք լեցուցին : Եւ անոնց ըսաւ . հիմայ առէք , ու տընտեսին բերէք . անոնք ալ բերին : Եւ տնտեսը երբոր գինի եղած ջուրին համը առաւ , ու չէր դիտեր ուրկից ըլլալը . բայց սպասաւորները դիտէին՝ որ ջուրը լեցուցին . տնտեսը փեսային հետ կը խօսի , և կ՝ըսէ . ամէն մարդ անուշ գինին առաջ կը բաժնէ , ու երբոր խըմած կ՝ըլլան՝ ան ժամանակը դէշը . դուն ատ անուշ գինին մինչեւ հիմայ պահեցիր : Յիսուս հըրաշքներուն սկիզբը ասիկայ ըրաւ գալիլեայի Կանայինի մէջ , ու իր փառքը յայտնեց , և իր աշակերտները իրեն հաւատացին :

Երկրորդ Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆԴ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, նայէ մեր տկարութիւններուն քու ողորմութեամբդ, և քու աջ ձեռքովդ մեզի պաշտպան ու օգնական եղիր մեր ամէն վտանգներուն ու կարօտութիւններուն մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռ. ԺԲ. 16.

Ընդդիմնքնիդ խմաստուն մի սեպէք: Յարին տերը մեկին չար մի հատուցանէք. ամէն մարդոց առջին բարի բաներ խորհեցէք: Եթէ որ ձեզի հնար է նէ ամէն մարդու հետ խաղաղութիւն ունեցէք: Սիրելիներ, ձեր անձերուն համար վրէժխնդրուե թիւն մի ընէք, հապա բարկութեան տեղի տուէք. ինչու որ գրուած է. վրէժխնդրութիւնը իմն է, ու ես պիտի հատուցանեմ կ'ըսէ տէրը: Հապա թէ որ քու թշնամիդ անօթի է՝ հաց տուր անոր, և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր. ասիկայ ընելով՝ կրակին կոյծերը անոր գլուխը կը դիզես: Յարէն մի յաղթուիր. հապա բարիով չարին յաղթէ:

Ս. Աւետարան. Մ--ջ. ը. 1.

Երբոր ան լեռնէն վար իջաւ, շատ ժողովուրդ ներ անոր ետևէն գացին: Ու ահա՝ ալ բորոտ մը նկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր անոր, ու կ'ըսէր. տէր, թէ որ ուզես՝ իս կրնաս մաքրել: Յիսուս իր

ձեռքը անոր երկնցուց ու դպաւ անոր և ըսաւ. կ'ուզեմ՝ սրբուէ ու իսկոյն բորոտութիւնը անկէ մաքրուեցաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես. հապա գնա դուն քեզ քահանային ցրցուր. և մովսէսի պատուիրած ընծան տուր անոնց վկայութեան համար: Եւ երբոր կափառնայում մտաւ, հարիւրապետ մը եկաւ իրեն, կ'աղաչէր իրեն՝ ու կ'ըսէր. տէր, իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառկած է, չարաչար կը տանջուի: Յիսուս ըսաւ անոր. ես կուգամ՝ ու անիկայ կը բժշկեմ: Պատասխան տուաւ հարիւրապետը՝ և ըսաւ. տէր, ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնաս. միայն խօսքով ըսէ, և իմ ծառաս կը բժշկուի: Ինչու որ ես ալ հրամանի տակ մարդ մըն եմ, իմ ներքեւս զինուորներ ունիմ. ասոր գնա՛ կ'ըսեմ, ու կ'երթայ. և միւսին եկո՛ կ'ըսեմ, ու կուգայ. և իմ ծառայիս ասա քանը ըրէ՛ ու կ'ընէ: Յիսուս երբոր լսեց՝ զարմացաւ, ու իրետեւէն գացողներուն ըսաւ. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ Իսրայէլի մէջ ասանկ հաւատք քնաւ չի գտայ: Նայց ձեզի կ'ըսեմ, որ արեւելքէն ու արեւմուտքէն շատերը պիտի գան ու երկնքի թագաւորութեանը մէջ աբրահամին ու սահակին ու յակոբին հետ պիտի բազմին: Եւ թագաւորութեան որդիքները դուրսի խաւարը պիտի ելլեն. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կըճտցունել: Եւ Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ. գնա՝ և ինչպէս որ հաւատացիր՝ քեզի թող ըլլայ. և ան օրը անոր ծառան ողջընցաւ:

Ձորբոդ. Կիրակի, յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆԻ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ մեր անանկ մեծ վտանգներու մէջ ըլլալիս դիտես, որ ինքզինքնիս միշտ հաստատ պահելու կարող չենք մեր տկար բնութեանը պատճառաւ. Այնպի անանկ մէկ զօրութիւն մը ու պաշտպանութիւն մը չնորհէ, որ մեզ ամէն վտանգներէ պահպանէ, ու ամէն վիրաւորութիւններէ ազատէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի չնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. ժգ. 1.

Ամէն մարդ որ իշխանութեան տակ է՝ հնազանդութեան մէջ թող կենայ. ինչու որ իշխանութիւնը մէկ տեղէ մը չէ, միայն թէ աստուածմէ. և անոնք որ կան՝ աստուածմէ կարգուած են: Ուստի ան որ իշխանութեան դէմ կը հակառակի՝ աստուծոյ հրամանին դէմ կը հակառակի. և անոնք որ կը հակառակին, անձերնուն դատապարտութիւն կ'ընդունին: Ինչու որ իշխանները բարի գործքերու համար երկիւղ չեն, հապա չարերու: Ուզես ան իշխանութենէն չի վախնալ, բարի գործէ, ու անկէ գովութիւն պիտի առնես. ինչու որ ան աստուածոյ սպասաւորն է քեզի աղէկութեան համար: Հապա թէ որ դուն չարութիւն կը գործես, վախցիր. ինչու որ սպարապետ տեղը մէջքը թուր չի կրեր ան. աստուածոյ սպասաւորն է՝ վրէժխնդիր բարկութիւնով ա-

նոր՝ որ չարութիւն կը դործէ : Անոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ, չէ թէ միայն բարկութեան համար, հապա խղճմտանքին համար ալ : Անոր համար տուրք ալ կը վճարէք, ինչու որ աստուծոյ սպասաւորներն են միշտ նոյն դործին պարապելով : Ուստի՝ ամէնուն իրաւունքը հատուցէք. որուն որ տուրք՝ տուրքը, որուն որ մաքս՝ մաքսը. որուն որ երկիւղ՝ երկիւղը. որուն որ պատիւ՝ պատիւը :

Ս. Աւետարան. Մ-ԴԷ. ը. 23.

Եւ երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները իր ետեւէն գացին : Եւ ահա մեծ ալեկոծութիւն մը եղաւ ծովին մէջ. անանկ որ ալիքներէն նաւը կը ծածկուէր, ու ինքը կը քնանար : Եւ աշակերտները գացին զինքը արթնցուցին ու ըսին. տէր, ազատէ մեզ. ինչու որ կը կորսուինք կոր : Եւ անոնց ըսաւ. թերահաւատներ, ինչո՞ւ վախկոտ էք. ան ժամանակը եղաւ հովերը ու ծովը սաստեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Եւ մարդիկը զարմացան՝ ու կ'ըսէին, ինչպէս մարդ է աս՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին : Եւ երբոր միւս կողմը դերդեսացւոց երկիրը անցաւ, հոն երկու դիւահար իրեն պատահեցան՝ դերեզմաններէն ելած, սաստիկ կատղած. որ հնար չէր մէկու մը ան ճամբէն անցնիլ : Եւ ահա կ'աղաղակեցին ու ըսին. Յիսուս որդի աստուծոյ, դուն մեր հետը ի՞նչ բան ունիս, ժամանակէ դուրս երկար մեզ տանջելու : Եւ անոնցմէ

քիչ մը հեռուն խողի երամակ մը կար, որ կ'արա-
ծուէին: Եւ դեւերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին,
թէ որ մեզ ասկէ կը հանես, հրաման ըրէ մեզի որ
խոզերուն երամակը երթանք: Եւ ըսաւ անոնց.
գացէ՛ք. և անոնք ելան խոզերուն երամակը գացին.
և բոլոր երամակը ան լարձր տեղէն ծովը վազեցին,
ու ջուրերուն մէջ մեռան: Եւ խոզարածները փա-
խան, ու քաղաքը երթալով ամենը պատմեցին, ու
դիւահարներուն պատահածն ալ: Եւ մէյ մ' ալ
բոլոր քաղաքը Յիսուսի առջին ելաւ. երբոր անիկայ
տեսան՝ աղաչեցին անոր որ իրենց սահմաններէն
երթայ:

Հինգերորդ Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, կը խնդրենք որ քու եկեղեցիդ ու
ընտանիքդ միշտ քու ճշմարիտ հաւատքովդ պա-
հես. որ միայն քու երկնային շնորհացդ յուսոյն ա-
պաւինողները ամեն ժամանակ քու դերագոյն զօ-
րութեամբդ պաշտպանուին, մեր Տէր Յիսուս Քրի-
ստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Կողոս. գ. 12.

Սկիզբ եառեալ իբրեւ աստուածոյ ընտրեալները՝
սուրբերը ու սիրելիները, վրանիդ հագէք գութը,
ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը, խոնարհութիւնը,

հղութիւնը, համբերութիւնը. մէկզմէկու ներե-
լով, իրարու թողութիւն տալով. թէ որ մէկը մէ-
կու մը տրտունջ մը ունենայ, ինչպէս որ աստուած
քրիստոսով ձեղի թողութիւն շնորհեց՝ անանկ ալ
դուք: Եւ ասոնց ամէն բաներուն վրայ սէրը հագէք,
որ կատարելութեան կապն է. ու քրիստոսի խա-
ղաղութիւնը ձեր սիրտերուն մէջ հաստատուի, ո-
րուն որ դուք կանչուեցաք մէկ մարմինով. ու դոհա-
ցող եղէք: Իր քրիստոսի խօսքը առատապէս ձեր
մէջը բնակի, ամէն իմաստութիւնով սորվեցունելու
ու խրատելու մէկզմէկ. սաղմոսներով ու օրհնու-
թիւններով, ու հոգևոր երգերով ու շնորհքով
ձեր սիրտերուն մէջ գաստուած օրհնելու: Եւ ամէն
ինչ որ կ՚ընէք խօսքով ու գործքով, բոլորը տէր
յիսուսի անունովը ըրէք. դոհացող եղէք անով աս-
տուծմէ ու Հօրմէն:

Ս. Աւետարան. Մ-ոյ ԺԳ. 24.

Երկինքի թագաւորութիւնը մարդու մը նմա-
նեցաւ, որ իր արտին մէջ աղէկ սերմ կը ցանէ: Ու
երբոր մարդիկ քնացան, անոր թշնամին եկաւ, ու
վրայէն որոմ ցանեց ցորենին մէջ՝ ու դնաց: Եւ
երբոր խոտը բուսաւ՝ ու պտուղ բերաւ, հետքը ո-
րոմն ալ երևան ելաւ: Տանը տիրոջը ծառաները
եկան ու իրեն ըսին. տէր դուն քու արտիդ մէջ ա-
ղէկ սերմ չի ցանեցիր մի. ուստի՝ որոմը ուրկից կայ:
Եւ ան անոնց ըսաւ. թշնամի մարդ ըրաւ անիկայ.

ծառաները լսին անոր. կ'ուզես որ երթանք ու անիկայ մէկ դի քաղենք: Եւ ան ըսաւ անոնց. չէ, որ չըլլայ թէ որոմը քաղած ժամանակնիդ ցորենն ալ անոր հետ փրցունէք: Լսէք, տուէք երկուքն ալ մէկ տեղ մինչեւ հունձի ժամանակը մեծնան. ու հունձի ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ. առէք նախ որոմը քաղեցէք, ու անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք երելու համար, ու ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք:

Վեցերորդ Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Աստուած, որ քու ամէնօրհնեալ Որդիդ Յայտնուեցաւ սատանային գործքերը քակելու, և մեզ Աստուծոյ որդիքները ու անվախճան կեանքին ժառանգները ընելու. Հնորհէ՛ որ աս Յոյսը ունենալով ինքզինքնիս մաքրենք, ինչպէս որ ինքը մաքուր է. որ երբոր զօրութիւնով օր մեծ փառքով նորէն գալու ըլլայ, իրեն նման ըլլանք իր յաւիտենական ու փառաւորեալ արքայութեանը մէջ, ուր որ քեզի հետ հոլ Հայր և Որդի, ինքը կենդանի է ու կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամեն:

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. գ. 1.

Տեսէք՝ Հայրը ինչպէս սէր շնորհեց մեզի, որ մենք աստուծոյ որդիքներ կանչուինք. ասոր համար

աշխարհ մեղ էի ճանչնար, ինչու որ անիկայ էի ճանչցաւ: Սիրելիներ, հիմայ աստուածոյ որդիքներն ենք, և դեռ յայտնի չէ՝ թէ ինչ պիտի ըլլանք. դիտենք՝ որ երբոր անիկայ յայտնուի, անոր նման պիտի ըլլանք. ինչու որ անիկայ պիտի տեսնանք՝ ինչպէս որ է նէ: Եւ ամեն աս յոյսը իր անձին մէջը ունեցողը՝ իր անձը կը սրբէ, ինչպէս որ ան սուրբ է: Ամեն ով որ մեղք կը գործէ, ան օրինազանցութիւն ալ կ'ընէ, և բուն ինքը մեղքը օրինազանցութիւն է: Եւ գիտենք՝ որ անիկայ անոր համար յայտնուեցաւ, որ մեղքերը վերցունէ. և իր մէջը մեղք չի կայ: Ամեն ով որ անոր վրայ հաստատուած է՝ մեղք չի գործեր. և ամեն ով որ մեղք կը գործէ, ան չի տեսաւ անիկայ՝ ու չի ճանչցաւ անիկայ: Տղաքներ՝ մեկը ձեզ չի խաբէ. ան որ արդարութիւն կը գործէ՝ արդար է, ինչպէս որ ան արդար է: Եւ ան որ մեղք կը գործէ՝ սատանայէն է, ինչու որ սատանան սկիզբէն կը մեղանչէ. այս պատճառաւ աստուածոյ որդին յայտնուեցաւ, որ սատանային գործքերը քակէ:

Ս. Աւետարան. Մատթ. իդ. 23.

Ընդ ժամանակը թէ որ մեկը ձեղի ըսէ, ահա քրիստոս հոս է կամ հոն, մի՛ հաւատաք: Ինչու որ սուտ քրիստոսներ ու սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու մեծամեծ նշաններ ու հրաշքներ պիտի ցուցունեն, անանկ որ՝ թէ որ հնար ըլլայ ընտրեալները սխալեցունեն ալ: Ահա առաջուց ձեղի ըսի:

Հապա թէ որ ձեզի ըսեն՝ թէ ահա սենեակին մէջն է, էնլուք, և թէ՝ ահա ծածուկ սենեակներուն մէջն է, մի հաւատաք: Ինչու որ ինչպէս փայլակը՝ որ արեւելքէն կելլէ՝ ու մինչեւ արեւմուտքը կ'երեւայ, սնանկ պիտի ըլլայ նաև որդւոյ մարդոյ գալուստը: Ինչու որ ուր որ մեռած մարմին կայ, հոն արծիւները կը ժողովուին: Հապա մը ան նեղութեան օրերէն ետեւ՝ արեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը չի պիտի տայ, ու երկինքէն աստղերը պիտի իյնան, ու երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին: Եւ ետքը որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւայ երկինքը, ու ան ժամանակը բոլոր աղգերը պիտի ողբան. ու որդին մարդոյ պիտի տեսնան երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառքով: Եւ իր հրեշտակները պիտի խրկէ մեծ փողով, ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը:

Եօթանասներորդ ըսուած կիրակին,

Որ է Աւաջին Կիրակի Աւաջաւորաց Քարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր, կը խնդրենք որ քու ժողովուրդիդ աղաչանքները բարեհաճութեամբ ընդունես, որ մենք որ մեր մեղքերուն համար արդարապէս պատժուած ենք, քու ամենառատ ողորմութեամբդ ազատինք քու անուանդ փառքին համար, մեր Փրկիչ Յիսուս

Ա. Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի հետ օր, և Սուրբ Հոգին հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Կոր. Թ. 24.

Ձէք դիտեր՝ որ աստիարէզին մէջ վազողները, վազելով կը վազեն ամէնքը. սակայն մէկը կ'առնէ յաղթութեան վարձքը. անանկ վազեցէք որ հասնիք: Ամէն ոք որ կը պատերազմի՝ ամէն բանի մէջ ժուժկալ կ'ըլլայ. անոնք եղծանելի պսակը առնելու, ու մենք անեղծանելին: Ուստի՝ ես ալ անանկ կը վազեմ, չէ թէ որպէս անստուգութեամբ. անանկ կը ծեծկուիմ, չէ թէ որպէս թէ հովերը ծեծելով. հապա իմ մարմինս կը ճնշեմ ու կը հնազանդեցնեմ, որ չըլլայ թէ ես որ ուրիշներուն քարոզեցի, ես ինքնս անպիտան գտնուիմ:

Ս. Աւետարան. Մ-ոյ. ԺԳ. 1.

Երկինքի թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է, որ առտուանց կանուխ ելաւ իր այգիին մշակներ բռնելու: Եւ մշակներուն հետ օրը դահեկանի մը իւօսք կապեց, ու իր այգին խրկեց: Եւ ժամը իրեքին ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ՝ որ շուկաներուն մէջ պարապ կայներ էին, ու ըսաւ անոնց. դուք ալ իմ այգիս գացէք, և ինչ որ արժան է՝ ձեզի կուտամ: Եւ անոնք գացին. ու նորէն ժամը վեցին

ու ժամը իննին ելլաւ՝ անանկ լրաւ: Եւ ժամը տասնըմէկին ելլաւ ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին, անոնց ալ ըսաւ. «Ինչո՞ւ հոս ամբողջ օրը դատարկ կայներ էք»: Ասոնք անոր, «Ինչու որ մէկը մեզ վարձքով չի բռնեց. ըսաւ անոնց. «Դուք ալ ատկին գացէք, և ինչ որ արժան է պիտի առնէք»: Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ այդ տէրը իր տնտեսին ըսաւ. «Կանչէ մշակները ու անոնց վարձքը տուր, ետքիններէն սկսելով մինչև առջիններուն»: Երբոր տասնըմէկերորդ ժամուանները եկան, ամէն մէկը մէյմէկ դահեկան առին: Եւ առջիններն եկան՝ կը կարծէին թէ էվել պիտի առնեն, ու անոնք ալ մէյմէկ դահեկան առին: Երբոր առին, տանուտէրոջը դանգատ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին, «Ատ ետքիններն ժամ մը գործեցին, և անոնք մեզի հաւասար ըրիր, որ օրուան բեռը ու տաքութիւնը կրեցինք»: Ասոնք պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ. «Ընկեր, ես քեզ չեմ ղրկեր, ինծի հետ դահեկանի մը խօսք չէ կապրեցիր մի: Առ քուկինդ՝ ու գնա, կ'ուզեմ որ ասոնք ետքիններուն ալ անանկ տամ՝ ինծի որ քեզի տուի: Թէ ես իշխանութիւն չունիմ իմ բանիս հետ ինչ որ ուզեմ անե՞մ, կամ թէ քու աչքդ չա՞ր է՝ որ ես առատաձեռն եմ»: Անանկ հետինները առաջին պիտի ըլլան, ու առջիններն հետին. պատճառն որ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները քիչ:

Վաթսուներորդ Կիրակի,

Որ է Երկրորդ Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, դուն որ մեր գործքերուն ամենևին չապաւինելիս աղէկ կը ճանչնաս, շնորհէ քու ողորմութեամբդ որ քու զօրութիւնդ մեղ պաշտպանէ ամեն ձախորդութիւններու դէմ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կորնթ. ժա. 19.

Յօժարութիւնով կը համբերէիք յիմարներուն ձեր իմաստութիւնովը: Ինչու որ կը համբերէք՝ թէ որ մէկը ձեզ խաբէ, թէ որ մէկը ծառայեցունէ, թէ որ մէկը ձեր ունեցածը ուտէ, թէ որ մէկը բան մը առնէ, թէ որ մէկը հպարտանայ, թէ որ մէկը ձեր երեսին ղարնէ: Ատ քամահրանքին կերպովը կ'ըսեմ, որպէս թէ մենք տկար ի եղանք. ինչ բանի որ մէկը կը համարձակի, անխոհեմութեամբ կ'ըսեմ, ես ալ կը համարձակիմ: Ինոնք եբրայեցի՞ են, ես ալ. իսրայէլացի՞ են, ես ալ. աբրահամու զաւակ՞ են, ես ալ. քրիստոսի պաշտօնեանե՞ր են, յանդգնութեամբ կ'ըսեմ թէ էվելցը ես. Թէ որ աշխատանքով՝ էվելի, թէ որ ծեծով՝ շատ էվելցը, թէ որ բանտով՝ անոնցմէ խիստ շատ, թէ որ մահուան նեղութիւններով՝ շատ անդամ. Հինգ անդամ հրէաներէն քառասունէն մէյ մը պակաս ծեծուեցայ. իրեք անդամ ձաղկով ծեծուեցայ. ան-

գամ մը քարկոծուեցայ. իրիք անդամ նաւակո-
ծութեան հանդիպեցայ. դիշեր ու ցորեկ անդունդ-
ներուն մէջ տառապեցայ. շատ անգամ ճամբոր-
դութեան մէջ գետերէն նեղութիւններ, աւազակ-
ներէն նեղութիւններ, ազգէ նեղութիւններ, հե-
թանոսներէն նեղութիւններ, քաղաքին մէջ նեղու-
թիւններ, անապատը նեղութիւններ, ծովը նեղու-
թիւններ, սուտ եղբայրներէն նեղութիւններ. ջանքի
ու աշխատանքի մէջ. շատ անգամ քնհատութեան
մէջ, անօթութեան ու ծարաւութեան մէջ. շատ
անգամ պահեցողութեան մէջ. ցրտութեան ու մեր-
կութեան մէջ: Այդ ուրիշ նեղութիւնները որ ա-
մէն օր ոամիկ ժողովուրդը վրաս կը դիղուէր, և ամէն
եկեղեցիներուն հոգը: Որ հիւանդ կ'ըլլայ՝ որ ես
հիւանդ չըլլամ. ոմ կը գայթակղի՝ որ ես չերիմ:
Ով որ պարծիլ պէտք ըլլայ, իմ տկարութիւննե-
րուս վրայ պարծենամ: Աստուած և մեր տէր յի-
սուս քրիստոսի Հայրը գիտէ՝ որ յաւիտեան օրհնեալ
է, թէ ես սուտ չեմ ըսուցեր:

Ս. Աւետարան. Ղ-ի. ը. 4.

Երբոր շատ ժողովուրդներ հաւքեցան, ու ըղ-
նալան քաղաքներէ որ իրեն եկան, առակով ըսաւ:
Ելեր ցանող մը ելաւ իր սերմերը ցանելու. և երբոր
ցաննց՝ մէկ մասը ճամբուն վրայ ինկաւ ու կոխկրտ-
տուեցաւ, ու երկինքի թռչուննները անիկայ կերան:
Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ. ու բուսնելուն

պէս չորցաւ՝ թացութիւն չունենալուն համար: Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետ բուսնելով՝ խղդեցին անիկայ: Եւ ուրիշը աղէկ ու պարարտ հողի վրայ ինկաւ, ու երբոր բուսաւ՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ. երբոր ասիկայ լսեցաւ, ըսաւ. ան որ ըսելու ականջ ունի՝ թող լսէ: Աշակերտները կը հարցունէին անոր, թէ ինչ է ան առակը: Եւ ան ըսաւ. ձեզի տրուած է աստուածոյ արքայութեան խորհուրդները գիտնալ. բայց ուրիշներուն առակներով. որ պիտի տեսնան՝ ու չի տեսնան, և պիտի լսեն՝ ու չիմանան: Բայց ան առակը ասա է. սերմը աստուածոյ խօսքն է: Եւ ճամբուն վրայինները անոնք են՝ որ կը լսեն, ուետքը սատանան կուգայ՝ անոնց սիրտէն ան խօսքը կը հանէ, որ չըլլայ թէ հաւատան ու փրկուին: Եւ ապառաժին վրայինները անոնք են, որ երբոր կը լսեն ուրախութեամբ կ'ընդունին ան խօսքը, ու արմատ չունին. ժամանակ մը կը հաւատան, ու փորձութեան ժամանակը կը հեռանան: Եւ փուշերու մէջ ինկածներն ալ անոնք են, որ երբ ան խօսքը կը լսեն, ու աշխարհիս հոգերովը ու մեծութիւնովը ու ցանկութիւնովը ղբաղած ըլլալով՝ կը խղդուին, և անպտուղ կ'ըլլան: Բայց պարարտ հողին վրայինները անոնք են, որ ան խօսքը բարի և ուրախ սրտով լսելով՝ կ'ընդունին, ու համբերութիւնով պտուղ կուտան:

ՅԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԻ,

Որ է Երրորդ Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, դուն որ մեզի սորվեցուցիր թէ առանց սիրոյ եղած որ և իցէ գործ մը բոլորովին անօգուտ է, խրկէ մեզի քու Հոգիդ Ս. Հոգին, և հաստատէ մեր սրտին մէջ ան սիրոյ աղնիւ պարգեւը, որ խաղաղութեան և ամէն առաքինութեանց հաստատ կապն է. և որ առանց անոր ապրողները մեռած կը սեպուին քու առջիդ. Ո՛նորհէ ասիկայ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար. Ամէն:

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ. Ա. ԿՈՐ. ԺԳ. 1.

Ահա որ մարդոյ ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ՝ ու սէր չունենամ, ես պղինձի պէս եղայ՝ որ ձայն կը հանէ. կամ ծնծղաներուն պէս որ կը ղօղանջեն: Եւ թէ որ մարգարէութիւն ունենամ, ու ամէն խորհուրդները իմանամ՝ և ամէն գիտութիւն. և թէ որ ամէն հաւատքը ունենամ, մինչեւ անգամ լեռները փոխադրելու, ու սէր չունենամ, ոչինչ եմ: Եւ թէ որ ամէն ունեցածս աղքատներուն կերցունեմ, ու մարմինս կրակի տամ, ու սէր չունենամ, բան մը չեմ՝ շահիր: Սէրը երկայնամիտ է, կը քաղցրանայ. սէրը չի նախանձիր, չի գոռոզանար, չի հպարտանար. չի յանդգնիր, իրենը չի փնտռեր, չի չարանար, գէշ չի խնդրեր. անիրաւութեան վրայ չի խնդար, հապա ճշմարտութեան վրայ

կ՚ուրախանայ. ամէն բանի կը դիմանայ. ամէն բանի կը հաւատայ. ամէն բանի կը յուսայ. ամէն բանի կը համբերէ: Այրը բնաւ չի տկարանար. թէ որ մարգարէութիւնները ըլլան՝ կը խափանին. թէ որ լեզուներ ըլլան՝ կը լռեն. թէ որ գիտութիւն՝ կը խափանի: Մինչու որ մասը՝ մասը կ՚իմանանք. ու մասը՝ մասը կը մարգարէանանք: Մայց երբոր կատարեալը գայ, ան շատէն քիչը պիտի խափանի: Երբոր տղայ էի՝ տղի պէս կը խօսէի, տղի պէս կը խորհէի, տղի պէս կ՚իմանայի. բայց երբոր մարդ եղայ՝ տղայութեան բաները մէկ դի դրի: Մ՚նիք հիմայ իբր հայելիի մէջ օրինակով կը տեսնանք, բայց ան ժամանակը դէմ դէմ. հիմայ շատէն քիչ տեղեակ եմ, բայց ան ժամանակը պիտի գիտնամ՝ ինչպէս որ ինքը զիս ճանչցաւ: Եւ հիմայ կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր, ան իրեքը. և ասոնցմէ պինտ մեծը սէրն է:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժը. 31.

Եւ տասնեկուքը առանձին առնելով՝ ըսաւ անոնց. ահա մենք երուսաղէմ կ՚ելլենք. ու մարգարէներուն ձեռքով որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի կատարուին: Մինչու որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի ու ծաղր պիտի ըլլայ. ու պիտի ծեծեն ու անիկայ մեռցունեն, և իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ: Եւ անոնք ասոնցմէ բանիրէն բան մը չիմացան. հապա ան խօսքը անոնցմէ ծած-

կուաճ էր, ու լսուածը չէին հասկընար: Եւ եղաւ որ երբ ինքը երիքովին կը մօտենար, կոյր մուրացկան մը ճամբուն վրայ նստած էր: Երբոր ժողովուրդին անցնիլը լսեց, հարցուց՝ թէ ինչ է ան: Եւ անոր ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին կ'անցնի: Աղաղակեց ու ըսաւ. Յիսուս որդի՛ դաւթի՛ ողորմէ՛ ինծի: Եւ ա- նոնք որ առջեւէն կ'երթային՝ կը չարխէին անիկայ որ ձայնը լռէ. և ան էվելօք կը պօռար, որդի՛ դաւթի՛ ողորմէ՛ ինծի: Յիսուս կայնեցաւ, ու հրամայեց որ անիկայ իրեն բերելու. ու երբոր մօտեցաւ, հար- ցուց անոր և ըսաւ. ինչ կ'ուզես դուն որ քեզի ը- նեմ. ան ալ ըսաւ. տէր՝ որ աչքերս բացուին, ու տեսնամ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. նայէ՛, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց: Եւ շուտ մը տեսաւ, ու ա- նոր ետեւէն կ'երթար՝ և փառք կուտար աստուծոյ, և ամէն ժողովուրդն ալ որ տեսան, աստուծոյ օրհ- նութիւն կուտային:

Մոխրոց չորեքշաբթի, որ է Մեծ Պահոց առաջին օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ ամենակալ և յաւիտենական Աստուած, դուն որ քու ստեղծածներուդ մէկին ալ չես ատեր, և ամէն ղղջացողներուն մեղքը կը ներես. Դուր ու ղղջացող սիրտեր ստեղծէ մեր մէջը, որ մենք մեր մեղքերուն վրայ արժանապէս ողբալով, և մեր թշուառութիւնը ճանչնալով, քենէ կատարեալ նե-

րում և թողութիւն ընդունինք ով Աստուած ողորմութեան, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով, Ամէն:

Այս Աղաղակը Մեծ Պահոց առջեն օրը պիտի կարդացուի, ասուր պատշաճի Աղաղակէն ետեւ.

Ցովէլ-ի. բ. 12.

Դարձէք ինծի կ'ըսէ տէր աստուած, բոլոր ձեր սրտովը. պաքով, լալով ու կոծով: Պատռեցէք սիրտերնիդ, չէ թէ հանդերձնիդ, և ձեր տէր աստուծոյն դարձէք, որ ողորմած ու գթած է, երկայնամիտ ու լալագութ, որ չարութեան կը ցաւի: Ով գիտէ թէ ինքը պիտի դառնայ ու զղջայ, և իր ետեւը օրհնութիւն պիտի թողու. ցոհ ու պատարագ մեր տէր աստուծոյն: Փող չալեցէք սիոնի մէջ. պաքը սուրբ պահեցէք. պաղատանք քարոզեցէք: Ժողովուրդները ժողվեցէք. միաբանութիւնը սրբեցէք. ծերերը ընտրեցէք. տղաքը ու կաթ ուտողները ժողվեցէք. փեսան իր սենեակէն թող ելլէ, ու հարսը առագաստէն: Սրոշ քահանաները ու տէրոջը պաշտօնեաները աստիճաններուն ու սեղաններուն մէջ տեղը լան և ըսեն. ներէ ով տէր քու ժողովուրդիդ, և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի տար, անոր վրայ ուրիշները տիրելու. որ հեթանոսներուն մէջ չըսեն թէ՝ ո՞ւր է անոնց աստուածը:

Ս. Աւետարան. Մ–ր Ա. 16.

Երբոր պաք կը պահէք՝ կեղծաւորներուն պէս տրտում մի՛ ըլլաք. որ երեսին կ՚աւրեն, որ մարդոց երեւան թէ պաք կը պահեն. ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. անոնց վարձքը միայն ան է. Նայց դուն երբոր պաք կը պահես, գլուխդ օծէ, ու երեսդ լուա, որ մարդոց պահողի մը պէս չերեւնաս. հապա դաղտուկ քու Հօրդ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնայ, քեզի յայտնապէս պիտի հատուցանէ: Երկրի վրայ ձեզի համար գանձ մի՛ դիզէք, ուր որ ցեցը ու ժանկը կ՚ապականեն, և ուր որ գողերը գետինը կը ծակեն ու կը գողնան: Հապա երկինքը ձեզի համար գանձ դիզեցէք, ուր որ ո՛չ ցեցը ու ո՛չ ժանկը կ՚ապականեն, և ո՛չ գողերը գետինը կը ծակեն ու կը գողնան: Որովհետեւ ուր որ ձեր գանձը ուր է նէ, սիրտերնիդ ալ հոն կ՚ըլլայ:

Մեծ Պահոց Առաջին Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր, դուն որ մեզի համար քառասուն օր և քառասուն դիշեր պահեցողութեամբ կեցար. Շնորհէ՛ քու մեզի անանկ պահեցողութիւն մը ունենալու, որ մարմինիս հոգիին հպատակ ըլլալով, կարող ըլլանք միշտ հնազանդելու քու աստուածային աղեցութիւններուդ արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով, քու վարդիդ ու պատուոյդ համար. որ կենդանի ես ու կը թագաւորես Հայր

դամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն հետ, մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կոր. գ. 1.

Ձեղի գործակից ենք, ու կ'աղաչենք որ դուք աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղը չընդունիք: Ինչու որ ընդունելի ժամանակը ձեղի լսեցի՝ կ'ըսէ, ու փրկութեան օրը ձեղի օգնեցի: Ահա ընդունելի ժամանակ. ահա օր փրկութեան: Ոչըչով որ բանով մը պատճառ տալ, որ պաշտօնը արատաւորի. հապա ամէն բանի մէջ անձերնիդ ընծայեցէք իբր աստուծոյ սպասաւորները՝ մեծ համբերութիւնով նեղութիւններու վիշտերու ու չարչարանքներու մէջ, ծեծերու մէջ, բանտերու մէջ, խռովութիւններու մէջ. աշխատութիւններու մէջ, հսկումներու մէջ, ծոմապահութիւններու մէջ. սրբութիւնով, գիտութիւնով, երկայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով. սուրբ հոգիով, անկեղծ սիրով. ճշմարտութեան խօսքովը, աստուծոյ զօրութիւնովը, արդարութեան զէնքովը՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն է. փառքով ու անարգանքով, գովութիւնով ու պարսաւանքով. խաբողներու պէս՝ ու ճշմարիտ. անծանօթներու պէս՝ ու ճանչցուածներ. մահկանացուներու պէս, ու ահա կենդանի ենք. պատժուածներու պէս, ու չէ թէ սպաննուած. տրտմածներու պէս, ու միշտ ուրախ ենք. տնանկներու պէս, ու շատերը կը մեծցուենք. իբր թէ բան մը չունինք, և ամէն բան ունինք:

Ս. Աւետարան. Մ-ի. գ. 1.

Ին ժամանակը Յիսուս սուրբ Հոգիէն անապատը տարուեցաւ՝ սատանայէն փորձուելու: Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն դիշեր ծոմ պահելէն ետքը՝ ա- նօթեցաւ: Եւ փորձողը եկաւ անոր ըսաւ. Թէ որ դուն աստուածոյ որդին ես՝ ըսէ որ աս քարերը հաց ըլլան: Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. գրուած է որ՝ չէ թէ միայն հացով մարդ կ'ապրի, հապա ան ամէն խօսքովը՝ որ աստուածոյ բերնէն կ'ելլէ: Ին ժա- մանակը սատանան կ'առնէ կը տանի անիկայ սուրբ քաղաքը, ու անիկայ տաճարին աշտարակին վրայ կը կայնեցուներ, և կ'ըսէ անոր. Թէ որ աստուածոյ որ- դին ես՝ դուն քեզ ասկէ վար նետէ. ինչու որ գրուած է, թէ իր հրեշտակներուն պատուիրած է քեզի համար, ու քեզ ձեռքի վրայ պիտի կրեն, որ քնաւ ոտքդ քարի չի զարնես: Յիսուս նորէն անոր ըսաւ. գրուած է, թէ քու տէր աստուածդ չի փոր- ձես: Սատանան նորէն կ'առնէ կը հանէ անիկայ շատ բարձր լեռան մը վրայ, ու աշխարհի թոլոր թա- գաւորութիւնները անոր կը ցոյցունէ, և անոնց փառքը. և անոր կ'ըսէ. աս ամէնը քեզի կուտամ՝ թէ որ իյնաս ինծի երկրպագութիւն ընես: Ին ժա- մանակը Յիսուս անոր կ'ըսէ. ետիս դնա սատանա. ինչու որ գրուած է՝ քու տէր աստուածդուդ երկրպա- գութիւն ընես, ու անիկայ միայն պաշտես: Ին ժա- մանակը սատանան անիկայ թողուց. և ահա հրեշ- տակները եկան, ու անիկայ կը պաշտէին:

Մեծ Պահոց Երկրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆԴ.

Ամենակարող Աստուած, դուն որ կը տեսնես թէ ինքզինքնուս ամենևին կարողութիւն չունինք մեր անձին օգնութիւն մը ընելու. պահէ դրսուանց մեր մարմինները, և ներսուանց մեր հոգիները, որ պաշտպանութիւնք մարմինին պատահելու փոլոր ձախորդութիւններէն, և հոգիին վնասող չար խորհուրդներէն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Թես. գ. 1.

Ե՛ղբայրներ ձեզի կ'աղաչենք ու յիսուս քրիստոսով կը յորդորենք. որ ինչպէս մենք ընդունեցիք, թէ ինտոր պէտք է ձեզի նրթալ ու աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. ինչպէս որ կ'նրթաք ալ, որ էվելը էվելոք անոր մէջ շատնաք: Եւ դիտէք թէ ինչ պատուէրներ տուինք ձեզի տէր յիսուսով: Վնչու որ աստուծոյ կամքը աս է, ձեր սրբութիւնը. որ դուք պոռնկութենէ հրաժարիք. ձենէ ամեն մէկը դիտնայ իր ամանը մաքրութիւնով ու պատուով ձեռք ձգել. չէ թէ ցանկութեան ցաւերով՝ ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսները որ զաստուած չեն ճանչնար: Ըրլայ որ ատ գործին մէջ չաւիաղանց ըլլայ ու իր եղբայրը ղրկէ. վնչու որ տէրը վրէժխնդիր է ատ ամեն բաններուն վրայ. ինչպէս որ առաջուց ձեզի ըսինք և վկայութիւն դրինք: Վ՚աստ ձի աստուած

մեզ պղծութեան չի կանչեց, հապա սրբութեան: Ուստի ան որ կ'անարգէ, չէ թէ մարդը կ'անարգէ, հապա աստուած՝ որ սուրբ Հոգին ձեղի տուաւ:

Ս. Աւետարան. Մ-ԻԸ. ԺՆ. 21.

Եւ Յիսուս անկէ ելաւ տիւրոսի ու սիդոնի կողմերը գնաց: Եւ ահա՛ քանանացի կնիկ մը ա-նոնց սահմաններէն ելած, կ'աղաղակեր ու կ'ըսէր. տէ՛ր՝ որդի դաւթի, ողորմէ ինծի. աղջիկս դեւէն չարաչար կը չարչարուի: Եւ ինքը անոր պատասխան չի տուաւ. և իր աշակերտները կ'աղաչէին իրեն՝ և կ'ըսէին. արձակէ՛ անիկայ ինչու որ մեր ետեւէն կը պօռայ: Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. ես ու-րիշին չի խրկուեցայ, հապա իսրայէլի տանը կորսուած ոչխարներուն: Եւ ան եկաւ երկրպագու-թիւն կ'ընէր իրեն և կ'ըսէր. տէ՛ր, օգնէ՛ ինծի: Յի-սուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ. աղէկ չէ տղոցը հացը առնել, ու շուներուն ձգել: Եւ ան ըսաւ. իրա՛ւ է տէր, ինչու որ շուներն ալ իրենց տէ-րոջը սեղանէն թափած փշրանքներէն կը կերակրին: Յն ժամանակը յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ. ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է. ինչպէս որ կ'ուզես անանկ ըլլայ քեզի. և նոյն ժամուն ա-նոր աղջիկը բժշկուեցաւ:

Մեծ Պահոց Երրորդ Կիրակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Կ՚աղաչենք քեզի ով Ամենակարող Աստուած, նայէ՛ քու խոնարհ ծառաներուդ սրտին բաղձանքներուն, և տարածէ՛ մեր վրայ քու Ա՛ծվայելչութեանդ աջը, որ մեզ պահպանէ բոլոր մեր թշնամիներուն դէմ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. ե. 1.

Աստուծոյ նմանող եղիք՝ սիրելի զաւկներուս պէս. և սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ քրիստոս մեզ սիրեց, և իր անձը մեզի համար մատնեց՝ աստուծոյ պատարագ ու զոհ ըլլալով անուշ հոտով: Ա՛յլ պոռնկութիւն ու ամէն կերպ պղծութիւն, կամ ագահութիւն ալ ձեր մէջը չ՚ըսուի, ինչպէս որ սուրբներուն կը վայլէ. ու գարշելի բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր կամ խեղկատակութիւն՝ որ չեն վայլեր. հապա էվելօք գոհութիւն: Ա՛սիկայ իմանալով գիտնաք, որ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ, որ կռապաշտ է, քրիստոսի ու աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի: Ոըլլայ որ մէկը ձեզ սնոտի բաներով խաբէ. ինչու որ ասոր համար աստուծոյ բարկութիւնը անհնազանդ զաւկներուն վրայ կուգայ: Ուրեմն անոնց հաղորդ մի ըլլաք: Որ թէպէտ ժամանակ մը դուք ալ խաւար էիք, բայց հիմայ լոյս էք տէրոջմով, լուսոյ որդիք-

ներուն ալէս քալէցէք. ինչու որ լուսոյ պտուղը ամէն կերպ բարութիւնով է՝ ու արդարութիւնով ու ճշմարտութիւնով։ Քննեցէք՝ թէ ինչ է տէրոջը հաճելին. ու խաւարին անպտուղ գործքերուն հաղորդ մի ըլլաք, հապա եվ ընդհակառակն յանդիմանեցէք։ Ինչու որ անոնց ձէջը գաղտուկ գործուած բանը խօսիլը անգամ ամօթ է։ Հայց ամէն բան լուսէն յանդիմանուած՝ յայտնի կ'ըլլայ. ինչու որ ամէն բան որ յայտնի է՝ լոյս է։ Վերո համար կ'ըսէ. արթնցիր դուն՝ որ կը քընանաս, և մեռելներէն կանդնէ, ու քրիստոս քեզի լուսատու պիտի ըլլայ։

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժա. 14.

Հիսուս համր դեւ մը կը հանէր. ու եղաւ որ երբոր դեւը ելաւ՝ ան համրը խօսեցաւ, և բոլորը ժողովուրդները զարմացան։ Եւ անոնցմէ ոմանք ըսին. դեւերուն իշխանին բէեղզեբուղին ձեռքովը ատիկայ դեւերը կը հանէ։ Ուրիշներն ալ կը փորձէին ու երկինքէն նշան մը կը խնդրէին անկէ։ Հայց ինքը անոնց խորհուրդը գիտնալով, ըսաւ անոնց. ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւրուի. և տուն մը իրեն դէմ բաժնուած՝ կը կործանի։ Ապա թէ որ սատանան ինքիրմէ բաժնուած է, ինչպէս պիտի մնայ անոր թագաւորութիւնը. որ ինծի համար կ'ըսէք թէ՝ դեւերուն իշխանովը բէեղզեբուղով ատիկայ դեւերը կը հանէ։ Եւ որ ես բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիքները

Բնչ-ով կը հանեն. ատոր համար անունք ձեր դատա-
ւորը պիտի ըլլան: Ապա թէ որ աստուածոյ մատովը
դեւերը կը հանեմ, ուրեմն աստուածոյ թագաւորու-
թիւնը ձեր վրայ հասած է: Երբոր ուժով մարդ մը
զէնքերը վրան առած իր տունը կը պահպանէ, ա-
նոր ունեցածը խաղաղութեան մէջ կը մնայ: Ապայ
թէ որ իրմէ էվելի ուժովը վրան դալով անիկայ յաղ-
թէ, անոր զէնքերը կը հանէ՝ որուն ինքը ապաւինած
էր, և անոր կողոպուտը կը բաժնէ: Ան որ իմ հետս
չէ՛ ինծի հակառակ է, և ան որ իմ հետս չի ժողվեր՝
կը ցրուէ: Ուր ժամանակ պիղծ դեւը մարդէ մը կ'ել-
լէ՝ ցամաք տեղերը կը պտըտի, հանդստութիւն կը
վնտրէ, ու երբոր չի գտնայ, կ'ըսէ. Նորէն իմ
տունս դառնամ ուսկից որ ելայ: Եւ կուգայ մաք-
րուած ու շքեղուած կը գտնայ: Ան ժամանակը կ'եր-
թայ ու իրմէն էվելի չար ուրիշ եօթը դեւ կ'առնէ,
ու կը մտնայ հոն կը բնակի. և ան մարդուն վերջին
վիճակը առջինէն դէշ կ'ըլլայ: Եւ եղաւ որ երբ այս
բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը
ձայնը վերուց՝ ու ըսաւ. երանի՛կ է ան փորին՝ որ քեզ
կրեց, և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին: Եւ
ինքը ըսաւ. էվելը՛ք երանի՛կ անոնց՝ որ աստուածոյ խօս-
քը կը լսեն ու կը կատարեն:

Մեծ Պահոց Ջորդոյդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Հ՚նորհէ՛ մեղի կ՚աղաչենք զմէ Լ՚մենակարող

Աստուած, որ մենք՝ որ մեր չար գործքերուն համար արդարեւ պատժուելու արժանի ենք, դիմումեթեամբ քու շնորհքիդ մխիթարութիւնովը խալասինք, մեր Տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գ-ը. դ. 21

Հան մը ըսէք ինծի, որ օրէնքին ներքեւը կ'ուզէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք մի կարդացեր դուք: Ինչու որ գրուած է թէ՝ արբրահամ երկու որդի ունէր, մէկը աղախինէն, ու մէկը ազատէն: Հայց ան որ աղախինէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր, և ան որ ազատէն՝ խոստմունքին նայելով. որ օրինակի նմանութիւն մըն է. ինչու որ ասոնք են ան երկու կտակարանները, մէկը սինա լեռնէն ծառայութեան ծնած՝ որ Հագարն է: Ինչու որ Հագարը արաբիայի մէջ սինա լեռն է, հաւասար է աս երուսաղէմին. որ իր զաւկըներովը մէկ տեղ կը ծառայէ: Հայց վերին երուսաղէմը ազատ է, որ մեր ամէնուն մայրն է: Ինչու որ գրուած է, ուրախ եղիր ամուլ՝ որ չէիր ծննաներ. կանչէ ու աղաղակէ՛ որ տղարերքի ցաւ չէիր քաշեր. վասն զի դուն մէկ դի ձգուածդ՝ երիկ ունեցողէն էվել զաւկըներ ունիս: Ուստի մենք ե՛ղբայրնե՛ր՝ սահակին պէս խոստմունքին զաւկըներն ենք: Հայց ինտոր ան ժամանակը ան որ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր՝ հոգիին կողմանէ եղածը կը հալածէր, անանկ ալ հիմայ: Սակայն գիրը ի՞նչ կ'ը-

սէ. պ՛ուլս Հանէ ատ աղախինը ու անոր տղան, որ աղախինին պատկը ազատին գլուխին հետ էլ ժառանգէ: Ուստի Քրիստոներ՝ մենք աղախինին պատկըները էնք, Տիպա ազատին:

Ս. Ա֊տառաս. Ցա֊Ի. գ. 1.

Յիսուս գալիլեացւոց տիրերիայի ծովուն մէս կողմը գնաց, և անոր ետեւէն շատ ժողովուրդ կ՛երթար. ինչու որ հիւանդներուն վրայ ըրած հրաշքները կը տեսնային: Յիսուս լեռ մը ելաւ, ու հոն աշակերտներովը մէկ տեղ նստաւ: Եւ հրէաներուն զատիկ տօնը մօտ էր: Յիսուս իր աչքերը վեր վերուց, ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը, ըսաւ փիլիպպոսին. ուսկից հաց առնենք՝ որ ատոնք ուտեն: Ասիկա կ՛ըսէր անիկա փորձելու. բայց ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր: Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր. երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց բաւական չէ, թէ և ամէն մեկը մէյմէկ քիչ առնէ: Իր աշակերտներէն մեկը՝ վէմ սիմոնին եղբայրը անդրէաս իրեն ըսաւ. հոս տղայ մը կայ. որ հինգ հատ գարիւէ հաց ունի՝ ու երկու ձուկ. բայց ինչ կ՛ըլլայ ան այդչափ մարդոցը: Յիսուս ըսաւ. նստեցուցէք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ: Եւ Յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ, և ան նստողներուն բաժնեց. անանկ ալ ձուկերէն որչափ որ ուզեցին: Եւ երբոր կշտացան, ըսաւ աշա-

կերտանելուն. ժողվեցէք ան ինացած կտորները՝ որ բան մը չի կորսուի: Ժողվեցին, ու տասներկու սա-կաւ լեցուցին ան հինգ գարիէ նկսնակէն ինացած կտորուանքները, որ ուտողներէն էվելցաւ: Այց երբոր մարդիկը ան ըրած հրաշքները տեսան՝ կ'ը-սէին, թէ աս է ճշմարիտ մարգարէն՝ որ աշխարհ.ք պիտի գար:

Մեծ Պահոց Հինգերորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կը խնդրենք քեզնէ հով Ամենակարող Աստուած, քու ժողովուրդիդ վրայ ողորմութեամբ նայելու. որ միշտ քու մեծագոր բարեգթութեամբդ կառա-վարուի ու պահպանուի թէ հոգւով և թէ մարմ-նով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ.քովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբէր. Թ. 11.

Այց քրիստոս որ եկաւ ան գալու բարիքնե-րուն քահանայապետը՝ մեծ ու կատարեալ ու անձե-ռագործ խորանովը. այսինքն ան՝ որ աս ստեղծուածո-ներէն չէ, ոչ ալ նոխազներուն ու զուարակներուն արիւնովը, հապա իր արիւնովը անգամ մը սուրբ տեղը մտաւ յաւիտենական փրկութիւն գտնալով: Վասն զի թէ որ ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը՝ և երինջներուն մոխիրը ցանուելով պղծուածները կը սրբէր մարմնոյ սրբութեանը կողմանէ. ինչափ

աւնլի քրիստոսի արիւնը, որ յաւիտենական հոգիին ձեւոքովը իր անձը աստուածոյ անարատ պատարագ մատոյց, ձեր խղճմտանքը պիտի սրբէ ան մեռած գործքերէն՝ կենդանի աստուածը պաշտելու: Եւ անոր համար ինքը աս նոր դաշինքին միջնորդն է, որ իր մահը առջի դաշինքները չի պահուելուն համար փրկութիւն ըլլալով, հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան անխաոտմունքը ընդունին:

Ս. Աւետարան. Ց-ՀԶ. ը. 46.

Զենէ ոմն կրնայ իս յանդիմանել մեղքի համար. թէ որ ճշմարիտը ձեղի կ'ըսեմ, ինչու ինձի չէք հաւատար: Ան որ աստուածմէ է՝ աստուածոյ խօսքերը կը լսէ. ու դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ, որ աստուածմէ չէք: Պատասխան տուին հրէաները՝ և ըսին անոր. աղէկ չէ՞նք մի ըսեր որ դուն սամարացի ես. ու քու ներսիդիդ դեւ կայ: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ. իմ ներսիդիս դեւ չի կայ. հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ, ու դուք իս կը նախատէք: Ես իմ փառքս չեմ փնտռեր. կայ մէկը որ կը փնտռէ՝ ու կը դատէ: Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեղի, թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ՝ յաւիտեան մահ չի տեսնար: Հրէաները անոր ըսին. հիմայ դիտցանք որ քու ներսիդիդ դեւ կայ. աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները. և դուն կ'ըսես՝ թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ չի ճաշա-

կեր: Այ՝ Թէ դուն մեր Հայր արրահամէն մե՞ծ ես՝ որ մեռաւ, և մարգարէները մեռան. Հապա դուն քեզ ո՞վ կ՚ընես: Պատասխան տուաւ Յիսուս, Թէ որ ես իմ անձս փառաւորեմ, իմ փառքս ոչինչ է. իմ Հայրս է՝ որ իս կը փառաւորէ, որուն Համար կ՚ըսէք Թէ մեր աստուածն է. ու անիկայ չէք ճանչնար, բայց ես գիտեմ անիկայ. ու Թէ որ ըսեմ՝ Թէ անիկայ չեմ գիտեր, ձեզի պէս սուտ կ՚ըլլամ. Հապա ես դիտեմ ան, ու անոր խօսքը կը պահեմ: Ձեր արրահամ Հայրը կը փափաքէր իմ օրս տեսնալու, տեսաւ և ուրախացաւ: Հրէաները անոր ըսին. դուն տակաւին Յիսուն տարու չի կաս, արրահա՞մն ալ մի տեսար: Յիսուս անոնց ըսաւ. ճըշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. ես արրահամին ըլլալէն առաջ եմ: Վարեր առին՝ որ անոր վրայ ձգեն. բայց Յիսուս պահվըտուեցաւ, ու տաճարէն ելաւ դնաց:

Ծաղկազարդի Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Յաճենակարող ու յաւիտենական Աստուած, որ մարդկային աղգին վրայ ունեցած գորովալից սիրոյդ Համար Քրկիչնիս Յիսուս Քրիստոս քու որդիդ աշխարհ խրկեցիր մեր մարմինը առնելու ու խաչին վրայ մեռնելու, որ բոլոր մարդկային աղգը անոր ամենամեծ խոնարհութիւնը օրինակ առնէ.

Աղօրհնութեամբ շնորհէ որ մենք իր համբերութեանը օրինակին հետեւելով, իր յարութեանն ալ հաղորդ ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլիպ. բ. 5.

Զինէք ամէն մէկը թող նոյն միտքը ունենայ, որ նաեւ քրիստոս յիսուսի մէջն էր. որ աստուածոյ կերպարանքը ունէնալով, աստուածոյ հաւասար ըլլալը գրկանք մը չէ սեպեց. հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք առնելով, մարդու նման ըլլալով, և կերպարանքովը մարդու պէս դրտնուելով, խոնարհեցուց իր անձը՝ մինչեւ անգամ մահուան հնազանդ ըլլալով։ Անոր համար աստուած ալ անիկայ էվելօք բարձրըցուց, և անոր անուն մը շնորհեց, որ ամէն անուններէն վեր է։ Որ յիսուս քրիստոսի անունը ամէն ժունր պիտի կրկնուի, երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն ու սանդարամետականներուն. և ամէն լեզու պիտի խոստովանի, թէ յիսուս քրիստոս տէր է՝ հօր աստուածոյ փառքին։

Ս. Աւետարան. Մ-ի. ին. 1.

Երբոր առաւօտ եղաւ, բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը խորհուրդ ըրին յիսուսի համար անիկայ մեռցունելու։ Անիկայ կապեցին՝ ու առին դացին, ու պոնտացի պիղատոս դա-

տաւորին ձեռքը տուին։ Ին ժամանակը յուդան՝ որ անիկայ մատնից, տեսնալով Թէ դատապարտուեցաւ, զղջաց՝ ու նոր դարձուց ան արծաթը քահանայապետներուն ու ժողովուրդին ծերերուն, և ըսաւ. մեղայ, որ անմեղ արիւն մատնեցի, և անոնք ըսին. մեր հոգը չէ, դուն դիտես։ Եւ արծաթը տաճարին մէջ ձգեց՝ ու դուրս ելաւ. ու գնաց ինքզինքը խղդեց։ Նոյն քահանայապետները արծաթը առնելով ըսին. արժան չէ ատիկայ գանձանակը դնել, ինչու որ արիւնի գին է։ Խորհուրդ ընելով բրուտին արտը ծախուս առին անով, օտարներուն գերեզմանի համար։ Ինոր համար ան արտը մինչեւ այսօր արիւնի արտ ըսուեցաւ։ Ին ժամանակը կատարուեցաւ երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը. և առին երեսուն արծաթը՝ ծախուածին գինը, որ իսրայէլի որդիքներէն ոմանք աժեցուցին։ Ու տուին անիկայ բրուտին արտին, ինչպէս որ տէրը ինծի հրամայեց։ Եւ Յիսուս դատաւորին դիմացը կայնեցաւ. դատաւորը հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. դուն ես հրեաներուն թագաւորը. և ըսաւ. դուն կ'ըսես։ Եւ քահանայապետներէն ու ծերերէն ղրպարտուած ատենը՝ ամենեւին բան մը պատասխան չի տուաւ։ Ին ատենը պիղատոս ըսաւ անոր. չըս լսեր, որչափ քեզի դէմ ատոնք կը վկայեն։ Եւ անոր ամենեւին բան մը պատասխան չի տուաւ, մինչեւ շատ զարմացաւ դատաւորը։ Նոյն սովորութիւն ունէր դատաւորը՝ որ ան տօնին կապուած մը կ'արձկէր ժո-

ղուվուրդին, ով որ ուզէին: Ան ժամանակը յեսու բարաբբա անունով երեւելի կասկուած մը ունէին. երբոր մէկ տեղ ելան՝ պիղատոս անոնց ըսաւ. աս երկուքէն ո՞րը կ՚ուզէք որ ձեզի արձակեմ. յեսու բարաբբան՝ թէ յիսուս քրիստոս ըսուածը: Ինչու որ գիտէր՝ թէ նախանձուելնան համար մատնեցին անիկայ: Եւ երբոր ատեանը նստած էր, իր կինը խրկեց իրեն՝ ու ըսաւ. ան արդարին հետ դուն բան մը չըներնիս, ինչու որ այսօր երազիս մէջ ատոր համար շատ դիպուածներ անցան իմ վրայէս: Հայց քահանայապետները ու ծերերը ժողովուրդը հաւանեցուցին, որ բարաբբան ուզեն՝ ու յիսուսը կորսընցունեն: Պատասխան տուաւ դատաւորը՝ ու ըսաւ անոնց. աս երկուքէն ո՞րը կ՚ուզէք որ ձեզի արձակեմ. և անոնք ըսին. բարաբբան: Պիղատոս ըսաւ անոնց. Հապա ի՞նչ ընեմ յիսուսը՝ որ քրիստոս կ՚ըսուի: Ամենքը ըսին. թող խաչուի. և ինքը ըսաւ. ի՞նչ չար գործ ըրաւ. և անոնք աւ էվելի կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, թող խաչուի: Եւ պիղատոս տեսնալով որ օգուտ մը չըլլար՝ հապա էվելըք խռովութիւն կ՚ըլլայ, ջուր առաւ՝ ձեռքները ժողովուրդին առջին լուաց՝ ու ըսաւ. ես ատ արդարին արիւնէն անպարտ եմ. դուք դիտէք: Պատասխան տուաւ բոլոր ժողովուրդը՝ և ըսաւ. ատոր արիւնը մեր վրայ և մեր զաւկըներուն վրայ: Ան ժամանակը բարաբբան արձակեց, ու յիսուսը ծեծելով ձեռքնին տուաւ՝ որ խաչուի: Ան ատենը դատաւորին զինուորները պա-

լատին մէջը առին Յիսուսը, և բոլոր զինուորներուն գունդը անոր վրայ ժողվեցին. մերկացուցին զինքը, ու կարմիր վերարկու մը հագուցին անոր։ Եւ փուշ շերեփ մը ոլորելով՝ անոր գլուխը դրին, ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը. և անոր առջին ծունկի վրայ գալով՝ ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին. «Ողջ կեցիր Հրեից թագաւոր»։ Ու անոր վրայ թուքնելով՝ եղէգը կ'առնէին, և անոր գլուխը կը ծեծէին։ Եւ երբոր ծաղր ըրին անիկայ, կարմիր վերարկուն վրայէն հանեցին, ու իր լաթերը իրեն հագուցին, ու տարին անիկայ որ խաչը հանեն։ Եւ դուրս ելլելուն՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան սիմոն անունով, անիկայ բռնեցին՝ որ անոր խաչը վերցունէ։ Ու Golgոթա ըսուած տեղը, որ գլուխ կտրելու տեղ է։ Ընոր լեղիով խառնած գինի տուին որ խմէ, ու երբոր համը առաւ՝ չուզեց խմել։ Եւ անիկայ խաչը հանեցին. անոր լաթերն ալ վիճակով բաժնեցին, որ մարգարէին ըսած խօսքը կատարուի. «Իմ լաթերս մէջերնին բաժնեցին, ու պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին»։ Եւ նստեր անիկայ կը պահէին։ Եւ անոր գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած դրին, թէ՝ «Ասիկա է Յիսուս Հրէից թագաւորը»։ Ընդ ժամանակը անոր հետ երկու գողեր խաչը հանեցին, մէկը անոր աջ կողմը՝ և միւսը ձախ կողմը։ Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր, ու գլուխնին շարժելով կ'ըսէին. «Ա՛խ որ տաճարը կը քակէիր, ու իրիք օրը անիկայ կը շինէիր. դուն քեզ ապրեցուր։ Թէ

որ աստուածոյ որդին ես՝ ատ խաչէդ վար իջի՛ր : Նո-
նանկ ալ քահանայապետները կարդացողներուն ու
ծերերուն հետ ծաղր կ՚ընէին՝ ու կ՚ըսէին. ուրիշ-
ները ապրեցուց, իր անձը չի կրնար ապրեցունել.
թէ որ իսրայէլի թագաւորն է՝ թող հիմայ իջնայ
խաչէն, և անոր հաւատանք : Ան որ աստուածոյ յու-
սացեր է հիմայ թող փրկէ ան՝ թէ որ կ՚ուզէ անի-
կայ. ինչու որ ըսաւ թէ՝ ես աստուածոյ որդին եմ :
Ու հետը խաչուած գողերն ալ անիկայ նոյնպէս կը
նախատէին : Եւ օրուանը վեց ժամէն մինչև ինը
ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ : Եւ ժամը
իննին յիսուս մեծ ձայնով կանչեց՝ ու ըսաւ. էլի՛
էլի՛ լամա սաբաքթանի. որ ըսել է, աստուած իմ
աստուած իմ՝ իս ինչի՛ թողուցիր : Նոյնցմէ ոմանք՝
որ հոն կայներ էին, երբոր լսեցին՝ ըսին. եղիան կը
կանչէ ատ : Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց՝ քա-
ցախով լեցուն սպունգ մը առաւ, ու անցուց եղէգի
մը՝ տուաւ անոր որ խըմէ : Եւ ուրիշները կ՚ըսէին.
թո՛ղ տուր նայինք թէ եղիան կուգայ ատիկայ ազա-
տելու : Եւ յիսուս նորէն մեծ ձայնով կանչեց՝ ու
հոգին արձակեց : Ու մէ՛ մ՚ալ տաճարին վարագու-
րը վերէն վար երկուք ճըղքուեցաւ. ու երկիրը
շարժեցաւ, ու քարերը պատուեցան : Եւ գերեզ-
մաններուը բացուեցան, ու շատ սուրբ ննջեցեալներու
մարմիններ յարուԹիւն առին : Եւ անոր յարու-
Թենէն ետեւ գերեզմաններէն ելան՝ սուրբ քաղաքը
մտան, ու շատերուն երեւցան : Հայց հարիւրապե-

տը ու իրեն հետ Յիսուսը պահողները, երբոր տե-
սան շարժմունքը ու եղած բաները՝ շատ վախցան
ու ըսին. Ճշմարիտ ասիկայ աստուծոյ որդին էր։

Ա. Հագ. Երկուշաբթի.

Ե՛ղ. կգ. 1.

Ո՞վ է աս՝ որ եդոմէն կուգայ. իր զգեստներուն
կարմիրութիւնը բոսորսյէն. գեղեցիկ պատմուճա-
նով ու մեծ զօրութիւնով։ Ես արդարութիւն ու
փրկութեան իրաւունքը կը խօսիմ։ Ո՞նչու կարմիր
են քու զգեստդ. ու հանդերձներդ հնձանը կոխո-
ղին նման։ Հնձանը ես միայն կոխեցի, ու հեթա-
նոսներէն մէկը չի կար. սրտմտութիւնով անոնք
կոխեցի, ու բարկութիւնով անոնք ճզմեցի, և ա-
րիւն թաւիլեցով իմ ամէն հանդերձներս ներկեցի։
Ո՞նչու որ հատուցման օրը անոնց վրայ հասած էր.
ու փրկութեան տարին եկած հասած։ Նայեցայ՝ և
մէկը չի կար օգնող. մտմտացի՝ ու օգնութեան հաս-
նող մը չի կար. իմ բազուկս անոնք փրկեց. ու իմ
սրտմտութիւնս միայն ինծի օգնեց։ Անոնք իմ բար-
կութիւնովս կոխեցի, ու սրտմտութիւնովս մոր-
թեցի, ու անոնց արիւնը գետինը թաւիեցի։ Տէ-
րոջը ողորմութիւնը պիտի յիշեմ. տէրոջը քաջու-
թիւնը միտքս պիտի բերեմ՝ ամէն բանի մէջ՝ որ
տէրը մեզի կը հատուցանէ. տէրը բարերար դատա-
ւոր է. իսրայէլի տանը, որ իր ողորմութեան չափովը
և իր մեծ արդարութեան չափովը մեզի կը շնորհէ։

Եւ ըսաւ թէ իմ ժողովուրդս իմ զաւկիններս են, ու իս չի պիտի անարգեն. և անոնց փրկութիւն եղաւ: Անոնց ամէն նեղութենէն, չէ թէ պատգամաւոր մէկը, ու չէ թէ հրեշտակ մը. հապա տէրը ինքը փրկեց անոնք. անոնք սիրելուն և անոնց խընայելուն համար, անոնք ինքը աղատեց. ու վեր վերուց անոնք. ու յաւիտեան անոնց ամէն օրերուն մէջ բարձրըցուց: Սակայն անոնքապստամբեցան, և անոր սուրբ Հոգին լարկացուցին. ու տէրը անոնց թշնամութեան դարձաւ. ինքը անոնց հետ պատերազմեցաւ: Եւ միտքը բերաւ առջի օրերը. թէ ո՞ր է մովսէսը ու անոր ժողովուրդը. որ երկրէն ոչխարներուն հովիւը հանեց. ո՞ր է ան՝ որ անոնց մէջ տէրոջը Հոգին դրաւ: Որ մովսէսը իր աջ ձեռքովը վեր վերուց, ու իր փառաց բազուկովը անոր առջին ջուրերը բաժնեց, իր անունը յաւիտենական ընելու համար: Անոնք անապատը անցնող ձիւսն պէս անդունդներէն անցուց: Եւ դաշտէն անցնող կենդանին նման, ու չի հոգնեցան. տէրոջը Հոգին իջաւ՝ ու անոնց առաջնորդեց. անանկ քու ժողովուրդդ տարիր՝ քեզի փառաւոր անուն մը ընելու: Եւ արդ երկինքէն դարձիր, ու քու սրբութեանդ ու փառքիդ տաճարէն տես. ո՞ր է քու նախանձդ՝ ու քու զօրութիւնդ. ո՞ր է քու դթութեանդ անբաւ ողորմութիւնը. որուն մեղի կը ներէիր: Այսան ղի դուն ես մեր Հայրը, թէ և աբրահամ մեզ չի գիտցաւ, ու իսրայէլ մեզ չի ճանչցաւ. բայց դուն մեր Հայրը՝

մեզ փրկէ. ինչու որ սկիզբէն քու անունդ մեր վրայ է: Ինչու համար մեզ քու ճամբաներէդ մոլորցուցիր. մեր սիրտը խստացուցիր քենէ չվախնալու. դարձիր քու ծառաններուդ համար, դարձիր քու ժառանգութեանդ ազգերուն համար: Կուցէ քու սրբութեանդ լեռը չի պիտի ժառանգինք. մեր թշնամիները մեզ նեղեցին, և քու սրբութիւնդ կոխեցին: Առաջինին պէս եղանք՝ երբոր մեր վրայ չէիր նայեր. և քու անունդ մեր վրայ կանչուած չէր:

Ս. Աւետարան. Մ-էն. ԺԴ. 1.

Եւ երկու օրէն տեսաւ զատիկ էր ու բաղարջակերք. քահանայապետները ու կարդացողները կ'ուզէին՝ թէ ինչպէս հնարքով մը անիկայ բռնեն ու մեռցունեն: Այց կ'ըսէին թէ՝ այս տօնին մէջ չէ. որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ: Երբոր ինքը բեթանիա էր՝ բորոտ սիմոնին տունը սեղան նստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր. և ան շիշը կոտրեց՝ անոր գլխուն վրայ թափեց: Եւ աշակերտները չարացան ու ըսին. Ինչու համար ոչինչ եղաւ ատ եղը: Իրեք հարիւր դահեկանէն էվել կրնար ծախուիլ ատ եղը, ու աղքատներուն տրուիլ. ու շատ կը բարկանային անոր: Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Թո՛ղ տուէք ատոր, Ինչու անհանգիստ կ'ընէք. ինչու որ ինծի բարի գործ մը գործեց: Աղքատները ամէն ժամանակ ձեր հետը ունիք, ու երբոր ուզէք՝ կրնաք անոնց բարի

ընել. բայց իս միշտ ձեր հետը չունիք: Ա՛տ ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ մարմինս օծեց՝ պատ- նուելու նշան: Ա՛շմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. բոլոր աշ- խարհի մէջ ուր որ աս աւետարանը քարոզուի, ա- տոր ըրածն ալ պիտի յիշեն՝ անոր յիշատակ ըլլալու համար: Եւ Յուդա Իսկարիովտացին տասներկուքին մէկը՝ գնաց քահանայապետներուն, որ անիկա ա- նոնց մատնէ: Անոնք երբոր լսեցին՝ ուրախացան, ու իրեն ստակ խոստացան տալու. և կ՚ուզէր՝ թէ ինչ- պէս պատեհ ուղիով մը անիկա մատնէ: Եւ բա- ղարջակերաց առջի օրը՝ որ զատիկը կը մորթէին, աշակերտները ըսին Յիսուսին. ո՞ւր կ՚ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ զատիկը ուտես: Եւ ինքը աշա- կերտներէն երկուքը խրկեց՝ ու ըսաւ անոնց. գացէք քաղաքը, ու երբոր քաղաքը կը մտնաք՝ մարդ մը կը պատահի ձեզի, որ ուսին վրայ ջուրի ման ունի, անոր ետեւէն գացէք: Եւ որ տունը որ մտնայ, տա- նը տիրոջը ըսէք. վարդապետը կ՚ըսէ, ո՞ւր է ան իջեւանը՝ որ հոն աշակերտներովս զատիկը ուտեմ: Եւ ան ձեզի ղարդարուած մեծ վերնատուն մը պիտի ցըցունէ. հոն պատրաստեցէք մեզի: Ու իր աշա- կերտները գացին պատրաստելու. քաղաքը եկան՝ ու գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ. ու զատիկը պատ- րաստեցին: Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկու- քին հետ մէկ տեղ նկաւ: Ու երբոր նստեցան ու դեռ կ՚ուտէին, Յիսուս ըսաւ. ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձե- զի՝ որ ձեռնէ մէկը իս պիտի մատնէ, որ հետս ալ

կ՚ուտէիր։ Եւ անոնք սկսեցին տրտմիլ՝ ու ամէն մէկը ըսել. միթէ ե՞ս եմ, և միւսը միթէ ե՞ս եմ։ Ինքը պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. ատ տասներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ պնակը խօթից։ Որ բաւ որդին մարդոյ պիտի երթայ՝ ինտոր որ գրուած է անոր համար. բայց վայ՝ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը որդին մարդոյ պիտի մատնուի. աւելի էր անոր՝ որ ծնած ալ չըլլար ան մարդը։ Ու դեռ որ կ՚ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց ու կտրեց, անոնց տուաւ ու ըսաւ. առէք՝ ատ իմ մարմինս է։ Ու բաժակը առաւ, գոհացաւ ու տուաւ անոնց, և ամէնքը անկէ խմեցին։ Եւ ըսաւ անոնց. աս իմ արիւնս է նոր ուխտի, որ շատերուն համար կը թափուի։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ մէյ մ՚ալ որթին բերքէն չեմ պիտի խմեմ մինչեւ ան օրը, երբոր անիկայ նոր խմեմ աստուածոյ թագաւորութեանը մէջ։ Ու գոհացան ելան Ձիթենեաց լեռը։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. ամէնքդ ալ աս գիշեր ինէ պիտի գայթակղիք. ինչու որ գրուած է, թէ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու ոչխարները ցիրուցան պիտի ըլլան։ Բայց յարութենէս ետեւ ձեզի առաջ գալիլեա պիտի երթամ։ Պատասխան տուաւ պետրոս և ըսաւ անոր. թէպէտ ամէնքն ալ պիտի գայթակղին, բայց ես ոչ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի. որ դուն աս գիշեր հաւը երկու անգամ չի խօսած՝ իրեք անգամ իս պիտի ուրանաս։ Բայց պետրոս էվելօք կը պնդէր ու կ՚ըսէր. թէ որ քեզի

հետ մեռնելու ալ հասնիմ, քեզ չեմ ուրանար. նոյնպէս ամէնքն ալ կ'ըսէին: Եկան ան գեղը՝ որուն անունը գեթսեմանի էր, և աշակերտներուն ըսաւ. Հոս նստեցէք՝ մինչեւ որ ես աղօթք ընեմ: Եւ իր հետը առաւ պետրոսը ու յակովբոսը ու յոհաննէսը, ու սկսաւ տրտմիլ ու հոգ ընել: Ան ժամանակը ըսաւ անոնց. իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է. Հոս կեցէք՝ ու արթուն մնացէք: Եւ քիչ մը առաջ գնաց, երեսին վրայ գետինը ինկաւ, ու աղօթք ըրաւ, որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ անցնի: Եւ ըսաւ. արբա հայր, ամէն բան քեզի հնարաւոր է, անցո՛ւր ինէ աս բաժակը. բայց չէ թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ՝ հապա ինչպէս որ դուն կը կամիս: Եւ եկաւ անոնք քնացած գտաւ, ու ըսաւ պետրոսին. սիմոն կը քնանա՞ս, չէի կրցար ժամ մը արթուն կենալ: Արթուն կեցէք ու աղօթք ըրէք, որ փորձութեան մէջ չըլլա՛ք մտնաք. հոգիս յօժար է, բայց մարմինս տկար: Ու նորէն գնաց աղօթք ըրաւ, և նոյն խօսքերը ըսաւ: Ինկէ կրկին դարձաւ, և անոնք քունի մէջ գտաւ. ինչու որ աչվըներնին ծանրըցեր էր, ու չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան անոր: Երրորդ անգամ եկաւ՝ ու ըսաւ անոնց. ասկէ ետեւ քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք. ինչու որ վախճանը հասաւ, ժամը եկաւ, և ահա որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի: Ելէ՛ք երթանք. ինչու որ ահա մատնեցաւ ան՝ որ իս ալիտի մատնէ: Ու դեռ ինքը ան կը խօսէր՝ յուդա իսկարիովտացին

տաններկուքին մէկը եկաւ, և իր հետ մեծ բաղմութիւն սուրերով ու բիլեերով քահանայապետներէն ու կարդացողներէն ու ծերերէն: Այտնիչը նշան մը տուած՝ ու ըսած էր. Ով որ ես համբուրեմ՝ այն է. անիկայ բռնեցէք ու զգուշութեամբ տարէք: Եւ հազիւ մը դնաց անոր ըսաւ. ռաբբի՛ ռաբբի՛. ու անիկայ համբուրեց: Եւ անոնք ձեռք ձգեցին անոր՝ ու անիկայ բռնեցին: Եւ անոր քովը կայնողներուն մէկը սուրը քաշեց զարկաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր ականջը կտրեց: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց. իբր գողի վրայ ելած սուրերով ու բիլերով իս բռնելու: Այ՝հիւր ձեր քովն էի՝ ու տաճարին մէջ կը սորվեցունէի, և իս չի բռնեցիք. բայց որ մարգարէներուն գիրքերը կատարուին: Այն ժամանակը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկայ՝ ու փախան: Եւ մէկ երիտասարդ մը անոր ետեւէն կ՝երթար՝ մերկ մարմինին վրայ կտաւ մը առած. երիտասարդները անիկայ բռնեցին: Այն ալ կտաւը թողուց՝ մերկ փախաւ անոնցմէ: Եւ տարին Յիսուս կայիափա քահանայապետին. ու անոր հետ կուգային բոլոր քահանայապետները ու կարդացողները ու ծերերը: Եւ պետրոս հեռուանց անոր ետեւէն կ՝երթար մինչեւ բուն ներսը քահանայապետին բակը, ու սպասաւորներուն հետ նըստաւ, ու կրակին լուսովը կը տաքնար: Եւ քահանայապետները ու բոլոր ատեանը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին, որ անիկայ մեռցունեն, և

կարող չէին դառնալու։ Ինչու որ շատ սուտ վկայու-
թիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները
մէկզմէկու նման չէին։ Ուրիշները ելան սուտ վը-
կայութիւն կ'ընէին անոր վրայ՝ ու կ'ըսէին. Մենք
լսեցինք ատկէ՝ որ կ'ըսէր. Ես ատ ձեռագործ տա-
ճարը պիտի քակեմ, ու իրեք օրուան մէջ ուրիշ
մը պիտի շինեմ՝ անձեռագործ։ Նայց անանկ ալ
անոնց վկայութիւնը նման չէր։ Ալ երջը քահա-
նայապետը ելաւ մէջ տեղը կայնեցաւ՝ կը հարցուներ
Յիսուսի, ու կ'ըսէր. պատասխան չկա՞ս իտար, ինչ
կը վկայեն ատոնք քու վրադ։ Նայց ան միայն լուռ
կեցեր էր, և բան մը պատասխան չէր իտար. քա-
հանայապետը նորէն երկրորդ անգամ անոր կը
հարցուներ ու կ'ըսէր. դուն ես քրիստոսը՝ օրհնեալ
աստուածոյ որդին։ Պատասխան տուաւ Յիսուս և ը-
սաւ անոր. դուն ըսիր որ ես եմ. բայց պիտի տես-
նաք որդին մարդոյ զօրութեան աջ կողմը նստած,
ու երկինքի ամպերովը եկած։ Եւ քահանայապետը
շուտ մը հանդերձը պատռեց՝ ու ըսաւ. ալ ինչ
պէտք է մեզի վկաներ։ Ահա ամէնքդ ալ լսեցիք ա-
տոր բերնէն հայհոյութիւնը. ձեզի ինչպէս կե-
ւնաւ. և ամէնքը դատապարտեցին անիկայ՝ թէ
մահապարտ է։ Եւ ոմանք սկսեցին երեսը թուքը-
նել, գլխուն վրայ լաթ ձգել, ապտակ զարնել ու
ըսել, մարգարէացիր մեզի ով քրիստոս, ովվ է ան
որ քեզի զարկաւ. և սպասաւորները անոր ապտակ
կը զարնէին։ Եւ պետրոս որ դուռ վարը գաւիթն

էր, քահանայապետին մէկ ալեխլինը եկաւ, ու տե-
սաւ անիկայ՝ որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր՝ ու ը-
սաւ, դուն ալ Նազովրեցի Յիսուսին հետն էիր։
Ան ուրացաւ ու ըսաւ. չեմ ճանչնար ու չեմ գիտեր
դուն ինչ կը խօսիս. և երբոր դուրսի բակը ելաւ,
հաւն ալ լուսնցաւ։ Աղախինը նորէն տեսաւ անի-
կայ, ու սկսեց բոլորտիքը կայնողներուն ըսել, Թէ
ասա ալ անոնցմէ է։ Եւ ան կրկին ուրացաւ. և քիչ
մը ժամանակէն հաքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնող-
րը պետրոսին ըսին. իրաւցունէ դուն ալ անոնցմէ
ես. ինչու որ գալիլեացի ես, և իսկ քու խօսքդ նման
են։ Եւ ան սկսեց նզովել՝ երդում ընել ու ըսել,
Թէ ես ան մարդը չեմ՝ ճանչնար՝ որուն համար որ
դուք կ'ըսէք։ Եւ նոյն ժամուն երկրորդ անգամ
հաւը խօսեցաւ. ու յիշեց պետրոս ան խօսքը՝ որ
Յիսուս իրեն ըսաւ, Թէ՝ դեռ հաւը երկու անգամ
չի խօսած՝ դուն իս իրեք անգամ ալիտի ուրանաս. և
սկսաւ լալ։

Աւագ Երէքշաբթի.

Եսայ. ծ. 5.

Տէրոջը խրատը իմ ականջս կը բանայ, ու ես
չեմ ապստամբիր ու ետ դառնար։ Կռնակս զար-
նուելու առի, ու ծնօտս ապտակուելու. երեսս ա-
մօթէն ու թուքնուելէն չի դարձուցի։ Նայց տէրը՝
տէրը ինծի օգնական եղաւ. անոր համար չամչցայ.
Հապա երեսս հաստատուն քարի պէս լըրի. ու գիտ-

ցույց՝ թէ չի պիտի ամչնամ։ Ինչու որ մեծ է ան՝ որ իս կ՚արդարացունէ։ Ինձ է իմ թշնամիս, առաջ թող գայ՝ ու կայնի. և իս դատողը ինձ է, թող ինծի մօտենայ։ Ինչու որ ահա տէրը՝ տէրը ինծի օգնական է. ինձ է՝ որ իս կը չարչարէ. ահա դուք ամենքնիդ հանդերձի պէս պիտի մաշիք, ու մաշեցունող ցեցը ձեզ պիտի ուտէ։ Ո՛նենք ինձ է՝ որ տէրոջմէն կը վախնայ, անոր ծառային ձայնը կը լսէ, որոնք խաւարը կը քալէին ու լոյս չունէին. թող տէրոջը անունը յուսան, ու աստուծմով խրատուին։ Ահա դուք ամենքդ իբր կրակով վառուած որպէս թէ բոցով պատրաստուեցէք. ձեր կրակին լուսովը քալեցէք. ինծի համար ատիկայ ձեղի եղաւ, տրտմութիւնով պիտի ննջէք։

Ս. Ա֊ետարան. Մ֊իւ. ժե. 1.

Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու կարդացողներուն հետ՝ ու բոլոր ժողովքը խորհուրդ լուին, Յիսուսը կապեցին՝ ու տարին պիղատոսի մատնեցին։ Ու պիղատոս անոր հարցուց ու ըսաւ. դուն ես հրէաներուն թագաւորը. ինքը պատասխան տուաւ անոր՝ և ըսաւ, դուն կ՚ըսես։ Եւ քահանայապետները անոր վրայ զրպարտութիւն կ՚ընէին. ու ան բան մը չէր պատասխաներ։ Նայց պիղատոս նորէն կը հարցունէր անոր պատասխան չիջ իտար. նայէ որչափ բաներ կը խօսին քու վրադ։ Եւ Յիսուս անկէ ետեւ բան մը պա֊

տասիան չի տուաւ, մինչեւ որ պիղատոս շատ ղար-
մացաւ։ Այլ ան տօնին կապուած մը կ'արձըկէր
անոնց, ոմ որ իրենց կ'ուզէին։ Եւ բարաբբա ա-
նունով մէկը կար՝ խռովարարներուն հետ կապուած,
որ անոնց խռովութեան ժամանակը մարդ մը սպան-
նած էր։ Արձր ձայնով սկսաց ժողովուրդը կան-
չել ու խնդրել՝ ինչպէս որ սովորութիւն էր, որ բա-
րեան անոնց արձըկէ։ Պիղատոս պատասխան
տուաւ և ըսաւ անոնց. կուզէ՞ք որ Հրէաներուն թա-
գաւորը ձեղի արձըկեմ. ինչու որ դիտեր թէ քա-
հանայապետները նախանձութեան համար անիկայ
մատնեցին։ Իրանք ժողովուրդն ալ հաւանեցուցին՝
որ բարաբբան իրենց արձըկէ։ Պիղատոս նորէն պա-
տասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. հապա Հրէանե-
րուն թագաւորին ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ։ Եւ անոնք
նորէն կը կանչուտէին՝ քահանայապետներէն դըր-
դուած, ատիկայ խաչը հանէ։ Պիղատոս ըսաւ ա-
նոնց. ի՞նչ չար գործ ըրած է ատ, և անոնք էվելըք
կը պօռային ու կ'ըսէին, խաչը հանէ ատիկայ։ Այլ
պիղատոս երբոր ուզից ժողովուրդին միտքը հաճե-
ցունել, բարաբբան անոնց արձըկեց, և Յիսուսը
ծեծելով ձեռք տուաւ որ խաչուի։ Եւ պինուորները
անիկայ նեբսի բակը տարին, ուր որ մեծ ատեանն
էր. և բոլոր դունդը մէկ տեղ կանչեցին, ու անոր
կարմիր վերարկու ու ծիրանիներ հագուցին, և անոր
գլուխը թագ մը գրին վրաշերէ շինուած։ Եւ սկսե-
ցին անոր բարեւ տալ ու ըսել. ողջ լեցիր Հրէից

թագաւորը : Ու եղէգով գլուխը կը ծեծէին, ու երեսը կը թուքնէին, ու ծունկի վրայ եկած անոր երկրպագութիւն կ'ընէին : Եւ երբոր ծաղր ըրին անիկայ, վերարկուն ու ծիրանիները հանեցին, և իր լաթերը հագուցին, ու դուրս հանեցին որ անիկայ խաչը հանեն : Եւ բռնեցին սիմոն կիւրենացին՝ աղէքսանդրին ու ռուփայի հայրը, որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած, որ անոր խաչափայտը վերցունէ : Եւ տարին անիկայ գողգոթա՝ տեղ մը, որ կը թարգմանուի դլուխ կտրուելու տեղ : Եւ անոր լեղի խառնած գինի տուին, և ինքը չընդունեց. և խաչը հանեցին անիկայ : Եւ անոր լաթերը բաժնեցին, վրան վիճակ ձգելով՝ թէ ով ինչ պիտի առնէ : Ժամը իրեքն էր՝ ու անիկայ խաչը հանեցին : Եւ անոր յանցանքին գիրը գրուած էր, թէ՝ Հրէանեռուն թագաւորն է : Ու անոր հետ երկու գող ալ խաչը հանեցին. մէկը աջ կողմը, և միսը անոր ձախ կողմը : Եւ ան գիրը կատարուեցաւ որ կ'ըսէ, թէ՝ անօրէններուն հետ սեպուեցաւ : Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր գլուխնին շարժելով ու կ'ըսէին. վայ՝ որ տաճարը կը քակէիր, ու իրեք օրը կը շինէիր. քու անձդ ապրեցուր, ու ատ խաչէն վար իջիր : Նոյնպէս քահանայապետներն ալ կարգացողներուն հետ մէկտեղ ծաղր ընելով կ'ըսէին. ուրիշներուն ապրեցուց, իր անձը կարող չէ ապրեցունելու : Քրիստոսը՝ իսրայէլի թագաւորը հիմայ ատ խաչէն վար թող իջնայ, որ տեսնանք ու

Հաւատանք ատոր. և իր Հետը խաչը ելլողները կը նախատէին անիկայ: Ու երբոր ժամը վեց եղաւ՝ բոլոր երկիրը մութը պատուց մինչեւ ժամը ինը: Եւ ժամը իններին Յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ. Էլի՝ Էլի, լամա սաբաքթանի. որ կը թարգմանուի, աստուած իմ աստուած իմ, իս ինչո՞ւ թողուցիր: Եւ անոնցմէ ոմանք որ իր քովը կայներ էին, երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին, թէ Եղիան կը կանչէ: Ու մէկը վազեց՝ սպունգ մը քացախով լեցուց, ու եղէգի մը անցուցած՝ անոր կուտար որ խմէ, և ըսաւ. թող տուր նայինք՝ եղիան կուգա՞յ ատիկայ վար իջեցունելու: Եւ Յիսուս մեծ ձայնով կանչեց՝ ու հոգին հանեց: Ու տաճարին վարագոյրը վերէն վար երկուք պատռեցաւ: Եւ հոն կայնող հարիւրապետը տեսնալով թէ՝ կանչեց ու հոգին հանեց, ըսաւ. ճշմարիտ աս մարդը որդի աստուծոյ էր:

Ուսագ Ձորեքշաբթի.

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբր. Թ. 16.

Ուր որ կտակ մը եղած ըլլայ, հարկաւոր է որ ան կտակը գրողին մահը յայտնուի: Ինչու որ կտակը մեռնելէն ետեւ հաստատուն է. հապա թէ չէ՝ ինչպէս հաստատուն կ'ըլլայ, քանի որ կտակը դրողը կենդանի է: Ուստի առաջինն ալ առանց արիւնի չէր նորոգուեր: Այսպէս մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները ժողովուրդին պատմեց, ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով,

ջուրով ու բուրդով՝ կարմիրով ու դեղայով, բուն կտակարաններուն և բոլոր ժողովուրդին վրայ սըբսակից՝ ըսելով. ասիկա է ան կտակին արիւնը՝ որ աստուած ձեզի պատուիրեց։ Նոյնպէս խորանին և սպասին բոլոր կարասիքներուն վրայ ան արիւնը ցաւնից։ Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուէր օրէնքին նայելով. ու առանց արիւն թափելու թողութիւն չէր ըլլար։ Ասոր հարկ էր որ օրէնքով եղածները ասանկներով սրբուին. և բուն իսկ երկնաւորները անոնցմէ առաւել աղէկ պատարագներով։ Պատճառն որ քրիստոս չէ թէ ձեռքով շինուած սուրբ տեղերը մտաւ ան ճշմարիտին օրինակները. հապա բուն երկինքը, մեզի համար աստուծոյ երեսին առջին ըլլալու։ Ո՛չ թէ իր անձը շատ անգամ պատարագ մատուցանէ, ինչպէս որ քահանայապետը՝ ամէն տարի սրբութիւն սրբութեանցը կը մտնար օտար արիւնով. հապա թէ չէ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն շատ անգամ չարչարուիլ. բայց ահա հիմայ յաւիտենականութեանց վերջը անգամ մը իր պատարագուելովը յայտնուեցաւ մեղքերը ջնջելու։ Եւ ինչպէս որ սահմանուած է մարդոց մէկ անգամ մեռնիլ՝ ու անկէ ետեւ դատաստան. անանկ ալ քրիստոս մէկ անգամ պատարագ մատուցուեցաւ շատերուն մեղքերը վերցուներու. բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի անոնց՝ որոնք հաւատքով անոր կ'սպասեն փրկուելու։

Ս. Ավետարան. Ղուկ. իբ. 1.

Խաղաղջակերքին տօնը մօտեցաւ՝ որ պասքա կ'ըսուէր. ու քահանայապետները և կարդացողները կը խնդրէին՝ թէ ինչպէս զինքը սպաննեն. միայն թէ ան ժողովուրդներէն կը վախնային: Հետոյ սատանան իսկարիովտացի լսուած յուդային մէջը մտաւ, որ ան տասներկուքին թիւէն էր: Գնաց քահանայապետներուն ու կարդացողներուն ու ժողովուրդին իշխաններուն խօստացաւ, որ անիկայ իրենց մատնէ: Եւ անոնք ուրախացան, ու խօսք տուին անոր ստակ տալու: Եւ ինքը յանձնառու եղաւ, ու պատեհութիւն մը կը փնտուէր որ անիկայ ժողովուրդէն հեռու անոնց մատնէ: Խաղաղջակերքին օրը եկաւ, որ ան օրը օրհնք էր պասքը մորթելու: Եւ խրկեց պետրոսը ու յոհաննէսը՝ և ըսաւ. գացէք պասքը մեզի պատրաստեցէք՝ որ ուտենք: Եւ անոնք ըսին. ուր կ'ուզես որ պատրաստենք: Եւ ըսաւ անոնց. ահա երբոր քաղաքը կը մտնաք, մարդ մը ձեզի կը պատահի ջուրի աման մը վերուցած. ա- նոր ետեւէն տունը գացէք, ուր որ ինքը կը մտնայ. և ան տունին տէրոջը ըսէք. վարդապետը կ'ըսէ քեզի, իմ տեղս ո՞ւր է, որ հոն աշակերտներուս հետ պասքը ուտեմ: Եւ ան մէկ մեծ վերնատուն մը պիտի ցըցունէ ձեզի զարդարուած, ու հոն պատրաստեցէք: Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ. ու պասքը պատրաստեցին: Ու երբոր ժամանակը եկաւ՝ սեղան նստաւ, ու տասներկու առաքեալներն

ալ իր հետը : Եւ լսաւ անոնց , ւիսւիսքելով ւիս-
ւիսքեցայ աս պասեքը ձեզի հետ ուտելու՝ չարչա-
րուելէս առաջ : Ասյց ձեզի կ'ըսեմ , որ ալ ասկէ
չի պիտի ուտեմ՝ մինչեւ որ ան աստուածոյ թագաւո-
րութեանը մէջ կատարուի : Եւ բաժակը առաւ՝ դո-
հացաւ ու ըսաւ . առէք ատիկա՝ ու բաժնեցէք ձեր
մէջը : Ձեզի կ'ըսեմ , որ ասկէ ետեւ որթին բերքէն
չի պիտի խըմեմ՝ մինչեւ որ աստուածոյ թագաւորու-
թիւնը գայ : Եւ հացը առաւ գոհացաւ՝ կտրեց ու
անոնց տուաւ՝ և ըսաւ . աս է իմ մարմինս , որ շա-
տերուն համար կը կտրուի . ասիկայ զիս յիշելու
համար ըրէք : Նմանակ ալ բաժակը ընթրիքէն ետեւ
առաւ՝ ու ըսաւ . աս բաժակը նոր ուխտ է իմ արիւ-
նովս , որ ձեզի համար կը թափուի : Ասյց ահա իս
մատնողին ձեռքը ինծի հետ աս սեղանն է : Եւ որ-
դին մարդոյ կ'երթայ ինչպէս որ սահմանուած է ,
բայց վա՛յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը որ պիտի
մատնուի : Եւ անոնք սկսեցին փնտռել , թէ ո՞վ է
ան իրենցմէ՝ որ ան բանը պիտի ընէ : Եւ անոնց մէջ
հակառակութիւն մըն ալ եղաւ թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ
պիտի սեպուի : Ան ինքը ըսաւ անոնց . ազգերուն
թագաւորները իրենց վրայ կը տիրեն . և անոնք որ
իրենց վրայ կ'իշխեն՝ բարերար կ'ըսուին . բայց դուք
անանկ չէք . հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին
պէս թող ըլլայ , և առաջնորդը սպասաւորին պէս :
Որո՞վ է մեծը , սեղան նստո՞ղը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞ որ
սեղան նստողը . սակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի

մը պէս եմ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ իմ հետս փորձուելիութեան մէջ կը կենայիք. ես ալ ձեզի ուխտ կ՚ընեմ՝ ինչպէս որ իմ Հայրս ալ ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ. որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խըմէք արքայութեանս մէջ, ու տասներկու աթոռի վրայ նստիք Իսրայէլի տասներկու ցեղը դատելու։ Եւ տէրը ըսաւ. սիմոն սիմոն՝ ահա սատանան ուզեց ցորենի պէս ձեզ մաղել. բայց ես քեզի համար աղաչեցի՝ որ քու հաւատքդ չի պակսի. և դուն երբ որ՝ դարձի դաս՝ քու եղբայրդ ալ հաստատաես։ Եւ ինքը ըսաւ անոր. տէր, պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ու մեռնելու։ Եւ ան ըսաւ անոր. պետրոս քեզի կ՚ըսեմ, այսօր դեռ հաւը չի խօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս չի դիտնալու։ Եւ ըսաւ անոնց. երբ որ ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու տոպրակի ու կօշիկներու. թ՞նչ բանի կարօտութիւն ունեցաք։ Եւ անոնք ըսին. բանի մըն ալ չէ. ետքը ըսաւ. բայց հիմայ ան որ քսակ ունի՝ թողլ վրան առնէ, անանկ ալ տոպրակը. և ան որ սուր չունի՝ թողլ իր լաթերը ծախէ, ու իրեն մէկ հատ մը ծախու առնէ։ Վայց կ՚ըսեմ ձեզի որ այս գրուած բանն ալ պէտք է իմ վրաս կատարուի, թէ անօրէններուն հետը սեպուեցաւ. ինչու որ ինծի համար գրուած բանը կը կատարուի։ Եւ անոնք ըսին. տէր, ահա հոս երկու սուր կայ, ան ալ ըսաւ անոնց. հերիք են։ Եւ ելաւ սովորութեանը պէս ձիթենեաց լերը գնաց. աշակերտներն ալ ա-

նոր հոսեւէն դացին : Երբոր ան տեղը հասաւ՝ ըսաւ անոնց . աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չմտնէք : Եւ ինքը անոնցմէ քար նետելու մը չափ հեռացաւ , ծնկան վրայ եկաւ՝ աղօթք կ'ընէր ու կ'ըսէր . Հայր , թէ որ կ'ուզես՝ այս բաժակը ինձմէ անցուր . բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ ըլլայ : Եւ երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ անոր՝ ու կը զօրացունէր անիկայ . ու սաստիկ նեղութեան մէջ էր , և մտադրութեամբ աւ կ'աղօթէր : Եւ անկէ վազած քրտինքը արիւնի պուտերու պէս կլոր կլոր գետինը կը թափէր : Եւ աղօթքէն ելաւ աշակերտներուն քովը եկաւ , անոնք տրտմութիւնով քունի մէջ գտաւ . ու ըսաւ անոնց . Ինչու կը քնանաք , ելլէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չմտնաք : Եւ երբոր կը խօսէր , ահա մէկ բազմութիւն մը , ու ան Յուդա ըսուածը՝ տասներկուքին մէկը՝ անոնց առջին էր ինկած . երբոր Յիսուսի մօտեցաւ՝ համբուրեց ա- նիկայ . ինչու որ ասոնց նշանը տուած էր անոնց , թէ՝ ով որ ես համբուրեմ , ան է՝ անիկայ բռնեցէք : Յի- սուս ըսաւ անոր . Յուդա՝ համբուրելով կը մատնես որդին մարդոյ : Երբոր քովը եղողները ան եղած բանը տեսան՝ ըսին անոր . տէր , սուրով զարնենք ա- նոնք : Եւ անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառա- յին ղարկաւ , ու անոր աջ ականջը մէկ դի հանեց : Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ . Թո՛ղ տուէք մինչեւ ատ տեղը . ու դպսլաւ ականջին՝ բժշկեց անի- կայ : Եւ իրեն վրայ եկողներուն՝ քահանայապետնե-

րուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ. իբր թէ աւազակի մը վրայ ելլած սուրերով ու ըիւրերով։ Ամէն ժամանակ ձեր հետն էի տաճարին մէջ, ու ինծի ձեռք չէ ղարկիք. բայց աս է ձեր ժամանակը, ու խաւարին իշխանութիւնը։ Եւ բռնեցին անիկայ՝ տարին քահանայապետին տունը խօթեցին. ու պետրոս հեռուանց անոր ետեւէն կ'երթար։ Երբոր բակը կրակ վառեցին ու բոլորտիքը նստան, պետրոս ալ անոնց մէջը նստաւ։ Աղախին մը տեսաւ անիկայ՝ որ կրակին դիմացը նստեր էր. նայեցաւ անոր ու ըսաւ. ասիկայ ալ անոնցմէ է՝ որ անոր հետն էին։ Բայց պետրոս ուրացաւ և ըսաւ. կնիկ՝ ես անիկայ չեմ ճանչնար։ Եւ քիչ մը ետքը ուրիշ մը տեսաւ անիկայ, և ըսաւ. դուն ալ անոնցմէ ես. և պետրոս ըսաւ. մարդ՝ ես անոնցմէ չեմ։ Եւ երբոր վրան ժամ մը անցաւ, ուրիշ մէկը կը պնդէր ու կ'ըսէր. իրաւցունէ ասիկայ ալ անոր հետն էր, ինչու որ գալիլեացի է։ Պետրոս ըսաւ. մարդ՝ չեմ գիտեր քու խօսածդ. և նոյն ժամուն դեռ ան բանը որ կը խօսէր, հաւը խօսեցաւ։ Դարձաւ տէրը ու պետրոսին նայեցաւ. և յիշեց պետրոս տէրոջը ան խօսքը որ իրեն ըսեր էր. հաւը խօսելէն առաջ իրեք անգամ տիտի ուրանաս ղիս չէ դիտնալու։ Եւ դուրս ելաւ՝ դառնարձունք կուլար։ Եւ ան մարդիկները՝ որ անիկայ կը պահէին, ծաղր կ'ընէին անիկայ՝ ու կը ջարնէին։ Անոր երեսը կը ծածկէին ու կը տանջէին. և անոր կը հարցունէին ու կ'ըսէին. մարգա-

բէաղիր՝ ահա է ան որ քեզի ղարկաւ : Եւ ուրիշ շատ բաններ կ՚ըսէին անոր Հայհոյութեամբ : Եւ երբոր առտու եղաւ, ժողովուրդին ծերակոյտը՝ քահանայապետները ու կարդացողները մէկ տեղ եկան, և անիկայ տարին իրենց առեանը Հանեցին՝ ու ըսին, Թէ որ դուն ես նէ քրիստոսը՝ ըսէ մեզի : Ըսաւ ա նոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ, չանանկ ալ չի պիտի Հաւատաք . ու Թէ որ ձեզի բան մը Հարցունեմ, ինծի պատասխան չի պիտի տաք՝ կամ արձակիք : Սակայն ասկէ ետեւ որդին մարդոյ աստուածոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի : Եւ ամէնքը ըսին . ուրեմն դուն աստուածոյ որդին ես . և ինքը ըսաւ անոնց . դուք կ՚ըսէք, Թէ ես եմ : Եւ անոնք ըսին . ալ ինչ պէտք է մեզի վկայութիւն, որ մենք մենէ ատոր բերնէն լսեցինք :

Աւետ Հինդշաբթի .

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կոր . ժա . 17 .

Հայց ասիկայ կը պատուիրեմ, չէ Թէ ձեզ կը գովեմ, ինչու որ դուք չէ Թէ աղէկին՝ հապա գէշին ջանք կ՚ընէք : Պինտ առաջ երբոր եկեղեցիին մէջ մէկ տեղ կը ժողովըվիք, կը լսեմ Թէ ձեր մէջը բաժանմունքներ կայ . ու քիչ մը Հաւատացի : Հայց ձեր մէջը երկպառակութիւններ պիտի ըլլան, որ ձեր մէջը եղած ընտիրները երեւան ելլին : Ուստի՝ դուք որ մէկ տեղ կը ժողովըվիք՝ տէրոջը ճուռնը ձեզի Հաց ուտելու տեղ չէ : Ինչու որ ամէն մէկը առաջ

կը վաղէ իր ընթրիքը ուտելու, ու մէկը անօթի՝ ու մէկը հարբած: Արգեօք ուտելու ու խմելու տուն չունիք մի. միթէ աստուածոյ սկսղեցին կ'անարդէք, ու չքաւորները ամօթով կ'ընէք. ինչ ըսեմ. ձեղ գովքիմ մի. ատ բանին մէջ չեմ գովիր: Ինչու որ ես տէրոջմէն ընդունեցի ան բանը՝ որ ձեղի ալ աւանդեցի, թէ տէր Յիսուսը իր մատնուած դիշերը հացը առաւ, գոհացաւ՝ կտրեց և ըսաւ. առէք՝ ու կերէք. աս է իմ մարմինս, որ ձեղի համար կը տրուի. ասիկայ զիս յիշելու համար ըրէք: Նմանկ ալ բաժակը ընթրիքէն ետեւ առաւ ու ըսաւ. աս բաժակը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. ասիկայ ըրէք, քանի անդամ որ խըմէք զիս յիշելու համար: Վասն ի անգամ որ աս հացը ուտէք, ու աս բաժակը խըմէք, տէրոջը մահը պատմեցէք, մինչեւ որ ան գայ: Ասկէ ետեւ ան որ աս հացը կ'ուտէ, կամ տէրոջը բաժակը կը խըմէ անարժանութեամբ, պարտական պիտի ըլլայ տէրոջը մարմնոյն և արեանը: Թող փորձէ մարդ իր անձը, ու ետքը ան հացէն ուտէ, ու ան բաժակէն խըմէ: Վասն զի ան որ անարժանութեամբ կ'ուտէ ու կը խըմէ, իր անձին դատաստան կ'ուտէ ու կը խըմէ. ինչու որ տէրոջը մարմինին խտրութիւն չընէր: Այս պատճառաւ ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան. և շատերն ալ կան՝ որ մեռած ալ են: Ինչու որ եթէ անձերնիս քննելու ըլլայինք՝ չէինք դատապարտուէր: Եւ թէ որ դատուինք՝ տէրոջմէն կը խրատուինք, որ աշխարհի

Հետ չէն դատապարտուինք : Աստի միջայրներ՝ երբոր ուտելու համար մէկ տեղ կը ժողվըվինք, մէկըմէկու սպասեցէք : Ասպա թէ որ մէկը անօթի է՝ ան թող իր տունը ուտէ. որ դատապարտութեան համար ժողվըված չըլլաք : Հայց ուրիշ բաները երբոր գալու ըլլամ՝ ան ժամանակը կը պատուիրեմ :

Ս. Աւետարան. Ղուկ. խգ. 1.

Եւ անոնց բոլոր բաղմութիւնը ելան՝ անիկայ պիղատոսին տարին. և սկսեցին անոր վրայ չարաչիօսութիւն ընել ու ըսել. ասիկայ գտանք՝ որ մեր ազգը կը մոլորցունէր, ու կ'արգիլէր կայսրին հարկ տալէն, և իրեն համար կ'ըսէր թէ՝ քրիստոսը թագաւոր է : Եւ պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ, հրէաներուն թագաւորը դուն ես. անիկայ ալ պատասխան տուաւ անոր և ըսաւ. դուն ըսիր : Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ. աս մարդուն վրայ ես մէկ յանցանք մը չեմ գտնար : Եւ անոնք կը պնդէին ու կ'ըսէին, թէ ժողովուրդը տակնուվրայ կ'ընէ, բոլոր հրէաստանի մէջ կը սորվեցունէ գալիլեայէն սկսած մինչեւ հոս : Հայց պիղատոս երբոր լսեց գալիլեացին վրայօք, հարցուց թէ ան մարդը գալիլեացի՞ է : Եւ երբոր իմացաւ թէ հերովդէսի իշխանութենէն է, անիկայ հերովդէսին տանիլ տուաւ. որ ան ալ ան օրերը երուսաղէմ էր : Հերովդէս երբոր յիսուսը տեսաւ, շատ ուրախացաւ. վասն զի ինքը շատ ժամանակէ

չի վեր կը փափաքէր անիկայ տեսնուլը. որովհետեւ շատ անդամանոր վրայօք լսած էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը տեսնայ: Հաստ խօսքերով ա-նոր հարցուփորձ կ'ընէր. և ան ընաւ պատասխան չի տուաւ անոր: Պահանայապետները ու կարդա-ցողները կսյներ էին՝ և աւելի սաստիկ չարախօսու-թիւն կ'ընէին անոր վրայ: Հերովդէս ալ իր զօրա-կաններովը անարդեց անիկայ, ու ծաղր ընելով՝ ճերմակ լաթ մը հագուց անոր, ու նորէն պիղատո-սին տանել տուաւ: Եւ պիղատոս ու Հերովդէս ան օրը բարեկամացան. որովհետեւ առաջ իրարու թշնամի էին: Պիղատոս քահանայապետները ու իշ-խանները ու ժողովուրդը կանչեց, և ըսաւ անոնց. ա-ս մարդը ինծի բերիք հանեցիք ժողովուրդը մո-լորցուցնողի մը պէս, և ահա ձեր առջին դատաստանը տեսայ, ու յանցանք մը չի գտայ ա-ս մարդուն վրայ ա-տ ձեր ատոր վրայ ըրած չարախօսութիւններէն: Ո՛չ ալ Հերովդէս՝ որ ատիկայ անոր տանել տուի. ուստի՝ ատիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած չէ. անոր պատիժ մը տամ ու արձկեմ: Որովհե-տեւ ամէն մէկ տօնին պէտք էր մէկը անոնց արձը-կել: Եւ անոնք բոլոր բազմութեամբ կը պոռային ու կ'ըսէին. վերցուր ատիկայ՝ ու բարաբբան ար-ձկէ. որ ան քաղաքը եղած կռիւի մը ու մարդաս-պանութեան պատճառաւ բանտը դրուած էր: Պի-ղատոս նորէն սկսաւ խօսիլ, ինչու որ ինքը յիսուսը արձկել կ'ուզէր: Անոնք նորէն կը կանչէ ը-

տէրն ու կ'ըսէին. Խա՛չը հանէ ատիկայ։ Եւ ինքը իրեն սնդիսմ ըսաւ անոնց. Ինչ չարութիւն գործեց ասիկայ. ես ասոր վրայ մեռնելու յանցանք մը չի գտայ. ասոր պատիժ մը տամ ու արձակեմ։ Եւ ա- նոնք մեծ ձայնով կըստիպէին ու կ'ուզէին անիկայ խաչը հանել. և Եվեղբ կը ղբրանար անոնց ու քա- հանայապետներուն ձայնը։ Եւ պիղատոս հաւանու- թիւն տուաւ անոնց ուղածը ընելու։ Արաբբան արձակեց անոնց՝ որ խուովութեան ու մարդասպա- նութեան համար բանտը դրուած էր, որ անիկայ կ'ուզէին. բայց Յիսուսը անոնց կամացը մատնեց։ Երբոր անիկայ առին գացին, սիմոն կիւրենացի մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կուգար. և խաչը անոր վրայ դրին Յիսուսին ետեւէն բերելու։ Եւ ժողո- վուրդին բազմութիւնը անոր ետեւէն կ'երթար, ու կիներուն ալ՝ որ կ'ողբային ու կ'ափսոսային անի- կայ։ Դարձաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց. Երուսաղէմի աղջիկներ, իմ վրաս մի՛ լաք, հապա ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացէ՛ք։ Վասն- զի որ օրեր պիտի գան՝ որ ան ժամանակը պիտի ըսեն թէ՝ երանի՛ ամուլներուն ու ան փորերուն՝ որ չի ծնան, և ան ծիծերուն՝ որ կաթ չի տուին։ Ա՛յն ժամանակը պիտի սկսին ըսել լեռներուն՝ թէ ին- կե՛ք մեր վրայ, ու բլուրներուն՝ թէ մեզ ծածկե- ցէ՛ք։ Վասն զի թէ որ կանանչ փայտին ասանկ կ'ը- նեն, հապա չորին ինչ պիտի ըլլայ։ Ուրիշ երկու չարագործներ ալ բերին՝ որ անոր հետը սպաննեն։

Երբոր դողգոթա ըսուած տեղը գացին, հոն խաչը հանեցին անկէց. և ան չարագործներն ալ մէկը աջ կողմը և միւսը ձախ կողմը խաչեցին: Եւ Յիսուս ըսաւ. Հայր, թողուլթուն տուր ատոնց. ինչու որ ըրածնին չեն գիտեր: Եւ իր հանդերձները բաժանելու ժամանակը՝ վիճակ ձգեցին: Եւ ժողովուրդը կայնած կը նայէր. իշխաններն անոնց հետ ալնքը կը նախատէին ու կ'ըսէին. ուրիշները ապրեցուց, թող ինքզինքն ալ ապրեցունէ՝ թէ որ ատիկայ է քրիստոսը աստուծոյ ընտրեալ որդին: Զինուորներն ալ անկէց ծաղը կ'ընէին, դիմացը կուգային քացախ կուտային անոր՝ և կ'ըսէին. թէ որ դուն ես հրէաներուն թագաւորը՝ քու անձդ ազատէ: Եւ գիր մը գրուած էր իր վրան, յունարէն և դաղմատերէն ու եբրայեցերէն գրով, թէ՝ ասիկայ է հրէից թագաւորը: Այց ան կախուած չարագործներուն մէկը կը հայհոյէր անոր, և կ'ըսէր. դուն քրիստոսը չէս մի, ազատէ քու անձդ ու մեզ: Ընկերը պատասխան տուաւ անկէց և նախատով ու ըսաւ. դուն աստուածմէ չես վախնար՝ որ նոյն պատիժին մէջն ես: Եւ մենք իրաւ, մեր ըրածներուն արժանաւոր վճարքը կ'առնենքկոր. բայց ասիկայ մէկ դէշ բան մը չի գործեց: Եւ Յիսուսին ըսաւ. տէր, յիշեցիր քեզ, երբ որ քու թագաւորութիւնովդ կուգաս: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. իրաւ կ'ըսեմ քեզի. դուն այսօր իմ հետս դրախտին մէջ պիտի ըլլաս: Եւ ժամը վեցին ատեններն էր, ու բոլոր երկրին վրայ խաւար

եղաւ մինչեւ ժամը ինը. արեգակը խաւարեցաւ։ Եւ տաճարին վարագոյրը մէջ տեղէն պատռեցաւ։ Եւ Յիսուս բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ. Հայր, քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս. երբոր ըսաւ ասիկա, հոգին հանեց։ Եւ հարիւրապետը ան եղած բանները որ տեսաւ, աստուծոյ փառք տուաւ՝ և ըսաւ. իրաւցունէ ասիկա մարդը արդար էր։ Եւ բոլոր ժողովուրդը որ եկեր էին, ու կը տեսնային ան տեսարանը ու եղածնիրը, կուծքերնին ղարնտ-լով՝ ետ կը դառնային։ Անոնց իր ճանչուորներն ալ հեռուն կայներ էին. և ան կիներուն որ գալիլեայէն իր հետը եկեր էին՝ ան բաները կը տեսնային։

Ա.ՀԱԴ ՈՒՐԲԱԹ.

ՄԱՂԹԱՆԴ.

Անհնակա՛ն Աստուած, կը խնդրենք այս քու ընտանիքիդ վրայ գթութեամբ նայելու, որուն համար որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը չանձնառութեան եղաւ մատնուելու և անօրէններուն ձեռքը չանձնուելու ու խաչին վրայ մեռնելու, որ հիմայ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ ու հկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Անհնակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու Հոգիովդ եկեղեցւոյ բոլոր մարմինը կը կառավարուի ու կը սրբուի. Ընդունէ մեր աղաչանքները

ու պաղատանքները, որ կը մատուցանենք քու առ-
ջիդ քու սուրբ եկեղեցւոյդ մէջն ամէն աստիճանա-
ւոր սնձերուն համար. որպէս զի անոր ամէն մէկ
անդամը իր կոչմանը ու պաշտամանը մէջ կարծղ
ըլլայ ճշմարտապէս ու սրբութեամբ քեզի ծառայե-
լու, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհք-
ովը. Ամէն:

Ո՛վ բարեգութ Աստուած, դուն որ բոլոր մարդ-
կային ազգը ստեղծեցիր, և քու ստեղծածներուդ
մէկը չես անարգեր, և ոչ ալ մեղաւորին մահը կը
կամիս, հապա անոր ապաշխարելը ու ապրիլը. Ո-
ղորմէ բոլոր հրէաներուն, այլազգներուն, անհա-
ւատներուն և հերետիկոսներուն. և խափանէ բոլոր
անոնց տգիտութիւնը, սրտի յամառութիւնը և քու
խօսքերուդ արհամարհութիւնը. և ով ամենօրհ-
նեալ Տէր, ժողովէ անոնք քու տունդ՝ քու ոչխար-
ներուդ հօտին մէջ, որ ճշմարիտ խրատչէլացիներուն
հետ մէկ տեղ փրկուին, և մէկ հօտ ըլլան մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի մի միայն հովիւին տակը, որ
կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և
Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքեալ. Եբր. ժ. 1.

Օրէնքը գալու բարիքներուն շուքը ունէր, ու
ոչ թէ ան բաներուն կերպարանքը. տարուէ տարի
որ միշտ նոյն պատարագները կը մատուցանեն, կա-

րող էին ան մատուցանողները կատարել. Հապա Թէ չէ կը դադրէին մատուցանելէն, ինչու որ անգամ մը պաշտօնեաները սրբուած ըլլալով եղբը խղճմտանք մը չէին ունենար. այլ ամէն տարի անուշ նորէն մեղքերը կը յիշէին: Ինչու որ ան նուիրաշներուն ու ցուլերուն արիւնը չէր կրնար մեղքերը վերցունել: Անոր համար իր աշխարհ մտնալու ժամանակը կ'ըսէ. զոհեր ու պատարագներ չուզեցիր դուն. հապա ինծի մարմին մը հաստատեցիր. ողջակէզներուն ու մեղքի համար եղջերուն չի հաւնեցար: Ան ժամանակը ըսի Թէ ահա եկայ. դիրքերուն պատմուԹեանը մէջ ինծի համար գրուած է՝ քու կամքդ ընելու ոմն աստուած: Ան երը կ'ըսէ, Թէ՝ զոհերուն՝ ու պատարագներուն՝ ու ողջակէզներուն՝ ու մեղքի համար եղջերուն չի հաւնեցար ու չուզեցիր, որոնք օրէնքին պէս կը մատուցուէին: Յետոյ կ'ըսէ, ահա ես կուգամ քու կամքդ ընելու ոմն աստուած. առաջինը կը մերժէ՝ որ երկրորդը հաստատէ: Ուր ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին անգամ մը պատարագուելովը: Եւ ամէն քահանայապետ միշտ ան պաշտօնին մէջ կը կենայ. ու նոյն պատարագները շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք բնաւ կարող չեն մեղքերը մէկ դի վերցունելու: Այլ ասիկայ մեղքի համար մէկ պատարագ մը մատուցց, և յաւիտեան աստուծոյ աջ կողմը նստաւ: Եւ ասկէ ետեւ ինքը կ'սպասէ՝ մինչեւ որ իր թշնամիները իր ոտքին

տակը դրուին : Ինչու որ մէկ պատարագով մը յա-
ւիտեան կատարից ան սրբուածներըը : Այդ հոգին
սուրբ ալ մեղի կը վկայէ՝ առաջուց ըսնչէն ետեւ ,
թէ ասիկայ է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հայրերուն
հետ ան օրերէն ետեւ սիրտի ընեմ , կ'ըսէ տէրը .
իմ՝ օրէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի տամ՝ , և ա-
նոնց խորհուրդներուն մէջ պիտի գրեմ անոնք :
Ետքը կ'ըսէ թէ՝ անոնց մեղքերը և անոնց անօրէ-
նութիւնները ալ չի պիտի յիշեմ : Ասոր ուր որ
մեղքի թողութիւն է , ալ մեղքի համար պատարագ
պէտք չէ : Ապա ուրեմն եղբայրներ՝ համարձակու-
թիւն ունինք սուրբ տեղը մտնալու Յիսուսի արիւնո-
վը . մէկ նոր ու կենդանի ճամբով մը՝ որ բացուեցաւ
մեզի վարագուրին ձեռքովը՝ այսինքն իր մարմինովը .
և աստուծոյ տանը վրայ մէկ մեծ քահանայ մը ունե-
նալով , մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ լիցուն հա-
ւատքով , չար խիղճերէն սիրտերնիս լուանալով՝ ու
մարմիննիս սուրբ ջուրով մկրտելով : Հաստատ
բռնենք ան անշարժ յոյսին խոստովանութիւնը , ին-
չու որ հաւատարիմ է ան որ խոսք տուաւ : Եւ հոգ
տանինք մէկզմէկ սիրոյ ու բարեգործութեան յոր-
դորելու , և մէկ տեղ ժողվըվիլը չի թողունք , ինչ-
պէս որ ոմանք սովորած են . հապա իրար յորդո-
րենք , ու այնչափ ևվելօք՝ որչափ որ ան օրը մօտե-
ցած կը տեսնաք :

Այն ժամանակը պիղատոս Յիսուսը առաւ՝ ու ծե-
ծեց։ Եւ զինուորները փուշերէ թագ հինելով՝ անոր
գլուխը դրին, և իրեն ծիրանի լաթ մը հագուցին. և
կուգային անոր՝ ու կ'ըսէին. ողջ եղիր հրէից թա-
գաւոր. և անոր ապտակներ կը ղարնէին։ Պիղատոս
նորէն դուրս ելաւ և ըսաւ անոնց. ահա անիկայ
դուրս ձեզի կը բերեմ, որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ
մեղաս մը չեմ դտնար։ Յիսուս դուրս ելաւ, և ունէր
փուշերէ թագ՝ ու ծիրանի հանդերձ. և ըսաւ ա-
նոնց. ահա ատ մարդը ձեզի։ Ուրեմն երբոր քահանայապետնե-
րը և սպասաւորները երբոր անիկայ տեսան ձայներ-
նին վերուցին ու ըսին. խաչը հանի՝ խաչը հանի ա-
տիկայ. պիղատոս ըսաւ անոնց. ձեզի առէք ատիկայ,
ու ձեղմէ խաչը հանեցէք. ինչուս որ ես ատոր վրայ
յանցանք մը չեմ դտնար։ Հրէաները պատասխան
տուին անոր. մենք օրէնք ունինք, և մեր օրէնքին
նայելով պէտք է որ մեռնի, ինչուս որ իր անձը աս-
տուծոյ որդի ըրաւ։ Երբոր պիղատոս աս խօսքերը
լսեց՝ էլեւէլքը վախցաւ։ Դարձեալ մէյ մ'ալ պալատը
մտաւ, և ըսաւ Յիսուսին. ուսկիցից ես դուն. և Յի-
սուս պատասխան չի տուաւ անոր։ Պիղատոս ըսաւ
անոր. ինծի հետ չէն խօսիր, չէն գիտեր որ ես
իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու, և իշ-
խանութիւն ունիմ քեզ արձկելու։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ. դուն իմ վրայ ամենևին իշխա-
նութիւն մը չունէիր, թէ որ քեզի վերէն տրուած

չըլլար · անոր հասնիլ ան որ իս քեզի մատնից , անոր մեղքը էւելի մեծ է : Եւ անկէ ետեւ պիղատոս կ'ուզէր անիկայ արձկել · բայց հրէաներըը կը կանչէ-վըռտէին ու կ'ըսէին · Թէ որ ատիկայ արձկես՝ կայսրին բարեկամը չես · ամէն ով որ ինքըզինքը թագաւոր կը կանչէ , կայսրին հակառակ է : Այլ պիղատոս երբոր աս խօսքերը լսեց , դուրս հանեց յիսուսը · և նստաւ բեմին վրայ , ան տեղը՝ որ քարայատակ կ'ըսուէր , ու երբայեցերէն կապպաթա : Ատկի ուրբաթ օրն էր · ու ժամը վեցին առեն-ներն էր , և հրէաներուն ըսաւ · ահա ձեր թագաւորը ձեզի : Եւ անոնք կը կանչվըռտէին , վերցուր մեր մէջէն՝ վերցուր մեր մէջէն , և ատիկայ խաչը հանէ : Պիղատոս ըսաւ անոնց · ես ձեր թագաւորը խաչը պիտի հանեմ · պատասխան տուին քահանայապետները · մենք կայսրէն չի զատ թագաւոր չունինք : Այն ժամանակը անիկայ անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի : Եւ անոնք անիկայ առած կը տանէին , ու խաչափայտը ինքիրմէն վերուցեր էր , և դագաթան ըսուած տեղը կ'ելլէր , որ երբայեցերէն գողգոթա կ'ըսուի · հոն անիկայ խաչը հանեցին · և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ դիէն , ու մէջ տեղը յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց պիղատոս , ու խաչին վրայ դրաւ · և գրուած էր , յիսուս նազովրեցի՝ թագաւոր հրէից : Հրէաներէն շատերը ան տախտակը կարդացին , ինչու որ քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ յիսուս խաչուեցաւ · և

գրուածք էր երրայեցերէն, դաղմատերէն և յունա-
րէն: Երէից քահանայապետները պիղատոսի ըսին.
մի՛ գրեր Թագաւոր Հրէից, հապա թէ ինքը ըսաւ՝
Թագաւոր եմ Հրէից: Պիղատոս պատասխան տուաւ.
ինչ որ գրեցի նէ՝ գրեցի: Յայց զինուորները երբոր
յիսուսը խաչը հանեցին. անոր լաթերը առին՝ ու
չորս բաժին ըրին, ամէն մէկ զինուորին բաժին մը.
միայն թէ շապիկը՝ որովհետեւ առանց կարի էր
վերէն՝ի վար բոլորը հիւսուածք. իրարու ըսին. ա-
տիկայ չի պատռենք, հապա վիճակ ձգենք ատոր
վրայ՝ որի որ ելլէ. որ ան գրուածքը կատարուի՝ որ
կ'ըսէ. իմ լաթերս մէջերնին բաժնեցին, ու շապի-
կիս վրայ վիճակ ձգեցին: Զինուորները ասանկ բանը
ըրին: Եւ յիսուսի խաչին քովը կայներ էին իր մայ-
րը, և մօրը քոյրը մարիամ՝ կղեովպային կինը, ու
մարիամ մադդաղենացին: Յիսուս երբոր իր մայրը
տեսաւ և ան սիրելի աշակերտը՝ որ մօտը կայնած
էր, ըսաւ մօրը. կնի՛կ՝ ահա քու որդիդ: Ետքը ա-
շակերտին ըսաւ, ահա քու մայրդ. և ան ժամանա-
կէն անիկայ իր քովը առաւ: Ա՛նկէ ետեւ երբոր յի-
սուս գիտցաւ թէ ամէն բան կատարեալ է, որ ան
գրուածքն ալ կատարուի, ըսաւ. ծարա՛ւ եմ: Եւ
հոն քացախով լեցուն աման մը կար. անոնք ալ
սպունգ մը քացախով թաթխած լեղիին հետ՝ ղո-
պայի մշտիկին վրայ փաթթած՝ անոր բերանը
տուին: Յիսուս երբոր քացախով լեղին առաւ՝ ը-
սաւ. ամէն բան կատարուեցաւ. և գլուխը ծռելով

Հոգին աւանդեց : Նոյց Հրէաները՝ որովհետեւ ուր-
քան էր, որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ
մնան մինչեւ շաբաթ օրը . ինչու որ ան շաբաթ օրը
մեծ օր էր . պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց ծուն-
կերը ջարդեն ու վերցուին : Զինուորները եկան՝ ու
առջինին ծունկերը ջարդեցին, անանկ ալ միւսինը՝
որ անոր հետ խաչը եղած էր : Նոյց երբոր Յիսուսին
եկան՝ ու տեսան որ արդէն ինքը մեռած էր . անոր
ծունկերը չի ջարդեցին . հապա զինուորներէն-
մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց . ու շուտ մը ա-
րիւն ու ջուր ելաւ : Եւ ան որ տեսաւ՝ վկայեց, և ա-
նոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ
ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք հաւատաք : Այս բանը ե-
ղաւ՝ որ կատարուի ան գրուածքը, Թէ անոր ոսկորը
չի պիտի փշրուի : Եւ դարձեալ միւս գիրը կ'ըսէ,
Թէ անոր պիտի նային անոնք՝ որ անիկայ խոցեցին :

Զատկի Հոկման Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Պարդեւք ո՛վ Տէր, որ ինչպէս որ մեր Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ մահուամբը մըր-
տուեցանք, անանկ ալ մեր առլականալ ցանկու-
թիւնները ուրանալով անոր հետ թաղուինք . և որ
գերեզմանին ու մահուան դուռնէն անցնելով կա-
րող ըլլանք մեր ուրախալի յարութեանը ժամանե-
լու, քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-

տոսի արժանաւորութեամբը, որ մեզի համար մեռաւ, թաղուեցաւ ու յարութիւն առաւ. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. գ. 17.

Աղէկ է բարեգործներուն՝ թէ որ ուզեն աստուծոյ կամքին պէս չարչարուիլ, քան թէ չարագործներուն: Պատճառն որ քրիստոս ալ մեղքի համար անգամ մը ձեր վրայ մեռաւ, արդարը անարդարներուն վրայ, որ ձեզ աստուծոյ մօտեցունէ. որ ինքը թէպէտ մարմինով մեռաւ, բայց հոգիով կենդանի է: Որով գնաց քարոզեց ան հոգիներուն՝ որ բանտին մէջն էին. որոնք ժամանակ մը ապըստամբ էին, երբ որ աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը ներէր անոնց նպէին օրերը. երբոր տապանը կը շինուէր. որուն մէջ քիչերը՝ այսինքն ութը հոգի ջուրէ ապրեցան: Որ նոյն օրինակին պէս մկրտութիւնը ձեզ ալ պիտի ապրեցունէ. չէ թէ մարմինին աղտը մէկ դի հանելով, հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ աստուած յիսուս քրիստոսի յարութեամբը. որ աստուծոյ աջ կողմն է՝ երկինքը գացած. հրեշտակները ու իշխանութիւնները ու զօրութիւնները իրեն հնազանդած:

Ս. Աւետարան. Մ-դէ. իէ. 57.

Երբոր իրիկուն եղաւ, արիմաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ, որուն անունը յովսէփ էր, որ ինքն ալ յիսուսի աշակերտ էր: Ասիկայ պիղատոսին

գնաց, յիսուսի մարմինը խնդրեց. ան ժամանակը պիղատոս հրաման ըրաւ որ մարմինը տան: Եւ յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւներով փաթթեց, ու նոր գերեզմանի մը մէջ դրաւ՝ որ քարէ փորեց. և գերեզմանին դուռը գոցելու մէկ մեծ քար մը դրաւ տորցուներով՝ գնաց: Ան էր մարիամ մագդաղենացին՝ և միւս մարիամը, գերեզմանին դիմացը նըստած: Եւ վաղուան օրը՝ որ ուրբաթէն ետեւ է, քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողվ ըվլեցան պիղատոսին քով, և ըսին. տէր, միտքերնիս եկաւ որ ան մոլորեցուցիչը իր ողջ եղած ժամանակը կ'ըսէր թէ՝ իրեք օրէն ետեւ յարութիւն կ'առնեմ: Ուստի հրաման ըրէ որ մինչեւ իրեք օր գերեզմանին հոգ տանին. չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերանց գան անիկայ գողնան, ու ժողովուրդին ըսեն, թէ մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու ետքի մոլորութիւնը առջինէն դէշ ըլլայ: Պիղատոս ըսաւ անոնց. դուք զինուորներ ունիք, դացէք զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք: Եւ անոնք դացին գերեզմանին զգուշացան, ու զինուորներուն հետ քարը զմռուեցին:

Ձատկի Օրը.

Առտուան Աղօթքի ժամանակը պիտի երգուի կամ ըսուի այս հետեւեալը, Եկեայք ընծայութիւք Սաղմոսին տեղը.

Քրիստոս մեր Ձատկի գառը մեղի համար զոհուեցաւ.

Ուրեմն այս տօնախմբութիւնը կատարենք. չէ

թէ հին խմորովը, ու չէ թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորովը. հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան էն խմորած հացովը. Ա. Կոր. ե. 7, 8:

Ի Քրիստոս մեռնելներէն յարութիւն առաւ, ասկէ ետեւ ալ էն մեռնիր, և մահը անոր վրայ ալ էն տիրեր:

Վասն զի ան որ մեռաւ՝ անդամ մը մեղքի համար մեռաւ. և ան որ կենդանի է՝ կենդանի է աստուծոյ:

Ընանկ ալ դուք ձեր անձը մեղքին մեռած սեպեցէք, ու աստուծոյ կենդանի մեր տէր յիսուս քրիստոսով. Հռովմ. գ. 9, 10, 11:

Ի Քրիստոս մեռնելներէն յարութիւն առաւ. ու ննջեցեալներուն առաջին պտուղը եղաւ:

Ինչու որ մարդով եղաւ մահը. և մարդով մեռնելներուն յարութիւնը:

Ինչպէս որ ադամով ամէնքը կը մեռնին. անանկ ալ քրիստոսով ամէնքը պիտի ողջննան. Ա. Կոր. ժե. 20, 21, 22:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակալ Աստուած, որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան

յաղթեցիր, և մեղի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր։ Խոնարհեա՛լ կ՚աղաչենք, որ՝ ինչպէս նախաժամանելով քու մասնաւոր շնորհդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես. անանկ ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ լարի վրայ ճաններու հասցունենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մեկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքեալ. «Կողս». գ. 1.

Եթէ որ քրիստոսի հետ յարութիւն առիք, ապա ուրեմն վերինը խնդրեցէք, ուր որ քրիստոս աստուծոյ աջ կողմը կը նստի. ան վերինը մտմտացէք, չէ թէ ասիկայ՝ որ երկրիս վրայ է։ Վասն զի մեռաք՝ ու ձեր կեանքը քրիստոսով աստուծոյ քով պահուած է։ Երբոր քրիստոս ձեր կեանքը յայտնուի, ան ժամանակը դուք ալ փառքով անոր հետ պիտի յայտնուիք։ Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները սպաննեցէք. մեկ դի ձգեցէք պոռնկութիւնը, պղծութիւնը, աղտեղութիւնը, չար ցանկութիւնը ու ագահութիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է. ասոնց պատճառով աստուծոյ բարկութիւնը անհաւանութեան որդիքներուն վրայ կուգայ, որոնց մէջ ժամանակ մը դուք ալ կ՚երթայիք, երբոր անոնց մէջ կ՚ապրէիք։

Ս. Աւետարան. Յովհ. ի. 1.

Ա՛ՀԿՇԱԲԹԻ օրը մարիամ մադդաղենացին առաւտուանց արշալոյսին դերեզմանը կուգայ, ու կը տեսնայ որ քարը դերեզմանին դուռնէն վերցուած էր: Եօթը կը վազէ կուգայ սիմոն պետրոսին և միւս աշակերտին՝ որ յիսուս կը սիրէր, և կ՚ըսէ անոնց. տէրը ան դերեզմանէն վերուցին, և չեմ գիտեր ուր դրին անիկայ: Ելաւ պետրոս և միւս աշակերտը՝ ու գերեզմանը կուգային: Երկուքն ալ մէկ տեղ կը վազէին. և միւս աշակերտը շուտ մը պետրոսէն առաջ վազեց անցաւ, ու առաջ դերեզմանը եկաւ: Եւ ծռելով տեսաւ որ կտաւները հոն կեցեր էին, բայց ինքը ներս չէ մտաւ: Սիմոն պետրոս ալ հասաւ՝ որ անոր ետեւէն կուգար. և դերեզմանը մտաւ ու տեսաւ կտաւները՝ որ հոն կեցեր էին. և վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր, միւս կտաւներուն հետը չէր, հապա ծալած մէկ դի մը դրած էր: Ն՚ն ժամանակը միւս աշակերտն ալ մտաւ, որ առաջ դերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց: Ինչու որ անոնք գիրքերը դեռ չէին գիտեր, որ պէտք է անոր մեռելներէն յարութիւն առնել: Ն՚շակերտները նորէն մէկալներուն քով դացին:

Զատկի Երկուշաբթի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ն՚մենակալ Ն՚ստուած, որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուսի Ք՚րիստոսի մկնորդութեամբը մահուան

յաղթեցիր, և մեղի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր. Խոնարհ[ա]բար կ'աղաչենք, որ ինչպէս նահատամանելով քու մասնաւոր ընտրեալդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես. անանկ ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախճաններու հասցունելնիք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ժ. 34.

Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու ըսաւ. ճշմարիտ գիտեմ, որ աստուածոյ քով ակնառութիւն չկայ. հապա ամէն ազգի մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ՝ ու արդարութիւն կը գործէ, անոր ընդունելի է: Ան խօսքը իսրայէլի որդւոցը խրկեց՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը խաղաղութիւն աւետարանելու, ասիկայ է ամէնուն տէրը: Դուք ձենէ դիտէք ան խօսքը՝ որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ գալիլեայէն սկսած ան մկրտութենէն ետեւ՝ որ յովհաննէս քարոզեց: Յիսուսը որ Նազարէթէն էր՝ աստուած օծեց անիկայ Հոգւով սրբով ու զօրութեամբ. որ կը պտըտէր բարիք ընելու, և սատանայէն բռնուածները բժշկելու. ինչու որ աստուած անոր հետ էր: Եւ մենք կը վկայենք ան ամէն բաներուն՝ որ Հրէաստանի երկրին ու Երուսաղէմի մէջ ըրաւ. որ ինքն ալ փայ-

տէն կախած մեռուցին : Աստուած անիկայ երրորդ օրը յարոյց , ու յայտնեց անիկայ . չէ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեղի վկաներուս՝ առաջուց աստուածմէ ընտրուածներուս . որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ , իր մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետքը : Եւ պատուիրեց մեղի ժողովուրդին քարոզելու ու վկայութիւն տալու , թէ անիկայ է աստուածմէ սահմանուածը՝ կենդանիներուն ու մեռելներուն դատաւորը : Անոր բոլոր մարգարէները կը վկայեն , թէ ամէն անոր հաւատացողները անոր անունովը մեղաց թողութիւն կ'ընդունին :

Ս . Աւետարան . Ղ-է . խդ . 13 .

Ահա անոնցմէ երկուքը այն օրը դեղ մը կ'երթային , որ երուսաղէմէն հարիւր վաթսուն ասպարէզ հեռու էր , ու անոր անունը էմմաուս էր : Եւ անոնք միկղմիկու հետ բոլոր այն եղած բաներուն վրայ կը խօսէին : Եւ եղաւ որ անոնց խօսելու ու վէճ ընելու ժամանակը՝ յիսուս ինքն ալ մօտեցաւ՝ ու հետերնին կ'երթար : Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին՝ որ ղինքը չէի ճանչնան : Եւ ըսաւ անոնց . ի՞նչ է այն խօսքերնիդ՝ որուն համար իրարու հետ վէճ կ'ընէք քալած ատեննիդ , ու տրտմած էք : Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը կղէոպաս էր , և ըսաւ անոր . դուն մինակ մնացեր ես երուսաղէմի մէջ , որ աս օրերս հոն եղածները չես գիտեր : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . ի՞նչ , և անոնք ըսին .

Նազովրեցի յիսուսին համար, որ մարդարէ մարգ մը եղաւ՝ զօրաւոր գործքերով ու խօսքերով աս տուածոյ և բոլոր ժողովուրդին առջեւ: Ինչպէս քա հանայապետները ու մեր իշխանները անիկայ մա հուան դատաստանին մատնեցին՝ ու խաչը հանեցին անիկայ: Ինք կը յուսայինք թէ՝ ան է որ իսրայէլը պիտի ազատէ. և աս ամէն բաներուն վրայ աս եր րորդ օրն է՝ որ ան բանը եղաւ: Նաև մեր մէջէն քա նի մը կիներ ալ մեզ զարմացուցին. որ անոնք առտուանց կանուխ գերեզմանը գացին, ու անոր մարմինը չի գտան. եկան ու ըսին, թէ հրեշտակնե րու երեւոյթ ալ տեսան, որոնք անոր համար ըսեր էին թէ ողջ է: Եւ մենք ոմանք գերեզմանը գացին, ու անանկ գտան՝ ինչպէս որ ան կիներն ըսին. բայց զինքը չի տեսան: Եւ ան ըսաւ անոնց. ո՛վ ան միտներ ու սրտով թմրածներ ամէն ան բաներուն հաւատալու, որ մարգարէները խօսեցան: Ո՞չ որ ան բաները պէտք էր քրիստոսի քաշել, ու իր փառ քը մտնալ: Եւ սկսեց մովսէսէն ու բոլոր մարգա րէներէն կը մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած է: Երբոր ան գեղին մօտեցան՝ ուր որ կ՚երթային, ինքն ալ կը ըլլուներ որպէս թէ հեռու տեղ մը պիտի երթայ: Բայց զինքը բռնեցին ու ըսին. մեր քովը կեցիր, ինչու որ իրիկուն է, և օրուան ժամանակը անցած է, ու հոն մտաւ անոնց հետ մնալու: Եւ եղաւ որ երբոր ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ, հացը առաւ՝ օրհնեց,

կտրեց ու տուաւ անոնց : Եւ անոնց աչքերը բացուեցան , ու ղինքը ճանչցան . և ինքը աներեւոյթ եղաւ անոնցմէ : Եւ մէկզմէկու կ'ըսէին . չէ՞ որ սիրտերնիս ալ ներսիդինիս կը ճմլուէին՝ երբոր ճամբան մեր հետ կը խօսէր . ու երբոր դիրքերը մեզի կը մեկնէր : Եւ նոյն ժամուն ելան երուսաղէմ դարձան , ու տասնըմէկը մէկ տեղ ժողվըլված , և անոնց հետ եղողները : Եւ ըսին՝ թէ իրաւցունէ տէրը յարութիւն առաւ , ու սիմոնին երեւցաւ : Եւ իրենք պատմեցին ճամբուն վրայ եղածները , և թէ ինչպէս ինքզինքը յայտնեց հացը կտրելու ժամանակը :

Ջատկի Երեքշաբթի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ամենակալ Աստուած , որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան յաղթեցիր , և մեզի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , որ՝ ինչպէս նախաժամանելով քու մասնաւոր շնորհդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես . անանկ ալ անունք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախճաններու հասցունենք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Գործք Առաքելոց · ԺԳ · 26 ·

Արդիւկ եղբայրներ՝ աբրահամու ցեղին որդիքը, և անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են · այս փրկութեան խօսքը ձեզի խրկուեցաւ : Հայց երուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները անիկայ չի ճանչցան, ու մարգարէներուն խօսքերը, որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարդային՝ դատապարտելով կատարեցին : Եւ մէկ մահուան պատճառ մը չի գտնալով, պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպաննեն : Եւ երբոր անոր համար գրուածներուն ամէնը կատարեցին, փայտէն վար իջեցուցին՝ գերեզմանը դրին : Հայց աստուած անիկայ մեռելներէն յարոյց · որ շատ օր երեւցաւ անոնց, որ իր հետը գալիլեայէն երուսաղէմ եկեր էին, որոնք հիմայ անոր վկաներն են ժողովուրդին առջին : Մենք ալ ձեզի աւետիս կուտանք ան խոստումը՝ որ մեր հայրերուն եղած էր : Որ անիկայ աստուած մեր վրայ կատարեց՝ որ անոնց զաւկիրներն ենք, յիսուսը յարուցանելով, ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն ալ գրուած է · դուն իմ որդիս ես, ես քեզ այսօր ծնայ : Եւ որ անիկայ մեռելներէն յարոյց, ու մէյ մ՝ ալ սպականութեան չի պիտի դառնայ, ասանկ կ՝ըսէ · թէ՝ դաւիթին հաւատարիմ սուրբ խոստմունքները ձեզի պիտի տամ : Ինչոր համար ուրիշ տեղ մըն ալ կ՝ըսէ · քու սուրբիդ ապականութիւն տեսնալ տալու չես : Հայց դաւիթ իր ազգին մէջ ծառայութիւն ըրաւ, ու աստուծոյ կամքովը մեռաւ, և իր հայրե-

բուն քովը դրուեցաւ, ու ապականութիւն տեսաւ։ Նայց անիկայ որ աստուած յարոյց՝ ապականութիւն չի տեսաւ։ Յայտնի ըլլայ ձեզի մարդիկ եղբայրներ, որ ասով ձեզի մեղաց թողութիւն կը քարոզուի. և ան ամէն բանէրէն՝ որ մովսէսին օրէնքովը չի կրցիք արդարանալ, ասով ամէն հոլ որ հաւատայ կ'արդարանայ։ Զգոյշ կեցէք՝ որ չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մարգարէներուն մէջ ըսուած է։ Նայեցէք քամահրողներ՝ և զարմացէք ու ոչնչացէք. ինչու որ ձեր օրերը գործ մը պիտի գործեմ, գործ մը՝ որուն չի պիտի հաւատաք, թէ որ մէկը ձեզի պատմէ։

Ս. Աւետարան. Ղուկ. կդ. 36.

Յիսուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջը և ըսաւ անոնց. խաղաղութիւն ձեզի, ես եմ մի վախնաք. Նայց անոնք զարհուրելով կը վախնային, և կը կարծէին թէ հոգի մը տեսան։ Եւ ըսաւ անոնց. ինչո՞ւ կը շփոթիք, և ինչո՞ւ ձեր սրտին մէջ խորհուրդներ կ'ելլեն։ Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս, որ ես ան եմ. բունեցէք իս ու նայեցէք. ինչու որ ոգին մարմին ու ոսկորներ չունի. ինչպէս որ ինձ կը տեսնաք՝ որ ունիմ։ Եւ ասիկա ըզրուցելով ձեռքերնին ու ոտքերնին ցոյց անոնց։ Եւ երբ որ խնտութենէն դեռ չէին հաւատար, ու զարմացած էին, ըսաւ անոնց. ուտելիք բան մը ունիք հոս։ Եւ անոնք կտոր մը խորոված ձուկ՝ ու մեղրի խո-

բիսխա տուին։ Եւ առաւ կերաւ անոնց դիմացը, ու
Էլիեզերը անոնց տուաւ, և ըսաւ անոնց. սյս բա-
ներն էին որ Տէրն որ ձեզի խօսեցաւ՝ երբոր ձեր քովն էի,
թէ՝ պէտք է որ մովսէսի օրէնքներուն ու մարգա-
րէներուն ու սաղմոսներուն մէջ ինծի համար գը-
րուածները կատարուին։ Ան ժամանակը անոնց
միտքը բացաւ դիւքերը իմանալու։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց, թէ՝ ասանկ պէտք էր քրիստոսի չարչարուիլ,
ու երրորդ օրը մեռնիլներէն յարութիւն առնել. և
անոր անունովը մեղաց ապաշխարութիւն ու թո-
ղութիւն քարոզուիլ ամէն աղգերուն մէջ՝ երուսա-
ղէմէն սկսած։ Եւ դուք աս բաներուն վկաներն էք։

Զատիկէն հետեւի Առաջին Կիրակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ը.

Ամենակարող Հայր, որ քու միածին Որդիդ
տուիր մեր մեղքերուն համար մեռնելու և յարու-
թիւն առնելու մեր արդարութեանը համար. Հը-
նորհէ որ չարութեան ու անիրաւութեան խմորը
մէկ դի նետելով, կարող ըլլանք միշտ կեանքի ու
ճշմարտութեան սրբութիւնով քեզի ծառայելու
քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւո-
րութեամբը. Ամէն։

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. ե. 4.

Ամէն ով որ աստուծմէ ծնած է՝ աշխարհին կը
յաղթէ. և ասիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին

կը յաղթէ, մեր հաւատքը: Եւ ո՞վ է աշխարհին յաղթողը, չէ թէ ան՝ որ կը հաւատայ թէ յիսուս որդի աստուծոյ է: Այսիկայ՝ որ եկաւ ջուրով հոգիով ու արիւնով յիսուս քրիստոս. չէ թէ միայն ջուրով, հապա արիւնով ու ջուրով. և հոգին է՝ որ կը վկայէ, ինչու որ հոգին է ճշմարտութիւնը: Վասն զի երեք են որ երկինքը կը վկայեն, հայր, բանը, ու սուրբ հոգին. և ասոնք երեքը մէկ են: Եւ երեք են որ կը վկայեն երկրի վրայ, հոգի, ջուր, և արիւն. և ան երեքը մէկ են: Եթէ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է. ասիկայ է աստուծոյ վկայութիւնը, որ իր որդուին վրայ վկայեց: Որ որ աստուծոյ որդուին կը հաւատայ, այս վկայութիւնը իր վրան ունի. ան որ աստուծոյ որդուին չի հաւատար, սուտղրուց կ'ընէ անիկայ. ինչու որ չի հաւատար ան վկայութեանը, որ աստուած իր որդուին վրայ վկայեց: Եւ ասիկայ է ան վկայութիւնը, որ աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ. և ասիկայ ան կեանքն է՝ որ իր որդուին մէջն է: Որ որդին կ'ընդունի, կեանքն ալ կ'ընդունի. և որ որդին չընդունիր, կեանքն ալ չընդունիր:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ի. 19.

Կիրակաթին օրը իրիկուն էր՝ և դուռներն ալ գոց, ուր որ աշակերտները հրէից վախուն մէկ տեղ ժողվըվըած էին: Յիսուս եկաւ՝ ու անոնց մէջը կայ-

նեցաւ, և ըսաւ անոնց. ողջո՛յն ձեզի: Երբոր ասի-
կայ ըսաւ, ձեռվընները ու իր կուշտը ցըցուց անոնց.
աշակերտնեըն ալ ուրախացան երբոր տէրը տեսան:
Նորէն անոնց ըսաւ. ողջո՛յն ձեզի. ինչպէս որ Հա՛
Հայրս ինծ խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ: Եւ ասը որ
ըսաւ՝ փչեց անոնց և ըսաւ. առէ՛ք Հոդին սուրբը:
Ո՛վ որ մեկուն մեղքը թողուք՝ թողուած ըլլայ ա-
նոնց. և թէ որ մեկունը արդիլէք՝ արդիլուած ըլլայ:

Ձատիկէն ետեւի Երկրորդ Կիրակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ամենակալ Աստուած, որ քու միածին Որդիդ
Հնորհեցիր մեզի էջ թէ միայն մեղքի համար պատա-
րագ մը՝ հապա նաև բարի վարքի օրինակ մը ըլլա-
լու. Պարգեւէ մեզի ան հնորհքը, որ միշտ գոհու-
թիւնով ընդունինք ան իր անգին բարեգթութիւ-
նը, ու նաև ամէն օր ջանք ընենք անոր սուրբ կեան-
քին ճամբուն մէջ քալելու, մեր Տէր Յիսուս Քրի-
ստոսի հնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թ.—ՂԲ. բ. 19.

Ասիկայ աստուածմէ հնորհք մըն է, թէ որ մեկը
բարի մտքով անիրաւութեամբ նեղութիւն-
ներուն համբերէ: Ի՞նչ ըսել կ'ուզես, երբոր մեղք գործելու ըլլաք՝ տանջուիք ու համ-
բերէք. հապա թէ որ բարիք գործելու ըլլաք՝ բար-

էարուխք ու Համբերէք, անիկայ աստուածմէ շնորհք մըն է: Ալ ասն պէս դուք աս բանին կանչուեցաք. ինչու որ քրիստոս ալ ձեղի համար մեռաւ, ու ձեղի օրինակ թողուց՝ որ անոր շաւիղին հետեւիք: Որ ինքը մեղք մը չէի գործեց, և անոր բերանը խաբէութիւն մը չէի գտնուեցաւ: Որ կը բամբասուէր՝ և ինք նախատէնը չէր բամբասէր. կը չարչարուէր, ու ոխ չէր պահէր. հապա իրաւունք պահող դատաւորին կը մատնուէր: Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչին վրայ վերուց. որ ան մեղքերէն ազատինք, ու արդարութեան հետը ապրինք. որ իր խոցերովը մենք բժշկուեցանք: Ինչու որ մոլորած ոչխարներու պէս էիք, բայց հիմայ ձեր հոգիին հովիւին ու տեսուչին դարձաք:

Ս. Աւետարան. Ցոյն. ժ. 11.

Ես եմ բարի հովիւը. բարի հովիւը իր կեանքը ոչխարներուն վրայ կը դնէ: Իսկ վարձկանը՝ որ հովիւ չէ, և ոչխարները իրը չեն, երբոր կը տեսնայ գայլը՝ որ կուգայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. և գայլը կը յափշտակէ անոնք ու կը ցրուէ: Ինչու որ ինքը վարձկան է, և իր հոգը չէ ոչխարներուն համար: Ես եմ բարի հովիւը, և կը ճանչնամ իմիններս, ու կը ճանչցուիմ իմիններէս: Ինչպէս որ Հայրը զիս կը ճանչնայ, ես ալ զիտեմ Հայրը, և իմ կեանքս ոչխարներուս վրայ կը դնեմ: Եւ ես ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որ աս բակէն չեն. անոնք ալ

պէտք է ինձի որ հոս բերեմ, և իմ ձայնս պիտի լսեն ու մէկ հօտ ու մէկ հովիւ պիտի ըլլան :

Զատկէն ետեւի Երրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ քու ճշմարտու-թեանդ լոյսը մոլորեալներուն կը շնորհես, որոնք քու արդարութեանդ ճամբուն մէջ կը դառնան. Շնորհէ որ Քրիստոսի կրօնքին միաբանութեանը մէջ հաստատուածները հրաժարին ան իրենց դա-ւանութեանը հակառակ գործքերէն, և բոլոր անոր յարմար բաներուն հետեւին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. բ. 11.

Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ, պանդուխտներու և օտա-րականներու պէս հեռու կեցէք մարմնաւոր ցան-կութիւններէն, որ հոգիներուն դէմ կը պատերազ-մին: Հեթանոսներուն մէջ պարկեշտ վարք ունե-նալով, որ ինչ բանի մէջ ձեզ չարագործներու պէս բամբասեցին նէ՝ ձեր բարի գործքերը տեսնալով փառաւորեն զաստուած այցելութեան օրը: Հնա-զանդեցէք ամէն մարդկային ստեղծուածներու տէ-րոջը համար. թէ որ թագաւորին՝ որպէս թէ մեծ մէկու մը: թէ որ դատաւորներու՝ որպէս թէ անկէ խրկուածներուն, չարագործներուն վրէժխնդրու-

թևանը ու բարեդործնելուն դուխութեանը համար։ Ա՛յն ղի աստուածոյ կամքը ասանկ է. որ բարեդործնելը պատանծացուննեն անդգամ մարդոց տգիտութիւնը։ Ուղղտի պէս ըլլալով, ու չէ թէ աղատութիւնը չարադործութեան ծածկոցի մը պէս ընդունելով. հապա աստուածոյ ծառանելու պէս։ Ումինքը պատուհոցէք. եղբայրսիրութիւնը սիրեցէք։ Աստուածմէ վախցէք. թագաւորնները պատուհոցէք։

Ս. Աբետարան. Ցուդ. ժգ. 16.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. քիչ մը ժամանակէն ալ իս չեմ պիտի տեսնաք. ու ետքը քիչ մըն ալ իս պիտի տեսնաք, և նս ալ Հօրս կ'երթամ։ Աշակերտներէն ոմանք մէկզմէկու կ'ըսէին. ի՞նչ է ասիկայ՝ որ մեզի կ'ըսէ՝ թէ քիչ մը ժամանակէն ալ իս չեմ պիտի տեսնաք. և նորէն քիչ մըն ալ իս պիտի տեսնաք, և թէ՝ նս Հօրս կ'երթամ։ Եւ կ'ըսէին, ի՞նչ պիտի ըլլայ ան քիչ մըն ալ ըսելը. չենք գիտեր ի՞նչ կը խօսի։ Յիսուս իմացաւ որ իրեն հարցունել կ'ուզէին, և ըսաւ անոնց. քիչ մը ժամանակէն իս չեմ պիտի տեսնաք, և նորէն քիչ մըն ալ իս պիտի տեսնաք ըսելը մէջերնիդ կը հարցունէքկոր։ Ա՛շմարի՞տ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ դուք պիտի լաք ու ողբաք. բայց աշխարհ պիտի խնդայ. դուք պիտի տրտմիք, բայց ձեր տրտմութիւնը ուրախութեան պիտի փոխուի։ Կնիկ մը երբոր ծնանի՝ ինքը տրտմութիւն կ'ունենայ, ինչու որ իր ժամը հասած

է. բայց երբոր կը ծնանի ղաւակը, ալ նեղութիւնը չի յիշեր ուրախութենէն, որ աշխարհ մարդ մը ծնաւ: Եւ դուք հիմայ տրտմութիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնամ, ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան. և ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեննէ չի պիտի հանէ:

Ջատկէն ետեւի Երրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆԱ.

Ամենակարող Աստուած, որ դուն միայն կարող ես կառավարել մեղաւոր մարդոց անսանձ կամքերը ու յուժարութիւնները. Հնորհէ քու ժողովուրդիդ որ քու պատուիրանքներդ սիրեն և քու խոստումնքներուդ փափաքին, որ աշխարհիս անհամար և բազմօրինակ փոփոխմունքներուն մէջ սրտերնիս ապահով հոն ըլլայ, ուր որ ճշմարիտ ուրախութիւնները կը գտնուին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ. ա. 17.

Ամէն բարի տուրքերը՝ և ամէն կատարեալ պարգեւները վերէն են, լուսոյ հօրմէն կ'իջնան. որ անոր մէջ ոչ փոփոխութիւն կայ՝ և ոչ դառնալու շուք մը: Իր կամքովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը՝ որ մենք իր ստեղծուածներուն առաջին պտուղը ըլլանք: Գիտցէք իմ սիրելի եղ-

բայրներս, ամէն մարդ թո՛ղ արագ ըլլայ լսելու, և ծանր՝ խօսելու, և ծանր՝ բարկանալու: Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը աստուծոյ արդարութիւնը չի կատարեր: Ուր անով բոլոր աղտեղութիւնը ու չարութեանց էվէլցուքները ա՛կ դի ձգելով՝ հեղութիւնով ընդունեցէ՛ք ան ցանուած խօսքը, որ կրնայ փրկել ձեր հոգիները:

Ս. Աւետարան. Ցէ՛. ժզ. 5.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. Հիմայ ես իս խրկողին քովը կ՚երթամ, ու ձեննէ մէկը չի հարցուներ ինծի՝ թէ որո՞ւր կ՚երթաս: Հայց որովհետեւ այս բաները ձեղի խօսեցայ, տրտմութիւնը ձեր սիրտերը լեցուց: Սակայն ես ճշմարիտը կ՚ըսեմ ձեղի. աղէկ է ձեղի՝ թէ որ ես երթամ. ինչու որ թէ որ ես չերթամ, մխիթարիչը ձեզի չի դար. հապա թէ որ երթամ՝ անիկայ ձեղի կը խրկեմ: Եւ ան որ գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ, մեղքի համար՝ ու արդարութեան համար՝ և դատաստանի համար: Մեղքի համար՝ որ ինծի չի հաւատացին: Արդարութեան համար՝ որ ես իմ հօրս քովը կ՚երթամ, ու ալ իս չէք տեսնար: Դատաստանի համար՝ որ այս աշխարհիս իշխանը դատապարտուած է: Տակաւին ձեղի շատ բաներ ունիմ ըսելու, բայց կարող չէք հիմայ տանելու: Երբ որ ան ճշմարտութեան հոգին գայ, ամէնը ճշմարտութիւնով կ՚առաջնորդէ ձեզի. որովհետեւ չէ թէ իր քովէն բան մը պիտի

խօսի, Հապա ինչ որ լսէ նէ՝ անիկայ պիտի խօսի, ու գալիքները պիտի պատմէ: Ան իս պիտի յիւսւաւորէ. ինչու որ ինքը իմինէս պիտի առնէ՝ և ձեզի պատմէ: Ան ամէն բաները որ Հայրը ունի՝ իմն է. անոր համար ձեզի ըսի, թէ իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ:

Զատիկն եռեւի Հինգերորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, որ քենէ կը բղխին ամէն բարիքները. Շնորհէ մեզի քու խոնարհ ծառաներուդ որ քու Աստուածային աղբեցութեամբդ միշտ ան բաները խորհինք՝ որ բարի են. և քու դթած խնամքովդ ա-նոնք ի գործ դնենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Ցակոբայ Առաքելոյ. ա. 22.

Ան խօսքը ընողներ եղէք, ու չէ թէ միայն լսողներ սեպէք ինքզինքնիդ: Ինչու որ թէ որ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին, ու չէ թէ ընող, ինքը ան մարդուն կը նմանի՝ որ հայելիին մէջ երեսցած իր երեսին վրայ աչքը տնկած կընայի: Ան ալ ան դի նայե-լով տեսաւ ինքզինքը, ու շուտ մը մոռցաւ իր ինտոր մէկը ըլլալը: Հայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին դիտելով կը նայի, և անոր մէջ կը կենայ՝ ան լսող ու մոռցող չըլլար, Հապա

դործքը ընող. որ ինքը անիկայ ընելովը երանելի կ'ըլլայ: Ձե որ մեկը ուզէ կրօնաւոր ըլլալ՝ ու իր լաղուն չի սանձէ, հապա իր սիրտը խաբէ, անանկին կրօնաւորութիւնը պարապ է: Սուրբ ու անարատ կրօնաւորութիւնը աստուածմէ ու հօրմէն՝ այս է, որ բերուն և այրիներուն այցելութիւն ընել իրենց նեղութեանը մէջ. և անձը անարատ պահել աշխարհէն:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ժգ. 23.

Ամէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի, որ իմ անունովս ինչ որ իմ հօրմէս ուզէք՝ կուտայ ձեզի: Մինչեւ հիմայ իմ անունովս բան մը չի խնդրեցիք. խնդրեցէք և պիտի առնէք, որ ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ: Ես բաները նմանութիւններով խօսեցայ ձեզի. ժամանակ պիտի գայ՝ որ առակներով չի պիտի խօսիմ. հապա յայտնապէս հօրը վրայօք պիտի պատմեմ ձեզի: Ես օրը իմ անունովս կընդրեցէք. ու չեմ ըսեր ձեզի որ ձեզի համար հօրս պիտի աղաչեմ: Ինչու որ հայրը ինքը ձեզ կը սիրէ, որ դուք իս սիրեցիք ու հաւատացիք՝ թէ ես աստուածմէ ելայ: Հօրմէն ելայ՝ և աշխարհ եկայ. նորէն աշխարհը կը թողում ու հօրը կ'երթամ: Աշակերտները իրեն ըսին. ահա հիմայ յայտնապէս կը խօսիս, և մէկ նմանութիւն մը չես ըսեր: Հիմայ իմացանք որ ամէն բանը գիտես. և բան մըն ալ պէտք չէ որ մեկը քեզի հարցունէ. ասով կը հաւատանք որ աստուածմէ ելար: Յիսուս պատասխան տուաւ և ը-

սաւ անոնց. հիմայ կը հաւատամք: Ահա ժամ մը պիտի գայ, և ան եկած ալ է. որ պիտի ցրուիք ամէն մէկերնիդ տեղերնիդ, և իս մինակ պիտի թողուք. բայց ես մինակ չեմ, ինչու որ Հայրը իմ հետս է: Ասոնք բանը ձեզի խօսեցայ, որ իմ հետս խաղաղութիւն ունենաք. աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք. բայց քաջալերտ եղէք. ինչու որ ես աշխարհին յաղթեցի:

Քրիստոսի Համբարձման Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Հոգւով կ'աղաչենք քեզի ով ամենակարող Աստուած, որ՝ ինչպէս որ քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի այս օրս երկինք համբառնալուն կը հաւատանք. անանկ ալ մենք սրտով ու հոգւով հոն վերնանք, և միշտ անոր հետը բնակինք, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ա. 1.

Առջի խօսքը որ ըրի՝ ով Թէոփիլէ, ան ամէն բաներուն վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել ու սորվեցընել: Մինչեւ ան օրը՝ որ ինքը սուրբ Հոգիին ձեռքովը ընտրած առաքեալներուն պատուէր տալով երկինքը վերացաւ: Որոնց ինքըզինքը իր չարչա-

բանքներէն ետեւ կենդանի ըլլուց շատ հրաշքներով, քառասուն օր անոնց երեւնալով, և աստուածոյ թագաւորութեանը վրայ խօսելով: Եւ անոնց հետ հաց կերած ժամանակը անոնց կը պատուիրէր որ Երուսաղէմէն չի ղատուին, հապա հօրը խոստմունքին սպասեն, որ ինք լսեցիք կ'ըսէր: Ինչու որ յովհաննէս ջուրով մկրտեց, բայց դուք սուրբ հոգիով պիտի մկրտուիք շատ օրեր չանցած: Եւ անոնք եկան կը հարցունէին իրեն և կ'ըսէին, տէր, հիմայ աս ժամանա՞կ իսրայէլի թագաւորութիւնը պիտի հատուցանես: Ըսաւ անոնց. ան ժամերը ու ժամանակները ձեր դիտնալու բանը չէ, որ հայրը իր իշխանութեանը մէջ դրաւ: Հայց դուք սուրբ հոգիին զօրութիւնը պիտի առնէք՝ որ ձեր վրայ պիտի գայ. և ինծի վկաներ պիտի ըլլաք երուսաղէմի մէջ, և բոլոր հրէաստանի՝ ու սամարիայի մէջ, և մինչեւ երկրի ծայրերը: Եւ այս որ ըսաւ, դեռ անոնք կը նայէին՝ համբարձաւ, ու մէկ ամպ մը անոնց աչքէն ընդունեց: Եւ երբոր դեռ աչքընին տնկած երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա՛ ալ երկու հոգի երեւցաւ անոնց ճերմակ լսթեր: Որոնք նաև ըսին. Ով գալիլեացի մարդիկ, ինչու կայներ երկինքը կը նայիք. աս յիսուսը որ ձեզնէ երկինքը համբարձաւ, ասանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ անոր երկինք երթալը տեսաք:

Ս. Աւետարան. Մ-ի. ԺԴ. 14.

Երբոր տասնըմիկը սեղան նստած էին՝ Յիսուս անոնց երեւցաւ. և անոնց անհաւատութիւնը յանդիմանեց՝ ու խստասրտութիւնը, որ ինքը մեռելներէն յարութիւն առնելով երեւցաւ անոնց, և անոնք չի հաւատացին: Եւ ըսաւ անոնց. գացէք բոլոր աշխարհ, ու քարոզեցէք աւետարանը ամէն ստեղծուածներուն: Ան որ հաւատայ ու մկրտուի՝ պիտի փրկուի. և ան որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտուի: Ասոնք նշանները պիտի հետեւին անոնց որ կը հաւատան. անունովս դեւեր պիտի հանեն, լեզուներ պիտի խօսին, օձեր պիտի բռնեն, և թէ որ մահացուցիչ դեղեր խմեն՝ իրենց չի պիտի վնասէ. հիւանդներուն վրայ ձեռք պիտի դնեն՝ ու բժշկեն: Եւ տէր Յիսուս ինքը անոնց հետ խօսելէն ետեւ երկինքը համբարձաւ, ու հօրը աջ կողմը նստաւ: Եւ անոնք ելան բոլոր երկիր կը քարոզէին տէրոջը օգնականութեամբը. և խօսքը կը հաստատէին բոլոր նշաններով՝ որ իրենց հետը կ'երթային:

Համբարձման տեւեւ Աիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Աստուած՝ թագաւոր փառաց, որ մեծապաղծ փառքով բարձրացուցիր Յիսուս Քրիստոս քու միածին Որդիդ երկինքի թագաւորութեանդ մէջ. Ա՛ղաչենք քեզմէ մի թողուր մեզ անմխիթար. Հապա

Խրկէ մեզի քու Սուրբ Հոգիդ, որ մեզ մխիթարէ ու բարձրացունէ նոյն տեղը՝ ուր որ մեր Փրկիչը Քրիստոս առաջուց դնաց, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղ. գ. 7.

Ամէն բանին վախճանը մօտ է. ուստի զգաստացէ՛ք՝ ու արթնուն եղիք աղօթքի մէջ: Ամէն բանէ առաջ սրտանց սէր ունեցէք մէկզմէկու, ինչու որ սէրը մեղքերուն շատութիւնը կը ծածկէ: Ողորմասէր եղիք մէկզմէկու առանց տրտունջ ընելու: Ամէն մէկը ինչպէս շնորհք որ ընդունեց՝ նոյնը մատակարարէ մէկը մէկալին, որպէս թէ բարի տընտեսներ աստուածոյ կերպ կերպ շնորհքներուն: Ով որ մէկը կը խօսի՝ աստուածոյ հրամանին պէս. թէ որ մէկը կը մատակարարէ՝ որպէս թէ ան զօրութիւնովը՝ որ աստուած կը շնորհէ, որ ամէն բանի մէջ աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսով, որուն ըլլայ փառք և զօրութիւն յաւիտեանս. Ամէն:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ժե. 26 և ժզ. 1.

Երբոր մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի կը խրկեմ. ան Ճշմարտութեան Հոգին որ Հօրմէն կ'ելլէ, ան ինծի համար պիտի վկայէ: Եւ դուք ալ կը վկայէք, ինչու որ սկիզբէն իմ հետս էք: Այս բաները ձեզի խօսեցայ՝ որ չյանձակուիք: Ուրէնց ժողովա-

բաններէն ձեզ դուրս պիտի հանեն. և ժամանակ պիտի գայ՝ որ ամէն ոք որ ձեզ սպաննէ՝ պիտի սեպէ թէ աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ: Եւ այս բաները ձեզի պիտի ընեն. ինչու որ ո՛չ Հայրը ճանչցան և ո՛չ զիս: Այլ աս խօսեցայ ձեզի՝ որ երբ ժամանակը գայ՝ յիշէք թէ ես ըսի ձեզի:

Հոդեգալստեան Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ այս ժամանակ քու Սուրբ Հոգւդդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագելով հաստատեցիր. Հնորհէ մեզի որ նոյն Հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք, ու միշտ իր սուրբ մխիթարութիւնովը ուրախանանք, մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. բ. 1.

Պենտէկոստէի օրերը լրմընալու ժամանակը, ամէնքն ալ միաբան մէկ տեղ էին: Եւ յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստիկ հովի նման եկած, որ լեցուց բոլոր ան տունը՝ ուր որ նստեր էին: Եւ բաժնուած լեզուներ երեւցան իրենց որպէս թէ

կրակէ, ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ: Եւ ամէնքն ալ Հոգւով սրբով լեցուեցան, ու սկսեցին այլ և այլ լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին խօսել կուտար իրենց: Եւ երուսաղէմի մէջ հրէաներ կը բնակէին՝ երկիւղած մարդիկներ երկինքին տակը եղած ամէն ազգերէն: Եւ երբ որ այս ձայնը եղաւ՝ բազմութիւնը մէկ տեղ եկաւ ու դիղուեցաւ. ինչուն որ կը լսէին թէ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կըխօսէին: Ամենքը կ'սքանչանային՝ ու կը զարմանային՝ և մէկզմէկու կ'ըսէին. չէ՞ որ ասոնք ամենքը որ կը խօսին՝ գալիլեացի են: Եւ ինչպէս մենք ամէն մէկս կը լսենք մեր լեզուովը՝ որուն մէջ ծնած ենք: Պարթեւներ ու մարքեր ու իլամացիներ, և անոնք որ միջագետքը կը բնակին՝ հրէաստանի մէջ՝ ու գամիրքի մէջ՝ պոնտոսի մէջ՝ ու ասիայի մէջ: Փռիւգիայի մէջ՝ ու պամփիլիայի մէջ, եգիպտոսի մէջ՝ ու լիբացւոց կողմերը, անոնք որ կիւրենացիներուն հետ՝ ու օտարական հռովմայեցիներ: Հրէաներ՝ ու անոնց հետեւողներ, կրետացիներ ու արաբացիներ՝ կը լսենք անոնց որ մեր լեզուներովը աստուածոյ մեծամեծ բաները կը խօսին:

Ս. Աւետարան. Ցուհ. ժդ. 15.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. Թէ որ զիս կը սիրէք՝ իմ պատուէրներս պահեցէք: Եւ ես Հօրը կ'աղաչեմ, և ուրիշ մխիթարիչ մը կուտայ ձեզի, որ յաւիտեան ձեր հետը բնակի: Ճշմարտութեան Հո-

գին, որ աշխարհս անիկայ չի կրնար ընդունել. ինչու որ չի տեսնար անիկայ, ու չի ճանչնար անիկայ. բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր քովը պիտի բնակի, ու ձեր հետը պիտի ըլլայ: Զնզ որը չի պիտի թողում, կուգամ ձեղի: Վ.ոչ մը ժամանակէն՝ ու աշխարհս ալ իս չի տեսնար. բայց դուք զիս պիտի տեսնաք. ինչու որ ես կենդանի եմ, ու դուք կենդանի պիտի ըլլաք: Ն.ն օրը պիտի գիտնաք՝ որ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և դուք իմ մէջս, ու ես ձեր մէջը: Ն.ն որ իմ պատուիրանքներս կը բռնէ, ու անոնք կը պահէ, ան է՝ որ իս կը սիրէ. և ան որ զիս կը սիրէ, իմ Հօրմէս կը սիրուի. ու ես անիկայ կը սիրեմ, և զիս անոր կ'երեւցունեմ: Յ.ուդա ըսաւ իրեն՝ ո՛չ իսկարիովտացին. տէր՝ ի՞նչ եղաւ որ դուն քեզ մեղի պիտի յայտնես, ու չէ թէ աշխարհի: Պ.ատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր. Թէ որ մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքերս կը պահէ. ու Հայրս անիկայ կը սիրէ. և անոր կուգանք, ու մեր բնակարանը անոր քովը կ'ընենք: Եւ ան որ զիս չի սիրեր՝ իմ խօսքերս չի պահեր. և իմ խօսքերս որ կը լսէք՝ իմն չէ, հապա Հօրը՝ որ իս խրկեց: Ա.յս բաները ձեղի ըսի՝ քանի որ ձեր քովն եմ: Ա.յց մխիթարիչ սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ, ան ձեղի ամէնը պիտի սորվեցունէ. և ամէն ինչ որ ձեղի ըսի՝ պիտի յիշեցունէ: Զեղի խաղաղութիւն կը թողում, իմ խաղաղութիւնս ձեղի կուտամ. չէ թէ ինչպէս որ աշխարհս կուտայ, ես ձեղի կուտամ.

սիրտերնիդ թող չէ պղտորի ու չէ վախնայ : Լսեցիք որ ես ձեզի ըսի՝ Կ՚երթամ, ու կուգամ ձեզի. Թէ որ իս սիրէիք՝ հապա ուրախ կ՚ըլլայիք Թէ ես Հօրը քովը կ՚երթամ. ինչու որ իմ Հայրս ինէ մեծ է : Եւ հիմայ դուռ չեղած ըսի ձեզի, որ երբ որ ըլլայ նէ՝ հաւատաք : Ալ շատ չէ պիտի խօսիմ ձեզի հետ. ասանկ աշխարհիս իշխանը կուգայ՝ և իմ վրաս բան մը չէ դտնար : Հապց աշխարհ դիտնայ՝ որ ես Հայրը կը սիրեմ. և ինչպէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց՝ անանկ կ՚ընեմ :

Հոդեգալստեան Երկուշաբթի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛Վ ՏԷՐ Աստուած, որ այս ժամանակ քու Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագեցուիր հաստատեցիր. Շնորհէ մեզի որ նոյն Հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք, ու միշտ իր սուրբ մխիթարութիւնովը ուրախանանք մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Գործք Առաքելոց. ժ. 34.

Ըն ժամանակը պետրոս իր բերանը բացաւ՝ և ըսաւ. Ճշմարտութեամբ կ՚իմանամ, որ աստուածոյ

քով ակնառուԹիւն չի կայ : Հապա ամէն աղգի մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ , ու արդարուԹիւն կը գործէ , իրեն ընդունելի է : Ան խօսքը որ Իսրայէլի որդւոցը խրկեց , Յիսուս քրիստոսի ձեռքովը խաղաղուԹիւն աւետարանելու , ասիկայ է ամէնուն տէրը : Գուք ձեռնէ դիտէք ան խօսքը՝ որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ դալիլեայէն սկսած ան մկրտուԹենէն ետեւ՝ որ յովհաննէս քարոզեց : Յիսուս որ Նազարեթէն էր՝ աստուած օծեց անիկայ սուրբ Հոգիով ու զօրուԹիւնով . որ պտըտեցաւ բարիք ընելու , և սատանայէն ամէն բռնուածները բժշկելու , ինչու որ աստուած իրեն հետն էր : Եւ մենք վկայ ենք ան ամէն բաներուն՝ որ ըրաւ Հրէաստանի մէջ ու երուսաղէմի մէջ . որ ինքը փատէն կախած մեռուցին ալ : Աստուած անիկայ երրորդ օրը յարոյց , և յայտնեց անիկայ : Ոչ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի՝ առաջուց աստուածմէ ընտրուած վկաներուս , որ իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ իր մեռելներէն յարուԹիւն առնելէն ետեւ : Եւ պատուիրեց մեզի որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայուԹիւն տանք թէ՝ ան է աստուծոյ սահմանած կենդանիներուն ու մեռելներուն դատաւորը : Անոր ամէն մարգարէները կը վկայեն , թէ ամէն անոր հաւատացողները իր անունովը մեղաց թողուԹիւն կ՚առնեն : Եւ երբոր պետրոս ասս բանները կը խօսէր , Հոգին սուրբ ամէնուն վրայ հանդէցաւ՝ որ ան խօսքը կը լսէին : Ան թլփատուԹենէ հաւատացեալները որ պետրոսի հետ

Եկած էին զարմացան, որ Հեթանոսներուն վրայ ալ Հոգւոյն սրբոյ պարգեւները կը լեցուին: Ինչու որ կը լսէին անոնցմէ որ լեզուներ կը խօսէին, ու զաս-տուած կը վարաւորէին: Ան ժամանակը պետրոս պատասխան տուաւ. Միթէ ոմն կրնայ ջուրը արգի-լել որ մկրտուին, որոնք մեզի պէս Հոգին սուրբն ալ ընդունեցին: Եւ հրաման ըրաւ անոնց որ տէր Յիսուս քրիստոսի անունովը մկրտուին. ան ժա-մանակը իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն կենայ:

Ս. Աւետարան. Ցուհ. գ. 16.

Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը՝ մինչեւ որ իր միածին որդին տուաւ. որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեան-քը ընդունի: Ինչու որ աստուած իր որդին աշխարհ չի խրկեց՝ որ աշխարհը դատապարտէ, հապա աշ-խարհ անով փրկուի: Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չի դատապարտուիր. և ան որ չի հաւատար անոր՝ անիկայ արդէն դատապարտուած է. ինչու որ աս-տուծոյ միածին որդւոյն անունը չի հաւատաց: Եւ այս է դատապարտութիւնը, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին. ինչու որ իրենց գործքերը չար էին: Ով ոմն զի ամէն ով որ չարութիւն կը գործէ՝ լոյսը կ'ատէ, և լոյսին դի-մացը չի գար, որ իր գործքերը չի յանդիմանուին: Հապց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ՝ լոյսին դի-մացը կուգայ, որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ աստուծմով գործուեցան:

Հոգեգալստեան Երեքշաբթի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, որ այս ժամանակ քո Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտե րը ծագեցուիր հաստատեցիր, Հ՚նորհ՚ մեզի որ նոյ Հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւ մը ունենանք, ու միշտ իր սուրբ մխիթարութիւնով ուրախանանք մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ը. 14.

Առաքեալները որ Երուսաղէմ էին, երբոր լսեցին թէ սամարիայի մէջ ալ աստուծոյ խօսքը ընդունեցին, պետրոսը ու յովհաննէսը անոնց խրկեցին: Որ անոնք իրեն աղօթք ըրին անոնց վրայ, որ Հոգին սուրբ առնեն: Քանզու որ մինչեւ ան ժամանակը դեռ անոնց մէկին վրայ հասած չէր, հապա միայն տէր Յիսուսի անունովը մկրտուած էին: Ան ժամանակը ձեռքերնին անոնց վրայ դրին՝ և Հոգին սուրբը կ՚առնէին:

Ս. Ասեռարան. Ցուվհ. ժ. 1.

Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. ան որ ոչխարներուն բակը դուռնէն չի մտնար, հապա ուրիշ

տեղէն կելլէ, ան դող ու աւազակ է: Հայց ան որ դուռնէն կը մտնայ, ան ոչխարներուն հովիւն է: Դռնապանը անոր կը բանայ, ու ոչխարները իր ձայնին կը լսեն, և իր ոչխարները անունովը կը կանչէ, և անոնք դուրս կը հանէ: Եւ երբոր ամէն իրենները կը հանէ, անոնց առջևէն կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետևէն կ'երթան. ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան: Օտարին ետևէն չեն երթար, հապա անկէ կը փախչին. ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար: Յիսուս ասոր առակը անոնց ըսաւ. և անոնք չէին իմանար, թէ ինչ էր՝ որ իրենց հետը կը խօսէր: Ուրեմն Յիսուս անոնց ըսաւ. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ես եմ ոչխարներուն դուռը: Ինձ առաջ եկողներուն ամէնն ալ գող ու աւազակ էին. բայց ոչխարները անոնց չի լսեցին: Ես եմ դուռը. ինձ թէ որ մէկը ներս մտնայ՝ կ'ապրի, կը մտնայ ու կ'ելլէ, ու մնունդ կը գտնայ: Գողը չի գար՝ միայն թէ գողնալու, սպաննելու, ու կորսնցունելու: Ես ակայ որ կեանք ունենաք, ու ալ աւելցք ունենաք:

Սուրբ Երրորդութեան Վիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ մեզի քու ծառաներուդ շնորհք պարգեւեցիր մէկ ճշմարիտ հաւատքի մը խոստովանութեամբը մշտըն-

ջենաւոր Երրորդութեան փառքը ճանչնալու. և Աստուածային մեծվայելչութեան զօրութիւնովը նոյն Հոգին պաշտելու. Այաղաչենք քեզի որ հաստատ պահես մեզ այս հաւատքին մէջ, և միշտ ամէն կերպ ձախորդութիւններէ պահպանես մեզ, որ կենդանի ես ու կը թագաւորես մեկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Ցայտնութիւն Յովհաննու Առաքելոյ. գ. 1.

Ասկէ ետեւ տեսայ, ու ահա երկինքին դուռը ները բացուեր էին, և առջի փողին ձայնը որ լսեցի, կը խօսէր ինծի՝ ու կ'ըսէր. Հոս ելլէ՛ ու քեզի ցըցնեմ ետքի ըլլալու բաները: Եւ մէկէնիմիկ հոգին ինծի հասաւ, ու աթոռ մը տեսայ՝ որ երկինքը կեցեր էր: Եւ ան որ աթոռին վրայ նստեր էր յասպիս ու սարդիոն քարերուն երեւոյթին նման: Եւ ան աթոռին բոլորտիքը քահանաներ՝ զմրուխտի երեւոյթի նման. և աթոռին չորս կողմը քսանըչորս աթոռ. և ան աթոռներուն վրայ քսանըչորս երէցներ նստեր էին՝ ճերմակ լաթեր հագած, ու գլուխնին ոսկիէ թագեր: Եւ ան աթոռէն կածկըլտուքներ ու ձայներ ու որոտումներ կ'ելլէին. ու եօթը հատ բորբոքուած կրակէ կանթեղներ աթոռին առջին, որոնք աստուծոյ եօթը հոգիներն են: Եւ ան աթոռին առջեւը ապակիէ ծով մը՝ սառի նման ճերմակ, ու աթոռին մէջ տեղը չորս կենդանիներ, որ ետեւնուն ու առջեւնուն աչքերով լեցուն էին: Եւ

առջև կենդանին առիւծի նման էր. ու երկրորդ կենդանին զուարակի նման. ու երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր. ու չորրորդ կենդանին թռչող արծիւի նման: Եւ չորս կենդանիները անոնցմէ ամէն մէկը վեց թեւեր ունէին, բոլորտիքէն ու տակէն աչքերով լեցուն. ու չէին հանդչեր ո՛չ ցորեկը և ո՛չ դիշերը՝ ըսելէն, սո՛ւրբ, սո՛ւրբ, սո՛ւրբ, տէր աստուած ամենակալ, որ էն, ու որ ես, ու որ պիտի գաս: Եւ երբոր այս կենդանիները փառք ու պատիւ ու գոհութիւն կուտային աթոռին վրայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից, ան քսանըչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջեւ կ՚իյնային, ու երկրպագութիւն կ՚ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանիին, և իրենց թագերը աթոռին առջեւը կը դնէին՝ ըսելով, արժանի ես մեր տէր աստուածը՝ փառք ու պատիւ ու զօրութիւն առնելու. ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր, և քու ուզելովդ ստեղծուեցան, ու հաստատուն կեցեր են:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. գ. 1.

Փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ անոր անունը Նիկոդեմոս, հրէից իշխան մը: Ասիկայ դիշերանց եկաւ՝ և ըսաւ անոր. ռաբբի՝ գիտենք որ դուն աստուածմէ վարդապետ եկած ես. ինչու որ մէկը չի կրնար ատ նշանները ընել՝ որ դուն կ՚ընես, թէ որ աստուած իր հետը չըլլայ: Յիսուս պատասխան

տուաւ և ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի. Թէ որ մէկը նորէն չի ծնի, չի կրնար աստուածոյ արքայութիւնը տեսնալ: Նիկոդէմոս ըսաւ անոր. Ինչպէս կրնայ մէկ մարդ մը ծնանիլ, որ ան ծեր է. կարելի՞ բան է որ մէյ մ՚ալ նորէն իր մօրը փորը մտնայ ու ծնի: Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի. Մարդ մը Թէ որ ջուրէն ու Հոգիէն չի ծնի, չի կրնար աստուածոյ արքայութիւնը մտնալ: Ինչու որ մարմինէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծնածը Հոգի է: Մի զարմանար որ քեզի ըսի, պէտք է ձեզի նորէն ծնիլ: Հանգի հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ, և անոր ձայնը կը լսես. բայց չես գիտեր ուսկի՞ կուգայ՝ կամ ո՞ւր կ՚երթայ. ասանկ ալ ամէն Հոգիէն ծնածը: Նիկոդէմոս պատասխան տուաւ և ըսաւ իրեն. Ատ ինչպէս կրնայ ըլլալ: Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր. Դուն իսրայելացւոց վարդապետ մըն ես, ու ատիկայ չե՞ս գիտեր: Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի որ՝ ինչ որ գիտենք կը խօսինք, և ինչ որ կը տեսնանք կը վկայենք, և մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր: Եթէ որ երկրաւոր բաները ձեզի ըսի՝ ու չէք հաւատար, ինչպէս Թէ որ երկնաւոր բաները ըսեմ՝ պիտի հաւատաք: Եւ մէկը երկինքը չելաւ՝ Թէ չէ ան՝ որ երկինքէն իջաւ որդին մարդոյ, որ երկինքն է: Եւ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրըցուց, նանակ ալ պէտք է որ որդին մարդոյ բարձրանայ: Որ հաւ որ

անոր հաւատայ չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ա. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, ամէն քեզի ապաւինողնե-րուն զօրութիւնը, գթութեամբ ընդունէ՛ մեր աղա-չանքները. և որովհետեւ մեր մահկանացու բնու-թեան տկարութեանը պատճառաւը առանց քեզի աղէկ բան մը ընելու կարող չենք, պարգեւէ՛ մեզի քու շնորհքիդ օգնականութիւնը՝ որ քու պատուի-րանքներդ պահելով կամքով ու գործքով քեզի հա-ճոյ ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհք-ովը. Ամէն։

Թուղթ Ցովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. դ. 7.

Սիրելիներ մեկզմեկ սիրենք. ինչու որ սէրը աս-տուածմէ է. և ամէն ոք որ կը սիրէ՝ աստուածմէ ծնած է, ու աստուած կը ճանչնայ։ Եւ ան որ չի սիրեր՝ աստուած չի ճանչնար, ինչու որ աստուած սէր է։ Եւ աս բանին մէջ աստուծոյ սէրը մեր վրայ երեւ-ցաւ, որ աստուած իր միածին որդին աշխարհ խրը-կեց, որ մենք անով կենդանի ըլլանք. Սէրը աս բա-նին մէջն է. որ չէ թէ մենք աստուած սիրեցինք, հապա որ ան մեզ սիրեց, ու իր որդին խրկեց մեր մեղացը քաւութեան համար։ Սիրելիներ՝ թէ որ

աստուած մեզ ասանկ սիրեց, մենք ալ պարտինք
միմեանք սիրել: Հնաւ մէկը աստուած տեսած չէ.
թէ որ միմեանք սիրենք՝ աստուած մեր մէջը կը բը-
նակի, ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է: Այսով
գիտենք՝ որ մենք անոր մէջ բնակած ենք՝ ու ան ալ
մեր մէջը՝ որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ: Եւ մենք տե-
սանք՝ ու կը վկայենք որ Հայրը իր որդին աշխարհի
փրկիչ խրկեց: Ով որ կը խոստովանի թէ Յիսուս
որդի աստուծոյ է, աստուած անոր մէջ՝ և ինքը աս-
տուծոյ մէջ կը բնակի: Եւ մենք հաւատացինք ու
ճանչցանք աստուծոյ սէրը՝ որ մեր վրայ ունի. աս-
տուած սէր է. և ան որ սիրոյ մէջ կը կենայ՝ աստու-
ծոյ մէջ բնակած է, ու աստուած անոր մէջ կը բը-
նակի: Այս բանին մէջ անոր սէրը մեր վրայ կատա-
րեալ է, որ դատաստանի օրը համարձակութիւն
ունենանք. ինչու որ ինքը ինչպես է նէ՝ մենք ալ աշ-
խարհիս մէջ անանկ ենք: Սիրոյ մէջ երկիւղ չի
կայ, հապա կատարեալ սէրը երկիւղը կը մերժէ. ին-
չու որ երկիւղը տանջանք ունի. ուստի ան որ կը
վախնայ, սիրոյ մէջ կատարեալ չէ: Մենք աստուած
սիրենք, ինչու որ առաջ ան մեզ սիրեց: Եթէ որ
մէկը ըսէ թէ՝ ես աստուած կը սիրեմ, ու իր եղ-
բայրը ատէ՝ ան ստախօս է. ան որ իր եղբայրը չի
սիրեր որ կը տեսնայ, աստուած որ չի տեսնար՝ ինչ-
պէս կրնայ սիրել: Եւ անկէ այս պատուէրը ու-
նինք, թէ՝ ան որ աստուած կը սիրէ, ան իր եղ-
բայրն ալ կը սիրէ:

Այդ հարուստ մարդ մը կար, որ ըմպելիներ ու ծիրանիներ կը հագնէր, ու միշտ ճլվլելով ուրախու- թիւն կ'ընէր: Եւ ղազարոս անունով աղքատ մը կար անոր դռանը առջեւն վիրաւոր ինկած դրուած. և կը փափաքէր որ մեծատունին սեղանէն թափած փշրանքներովը կշտանար. նաև շուներն ալ կու- գային՝ ու անոր վէրքերը կը լզէին: Եւ եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները անիկայ աբրա- համու գոգը տարին. մեծատունն ալ մեռաւ ու թա- ղուեցաւ: Եւ դժոխքը՝ նրբոր տանջանքի մէջ էր, աչքը վերուց, ու հեռուէն տեսաւ աբրահամը, ու ղազարոս անոր գոգը հանգիստ նստած: Եւ ան պո- ռալով ըսաւ. հայր աբրահամ՝ ողորմէ ինծի, ու խրկէ ղազարոսը որ իր մատին ծարը ջուրը թաթխէ, ու լեզուս զովացունէ. ինչու որ հոս տեղն սաստիկ տաքէն կը պապակիմ: Աբրահամ ըսաւ անոր. որդեակ, սիրէ որ դուն անդին կեանքիդ ժամա- նակը քու բարիքներդ առիր. ու անանկ ալ ղազա- րոս չարչարանքները. հիմայ ան հոս կը մխիթարուի, և դուն հոտ կը պապակիս: Եւ ասկէ զատ մեր մէջը և ձեր մէջը մեծ անդունդ մը կայ. թէ որ ու- զեն ասկից ձեզի անցնիլ՝ չեն կրնար, ու ոչ ատկից մեզի՝ մեզի անցնիլ: Եւ ան ըսաւ. ուրեմն կ'աղա- չեմ քեզի հայր, որ ատիկայ իմ հօրս տունը խրկես: Որովհետեւ հինգ եղբայր ունիմ, որ անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ այս չարչարանքին տե-

ղը գան: Եւ աբրահամ ըսաւ. անոնք մովսէս ու մարգարէներ ունին, անոնց թող լսեն: Ան ալ ըսաւ. չէ՝ հայր աբրահամ. հապա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ՝ կ'ապաշխարեն: Եւ ան ըսաւ անոր. թէ որ մովսէսին ու մարգարէներուն չեն լսեր, ոչ ալ մեռելներէն եկողին մէկին կը հաւատան:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Բ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քնաւ չես դադարիր ապնոյց օգնելու և առաջնորդելու, որոնք քու երկիւղովդ ու սիրովդ կը մեծցունես. կ'աղաչենք քեզի՝ պահպանէ մեզ քու բարի նախախնամութեանդ պաշտպանութեամբը. և պարգեւէ մեզի որ միշտ քու սուրբ Անուանդ երկիւղը ու սէրը ունենանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. գ. 13.

Մի՛ զարմանաք ժողբայրներ, թէ որ աշխարհ ձեզ ատէ: Մե՛նք գիտենք որ մահէն կեանքի փոխուեցանք. ինչու որ եղբայրները կը սիրենք. բայց ան որ չի սիրեր՝ մահուան մէջ կը մնայ: Ամէն ոմն որ իր եղբայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է. և գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը յաւիտենական կեանք հաստատուած չունի: Մով գիտցանք աստուածոյ սէրը.

որ ան իր անձը մեր վրայ դրաւ. մենք ալ մեր եղբայրներուն համար պարտինք անձերնիս դնել: Ո՛վ որ աս աշխարհիս բարիքը ունի, ու իր եղբայրը բանով մը կարօտ կը տեսնայ, և իր դուռը անկէ կը ծածկէ. ինչպէս աստուծոյ սէրը անոր մէջ բնակած կ՚ըլլայ: Ո՛րդեակներ՝ խօսքով ու լեզուով չի սիրենք, հապա գործքով ու ճշմարտութիւնով: Եւ ասով ճանչցուած ըլլանք թէ ան ճշմարտութենէն ենք. և սրտերնիս անոր առջեւ կ՚ստուգենք: Ա՛ն ալ ի թէ որ սրտերնիս մեզ կը դատապարտեն, հապա աստուած՝ որ մեր սրտերէն մեծ է, և ամէն բաները գիտէ: Սիրելիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը մեզ չի դատապարտեն, առ աստուած համարձակութիւն կ՚ունենանք: Եւ ինչ որ խնդրենք՝ անկէց կ՚առնենք. ինչու որ իր պատուիրանքներուը կը պահենք, և իր առջեւն հաճոյ եղածը կ՚ընենք: Եւ ասիկայ է անոր պատուիրանքը՝ որ իր որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի անուանը հաւատանք, ու մէկզմէկ սիրենք, ինչպէս որ մեզի պատուէր տուաւ: Եւ ով որ անոր պատուիրանքները կը պահէ՝ անոր մէջ հաստատուած է, և ան ալ անոր մէջ. և ասկէ գիտենք որ ան մեր մէջը կը բնակի, ան Հոգիէն՝ որ մեզի տուաւ:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ժդ. 16.

Ո՝էկ մարդ մը ընթրիք ըրաւ, ու շատերը հրաւիրեց: Եւ ընթրիքին ժամանակը իր ծառան խրկեց՝ որ ան հրաւիրուածներուն կանչէ. թէ՝ եկէք.

ինչու որ ահա ամէն բան պատրաստ է : Եւ սկսեցին ամէնքն ալ մէկիկ մէկիկ հրաժարիլ. առջինը ըսաւ. արտ մը ծախու առի, ու պէտք է որ երթամ անիկայ նայիմ. կ'աղաչեմ քեզի որ իս թողլ տաս : Եւ միւսը ըսաւ. հինգ զոյգ եղ ծախու առի, ու կ'երթամ որ անոնք փորձեմ. կ'աղաչեմ քեզի որ իս թողլ տաս : Եւ միւսը ըսաւ. կնիկ առի, ու անոր համար չեմ կրնար գալ : Եւ ծառան եկաւ իր տէրոջը պատմեց անիկայ. ան ժամանակը տանուտէրը բարկանալով ըսաւ իր ծառային. շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները մէջ, ու աղքատները՝ ու պակասաւորները՝ ու կաղերը՝ ու կոյրերը հոս բէր : Եւ ծառան ըսաւ. տէր՝ հրամայածիդ պէս եղաւ, ու տակաւին տեղ կայ : Եւ տէրը ծառային ըսաւ. ել ճամբաները ու ցանկերը, և հոս մտցուր, որ իմ տունս լեցուի : Զեզի կ'ըսեմ, որ ան կանչուածներուն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Գ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կ'աղաչենք քէն մեղի. և շնորհէ որ մենք՝ որոնց սրտերուն մէջ հաւատք մը տուած ես աղօթելու, քու մեծագոր օգնականութեամբդ պաշտպանուինք ու մխիթարուինք ամէն վտանգներու ու ձախորդութիւններու մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թ՟ղ. ե. 5.

Ամենքդ միմեանց հետ խոնարհութիւն ունեցէք. ինչու որ աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ է, խոնարհներուն շնորհք կուտայ: Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէք, որ ժամանակին ձեզ բարձրացունէ: Ամբողջ ձեր հոգերը անոր ձգեցէք. ինչու որ ան է որ ձեզի համար կը հոգայ: Արթուն կեցէք՝ հսկեցէք. ինչու որ ձեր թշնամին սատանան առիւծի պէս կը պօռայ, կը պտըտի ու կը փնտռէ թէ ո՛վ կրնայ կլլել: Անոր՝ հաւատքով հաստատուած դէմ դրէք. դիտնաք որ ձեր եղբայրներուն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները անձամբ քաշելին: Եւ ամէն շնորհքներուն աստուածը՝ որ ձեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Յիսուս քրիստոսով, որուն չարչարանքներուն քիչ մը հաղորդ եղաք. ինքը ձեզ ղօրացունէ, կարողացունէ, հիմերնիդ հաստատ ընէ: Անոր իշխանութիւն ու փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Աւետարան. Ղ՟ւկ. ժէ. 1.

Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր մօտը կուգային անկէ լսելու համար: Փարիսեցիները ու կարդացողները տրտունջ կ'ընէին և կ'ըսէին. այս ինչու մեղաւորները կ'ընդունի, ու անոնց հետը կ'ուտէ: Այս առակը ըսաւ անոնց. ձեւնէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսնցունէ, ան իննըսունըիննը

չի ձգեր անապատին մէջ, ու ան կորսուածին ետեւէն երթար՝ մինչեւ որ անիկայ գտնայ: Եւ երբոր կը գտնայ՝ խնդալով իր ուսերուն վրայ կ'առնէ ու նիկայ: Եւ տուն կ'երթայ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները՝ և կ'ըսէ անոնց. ուրախ եղէք իմ հետս. ինչու որ կորսուած ոչխարս գտայ: Ձեզի կ'ըսեմ՝, որ աւանկ ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը ապաշխարող մեղաւորի մը համար, քան թէ իննսունըինը արդարներուն համար՝ որոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ: Կամ թէ ո՞վ է ան կնիկը՝ որ տասը դրամ՝ ունենայ. ու թէ որ դրամ մը կորսընցունէ, ճրագ չի վառեր, ու տանը մէջ աւել չարներ, և աղէկ մը փնտռեր՝ մինչեւ որ գտնայ: Եւ երբոր կը գտնայ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները և կ'ըսէ. ուրախ եղէք իմ հետս, ինչու որ կորընցուցած դրամս գտայ: Նոյնպէս ալ ձեզի կ'ըսեմ. ուրախութիւն կ'ըլլայ աստուածոյ հրեշտակներուն առջեւ մէկ մեղաւորի մը համար՝ որ կ'ապաշխարէ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Գ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ քեզի ապաւինողներուն պաշտպանը, որ առանց քեզի զօրութիւն ու սրբութիւն չի կայ. Նայեցիր ու աճեցուր քու գթութիւնդ մեր վրայ, որ դուն՝ մեր տէրը ու ա-

ռաջնորդը ըլլալով, աս ժամանակաւոր բաները ա-
նանկ անցուննենք, որ վերջը անանցին բարիքները
չի կորսնցուննենք. Հ. Նորհէ ասիկայ ւիլ երկնաւոր
Հայր, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սիրուն հա-
մար. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հ-ին. ը. 18.

Ինծի ասանկ կ'երեւայ թէ՝ ժամանակիս չարչա-
րանքները արժանի չեն գալու վառքերուն, որ մեզի
պիտի յայտնուին: Ինչու որ ստեղծուածներուն
յոյսը աստուծոյ որդւոյն յայտնութեանը կ'սպասէ:
Ալ ասն զի ստեղծուածները փուճ բաներու հնա-
զանդեցան, չէ թէ իրենց կամքովը, հապա անոր
համար՝ որ յոյսով հնազանդեցուց. որ իրենք նոյն
ստեղծուածներն ալ ապականութեան ծառայութե-
նէն ազատին՝ աստուծոյ որդւոյն փառաւոր աղատու-
թիւնովը: Ինչու որ գիտենք թէ բոլոր ստեղծուած-
ները մինչեւ հիմայ կը հառաչեն ու ցաւ կը քաշեն:
Եւ չէ թէ միայն այսչափ, հապա մենք ալ որ Հոգիին
պտուղը ունինք, ինքներնիս մեր անձերուն մէջ կը հա-
ռաչենք որդեգրութեան ակնկալութեամբը՝ մեր մար-
մինին փրկութեանը:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ը. 36.

Վերջած եղիք՝ ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթած
է: Մի՛ դատէք՝ ու չի պիտի դատուիք. մի՛ պատժէք՝
ու չի պիտի պատժուիք. արձկեցէք՝ ու պիտի ար-

ձըկուիք : Տուէք՝ ու ձեղի պիտի տրուի . աղէկ չափով, կոխուած, ցնցուած, լեփլեցուն պիտի տրուի ձեր դոգը . ան չափովը ձեղի պիտի չափուի՝ որով որ դուք կը չափէք : Ընտնց առակ մըն ալ ըսաւ . միթէ կուրը կուրին կրնայ առաջնորդել, չէ որ երկուքն ալ փոսը կ՚իյնան : Աշակերտը իր վարպետէն աղէկ չէ . ամէն կատարեալը իր վարպետին պէս կ՚ըլլայ : Ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շեղը կը տեսնաս, ու քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար : Կամ թէ ինչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . Եղբայր, թո՛ղ տուր որ քու աչքիդ մէջի շեղը հանեմ. ու դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար . կեղծաւոր, առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ, ու ետքը նայէ՛ որ քու եղբօրդ աչքէն շեղը հանես :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ե. Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Պարգեւէ՛ մեզ Տէր՝ կ՚աղաչենք քեզմէ, որ այս աշխարհիս ընթացքը քու կառավարութեամդ անանկ խաղաղութեամբ առաջնորդուի, որ քու Եկեղեցիդ կարող ըլլայ ամենայն ապահովութեամբ դարտուճիւնով քեզի ծառայելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ . ա . Թուղթ . գ . 8 .

Ա՛կն մտքի վրայ եղիք, ակն յօժարութեամբ, եղբայրասէր, ողնուազուրթ, խոնարհ : Ընլլայ որ

Էարին տեղը էար Հատուցանէք. կամ բամբասանքին դէմ բամբասանք. Հապա անոր ներհակը՝ օրհնեցէ՛ք. ինչու որ ասոր համար կանչուեցաք, որ օրհնութիւն ժառանգէք։ Ով ոմն ալ որ իր կեանքը կ՚ուզէ սիրել, ու աղէկութեան օրեր տեսնալ, լեզուն թող չարութենէ լուռ պահէ, ու շրթունքները խաբէութիւն խօսելէն։ Չարէն ետ քաշուի, ու բարին ընէ. խաղաղութիւնը փնտրէ, ու անոր ետեւէն երթայ։ Որովհետեւ տէրոջը աչքը արդարներուն վրայ է, և իր ականջները անոնց աղօթքին. տէրոջը երեսը՝ չարագործներուն վրայ է։ Եւ ո՞վ է ան որ ձեզ պիտի չարչարէ, թէ որ դուք բարիին նախանձաւոր ըլլաք։ Հապց թէ որ արդարութեան համար չարչարուիք ալ նէ՝ երանելի էք. և անոնց երկիւղ տալէն մի՛ վախնաք, ու մի՛ խռովիք։ Հապա նոյն տէրը քրիստոսը ձեր սրտերուն մէջ սուրբ պահեցէք։

Ա. Պետրոս. Գ.–ի. ե. 1.

Եւ նշաւ որ երբոր ժողովուրդը անոր բոլորտիքը դիւղուեցան՝ ու աստուծոյ խօսքը մտիկ կ՚ընէին. ինքն ալ գեննեսարէթ ծովակին քովն էր կայնած։ Եւ նրկու նաւ տեսաւ որ ծովակին քով կեցեր էին, ու ձկնորսները անոնցմէ ելած՝ գործիքները կը լուային։ Անոր ան նաւերուն մէկին մէջը մտաւ՝ որ սիմոնինն էր, ու աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն առաջ տանի, նստաւ՝ ու նաւէն ժողովուրդները կը սորվե-

ցունէր : Եւ երբոր խօսելէն լմեց, սիմոնին ըսաւ. աւազ դէպ ’ի խորունկը տար, ու գործիքներդիդ ձգեցէք որսալու : Սիմոն պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր. վարդապետ՝ բոլոր գիշերս աշխատեցանք՝ ու բան մը չի բռնեցինք. բայց քու խօսքիդ համար ձըգենք գործիքներնիս : Երբոր ասիկայ ըրին՝ եվեղօք շատ ձուկեր մէջը առին. անանկ որ ուռկաններնին կը պատռտէր : Եւ ալ կ’ընէին միւս նաւը ձուկ բռնող իրենց ընկերներուն՝ որ գան իրենց օգնեն. ու եկան, ու երկու նաւ ալ լեցուցին, մինչեւ որ ընկղմելու մօտ էին : Սիմոն պետրոս երբոր տեսաւ՝ յիսուսի ծունկերուն ինկաւ՝ և ըսաւ. տէր՝ իմ քովէս մէկ դի դնա, ինչու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ : Ալ ան ղի վախը պատեց անիկայ և իր հետը եղողներուն առնքը ան ձուկերուն որսին համար՝ որ բռնեցին : Նմանկ ալ զեբեդոսին տղաքը յակոբոսը ու յոհաննէսը, որոնք որ սիմոնին որսորդութեան ընկերներն էին. և յիսուս ըսաւ սիմոնին. մի վախնար, ասկէ ետեւ կենաց համար մարդիկ պիտի որսաս : Եւ նաւը ցամաքը հանելով՝ ամէն բաներնին թողուցին, ու անոր ետեւէն գացին :

Ս. Երորդութեան յոթերդ Ջ. կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քեզ սիրողներուն համար անիմանալի բարիքներ պատրաստեցիր. կ’ա-

ղաչելինք՝ քեզ սիրելու համար անանկ մեկ սէր մը բորբոքէ մեր սրտերուն մէջ, որ մենք՝ ամէն բանէ էվել քեզ սիրելով քու խոստմունքներդ ձեռք ձըդենք, որոնք բոլոր մեր ուղածներէն վեր են, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռ. գ. 8.

ՀԱՅր մի դիտեր, որ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, անոր մահուանմըը մկրտուեցանք: Ա՝ահուան համար մկրտուելիւնով անոր հետ թաղուեցանք, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը մեռելներէն յարուելիւն առաւ, անանկ ալ մենք կեանաց նորոգուելեանը մէջ պտրտինք: Ինչու որ եթէ մենք անոր մահուանը նմանուելիւնովը տնկուեցանք, անոր յարուելեանը նմանուելիւնովն ալ պիտի ըլլանք: Ասիկայ գիտնամ՝ որ մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ, որ մեղաց մարմինը խափանի, որ ալ մեղքի չի ծառայենք: Ա՝ան ոի որ կը մեռնի, ինքը մեղքէն արդարացած է: Ասպա թէ որ քրիստոսով մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետ ալ պիտի ապրինք: Գիտենք որ քրիստոս մեռելներէն յարուելիւն առած է. ասկէ ետեւ չի մեռնիր, և մահը ալ անոր չիշխեր: Ա՝ան ոի որ մեռաւ նէ՝ անգամ մը մեղքին մեռաւ. և ան որ կենդանի է՝ կենդանի է աստուծոյ: Ինանկ ալ դուք ձեր անձը մեղքին մեռած սեպեցէք, և աստուծոյ կենդանի, մեր տէր Յիսուս քրիստոսի ձեռքովը:

Ս. Աւետարան. Մ-ի. ե. 20.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. Թէ որ ձեր արդարութիւնը կարդացողներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն էվել չըլլայ, երկինքի թագաւորութիւնը չէք մտնար: Լսած էք որ առջիններուն ըսուեցաւ Թէ՝ սպաննութիւն մի ըներ. վասն ղի ո՛վ որ սպաննութիւն կ'ընէ՝ դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ: Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ. ո՛վ որ իր եղբօրը անիրաւ տեղը բարկանայ, դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ. և ո՛վ որ իր եղբօրը յիմար ըսէ, ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ. և ո՛վ որ իր եղբօրը անմիտ ըսէ, գեհենի կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ: Ուրեմն որ քու ընծադ սեղանին վրայ կը մատուցանես, և հոն կը յիշես՝ որ քենէ քու եղբայրդ քէն պահած է, ընծադ սեղանին վրայ ձգէ, գնա առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ, ու հապա եկո՛ր քու ընծադ տուր: Դիւրաւ ներհակիդ հետ շուտ մը միաբանէ քանի որ անոր հետ ճամբան մէջն ես. չըլլայ Թէ ներհակդ քեզ դատաւորին մատնէ, ու դատաւորը դահիճին, ու բանտը ձգուիս: Ո՛շմարիտ կ'ըսեմ քեզի. անկէ չի պիտի ելլես, մինչեւ որ ետքի մանր ստակը չի վճարես:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Է. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և հզօր Տէր, որ ամէն բարութեանց արարիչը ու պարգեւատուն ես. Պատուաստէ

քու անուանդ սէրը մեր սրտերուն մէջ. աճեցնուր մեր մէջը ճշմարիտ կրօնքը. դարմանէ մեզ ամէն մէկ բարուբերիւնով, և քու ամենամեծ ողորմութիւնովդ մեզ անոնց մէջ պահէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. գ. 19.

Ա՛րդկօրէն կ՚ըսեմ ձեր մարմնին տկարութեանը համար. ինչու որ ինչպէս ձեր անդամները պղծութեան ու անօրէնութեան ծառաներ պատրաստեցիք՝ անօրէնութիւնով. անանկ ալ հիմայ ձեր անդամները արդարութեան ծառաներ պատրաստեցէ՛ք՝ սրբութիւնով: Ա՛սն ղի երբոր մեղայ ծառաներ էիք, արդարութենէն ազատ էիք: Ուրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պտուղ ունէիք, որոնցմով հիմայ ամօթով էք. ինչու որ անոնց վերջը մահ է: Հայց հիմայ մեղքերէն ազատած ու աստուծոյ ծառաներ եղած, դուք ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով, և անոր վերջը յաւիտենական կեանք: Որովհետեւ մեղքին վճարքը մահ է. բայց աստուծոյ պարգեւը յաւիտենական կեանք, Քրիստոս Յիսուս մեր Տէր քրիստոսի ձեռքովը:

Ս. Աւետարան. Մ-էւ. ը. 1.

Ա՚ն օրերը նորէն շատ ժողովուրդ կար, և ուտելու բան մը չունէին. կանչեց իր աշակերտները՝ և ըսաւ անոնց. խնդճմ կուգայ ատ ժողովուրդին

վրայ. ինչու որ հիմայ իրեք օր է՝ որ իմ քովս են, և ուտելու բան մը չունին։ Եւ թէ որ ատոնք անօթի տուներնին խրկեմ, ճամբան պիտի մնան. ինչու որ անոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ եկած են։ Պատասխան տուին իրեն իր աշակերտները. աս անապատին մէջ ուսկից կրնաս հաց ատոնք հացով։ Եւ ա՚նոնց հարցուց. քանի՞ նկանակ հաց ունիք. և ա՚նոնք ըսին՝ եօթը։ Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ նստին, ու առաւ եօթը նկանակը գոհացաւ՝ կտրեց ու աշակերտներուն տուաւ որ դնեն. ու ժողովուրդին առջին դրին։ Եւ քիչ մը ձուկ ունէին, ու ան ալ օրհնեց, ու հրաման ըրաւ որ դնեն։ Կերան ու կշտացան, և կտորուանքներուն միշրանքները եօթը զամբիւղ վերուցին։ Եւ ուտողները չորս հազարի չափ էին, ու արձակեց անոնք։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ը. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու անմոլար նախախնամութեամբդ երկինքի ու երկրի մէջն ամէն բաները կը կարգադրես. խոնարհեցո՛ կ՚աղաչենք՝ հեռացո՛ւր մեզ ամէն վնասակար եղած բաները, և շնորհէ՛ մեզի ան բաները՝ որոնք օգտակար են, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ա՚ՄԷՆ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հ–ուն. ը. 12

Նախ եւեթ ընդայրենիք՝ պարտական ենք էք թէ մարմինով մարմինն պէս ապրելոյ: Այսն ղի թէ որ մարմինն պէս ապրելու ըլլաք՝ պիտի մեռնիք. Հասյա թէ որ հոգիով մարմինն գործքերը սպանանէք, պիտի ապրիք: Ինչու որ աստուծոյ հոգիովը վարուողները աստուծոյ որդիքներն են: Որովհետեւ դուք ծառայութեան հոգին չառիք կրկին վախնալու, հասյա որդեգիր ըլլալու հոգին առիք. որով արբա՝ հայր կը կանչենք: Նոյն հոգին մեր հոգիին կը վկայէ թէ մենք աստուծոյ որդիքն ենք: Եւ թէ որ որդիք, ուրեմն ժառանգներ. աստուծոյ ժառանգներ, ու քրիստոսի ժառանգակիցներ. թէ որ չարչարանքներուն հցորդ ըլլանք, փառքին ալ հաղորդ պիտի ըլլանք:

Ս. Աւետարան. Մ–ոլ. ե. 15.

Ոչդիշ կեցիք ան սուտ մարգարէներէն՝ որ ոչխարի հագուստներով ձեղի կուգան, ու ներսուանց յափշտակող գայլեր են: Իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք անոնք. միթէ փուշերէն խաղող կը քաղէ՞ն, կամ տատասկէն թուղ: Նոյնպէս՝ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կուտայ, ու չար ծառ՝ չար պտուղ կուտայ: Չարի ծառը չի կրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ չար ծառը բարի պտուղ տալ: Ամէն ծառ՝ որ բարի պտուղ չի բերեր, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի: Ուրեմն իրենց պտուղէն իրենք պիտի ճանչ-

նաք : ՁԷ ԹԷ ամէն ինձի տէր՝ տէր ըսողը երկինքի թագաւորութիւնը պիտի մտնայ . հապա ան՝ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կը կատարէ :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Կ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր , կ՚աղաչենք՝ շնորհէ մեզի ան հոգին ամէն ժամանակ ան տեսակ բաները խորհելու ու դործելու , որոնք արդար են . որ մենք՝ որ առանց քեզի բարեգործութիւն մը ընելու կարող չենք , քեզմով ղօրանանք քու կամքիդ պէս ապրելու , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կոր . ԺԲ . 1 .

Ղնմ ուղեր եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք , որ բոլոր մեր հայրերը ամպին տակն էին . ու ամէնքն ալ ծովէն անցան : Եւ ամէնքն ալ Մովսէսով մկրըտուեցան ամպին ու ծովին մէջ : Եւ ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր կերակուրը կերան : Եւ ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր խմելիքը խմեցին . ինչու որ ան հոգեւոր քարէն կը խմէին՝ որ անոնց հետը կ՚երթար , ու ան քարը Քրիստոս ինքն էր : Այլ աստուած անոնցմէ շատերուն չի հաճեցաւ . ինչու որ անապատին մէջ փռուած ինկան : Եւ ան բաները օրինակով մեզի համար կ՚ըլլար , որ չար բաներու ցանկացող չըլլանք , ինչպէս որ անոնք ցանկացան : Ա՛չ ալ կռա-

պատշանիլ ըլլանք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք, ինչ-
տոր որ դրուած է, ժողովուրդը նստաւ ուտելու ու
խմելու, ու ելան խաղալու: Եւ պոռնկութիւն չը-
նենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք պոռնկութիւն ը-
րին, ու մէկ օրուան մէջ քսանըչորս հազար հոգի
ինկաւ: Եւ տերը չի փորձենք, ինչպէս որ անոնցմէ
ոմանք փորձեցին, ու ան օձերէն սատկեցան: Եւ
տրտունջ չընենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք տրը-
տունջ ըրին, ու ան սատկըցնողէն կորսուեցան:
Ասոց ան ամէնքը օրինակով կ'ըլլար անոնց. սա-
կայն անոնք մեզի խրատի համար գրուեցան, որոնց
վրայ դարերուն վերջը հասաւ: Ուստի ան՝ որ ղինքը
հաստատ կեցած կը սեպէ, թող ուշադրանայ որ չիյ-
նայ: Ձեր վրայ մարդունէն՝ի զատ ուրիշ փորձու-
թիւն չէ եկած. բայց աստուած հաւատարիմ է, որ
ձեզ ձեր կարողութենէն աւելի փորձութեան մէջ չի
ձգեր. հապա ինքը փորձութեանը հետ ազատելու
ճամբան ալ կը շնորհէ, որ կարող ըլլաք համբե-
րելու:

Ս. Աւետարան. Ղ-ի. ժղ. 1.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. մէկ հա-
րուստ մարդ մը կար՝ որ տնտես մը ունէր. և անոր
վրայօք դանդատ մը եղաւ, որպէս թէ իր ունեցածը
կը վատնէ: Կանչեց՝ ու ըսաւ անոր. ի՞նչ է ա՝ որ
քու վրայդ կը լսեմ. տուր քու տնտեսութեան
համարդ. ինչու որ ալ չես կրնար տնտես ըլլալ:

Տնտեսը իր մտքին մէջ ըսաւ. ի՞նչ պիտի ընեմ, որ տէրս իմ տնտեսութիւնս ինէ կը հանէկոր. բան չեմ կրնար բանիլ, մուրալու կ՚ամչնամ: Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ, որ երբ որ տնտեսութենէ ելլեմ՝ զիս իրենց տունը առնեն: Եւ իր տէրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչեց, առջինին ըսաւ. իմ տէրոջս ո՞րչափ պարտք ունիս: Ան ալ ըսաւ. Հարիւր չափ ձէթ. անոր ըսաւ. դիրդ առ՝ ու շուտ մը նստէ յիսսուն դրէ: Ւետոյնպէս մէկալին ըսաւ. դուն ո՞րչափ պարտք ունիս. ան ալ ըսաւ. Հարիւր չափ ցորեն. անոր ըսաւ, դիրդ առ՝ ու նստէ ութսուն դրէ: Եւ տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով ըրաւ. ինչու որ աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ լուսոյ որդիքներէն էւելի խելացի են: Եւ ես ձեզի կ՚ըսեմ. անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք, որ երբ անիկայ պակսի՝ ձեզ յաւիտենական բնակարաններուն մէջ ընդունին:

Ս. Եբրորդութեան յաջորդ Ե. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Լսելի ըլլան քեզի քու խոնարհ ծառաներուդ աղաչանքները ո՛վ Տէր, և որ իրենց խնդրուածքները ընդունելի ըլլալու համար անոնց անանկ բաներ խնդրել տուր՝ որ քեզի հաճելի են, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Կոր. ԺԲ. 1.

Ձեմ ուզեր ճղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք Հոգեւոր բաներուն վրայօք: Գիտէք, որ երբ հեթանոս էիք՝ ինչպէս ան մունճ կուռքերուն կ'երթայիք ու կուդայիք: Ասոր որոյ ձեղի կը ցցուցնեմ. որ մէկը չըլլար որ աստուածդոյ Հոգիովը խօսի, ու Յիսուսը նզովեալ կանչէ. և մէկն ալ չի կրնար յիսուսը տէր կանչել, միայն թէ սուրբ Հոգիով: Պարգեւները բաժնուած են, բայց Հոգին նոյն է: Եւ պաշտօնները բաժնուած են, բայց տէրը նոյն է: Եւ որ յայտնութիւնները բաժնուած են, բայց աստուած նոյն է, որ ամէն բան ամէնուն կը յայտնէ: Բայց ամէն մէկին Հոգիին յայտնութիւնը տրուած է ամէն մէկուն օգտին համար: Որ մէկին իմաստութեան խօսք տրուած է Հոգիէն. մէկալին դիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին յաւիովը: Ուրիշին հաւատք՝ նոյն Հոգիովը. ուրիշին բժշկութեան պարգեւներ՝ նոյն Հոգիովը: Ուրիշին՝ հրաշքներու յայտնութիւն. ուրիշին մարգարէութիւն. ուրիշին՝ Հոգւոյ ընտրութիւն. ուրիշին՝ այլ և այլ լեզուներ. ուրիշին՝ լեզուներու թարգմանութիւն: Բայց աս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը գործէ, և ամէն մէկուն կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ:

Ս. Ածուարան. Ղուկ. ԺԹ. 41.

Եւ երբոր մօտեցաւ՝ քաղաքը տեսնալով անոր վրայ լացաւ ու ըսաւ. գոնէ աս օրերս դուն քու

խաղաղութիւնդ դիտնայիր. բայց հիմայ քննէ ծած-
կուեցաւ: Վայն ղի օրեր պիտի դան քու վրադ, որ
թշնամիներդ քու բոլորտիքդ պատ պիտի քաշեն,
ու քեզ պիտի պաշարեն, և ամեն կողմէն քեզ պիտի
նեղեն. ու հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու
մէջդ եղած զաւկներդ. և բոլորովին քար մը քարի
մը վրայ չէ պիտի թողուն քու մէջդ. ինչու որ չէ
ճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ: Եւ տա-
ճարը մտնալով սկսեց դուրս հանել աղաւնի ծա-
խողները ու դնողները, և ստակ փոխողներուն սե-
ղանները գրուեց: Եւ ըսաւ անոնց. գրուած է թէ՝
իմ տունս աղօթքի տուն ըլլայ. և դուք ատիկայ
գողերու այր ըրիք: Եւ միշտ տաճարին մէջ անոնք
կը սորվեցունէր:

Ս. Երջորդութեան յաջորդ Ե Ա. Կիրակէն.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ի Ա.

Ով Աստուած, որ դուն քու ամենակարող զո-
րութիւնդ կը յայտնես, մանաւանդ ողորմութիւն
ու դթութիւն ցրցուցած ժամանակդ. Խնդրաբար
պարգեւէ մեղի քու շնորհքդ, որ մենք՝ քու պատուի-
րանքներուդ ճամբուն մէջ քալելով քու խոստ-
մունքներդ ժառանգենք, և քու երկնային դանձիդ
մասնակից ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքովը. Ամէն:

Եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը ցրցունեմ իմ աւետարանս՝ որ ես ձեզի քարոզեցի . որ դուք ալ ընդունեցիք , և որուն վրայ հաստատուած էք : Որ անով դուք ապրիցաք , թէ որ բռնէք՝ ինչ որ ձեզի քարոզեցի . միայն թէ դուցէ պարապ տեղը հաւատացիք : Ինչու որ սկիզբ առաջ ես ձեզի անիկայ աւանդեցի՝ որ ես ալ ընդունեցի , որ քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ դիրքերուն նայելով : Եւ որ թաղուեցաւ , ու որ երրորդ օրը յարուներիւն առաւ դիրքերուն նայելով : Եւ որ կեփասին երեւցաւ , ու յետոյ տասներկուքին : Ետոյ հինգ հարիւրէն էվելի եղբայրներուն մէկ տեղ երեւցաւ . որ անոնցմէ շատերը մինչեւ հիմայ կան և ոմանք ալ ննջեցին : Եւ ետքը յակոբին երեւցաւ , յետոյ բոլոր առաքեալներուն : Ու մէնէն ետեւ որպէս թէ մէկ անարգի մը՝ ինծի ալ երեւցաւ : Ինչու որ ես առաքեալներուն ամէնէն պզտիկն եմ . որ արժանի ալ չեմ առաքեալ ըսուելու . ինչու որ աստուծոյ եկեղեցին հալածեցի : Սակայն աստուծոյ շնորհքովը եմ՝ ինչ որ եմ նէ . և անոր ինծի ըրած շնորհքը պարապ բան մը չեղաւ . հապա անոնցմէ ամէնէն էվելի ես աշխատեցայ . ու չէ թէ ես , հապա աստուծոյ շնորհքը՝ որ ինծի հետ էր : Ուստի՝ թէ ես և թէ անոնք ասանկ քարոզեցինք , և դուք ասանկ հաւատացիք :

Ս. Աւետարան. Ղ«. ԺԸ. 9.

Յիսուս ասս առակը մէկ քանիներուն համար ըսաւ, որ ինքզիրենին կը պարծենային թէ արդար են, և շատերը վար կը ղարնէին: Երկու մարդ տաճարը ելան աղօթք ընելու. մէկը՝ փարիսեցի, և միւսը՝ մաքսաւոր: Փարիսեցին ղատ կսյներ էր, ու մինաւոր աս աղօթքը կ'ընէր. աստուածծ իմ՝ շնորհակալ եմ քենէ, որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ ևս՝ յափշտակող, անիրաւ, շնացող, կամ թէ աս մաքսաւորին պէս: Ամպա շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր ունեցածներուս տասանորդը կուտամ: Եւ մաքսաւորը մէկ կողմը կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքը երկինքը վերցունել. հապա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր. աստուածծ, ներէ ինծի մեղաւորիս: Ձեզի կ'ըսեմ, ասիկայ անկէ արդարացած իր տունը իջաւ. վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձրըցունէ, անիկայ պիտի ցածնայ. և ով որ իր անձը կը խոնարհեցունէ, անիկայ պիտի բարձրանայ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԲ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուածծ, որ դուն մեր ինդրելէն էվել միշտ պատրաստ ևս մեղի լսելու, և սովորած ևս մեր ուղածէն ու արժանաւորութենէն էվել շնորհելու. ծաւիք քու ամենառատ

ողորմութիւնդ մեր վրայ. թողութիւն շնորհելով ան բաներուն՝ որոնցմէ մեր խիղճերը կը վախնան. և շնորհելով մեզի ան բարիքները՝ որոնք խնդրելու արժանի չենք, չէ թէ մեր՝ հապա քու Որդւոդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կորն. գ. 4.

Ամանկ յոյս մը ունինք աստուածով՝ քրիստոսի ձեռքովը: Ոչ թէ մենք ինքնիրեններնիս բաւական ենք բան մը մտածելու՝ որպէս թէ մենէ, հապա մեր բաւականութիւնը աստուածմէ է: Որ բաւական ալ ըրաւ մեզ նոր կտակարանին պաշտօնեաներ, չէ թէ գրոյ, հապա հոգւոյ. ինչու որ գիրը կ'սպաննէ, բայց հոգին կ'ողջնցունէ: Ա՛յսն զի թէ որ մահուան պաշտօնը գիրով փորուած քարէ տախտակներու վրայ՝ փառքով եղաւ, որ իսրայէլի որդիքը մովսէսի երեսը տեսնալու կարող չըլլան, անոր երեսին փառքին համար, որ պիտի խափանուէր. Որչափ ևվելի հոգւոյն պաշտօնը փառքով պիտի ըլլայ: Ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր, որչափ ևվելի արդարութեան պաշտօնը՝ փառքով:

Ս. Աւետարան. Մ-էն. ե. 31.

Յիսուս նորէն տիւրոսի ու սիդոնի սահմաններէն ելաւ, ու դալիլեացւոց ծովեզերքը եկաւ՝ դեկապօլիսի սահմաններուն մէջէն: Եւ խուռ ու համր

մէկը բերին անոր առջեւն, և աղաչեցին որ անոր վրայ ձեռք դնէ: Եւ անիկայ ժողովուրդէն մէկ դի առաւ, իր մատները ականջներուն խօթեց՝ ու հոն թուքաւ, և անոր լեզուէն բունեց, երկինքը նայեցաւ՝ հառաչեց և ըսաւ. Եփփաթա, որ բացուէ՛ ըսել է: Եւ նոյն ժամուն անոր ականջները բացուեցան, ու լեզուին կապերը քակուեցան, և շիտակ կը խօսէր: Եւ ապրեցընելոց անոնց որ մէկու մը չըսեն. և ինչափ ինքը կը պատուիրեր անոնց՝ անոնք էվելոք կը տարածէին: Եւ չափազանց կը զարմանային ու կ'ըսէին. ասիկայ ամէն բաները աղէկ ըրաւ, որ խուլերուն լսել կուտայ, ու մունճերուն խօսիլ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԳ. Կիրակին.

ՄԱԳԹԱՆՔ.

Ամենակարող և մարդասէր Աստուած, որ հաւատացեալներուն քեզի արժանաւորապէս և դովելութեամբ ծառայելը մի միայն քու պարգեւդ է. կը խնդրենք՝ շնորհէ մեզի որ այս կեանքիս մէջ առնակ հաւատարմաբար ծառայենք քեզի, որ վերջը քու երկնային խոստմունքներդ ընդունելէն չի զըրկուինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գ-ղ. դ. 16.

Խոստմունքները աբրահամին ու անոր զաւկին խղան. ու չըսեր թէ ղաւկըներուն որպէս թէ շա-

տերուն, Հասպա իբր թէ մէկի մը, թէ՝ քու ղաւկիդ ալ, որ ան քրիստոսն է: Վակայն ասիկայ կը ղըբուջեմ. ան կտակը՝ որ առաջուց աստուածմէ Հաստատուած էր քրիստոսով, օրէնքը՝ որ չորս Հարիւր երեսուն տարիէն ետեւ դրուեցաւ, չի կրնար խախտել ան խոստմունքը խափանելու: Ոհ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն է, ուրեմն ալ ան խոստմունքէն չէ. բայց աստուած խոստմունքով աբրահամին շնորհեց: Ապա օրէնքը ինչո՞ւ Համար է. յանցանքի Համար էվլլայաւ, մինչեւ որ ան ղաւակը գայ՝ որուն որ խոստացուեր էր, հրեշտակներով սահմանուած միջնորդի մը ձեռքով: Բայց մէկու մը միջնորդ չըլլար. սակայն աստուած մէկ է: Ընանկ է նէ օրէնքը աստուծոյ խոստմունքին հակառակ է մի. քաւ լեցի. վասն զի թէ որ օրէնքը տրուած ըլլար՝ որ կարող ըլլար կենդանացուներլու, ան ժամանակը իրաւցունէ օրէնքէն էր արդարութիւնը: Բայց գիրքը ամէնը մեղքի տակ դոցեց, որ ան խոստմունքը յիսուս քրիստոսի Հաւատքէն տրուի Հաւատացեալներուն:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժ. 23.

Երանի՛ ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը տեսնան: Ձեզի կ'ըսեմ. որ շատ մարգարէներ ու թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածը տեսնալ՝ ու չի տեսան, և ձեր լսածը լսել՝ ու չի լսեցին: Եւ մէյ մ'ալ օրինական մը ելաւ՝ կը փորձէր անիկայ ու

կ'ըսէր. վարդապետ՝ ինչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ: Ինքը ըսաւ անոր. օրէնքին մէջ ինչ գրուած է. ինչպէս կը կարդաս: Ան պատասխան տուաւ և ըսաւ. սիրէ՛ քու տէր աստուածդ քու բոլոր սրտէդ, և քու բոլոր անձէդ, և քու բոլոր զօրութենէդ, և քու բոլոր մտքէդ. և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս: Եւ ինքը ըսաւ անոր. պատասխանդ շիտակ տուիր, ատիկայ ըրէ՝ ու կ'ապրիս: Ան երբոր ուզեց իր անձը արդարացուցնել, ըսաւ Յիսուսին. բայց ո՞վ է իմ ընկերս: Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ. մարդ մը երուսաղէմէն երիքովն կ'իջնար, ու դողերուն ձեռքը ինկաւ. որոնք հանուեցուցին անիկայ, ու վրան վէրքեր դրին, կխամեռ թողուցին՝ ու դացին: Պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբէն կ'իջնար, և անիկայ տեսաւ՝ զանց ըրաւ: Նոյնպէս ղեւտացի մը՝ ան տեղէն գալով՝ տեսաւ՝ ու հոգը չեղաւ: Սամարացի մը ճամբորդութիւն ընելով հոն անոր քովը եկաւ, ու անիկայ տեսնալով մեղքցաւ. և քովը դնաց անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ ու գինի դնելով. և իր դրաստին վրայ դրաւ՝ պանդոկ մը տարաւ անիկայ, և անոր պէտը ըրաւ: Եւ հետևի օրը երբոր կ'ելլէր, հանեց պանդոկապետին երկու դահեկան տուաւ՝ և ըսաւ. հոդ տար ատոր, և ինչ ծախք որ ընես ատոր համար, մէյ մ'ալ գալու ատենս ես քեզի կը վճարեմ: Հիմայ ան իրեքէն ո՞րը մօտաւոր ըլլալ կը թուի քեզի ան դողերուն

ձեռքը լինողին : Այն ալ ըսաւ. ան որ անոր վրայ ողորմութիւն ըրաւ. Յիսուս ըսաւ անոր. դնա՝ դուն ալ անանկ ըրէ :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ծ Գ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, ա- ճեցուր մեր հաւատքը՝ յոյսը՝ ու սէրը. և քու խոստ- մունքներդ ժառանգելու համար տուր մեղի սիրել քու հրամայած բաններդ, մեր Տէր Յիսուս Քրիս- տոսի շնորհքովը. Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գ-ղ. ե. 16.

Ո՞ւրեմն թէ աս կ'ըսեմ. հոգիով գացէք, ու մարմինին ցանկութիւնը մի՛ կատարէք : Վասն- զու որ մարմինը հոգիին հակառակ կը ցանկայ. և հոգին մարմինին հակառակ. և ասոնք որ մէկզմէկու հա- կառակ են. չէ թէ ինչ որ կուզէք՝ ան ընէք : Նայց թէ որ հոգիով վարուիք՝ ալ օրէնքին տակը չէք : Ա- յսն ալ մարմինին գործքերը յայտնի են՝ որ ա- սոնք են, շնութիւն, պոռնկութիւն, պղծութիւն, դիւցազութիւն, կռապաշտութիւն, կախարդու- թիւն, թշնամութիւն, վէճ, նախանձոտութիւն, բարկու- թիւն, հակառակութիւններ, երկպառակութիւն- ներ, հերձուածողութիւններ, չարակնութիւններ, սպանութիւններ, արբեցողութիւններ, անառա-

կութիւնները, և ինչ որ ասոնց նման են. որ Հիմա՝ կուց ձեզի կը ղրուցեմ, ինչպէս որ առաջուց ալ կը ղրուցէի թէ՝ ասանկ բաներ գործողները աստուածոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր: Բայց Հոգիին պտուղը ասէ. սէր, ինդութիւն, խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատք, նեղութիւն, ժուժկալութիւն, ասանկներու վրայով օրէնքը հակառակ չէ: Բայց անոնք որ քրիստոսիններն են՝ իրենց մարմինը խաչ հանեցին կիրքերովը ու ցանկութիւններովը մէկ տեղ:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժէ. 11.

Եւ եղաւ որ երբ Երուսաղէմ կ'երթար, ու սամարիայի ու գալիլեացւոց մէջէն կ'անցնէր: Եւ երբոր դեղ մը պիտի մտնար՝ տասը բորոտ մարդ անոր հանդիպեցան, որոնք հեռուէն կայնած, ձայն ներնին վերուցին՝ և ըսին. Յիսուս վարդապետ, ողորմէ մեզի: Եւ երբոր տեսաւ անոնք՝ ըսաւ անոնց. գացէք դուք ձեզ քահանային ցըցուցէք. և եղաւ որ երբ գացին՝ իսկոյն մաքրուեցան: Անոնցմէ մէկը երբոր տեսաւ որ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ՝ մեծ ձայնով փառք կուտար աստուծոյ. անոր ոտքը ինկաւ երեսի վրայ, և անկէ շնորհակալ կ'ըլլար. և ինքը սամարացի մըն էր: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ. չէ՞ որ տասնք տասն ալ սրբուեցան. հապա ան ինը ո՞ւր են: Որ չեն դտնուիր դառնալու աստուածոյ փառք տալու, միայն թէ ասօտարազգին: Եւ

ընաւ անոր, եղիր դնա, ինչու որ քու հաւատքդ քեզ ողջնցուց :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԵ. Կիրակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Պահպանէ՛ զի Տէր՝ կ՚աղաչենք քու սուրբ Ե- կեղեցիդ քու յաւիտենական ողորմութեամբդ. և որովհետեւ մարդս իր տկարութենէն առանց քեզի միշտ սխալական է, պահպանէ՛ մեզ ամէն ժամա- նակ քու օգնականութեամբդ բոլոր վնասակար գործքերէն, և մեզ մեր փրկութեանը օգտակար գործքերուն առաջնորդէ՛, մեր Տէր Յիսուս Քրիս- տոսի շնորհքովը. Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գ-ղ. ՚ղ. 11.

Տեսէ՛ք՝ ինտո՛ր գիրով ձեզի գրեցի իմ ձեռքովս : Ա- յսն ղի ան ամէնքը որ կ՚ուզեն մարդով հաճոյ ըլ- լալ մարմինով, անոնք ձեզ կ՚ստիպեն որ թլփա- տուիք. միայն թէ քրիստոսի խաչին տառէն չեր- թան : Ինչու որ անոնք ալ որ թլփատուածներն, չէ՛ թէ օրէնքը կը պահեն, հապա կուզեն որ դուք թլփա- տուիք, որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան : Ա՛յց ես՝ քա՛ւ լիցի, որ պարծենամ. հապա միայն թէ մեր տէր Յիսուս քրիստոսի խաչովը, որ անով աշ- խարհք ինծի խաչը եղած է, ես ալ աշխարհի : Ին- չու որ քրիստոս Յիսուսով թլփատութիւնը ոչ ան-

թլփատութիւնը բան մը չէ · հապա նոր ստեղծած : Եւ ան ամէնը որ այս կանոնին կը միտքանին , յա- ղաղութիւն ու ողորմութիւն անոնց վրայ , և աս- տուածոյ իսրայէլին վրայ : Ասկէ ետեւ մէկը թող իս չի հոգնեցունէ · ինչու որ ես քրիստոսի չարչարանքը իմ՝ մարմինիս մէջ կը կրեմ : Ե՛ղբայրներ՝ մեր տէր յիսուս քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլ- լայ · ամէն :

Ս · Աւետարան · Մ-րբ · ղ · 24 ·

Ա՛րդ մը չի կրնար երկու տիրոջ ծառայել · կամ մէկը պիտի ատէ , և միւսը պիտի սիրէ · կամ մէկը պիտի պատուէ , և միւսը անարդէ · չէք կրնար ծառայել աստուծոյ և մամոնայ : Ասոր համար ձեզի կ՚ըսեմ · ձեր կեանքին համար մի՛ մտմտաք , թէ՝ ինչ պիտի ուտէք , իսմ՛ ինչ պիտի խմէք · ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն համար թէ՝ ինչ պիտի հագնիք · չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուստէն : Դայեցէք երկինքի թռչուններուն , որ ո՛չ կը ցանեն ու ո՛չ կը քաղեն ու ո՛չ ամբարի մէջ կը ժողովեն , և ձեր երկնաւոր Հայրը անոնք կը կե- րակրէ · չէ՞ որ դուք անոնցմէ էվելի էք : Հիմայ՝ ձե- նէ ինձ կրնայ իր մտմտալովը իր հասակը կանդուն մը երկնցունել : Եւ հագուստի համար ինչ կը մտմտաք · նայեցէք լեռանը շուշան ծաղիկին , ին- պէս կը մեծնայ · ո՛չ կ՚աշխատի և ո՛չ կը մանէ : Ձեզի կ՚ըսեմ , որ սողոմոն ալ իրեն բոլոր փառաւորու-

Թևանը մէջ անոնցմէ մէկին պէս չի հադուեցաւ : Ասպա թէ որ լեռան խոտը որ այսօր կայ , ու վաղը փուռը կը ձգուի , աստուած անանկ կը հադուեցունէ նէ . հապա որչա՛փ առաւել ձեզ՝ թերահաւատներ : Սկսէ ետեւ հոգ մի՛ ընէք ու մի՛ ըսէք , ինչ պիտի ուտենք , կամ ինչ պիտի խմենք , կամ ինչ պիտի հադնինք : Ինչու որ ատ ամէնը հեթանոսները կը խնդրեն . որովհետեւ ձեր երկնաւոր Հայրը դիտէ թէ ատ ամէնը ձեզի պէտք են : Պինտ առաջ աստուծոյ արքայութիւնը խնդրեցէք , և անոր արդարութիւնը , ու ամէն ատ բաները ձեզի կ՚եվլինայ : Սկսէ ետեւ վաղուանը մի՛ հոգաք , ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար պիտի հոգայ . հերիք է օրուան՝ իրեն սրտմաշուքը :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ի . Կիրակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ի .

Ո՛վ Տէր՝ կ՚աղաչենք քեզի , թող քու մշտնջենաւոր ողորմութիւնդ քու եկեղեցիդ մաքրէ ու պաշտպանէ . և առանց քու օգնականութեանդ կարող չըլլալուն ինքնին ապահով առաջ երթալու , պաշտպանէ անիկայ քու օգնութեամբդ ու բարերարութեամբդ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես : գ . 13 .

Ա՛ղաչեմ որ չի ձանձրանաք մեր նեղութիւննե-

րուն մէջ, որ ձեղի համար է. որ ան ձեր փրկչն է: Ասոր համար ծունկ կը չոքեմ մեր տէր յիսուս քրիստոսի հօրը. որ անկէ բոլոր նահապետութիւնները երկինքի մէջ ու երկրի վրայ՝ անուն կ'առնեն. որ տայ ձեղի իր փառքին մեծութեանը չափովը՝ զօրութիւնով հաստատուիլ իր հոգիովը ներքին մարդուն մէջ: որ քրիստոս հաւատքով ձեր սրտին մէջ բնակի, սիրով արմատ կապած ու հաստատուած: Որ կարող ըլլաք բոլոր սուրբերուն հետ մէկ տեղ իմանալու, թէ՝ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը, բարձրութիւնը ու խորութիւնը: Ա՛նչնայ քրիստոսի սիրոյն գիտութեանը առաւելութիւնը. որ աստուծոյ բոլոր լիութիւնովը լեցուիք: Այժմ ա նոր որ կարող է առատութեամբ կատարել ամէն բանէն էվել՝ որ մենք կը խնդրենք ու կ'իմանանք ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը յայտնուած է: Անոր փառք եկեղեցիին մէջ, ու քրիստոս յիսուսով՝ բոլոր աղգերուն մէջ, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. է. 11.

Եւ եղաւ որ վաղուան օրը ինքը քաղաք մը կ'երթար, որուն անունը Նային էր. իր հետը կ'երթային իր աշակերտներն ալ, ու շատ ժողովուրդ: Երբոր քաղաքին դուռնը մօտեցաւ, ահա՝ տալ մեռել մը կ'ելլէր, իր մօրը մէկ հատիկ տղան, և ինքը որբևւարի էր. ու քաղաքին շատ ժողովուրդը անոր հետն էր: Տէրը երբոր անիկայ տեսաւ՝ մեղքցաւ, և ը-

սաւ. մի՛ լար: Եւ դնաց ճաղին մօտերցաւ. և անունք որ վերուցեր կը տանէին կանկ առին. և ըսաւ. դուն կտրիճ՝ քեղի կ՚ըսեմ, ելլէր: Ա՝ւտւլը ելաւ նըստաւ՝ ու սկսեց խօսիլ, և անիկայ իր մօրը տուաւ: Եւ ամէնքն ալ վախով բռնուեցան, ու աստուած կը փառաւորէին ու կ՚ըսէին, թէ մեծ մարգարէ մը ելած է մեր մէջը. և թէ՝ աստուած բարութիւնով իր ժողովուրդին տես ելած է: Եւ այս խօսքը իր վրայովը բոլոր Հրէաստան ելաւ, և ան աշխարհին բոլոր կողմերը:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԾԷ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր, կ՚աղաչենք քեզի, որ քու շնորհքդ կանխէ մեղի և ուղղէ մեզ. ու միշտ անձերնիս ամէն տեսակ բարեգործութիւններու նուիրել տայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. գ. 1.

Ուստի՝ կ՚աղաչեմ ձեղի ես՝ որ տէրոջը համար կապուած եմ, որ դուք վայլածին պէս երթաք ան կոչմանը՝ որուն որ կանչուեցաք: Ա՚մէն խոնարհութիւնով, ու հեզութիւնով, ու երկայնմտութիւնով, սիրով միկզմիկու մտիկ ընելով: Ջանաք հոգւոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապով պահելու: Ա՝ւկ մարմին ու մէկ հոգի, ինչպէս որ ձեր կոչմանը

մէկ յոյսովը կանչուեցաք : Ա՛ՀԿ է տէրը , մէկ հաւատք , մէկ մկրտութիւն : Ա՛ՀԿ աստուած , և ամենուն Հայրը , որ ամենուն վրայ , ու ամենուն հետ , և մեր ամենուս մէջը :

Ս . Աւետարան . Ղուկ . ԺԳ . 1 .

Եւ եղաւ որ երբ Ինքը շաբաթ օր մը փարիսեցւոց իշխաններուն մէկուն տունը հաց ուտելու մըտաւ . և անոնք կ'սպասէին անոր : Եւ ահա հոն իր առջեւը ջրդողեալ մարդ մը կար : Յիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ օրինականներուն ու փարիսեցիներուն , թէ՝ արժա՞ն է շաբաթ օրը բժշկութիւն ընել : Եւ անոնք մունջ կեցան . ու Ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց անիկայ , ու թող տուաւ : Եւ ըսաւ անոնց . Ձեզնէ որո՞ն էշը կամ եզը հորը իյնայ , ու շուտ մը չի հաներ անիկայ շաբաթ օրը : Եւ այս բանիս համար չի կրցան անոր պատասխան տալ : Առակ մը ըսաւ ան հրաւիրուածներուն ալ , երբ որ տեսաւ թէ ինչպէս առջի տեղերը կ'ընտրէին . ըսաւ անոնց : Երբոր մէկը քեզ հարսնիքի մը կամ հարկինքի մը հրաւիրէ՝ առջի բարձին վրայ մի՛ նըստիր , չըլլայ թէ քենէ էվելլի պատուաւոր մէկը անկէ կանչուած ըլլայ . և ան՝ որ քեզ ու անիկայ կանչեց , դայ ըզուգէ քեզի . ասոր տեղ տո՛ւր , և անկէ ետեւ սկսիս ամօթով ետքի տեղը բռնել : Հապա երբոր կանչուիս , դնա՛ ետքի տեղը նստէ՛ , որ երբ քեզ կանչողը դայ նէ՝ քեզի ըսէ . բարեկա՛մ վեր

հրամմէ. ան ժամանակը քու հետդ նստողներուն առջևին քեզի փառք կ'ըլլայ: Վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրըցունէ՝ պիտի ցածնայ. և ան որ իր անձը կը խոնարհեցունէ՝ պիտի բարձրընայ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԾԸ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

ՈՎ ՏԷր՝ կ'աղաչենք, պարգեւէ քու շնորհդ քու ժողովուրդիդ որ աշխարհի, սատանային ու մարմնին ւյորձուբիւններուն դէմ դնեն, և սուրբ սրտով ու մտքով քեզի՝ մի միայն Աստուծոյ հետեւին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Կոր. ա. 4.

Ամէն իմիր ձեղի համար իմ աստուծմէս կը գոհանամ՝ ան շնորհքներուն վրայ, որ ձեղի տրուած են քրիստոս Յիսուսով: Որ դուք ամէն բանի մէջ անով հարուստցաք, ամէն խօսքով, ու ամէն դիտուբիւնով: Ինչպէս որ աստուծոյ վկայուբիւնն ալ ձեր մէջը հաստատուեցաւ: Որ չըլլայ թէ դուք մէկ շնորհքով մըն ալ պակսիք, մեր Տէր Յիսուս քրիստոսի յայտնուելուն սպասելով: Որ ձեզ նաև պիտի հաստատէ մինչեւ վերջը՝ անարատ՝ մեր տէր Յիսուս քրիստոսի օրը:

Ս. Աւետարան. Մ–ղէ. խբ. 34.

փարիսեցիները երբոր լսեցին Թէ՝ սադուկեցի–
ները պապանձեցուց, մէկ տեղ ժողվ ըվլեցան: Եւ
անոնցմէ մէկը անիկայ փորձելով հարցուց՝ և ըսաւ.
վարդապետ՝ ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին մէջ:
Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. քու տէր աստուածդ սիրես
քու բոլոր սրտէդ՝ և քու բոլոր անձէդ՝ և քու բոլոր
մտքէդ: Այսիկայ է մեծ ու առաջին պատուիրանքը:
Երկրորդը ասոր նման. քու ընկերդ քու անձիդ
պէս սիրես: Այս երկու պատուիրանքէս բոլոր օ–
րէնքները ու մարգարէները կախուած են: Եւ փա–
րիսեցիները երբոր ժողվ ըվլեցան, Յիսուս հարցուց
անոնց՝ և ըսաւ. ձեզի՝ ինչպէս կը թուի քրիստոսի
համար, որո՞ւն որդին է. ըսին իրեն՝ դաւիթին:
Յիսուս ըսաւ անոնց. հապա ինչու դաւիթ հոգիով
վը անիկայ տէր կը կանչէ՝ ու կ'ըսէ. տէրը իմ տէ–
րոջս ըսաւ. իմ աջ կողմն նստէ, մինչեւ որ քու թըշ–
նամիներդ քու ոտքիդ պատուանդան ընեմ: Ուրեմն
թէ որ դաւիթ անիկայ տէր կը կանչէ, ինչպէս ա–
նոր որդին կ'ըլլայ: Եւ մէկը չէր կրնար անոր բան
մը պատասխան տալ. ու ան օրէն ետեւ մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցունել:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԹ. կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ առանց քեզ կարող

էինք քեղի հաճոյ ըլլալու. Կ'թուլթեամբ պարգեւէ որ քու Սուրբ Հոգիդ ամէն բանի մէջ մեր սիրտերը ուղղէ ու կանոնաւորէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ա՛մէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. գ. 17.

Ուստի ասիկայ կ'ըսեմ ու տէրոջմով դաշինք կ'ընեմ. որ դուք մէյ մ'ալ ան կերպով չերթաք, ինչպէս որ միւս հեթանոսները կ'երթան իրենց մտքին ունայնութիւնովը: Որ անոնց սիրտերը խաւարած է, ու աստուծոյ կեանքէն օտար են, իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառաւը, իրենց սրտերուն կուրութիւնը համար: Որոնք իրենց անձերուն յոյսը կտրեցին, ու ինքզինքնին անառակութեան տուին, ամէն պղծութեան գործքերով՝ ագահութիւնով: Նայց դուք քրիստոսը ասանկ չէ սորվեցաք, թէ պէտ և անոր վրայով լսեցիք՝ և անկէ սորվեցաք, թէ ինչպէս է Յիսուսի ճշմարտութիւնը. խաբեբայ ցանկութիւններով ապականուած առաջին վարմունքին պէս հին մարդը ձեռնէ մէկ դի հանէք. և ձեր մտքին հոգիովը նորոգուիք. ու նոր մարդը վրանիդ հագնիք, որ աստուծմով հաստատուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով: Ուստի՝ ստութիւնը մէկ դի ձգեցէք. ամէն մէկերնիդ իր ընկերին հետ ճշմարտութիւն խօսեցէք. ինչու որ մենք մէկզմէկու անդամներ ենք: Բարկացէք ու մեղք մի գործէք. արեւը ձեր բարկութեանը վրայ չի մտնայ:

Եւ սատանային տեղի մի տաք ։ Ո՛ն որ կը գողնար՝ ալ թող չի գողնայ . հապա էվելօք աշխատի իր ձեռքովը բարիք գործելու , որ կարող ըլլայ տալու՝ որուն որ կարիքաւոր է ։ Ա՛մէն անշնորհք խօսք ձեր բերնէն չելլէ . հապա որ բանը որ բարի է՝ շինուածութեան սէտք եղածը որ շնորհք տայ լսողներուն ։ Եւ աստուածոյ սուրբ Հոգին մի տրտմեցունէք , որով որ դուք կնքուեցայք փրկութեան օրը ։ Ա՛մէն դառնութիւն , ու բարկութիւն , ու սրտմտութիւն , ու աղաղակ , ու հայհոյութիւն ամէն չարութիւններով մէկ տեղ ձենէ վերցուի ։ Ա՛րէզմէկու հետ քաղցր եղէք՝ գթած , ներելով իրարու , ինչպէս որ աստուած քրիստոսով մեզի ներեց ։

Ս . Աւետարան . Մ–պէ . թ . 1 .

Յիսուս նաւը մտնալով միւս կողմը անցաւ , և իր քաղաքը եկաւ ։ Եւ ահա մարդ մը բերին իրեն՝ որ մահիճին մէջ պառկած էր . և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնալով՝ անդամալոյծին ըսաւ ։ քու մեղքերդ քեզի թողուին ։ Եւ ահա կարդացողներէն ոմանք իրենց մտքին մէջ ըսին , կը հայհոյէկոր ատ ։ Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդը իմանալով՝ ըսաւ իրենց . ինչո՞ւ համար սրտերնուդ մէջ դէշ բաներ կը խորհիք ։ Որը դիւրուին է . քու մեղքերդ քեզի թողուին ըսելը , եթէ՝ ելլէր ու քալէ ըսելը ։ Հապա գիտնաք՝ որ որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տա-

ըու. ան ժամանակը անդամալոյծին ըսաւ. երկիր մա-
հիճդ ած՝ ու տունդ գնա։ Եւ երկաւ իր տունը գնաց։
Ժողովուրդները երբոր տեսան, զարմացան՝ ու աս-
տուած կը փառաւորէին, որ մարդու անանկ իշխա-
նութիւն կուտայ։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ի. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆԴ.

Ամենակարող և ողորմած Աստուած, կ՚աղաչենք
քեզի քու ամենառատ մարդասիրութեամդ պահ-
պանէ մեզ ամէն վնասակար բաներէն. որ մենք
հոգւով ու մարմնով պատրաստ ըլլալով՝ ուրախ
սրտիւ ան քու ուզած բաներդ կատարենք, մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. ե. 15.

Նայեցէք՝ ոչ թէ չնչին երթալ. անմիտ-
ներուն պէս չէ. հապա իմաստուններուն պէս. ժա-
մանակները գնեցէք, ինչու որ օրերը չար են։ Ասոր
տեր՝ անմիտ մի ըլլաք, հապա իմացէք՝ ինչ է տէ-
րոջը կամքը։ Եւ գինիով մի գինովնաք, որուն մէջ
որ անառակութիւն կայ. հապա Հոգիով
լեցուեցէք։ Սրտերնուդ մէջ սաղմոսներ ու օրհնու-
թիւններ խօսելով, ու հոգեւոր տաղեր երգելով
ու սաղմոս ըսելով տէրոջը ձեր սրտին մէջ։ Ամէն
ժամանակ ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք

Հօրը ու աստուածոյ՝ մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը : Ա՝ՀկզմՀկու Հնաշանդ Նղիւք Քրիստոսի վախովը :

Ս. Աւետարան. Մ-ԴՔ. իբ. 1.

Յիսուս ըսաւ. երկինքի թագաւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի, որ իր տղին համար հարսնիք ըրաւ : Եւ իր ծառաները խրկեց՝ որ հարսնիքի հրաւիրուածնելրը կանչեն, և անոնք չուզեցին գալ : Դարձեալ ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ և ըսաւ. ըսէք ան հրաւիրուածներուն, ահա իմ ճաշս պատրաստեցի. զուարակներս ու դեր կենդանիներս մորթուած են, և ամեն բան պատրաստ է. հարսնիքս եկէք : Եւ անոնք անհոգութեամբ՝ մէկը իր արտը գնաց, և մէկալը իր առուտուրին : Եւ ուրիշները անոր ծառաները բռնեցին, նախատեցին ու մեռուցին : Եւ թագաւորը երբոր լսեց՝ բարկացաւ. և իր զօրքերը խրկեց ու ան սպանողները սատկըցուց, և անոնց քաղաքը երեց : Յետոյ ժամանակը իր ծառաներուն ըսաւ. հարսնիքս պատրաստ է, և հրաւիրուածնելրը արժանի չէին : Ուստի՝ գացէք պողոտաները, և որ որ գտնալու ըլլաք՝ հարսնիքս կանչեցէք : Եւ ծառաները գացին ճամբաներուն վրայ ու որ գտան չարն ու բարին՝ ամենը ժողովեցին, ու հարսնիքը սեղան նստողներով լեցուեցաւ : Եւ թագաւորը երբոր հանեւորնելրը տեսնալու մտաւ՝ մարդ մը տեսաւ հոն, որ հարսնիքի լաթ չէր հագած :

Եւ ըսաւ անոր. ը՛նկեր՝ ինչի՞ համար հոս մտար՝ թէ որ հարսնիքի լաթ չունէիր. և ան պապանձեցաւ։ Ան ատենը թագաւորը սպասաւորներուն ըսաւ. կապեցէ՛ք ատոր ոտքերը ու ձեռքերը, ու դուրսի մուԹը հանեցէ՛ք. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կըճռդունել։ Ինչու որ կանչուածները շատ են, ու ընտրուածները քիչ։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԻԱ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ա՛աղաչենք ո՛վ բազումողորմ Տէր, քու հաւատացեալ ժողովուրդիդ քաւութիւն ու խաղաղութիւն շնորհէ, որ ամէն իրենց մեղքերէն մաքրուին ու խաղաղ մտքով քեզի ծառայեն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. գ. 10.

Ե՛ղբայրներ՝ ասկէ ետեւ տէրոջմով զօրացէ՛ք, ու իր զօրութեան կարողութիւնովը։ Եւ աստուածայ զէնքերը վրանիդ հագէ՛ք, որ կարող ըլլաք սատանային հնարքներուն դէմ դնելու։ Ինչու որ մեր պատերազմը մարմինի ու արիւնի հետ չէ, հապա իշխանութիւններու ու պետութիւններու հետ, և այս խաւարը աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկինքի ներքեւը եղած չար դեւերուն հետ։ Անոր համար աստուածայ զէնքերը առէ՛ք, որ կարող ըլլաք չարին

դէմ դնելու չարութեան օրը : Եւ երբոր ամէն բա-
նը կը կատարէք , հաստատուն կեցէք , տեղերնիդ
կեցէք , մէջքերնիդ ճշմարտութիւնով ամուրցու-
ցած , ու արդարութեան զրահները հագած : Եւ
ոտքերնիդ խաղաղութեան աւետարանին պատրաս-
տութիւնովը հագուցած : Եւ ան բոլորին վրայ հա-
ւատոյ վահանը առէք , որով կարող ըլլաք չա-
րին ամէն կրակոտ նետերը մարելու : Եւ առէք
փրկութեան սաղաւարդը , ու Հոգիին թուրը՝ որ ան
աստուածոյ խօսքն է : Ամէն աղօթքներով ու խնդ-
րուածքներով միշտ աղօթք ըրէք Հոգիով . և ան
բանին վրայ հսկեցէք ամէն ժուժկալութիւնով՝ ու
խնդրուածքներով ամէն սուրբերուն համար : Ինծի
համար ալ . որ խօսք տուի ինծի՝ երբոր բերանս բա-
նալու ըլլամ , որ համարձակ աւետարանին խոր-
հուրդները յայտնեմ : Որուն համար իմ կապե-
րովս դեսպանութիւն կ՚ընեմ . որ անով ինչպէս որ
պէտք է նէ՝ համարձակիմ խօսելու :

Ս . Աւետարան . Ցովհ . դ . 46 .

Մադաւորի ցեղէ մարդ մը կար , որ իր որդին
հիւանդ էր կափառնայումի մէջ : Երբոր ինքը լսեց՝
թէ Յիսուս Հրէաստանէն գալիլեա եկեր է , եկաւ
անոր ու կ՚աղաչէր՝ որ իջնայ ու իր որդին բժշկէ .
ինչու որ մեռնելու մօտ էր : Յիսուս անոր ըսաւ . Թէ
որ նշաններ ու հրաշքներ չի տեսնաք նէ՝ չէք հա-
ւատար : Մադաւորի ցեղ մարդը ըսաւ իրեն . Տէր՝

իջլ՛ր քանի որ տղաս մեռած չէ։ Յիսուս ըսաւ անոր. դնա՝ քու որդիդ ողջ է. և ան հարդը հաւատաց ան խօսքին՝ որ Յիսուս իրեն ըսաւ, ու դնաց։ Եւ երբոր կ՛իջնար՝ ծառաները դիմացը ելան. աւետիս տուին՝ ու ըսին, թէ իր տղան ողջ է։ Ուժգնաւած ժամուն վրայով անոնց կը հարցունէր. և ըսին իրեն. երէկ ժամը եօթին տենդը թողուց անիկայ։ Ուսցաւ ա՜նոր Հայրը թէ ան ժամուն էր՝ որ Յիսուս ըսաւ իրեն թէ՝ քու տղադ ողջ է. ու հաւատաց ինքը և իր բո՜լոր տունը։ Ա՛ս նորէն՝ Յիսուս երկրորդ նշանը ը՜րաւ, երբոր Հրէաստանէն դալիլեա եկաւ։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ի՛Բ. Կիրակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կ՛աղաչենք պահէ՛ քու ընտանիքդ՝ քու սուրբ Եկեղեցիդ մշտնջենաւոր աստուածպաշտութեան մէջ. որ քու պաշտպանութիւնովդ ամէն հակառակութիւններէ աղատ՝ բոլորովին ինքզինքը բարի գործքերու նուիրած քեզի ծառայէ, քու Անուանդ փառաբանութեանը համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլէպ. ա. 3.

Կը դոհանամ իմ աստուածիս ամէն ժամանակ՝ ձեզ որ կը յիշեմ։ Ամէն ատեն իմ ամէն խնդրուածքներուս մէջ ձեր ամէնուդ համար ուրախու-

թիւնով աղօթք կ'ընեմ. ձեր՝ աւետարանին հաղորդ ըլլալուն համար առջի օրէն մինչեւ հիմայ : Ա՛ստ բանին վրայ վստահ եմ՝ թէ ան որ ձեր մէջը բա- րեգործութիւն սկսեց, ինքը մինչեւ յիսուս քրիս- տոսի օրը կը կատարէ : Ինչպէս ինծի ալ յարմար կ'երեւայ ձեր ամէնուդ վրայ այս բանը խորհիլ՝ ձեզ իմ սրտիս մէջ ունենալուս համար իմ կապերուս մէջ, և իմ ջատագովութեանս, և աւետարանը հաս- տատելուս մէջ. որ դուք ամէնքդ իմ շնորհքներուս հաղորդ էք : Ա՛ստուած ինծի վկայ է, որ ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամէնուդ վրայ յիսուս քրիստոսի գթութիւնովը : Եւ ան աղօթք կ'ընեմ, որ ձեր սէրը էվելցք շատնայ գիտութիւնով ու ամէն իմաս- տութիւնով. որ դուք լաւը ընտրէք, որ հաստա- տուն ըլլաք և առանց դայթակղութեան քրիստոսի օրը. արդարութեան պտուղներով լեցուած՝ յիսուս քրիստոսի ձեռքովը աստուծոյ փառքին ու գովու- թեանը համար :

Ս. Աւետարան. Մ-դի. ժը. 21.

Պետրոս յիսուսի ըսաւ. տէր՝ քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ինծի մեղանչելու ըլլայ՝ ներեմ ա- նոր, մինչեւ ութը անգամ : Յիսուս ըսաւ անոր. չեմ ըսեր քեզի թէ՝ մինչեւ եօթը անգամ, հապա եօթանասուն անգամ եօթը : Ա՛սոր համար երկինքի թագաւորութիւնը թագաւորի մը նմանեցաւ, որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց : Եւ երբոր

սկսեց առնել, տասը հաղար դանքարի պարտըկան մը անոր բերուեցաւ։ Երբոր վճարելիք չունէր, իր տէրը հրաման ըրաւ ծախել անիկայ, և անոր կինը ու որդիքը, և ամէն ինչ որ ունի նէ, ու վճարել։ Եւ ծառան ինկաւ՝ երկրպագութիւն կ՚ընէր և կ՚ըսէր. Համբերէ ինծի՝ ու ամէնքը կը վճարեմ քեզի։ Ն՚ծառային տէրը վրան խղճալով՝ արձակեց անիկայ, ու պարտքը թողուց անոր։ Եւ նոյն ծառան ելաւ՝ իր ընկեր ծառաներէն մէկը գտաւ, որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր, և անիկայ բռունեց՝ կը խղդէր ու կ՚ըսէր, վճարէ ինծի ունեցած պարտքդ։ Աստի ընկեր ծառան իր ոտքը ինկաւ, կ՚աղաչէր անոր՝ և կ՚ըսէր, համբերէ ինծի, ու քեզի կը վճարեմ։ Եւ ինքը չէր ուզեր. հապա գնաց անիկայ բանտը դրաւ, մինչեւ որ պարտքը վճարէ։ Երբոր իր ընկեր ծառաները տեսան ան եղած բանը, խիստ տրտմեցան՝ ու ամէն ինչ որ եղաւ նէ՝ եկան իրենց տէրոջը յայտնեցին։ Ն՚ժամանակը իր տէրը կանչեց անիկայ՝ ու ըսաւ. չար ծառայ՝ բոլոր ան պարտքդ ես քեզի թողուցի, ինծի աղաչելուդ համար։ Արդեօք քեզի ալ պէտք չէր՝ որ քու ընկեր ծառայիդ ողորմէիր, ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ։ Եւ անոր տէրը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց անիկայ, մինչեւ որ բոլոր պարտքը վճարէ։ Ն՚սանկ ալ իմ հայրս որ երկինքն է՝ ձեզի պիտի ընէ, թէ որ չի թողուք ձեր ամէն մէկը իր եղբօրը ձեր սրտերէն անոնց յանցանքները։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Կ. կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ մեր առաւէնը ու ղօրութիւնը, որ դուն բարեպաշտութեան սղբիւրն ես. կ՚աղաչենք պատրաստ եղիր քու Եկեղեցիդ ջերմեռանդ խնդրուածքները լսելու. և շնորհէ՝ որ ինչ որ հաւատարմաբար քենէ կը խնդրենք իրօք ընդունինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլ. գ. 17.

Ե՛ղբայրներ՝ ինծի նմանողներ եղէք, ու դիտցէք անոնկները որ ան ճամբովը կ՚երթան, ինչպէս որ մեզ ձեղի օրինակ ունիք: Աչան ղի շատերը կը քալեն՝ որոնց համար շատ անգամ ձեղի կ՚ըսէի. որ հիմայ լալով ալ կ՚ըսեմ քրիստոսի խաչին թշնամիներուն համար. որ անոնց վերջը կորուստ է. որոնց աստուածը իրենց փորն է. ու փառքը՝ իրենց ամօթը. որոնք երկրաւոր բաները միայն կը մտմտան: Նայց մեր վարմունքը երկինքն է, որ անկէց փրկիչին կ՚ըսպասենք մեր տէր Յիսուս քրիստոսին. որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ըլլալու, ան ղօրութիւնովը՝ որ կարող է ամէնքը իր ներքեւը հնազանդեցունելու:

Ս. Աւետարան. Մ-դէ. իբ. 15.

Ան ատենը փարիսեցիները գացին՝ իր վրայ խորհուրդ ըրին թէ՝ ինչ բանով անոր որոգայթ մը

լարեն : Եւ իրենց աշակերտները հերոմդեսեաններ-
րուն հետ մէկ տեղ խրկեցին անոր՝ և ըսին . վերդա-
պետ՝ դիտենք որ ճշմարիտ ես , ու ճշմարտութիւնով
աստուծոյ ճամբան կը սորվեցուներս , և մեկ մը հոգ
չես ըներ , ու մարդու երեսպաշտութիւն չունիս :
Ուստի՝ ըսէ մեզի , քեզի ինչպես կ'երեւայ . կայսրին
տուրք տալ պէտք է՝ թէ չէ : Յիսուս դիտցաւ ա-
նոնց խորամանկութիւնը՝ և ըսաւ . ես ինչո՞ւ կը
փորձէք կեղծաւորներ . ցեղուցէք ինծի տուրքին դա-
հեկանը . և անոնք դահեկան մը տուին իրեն : Եւ
ըսաւ անոնց . որո՞ւնն է ասա պատկերը կամ գիրը :
Ըսին՝ կայսրին . ան ժամանակը ըսաւ անոնց . դա-
ցէ՛ք կայսրինը՝ կայսրին տուէք . ու աստուածայն՝ աս-
տուծոյ : Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թողուցին ա-
նիկայ՝ ու գացին :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Կ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր աստուած , կ'աղաչենք արձրկէ քու
ժողովուրդդ իրենց մեղքերէն . որ քու ամենառատ
ողորմութեամբդ բոլոր անմեղքերուն կապանքնե-
րէն աղատինք , որոնք մեր մարդկային տկարու-
թեամբը գործած ենք . Հ նորհէ ասիկայ ալ երկ-
նաւոր Հայր՝ մեր օրհնեալ Տէր և փրկիչ Յիսուս
Քրիստոսի սիրուն համար . Ամէն :

Կը գոհանանք աստուածմէ և մեր տէր յիսուս քրիստոսի հօրմէն, ամէն ատեն ձեղի համար աղօթք ընելով։ Երբոր լսեցինք մեր տէր յիսուս քրիստոսի վրայ ունեցած ձեր հաւատքը, և ամէն սուրբերուն վրայ ունեցած ձեր սէրը. ան յոյսին համար՝ որ երկինքը ձեղի համար կը պահուի. որուն վրայով առետարանի ճշմարտութեան խօսքովը լսեցիք. որ ձեղի ալ հասաւ. ինչպէս որ բոլոր աշխարհի մէջ կ'աճի ու պտղաբեր կ'ըլլայ. ինչպէս որ ձեր մէջն ալ. ան օրէն ի վեր որ լսեցիք, ու աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութիւնով ճանչցաք. ինչպէս որ եպափրաս սիրելիէն սորվեցաք՝ մեր ծառայակիցէն, որ ձեղի համար յիսուսի հաւատարիմ պաշտօնեան է։ Ան ինքն ալ ձեր սէրը մեղի պատմեց՝ հոգիով։ Ա՛յսն որոյ մենք ալ ան օրէն որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեղի համար աղօթք ընելէն, ու խնդրուածք մատուցանելէն. որ իր կամքին գիտութիւնովը լեցուիք, ամէն իմաստութիւնով ու հոգևոր հանճարով։ Ան դուք տէրոջը արժանի ճամբովը երթաք ամէնայն հաճութեամբ, ամէն բարի գործքերով պտղաբերած, ու աստուծոյ գիտութիւնովը աճած. ամէն զօրութիւնով ուժովցած՝ իր փառքին զօրութեանը չափովը, ամէն բանի համբերելու ու երկայնամիտ ըլլալու՝ ուրախութիւնով, շնորհակալութիւն մատուցանելով հօր աստուծոյ, որ մեզ կանչեց սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու լոյսի մէջ։

Ս. Աւետարան, Մ-պէ. Թ. 18.

Երբոր Յիսուս անոնց հետ ասիկայ կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ անոր երկրպագութիւն կ'ընէր՝ և կ'ըսէր. աղջիկս մինչեւ հիմայ ալ մեռաւ. բայց եկո՛ր ձեռքդ անոր վրայ դի՛ր՝ ու պիտի ապրի: Յիսուս ելաւ աշակերտներուն հետ անոր տեւեցաւ: Եւ մէյ մ'ալ տասներկու տարուան տեռատես կին մը տեւեցաւ գալով անոր հանդերձին ծայրին դպաւ: Ինչու որ իր մտքին մէջը կ'ըսէր, միայն թէ որ անոր լաթերուն դպչի՝ կը բժշկուի՛: Յիսուս երբոր տեսին դարձաւ ու անիկայ տեսաւ, ըսաւ. սիրտդ ամո՛ւր բռնէ՝ աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. ու ան ժամէն կնիկը բժշկուեցաւ: Երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տեսաւ փող հաղնողները ու մեծ բազմութիւնը, ըսաւ անոնց. մէկդի՛ գացէք: Ինչու որ աղջիկը մեռած չէ՝ հապա կը քնանայ: Եւ ծաղր կ'ընէին անիկայ. և երբոր բազմութիւնը մէկդի ելաւ, ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց. ու աղջիկը յարութիւն առաւ: Եւ այս համբաւը բոլոր ան երկիրը տարածուեցաւ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ի-Ե. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ կ'աղաչենք, արթնցո՛ւր քու հաւատացեալ ժողովուրդիդ փափաքները, որոնք առաստասկս բարեգործութեան պտուղներ յառաջ

բերելով, կարող լլլան նաև առաստաղիս անունց վո-
խարէնը քէնէ ընդունելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը. Ամէն։

Մարդաբէութիւն Երեմիայի. խ. 5.

Ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ տէրը, ու արդարու-
թեան ծագումը սիւոի յարուցանեմ դաւիթին. որ
թագաւոր՝ սիւոի թագաւորէ ու յաջողի. և երկրի
վրայ իրաւունք ու արդարութիւն սիւոի կատարէ։
Անոր օրերը Յուդան սիւոի փրկուի, ու Իսրայէլ
յուսով սիւոի բնակի. և անոր անունը այս է՝ որ
սիւոի կանչուի, տէր արդարութիւն մեր։ Ուստի՝
ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ տէրը, ու այլ չի սիւոի
ըսեն թէ՝ տէրը կենդանի է, որ իսրայէլի տունը և-
գիպտացւոց երկրէն հանեց։ Հապա կենդանի է
տէրը, որ ամէն իսրայէլի զաւակը հիւսիսի երկրէն
ու բոլոր ան երկիրներէն հանեց, ուր որ անոնք մը-
ժած էր, ու նորէն անոնք իրենց երկիրներուն մէջ
բնակեցուց։

Ս. Աւետարան. Յովհ. ղ. 5.

Յիսուս իր աչքերը վեր վերուց, ու տեսաւ
որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը, ըսաւ փիլիպ-
պոսին. ուսկից հաց առնենք որ ատոնք ուտեն։ Ան
կ'ըսէր անիկայ փորձելու համար. բայց ինքը դի-
տէր ինչ սիւոի ընէր։ Փիլիպպոս պատասխան տուաւ
անոր. երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց չէ

բաւէր, թէ և ամէն մէկը մէյ մէկ քիչ առնէ։ Իր աշակերտներէն մէկը վէմ սիմոնին եղբայրը անդրէաս իրեն ըսաւ։ Հոս պատանի մը կայ, որ հինգ նկանակ գարիէ հայ ունի՝ ու երկու ձուկ. բայց ա՞նիկա ի՞նչ պիտի ըլլայ այդչափ մարդոցը։ Յիսուս ըսաւ. Նստեցուցէ՛ք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ։ Եւ Յիսուս հացը առաւ՝ ու դոհացաւ, ու ան նստողներուն բաժնեց. անանկ ալ ձուկերէն որչափ որ ուզեցին։ Եւ երբոր կշտացան՝ աշակերտներուն ըսաւ. Ժողովեցէ՛ք ան մնացած կտորուանքները՝ որ բան մը չի կորսուի։ Ժողովեցին՝ ու տասներկու սակառ լեցուցին ան հինգ գարիէ նկանակէն մնացած կտորուանքները, որ ուտողներէն էվելցաւ։ Ա՛յն տեղը մարդիկ երբոր ան ըրած հրաշքը տեսան՝ կ՚ըսէին թէ՝ ասիկայ է ան ճշմարիտ մարգարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար։

Թէ որ Քրիստոսի Ծննդեան նախընթաց գալստեան լուսաւոր չորս Կիրակիներէն առաջ, քսանըհինգ Կիրակիէն էվել պատահելու ըլլայ. Յայտնութեան Կիրակիներէն ետեւ թողուած Պաշտամունքը այս Կիրակիներուն մէջ պիտի կատարուի։ Եւ թէ որ քսանըհինգ Կիրակիէն պակաս ըլլայ. մնացածները պիտի ձգուին. միայն թէ այս վերջին Մաղթանքը, Թուղթը ու Աւետարանը միշտ Գալստեան Կիրակիներուն նախընթաց Կիրակին պիտի կարդացուին։

Սուրբ Անդրեաս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ քու սուրբ Ընդրէաս Առաքեալդ անանկ շնորհք պարգեւեցիր, որ քու Որդուդ Յիսուս Քրիստոսի կանչելուն խոչին հնազանդեցաւ, ու անյապաղ անոր ետեւէն գնաց. պաւրգեւէ ամէնուս, որ քու սուրբ խօսքովդ կանչուած ըլլալով, ինքըզինքնիս ասկէ ետեւ հնազանդութեամբ քու սուրբ պատուիրանքներդ կատարելու ընծայինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռ. ժ. 9.

Ձեռ որ քու բերնովդ տէր Յիսուսը դաւանիս, ու քու սրտիդ մէջ հաւատաս, որ աստուած անիկայ մեռելներէն յարուցց, պիտի ապրիս: Վասն զի սրտով արդարութեան կը հաւատաք, ու բերնով փրկութիւնը կը խոստովանիք: Ինչու որ գիրը կ'ըսէ. ամէն ով որ անոր կը հաւատայ, չի պիտի ամչնայ: Որովհետեւ հրէային ու հեթանոսին մէջ խտրութիւն չի կայ. ինչու որ ինքը ամէնուն տէրն է, բաւական ամէնուն՝ որ անոր կը կանչեն: Վասն զի ով որ տէրոջը անունը կը կանչէ՝ պիտի ապրի: Ասկա ուրեմն՝ ինչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն որ չի հաւատացին. կամ ինչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն վրայով չի լսեցին. կամ ինչպէս պիտի լսեն առանց մէկուն քարոզելուն. կամ ինչպէս պիտի

քարոզն, մեջ որ չի խրկուին. ինչպէս որ դրուած է. ինտոր դեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն ու բարի բաներու աւետիս տուողներուն ոտքերը: Այլ ամէնքը աւետարանին չի հնազանդեցան: Եսայի կ'ըսէ. տէր՝ մեր ձայնին ո՞վ հաւատաց: Ընդունկ է նէ հաւատքը լսելէն է, ու լսելը քրիստոսի խօսքէն: Այլ կ'ըսեմ, միթէ չի լսեցի՞ն մի. մանաւանդ որ բոլոր երկիր անոնց ձայնը նլաւ, ու անոնց խօսքը մինչեւ աշխարհի ծայրերը: Այլ կ'ըսեմ, միթէ իսրայէլ չի լսե՞ց մի, առաջ մովսէս կ'ըսէ. ես ձեզ նախանձի մէջ պիտի ձգեմ ոչինչ ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացունեմ: Այլ եսայի էվելոք կը համարձակի՝ ու կ'ըսէ. ես անոնց գտնուեցայ՝ որ իս չէին փնտռեր, անոնց յայտնուեցայ՝ որ իս չէին հարցուներ: Այլ իսրայէլին կ'ըսէ. ամէն օր իմ ձեռքս անհաւատ ու դիմադարձ ժողովուրդին երկնցուցի:

Ս. Աւետարան. Մ–դ. դ. 18.

Երբոր Յիսուս գալիլեացւոց ծովեղերքը ժուռ կուգար, երկու եղբայր տեսաւ, սիմոնը որ պետրոս կ'ըսուէր, ու անոր եղբայրը անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու որ ձկնորս էին: Եւ անոնց ըսաւ. իմ ետեւէս եկէք, ու ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ: Անոնք ալ շուտ մը դործիքնին թողուցին, ու անոր ետեւէն գացին: Եւ անկից առաջ երթալով, տեսաւ երկու եղբայրներ ալ, զեբեդեան յակոբոսը ու անոր

եղբայրը յօհաննէսը նաւին մէջ, իրենց հօրը ղեր-
դեային հետ երբ ուռկաններնին կը կարկըտէին, ու
անոնք կանչեց: Անոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայ-
րերնին թողուցին՝ անոր ետեւէն գային:

Սուրբ Թովմաս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակալող և յաւիտենական Աստուած, որ
հաւատոյ հաստատութեանը համար թող տուիր
քու սուրբ Թովմաս Առաքեալդ քու Որդւոյդ յա-
րութեանը երկբայելու. Պարգեւէ մեզի անձնիկ հաս-
տատաբար ու առանց երկբայութեան Յիսուս Քրի-
ստոս քու Որդւոյդ հաւատալու, որ քնաւ չէի յան-
դիմանուի մեր հաւատքը քու առջեդ: Լսէ մեզի նով
տէր՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որուն՝ քեզի
ու Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը,
հիմայ, ու միշտ, ու յաւիտեանս. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. բ. 19.

Ուրեմն ասկէ ետեւ դուք օտար ու պանդուխտ
չէք, հապա սուրբերուն քաղաքացիներ, ու աստուա-
ծոյ ընտանիքը: Առաքեալներուն ու մարգարէներուն
հիմին վրայ շինուած, որ անոր անկիւնին դլուխը
Յիսուս Քրիստոս է: Որուվ բոլոր շինուածքը մէկ
տեղ յօդած ու յարմարած՝ կ'աճի սուրբ տաճար
կ'ըլլայ տէրուվ: Որ անով դուք ալ մէկ տեղ աս-
տուածոյ բնակարան կը շինուիք Հոգիով:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ի. 14.

Յովմաս տասներկուքէն մէկը՝ երկուորեակ ը-
սուածը, անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ:
Ա՛յնա աշակերտները իրեն կ՚ըսէին թէ՝ տէրը տե-
սանք. ան ալ ըսաւ անոնց. թէ որ անոր ձեռքը բե-
հեւներուն նշանը չի տեսնամ, ու մատներս գամ-
րուն տեղը չի դնեմ, ու իմ ձեռքս անոր կողը չի խո-
թեմ՝ չեմ հաւատար: Եւ ութը օրէն ետեւ նորէն
աշակերտները ներսն էին, ու Թովմաս անոնց հե-
տը. Յիսուս եկաւ դուռները գոց ըլլալով, ու ա-
նոնց մէջը կայնեցաւ, և ըսաւ. ողջո՛յն ձեզի: Ետոյ
Թովմասին ըսաւ. քո՛ր մատովդ՝ ու հոս դի՛ր, և
նայէ իմ՝ ձեռքերս. ու քո՛ր քու ձեռքդ՝ ու իմ՝ կողս
խօթէ. և անհաւատ մի՛ ըլլար, հապա հաւատա-
ցեալ: Պատասխան տուաւ Թովմաս՝ և ըսաւ անոր.
իմ տէրս՝ ու իմ աստուածս: Յիսուս ըսաւ անոր.
ա՛տ ու դուն իս տեսար՝ ու հաւատացիր, երանի՛կ ա-
նոնց՝ որ չեն տեսած՝ ու պիտի հաւատան: Յիսուս
ուրիշ շատ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն
առջին, որ այս գրքին մէջ գրուած չէ: Հապա ասս
այնչափի բան գրուեցաւ, որ հաւատաք՝ թէ Յիսուսը
քրիստոս է աստուածոյ որդին. և որ հաւատաք, ու
յաւիտենական կեանքը ընդունիք անոր անունովը:

Սուրբ Պօղոսի Դարձման Տիւշաւակը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու երանելի Պօղոս Առաքեալիդ քարոզութիւնովը աւետարանին լոյսը բոլոր աշխարհ տարածեցիր. Պարդեւէ կ՚աղաչենք, որ իր հրաշալի դարձը յիշելով՝ դոհութիւն մատուցանենք քեզի, մեղի սորվեցուցած սուրբ վարդապետութեանը հետեւելով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Ա. ւաքելոց. Թ. 1.

Դայց սօղոս տակաւին սպառնալիքով լեցուած՝ ու տէրոջը աշակերտները սպաննելու մտքով քահանայապետին գնաց. անկէց թուղթեր խնդրեց դամասկոսի ժողովարաններուն. որ նոյն ճամբուն հետեւողները երկկինքէն ըլլս մը շողշողաց իր բոլորտիքը: Եւ տինը ինկաւ, ձայն մը լսեց որ կ՚ըսէր իրեն. սաւուղ սաւուղ, ինչո՞ւ համար իս կը հալածես: Եւ ան ըսաւ. ո՞վ ես տէր. ան ալ ըսաւ, ես յիսուսն եմ՝ որ դուն կը հալածեսկոր. կարծր բան է քեզի խթանին դէմ ոտք ղարնել: Եւ դողդողալով ու շուննչը կլտրելով ըսաւ. տէր՝ իս ինչ կ՚ուզես ընել: Եւ տէրը ըսաւ անոր. հապա ոտքի վրայ ելի՝ ու քաղաքը մտիր, և քեզի պիտի ըսուի ինչ որ քեզի պէտք է ընել.

բայց ան մարդիկը որ իր հետը կ'երթային՝ մունճ եղևր կերեր էին. միայն ձայնը կը լսէին, բայց բան մը չէին տեսնար: Յաղես դետնէն ելաւ, ու աչքերը բաց մկիը չէր տեսնար. անոր ձեռքէն բռնելին դամասկոս խօթեցին: Եւ հոն իրեք օր կեցաւ, ու չէր տեսնար, ու ոչ կերաւ ու ոչ խմեց: Եւ դամասկոսի մէջ անանիա անուն աշակերտ մը կար. տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ, անանիա. ան ալ ըսաւ տէր՝ ահա հոս եմ: Եւ տէրը ըսաւ անոր. ոտքի վրայ ել՝ ու ան փողոցը գնա, որ ուղիղ կ'ըսուի. և յուդային տունը՝ սօղոս անունով տարսոնացի մը փնտռէ, որ ինքը դեռ աղօթք կ'ընէ: Եւ տեսիլքին մէջ անանիա անունով մարդ մը տեսաւ, մտաւ ու ձեռքը իր վրան դրաւ՝ որ տեսնայ: Պատասխան տուաւ անանիա, տէր՝ ես շատերէն ան մարդուն համար լսեցի, որ երուսաղէմի մէջ որչափ չարիքներ ըսաւ քու սուրբերուդ: Եւ հոս քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնքը, որ քու անունդ կը կարդան: Տէրը ըսաւ անոր. դուն գնա, ինչու որ անիկայ ինծի ընտրուած աման մըն է, իմ անունս կրելու հեթանոսներուն ու թագաւորներուն, ու իսրայէլի որդւոցը առջին: Ես ան ալ ցոյց պիտի տամ թէ իմ անունիս համար որչափ ինքը չարչարանք պիտի քաշէ: Անանիա ալ գնաց՝ ու ան տունը մտաւ. և անոր վրայ ձեռք դնելով՝ ըսաւ. սաւուղ եղբայր՝ վեր նայէ. տէրը իս լսկեց, ան յիսուսը՝ որ եկած ճամբուդ վրայ քեզի

երեւցաւ, որ դուն տեսնաս, ու հոգւով սրտով լիւ-
ցուիս: Եւշտաւ մը իր աչալընդրէն կեղեւներու պէս
բաներ իյնան. տեսաւ, ու նըստաւ մկրտուեցաւ: Եւ
կերակուր առաւ՝ ուժովցաւ. ու քանի մը օր դա-
մասկոսի մէջ աշակերտներուն հետը մնաց: Եւ շուտ
մը ժողովարաններուն մէջ յիսուսը քարոզեց, թէ
անիկայ աստուծոյ որդին է: Լսողները կը զար-
մանային՝ ու կ'ըսէին. ասիկայ ան չէ՞ր՝ որ երուսա-
ղէմի մէջ յիսուսի անունը տուողները կը կործանէր
ու հոս ալ ան բանին համար եկած էր, որ ասոնք
կապած քահանայապետներուն տանի: Նայց սօղոս
եվելըք կը զօրանար, ու կ'ամչցունէր դամասկոսի
մէջ բնակող հրեաները, և կը համոզէր թէ՝ քրիս-
տոսը ասիկայ է:

Ս. Ա. ԳԼԵՏԱՐԱՆ. Մ-ՐԸ. ԺԹ. 27.

Պետրոս պատասխան տուաւ և ըսաւ իրեն.
ահա մենք ամէն բան թողուցինք, ու քու ետեւէդ
եկանք. ուստի մեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ: Յիսուս ըսաւ
անոնց. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ դուք՝ որ իմ ե-
տեւէս եկաք, միւսանգամ դալուստին երբոր որդին
մարդոյ իր փառաց աթոռը պիտի նստի, դուք ալ
տասներկու աթոռի վրայ պիտի նստիք՝ իսրայէլի
տասներկու ազգը դատելու: Եւ ամէն ոք որ տունը,
կամ եղբայրները, կամ քոյրերը, կամ հայրը, կամ
մայրը, կամ կինը, կամ որդիքը, կամ արտերը իմ
անունիս համար թողուց, տասնապատիկ պիտի

առնէ , ու յաւիտենական կեանքը պիտի ժառանգէ : Նոյց առաջիններուն շատերը՝ յետին պիտի ըլլան , ու յետիններըը՝ առաջին :

Տեառնընդ առաջի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած , խոնարհեալ կ՚աղաչենք քու Աստուածութեանդ , որ ինչպէս այս օրս քու Յիածին Որդիդ մեր մարմինին զոյացութեամբը տաճարը ընծայուեցաւ . անանկ ալ մենք ամբիծ ու սուրբ սրտով քեզի ընծայունք , քու Որդւովդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով . Ամէն :

Մարգ . Մաղաքիայ . գ . 1 .

Ահա ես իմ հրեշտակս կը խրկեմ , և իմ առջիս ճամբայ պիտի պատրաստէ . և տէրը յանկարծակի իր տաճարը պիտի գայ որ դուք կը փնտրէք . և ան ուխտին հրեշտակը՝ որուն դուք կը փափաքիք . ահա կուգակոր կ՚ըսէ տէր ամենակալ : Եւ անոր մտած օրը ո՞վ կրնայ դիմանալ . և կամ ո՞վ կրնայ կայնիլ անոր երեւցած ժամանակը . ինչու որ ան հալոցի քոցին պէս պիտի մտնայ , ու լաւիճէին օճառին նման : Եւ ինքը արծաթի ղտողի մը ու մաքրողի մը պէս պիտի նստի , ու ղեւիին որդիքները պիտի սրբէ . ու ոսկիի պէս ու արծաթի պէս անոնք պիտի հալեցունէ , և տէրոջը պատարագներ մատուցանել պիտի ըլլայ ար-

դարուԹիւնով : Եւ յուդայի ու երուսաղէմի պա-
տարագը հաճելի պիտի ըլլայ տէրոջը. ինչպէս հին
օրերը ու առջի տարիները : Եւ ես ձեր վրայ դա-
տաստանով պիտի հասնիմ. և պատրաստ վկայ պի-
տի ըլլամ կախարդներուն ու շնացող կնիկներուն
վրայ , և անոնց վրայ՝ որ սուտ տեղը իմ անունովս
երդում կ՚ընեն . ու վարձկանին վարձքը կը կտրեն ,
այրիները կը տանջեն ու որբերը կը նեղեն . և օտա-
րականին իրաւունքը ծուռը կը տանին , և ինէ չեն
վախնար , կ՚ըսէ տէր ամենակալ :

Ս . Ըւետարան . Ղ-ի . բ . 22

Եւ մովսէսի օրէնքին նայելով , երբոր անոր
մաքրուԹեան օրերը լմնցաւ , երուսաղէմ տարին ա-
նիկայ տէրոջը առջին հանելու . ինչպէս որ գրուած
է տէրոջը օրէնքին մէջ , ԹԷ՝ ամէն մանչ զաւակ որ
արգանդ կը բանայ , տէրոջը սուրբ ըսուի : Եւ տէ-
րոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս՝ ընծայ տրուի
ջուխտ մը տատրակ , կամ երկու աղաւնիի ձագեր :
Եւ ահա երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար , որուն ա-
նունը սիմէոն էր . և ան մարդը արդար ու երկիւղած
էր , ու իսրայէլի մխիԹարուԹեանը կ՚սպասէր , ու
հոգին սուրբ անոր ներսիդին էր : Եւ ինքը սուրբ
հոգիէն հրաման առած էր՝ որ մահ չի տեսնայ , մին-
չեւ որ տէրոջը օծեալը տեսնայ : Եւ հոգիով տա-
ճարը եկաւ , ու երբոր ծնողքը յիսուս մանուկը բե-
րին որ օրէնքին սովորուԹեանը պէս անոր վրայ

կատարեն : Ինքն ալ անիկայ իր գիրկը առաւ , ու զաստուածծ օրհնեց՝ և ըսաւ . ալ հիմայ կ՚արձկիս տէր քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ պէս . ինչու որ իմ աչվըներս քու փրկութիւնդ տեսան , որ ան բոլոր ժողովուրդներուդ առջին պատրաստեցիր : Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու , ու փառք քու իսրայէլ ժողովուրդիդ : Եւ անոր հայրը ու մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ , որ անոր համար կը խօսուէին : Եւ սիմէոն օրհնից ա նոնք , ու անոր մօրը մարիամին ըսաւ . ահա ասիկայ իսրայէլի մէջ շատերուն կ՚ինալուն ու ելլելուն համար կեցած է , և հակառակութեան նշան մը : Եւ քու անձէդ ալ թուր մը պիտի անցնի , որ շատ սիրտերէն խորհուրդներ պիտի յայտնուին : Եւ հոն էր աննա մարգարէն փանուէլի աղջիկը ասերի ցեղէն . ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր , իր կուսութեան ժամանակէն եօթը տարի իր էրկանը հետ կենալով : Եւ որբեւարի էր ութսունըչորս տարուան չափ , որ տաճարէն չէր ղատուէր , հապա պաքով ու աղօթքով գիշեր ցորեկ ծառայութիւն կ՚ընէր : Եւ ասիկայ նոյն ժամուն ելաւ տէրոջը գոհութիւն կուտար , ու անոր վրայով ան ամէնուն հետ կը խօսէր , որ երուսաղէմի փրկութեանը կ՚սպասէին : Եւ երբոր բոլոր բաները կատարեցին տէրոջը օրէնքին նայելով , Նորէն գալիլեա դարձան՝ իրենց նազարէթ քաղաքը : Եւ մանուկը կը մեծնար ու կը զօրանար իմաստութիւնով լեցուած , և աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր :

Սուրբ Մատթիա Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Յիմնակալող Յաստուած, որ ան մատնիչ յուդային տեղը քու հաւատարիմ ծառայդ Մատթեան ընտրեցիր, տասներկու առաքեալներուն մէկը ըլլալու. Հնորհէ՝ որ քու Եկեղեցիդ միշտ սուտ առաքեալներէն զերծ ըլլալով, հաւատարիմ ու հաւատալի հովիւներով առաջնորդուի ու կառավարուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Գործք Առաքելոց. ա. 15.

Եւ ան օրերը պետրոս եղբայրներուն մէջ ելաւ ըսաւ. ու հոն հարիւր քսան անունի չափ բազմութիւն կար: Մարդիկ եղբայրնե՛ր՝ պէտք էր ան գրուածքը կատարուէր, որ առաջուց Հոգին սուրբ դաւիթին բերնովը ըսաւ յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ: Ինչու որ անիկայ մեզի հետ մեր համրանքին մէջն էր, և այս պաշտամունքին բաժինը անոր ալ ինկած էր: Ասիկայ անիրաւ վարձքով դեղ մը ձեռք ձգեց. և ուռեցուրած մէջքէն ճղքուեցաւ, ու բոլոր իր փորը դուրս թաւիեցաւ: Եւ յայտնի եղաւ ամէն երուսաղէմ բնակողներուն. մինչեւ որ իրենց լեզուովը ան դեղին անունին ակեղդամա ըսուեցաւ, որ ըսել է արեան դեղ: Սաղմոսներուն գիրքին մէջ գրուած է. անոր բնակարանը աւերակ թող ըլլայ, և անոր մէջը մէկը չի բնակի. ու անոր կարգը ուրիշը

պիտի առնէ. Ուստի պէտք է որ՝ աս մարդիկներէն որ մեր հետը եղան ան բոլոր ատենը, որ տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ. Յովհաննէսի մկրտութենէն սկսած՝ մինչեւ ան օրը որ ինքը մեզմէ համբարձաւ. աստոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեան: Եւ երկու հոգի որոշեցին, յովսէփը՝ որուն բարսաբա կը կանչէին, որ Յուստոս կ'ըսուէր. ու Մատաթիան: Եւ աղօթք ընելով ըսին. դուն սիրտ տէր՝ որ ամենուն սիրտը գիտես, այս երկուքիս մէկը՝ որն որ ընտրեցիր նէ, յայտնէ մեզի. որ այս պաշտօնիս ու առաքելութեան վիճակը առնէ, որ անկէ Յուդան ինկաւ իր տեղը երթալու: Եւ անոնց վիճակներըը տուին, ու վիճակը Մատաթիային ելաւ. և ան տասներկու առաքեալներուն հետը սեպուեցաւ:

Ս. Աւետարան. Մ-դ. ժա. 25.

Ն՚ժամանակը Յիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ. կը դոհանամ՝ քեզնէ հով Հայր՝ տէր երկինի և երկրի, որ ասիկայ ծածկեցիր իմաստուններէն ու դիտուններէն, և տղոցը յայտնեցիր: Ն՚այո հով Հայր, ինչու որ քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ: Ն՚ամէն բան իմ Հօրմէս ինծի տրուեցաւ. և մէկը չի ճանչնար որդին՝ բայց միայն Հայրը. և մէկը չի ճանչնար Հայրը՝ բայց միայն որդին. և ան՝ որուն որ որդին կ'ուզէ յայտնել: Եկէք ինծի ամէն հոգնածներ ու բեռնաւորածներ, ու ես ձեզ հանդչեցունեմ: Իմ լուծս վրանիդ առէք, և ինձ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ

ու սրտով խոնարհ. և ձեր անձերուն հանդստու-
թիւն պիտի գտնաք: Ինչու որ իմ լուծս քաղցր է,
ու իմ բեռս թեթեւ:

Ամենօրհնեալ կոյս Մարիամու Աւետման Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կ'աղաչենք քեզի ով Տէր, թաւիշ քու շնորհքդ
մեր սրտերուն վրայ, որ ինչպէս Յիսուս Քրիստոս
քու Որդւոյդ մարդեղութիւնը հրեշտակին աւետիս
տալովը ճանչցանք. անանկ ալ իր խաչովը ու չար-
չարանքներովը իր յարութեանը փառքին ժամա-
նենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը.
Ամէն:

Մարգոս. Եսայեայ. ը. 10.

Եւ տէրը կրկին խօսեցաւ աքազին՝ ըսելով.
քու տէր աստուածմէդ նշան մը խնդրէ, անիկայ կամ
խորութեան մէջ, կամ վերը բարձրութեան մէջ:
Եւ աքաղ ըսաւ. չեմ խնդրեր, և ոչ տէրը կը փոր-
ձեմ: Եւ ըսաւ. լսեցէք հիմայ ով դաւիթին տունը.
մարդոց նեղութիւն տալը ձեզի թեթեւ բան մը մի
կը թուի. և տէրոջն ալ նեղութիւն պիտի տաք:
Ետոր համար տէրը ձեզի մէկ նշան մը պիտի տայ.
ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի,
և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կանչուի: Եղ ու
մեղը պիտի ուտէ մինչեւ որ ճանչնայ չարը ատելու,
և բարին ընտրելու:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ա. 26.

Եւ վեցերորդ ամսուն մէջ դաբրիէլ հրեշտակը աստուածմէ խրկուեցաւ գալիլեացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը նազարէթ էր. մէկ կոյսի մը՝ մէկ մարդու մը նշանուած, որուն անունը յովսէփ էր դաւիթի տունէն. և ան կոյսին անունը մարիամ: Եւ եկաւ անոր ըսաւ. ուրախ եղիր դուն բերկրեալ, տէրը քու հետդ: Ինն ալ աս խօսքերուն վրայ շիոթեցաւ, ու ինքիրենը կը մտմտար՝ թէ ինչպէս ողջոյն պիտի ըլլայ աս: Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ. մի վախնար, ինչու որ աստուածմէ շնորհք գտար: Եւ ահա պիտի յղանաս, ու որդի պիտի ծնանիս. և անոր անունը յիսուս պիտի կանչես: Ինքնակայ մեծ պիտի ըլլայ, ու որդի բարձրելոյ պիտի ըսուի. և տէր աստուած անոր դաւիթ հօրը աթոռը իրեն պիտի տայ. ու յակոբայ տանը վրայ յաւիտեան պիտի թագաւորէ. և անոր թագաւորութիւնը վերջ չի պիտի ունենայ: Ա՝արիամ ալ հրեշտակին ըսաւ. ատ բանը ինչպէս պիտի ըլլայ ինծի, որ ես մարդ չեմ գիտեր: Պատասխան տուաւ հրեշտակը և ըսաւ անոր. հոգին սուրբ պիտի գայ քեզի, ու բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ. ինչու որ՝ ան որ քենէ պիտի ծնանի՝ սուրբ է, ու աստուածոյ որդի պիտի ըսուի: Եւ ահա քու եղբօրդ էլիսաբեթ աղջկանդ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան ժամանակը յղի է. և աս անոր վեցերորդ ամիսն է, որ ամուլ ըսուած էր: Ինչու որ աստուածոյ քովէ բան մը չի տը-

կարանար : Եւ մարիամ ըսաւ . ահա ես տէրոջը աղախինն եմ . քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց :

Սուրբ Մարկոս Աւետարանչի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած , որ քու սուրբ Առաքեալդ Աւետարանիդ երկնային վարդապետութեամբը քու սուրբ Եկեղեցիդ վարժեցիր . պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ ամէն ուսնային վարդապետութեան հողմով տարուբերը եղող տղոցը պէս չըլլալով , քու սուրբ Աւետարանիդ ճշմարտութեանը մէջ հաստատ մնանք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքեալ . Եփես . դ . 7 .

Ա՛ստ ամէն մէկուս շնորհք տրուած է քրիստոսի պարգեւներուն չափովը : Ինչո համար կ՛ըսէ . վեր բարձրը ելլաւ՝ դերիութիւնը դերի ըրաւ , ու մարդոց պարգեւներ տուաւ : Ինչ որ ելլաւ նէ՝ ինչ է , թէ չէ ան՝ որ առաջ երկրին վարի կողմը իջաւ : Ինչ որ իջաւ նէ՝ նոյնն է որ բոլոր երկինքներէն վեր ելլաւ , որ ամէն բան լեցունէ : Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ որ առաքեալ ըլլան , մէկ քանին մարգարէներ , մէկ քանին աւետարանիչներ , ոմանք հովիւներ և վարդապետներ : Սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշ-

տամունքին դործքին համար, քրիստոսի մարմնոյն շինուելեանը համար։ Այ՝ինչեւ որ ամենքս ալ հասնինք հաւատոյ միաբանութեանը ու աստուածոյ որդւոյն գիտութեանը. կատարեալ մարդ եղած՝ քրիստոսի կատարելութեան հասակին չափովը։ Այր ալ ասկէ ետեւ տղաք չըլլանք պղտորուած և վարդապետութեան ամէն հովերէն խախտուած՝ մարդոց խաբէութիւնովը, որ հնարքով կը խաբեն մոլորցունելու։ Ըսպա սիրով ճշմարտութիւնը խօսելով՝ ամէն բանի մէջ անուշ աճինք՝ որ դլուխ է քրիստոս. որ անկէց բոլոր մարմինը մէկ տեղ կցուած, և ամէն խաղերը մէյմէկու հաղորդութեամբ յարմարած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով ան մարմինին աճում կուտայ, իր անձին շինութեանը համար սիրով։

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ԺԵ. 1.

Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ հայրս մշակ է։ Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չի բերեր, կը կտրէ անիկայ. և ամենը որ պտուղ կը բերէ՝ կը մաքրէ անիկայ, որ շատ էվելօք պտղաբեր ըլլայ։ Դուք արդէն սուրբ էք ան խօսքովը՝ որ ձեզի խօսեցայ։ Իմ մէջս կեցէք, ու ես ձեր մէջը. ինչպէս որ ճիւղը ինքնիրէն չի կրնար պտուղ բերել, թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ. ասոր պէս դուք ալ թէ որ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք։ Ես որթ եմ՝ ու դուք ուռւ. ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ ու ես անոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ կը բերէ. ինչ-

չու որ առանց ինձի բան մը չէք կրնար ընել: Ան որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ, անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ինկաւ ու չորցաւ. և կը ժողուեն անիկայ ու կրակը կը նետեն՝ և կ'երի: Ան որ դուք իմ մէջս կենաք, և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ կ'ուզէք՝ խնդրեցէք՝ ու կ'ըլլայ ձեզի: Ասով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ, որ առատ պտուղ բերէք, և իմ աշակերտներս ըլլաք: Ինչպէս որ Հայրը ինձ սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ հաստատ կեցէք: Ան որ իմ պատուիրանքներս պահէք, իմ սիրոյս մէջ կը կենաք. ինչպէս որ ես իմ Հօրս պատուիրանքները պահեցի՝ և անոր սիրոյն մէջ կեցեր եմ: Ասոնք բաները ձեզի հետ խօսեցայ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջն ըլլայ, և ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ:

Սուրբ Փիլիպպոս և Սուրբ Յակոբոս Առաքելոց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆԴ.

Ով Ամենակալ Աստուած, որ քեզ ճշմարտապէս ճանչնալը յաւիտենական կեանք է. Պարգեւէ մեզի որ կատարեալ ճանչնանք քու Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի ճանապարհ, ճշմարտութիւն և կեանք ըլլալը. որպէս զի սուրբ Փիլիպպոս և սուրբ Յակոբոս առաքելոցդ շաւիղներուն հետեւելով, ապահով քալենք ան ճամբուն մէջ, որ յաւիտենական կեանքին կ'առաջնորդէ, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ. ա. 1.

Յակոբոս՝ աստուածոյ և տէր Յիսուս քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուդ՝ որ ցրուած էք, ողջոյն: Ե՛ղբայրներ՝ բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք, երբոր կերպ կերպ փորձութիւններու մէջ կ՚իյնաք: Գիտնալ որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը աղէկ կարգի դրած՝ համբերութիւն կը գործէ: Համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ ամբողջ ու կատարեալ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք: Հապա թէ որ ձեզնէ մէկը իմաստութենէ պակսած ըլլայ, թող աստուծմէ խնդրէ՝ որ ամէնուն առատապէս կուտայ, ու չի նախատեր. և իրեն պիտի տրուի: Այլայն թէ հաւատքով թող խնդրէ, ու չի երկմտի. վասն զի ան որ երկմիտ է՝ ծովուն հողմակոծեալ ու տատանեալ ալիքներուն նման է: Էն մարդը թող յոյս չունենայ աստուծմէ բան մը առնելու: Էնչու որ երկմիտ մարդը անհաստատ է բոլոր իր ճամբաներուն մէջ: Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ, և ան որ հարուստ է՝ իր խոնարհութեանը վրայ. ինչու որ անիկայ խոտի ծաղկի մը պէս պիտի անցնի: Արեւը խաշտաքութիւնով մը ծագեց՝ ու ցամքեցուց խոտը, ու անոր ծաղիկը թափթըփեցաւ, և իր երեսին գեղեցկութիւնը կորսուեցաւ. անանկ ալ հարուստը իր վաստկածներովը պիտի թառամի: Երանելի է ան մարդը որ փորձութիւններու կը համբերէ. ինչու որ

եթէ ընտիր գտնուելըս ըլլայ, կենաց պսակը պիտի առնէ, որ անիկայ տէրը իր սիրելիներուն խոստացաւ:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ժդ. 1.

Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ, Ձեր սիրտերը թող չի պղտորի. հապա աստուծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հաւատացէք: Իմ հօրս տունը շատ բնակարաններ կան. հապա թէ չէ՝ ես ձեզի կ'ըսէի. թէ երթամ ու ձեզի տեղ պատրաստեմ. Եւ թէ որ երթամ ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն կուգամ ու ձեզ քովս կ'առնեմ. որ ես ուր եմ նէ՝ դուք ալ հոն ըլլաք: Եւ ուր կ'երթամ նէ գիտէք, ու ճամբան գիտէք: Թովմաս ըսաւ իրեն. տէր՝ չենք գիտեր ո՞ւր կ'երթաս, և ի՞նչպէս ճամբան կրնանք գիտնալ: Յիսուս ըսաւ անոր. ես եմ ճանապարհը ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը. մէկը հօրը քովՀ չի դար, թէ չէ՝ ինձմով: Թէ որ ղիս գիտնայիք՝ հապա իմ հայրս ալ կը գիտնայիք, և ասկէ ետեւ գիտէք անիկայ, ու տեսաք անիկայ: Փիլիպպոս ըսաւ անոր. տէր՝ ցըցուր մեզի հայրը, ու հերիք է մեզի: Յիսուս ըսաւ անոր. այսքան ժամանակ ձեր հետն եմ, ու իս չի ճանչցար փիլիպպոս. ան որ իս տեսաւ՝ հայրը տեսաւ. և դուն ի՞նչպէս կ'ըսես՝ թէ հայրը մեզի ցըցուր: Չըմն հաւատար թէ ես հօրը մէջը՝ ու հայրը իմ մէջս է. ան բանը որ ես ձեզի հետ կը խօսիմ, չէ՛ թէ ինքիրմէս կը խօսիմ, հապա հայրը որ իմ

մէջս բնակած է՝ ան կը գործէ նոյն գործքերը։ Ինծի կը հաւատաք մի, որ ես Հօրը մէջը, ու Հայրը իմ մէջս է։ Ասպա թէ չէ՝ գոնէ գործքերուն համար ինծի հաւատացէք. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ՝ ան որ ինծի կը հաւատայ, ան գործքերը որ ես կը գործեմ, ինքն ալ պիտի գործէ, ու անոնցմէ էլ մեծ մեծ գործքեր պիտի գործէ. ինչու որ ես Հօրը քովը կ'երթամ։ Ու իմ անունովս ինչ որ խնդրէք՝ անիկայ պիտի ընեմ, որ Հայրը որդիովը փառաւորուի։ Ու ինչ որ խնդրելու ըլլաք ինձ՝ անիկայ պիտի կատարեմ։

Սուրբ Բառնաբաս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ո՛վ Տէր՝ Ամենակարող Աստուած, որ քու սուրբ Առաքեալդ առաքելոց Հոգւոյն Սրբոյ մասնաւոր շնորհքներովը զարդարեցիր. կ'աղաչենք՝ քու բազմատեսակ պարգեւներդ մեզ մի՛ ղրկեր, և ոչ ալ քու շնորհքդ, որ անոնք քու պատուդդ ու փառքիդ համար՝ ի գործ դնենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Գործք Առաքելոյ. ժա. 22.

Ես բանը անոնց վրայով երուսաղէմ եղած եկեղեցիին ականջը հասաւ. ու բառնաբասը մինչեւ անտիոք խրկեցին։ Որ երբոր եկաւ՝ ու աստուծոյ

շնորհքը տեսաւ, ուրախացաւ. և աւհնքը կը յորդո-
րէր՝ որ յօժար սրտով տէրոջը հետ մնայ: Ինչու որ
ղուարթամիտ մարդ մըն էր, ու հոլովով սրլով ու
հաւատքով լեցուն, ու տէրոջը շատ ժողովուրդ հա-
վելցաւ: Եւ տարսոն նշաւ սօղոսը վինտուելու. ու ա-
նիկայ դտնալով անտիոք բերաւ: Եւ եղաւ որ ա-
նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ ժողվըվեցան.
ու շատ ժողովուրդ սորվեցուցին, ու պինտ առաջ
անտիոքի մէջ աշակերտները քրիստոնեայ անուա-
նեցան: Ին օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան
անտիոք: Ինոնցմէ մէկը ագաբոս անունով ելաւ՝
հոդիով գուշակեց թէ՝ բոլոր աշխարհ մեծ սով մը
պիտի ըլլայ. որ կղղդիոսի ժամանակը եղաւ: Հայց
աշակերտներէն ով որ կարող էր, անոնցմէ ամէն
մէկը որոշեցին հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրնե-
րուն կարօտութիւնը խրկեն: Որ անիկայ ըրին ալ.
հրէցներուն խրկելով բառնաբասին ու սօղոսին
ձեռքովը:

Ս. Ագաթաբան. Ցանկ. ժե. 12.

Ին յս է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք, ինչ-
պէս որ ես ձեզ սիրեցի: Ինկէց էվելի սէր չի կըր-
նար ունենալ մէկը, որ իր կեանքը բարեկամներուն
վրայ կը դնէ: Դուք իմ բարեկամներս էք, թէ որ
ընելու ըլլաք՝ ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ: Ին
ձեզի ծառայ չեմ կանչեր, ինչու որ ծառան չի գիտեր
իր տէրը ինչ կ'ընէ. հապա ես ձեզ բարեկամ կան-

չեցի. ինչու որ ան ամէն բաներըը որ իմ Հօրմէս լը-սեցի՝ ձեզի իմացուցի: Ձեզ թէ դուք զիս ընտրեցիք, Հապա ես ձեզ ընտրեցի, ու ձեզ դրի՝ որ դուք եր-թաք ու պտղաբեր ըլլաք, ու ձեր պտուղը մնայ. և իմ անունովս ինչ որ իմ Հօրմէս խնդրէք՝ ձեզի տայ:

Սուրբ Յովհաննէս Մկրտչի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, որ քու նախախ-նամութեամբդ Յովհաննէս Մկրտիչ քու ծառադ Հրաշալի կերպով ծնաւ, ու խրկուեցաւ քու Որդւոյդ մեր Փրկչին ճամբան պատրաստելու, ապաշխարու-թիւն քարոզելով. Տնէր մեզի անոր վարդապետու-թեանը ու սուրբ վարքին հետեւելու, որ կարդղ ըլ-լանք ճշմարիտ զղջմամբ ապաշխարել, ինչպէս որ ինքը կը քարոզէր. և իրեն պէս շարունակ ճշմար-տութիւնը խօսինք, համարձակ ու աներկիւղ մի-լութիւններըը յանդիմանենք, և ճշմարտութեան համար համբերութիւնով նեղութիւն կրենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Մարգ. Եսայեայ. խ. 1.

Ունխիթարեցէք՝ մխիթարեցէք իմ ժողովրդս կ'ըսէ աստուած: Յահանաներ՝ երուսաղէմի սրտին խօսեցէք, և ատիկայ մխիթարեցէք. ինչու որ տա-ռապանքով լեցուեցաւ, իր մեղքերը թողուին ատոր.

ինչու որ տէրոջը ձեռքէն իր մեղքերուն կրկին հա-
տուցումը ընդունից: Այլ մը անապատին մէջ կը
կանչէ, պատրաստեցէք տէրոջը ճամբան, և մեր աս-
տուծոյ շաւիղը շտկեցէք: Ամէն ձորերը պիտի լե-
նան, ու ամէն լեռները ու բլուրները պիտի խոնարհ-
հին, և ամէն դժուարները դիւրին պիտի ըլլան, ու
խորտուբորտ տեղերը դաշտեր պիտի ըլլան: Եւ տէ-
րոջը փառքը պիտի երեւայ, ու ամէն մարմին աս-
տուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնայ, ինչու որ տէրը
խօսեցաւ: Ա՛կ ձայն մը որ կ՚ըսէ, կանչէ. և կ՚ը-
սեմ, ինչ կանչեմ. կանչէ՝ ամէն մարմին խոտ է,
ու մարդուն բոլոր փառքը խոտին ծաղկին պէս է:
Խոտը չորցաւ, ու անոր ծաղիկը թափեցաւ. ինչու
որ տէրոջը ոդին անոր վրայ փչեց. իրաւցնէ՝ այս
ժողովուրդը խոտ է: Խոտը չորցաւ ու ծաղիկը թա-
փեցաւ. բայց տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ:
Ա՛վ դուն սիօնի աւետարանիչ՝ բարձր լեռանը վրայ
ելլ. ձայնդ զօրութիւնով բարձրացուր՝ ո՛վ դուն ե-
րուսաղէմի աւետարանիչ. բարձրացուցէք. մի՛ վախ-
նաք. յուդայի քաղաքներուն ըսէ: Ահա ձեր աս-
տուածը. ահա տէր տէր՝ զօրութիւնով պիտի գայ,
ու բազուկը իր տէրութիւնովը. ահա իր վարձքը իր
հետը, և գործքը իր առջին է: Հովիւի մը պէս իր
հօտը պիտի հովուէ, և իր բազուկովը գառնուկները
պիտի ժողուէ. ու անոնք իր գիրկը պիտի առնէ, և
յղիներուն մխիթար պիտի ըլլայ:

Եւ եղիսաբեթին ծննանելու ժամանկնորը լեցաւ, և որդին ծնաւ: Եւ լսեցին անունք որ անոր քուվերն էին, ու անոր աղգականները, որ աստուած իր մեծ ողորմութիւնը անոր վրայ ըրաւ. և անոր հետը ուրախացան: Եւ եղաւ որ ուԹերորդ օրը եկան տղան Թլփատելու, ու անիկայ իր հօրը անունովը զաքարիա կը կանչէին: Պատասխան տուաւ անոր մայրը՝ և ըսաւ. չէ, հապա յովաննէս պիտի կանչուի: Եւ անոր ըսին. քու աղգականներուդ մէջ մէկը չի կայ որ անունը յովաննէս ըսուի: Նէք կ'ընէին անոր հօրը՝ Թէ ինչ կ'ուզէ կանչել անիկայ: Նա ալ տախտակ մը ուղեց՝ գրեց՝ ու ըսաւ. յովաննէս է ատոր անունը. ու ամէնքը զարմացան: Եւ շուտ մը անոր բերանը ու անոր լեզուն բացուեցաւ, և կը խօսէր՝ ու զաստուած կ'օրհնէր: Եւ վախ մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ որ ասիկայ կը լսէին, ու անոնց բոլորտիքը բնակողներուն վրայ. և բոլոր հրէաստանի լեռան կողմերը ամէն աս բաները կը պատմուէր: Եւ ան ամէնքը որ կը լսէին՝ սրտերնուն մէջը դրին՝ ու ըսին. այս տղան ինչ պիտի ըլլայ, ու տէրոջը ձեռքը անոր հետն էր: Եւ զաքարիա անոր հայրը հոգւովը սրբով լեցուեցաւ, մարգարէացաւ ու ըսաւ. օրհնեալ է իսրայէլի տէր աստուածը, որ մեզի այցելութեան եկաւ, ու իր ժողովուրդին փրկութիւն ըրաւ: Եւ մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր դաւիթ ծառային տունէն: Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը

խօսեցաւ, որոնք որ աշխարհի սկիզբէն անոր մարգարէներն էին: Փրկութիւն մեր թշնամիներէն, ու բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն: Ա՛ր հայրերուն վրայ ողորմութիւն ընելու, և իր սուրբ ուխտը յիշելու: Ան երդումը՝ որ մեր հօրը աբրահամին երդմընցաւ մեզի տալու: Որ առանց վախի մեր թշնամիներուն ձեռքէն խալըսած ղինքը պաշտենք. սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջին՝ բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ: Եւ դուն ո՛վ մանուկ՝ բարձրեալին մարգարէն պիտի ըսուիս, ինչու որ տէրոջը երեսին առջեւէն պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու. անոր ժողովուրդին փրկութեան գիտութիւնը տալու՝ իրենց մեղքին թողութեանը համար: Ա՛ր աստուածոյ գթած ողորմութեանը համար, որ անով վերէն արեգակը մեզի տես եկաւ. երեւնալու համար անոնց՝ որոնք խաւարին ու մահուան շուքին մէջ նստեր էին, մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շտկելու: Եւ տղան կ՚աճէր ու կը զօրանար հոգիով. և անապատներուն մէջն էր մինչեւ ան օրը՝ որ ինքը իսրայէլի երեւցաւ:

Սուրբ Պետրոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Յաճենակալող Աստուած, որ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ձեռքովը քու սուրբ Պետրոս

առաքեալքդ շատ գերագոյն պարգեւները շնորհեցիր, և հրամայեցիր անոր խնամքով քու ոչխարներուդ հօտը հովուելու. կ՚աղաչենք՝ բոլոր Եպիսկոպոսներուն ու Հովիւներուն միութեան քարողել տաս քու սուրբ Պատգամդ, և ժողովուրդը անոնց հնազանդեցուներս, որ ամենքը անվախճան միաբին պսակը ընդունին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով. Ամէն։

Գործք Առաքելոց. ԺԲ. 1.

Ին ժամանակները Հերովդէս թագաւորը ձեռք ձգեց եկեղեցիէն մէկ քանիները չարչարելու։ Եւ Յոհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը թուրով սպաննեց։ Տեսաւ թէ հրէաներուն ուզածն է, պետրոսն ալ բռնեց. և բաղարջակերքի օրերն էին։ Երբոր անիկայ բռնեց՝ բանտը դրաւ, ու չորս չորսական զինուորներուն ձեռքը տուաւ որ անիկայ պահեն. ու կ՚ուզեր ղատկէն ետեւ ժողովուրդին հանել անիկայ։ Եւ պետրոս բանտին մէջ պահուած էր, ու եկեղեցիէն անդադար աղօթք կ՚ըլլար աստուծոյ անոր համար։ Երբոր Հերովդէս ուզեց անիկայ բերել, ան գիշերը պետրոս երկու զինուորներու մէջ քնացեր էր՝ կրկին շղթաներով կապուած, ու պահապաններըը դուռնը առջեւը բանտին պահպանութիւն կ՚ընէին։ Եւ ահա տէրոջը հրեշտակը եկաւ վրան կայնեցաւ, ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց. ու պետրոսին կողը մշտեց՝ անիկայ արթնցուց՝ և ըսաւ. շուտ մը

ելլէր. ու շղթաները անոր ձեռքէն վար իյնան։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր. դօտիդ կապէ, ու հողաթաւինդ ոտքդ հագիր. ան ալ անանկ ըրաւ. և ըսաւ անոր. լսթիդ վրադ առ՝ ու իմ՝ ետեւէս եկիր։ Եւ ան ելաւ ետեւէն կ՚երթար, ու չէր գիտեր թէ ան հրեշտակէն եղած բանը իրա՞ք է մի. ինչու որ կը սեպէր թէ երազ կը տեսնայ։ Եւ երբոր անոնք առաջին ու երկրորդ պահապաններուն անցան, մինչեւ երկաթի դուռը եկան՝ որ քաղաքը կը հանէր. որ ան ինքնիրենը բացուեցաւ անոնց. և մտնալով մօտ ղոց մը անցան, ու հրեշտակը շուտ մը իրմէն ղատուեցաւ։ Եւ պետրոս երբոր ինքզինքին եկաւ՝ ըսաւ. հիմայ ճշմարիտ գիտեմ՝ որ տէրը իր հրեշտակը իրկեց, ու իս Հերովդէսին ձեռքէն ազատեց, ու հրէից ժողովուրդին ամէն սպասած բաներէն։

Ս. Աւետարան. Մ-ի. ԺԶ. 13.

Եւ Յիսուս փիլիպպոսի կեսարիայի կողմերը եկաւ, աշակերտներուն կը հարցունէր ու կ՚ըսէր. ինծի համար մարդիկ ինչ կ՚ըսեն՝ որ որդին մարդոյ ըլլայ։ Եւ անոնք ըսին. մէկը՝ յովհաննէս մկրտիչը. և ուրիշները՝ եղիան, ոմանք՝ երեմիան, կամ մարգարէներէն մէկը։ Յիսուս ըսաւ անոնց. բայց դուք ինչ կ՚ըսէք ինծի համար որ ըլլամ։ Սիմոն պետրոս պատասխան տուաւ անոր և ըսաւ. դուն ես քրիստոսը՝ կենդանի աստուծոյ որդին։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր. երանի՛ քեզի սիմոն

յովնանու որդին, ինչու որ մարմինը ու արիւնը քեզի չէ յայտնեց, հապա իմ Հայրս՝ որ երկինքն է: Եւ ես քեզի կ'ըսեմ. որ դուն քար ես, ու ատ քարին վրայ իմ եկեղեցիս պիտի շինեմ, ու դժոխքին դուռ- ները անիկայ չի պիտի յաղթեն: Եւ երկնից արքա- յութեան բանալիքները քեզի պիտի տամ. ու ինչ բան որ երկրի վրայ կապես՝ երկինքի մէջ կապուած ըլլայ, և ինչ բան որ երկրի վրայ արձկես՝ եր- կինքի մէջ արձկուած ըլլայ:

Սուրբ Յակոբոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Պարդեւէ ով Ամենողորմ Հայր, որ ինչպէս քու սուրբ Յակոբոս առաքեալը իր Հայրը և բոլոր ունեցուածները ձգելով՝ անյապաղ Յիսուս Քրիս- տոս քու Որդւոդ ձայնին հնազանդեցաւ, ու անոր հետևէն գնաց. անանկ ալ մենք բոլոր աշխարհային ու մարմնաւոր ցանկութիւններէն հրաժարելով միշտ պատրաստ ըլլանք քու պատուիրանքներուդ հետե- ւելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ժա. 27. և ժբ. 3.

Այն օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան ան- տիոք: Անոնցմէ մէկը ագաբոս անունով՝ հոգիով ի- մացուց թէ՝ բոլոր աշխարհ մեծ սով մը պիտի ըլլայ,

որ կղզեւոսի ժամանակը եղաւ։ Նայց աշակերտներ-
բէն ո՛վ որ կարող էր, անոնցմէ ամէն մէկը որոշեցին
հրէաստանի մէջ բնակող եկեղեցիներուն կարօտու-
թիւնը իրենց։ Որ անիկայ ըսին ալ, եկեղեցիներուն
իրկելով բառնաբասին ու սօղոսին ձեռքերը։ Ին
ժամանակը հերովդէս թագաւորը ձեռք ձգեց եկե-
ղեցիին մէկ քանիները չարչարելու։ Եւ յակոբոսը
յօհաննէսին եղբայրը թուրով սպաննեց։ Տեսաւ որ
հրէաներուն ուղածն է, պետրոսն ալ բռնեց։

Ս. Աւետարան. Մ-ր. ի. 20.

Ին ժամանակը զեբեդէոսի որդւոցը մայրը իր
տղոցմովը անոր եկաւ՝ երկրպագութիւն կ'ընէր ու
բան մը կը խնդրէր անկէ։ Եւ ան ըսաւ անոր. ինչ
կ'ուզես. ըսաւ անոր. ըսէ՝ որ աս երկու որդիքս
մէկը աջ կողմդ և միւսը ձախ կողմդ նստին քու ար-
քայութեանդ մէջ։ Յիսուս պատասխան տուաւ և
ըսաւ. չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք. կրնաք խմել ան
գաւաթը՝ որ ես պիտի խմեմ, կամ ան մկրտութիւնը
մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ. ըսին իրեն՝ կրը-
նանք։ Յիսուս ըսաւ անոնց. իմ գաւաթս պիտի
խմէք, և ան մկրտութիւնը որ ես պիտի մկրտուիմ՝
պիտի մկրտուիք. բայց իմ աջ կողմս և ձախ կողմս
նստեցունել տալը իմս չէ, հապա որոնց որ իմ Հօր-
մէս տրուած է։ Եւ երբոր տասը լսեցին, ան երկու
եղբայրներուն վրայ բարկացան։ Յիսուս անոնք իր
քովը կանչեց՝ ու ըսաւ. գիտէք՝ որ աղգերուն իշ-

խաններըը կը տիրեն իրենց, և մեծամեծներըը կ՚իշխեն անոնց։ Ձեր մէջը ասանկ չէ պիտի ըլլայ. հապա ձեննէ ո՛վ որ մեծ ըլլալ կ՚ուզէ՝ ձեր պաշտօնեան պիտի ըլլայ։ Եւ ձեննէ ո՛վ որ առաջին ըլլալ կ՚ուզէ՝ ձեր ծառան պիտի ըլլայ։ Ինչպէս որ որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորուիլն ընդունելու, հապա սպասաւորելու, և իր կեանքը շատերուն համար փրկութեան դին մը տալու։

Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Յաւիտենական Աստուած, որ քու Նարթուղիմէոս առաքեալիդ շնորհք տուիր ճշմարտապէս հաւատալու և քու խօսքերդ քարոզելու. Շնորհէ՛ կ՚աղաչենք որ քու եկեղեցիդ նոյն խօսքը սիրէ՝ որուն որ ան կը հաւատար. և որ նոյն խօսքը ընդունի և քարոզէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Գործք Առաքելոց. ե. 12.

Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ըլլար ժողովուրդին մէջ. ու ամէնքը մէկ տեղ սողոմոնի սրահին մէջն էին։ Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակէր անոնց մօտենալու. հապա ժողովուրդը կը մեծարէր անոնք։ Եւ հաւատացեալներըը խիստ շատ կ՚էվլէնայէին տէրոջը, շատ էրիկ

մարդ ու կնիկ մսրդ։ Ինչանկ որ հիւանդները հրաշ պարակները կը հանէին, և իրենց պատգարակովը ու անկողինովը կը գնէին, որ պետրոսին անցած ժամանակը՝ գոնէ անոր շուքը անոնց մէկին վրայ հասնի։ Եւ ան քովի քաղաքներէն շատ բազմութիւն երուսաղէմ կը ժողվըվէր. հիւանդները ու պիղծ դեւերէն չարչարուածները կը բերէին. որ ամէնքն ալ կը բժշկուէին։

Ս. Աւետարան. Գործ. իբ. 24.

Եւ անոնց մէջ վէճ մը եղաւ թէ՝ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպուի։ Ինքն ալ ըսաւ անոնց. ազգերուն թագաւորները իրենց վրայ կը տիրեն, և անոնք որ իրենց վրայ կ'իշխեն՝ բարերար կ'ըսուին։ Հայց ձերը անանկ չէ. հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ, ու առաջնորդը սպասաւորին պէս։ Ո՞վ է մեծը, սեղան նստողը՝ թէ սպասաւորը. չէ՞ թէ սեղան նստողը. բայց ես ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս եմ. Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ իմ փորձութիւններուս մէջը կը կեցայիք։ Եւ ես ձեզի ուխտ կ'ընեմ, ինչպէս որ իմ Հայրս ալ ինծի արքայութիւնը ուխտ ըրաւ. որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ. և տասներկու աթոռներու վրայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ազգը դատելու։

Սուրբ Մատթէոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, որ քու ամենօրհնեալ Որդւոյդ ձեռքովը Մատթէոսը մաքսաւորութենէ առաքեալ մը ու աւետարանիչ մը ըլլալու կանչեցիր. Պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ ամէն ադահ ցանկութիւնները ու հարստութեան անյագ փափաքները թողունք, և Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ետեւէն երթանք, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կորնթ. գ. 1.

Ուստի այս պաշտօնը ունինք, ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք, ու չենք ձանձրանար: Հապա ետ կեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն, որ խորամանկութիւնով չի վարուինք, ու աստուծոյ խօսքին մէջ խարդախութիւն չընենք. Հապա ճշմարտութեան յայտնութիւնովը անձերնիս ամէն մարդոց մտքին ընծայենք աստուծոյ առջին: Հապա թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է նէ՝ անիկայ կորսուածներուն մէջն է ծածկուած: Որ այս աշխարհիս աստուածը մն չի հաւատացողներուն սիրտերը կուրացուց, որ Քրիստոսի փառաւորեալ աւետարանին լուսաւորութիւնը անոնց վրայ չի ծագէ. որ ինքը աներեւոյթ աստուծոյ պատկերն է: Ինչու որ չենք թէ անձերնիս կը քարոզենք, հապա Յիսուս Քրիստոս

տէրը, և մեղ՝ ձեր ծառաները քրիստոսի համար։ Վասնզի աստուած՝ որ ըսաւ խաւարէն լոյս ծագիլ, որ ան ծագեց ալ մեր սրտին մէջ՝ աստուածոյ փառքին գիտութեան լոյսը տալու յիսուս քրիստոսի դիմացը։

Ս. Աւետարան. Մ-դէ. թ. 9.

Եւ յիսուս անկէ որ կ'անցնէր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ մատթէոս անունով՝ որ նստեր մաքսաւորութիւն կ'ընէր. ու ըսաւ անոր. իմ ետեւէս եկիր. ու ելաւ անոր ետեւէն գնաց։ Եւ եղաւ որ երբոր տունը սեղան նստած էր՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ եկած ու սեղան նստած էին յիսուսի՝ և իր աշակերտներուն հետը։ Վարիսեցիները երբոր տեսան՝ ըսին իր աշակերտներուն. ինչո՞ւ համար ձեր վարդապետը մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետը կ'ուտէ։ Յայց յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ անոնց. առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն։ Գացէք սորվեցէք ինչ է. ողորմութիւն կ'ուզեմ, ու չէ թէ զոհ. ինչու որ ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները։

Սուրբ Մխբայհլի և ամէն Հրեշտակաց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ յաւիտենական Աստուած, որ դուն հրեշտակներուն և մարդոց պաշտօնները հրաշալի կեր-

պով կարդացիր ու հաստատեցիր. Պարդևւք քու ողորմութեամբդ՝ որ ինչպէս քու սուրբ հրեշտակներդ երկինքը միշտ քեզի ծառայութիւն կ'ընեն. անանկ ալ քու հրամանաւդ այս աշխարհիս մէջ մեզի թիկունք ըլլան և մեզ պաշտպանեն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Ցայտնութիւն Յովհաննու. ԺԲ. 7.

Եւ երկինքը պատերազմ մը եղաւ. Միքայէլ ու իր հրեշտակները ան վիշապին դէմ կը կռուէին. վիշապն ալ իր զօրքերովը կը պատերազմէր։ Եւ չի կրցան դէմ դնել, ու երկինքը անոնց տեղ չէ գտնուեցաւ։ Եւ ինկաւ ան մեծ վիշապը՝ առջի օձը, որ բէեղզեբուղ ու սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշխարհ մոլորցուց. ու իր հրեշտակները իրեն հետ ինկան։ Եւ երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր. Հիմայ եղաւ մեր աստուծոյ զօրութիւնը ու փրկութիւնը ու թագաւորութիւնը, ու անոր օծեալին իշխանութիւնը. ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը ինկաւ, որ անոնց վրայ դիշեր ցորեկ աստուծոյ առջին չարախօսութիւն կ'ընէր։ Եւ անոնք անոր յաղթեցին գառին արիւնովը, ու անոր վկայութեան խօսքովը. և ան վիշապին չի հաճեցան մինչեւ ի մահ։ Ուստի ուրախ թող ըլլայ երկինքը՝ և անոր մէջ բնակողները. վայ երկրին ու ծովուն՝ որ բանսարկուն ձեզի ինկաւ, որ սաստիկ բարկութիւն ունի, ու քիչ ժամանակ պիտի կենայ։

Յն օրերը աշակերտները Յիսուսի քովը եկան ու ըսին. Մեծ ո՞վ է երկնից թագաւորութեանը մէջ: Եւ Յիսուս տղեկ մը իրեն կանչեց. անիկայ անոնց մէջը կայնեցուց. և ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ որ դարձի չի գաք ու տղոց պէս չըլլաք, երկնից թագաւորութեանը մէջ չի պիտի մտնաք. Ուստի ո՞վ որ իր անձը այս տղին պէս կը խոնարհեցունէ, անիկայ մեծ է երկնից թագաւորութեանը մէջ: Եւ ո՞վ որ ասանկ տղայ մը իմ անունովս կ՚ընդունի, զիս կ՚ընդունի: Եւ ո՞վ որ այս պզտիկներէն մէկը կը գայթակղեցունէ որ հնծի կը հաւատան, աղէկ է անոր որ իր վիզէն իշու աղացքի քար մը կախուի, ու ծովուն տակը ընկղմի: Վա՛յ աշխարհի գայթակղութիւններուն համար. գայթակղութիւնները պէտք է որ գան. բայց վա՛յ ան մարդուն որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կուգայ: Ա՛հ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցունէ, կտրէ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ ձեռքով՝ կամ կաղ կեանքը մտնալ, քան թէ երկու ձեռք ու երկու ոտք ունենալ, ու յաւիտենական կրակը իյնալ: Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցունէ, հանէ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնալ, քան թէ երկու աչք ունենալ, ու կրակի գեհենը իյնալ: Զգոյշ կեցէք՝ որ ասս պզտիկներէն մէկը չանարգէք. ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ երկինքին մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տեսնան իմ հօրս երեսը՝ որ երկինքն է:

Սուրբ Ղուկաս Աւետարանչի Օրը։

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ե.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, որ Ղուկաս ըզ-ժիշկը՝ որուն գովեստիւնը Աւետարանին մէջ կը գտնուի, աւետարանիչ ու հոգեւոր բժիշկ ընլլալու կանչեցիր. Շնորհէ որ անոր աւանդած վարդապետութեանը առաղչարար դեղերովը բոլոր մեր հոգի-ներուն հիւանդութիւնները բժշկուին, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքեալ.Բ. Տիմ. գ. 5.

Նայց դուն ամէն բանի մէջ արթուն կեցիր, ջանք ըրէ, աւետարանիչի գործ գործէ. քու պաշ-տօնդ կատարեալ բունէ։ Ես ալ ասկէ ետեւ նուիրուած եմ, ու իմ դարձի ժամանակս հասած է։ Ես բարի պատերազմը պատերազմեցայ, վազելը լը-մընցուցի, հաւատքը պահեցի։ Ասկէ ետեւ կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պսակը, որ ան օրը տէրը՝ ան արդար դատաւորը ինծի պիտի հատուցանէ. չէ թէ միայն ինծի, հապա ան ամէնուն ալ՝ որ իր յայտ-նութիւնը սիրեցին. արտորա՛յ շուտով ինծի գալու։ Ինչու որ Դեմասը իս թողուց, ու աշխարհը սիրեց, և Թեսաղոնիկէ գնաց։ Կրեսկէսը՝ Գալիլեա. Տի-տոսը՝ Դաղմատիա։ Ղուկասը միայն իմ հետս է. Մարկոսը առնես քու հետդ բերես, ինչու որ սպա-սաւորութեան համար ինծի պէտք է անիկա։ Տիւ-

քիկոսը եւ Յեսոս խրկեցի։ Վիլենը տրուելադա Թո-
ղուցի կարպոսի քովը. երբոր դալու ըլլաս՝ քերես
գիրքերն ալ, մանաւանդ մատեաններըը։ Վարբին
աղէքսանդրոսը շատ չարչարանք տուաւ ինծի. տէրը
անոր հատուցանէ իր գործքերուն վրայարձնը։ Ին-
կէց դուն ալ ինքզինքդ պահես. ինչու որ մեր խօս-
քերուն շատ դէմ կեցաւ։

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժ. 1.

Ասկէ ետեւ տէրը ուրիշ եօթանասուներկուք ա-
երեւցուց. և անոնք երկերկուք իր առջեւէն խրկեց
բոլոր ան քաղաքները ու տեղերը՝ ուր որ ինքը պիտի
երթալ։ Եւ ըսաւ անոնց. Հունձքը շատ են՝ ու
մշակները քիչ. ուստի հունձքերուն տէրոջը աղաչե-
ցէք որ մշակներ հանէ իր հունձքերուն։ Կացէք
դուք. ահա ձեզ դառերու պէս գայլերուն մէջը կը
խրկեմ։ Ձեռներնիդ քսակ մի՛ առնէք, ոչ տոպրակ,
ոչ կօշիկներ. ու ճամբան մէկուն բարեւ մի՛ տաք։
Որ տուն որ մտնալու ըլլաք՝ առաջ ըսէք, Թէ ողջ
ըլլի այս տանս։ Եւ որ հոն ողջունի որդի կայ նէ՝ ձեր
ողջոյնը անոր վրայ պիտի հանդչի. հապա թէ չէ՝
ձեղի պիտի դառնայ։ Եւ նոյն տունը մնացէք, ա-
նոնցմէ կերէք. ինչու որ մշակը իր վարձքին արժա-
նաւոր է։

Սուրբ Սիմոն և Սուրբ Յուդա Առաքելոց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ քու Եկեղեցիդ առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ կանգնեցուցիր, որուն անկիւնին վէմը նոյն ինքն Յիսուս Քրիստոս է. Պարգեւէ մեզի որ անոնց վարդապետութիւնովը անսակ կապակցինք Հոգւոյ միութեամբ, որ քեզի ընդունելի սուրբ տաճար մը ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յուդայի Առաքելոց. ա.

Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յակոբին եղբայրը. Հեթանոսներուդ՝ որ հօր աստուածմէ սիրուած էք, և Յիսուս Քրիստոսի պահուած ու ընտրուած: Ողորմութիւնը և խաղաղութիւնը ու սէրը ձեր վրայ շատնայ: Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առնելով ձեզի գրելու մեր հասարակաց փրկութեանը համար, իմ անձիս հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու աղաչել, որ հաստատ կենաք ան հաւատքին վրայ՝ որ անգամ մը սուրբերուն տրուեցաւ: Ինչու որ մէկ քանիները սկրդուեցան մտան, որոնք առաջուց այս դատապարտութեանը սահմանուած էին. ամբարիշտները որ մեր աստուածոյ շնորհքը անկարգութեան դարձուցին, և ան մի միայն Իշխանը ու մեր տէր Յիսուս Քրիստոսը ուրացան: Ուստի իմ կամքս այս է՝ որ ձեր միտքը ձգեմ՝, որ ամէնը գիտէք. թէ

աստուած անգամ մը ժողովուրդը եգիպտոսէն աղա-
տեց, երկրորդ ւմնդամը անհաւատները կորսնցուց:
Եւ հրեշտակները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չի պա-
հեցին, հապա իրենց բնակութիւնը ձգեցին, անոնք
մշտնջենաւոր կապերով խաւարին մէջ պահեց ւմն
մեծ դատաստանի օրուանը: Ինչպէս սոդոմ ու գո-
մոր, ու անոնց քովերը եղած քաղաքները նոյն կեր-
պով պոռնկեցան ընկերնելուն մարմիններուն հետ,
առջեւնիս օրինակ կեցեր են յաւիտենական կրակին
դատաստանը ընդունած: Նոր սկս ասոնք ալ քու-
նով թմրածի պէս մարմինը կը պղծեն, տէրու-
թիւնները կը քամահրեն, փառաւորուածներուն կը
հայհոյեն:

Ս. Աբեթարան. Ցուդ. ժե. 17.

Նախկայ կը պատուիրեմ որ մեկզմեկ սիրէք: Ան
որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ՝ գիտնաք որ առաջ իս ատեց:
Ան որ աս աշխարհէս եղած ըլլայիք՝ աշխարհը ի-
րեններները կը սիրէր. բայց որովհետեւ աշխարհէ չէք,
հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր համար
աշխարհ ձեզ կ'ատէ: Յիշեցէք ան խօսքը որ ձեզի
ըսի, Թէ ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ. Թէ որ իս
հալածեցին՝ ուրեմն ձեզ ալ պիտի հալածեն. Թէ որ
իմ խօսքս պահեցին՝ ձերն ալ պիտի պահեն: Նայց
ան բաներըը պիտի ընեն ձեզի իմ անունիս համար.
ինչու որ չի ճանչցան անիկայ՝ որ իս խրկեց: Ան որ
ես եկած ու անոնց հետ խօսած չըլլայի, անոնք մեղք

մը չէին ունենար. բայց ալ հիմայ իրենց մեղքերուն պատճառանք մը չի կայ: Ան որ իս կ'ատէ՝ իմ հայրս ալ կ'ատէ: Եւ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի՝ որ ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք մը չէին ունենար. բայց հիմայ տեսան ու ատեցին, իս ալ իմ հայրս ալ: Բայց որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրէնքին մէջ գրուած է թէ՝ պուր տեղը իս ատեցին: Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ, որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ, ան ինծի համար պիտի վկայէ: Եւ դուք ալ կը վկայէք: Ինչու որ սկիզբէն հետէ իմ հետս էք:

Ամէն Սուրբերուն Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ քու ընտրեալ ներդ միաբանութիւնով ու եղբայրութիւնով միաւորեցիր քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինովը. Շնորհք տուր մեզի որ բարեպաշտ ու կատարեալ առաքինի վարքով անանձ քու երանելի սուրբերուդ շաւիղներուն հետեւինք, որ արժանի ըլլանք ան անպատում ուրախութիւնները վայելելու, որ անկեղծ սիրով քեզ սիրողներուն համար պատրաստեցիր, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ընօրհքովը. Ամէն:

Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն
ելլաւ, ու կենդանի աստուծոյ կնիքը ունէր. և ան
չորս հրեշտակներուն մեծ ձայնով մը կանչեց, որոնք
իշխանութիւն առած էին երկիրը ու ծովը աւլակա-
նելու: Եւ կ'ըսէր. երկրին մի՛ ընէք, ո՛չ ծո-
վուն, ո՛չ ծառերուն. դադրեցէ՛ք՝ մինչեւ որ իմ
աստուծոյս ծառաներուն իրենց ճակատները կնքեմ:
Եւ կնքուածներուն թիւը լսեցի՝ որ հարիւր քառա-
սունըչորս հազար էին, իսրայէլի որդւոցը ցեղէն
կնքուած: Յուդայի ցեղէն՝ տասներկու հազար կըն-
քուած. ռուբենի ցեղէն՝ տասներկու հազար կըն-
քուած. գադի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած:
Ասերի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Նեփ-
թաղէմի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Մա-
նասէի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած: Շմա-
ւոնի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Ղեւիի
ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Իսաքարի ցե-
ղէն՝ տասներկու հազար կնքուած: Զաբուլոնի ցե-
ղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Յովսէփի ցեղէն՝
տասներկու հազար կնքուած. Բենիամինի ցեղէն՝
տասներկու հազար կնքուած: Եւ ասկէ ետեւ տե-
սայ՝ ու ահա շատ ժողովուրդներ որ համրանք չու-
նէին, բոլոր հեթանոսներէն ու բոլոր ազգերէն, և
բոլոր լեզուներէն ու բոլոր ժողովուրդներէն, որոնք
աթոռին առջեւը ու գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝
ճերմակ լաթեր հագած, ու անոնց ձեռքը արմաւե-

նիններ : Ա՝նծ ձայնով կը կանչէին՝ ու կ՚ըսէին . փրը-
կուԹիւն մեր աստուածոյն՝ որ աԹոռին վրայ կը նստի ,
ու ան գառնուկին : Եւ բոլոր հրեշտակները ան ա-
Թոռին ու երէցներուն ու չորս կենդանիներուն բո-
լորտիքը կեցեր էին , ու աԹոռին առջեւը երեսի
վրայ կ՚իյնային ու աստուածոյ երկրպագուԹիւն կ՚ը-
նէին՝ ըսելով , ամէն : Ը)րհնուԹիւն ու փառք ու ի-
մաստուԹիւն ու գոհուԹիւն ու պատիւ ու զօրու-
Թիւն ու շնորհակալուԹիւն մեր տէր աստուածոյն՝ յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ս . Աւետարան . Մ-դ . ե . 1 .

Յիսուս ժողովուրդը տեսնալով՝ լեռը ելաւ . ու
երբոր հոն նստաւ՝ իր աշակերտները քովը գացին :
Եւ իր բերանը բացաւ՝ կը սորվեցընէր անոնք , ու
կ՚ըսէր : Երանի՛ հոգւով աղքատներուն , ինչու որ
երկնից ԹագաւորուԹիւնը անոնցն է : Երանի՛ սգա-
ւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխիԹարուին :
Երանի՛ հեղերուն , ինչու որ աշխարհը պիտի ժա-
ռանգեն : Երանի՛ անոնց՝ որ անօԹի ու ծարաւ են
արդարուԹեան , ինչու որ անոնք պիտի կշտանան :
Երանի՛ ողորմածներուն , ինչու որ անոնք ողորմու-
Թիւն պիտի գտնան : Երանի՛ անոնց՝ որ սրտով
սուրբ են , ինչու որ անոնք աստուած պիտի տեսնան :
Երանի՛ խաղաղուԹիւն ընողներուն , ինչու որ ա-
նոնք աստուածոյ զաւկները պիտի ըսուին : Երանի՛ ա-
նոնց՝ որ արդարուԹեան համար հալածուած են ,

ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է: Ե-
րանի՛ է ձեղի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հա-
լածեն, ու ինծի համար սուտ տեղը ամէն կերպ դէշ
խօսքեր կը զրուցեն վրանիդ: Ուրախացէք ու ուրախ
եղէք, ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն
զի ձեհէ առաջ եղած մարգարէները ասա կերպով
հալածեցին:

ԿԱՆՈՆ
ՏՅՐՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԹՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ
ԱՄԵՆԱՍՈՒԲ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
ՄԱՏԱԿԱԲԱՐԵԼՈՒ

Ո՛վ որ ուզէ ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունիլ. դո՛ն ե՛ր մէ առաջ իր անունը ծողովրդապետին պիտի իմացունէ։

Եւ եթէ մէկը յայտնի ու հրապարակաւ չարագործութիւն կ՚ընէ, կամ լսնիւ և կամ գործքով իր ընկերը վշտացուցած է. անանկ որ ժողովուրդը դայթակղած ըլլայ. թէ որ ծողովրդապետը դիտնայ՝ պիտի կանչէ ու խրատէ անիկայ, որ առանց իր ղղջումը ու վարքին փոփոխութիւնը յայտնելու չի համարձակի Տէրունական Սեղանին ներկայանալու. որ ան առաջուց դայթակղած ժողովուրդը համոզուի կամ գոհ ըլլայ. կամ թէ իր ըրած վնասին հատուցումը՝ կամ գո՛ն պատշաճաւոր կերպով կատարելու իր հաստատ դիտաւորութիւնը իմացունէ։

Նոյն կանոնով պիտի վարուի ծողովրդապետը անոնց հետ՝ որոնց մէջ առելութիւն ու քէն կը տեսնայ, չի թողելով անոնց Սուրբ Սեղանին մօտենալու, մինչեւ որ անոնց հաշտութիւնը չիմանայ։ Եւ եթէ քէն ունեցողներուն մէկը սրտանց ներել ուզէ միւսին ըրածներուն, և իր ըրած վնասներուն հատուցումը փոխարինելու կը հաճի, բայց միւսը հաշտութեան հաւանութիւն չի տար իր կամակորութեանը ու առելութեանը մէջ հաստատ մնալով. ան ժամանակը պէտք է որ ծողովրդապետը ղղջացողը Հաղորդութեան ընդունի, և միւս յամառնալը մերժէ։ Բայց երբոր ծողովրդապետը աս երկու

կանոններով միմիայնակ մարժուլոս ըլլայ, պարտի օրինաւոր Առաջնորդին իմացուներ գինէ տասնըհինգ օր չանցած։ Եւ ան օրինաւոր Առաջնորդը ըստ կանոնի յանձնարարին դասը պիտի վարէ.

Հաղորդութեան ժամանակը Սուրբ Սեղանին վրայ խիստ մաքուր ճերմակ կտաւ մը բռնած ըլլայ, ու ժողովուրդին կամ դասին մէջ տեղը դրուի, ուր որ Առտուան ու Իրիկուան ժամերգութիւնները կը կատարուին։ Եւ քահանան Սեղանին Հիւսիսային կողմը կայնած Տէրունական Աղօթքը հետեւեալ Մաղթանքովը պիտի լսէ, ժողովուրդը ծնրադրած.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Գալ քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Այ՝ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. ԵՒ մեզ փորձութեան մի տա՛նիր. Հապա ազատէ մեզ. ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ ամէնուն սիրտը քեզի բաց է, և ամէնուն ուղածները գիտես, և ամենեւին քենէ բան մը չի ծածկուիր. Այ՝ քրիստ մեր սրտին խորհուրդները քու Սուրբ Հոգւոյդ աղեւցութեամբը, որ քեզ կատարելապէս սիրենք, և արժանապէս քու Սուրբ Անունդ փառաւորենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Յետոյ Քահանան ժողովուրդին դարձած՝ որոշակի ՏԱՍՆԱՐԱՆԵԱՑ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՔՆԵՐԸ պիտի ըսէ,

և ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած՝ ամէն մէկ պատուէրէն ետեւ իրենց առջի ըրած օրհնաղանցութիւններուն համար Աստուածմէ թողութիւն պիտի խնդրեն, ու նաև շնորհք՝ որ անոնք ապառնիին մէջ պահէ, ինչպէս որ կը հետեւի.

Պաշտօնեան

Աստուած խօսեցաւ ասս խօսքերը ու ըսաւ. Ես Եմ քու տէր աստուածդ. ինէ՛ի ղատ ուրիշ աստուած չունենաս:

Ժողովուրդը. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը ասս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Պատուն քեզի ւիորուած կուռք չի պիտի շինես, ո՛չ ալ ամէն ան բաներուն նմանութիւնը՝ որ վերը երկինքը, և որ վարը երկրիս վրայ, և որ գետնին տակը ջուրերուն մէջը կայ: Անոնց երկրպագութիւն չի պիտի ընես, անոնք չի պիտի պաշտես. ինչու որ Ես Եմ քու տէր աստուածդ՝ աստուած նախանձոտ. Հայրերուն մեղքերը իրենց զաւկըներուն կը հատուցանեմ, մինչեւ անոնց իրեք ու չորս պորտին՝ որ իս կ՛ատեն. և ողորմութիւն կ՛ընեմ մինչեւ անոնց հազար պորտին՝ որ իս կը սիրեն, և իմ պատուիրանքներս կը պահեն:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը ասս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Պատու տէր աստուածդայ անունը անոտի բաներու ւրսայ չի պիտի առնես. ինչու որ տէրը անմեղ չի պիտի բռնէ ան՝ որ իր անունը անոտի բաներու ւրայ կ՛առնէ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Ո՛րտէդ պահէ շաբաթի օրը սուրբ պահելու: Վեց օր պիտի գործես, և քու ամէն գործքերդ ընես. բայց եօթներորդ օրը քու տէր աստուածդ շաբաթն է: Ան օրը ոչնա՛ւ գործ մը գործելու չես, դուն, ու քու մանչ ղաւակդ ու աղջիկդ, քու ծառադ և քու աղախինդ, քու անասունդ և քու դուանդ ներսիդին եղող օտարականը: Ինչու որ տէրը վեց օրին մէջ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց, ծովը և ինչ որ անոնց մէջը կը գտնուի, և եօթներորդ օրը հանդչեցաւ. անոր համար տէրը եօթներորդ օրը օրհնեց և սրբեց անիկայ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Պատուէ քու հայրդ և քու մայրդ. որ քու օրերդ երկար ըլլայ ան երկրին մէջ որ քու տէր աստուածդ քեզի կուտայ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Սպանութիւն մի՛ ըներ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Պոռնկութիւն մի՛ ըներ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Պղտիկութիւն մի՛ ըներ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը առ օրէնքը պահելու.

Պաշ. Վասն ընկերիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցուր մեր սիրտերը առ օրէնքը պահելու:

Պաշ. Վասն ընկերիդ կնոջը մի՛ ցանկար, և քու ընկերիդ տանը մի՛ ցանկար, ոչ անոր ծառային, ոչ անոր աղախնին, ոչ անոր եզին, ոչ անոր իշուն, և ոչ քու ընկերիդ մէկ ուրեցած բանին:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և բոլոր առ քու օրէնքներդ մեր սրտերուն վրայ դրէ, կ՚աղաչենք քեզի:

Ցետոյ առ երկու Աղթանքներէն մէկը կուգայ Թադաւորին համար. Քահանան առջեւքի պէս կայնած պիտի ըսէ,

Աղօթենք.

Ամենակարող Աստուած, որ քու Թադաւորութիւնդ յաւիտենական է, և քու կարողութիւնդ ամբարաւ. Ողորմէ բոլոր Եկեղեցիին. և անանկ կառավարէ քու ընտրեալ Ծառայիդ՝ մեր Թագաւորին և ինքնակալին սիրտը, որ (ինչը՝ որուն պաշտօնեան ըլլալը ճանչնալով) ամէն բանէն առաջ քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ. և մենք ու բոլոր անոր հպատակներն ալ (անոր իշխանութեանը ուսկից ըլլալուն վրայ ըստ արժանւոյն մտածելով) հաւատարմութեամբ իրեն ծառայենք, ղինքը պատուենք, և

խոնարհութեամբ իրեն հնազանդինք քու շնորհքովդ, և քու սիրոյդ համար, ինչպես որ սուրբ պատուիրեցիր մեզի. մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեանովը, որ քեզի ու Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է ու կը թագաւորէ միշտ մինչ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

կամ՝ ասիկայ

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, քու ամենասուրբ պատգամովդ մեզի սորվեցուցիր, որ թագաւորներուն սիրտերը դուն կը կառավարես ու կ'ուղղես, և քու Աստուածային իմաստութեանդ հաճելի երեւցած կերպովը անոնք կը կարգադրես ու կը հաստատես. խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի, որ քու ծառայիդ՝ մեր Հայրապետին և Հնարքանակալին սիրտը անանկ ուղղես ու հաստատես, որ ամէն իր խորհուրդներուն, խօսքերուն ու գործերուն մէջ միշտ քու փառքդ ու պատիւդ փնտրէ. և սորվի իրեն յանձնուած քու ժողովուրդդ յաջողութիւնով, խաղաղութիւնով ու աստուածապաշտութիւնով պահելու. Ընդհանուր ասիկայ ամէնուղղում Հայր. քու սիրելի Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի համար. Ամէն:

Ցետոյ Աւուր պատշաճի Մաղթանքը պիտի ըսուի: Եւ անմիջապէս Մաղթանքէն ետեւ Քահանան Առաքելոց Թուղթը պիտի կարդայ ըսելով, Թուղթ (կամ՝ Առաքելոց Թուղթին տեղը Սուրբ Գրոց մէկ մասը) գրուած . . . գլուխը.

. . . գրքին . . . համարէն սկսելով : Եւ թուղթը լսմնալէն ետեւ պիտի ըսէ , հոս կը վերջանայ Առաքեալին Թուղթը : Եւ թէ Աւետարանը պիտի կարդայ (քանի մը ժողովուրդը կանգնած) ըսելով , Սուրբ Աւետարանս գրուած է . . . գլուխը . . . Աւետարանին . . . համարէն սկսելով : Եւ Աւետարանը լսմնալէն ետեւ հետեւեալ Հաւատամքը պիտի երգեցուի կամ ըսուի ժողովուրդը առջի պէս կանգնած մնալով :

Ես կը հաւատամ մի միայն Ամենակարող Հօր Աստուծոյ , երկինքի ու երկրի և բոլոր երեւցած ու չերեւցած բաներուն Ստեղծողին .

Ու մի միայն Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ Աստուծոյ միածին Որդուն , ամէն բանէ առաջ իր Հօրմէն ծնած , Աստուածմէ Աստուած , Լոյսէն Լոյս , Ճշմարիտ Աստուած Ճշմարիտ Աստուծմէ , ծնած , չէ թէ ստեղծած , մի և նոյն Հօրը էութենէն ըլլալով . Որով ամէն բան ստեղծուեցաւ , Որ մեղի՝ մարդոց համար ու մեր փրկութեանը համար երկինքէն վար իջաւ , Եւ Սուրբ Հոգւով Յարիամ կոյսէն մարմին առաւ , ու մարդ եղաւ , Եւ մեղի համար Պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեամբը խաչուեցաւ : Չարչարուեցաւ ու թաղուեցաւ , Եւ երրորդ օրը դիրքերուն նայելով յարութիւն առաւ , Ու երկինքը եղաւ , Ու Հօրը աջ կողմը կը նստի : Եւ ինքը նորէն պիտի գայ փառքով կենդանիները ու մեռելները դատելու . որուն թագաւորութիւնը վախճան չունի :

Ու ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին՝ Տէր և պարգեւատու կենդանութեան , Որ ի Հօրէ և Որդուէ կը բղխի , Որ միանդամայն Հօրը ու Որդուն

հետ կը պաշտօնի ու կը փառաւորուի, որ Աստուածային Էութեան ձեռքովը խօսեցաւ: Ու ես կը հաւատամ մէկ Սուրբ Կաթողիկէ ու Առաքելական Եկեղեցւոյ մը: Ես կը խոստովանիմ մէկ Մկրտութիւն մը՝ մեղաց թողութեան համար, եւ մեռելներուն յարութեան, ու հանդերձեալ աշխարհի կեանքին յաւիտեան: Ամէն:

Երբ որ Ծաղկազարդի Կիրակին կու գայ, Հոգեւոր Հովիւը Ս. Պատարագի մէջ կը կարդայ Աւետարանը, որ Քրիստոս Երուսաղէմ կը մտնէ, ու ժողովուրդը ձիթենիի ճիւղեր առած կ'երթայ դիմաւորելու զայն: Ապա Ս. Պատարագէն ետքը Ժողովրդապետը հեռուէն սկսելով շարականը կ'երգեն, ու ամէնքը ձիթենիի ճիւղերը ձեռքերնին առած կ'երթան Ս. Խաչին առջեւ, ուր Ժողովրդապետը կը կանգնի, ու ամէնքը կը կանգնին անոր շուրջ: Ժողովրդապետը կը սկսի ընթերցումը Ս. Աւետարանին, որ Մատթէոսի Աւետարանին 21-րդ գլուխն է, ու կը վերջանայ 27-րդ համարով: Ընթերցումէն ետքը Ժողովրդապետը կը սկսի Ս. Խաչին առջեւ երգել Ս. Շարականը, որ կը վերջանայ Ս. Խաչին առջեւ: Ապա Ժողովրդապետը կը սկսի Ս. Խաչին առջեւ երգել Ս. Շարականը, որ կը վերջանայ Ս. Խաչին առջեւ: Ապա Ժողովրդապետը կը սկսի Ս. Խաչին առջեւ երգել Ս. Շարականը, որ կը վերջանայ Ս. Խաչին առջեւ:

Ս. Խաչին առջեւ երգելէ

որ ցերը ու ժանկը կ՚ապականեն, և ուր որ գողերը գետնին տակէն ծակ կը բանան ու կը գողնան. (Ա՝ Ծոպ. ղ. 19, 20։)

Ո՛նչ որ կ՚ուղէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք. ինչու որ ասիկ է օրէնքը ու մարգարէութիւնները. (Ա՝ Ծոպ. է. 12։)

Ձեզ թէ ամէն ոք որ ինծի՝ տէր տէր կ՚ըսէ, երկինքի թագաւորութիւնը պիտի մտնայ. հապա անոր որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կը կատարէ. (Ա՝ Ծոպ. է. 21։)

Յակոբոս եկաւ՝ ու տէրոջը ըսաւ. տէր, ահա իմ ուսնեցածիս կէսը աղքատներուն կուտամ. և թէ որ մէկուն ղրկեցի նէ, չորս անգամը կը վճարեմ ա նոր. (Ղ՚ուկ. ԺԹ. 8։)

Որ իրեն ապրուստովը զինուորութիւն կ՚ընէ. ոչ այգի մը կը տնկէ, ու անոր պտուղէն չուտեր. ոչ հօտարներ կ՚արածէ, ու հօտարներուն կաթէն չուտեր. (Ա՝ Կոր. Թ. 7։)

Ցնծէ որ ձեզի հոգեւոր բաներ ցանեցինք, մեծ բան մըն է թէ որ ձեզնէ երկրաւոր բաներ հնձենք. (Ա՝ Կոր. Թ. 11։)

Ձեզի մի գիտեր, որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ՚ուտեն. և անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են, նոյն սեղանէն կը վայելեն։ Այսպէս

ալ տէրը հրաման տուաւ որ աւետարանը քարոզողները աւետարանէն պիտի ապրին. (Ղ. Կոր. Թ. 13, 14։)

Ան որ ինայիլով կը ցանէ՝ քիչ կը հնձէ. և ան որ առատութիւնով կը ցանէ՝ առատութիւնով կը հնձէ։ Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը խոժարի նէ, էթ թէ հարկաւ ու տրտմութիւնով. ինչու որ աստուած ղուարթառատ տուրքը կը սիրէ. (Ղ. Կոր. Թ. 6, 7։)

Աշակերտը բոլոր իր ունեցած բարիքներէն իր վարդապետին ալ թող հաղորդէ։ Մի՛ խաբուիք. աստուած ծաղր չըլլար. ինչու որ մէկ մարդ մը ինչ որ կը ցանէ՝ նոյնը կը հնձէ. (Գաղ. Զ. 6, 7։)

Ուստի՝ քանի՛ որ ժամանակը ձեռքնիս է՝ ամէնուն բարիք ընենք, մանաւանդ հաւատքի ընտանիքներուն. (Գաղ. Զ. 10։)

Աստուածպաշտութիւնը մեծ հարստութիւն է՝ բաւականութիւնով մէկ տեղ։ Ինչու որ բան մը աշխարհ չի բերինք, ու բան մըն ալ չենք կրնար տանիր. (Ա. Տիմ. Զ. 6, 7։)

Ան աշխարհիս մէջի հարուստներուն պատուիրէ՝ որ չի հպարտանան, և յոյսերնին անոտի մեծութիւնն վրայ չի դնեն, հապա աստուծոյ վրայ՝ որ ամէն բան առատապէս մեզի կուտայ որ վայելենք. բարիք գործեն, բարեգործութիւնով հարստանան, առատաձեռն, սիրուն ու հաղորդող ըլլան. հանդերձեալին համար բարի հիմ մը դանձեն անձերնուն, որ

յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն. (Ա. Տիմ. գ. 17, 18, 19:)

Աստուած անիրաւ չէ՝ որ ձեր գործքերը մոռնայ, և ան սէրը՝ որ իր անուանը համար ցոյց եք. որ սուրբերուն ծառայեցիք ու կը ծառայէք. (Եբր. գ. 10:)

Խարերարուեստիւն ու հաղորդուեստիւն ընելը մի մոռնաք. ինչու որ աստուած անանկ պատարագներուն կը հաճի. (Եբր. ժդ. 16:)

Ան որ աս աշխարհիս բարիքը ունի, և իր եղբօրը կարօտութիւնը կը տեսնայ, և իր դուռը անկէ կը գոցէ. ինչպէս աստուծոյ սէրը անոր մէջ կը բնակի. (Ա. Յովհ. գ. 17:)

Որու ունեցածէդ ողորմութիւն տուր, ու քնաւ քու երեսդ աղքատէ մը մի դարձնեներ. ան ժամանակը աստուած իր երեսը քենէ չի դարձնեներ. (Տոբ. դ. 7:)

Այարողութեանդ չափ ողորմած եղիր. թէ որ շատ ունիս՝ առատապէս տուր. թէ որ քիչ ունիս՝ ջանք ըրէ ան քիչէն ուրախ սրտով տալու. ինչու որ ասանկով քեզի մեկ աղէկ հատուցում մը կը պատրաստես կարօտութեան օրուանը մէջ. (Տոբ. դ. 8, 9:)

Ով որ աղքատին կ'ողորմի՝ փոխ կուտայ տէրոջը. անոր տուրքին նայելով աստուած անոր հատուցում պիտի ընէ. (Առակ. ժթ. 17:)

Երանի՛ անոր՝ որ աղքատին ու տնանկին հոգ կը տանի. նեղութեան օրը տէրը անիկա կ'ազատէ. (Սաղմ. խ. 1:)

Երրոր Սուրբ Կրաց առ խօսքերը Վրէ կարդացուի, Սարկաւագները, Եկեղեցականները, կամ մանաւորապէս որոշուած ուրիշ սարմար անձինքները նոյն եկեղեցիին ժամբերդէն պատրաստուած վայելուչ ամանովը աղբատներուն համար եղած աղօրմութիւնը, և ժողովուրդին ուրիշ նուէրները ժողվէն, ու յարմութեամբ Քահանային բերեն. որ ան ալ խնդարհութեամբ պիտի առնէ ու Սուրբ Սեղանին վրայ դնէ անկից։

Եւ երբոր Աղօրմութիւն ըլլալու ըլլայ, Քահանան րաւական Ասց ու դնէ պիտի դնէ Սեղանին վրայ, և անկէ ետեւ պիտի ըսէ,

Աղօթք ընենք առ աշխարհիս վրայ հաւատ Քրիստոսի ընդունուրեալ Եկեղեցւոյն ընդհանուր վիճակին համար։

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու Սուրբ Հոգիովդ մեզի աղօթք ու խնդրուածք ու գոհութիւն մատուցանել սորվեցուցիր ամէն մարդոց համար. խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի (ողորմութեամբ ընդունէ մեր նուէրները ու աղօրմութիւնները) (թէ որ նուէր ու ողորմութիւն չըլլայ, միակածով այս միջանկեալը (ընդունէ մեր նուէրները ու ողորմութիւնները) չի պիտի ըսուի), ընդունէ մեր աղօթքները՝ որ քու Աստուածայինդ Աճեալութեանդ կը մատուցանենք, աղաչելով քեզի որ միշտ քու ընդհանուր Սուրբ Եկեղեցիդ ճշմարտութեան, միութեան ու համակամութեան հոգիովը արծարծես. Եւ ընդհ՛ որ ամէն քու Սուրբ Հաւնդ խոստովանողները քու սուրբ հօտիդ ճըշ-

մարտութիւնովը միաբանին, ու միութիւնով ու Աս-
տուածային սիրով ապրին: Կ'աղաչենք ևս քեզի՝ որ
փրկես ու պահպանես բոլոր Քրիստոնեայ ժողո-
ւրդները, Իշխանաղուններըը ու կառավարներըը. և
մանաւորապէս քու ծառադ (Ն.) մեր հովադաւորը,
որ անոր իշխանութեանը տակը բարեպաշտութեամբ
ու հանդարտութեամբ կառավարունք: Հնորհէ
բոլոր անոր ենթրդականներուն ու իր իշխանու-
թեանը տակը նղող պաշտօնեաներուն, որ ճշմար-
տապէս ու անաչառապէս արդարութիւն ընեն՝ ա-
նօրէնութիւնը ու մոլութիւնը պատժելու համար,
և քու ճշմարիտ կրօնքիդ ու առաքինութեանդ պահ-
պանութեանը համար: Հնորհէ տուր ոմ երկնա-
ւոր Հայր, բոլոր Եպիսկոպոսներուն ու Հոգեվեր-
դատէրներուն, որ իրենց վարքովը ու վարդապետու-
թիւնովը քու ճշմարիտ ու կենդանի Պատգամդ
քարոզեն, ու յարմար ու պատշաճ կերպով քու
սուրբ Ենթրդուրդնեդ մատակարարեն: Եւ պար-
գեւէ քու երկնային շնորհդ բոլոր քու ժողովրդե-
դ, ու մանաւորապէս հոս ներկայ գտնուող միա-
բանութեանը, որ խոնարհ սրտով ու արժանաւոր
յարգութեամբ քու սուրբ Խօսքդ լսեն և ընդունին,
սրբութիւնով ու արդարութիւնով բոլոր իրենց
կեանքին մէջ ճշմարտապէս քեզի ծառայելով: Եւ
մենք խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ոմ Տէր, որ քու
յարութեամդ բոլոր անոնք մխիթարես և անոնց
օգնական ըլլաս՝ որոնք աս անցաւոր կեանքիս մէջ

նեղութեան, տրտմութեան, չքաւորութեան, հիւանդութեան կամ ուրիշ ո՛և իցէ ձախորդութեան մէջ են: Ու նաև կ՚օրհնաբանենք քու սուրբ Անունդ բոլոր ան քու ծառաներուդ համար, որոնք քու հաւատքովդ ու երկիւղովդ աս կեանքէս ելած են. շնորհք խնդրելով քենէ անանկ անոնց րարի օրինակներուն հետեւելու որ կարող ըլլանք անոնց հետ քու երկնաւոր թագաւորութեանդ հաղորդ ըլլալու. Շնորհէ ասիկայ մեզ Տէր, մեր մի միայն Միջնորդ և Պաշտպան Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար. Ամէն:

Երբոր Պաշտօնեան Ամենասուրբ Հաղորդութեան ծանուցումը կ՚ընէ (որ աս ծանուցումը անհրաժեշտ Հաղորդութեան մատակարարութեանը նախընթաց Կիրակին, կամ Տօնի մը օր ըլլալու է), Քարոզը կամ Աւետարանական Ճառը վերջացածին պէս հետեւեալ Յորդորակը պիտի կարդայ:

Սիրելի եղբայրներ, եկած Կիրակի (կամ այս ինչ Տօնի) օրը, միտք ունիմ Աստուծոյ օգնականութեամբը Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան Խորհուրդը անոնց մատակարարելու, որոնք երկիւղածութեամբ ու ջերմեռանդութեամբ կը պատրաստուին իրենց Հոգեւոր դիւրութեանը ու մեծ օգնականութեանը համար, իր արդիւնաւոր խաչին ու չարչարանացը յիշատակութեանը համար ընդունելու, որուվ միայն մեր մեղքերուն թողութիւն կը գտնանք, և երկնից թագաւորութեանը բաժանորդ

կ՚ըլլանք : Ուստի՝ պարտաւոր ենք խոնարհ ու ջերմ եռանդ գոհութիւններ մատուցանել ամենակարող Աստուծոյ մեր երկնաւոր Հօրը, որ մեր Փրկիչը Յիսուս Քրիստոս իր Արդին մեղի տուաւ, չէ թէ միայն մեղի համար մեռնելու, հապա նաև ան ամենասուրբ Խորհրդովը մեր հոգեւոր կերակուրը ու անունդը ըլլալու : Այն Խորհուրդը արժանաւորապէս ընդունողներուն անանկ աստուածային ու մխիթարական բան մը ըլլալուն, և նմանապէս անարժան համարձակութեամբ ընդունողներուն ալ մեծ վտանգ մը ըլլալուն, ծեզ յորդորելը իմ պարտքս է որ նոյն միջոցին լաւ մը քննէք ան սուրբ Խորհուրդին մեծութիւնը, և անարժանութեամբ ընդունելուն ան մեծ վտանգը. և անանկ մանրամասնաբար քննէք ու փորձէք ձեր խիղճերը (ու չէ թէ կեղծաւոր աստուածապաշտներուն նման արտաքին ու հարեւանցի ջերմեռանդութեամբ, հապա անանկ) որ կարող ըլլաք ասանկ մեկ երկնաւոր Հաշի մը սրբուած ու մաքրուած մօտենալու, ան հարսանեաց հանդերձը՝ որ Աստուած Յուրբ Կրոց մէջ կը պահանջէ, և ան Յուրբ Սեղանին իրը արժանաւոր հաղորդակից ընդունուելու :

Ասոր ճամբան ու կանոնը այս է. Պինտ առաջ պէտք է որ դուք ձեր վարքերը ու կենակցութիւնները քննէք Աստուծոյ պատուիրանքներուն կանոնովը. և ինչ բանի մէջ որ դուք ձեզ թէ խորհրդով. թէ բանիւ և թէ դործքով մեղանչած կը դտնաք, ան

ժամանակը ձեր մեղանչականութեանը վրայ ողբալու էք, ու բարի վարքի հաստատ դիտաւորութիւնով ամենակարող Աստուծոյ առջին խոստովանելու էք։ Եւ երբոր կը տեսնաք թէ ձեր գործած մեղքերը չէ թէ միայն Աստուծոյ դէմ է՝ հապա ձեր ընկերներուն ալ, ան ժամանակը անոնց հետ հաշտուելու էք, պատրաստ ըլլալով ձեռքերնուդ եկածին չափ վճարելու ու հատուցում ընելու, ուրիշներուն ըրած ամէն վնասներնուդ ու անիրաւութիւններնուդ փոխարէն. և նմանապէս յօժարամիտ ըլլալով ուրիշներուն ներելու՝ որոնք ձեզի դէմ մեղք գործած են, ինչպէս որ դուք ձեր մեղքերուն համար Աստուծմէ ներում կը խնդրէք. ինչու որ չէ նէ ան սուրբ Հաղորդութիւնը առնելը ուրիշ բան մը չըներ, հապա ձեր դատապարտութիւնը կ'էլլեցունէ։ Ասոնք՝ ձեզնէ առ որ Աստուծոյ դէմ հայհոյիչ է, իր Անօքը խափանող ու բամբասող, ընացող, կամ չարութեան ու տեղութեան, և կամ ուրիշ մեծ մեղքի մէջ ապրող, թէղ ղղջայ բոլոր իր մեղքերուն վրայ, չէ նէ թէղ ան սուրբ Սեղանին չի մօտենայ, որ չըլլայ թէ ամենասուրբ Խորհուրդը ընդունելէն ետեւ սատանան իր սիրտը մտնայ, ինտոր որ Յուդայինը մտաւ, և ամէն չարութիւններով լեցունէ, ու Հոգիով ու մարմինով կորսնցունէ։

Եւ որովհետեւ հարկաւոր է որ ընաւ մէկը Աստուածային Հաղորդութեան չի մօտենայ, հապա միայն աստուածային ողորմութեանը հաստատ ապաւի-

նուիրեալ մը, ու հանդարտ խղճմտանքով մը. ուստի՝ ձենէ ոմն որ կարող չէ իր խղճմտանքը աս միջոցներով հանդարտեցունել, հապա էվէլքը մխիթարութեան ու յորդորանքի կարօտ է, թէղ ինծի դայ, կամ՝ մէկ ուրիշ Աստուծոյ խօսքին հմուտ և տնղեակ պաշտօնեայի մը երթայ, և իր սրտին դառնութիւնը բանայ, որ Աստուծոյ սուրբ խօսքին քարոզութիւնովը կարող ըլլայ հոգևոր խորհուրդներով ու խրատներով արձակման շնորհքը ընդունելու, իր խիղճը հանդարտեցունելով ու իր կասկածը ու տարակոյսը փարատելով։

Թէ որ Քահանան ժողովուրդին Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը ընդունելու պանցառու ըլլալին տեսնայ, առջեւքինին տեղը աս Յորդորակը պիտի կարդայ։

Սիրելի եղբայրներ, եկած Կիրակի, (կամ այս ինչ Տօնի) օրը, Աստուծոյ շնորհքովը Տէրունական Ընթրիքը պիտի ընեմ, որուն՝ հոս գտնուող ձեզ ալ մէնքդ Աստուծոյ կողմանէ կը հրաւիրեմ. և Յիսուս Քրիստոսի սիրովը կ'աղաչեմ, որ ասանկ Աստուծմով կանչուած ու հրաւիրուած ըլլալով, ան խորհուրդին ներկայ գտնուելու պանցառութիւն չընէք։ Արդեօք գիտէք թէ ինչ ցաւալի ու ծանր բան մըն է, երբոր մէկը շատ հարուստ ճաշ մը կը պատրաստէ, սեղանը բազմատեսակ կերակուրներով պարդարած, անանկ որ ուրիշ ամենեւին բան մը պակաս չէ. հապա միայն հրաւիրուածները դան ու նըս-

տին . բայց ան հրաւիրուողները ապերախտութեամբ (առանց պատճառի) հետ կը փախչին ու չեն ուզեր գալ : Ասանկ դիպուածի մը մէջ ձեռնհաս որևէ դժուարը չի պիտի դար : Ինչ իր անձին մէկ մեծ անիրաւութիւն մը ու նախատինք մը չի պիտի սեպեր : Ուրեմն վկրիստոսով սիրելի եղբայրներ, ղօնչ կեցիք որ չըլլայ թէ աս սուրբ Ընթրիքէն դուք ձեզ ետ սպասելով Աստուծոյ բարկութիւնը ձեզի դէմ յորդորել տաք : Դիւրին է մէկի մը ըսել թէ՝ ես չի պիտի հաղորդուիմ, ինչու որ աշխարհի այլեայլ գործքերովը զբաղեալ եմ : Այց աս տեսակ պատճառները առնակ դիւրաւ ընդունելի ու հաճելի չէ Աստուծոյ : Ոմէ որ մէկը կ'ըսէ թէ՝ ես մէկ մեծ մեղաւոր մըն եմ, ու անոր համար կը վախնամ ներկայ դտնուելու . ուրեմն ինչո՞ւ համար չէք ապաշխարեր , ու վարքերնիդ շտկեր : Երբոր Աստուած ձեզ կը կանչէ , մենք չենք ուզեր գալ ըսելու չէ՞ մի ամչնար : Եւ Աստուծոյ դառնալ ուզելու ժամանակնիդ պատրաստութիւն չունինք ըսելը դուք ձեզի պատճառ մը մի պիտի ընէք . Ասուք ձեզի աղէկ մտմտացէք, ձեր առանկ սուտ պատճառանքները Աստուծոյ առջին ձեզ չարդարացուներ : Ինչո՞նք որ Աբեսաղամի մէջն հրաւէրը մերժելին ըսելով թէ՝ այդի առած ենք, կամ եզներնիս փորձելու կ'երթանք, կամ թէ առնուսնացած ենք, անոնք ասանկով չարդարացան . Հապա ան երկնային կոչմանը անարժան սեպուեցան : Ես իմ կողմանէս կը պատրաստուիմ, և իմ

պաշտօնիս նայելով Աստուծոյ Անուամբը ձեղ կը հրաւիրեմ. Յիսուս Քրիստոսի կողմանէ ձեղ կը կանչեմ. և ձեղ կը յորդորեմ՝ թէ որ դուք ձեր փրկութիւնը կ'ուզէք, որ աս Ամենասուրբ Հաղորդութեանը մասնակից ըլլաք: Եւ ինչպէս որ Աստուծոյ Որդին ձեր փրկութեանը համար իր Հոգին աւանդելու չանձնառու եղաւ խաչին վրայ մեռնելով. անանկ ալ ձեր պարտքն է Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը ընդունելը, իր մահուանը պատարագին յիշատակութեանը համար, ինչպէս որ ինքը պատուիրեց. որ եթէ անիկայ կատարելու զանցառութիւն ընէք, անպամ մը ինքիրենիդ մոմտացէք թէ ինչ մեծ անիրաւութիւն կ'ընէք Աստուծոյ. և այս բանին համար ինչ մեծ պատիժ մը կախուած է գլխուննուդ վրայ, երբոր կամաւ Տէրոջը Սեղանէն կը հրաժարիք, ու ձեր եղբայրներէն կը ղատուիք, որոնք այս երկնային կոչմանը կուգան հոգևոր սըննունդ առնելու: Ա՛հ որ ղուք զգուշութեամբ աս բանները քննելու ըլլաք, Աստուծոյ շնորհքովը միտքերնիդ բարիի պիտի դառնայ. ինչու որ անիկայ առնելովնիս անդադար մեր երկնաւոր Հօրը՝ ամենակարող Աստուծոյ մեր խոնարհ աղաչանքները պիտի մատուցանենք:

Հաղորդութեան Սուրբերը կոչուելը ծամածռելը հաղորդութեան անյանդիմը երեցը յարմար պիտի նայելով, վերհանան աս Յորդորակը պիտի ըսէ:

Սիրելի եղբայրներ Տէրոջմով, դուք՝ որ պատ-

բաստ էք մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Յարութեա
և Երեան Խորհուրդին մտնենալու, պարտիք մը-
տածել ինչպէս որ Պօղոս Ուսուցել կը յորդորէ,
թէ մարդիկ ան ըսցէն ուտելու և ան Ճաժակէն
խմելու համարձակելէն առաջ, պարտին անձերնին
լաւ մը փորձել ու զգուշութեամբ քննել, և անկէ
ետեւ համարձակին ան ըսցէն ուտելու և ան Ճաժա-
կէն խմելու: Ընչու որ մեծ է օգուտը՝ թէ որ ճշմարիտ
սրտի զղջումով ու կենդանի հաւատքով ան սուրբ
Խորհուրդը ընդունելու ըլլանք, (որուվհետեւ ան ժա-
մանակը Քրիստոսի Յարութիւնը հոգևորապէս կը ճա-
շակենք և իր Երիւնը կը խմենք. ան ժամանակը մենք
Քրիստոսի մէջ և Քրիստոս մեր մէջը կը բնակի. մենք
Քրիստոսի հետ կը միանանք ու Քրիստոս մեզի
հետ). անանկ ալ մեծ է վտանգը՝ թէ որ անարժա-
նութեամբ անիկայ ընդունինք: Ա՛սան ըլլ ան ժա-
մանակը մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Յարութեա
և Երեանը յանցաւոր կ՚ըլլանք. բուն մեր դատա-
պարտութիւնը կ՚ուտինք ու կը խմենք Տէրոջը Յար-
մինին վրայ չի խորհելով. մենք Խաչուծոյ բարկու-
թիւնը մեր վրայ կը բորբոքենք. ըլլքը կը դրդենք
որ տեսակ տեսակ հիւանդութիւններով, ու կէսով
կէսով մահերով մեզ պատժէ: Ուրեմն երգեայրնել,
դուք ձեր անձը դատեցէք որ Տէրը ձեզ չի դատէ.
ձեր անցած մեղքերուն համար անկեղծ զղջմամբ ա-
պաշխարեցէք. մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի վը-
րայ կենդանի ու հաստատ հաւատք մը ունեցէք.

ձեր վարքերը շտկեցէք, ու ամէնուն հետ կատա-
րեալ սիրով վարուեցէք. և ասանկով ան սուրբ
Խորհուրդներուն արժանաւորապէս մասնակից կ'ըլ-
լաք: Եւ ամէնէն էվլել պարտիք խոնարհ ու ջերմե-
ռանդ շնորհակալութիւններ մատուցանել Աստու-
ծոյ, Հօրը և Որդւոյն, աշխարհիս փրկու-
թեանը համար՝ որ մեր փրկիչ Աստուած և Տէրդ
Յիսուս Քրիստոսի մահուամբը ու յարչարանքնե-
լովը եղաւ. ան որ իր անձը մինչեւ խաչին մահուա-
նը անդամ խոնարհեցուց մեղի պէս ողորմելիներուն
համար, որ մահուան շուքին ու խաւարին մէջ նըս-
տած էինք. որպէս զի մեղ Աստուծոյ որդիքները
ընէ, և յաւիտենական կեանքին բարձրացունէ: Եւ
այս նպատակովը միշտ մեր Տէր և մի միայն փրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի մեր վրայ ունեցած բազմառատ
սէրը պարտինք յիշել ասանկ մեղի համար մեռնե-
լով, և ան անթիւ բարութիւնները՝ որ իր անդին
արիւնը թափելովը մեղի համար ձեռք ձգեց. ինքը
ան սուրբ Խորհուրդները սահմանեց ու հաստատեց
իբր առհաւատչեայ իր սիրոյն և իր մահուանը մըշ-
տընջենաւոր յիշատակութեանը, մեր մեծ ու ան-
վախճան մխիթարութեանը համար: Ասոնց անոր՝
միանդամայն Հօրը և Որդւոյն միշտ գոհու-
թիւն մատուցանենք (ինչպէս որ էվլելը պարտաւոր
ենք), մենք մեղ բոլորովին իր սուրբ կամքին ու հա-
ճութեանը յանձնելով, և ճշմարիտ սրբութիւնով
ու արդարութիւնով բոլոր մեր կեանքին օրերուն
մէջ իրեն ծառայելու ջանք ընելով. Ամէն:

Եւ զբաղեցաւ Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը առնելու եկողներուն պիտի ըսէ.

Ահա՛ որ ճշմարտապէս և բոլորով սրտիւ ձեր մեղքերուն վրայ ղղջացած էք, և ձեր ընկերներուն հետ սիրով ու կարեկցութեամբ կը վարուիք, և միտք ունիք մեկ նոր կեանք մը վարելու Աստուծոյ պատուիրանքներուն հետեւելով, և ասկէ ետեւ իր սուրբ ճամբաներուն մէջ քալելով. հաւատքով մօտեցէք, և ձեր հոգեւոր մխիթարութեանը համար առ սուրբ Խորհուրդը ընդունեցէք. և ձեր խոնարհ խոստովանութիւնը Ամենակարող Աստուծոյ մատուցէք խոնարհութեամբ ծնկան վրայ դալով։

Ցետոյ Պաշտօնեաներուն մէկը հաղորդութեան պատրաստ ըլլողներուն կողմանէ առ ընդհանուր խոստովանութիւնը պիտի ընէ, թէ ինչը և թէ քանը ժողովրդը խոնարհութեամբ ծնրադրած՝ ըսելով.

Ամենակարող Աստուած՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, ամէն բաներուն Ստեղծողը, բոլոր մարդոց Դատաւորը, մենք կը ցաւինք ու կ՚ողբանք մեր բազմատեսակ մեղքերուն ու չարութիւններուն համար, որ շատ ժամանակ խորհրդով, բանիւ ու գործքով չափազանց քու Աստուածային Մեծ-վայելչութեանդ դէմ գործած ենք, արդարապէս քու բարկութիւնդ ու սրտմտութիւնդ մեղի դէմ դրդռնելով։ Յիրմեռանդ սրտով կը ղղջանք ու կը ցաւինք առ մեր մեղքերուն համար, որոնց յիշատ-

կութիւնը խիստ դառն է, և ծանրութիւնը անտա-
նելի: Աղօրմէ մեզի. Աղօրմէ մեզի ու Ամենողորմ
Հայր. քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
համար ան անցած մեղքերնուս թողութիւն տուր,
և շնորհէ որ ապկէ ետեւ նոր վարքով կարող ըլ-
լանք միշտ քեզի ծառայելու ու հաճելի ըլլալու, քու
Անուանդ սպատուին ու փառքին համար, մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը: Ամեն:

*Ցետոյ քահանան (կամ Եպիսկոպոսը, թէ որ ներկայ
դտնուի) ոտքի վրայ պիտի կայնի, ու երեսը ժողովուրդին
դարձուցած՝ տա Աւրհնութիւնը պիտի ըսէ.*

Ամենակարող Աստուած՝ մէկ երկնաւոր Հայ-
րը, որ իր ամենամեծ ողորմութիւնովը ամէն անոնց
մեղքերուն թողութիւն խոստացաւ, որոնք անկեղծ
զղջմամբ ու ճշմարիտ հաւատքով իրեն կը դառնան,
Աղօրմի ձեզի. ձեր մեղքերուն թողութիւն տայ, ու
անոնցմէ ալատէ ձեզ. հաստատէ ձեզ ու զօրացու-
նէ ամէն բարութիւնով. և ձեզ յաւիտենական
կեանքին առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքովը. Ամեն:

Վերջը քահանան կ'ըսէ.

Լսեցէք՝ ինչ մխիթարական խօսքեր կ'ըսէ ա-
նոնց մեր փրկիչը Քրիստոս, որոնք ճշմարտապէս
իրեն կը դառնան:

Եկէք ինծի ամէն հոգնածներ ու բեռնաւո-

րածներ , ու ես ձեզ պիտի հանդիպեցուննմ . (Գործ . ժա . 28 :)

Աստուած աշխարհը անանկ սիրեց՝ որ իր միածին Որդին տուաւ . որ ամեն անոր հաւատացողը չի կորսուի , հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի . (Յովհ . դ . 16 :)

Լսեցէք նաև Պօղոս Առաքեալին ըսածը .

Ճշմարիտ է ասիկ խօսքը և լոլորովին ընդունելութեան արժանի , որ Յիսուս Քրիստոս աշխարհ եկաւ մեղաւորները փրկելու . (Ա . Տիմ . ա . 15 :)

Լսեցէք նաև Յովհաննու Առաքեալին ըսածը .

Ամէն որ մեկը մեղք գործելու ըլլայ , Աստուծոյ քովէ բարեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս արդարը ու անարատը . և անիկայ մեր մեղքերուն քաւութիւնն է . (Ա . Յովհ . բ . 1 , 2 :)

Որոնցմէ եւեթ Քահանան պիտի շարունակէ ըսելով .

Հիրտեւնիդ վեր վերուցէք .

Պաթ . Ունինք անոնք Տէրոջը կը վերցունենք :

Քահ . Ուր Տէր Աստուծոյն դոհութիւն մատուցանենք :

Պաթ . Անանկ ընելը արժան և իրաւ է :

Ցետոյ Քահանան սուրբ Սեղանին դարձած՝ պիտի ըսէ .

Շատ արդար և իրաւ է , և մեր Հարկաւոր պարտքն է որ մենք ամեն ժամանակ և ամեն տեղ

քեզի դոհութիւն մատուցանենք հոմ Տէր, Սուրբ Հայր,* Ամենակարող, Յաւիտենական Աստուած։

Հայր կը հետեւի Պատարագի Սրբասացութեան Աղօթքը թէ որ աւուր պատշաճի յատուկ դրուած ըլլայ, ապա թէ ոչ՝ ան հետեւեալը կ՚ըսէ։

Ուստի՝ Հրեշտակներուն և Հրեշտակապետներուն և բոլոր երկնային զօրքերուն հետ մէկ տեղ քու փառաւորեալ Անունդ կ՚օրհնենք ու կը փառաւորենք, անդադար քեզ դովաբանելով և ըսելով, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր Աստուած զօրութեանց, քու փառքովդ երկինքը ու երկիրը լեցուն է։ Փառք քեզ՝ հոմ Տէր Յարձրեալ։ Ամէն։

ՄԱՄԱՆԱԿԻՒՐ ՍԻՒՆԱՔՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ծննդեան օրը, և հոթը օր ետքը։

Վասն միածին Որդիդ Յիսուս Քրիստոս՝ որ մեզի համար աս ժամանակ պարգեւեցիր ծնելու, որ ինքը Հոգւոյն Սրբոյ զօրութիւնովը կատարեալ մարդ եղաւ, իր մօրը կոյս Մարիամին դէպի երեւնալով, և որ աւանդ մեզի աղտեղութեան մեղ ամէն մեղքերէն մաքրելու։ Ուստի՝ Հրեշտակներուն։ և այլն։

Զատիկի օրը, և հոթը օր ետքը։

Նայց դիմաւորեսիս մեր պարտքն է քեզ դո-

---

* Այս (Սուրբ Հայր) խօսքը ԱՌՆ-սուրբ Երրորդութեան հետ ունի զօրութիւն։

վարանել քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառաւոր յարութեանը համար. ինչու որ ինքը ան ճշմարիտ զատկական Գառն է, որ մեզի համար պոհ եղաւ, ու աշխարհի մեղքը վերուց. և որ իր մահուամբը մահը կործանեց, և իր յարութեամբը մեզի յաւիտենական կեանք պարգեւեց. Ասստի՝ Ընդհատակներուն. և այլն:

Համբարձման օրը, և ութը օր առքը.

Քու սիրելի Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ իր փառաւոր Յարութեան երեքն հետե յայտնապէս բոլոր իր Առաքեալներուն երեւեցաւ, և անոնց առջեւը երկինքը համբարձաւ մեզի համար տեղ պատրաստելու, որ իր նշած տեղը մենք ալ կարող ըլլանք երթալու ու իր հետը փառքով թագաւորելու. Ասստի՝ Ընդհատակներուն. և այլն:

Հոգեգալստեան օրը, և վեց օր առքը.

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որուն ճշմարիտ խոստմանը նայելով աս ժամանակ Հոգին Սուրբ երկինքէն իջաւ, յանկարծ մեծ ձայնով մը, սաստիկ հովի մը պէս, կրակէ լեզուներու նման Առաքեալներուն վրայ հանդչելով, որ անոնց սորվեցուցնէ ու ամէն ճշմարտութեան առաջնորդէ. շնորհելով անոնց զանազան լեզուներու պարգեւը, ու նաև համարձակութիւն՝ ետանդուն նախանձով

շարունակ Աստուածը քարոզելու ամէն աղգերուն, որով մենք խաւարէն ու մոլորութենէն պայծառ լուսին երթանք և քու Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ դիտութեանը բերուինք. Ասոր՝ Հրեշտակներուն. և այլն:

Երրորդութեան կիրակին միայն.

Ոչուն միայն մէկ Աստուած մըն ես, մէկ Էր մը. չէ թէ միայն մէկ Անձ մը, հապա երեք Անձ մէկ գոյութեամբ: Վասնզի ինչ որ Հօրը միաքին համար կը հաւատանք, նոյնը կը հաւատանք Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն համար, առանց տարբերութեան կամ զանազանութեան. Ասոր՝ Հրեշտակներուն. և այլն:

Ամէն մէկ Սրբասացութենէն ետեւ անմիջապէս պիտի լսուի կամ երգուի սա հետեւեալը.

Ասոր՝ Հրեշտակներուն և Հրեշտակապետներուն և բոլոր երկնային զօրքերուն հետ մէկ տեղ քու փառաւորեալ Անունդ կ'օրհնենք ու կը փառաւորենք, անդադար քեզ գովաբանելով ու ըսելով, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Էր Աստուած զօրութեանց, քու փառքովդ երկինքը ու երկիրը լեցուն է. փառք քեզ ո՛վ Էր Նարձրեալ. Ամէն:

Անկէ ետքը Քահանան Տէրտէրեան Սէրմանին առջին ծննդեան տարեդարձի հաղորդութիւնէրուն կոչնակ առ հետեւեալ աղօթքը կ'ըսէ.

Ամենողորմ Տէր, համարձակութիւն չունինք այս քու Սուրբ Սեղանիդ մօտենալու մեր արդարութեանը ապաւինելով, հապա միայն քու բազմութեանդ: Մենք արժանի չենք քու սեղանէդ թափած փշրանքները անգամ ժողվելու: Հապց դուն նոյն Տէրն ես, որուն բնութիւնը միշտ ողորմութիւն ընել է. ուստի՝ շնորհէ մեզի այ քարեգութեդ Տէր, որ անանկ քու սիրելի Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի Մարմինը ուտենք և Արիւնը խմենք, որ մեր մեղանչական մարմինները իր Մարմնովը մաքրուին, և մեր հոգիները իր անգին Արիւնովը յուսացուին. և որ միշտ մենք անոր մէջը բնակինք, և ան մեր մէջը. Ամէն:

Երբոր Քահանան Սէրմանին առջևը կայնած Հացը ու Գինին անանկ պատրաստ կ'ունենայ որ կարող ըլլայ շուտ մը վայելուչ կերպով Հացը ժողովուրդին առջին մանրելու, ու Սկիհը ձեռքը առնելուն, ան ժամանակը առ հետեւեալ Քահանայապետութեան Աղօթքը պիտի ըսէ.

Ամենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ քու քաղցր ողորմութիւնովդ քու միածին Որդիդ Յիսուս Քրիստոս պարգեւեցիր մեր փրկութեանը համար խաչին վրայ մեռնելու, որուն վրայ (ինքը իր անձին նուիրմամբը անգամ մը պատարագ եղած) բոլոր աշխարհի մեղքերուն համար ամ-

լողջ, կատարեալ և բաւական պատարագ մը, նուէր մը ու հատուցում մը ըրաւ. և իր պատուական մահուանը մշտնջենաւոր մեկ յիշատակութեան համար ինքը սահմանեց և իր Աւետարանին մէջ մեզի պատուիրեց, որ մինչեւ իր երկրորդ գալուստը շարունակենք անիկայ. ասիկա Այն Նախաթեաց Հայր, Խոնարհեմ կ'աղաչենք լսէ մեզի, և շնորհէ որ այս քու պարգեւներդ՝ Հացը ու Գինին առնելով, մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ սուրբ ա-ւանդութեանը նայելով, իր մահուանը ու յարեա-րութեանը յիշատակութեամբը իր ամենասուրբ Մար-մնոյն և Արեանը հաղորդ ըլլանք, որ ինքը՝ իր մատ-նուելու գիշերը (հոս Վահանան մաղմանը ձեռքը առնէ) հացը առաւ, ու գոհանալէնետեւ (և հոս Հացը մանրէ) անիկայ մանրեց ու իր աշակերտանե-րուն տուաւ ըսելով, Առէք, կերէք. (և հոս իր ձեռքը բոլոր Հացին վրայ դնէ) աս է իմ Մար-մինս, որ ձեզի համար կը տրուի. Անիկայ զիս յիշե-լու համար ըրէք: Նոյնպէս ընթրիքէնետեւ (հոս Ակհին ձեռքը առնէ) բաժակը առաւ, և գոհանալէն հետը անոնց տուաւ ըսելով, Խմեցէք ասկէ ա-մէնքդ՝ ինչու որ (հոս իր ձեռքը Ակհին և միւս ան սմաններուն վրայ դնէ, որոնց մէջ գինի պիտի լեցուի), Ս իմ արիւնս է ան նոր Ուխ-տին, որ ձեզի և շատերուն համար կը թափուի մե-ղաց թողութեան համար. Անիկայ ըրէք, անիկայ ամէն անգամ որ խմած ժամանակնիդ, զիս յիշելու համար. Ամէն:

Ձիմայ Պաշտօնեան առաջ ինքը երկու սեռակիցն ալ կը հաղորդուի, ու յետոյ Եպիսկոպոսները, Քահանաները ու Սարկաւագները նոյն կերպով կը հաղորդէ (Թէ որ նուիրակայ գտնուելու ըլլան), և անկէ ետեւ կարգաւ ժողովուրդին կ'ուտայ անոնց ձեռքին մէջը դնելով, առնելը խոնարհաբար ծնրադրած, Եւ Հայրը առնէ մէկուն առած ժամանակը սլիտի ըսէ,

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ա՛րմինը՝ որ քեզի համար տրուեցաւ, քու մարմինդ ու հոգիդ անվախճան կեանքին պահէ: Ա՛ւ ու կ'ըլլայ ասիկայ, հիշելով թէ Քրիստոս քեզի համար մեռաւ. և անկէ անուանդ դտիր հաւատքով քու սրտիդ մէջ՝ շնորհակալութիւն տալով:

Եւ Պաշտօնեան գաւաթը առնէն մէկուն տուած ժամանակը սլիտի ըսէ,

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ա՛րիւնը՝ որ քեզի համար թաւիւեցաւ, քու մարմինդ ու հոգիդ անվախճան կեանքին պահէ: Ա՛սիկայ խմէ, հիշելով թէ Քրիստոսի Ա՛րիւնը քեզի համար թաւիւեցաւ, ու շնորհակալ եղիր:

Թէ որ քահանայադործական Հայրը ու Դինին առնողը չի հաղորդուած սլակսելու ըլլայ, պետք է որ քահանան ուրիշը օրհնէ նախադրեալ կերպով, սկսելով այսպէս (Մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի մատնուելու գիշերը . . .) Հացը օրհնելու համար. և Գինին օրհնելու համար (Նոյնպէս Ընթրիքէն ետեւ . . .):

Առնողը հաղորդուելէն ետեւ Պաշտօնեան Տէրունական Աղօթքին սլիտի դառնայ, ու անոնցմէ եւիէլացոնները յարգու-

Թեսալ անոր վրայ պիտի դնէ, խիստ մաքուր ճերմակ կը-տաւառով մը ծածկելով։

Ցետոյ Քահանան Տէրունական Աղօթքը կ'ըսէ, ժողո-վուրդն ալ անոր հետևէն ամէն մէկ խնդրուածքը կրկնելով.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու Անունդ սուրբ ըլլայ։ Քու Թագաւորութիւնդ գայ։ Քու կամքդ ըլլայ։ Ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ։ Այսր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի։ Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն։ Եւ մեզ մի՛ տանիր, հապա ազատէ մեզ չարէն։ Ինչու որ քուկդ է արքայութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Եպը ասե հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսուի։

Ով Տէր և երկնաւոր Հայր, մենք քու խոնարհ ծառաներդ բոլորովին քու հայրական բարեգթութեանդ կ'աղաչենք որ աս մեր դոհութեան և փառաբանութեան պատարագը մարդասիրաբար ընդունես։ ԵՒ խոնարհեցուր կ'աղերսենք նաև՝ շնորհէ որ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը ու մահուամբը, և իր արեանը վրայ հաւատքով մենք և բոլոր քու եկեղեցիդ մեղաց թողութիւն, և իր չարչարանքներուն ամէն ուրիշ բարիքները ընդունենք։ Եւ այդ քեզի կը ներկայացունենք ու կը մատուցանենք ոմ Տէր, մենք մեզ՝ մեր հոգիները ու մարմինները քեզի մէկ բանաւոր, սուրբ

ու կենդանի պատարագ մը ըլլալու, խոնարհեալ աղաչելով որ մենք՝ որ աս սուրբ հաղորդութեանը մասնակից եղած ենք, քու շնորհքովդ ու երկնային օրհնութիւնովդ լեցուինք։ Եւ թէպէտ մեր բաղձանքս մտեսակ մեղքերովը արժանի չենք քեզի պատարագ մատուցանելու, սակայն կը խնդրենք ընդունիլ աս մեր պարտաւորեալ պարտականութիւնը ու ծառայութիւնը, առանց մեր անարժանութիւնը կշռելու. հապա մեր մեղքերուն թողութիւն շնորհելով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որով և միանգամայն Հոգւոյն Սրբոյ միութեամբը քեզի ըլլայ ոսկ ամենակարող Հայր, բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս. Ամէն։

Կամ ասիկա.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, բոլորով սրտիս կը դոհանանք քենէ, որ կը հաճիս մեզ՝ աս սուրբ խորհուրդները արժանաւորապէս ընդունողները Նոր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ անդին Աստմնոյ և Կենաց Հոգւովդ կերակրուելով անուշցանելու. և անոնցմով մեր վրայ ուղեցած քու մարդասիրութիւնդ ու բարութիւնդ ապահովել կ՚ընես. և որ մենք քու Որդւոյդ խորհրդաւոր Աստմնոյն բուն անդամները կ՚ըլլանք, որ բոլոր հաւատացեալներուն երջանիկ միութիւնն է. ու նաև յուսով քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգներ կ՚ըլլանք, քու սիրելի Որդւոյդ անդին

մահուանը ու չարչարանացը արժանաւորութեամբը։ Եւ արդ՝ խոնարհեալ կ՚աղաչենք քեզի ամէն երկնաւոր Հայր, քու շնորհքովդ անանկ օգնէ մեզի, որ միշտ կարծղ ըլլանք նոյն սուրբ միութեամբը մնալու, և նոյն բարեգործութիւնները ընելու, որոնց մէջ մեզ պատրաստեցիր քալելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որուն՝ քեզի ու Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս. Ամէն։

Ցետոյ լսուի կամ երգեցուի.

Աստուծոյ փառք բարձրութիւններուն մէջ, երկրին վրայ խաղաղութիւն, մարդկանց հաճութիւն։ Կը փառաբանենք քեզ, կ՚օրհնենք քեզ, երկրպագութիւն կ՚ընենք քեզի, կը փառաւորենք քեզ, քու մեծ փառքիդ համար գոհութիւն կուտանք քեզի, ամէն Տէր Աստուած, երկնաւոր Թագաւոր, Աստուած, և Ամենակալ Հայր։

Ամէն Տէր, միածին Որդի Յիսուս Քրիստոս. ամէն Տէր Աստուած, Աստուծոյ Գառը, Հօրը Որդին, որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ողորմէ մեզի։ Դուն որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ողորմէ մեզի։ Դուն որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ընդունէ մեր աղաչանքները։ Դուն որ Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նստիս, ողորմէ մեզի։

Ինչու որ դուն միայն սուրբ ես. դուն ես միայն Տէր. դուն միայն ամէն Վրկիստոս, Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ տեղ Հօր Աստուծոյ փառքին մէջ բարձրացեալ ես. Ամէն։

Ցետոյ քահանան (կամ Եպիսկոպոսը թէ որ ներկայ գտնուի) կարձակէ ղանդակաց սա օրհնութիւնը ըսելով.

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէն վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը Աստուծոյ և Յիսուս Վրկիստոս իր Որդւոյն գիտութեանը ու սիրոյն մէջ պահէ. և Ամենակարող Աստուծոյ, Հօրը, Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը ձեզի հետ ու միշտ ձեր ամենուն վրայ հանդչի. Ամէն։

Հաղորդութիւն չեղած օրը, Ընծայման Աղօթքէն ետեւ չեթեւեալ մաղթանքներուն մէկը կամ մէկ քանին կ'ըսուի. նաեւ անոնք կրնան ըսուիլ օրերուն որ պատահութիւնը սահանջէ պաշտօնեային ընտրողութեամբը, Առաւօտեան և Իրիկուան Աղօթքի Մաղթանքներէն, Հաղորդութեան Խորհուրդէն, կամ Լիթանի Մաղթանքներէն ետեւ.

Օգնէ մեզի քու ողորմութիւնովդ մի Տէր, աս մեր աղօթքներուն ու պաղատանքներուն մէջ, և քու ծառաներուդ ճամբան դէպի յաւիտենական փրկութեան հասնելու ուղղէ, որ այս մահկանացու կեանքին այլեւայլ պատահմունքներուն մէջ քու բարերդութիւդ ու հզօր օգնականութեամբդ միշտ պահպանուին, մեր Տէր Յիսուս Վրկիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Ով Ամենակարող Տէր, և յաւիտենական Աստուած, շնորհէ՛ կ՚աղաչենք քեզի, մեր հոգիները ու մարմինները քու օրհնքներուդ ճամբաներուն և քու պաստելիրանքներուդ գործադրութեանը մէջ աւելցնորդելու, և անոնք պրկելու ու ուղղելու, որ քու ամենակարող պահպանութեանդ հիմայ ու յաւիտեան հոգալով ու մարմնով պահպանուինք, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարգեւէ՛ կ՚աղաչենք քեզի ով Ամենաշքեր Աստուած, որ մեր արտաքին ականջներովը այսօրուան լսած խօսքերնիս, քու շնորհքովդ ներսիդինիս մեր սրտերուն մէջ անանկ տպաւորուին, որ մեր մէջը բարի վարքի պտուղներ յառաջ բերեն, քու Անուանդ փառքին ու պատուին համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Նայեսածամանէ մեզի ով Տէր՝ բոլոր մեր գործքերուն մէջ քու շնորհաձիր պարգեւովդ, և քու մշտընջենաւոր օգնականութեանդ ձեռնտու եղիր մեզի, որ ամէն մեր գործքերը քեզմով սկսած, շարունակած ու վերջացուցած, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու, և վերջապէս քու ողորմութեանդ յաւիտենական կեանքը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող Աստուած, ամէն իմաստութեան աղբիւրը, դուն որ մեր խնդրելէն առաջ մեր պա-

կասուլթիւնը պիտես, և խնդրելու ժամանակնիս մեր տգիտութիւնը կը ճանչնաս. կ'աղաչենք ողորմիդ մեր տկարութիւններուն, և այն բաները՝ որ մեր անարժանութենանը ու կուրութեանը համար չենք համարձակիր խնդրելու, առատապես պարգեւէ մեզի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն.

Ամենակարող Աստուած, որ քու Որդւոյդ Նունովը խնդրուած աղաչանքները ընդունելու խոսք տուած ես. կ'աղաչենք՝ խոնարհեցնէր մարդասիրաբար քու ականջներդ մեր հիմակուան ըրած աղաչանքնիւնուն ու պաղատանքներուն, և շնորհէ որ՝ ան քու կամքիդ պէս հաւատարմաբար խնդրած բաները նիս իրօք ընդունինիք մեր կարօտութենանցը օգնութենանը և քու փառքիդ յայտնութենանը համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Կիրակի և տրիւ Տօն օրերը (թէ որ Հաղորդութիւն չըլլայ), Հաղորդութեան համար կարգուած աս ընդհանուր աղօթքին մինչեւ վերջը պիտի բսուի, որ առանկ կ'ըսկըսի. (Աղօթք բոլոր այս աշխարհիս վրայ եղած Քրիստոսի պինուորական եկեղեցւոյն ընդհանուր վիճակին համար). Նախորդ Սաղմոսքներուն մէկը կամ մէկ քանին կարդալով, ու Օրհնութեան աղօթքովը վերջացնելով:

Տերունական Ընթրիքը չի մատակարարուիր. մինչեւ որ Քահանային ընտրողութեամբը իր հետը չախտաւոր թիւով մարդիկ չըլլայ հաղորդուելու:

Հաղորդութեան խորհուրդը չի կրնար մատակարարուիլ, թէ որ չորս կամ գոնէ երեք հոգի չի գտնուի Քահանային հետ հաղորդուող:

Եպիսկոպոսանիստ, Ծողովրանի ու Դպրոցի Եկեղեցիները, ուր որ շատ Քահանայ ու Սարկաւագ կը գտնուի՝

ընելուն ալ վճռեն ամեն ինչեալ ատոլշափ-ոլին հետ պիտի հաղորդուին. ինչ որ քանատոր ատկերէ մը չհանեսան :

Հայկն ու Վինկին համար եղած երկխոսութիւնը ու ատելութեան պատճառները կափանելու համար, քահանան է ան հատորակ հայը որ ի՞ւրտուե. ինչո՞ւ ինչ ծչեալ խօսելէն ետ լաո ու մատուր ցուցնել ըլլայ :

Ամէն որ չօրհնուած Հայը ու Վինկին եվիլնայ, ժողովրդապետը անոնց հոգին վար պիտի դնէ. քանի ինչ որ օրհնուածը եվիլնայ, Եկեղեցին պուրս չի պիտի փարթ. հապա Վահանան մեկ ժամն ու-րիչ հաղորդութիւնները իրեն կանչելով, անմիջապէս օրհնութենէն ետքը ամենայն յոյժ-լութեամբ պիտի ուսուցանու ու խոհն անոնց :

Հաղորդութեան Հայը ու Վինկին ժողովրդապետը ու Եկեղեցւոյ վերաբերութիւնները պիտի պարզուին ծողովրդապետութեան ծանօթութենէ :

Ե- Վինանալը ի որ, ամեն ժողովրդապետութեան անկինց պարտաւորը նա ունի փարթն իրեն հանգամ հաղորդութիւն. որոնցմէ մեկը Զարկիլը պիտի ըլլայ : Ամեն փարթ Զարկին ժողովրդապետութեան անկիններէն իրենց հաշիւը ընելեն, ե ամեն պարտ եղած Եկեղեցականներուն քահանայութեան ընտրութեան ատենը, կամ Աբեսալոկին, կամ ժողովրդապետին, ե կամ անոնցմե մեկուն անկիններուն հարցանելեն. որ ան ծամանակ պրաւելու ե :

Աղաւաժայինն ծանրութենէն ետքը, Ինձեսան Աղօթքին ծամանակը ծողոցած փարթը ուղղութեան ու անոյ գործերու համար պիտի քանանե, ինչպէս որ ժողովրդապետը ու Եկեղեցւոյ վերաբերութիւնները յարմար ին պարեն : Այն որ չի հաքանին, նոյն ինքն Եպիսկոպոսին ընտրութիւնը նայելով կատարու :

" Թիանը համար այս խորհուրդիս մէջ կարդացած է Հայկազեան մատակարարու-

" որ հաղորդուելու անձինքները ծնրադրած առ-
" նեն անիկայ ; (որ նոյն կարգադրութիւնը Վրիս-
" տոսի երեսփոխացը վրայ մեր ունեցած խոնարհ ու
" երախտագէտ խոստովանութիւնը յայտնելու հա-
" մար եղած է , որոնք այս սուրբ խորհուրդովս բո-
" լոր արժանաւորապէս ընդունողներուն կը տրուի ·
" ու նաև անանկ անպատուութիւնը ու անկարգու-
" թիւնը արգիլելու , որ գուցէ ուրիշ կերպով պա-
" տահի) : սակայն այս ծնրադրութիւնը մեկը տգի-
" տութիւնով ու տկարութիւնով , կամ չարութիւ-
" նով ու յամառութիւնով ծուռ չի հասկընալու ու
" նախատելու համար , ասով կը ցուցուի թէ ծըն-
" րադրութիւն ընելով ամենեւին աստուածային եր-
" կրպագութեան գիտաւորութիւն մը չի կայ , ոչ
" ան հացին ու գինիին որ այս խորհուրդիս մէջ
" կ'ընդունուի , և ոչ ալ Վրիստոսի երկրաւոր
" Աստուծոյ և Աբեանը նիւթական ներկայութեա-
" նը : Այլ ան ըլլ ան խորհուրդին մէջըլ հացը և գի-
" նին տակաւին իրենց էական գոյացութիւնը կը պա-
" հեն , և անոր համար աստուածաբար երկրպա-
" գուելը չեն · (քանզի կռապաշտութիւն պիտի ըլ-
" լար անիկայ , որ ամէն ճշմարիտ քրիստոնեայ պար-
" տի հրաժարիլ անկէ) · և մեր փրկիչ Վրիստոսի
" երկրաւոր Աստմինը և Աբիւնը երկինքի մէջն են ,
" ու չէ թէ հոս պարզ · ինչու որ Վրիստոսի երկրաւոր
" Աստմինին ճշմարտութեանը հակառակ է ան՝ մի և
" նոյն ժամանակի մէջ զանազան տեղեր գըտնուիլ ,, :

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԷՋ ՊԱՐՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻԼ

Մկրտութեան մատակարարութիւնը Միրակի և ուրիշ Տօն օրերը ըլլալուն աւելի պատշաճաւոր ըլլալը պարտի ժողովուրդին ծանուցուիլ. որ ժամանակ որ շատ ժողովրդ մէկ տեղ կը դտնուի. մէյմը որ հոն ներկայ դտնուող միաբանութիւնը ան նոր մկրտուածներուն Քրիստոսի Եկեղեցիին մէջ ընդունելութիւն համար կը վկայեն. ու մէյմ՝ ալ մկրտութեան ներկայ դտնուող մարդը միտքը կըբերէ իր մկրտուած ժամանակը Աստուծոյ եղած դաւանութիւնը։ Ասոր պատճառաւ հարկ է որ մկրտութիւնը պարզ և դորձածական լեզուով մատակարարուի։ Սակայն (թէ որ հարկը պահանջէ) տղաք ուրիշ օր ալ կրնան մկրտուիլ։

Նաեւ դիտնալու է որ մկրտուելու տղին համար թէ որ մանչ է նէ երկու Կնքահայր ու մէկ Կնքամայր մը պէտք է. և թէ որ աղջիկ մէկ Կնքահայր մը ու երկու Կնքամայր։

Երբ որ մկրտուելու տղաքներ ըլլան, Ծնողքները պարտին ծողովրդապետին իմացունել օր մը առաջ, կամ նոյն աւուր Աւետեան Աղօթքը լսելուան։ Եւ յետոյ Կնքահայրները ու Կնքամայրները ու տղին հետի ժողովրդը ամինքը պատրաստ պիտի դտնուին մկրտութեան աւազանին քով, կամ անմիջապէս Առաւտեան Աղօթքին վերջին Ընթերցուածէն ետեւ, կամ անմիջապէս Իրիկուան Աղօթքին վերջին Ընթերցուածէն ետեւ, ինչպէս որ ծողովրդապետը կ'որոշէ։ Եւ քահանան մկրտութեան աւազանին քով դալով

(որ նշյն ժամանակը անիկայ մաքուր Ջուրով լեցուած պիտի ըլլայ) ու հոն կանգնած պիտի ըսէ.

Արդէն աս մանուկը մկրտուաճ է, թէ չէ.

Թէ որ պատասխան տուուի թէ՝ չէ. ան ժամանակը վհատանան կը շարունակէ, ինչպէս որ կը հետեւի.

Աիրելիներ՝ որովհետեւ բոլորը մարդիկ մեղքով կը յղանան ու կը ծնանին, և որ մեր Փրկիչը Քրիստոս կ'ըսէ, մեկը չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ մինչեւ որ նորածննալ՝ Ջուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին չի ծնանի. Կ'աղաչեմ ձեզի որ Հօր Աստուծոյ օգնութիւնը խնդրէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ իր անբաւ ողորմութեամբը այս երեխայիս ան բանը շնորհէ, որ բնական ղօրութիւնով կարող չէ ձեռք ձգելու. որ Ջուրով ու Սուրբ Հոգւով մկրտուի, և Քրիստոսի սուրբ Եկեղեցիին մէջ ընդունուի, ու անոր կենդանի անդամ մը ըլլայ:

Ցետոյ քահանան կ'ըսէ.

Աղօթեմք.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու անբաւ ողորմութեամբդ Նոյ Պահապետը բոլոր իր ընտանիքովը տապանակին մէջ ազատեցիր ջուրով կորսուելէն. ու նաեւ Իսրայէլը որդիքներուն քու ժողովրդիդ ապահով առաջնորդեցիր կարմիր ծովուն մէջ, անով քու սուրբ Մկրտութիւնդ ցըցու-

նելով. և Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդւոդ Յորդանան գետը մկրտուելովը ջուրը սրբացուցիր, որ մեղաց խորհրդաւոր լուացում մը ըլլայ. Կ'աղաչենք քու անհուն ողորմութենանդ համար՝ որ դը-թութեամբ այս երախայիս վրայ նայիս, լուսաւ անի-կայ ու սրբեա Սուրբ Հոգւով. որ ինքը քու բարկու-թենէդ խալըսած Քրիստոսի Եկեղեցիին տասա-նակին մէջ ընդունուի. և հաւատքով հաստատ, յոյսով ղուարթ ու սիրով արմատ կապած՝ կարող ըլլայ այս ախտալից աշխարհիս ալիքները անանկ անցունելու, որ վերջը անվախճան կենաց երկիրը հասնի, հոն քեզի հետ թագաւորելու յաւիտեանս յաւիտենից, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհք-ովը. Ամէն:

Ամենակարող Աստուած անմահութեան, ամէն կարօտեալներուն թիկունքը, օգնութեան համար ամէն քեզի դիմողներուն օգնականը, հաւատա-ցեալներուն կեանքը և ննջեցելոց յարութիւնը. Կ'աղաչենք այս երեխայիս համար, որ ինքը քու սուրբ Անկրտութեանդ գալով իր մեղքերուն թո-ղութիւն ընդունի, հոգեւոր վերածնութեամբ: Ընդունէ անիկայ ո՛վ Տէր, ինչպէս որ քու սիրելի Որդ-ւոդ ձեռքդովը խօսք տուած ես՝ ըսելով. խնդրեցէք ու ձեղի պիտի տրուի, փնտռեցէք ու պիտի գտնաք, չալեցէք ու ձեղի պիտի բացուի. Ընչպէս պար-գեւէ հիմայ մեզի՝ որ կը խնդրենք. գտնանք՝ ինչ որ

կը վինտռենք. բայց մեղի դուռը՝ որ կը չալենք. որպէս զի այս երեսուսյս քու երկնային լուսաւորանդ անվախճան ճան օրհնութիւնը վայելէ, և քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգ, որ խոստացար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ ժողովուրդը ոտքի վրայ կ'ելլէ, ու վհաննան կ'ըսէ.

Լսեցէք Ս. Աւարկոս Աւետարանչի խօսքերը, տաննեորդ Վկխուն տասնիրեքերորդ համարէն սկսելով.

Եւ մանր տղաքներ բերին քրիստոսի, որ անոնց վրայ ձեռք դնէ. բայց աշակերտները կը յանդիմանէին բերողները: Յիսուս երբոր տեսաւ՝ բարկանալով չեսեց անոնք՝ և ըսաւ. Թոդ տուէք ատ մանր տղոցը որ ինձի գան, ու անոնց արդելք մի ըլլաք. ինչու որ ատանկներուն է աստուծոյ թագաւորութիւնը: Ա՛մփարիտ կ'ըսեմ ձեղի. ով որ աստուծոյ թագաւորութիւնը պղտի տղի մը պէս չընդունիր, ան հոն չի պիտի մտնայ: Եւ անոնք դիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, և օրհնեց անոնք:

Աւետարանը կարդացուելէն ետքը, Պաշտօնեան Աւետարանի խօսքերուն վրայ այս համառօտ Ցորդորակը կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ դուք ասկէ աւետարանի մէջի մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի խօսքերը լսեցիք, որ ինքը կը-

րաման ըրաւ ան տղաքներըը իրեն բերուելու. ինչ-պէս յանդիմանեց անունք՝ որ անունց երթալը կ'արդիլէին. ինչպէս կը յորդորէր ամէնքը՝ որ անունց անմեղութեանը հետեւին: Ասուք աղէկ կը տեսնուք թէ ինչպէս իր աւետարանին շարժմունքովը ու գործքովը իր անունց վրայ ունեցած բարի կամքը յայտնեց. ինչու որ անունք դիրկը առաւ, ձեռքը անունց վրայ դրաւ, ու օրհնեց անունք: Աստի՝ մի երկբայիք, հասկա հաստատաբար հաւատացէք, որ ինքը նոյնպէս սիրով պիտի ընդունի այս ներկայ դտնուող երեխան. որ ինքը իր ողորմութեան բաղուկներովը պիտի գրկէ անիկայ. որ ինքը յաւիտենական կենաց օրհնութիւնը պիտի շնորհէ անոր, և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդակից պիտի ընէ անիկայ: Այսն որոյ մեր երկնաւոր Հօրը այս երեխայիս վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով, որ Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցըցուց. և տարակոյս չունենալով որ այս երեխայս իր սուրբ Եկեղեցութեանը բերելով մեր ըրած սիրոյ գործքը պիտի ընդունի, հաւատարմութեամբ անոր դոհութիւն մատուցանենք. և ջերմեռանդութեամբ ըսենք.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած՝ երկնաւոր Հայր, մենք խոնարհ սրտով դոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեղ քու շնորհքիդ գիտութեանը և քու վրայդ հաւատք ունենալու կանչելու. աճեցո՛ւր այս գիտութիւնը, և միշտ հաս-

տա՛ծ պահէ սյս հաւատքը մեր մէջը։ Պարգեւէ՛ սյս երևելեաս քոյ Սուրբ Հոդիդ, որ վերստին ծնանի, ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՛ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն։

Ցետոյ Քահանան Կնքահայրերուն ու Կնքամայր-
Ներուն այս կերպով կ'ըսէ

Սիրելիներ՝ դուք այս երևելեաս հոս բերիք մկրտուելու. դուք աղաչեցիք որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս շնորհք ընէ անիկայ ընդունելու, անիկայ իր մեղքերէն ազատելու, Սուրբ Հոգւով անիկայ մնաքրելու, և անոր երկնից թագաւորութիւնը ու յաւիտենական կեանքը պարգեւելու։ Նաև լսած էք որ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս իր աւետարանին մէջ խօսք տուած է առնէ ձեր խնդրած բաները ընդհանրապէս, որ նոյն խոստմունքը իր կողմանէ հաստատաբար պիտի պահէ ու կատարէ։ Ուստի՝ Քրիստոսի ըսած այս խոստմունքին նայելով, այս երեխան նաև իր կողմանէ հաւատարմաբար խօսք պիտի տայ ձեր միջնորդութեամբը, որ իր երաշխաւորներն էք, (մինչև որ չափահաս ըլլայ անիկայ իր վրայ առնելու), որ ինքը սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն կը հրաժարի, ու շարունակ Աստուծոյ սուրբ խօսքին կը հաւատայ. և հնազանդութեամբ անոր պատուիրանքները կը պահէ։

Ուստի կը հարցունեմ,

Կը հրաժարին դուն այս երեխայիս տեղը սա-տանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն, աշխարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն, ամէն անոր անյագ ցանկութիւններովը ու մարմնոյն հեշտասիրութիւններովը. անանկ որ անոնց չէ հետեւիս, ու ոչ ալ անոնցմով յաւիշտակուիս:

Պատասխանէ. Ես բոլորէն կը հրաժարիմ:

Պաշտօնէական. Կը հաւատաս դուն երկինի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն. որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ա՛արիամ կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը կրկին յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատաս դուն Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն Հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմնին յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին:

Պաս. Ես աս ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ:

Պաշ. Ա՛ուղիղ դուն այս հաւատքովը մկրտուիլ.

Պապ. Ան է իմ փափաքս։

Պաշ. Ուրեմն՝ Աստուծոյ սուրբ կամքը և իր պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պահէք, ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ պիտի քալէք։

Պապ. Այո՛, պիտի պահեմ ու քալեմ։

Ձեռդ վհանան կ'ըսէ.

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած՝ շնորհէ որ այս եւ բեւեռային մէջի հին մարդը անանկ թաղուի, որ անոր մէջ ան նոր մարդը յարութիւն առնէ. Ամէն։

Շնորհէ, որ քոլոը անոնց մարմնական հեշտութիւնները մեռնի, և Հոգիին վերաբերեալ ամէն բան կենդանի մնայ ու աճի. Ամէն։

Շնորհէ, որ ինքը կարողութիւն ու զօրութիւն ունենայ յաղթելու. և սատանան, աշխարհը ու մարմինը նուաճելու. Ամէն։

Շնորհէ, որ ով որ հիմայ հոս մեր սպասաւորութեամբը ու պաշտօնովը քեզի կ'ընծայուի, երկնային առաքինութիւններով ալ զարդարուի, ու յաւիտեան վարձատրուի քու շնորհքովդ, ով Տէր ամենօրհնեալ Աստուած, որ կենդանի ես, և ամէն բան կարգի կը դնես, միշտ ու յաւիտեան. Ամէն։

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ

Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդիդ մեր մեղացը քաւութեանը համար իր անդին կողէն ջուր ու ա֊ րիւն թափեց, և իր աշակերտներուն հրաման ըրաւ որ երթան ու բոլոր աղգերը սորվեցընեն, ու Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը անոնք մը֊ կըրտեն. Ա՛ջ՝ կ՛աղաչենք քու միաբանութեանդ ա֊ ղերսանացը. սրբէ այս ջուրը որ մեղաց խորհրդաւոր լուացարան մը ըլլայ. և շնորհէ որ այս սրեվսան որ հիմայ անոր մէջ պիտի մկրտուի, քու շնորհքիդ լիութիւնը ընդունի, և միշտ քու հաւատացեալ ու ընտիր որդիքներուդ թուոյն մէջ դասուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Ցետոյ քահանան իր ձեռքը կ՛առնէ երեխան. Կնքահայրներուն ու կնքամայրներուն կ՛ըսէ.

Հրուցեցէք այս երեխայիս անունը.

Եւ յետոյ անոնց ըրուցած անունը կանչելով (թէ որ ապահովացունեն զինքը որ տղան կրնայ դիմանալ), ինքը ըստ պատշաճի ու զգուշութեամբ անիկայ ջուրը կը խօթէ ըսելով.

Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամեն:

Բայց թէ որ տղին տկար ըլլալը իմանայ, բաւական է միայն անոր վրայ ջուրը թափելը նախայիշեալ խօսքերը ըսելով.

Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամեն:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Ա՛ՆՆ այս մանուկը ՔՐԻՍՏՈՍի Հօտին միու-
թեանը մէջ կ'ընդունինք, և ան Խաչին (հոս Քահանան
տղին ճակատը խաչ մը պիտի գինէ) նշանովը կը կնքենք,
որ չամչնայ ասկէ ետեւ խաչը ելած ՔՐԻՍՏՈՍի հա-
ւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին տակը մեղ-
քին, աշխարհին ու սատանայինդէմ քաջութեամբ
պատերազմելու. Ա մինչեւ իր կեանքին վերջը հա-
ւատարիմ զինուոր մը ու ՔՐԻՍՏՈՍի ծառայ մը ըլ-
լալու. Ամէն:

Եւքը Քահանան կ'ըսէ.

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրներ՝ որ այս
մանուկս վերստին ծնաւ՝ ՔՐԻՍՏՈՍի Եկեղեցիին
մայրենի յարկացաւ, դոհութիւն մատուցանենք ա-
մենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն
համար. և աղերսք մեկ տեղ աղօթք ընենք որ այս
մանուկը բոլոր իր կեանքը աս սկզբնաւորութեանը
համեմատ անցունէ:

Ցետոյ ամէնքը ծնրադրած կ'ըսեն.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի.
Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ

կը ներեմք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ վիրաւորեթեան մի տանիր, հապա ելլէն աղատէ մեզ. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Ով ամենողորմ Հայր, բոլորով սրտիւ կը դոհանանք քենէ, որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մանուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու, որդեգրութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունելու, ու քու սուրբ Եկեղեցւոյդ միութեանը խառնելու: Եւ խոնարհեալ կ'աղաչենք, պարգեւէ՝ որ ինքը մեղքին մեռած ու արդարութեան կենդանի և Քրիստոսի հետ իր մահուամբը թաղուած ըլլալով, կարող ըլլայ ան հին մարդը խաչելու, ու բոլորովին մեղաց մարմինը ջնջելու. և որ՝ ինչպէս որ ինքը քու Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ, անանկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու սուրբ եկեղեցիիդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Եաքը ամինքը կանգնած Քահանան ինքահայրներուն ու ինքամայրներուն այս Յորդորակը կը կարդայ.

Որչափ որ այս մանուկս ձեր միջնորդութեամբը խօսք տուած է՝ որ իր երաշխաւորներն էք, սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժարելու, Աստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու. պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի, և ձեր պարտքն

է նայիլ որ այս մանուկս դիտնայ երբոր ուսմանն ընդունակ ըլլայ, թէ ինչ երեւելի ուխտ մը, խոստումմ մը ու դաւանութիւն մը ըրած է ինքը հոս ձեր միջնորդութեամբը: Եւ ինքը աս լանելը աղէկ դիտնալու համար պէտք է որ քարոզ լսելու հրաւիրէք, և մանաւորապէս հոգ տանիք որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուի, և բոլոր ան լաններըՙ որ քրիստոնեայի մը հոգեշահ վերկութեանը համար հարկաւոր է դիտնալ ու հաւատալ. և որ այս մանուկս առաքինաբար մեծնայ, ու բարեպաշտ և քրիստոնէական վարքով մը ապրի, ամէն ատեն միտքը բերելով թէ Ս. Եկեղեցիին մեր դաւանութիւնը մեղի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր վերկիւ Հրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեղի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ. անանկ ալ մենք որ Եկեղեցեայնքՙ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով ղարդանանք:

Ցետոյ նաեւ կ'ըսէ.

Պարտք հոգ տանելու է որ այս մանուկս Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուա-

ծին պէս Եպիսկոպոսին ընդունի, որ անկէ դրոշմուի ու նաև այս բանին համար հրատարակուած Եկե-
ղեցւոյ Քրիստոնէականին մէջ աղէկ վարժուի :

" Այսուհետև խօսքովը ստուգուած է որ մկրտեալ
" տղաքները ներդործական մեղքը չեն գործելէն ա-
" ռաջ երբոր մեռնելու ըլլան, անտարակոյս կը փըր-
" կուին : Այս կրտուելեան ժամանակը նայելիշ սո-
" վորութեան գործածութեանը կասկածը վերցու-
" նելու համար, անոր բացատրութիւնը և անոր պա-
" հուելուն պատճառները երեսներորդ կանոնին մէջ
" կը տեսնուի, որ առաջին անգամ հրատարակուե-
" ցաւ ՈՒՈՒ թուականին ,, :

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՑՈՑ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ

Ամէն Թեմի Ժողովրդապետները պէտք է որ ուսէսկ ուսէսկ Ժողովուրդին իմաց տան, որ տղայոց Մկրտութիւնը իրենց ծննդեանը առաջին կամ երկրորդ կիրակիին, կամ նոյն միջոցին պատահած Տօն օրէն աւելի չերկարի. բայց ի մեծ և օրինաւոր պատճառով մը. որուն որ Ժողովրդապետը հաւանութիւն կուտայ։

Նաեւ անոնց իմացունելու են որ առանց անանկ մեծ ու հարկաւոր պատճառի մը իրենց տղաքը աւանդին տուներնուն մէջ չեն կրնար մկրտել ասար. քսյց երբոր հարկաւորի, ան ժամանակը Մկրտութեան խորհուրդը այս կերպով կը կատարուի։

Նախ և առաջ Թող Ժողովրդապետութեան Պաշտօնեան (կամ անոր չեղած ժամանակը ուրիշ օրինաւոր Պաշտօնեան) Ներկայ դտնուողներուն հետ մէկ տեղ Աստուծոյ աղաչէ, և Տէրունական Աղօթքը ըսէ, և ան Մաղթանքներուն միայն այնչափը՝ որ առաջ հանդիսական Մկրտութեան ժամանակը ղուրցուելու համար դրուած են, որչափ որ ժամանակը ու ներկայ կարօտութիւնը կը պահանջէ։ Եւ յետոյ հոն տեղը դտնուողներէն տղին անունը դրուելով, Պաշտօնեան կը թափէ ջուրը անոր վրայ՝ այս խօսքերը ըսելով,

Ը—ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն։

Ցնծայ ամենքը ծունր դրած՝ Պաշտօնեան դոհութիւն կուտայ Աստուծոյ ըսելով,

Ո՛վ ամենողորմ Հայր, բոլորովիւ սրտիւ կը դոհանանք քենէ, որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մանուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնեալ տալու, որդեգրութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունելու, ու քու սուրբ եկեղեցիիդ յարելու: Եւ խոնարհեալ կ՚աղաչենք, պարգեւէ՝ որ ինքը ինչպէս որ հիմայ քու Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ, անանկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու սուրբերուդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թող բնաւ չի երկրայնի՝ որ այս կերպով մկրտուած տղան օրինաւորապէս ու կատարեալ մկրտուած է, վասն որոյ պէտք չէ որ կրկին մկրտուի: Բայց թէ որ այս կերպով մկրտուած տղան ետքը ապրելու ըլլայ, պէտք է որ եկեղեցին տարուի. ան խորհուրդովը որ եթէ նոյն ժողովրդապետութեան Պաշտօնեան մկրտած է նէ ան տղան, միաբանութիւնը ապահովցունէ առանձին իր ըրած մկրտութեանը ճշմարիտ արարողութեանը վրայ. Նոյն ժամանակը Պաշտօնեան այս կերպով պիտի ըսէ,

Ես կ՚ապահովացունեմ ձեզ որ այս մանուկս ես ինքս մկրտեցի Եկեղեցւոյ սահմանած օրինաւոր արարողութեամբը, այն ինչ ժամանակ և այն ինչ տեղը այլ և այլ վկաներու առջին:

Բայց թէ որ մանուկը ուրիշ օրինաւոր Պաշտօնեայէ մը մկրտուած ըլլայ, ան ժամանակը տղին ծնած կամ մկրտուած տեղին ծողովրդապետը պիտի գնայ ու խմանայ թէ օրինաւորապէս մկրտուած է՝ թէ չէ, եթէ պատահի որ մանուկը Եկեղեցի տանողները ղրկեցին թէ արդէն մկրտուած է, ան ժամանակը Պաշտօնեան հարցուփորձ պիտի ընէ ըսելով,

Ո՞յս մանուկը ո՞վ մկրտեց.

Ո՞յս մանուկը մկրտուած ժամանակը ո՞վ կար.

Որովհետեւ ասանկ յետին Հարկաւորութեան ժամանակ կրնայ պատահիլ, որ վախով կամ խիստ աղտոտնօք այս Քրիստոնէական մասունքներուն վերաբերեալ պակասութիւն մը ըլլայ, անոր համար կրկին կը հարցունեմ ձեզի,

Ո՞յս մանուկս ինչո՞վ մկրտուեցաւ.

Ո՞յս մանուկս ինչ խօսքերով մկրտուեցաւ:

Թէ որ Պաշտօնեան մանուկը ընդունողներուն պատասխաններէն իմանայ, որ ամէն բան ըստ պատշաճի կատարուած է. ան ժամանակը կրկին չի մկրտեր, հապա անիկայ իրր ճշմարիտ քրիստոնէից հօտին մէկը կ՚ընդունի՝ ըսելով.

Ես վկայութեամբ կը ղրկեմ ձեզի, որ այս մանուկիս մկրտութեանը վերաբերեալ ամէն բան աղէկ և ինչպէս որ պէտք է նէ ուղիղ կարգով եղած է. այս մանուկս որ սկզբնական մեղքով և Ադամայ բարկութեամբը ծնած էր, մկրտութեամբ՝ վերածնութեան լուացմամբը հիմայ Աստուծոյ որդեգրութեան և յաւիտենական կենաց ժառանգներուն դասը

կ՚ընդունուի. վասն զի մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս իր շնորհքը ու ողորմութիւնը չի զրկեր ասանկ տըղաքներէն, հապա սիրով անոնք իրեն կը կանչէ. ինչպէս որ սուրբ աւետարանը մեր միսիթարութեանը համար այս կերպով կը վկայէ:

Ս. Աւետարան. Մ-ւի. ժ. 13.

Եւ մանր տղաքներ բերին քրիստոսի, որ անոնց վրայ ձեռք դնէ. բայց աշակերտները կը յանդիմանէին բերողները: Յիսուս երբոր տեսաւ՝ բարկանալով չեհնեց անոնք՝ և ըսաւ. թող տուէք ատ մանր տղոցը որ ինծի գան, ու անոնց արգելք մի ըլլաք. ինչու որ ատանկներուն է աստուծոյ թագաւորութիւնը: Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. ով որ աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտի տղի մը պէս չընդունիր, ան հոն չի պիտի մտնայ: Եւ անոնք գիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, և օրհնեց անոնք:

Աւետարանը կարդացուելէն ետքը, Պաշտօնեան Աւետարանի խօսքերուն վրայ այս համառօտ Յորդորակը կ՚ըսէ.

Սիրելիներ՝ դուք ասկ աւետարանի մէջի մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի խօսքերը լսեցիք, որ ինքը հրամայեր ըրաւ ան տղաքները իրեն բերուելու. ինչպէս յանդիմանեց անոնք՝ որ անոնց երթալը կ՚արգիլէին. ինչպէս կը յորդորէր ամէնքը՝ որ անոնց անմեղութեանը հետեւին: Դուք աղէկ կը տեսնաք թէ ինչպէս իր արտաքին շարժմունքովը ու գործքովը

իր անունց վրայ ունեցած բարի կամքը յայտնեց · ինչու որ անունք դիւրկը առաւ , ձեռքը անունց վրայ դնելու , ու օրհնեց անունք : Ուստի՝ մի՛ երկբայիք , հապա հաստատաբար հաւատացէ՛ք , որ ինքը նոյնպէս սիրով ընդունեց այս ներկայ գտնուողը երևիան · որ ինքը իր ողորմութեան բաղուկներովը գրկեց անիկայ · և (ինչպէս որ իր սուրբ պատգամովը խոսք տուած է) յաւիտենական կենաց օրհնութիւնը պիտի չնորհէ անոր , և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդ պիտի ընէ անիկայ : Ա՛յսն որոյ մեր երկնաւոր Հօրը այս տղիս վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով , որ Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցըցուց · հաւատարմութեամբ անոր գոհութիւն մատուցանենք ու ջերմեռանդութեամբ ան Աղօթքը ըսենք , որ Տէրը ինքը մեզի սորվեցուց ·

Ա՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ · Քու թագաւորութիւնդ գայ · Քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ · Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի · Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն · Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր , հապա ջարէն աղատէ մեզ · Ամէն :

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած՝ երկնաւոր Հայր , մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի , որ հաճեցար մեզ քու շնորհք-

իւ դիտութեանը և քու վերադ հաւատք ունենալու կանչելու. Ընծեցուր այս գիտութիւնը, և միշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը: Պարգեւէ այս երեխայիս քու Սուրբ Հոգիդ, որ ինքը վերստին ծնած ու յաւիտենական կենաց ժառանգ եղած, կարող ըլլայ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը շարունակ քեզի ծառայելու, և քու խոստմանդ ժամանելու, քու Որդւոդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան տղին անունը կը հարցունէ. Կնքահայրները ու կնքամայրները անոր անունը զրուցելէն ետեւ Պաշտօնեան կ'ըսէ,

Կը հրաժարիս դուն այս երեխայիս տեղը սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն, աշխարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն, բոլոր անոր անյագ ցանկութիւններովը, ու մարմնոյն հնշտութիւններովը. անանկ որ անոնց չի հետեւիս, ու ոչ ալ անոնցմով յաղթուիս:

Պատասխանէ. Ես բոլորէն կը հրաժարիմ:

Պաշտօնեան. Կը հաւատաս դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն. որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ծնաւ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օ-

րը նորէն յարուԹիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ա-
մենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և
անկէ նորէն պիտի դայ աշխարհիս վերջին կենդա-
նիները ու մեռելները դատելու։

Եւ կը հաւատամ դուն Սուրբ Հոգիին, ըն-
հանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հա-
ղորդուԹեանը, մեղաց ԹողուԹեանը, մարմնին
յարուԹեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական
կեանքին։

Պապ. Ես ասոնց ամէնուն հաստատուԹեամբ կը
հաւատամ։

Պաշ. Ուրեմն՝ Աստուծոյ սուրբ կամքը և իր
պատուիրանքները հնազանդուԹեամբ պիտի պա-
հես, ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ
պիտի քալես։

Պապ. Այո՛, պիտի պահեմ ու քալեմ։

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Այնպէս այս մանուկը Քրիստոսի Հօտին միու-
Թեանը մէջ կ'ընդունինք, և ան Խտաչին (հոս Քա-
հանան տղուն ճակատը խաչ մը պիտի շինէ) նշանովը կը
կնքենք, որ չամչնայ ասկէ ետեւ խաչուած Քրիս-
տոսի հաւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին
տակը մեղքին, աշխարհին ու սատանայինդէմ քա-
ջուԹեամբ պատերազմելու. և մինչեւ իր կեանքին
վերջը հաւատարիմ զինուորը մը ու Քրիստոսի ծա-
ռայ մը ըլլալու. Ամէն։

Եպը Քահանան կ'ըսէ.

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրնե՛ր՝ որ այս մանուկս վերստին ծնած՝ Քրիստոսի Եկեղեցին մարմնոյն յարեցաւ, դոհուելիւն մատուցանենք ա՛ռ մենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամենքս միկ տեղ աղօթք ընենք որ այս մանուկը բոլոր իր կեանքը առ սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունէ։

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ

Ա՛վ ամենողորմ Հայր, բոլորով սրտիւ կը դո՛ հանանք քենէ, որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մա՛ նուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու, որդեդրութեամբ անիկա իբր քու որդիդ ընդունե՛ լու, ու քու սուրբ եկեղեցւոյդ միութեանը խառնե՛ լու։ Եւ խոնարհեա՛լ կ'աղաչենք, պարգեւէ՝ որ ինքը մեղքին մեռած ու արդարութեան կենդանի և Քրիստոսի հետ իր մահուամբը թաղուած ըլլալով, կարող ըլլայ ան հին մարդը խաչելու, ու բոլորովին մեղաց մարմինը ջնջելու. և որ՝ ինչպէս որ ինքը քու Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ, անանկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու սուրբ եկեղեցիիդ հետ միկ տեղ քու յաւիտենա՛ կան արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յի՛ սուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ա՛մէն։

Եռքը ամենքը կանգնած՝ Քահանան Աննքահայրներուն ու Աննքամայրներուն այս Ցորդորակը կը կարդայ.

Որչափ որ այս մանուկս ձեր միջնորդութեամբը խօսք տուած է՝ որ իր երաշխաւորներն էք, սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժարելու, Յստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու, պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի, և ձեր պարտքն է նայիլ որ այս մանուկս գիտնայ երբոր ուսման ընդունակ ըլլայ, թէ ինչ երեւելի ուխտ մը, խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած է ինքը հոս ձեր միջնորդութեամբը: Եւ ինքը ասոնց բանին աղէկ գիտնալու համար պէտք է որ քարոզ լսելու հրաւիրէք, և մանաւորապէս հոգ տանիք որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները դործածական լեզուով սորուի, և բոլոր ան բաները՝ որ քրիստոնեայի մը հոգւոյն փրկութեանը համար հարկաւոր է գիտնալ ու հաւատալ. և որ այս մանուկս առաքինաբար ճեծնայ, ու բարեպաշտ և քրիստոնէական վարքով մը ապրի, ամէն ատեն միտքը բերելով թէ՝ մկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեղի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր Փրկիչ Քրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեղի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ, անանկ ալ մենք որ մկրտուեցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ

օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով վարդանանք :

Խոյց թէ որ տղան Նկեղեցի տանողները Քահանային հարցմանը անանկ անստոյգ պատասխան տան, որ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը տղին Ջուրով Մկրտուելը յայտնի չիմացուի, (որունք Մկրտութեան էական մասունքներն են), ան ժամանակը նախակարդեալ տղայոց հանդիսական Մկրտութեան կերպովը Քահանան պէտք է որ անիկայ մկրտէ, միայն այս տարբերութեամբը որ մանուկը Մկրտութեան աւազանը խօթած ժամանակը, այս խօսքերը պիտի ըսէ,

Ահա որ դուն արդէն մկրտուած չես. Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն :

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՓՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ԻՆՔՆԻՐԵՆՆՈՒԻՆ ԿԻՐՆԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼ

Երբոր չափահաս մարդիկ մկրտուելու ըլլան, անոնց ծնողքները կամ ուրիշ խոհական անձինք դիմեն շաբաթ մը առաջ պարտին Եպիսկոպոսին ծանուցանել, կամ՝ անոր՝ որ նոյն գործքին համար Եպիսկոպոսը ընտրած է. որպէս զի պարտուպատշաճ հոգաբարձութեամբ քրիստոնէական կրօնքին վերաբերեալ հարկաւոր սորուելիքներուն բաւական հմտութիւն ունենալը քննուի. և որ յորդորուին ինքզինքնին պատրաստելու աղօթքով ու ծոմապահութեամբ այս սուրբ խորհուրդը ընդունելու։

Եւ թէ որ ընդունակ սեպուելու ըլլան, ան ժամանակը ինքնահայրները ու ինքնամայրները (որոշուած կիրակի կամ Տօնի օրը, ժողովուրդին հաւքուած ժամանակը) պատրաստ ըլլան մկրտութեան աւազանին առջեւն ըերելու անիկայ, անմիջապէս Աստուան կամ Իրիկուան Աղօթքին երկրորդ Ընթերցուածքէն ետեւ, ինչպէս որ ծողովրդապետը իր խոհականութեամբը յարմար կը դատէ։

Մկրտուելու անձինքները հոն կանգնած, քահանան կը հարցունէ թէ՝ իրեն ըերուած անձինքները մկրտուած են, թէ չէ. թէ որ չէ պատասխանուի, ան ժամանակը քահանան այս կերպով կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ որովհետեւ բոլորը մարդիկ մեղքով կը յղանան ու կը ծնանին, (և ան որ մարմինէ ծնած է,

մարմին է), և անոնք որ մարմինով են կարող չեն Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու, հապա մեղքի մէջ կ'ապրին, անհամար գործնական օրինազանցութիւններ ընելով. և որուհետեւ մեր փրկիչը Քրիստոս կ'ըսէ, մեկը չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ մինչեւ որ նորածնանալ՝ Ջուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին չի ծնանի. Կ'աղաչեմ ձեզի որ Հօր Աստուծոյ օգնութիւնը խնդրէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ իւր անբաւ ողորմութեամբը այս մարդոցը ան բանը շնորհէ, որ բնական զօրութիւնով կարող չեն ձեռք ձգելու. որ Ջուրով ու Սուրբ Հոգւով մկրտուին, և Քրիստոսի սուրբ Եկեղեցիին մէջ ընդունուին, ու անոր կենդանի անդամներ ըլլան:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ,

Աղօթենք.

(Հոս բոլոր Միաբանութիւնը ծունկի վրայ պիտի դայ.)

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու անբաւ ողորմութեամդ Նոյ նահապետը բոլոր իր ընտանիքովը տապանակին մէջ ապահով կորսուելէն. ու նաև իսրայէլի որդիքներուն քու ժողովուրդդ ապահով առաջնորդեցիր կարմիր ծովուն մէջ, անով քու սուրբ Մկրտութիւնդ ցեղուցնելով. և Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդւոդ Յորդանան գետը մկրտուելովը ջուրը սրբացուցիր,

որ մեղաց խորհրդաւոր լուացումն մը ըլլայ. Կ՚աղաչենք քու անբաւ ողորմութեանդ համար՝ որ դիմաս Թեւամբ այս քու ծառաներուդ վրայ նայիս. լուսաւորեա անոնք ու սրբեա Սուրբ Հոգւով. որ անոնք քու բարկութենէդ աղատած Քրիստոսի Եկեղեցիին տապանակին մէջ ընդունուին. և հաւատքով հաստատ, յոյսով լուսաբեր ու սիրով արմատ կապած՝ կարող ըլլան այս անստալից աշխարհիս ալիքները անցնելու, որ վերջը անվախճան կենաց երկիրը հասնին, հոն քեզի հետ թագաւորելու յաւիտեան յաւիտենից, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող Աստուած անմահութեան, ամէն կարօտեալներուն թիկունքը, ամէն օգնութեան հասմար քնքուշ դիմողներուն օգնականը, հաւատացեալներուն կեանքը և ննջեցելոց յարութիւնը. Կ՚աղաչենք այս մարդուցը համար, որ քու սուրբ Ս՝կրտութեանդ դալով իրենց մեղացը թողութիւն ընդունին հոգեւոր վերածնութեամբ: Ընդունէ անոնք ո՛վ Տէր, ինչպէս որ քու սիրելի Որդւոյդ ձեռքովը խոսք տուած ես՝ ըսելով. խնդրեցէք ու ձեզի պիտի տրուի, փնտռեցէք ու պիտի գտնաք, չալեցէք ու ձեզի պիտի բացուի. Այնպէս պարդեւէ հիմայ մեզի՝ որ կը խնդրենք. գտնանք՝ ինչ որ կը փնտռենք. բաց մեզի դուռը՝ որ կը չալենք. որպէս զի այս մարդիկը քու երկնային լուացմանդ անվախճան օրհ-

նուԹիւնը վայելեն, և քու յաւիտենական արքայուԹեանդ ժամանեն, որ խոստացար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդուԹեամբը. Ամէն:

Ցետոյ ժողովուրդը ոտքի վրայ կ'ելլէ, և Քահանան կ'ըսէ,

Լսեցէք Ս. Յովաննէս Աւետարանչին խօսքերը, երրորդ գլխոյն առաջին համարէն սկսելով.

Փարիսեցիներէն մէկ մարդ մը կար՝ Նիկոդեմոս անունով, հրէից մէկ իշխանը: Այսկայ գիշերանց Իրեն քովը եկաւ՝ և ըսաւ անոր. ռաբբի՝ գիտենք որ դուն աստուածմէ վարդապետ եկած ես. ինչու որ մէկը կարող չէ ատ հրաշքները ընել՝ որ դուն կ'ընես, թէ որ աստուած անոր հետ չըլլայ: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. Թէ որ մէկը նորէն չի ծնանի, աստուծոյ արքայուԹիւնը չի կրնար տեսնալ: Նիկոդեմոս ըսաւ անոր. Ինչպէս մարդ մը կրնայ ծնանիլ, որ ինքը ծեր է. կարելի բան է որ նորէն իր մօրը փորը մտնայ ու ծնանի: Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. Թէ որ մարդ մը ջուրէն ու հոգիէն չի ծնանի, չի կրնար աստուծոյ արքայուԹիւնը մտնալ: Ինչան դի մարմինէն ծնածը մարմին է, ու հոգիէն ծնածը հոգի է: Պատուի՛ զարմանար որ քեզի ըսի. պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ: Ինչու որ հովը ուր որ ուզէ կը փչէ, և ա՛նոր ձայնը կը լսես. բայց չես գիտեր Թէ ան ուսկից

կուգայ, կամ ո՞ւր կ՚երթայ. ասանկ ալ Հոդիէն բո-
լոր ծնածները։

Ասկէ ետեւ այս հետեւեալ Ցորդորակը կը կարդայ.

Սիրելիներ՝ այս աւետարանին մէջի մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի բացարձակ խօսքը լսեցիք, թէ ո՛վ որ չ՚ուրէն ու Հոդիէն չի ծնանի, չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ։ Ասպա ուրեմն կրնաք տեսնալ այս Խորհուրդիս մեծ հարկաւորութիւնը, որ ժամանակ որ կարելի ըլլայ ընդունելը։ Եւ՝ անմիջապէս երկինքը համբառնալէն առաջ (ինչպէս որ կը կարդանք Ս. Մարկոս Աւետարանչի վերջին գլխուն մէջ) իր աշակերտներուն պատուիրեց ըսելով. գացէք բոլոր աշխարհ, ու քարոզեցէք աւետարանը ամեն արարածներուն։ Ո՛վ որ կը հաւատայ ու կը մկրտուի՝ պիտի փրկուի. և ո՛վ որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտուի։ Որն որ մեր անկէ ընդունած ան մեծ բարութիւնը կը յայտնէ մեզի։ Այս պատճառաւ Պետրոս առաքեալ երբ որ առաջին անգամ Աւետարանը քարոզած ժամանակը շատերուն սիրտը եկաւ, և թէ իրեն և թէ միւս առաքեալներուն ըսին՝ մարդիկ ու եղբայրներ ի՞նչ ընենք. ինքը պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. ապաշխարեցէք ու ամեն մէկերնիդ մկրտուեցէք մեղաց թողութեան համար. և Սուրբ Հոգւոյն պարգեւը կ՚ընդունիք։ Այսն ալ խոստմունքը ձեզի և ձեր որդիքներուն է, և բոլոր ան հեռու եղողներուն. որչափ որ մեր Տէր

Աստուածը պիտի կանչէ։ Եւ ուրիշ շատ խօսքերով կը յորդորէր անոնք ըսելով. զգուշացէք այս մոլորած աղգէն։ Այսպէս ալ (ինչպէս որ նոյն առաքեալը ուրիշ տեղ մ՚ալ կը վկայէ) մկրտութիւնը անգամ հիմայ մեզ կը փրկէ (չէ թէ մարմնոյ աղտեղութիւնը մաքրելով, հապա Աստուծոյ առջին բարի խղճմտանքի մը վկայութիւնը) Յիսուս Քրիստոսի յարութեամբը։ Ուստի մի՛ երկբայիք, հապա հաստատ գիտցէք որ ինքը սիրով պիտի ընդունի այս նորկայ անձինքները, թէ որ ճշմարտապէս զղջան ու հաւատքով իրեն մտենան. որ ինքը անոնց մեղքին թողութիւն պիտի տայ, Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը անոնց պիտի շնորհէ, յաւիտենական կեանց երջանկութեանը արժանաւոր և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդ պիտի ընէ։ Ուստի մեր երկնաւոր Հօրը այս անձինքներուն վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով, որ Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցերցուց, հաւատարմութեամբ ու ջերմեռանդ սրտով շնորհակալութիւն մատուցանենք ըսելով,

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած՝ երկնաւոր Հայր, մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեղքու ընորհքիդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու. Հաճեցիր այս գիտութիւնը, և միշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը։ Պարգեւէ՛ այս

անձինքնելուն քու Սուրբ Հոգիդ՝ որ վերստին ծնանին, ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ ըլլան, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն։

Ցետոյ Քահանան մկրտուելու անձինքներուն այս կերպով կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ որ սուրբ Եկեղեցիը ընդունելու համար փափաքով հոս եկած էք, լսեցիք թէ ինչպէս միաբանութիւնը աղօթք ըրաւ որ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս բարեհաճի ձեզ ընդունելու ու օրհնելու, ձեր մեղքերէն ձեզ ազատելու, և ձեզի երկնից թագաւորութիւնը ու յաւիտենական կեանքը տալու։ Լսեցիք նաև որ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս իր սուրբ խօսքովը խօսք տուած է ամէն խնդրածնիս մեզի շնորհելու. որ նոյն խոստումը իր կողմանէ հաստատաբար կը պահէ ու կը կատարէ։

Ուստի՝ Քրիստոսով այս խոստմունքը ըլլալէն ետքը, պէտք է որ դուք ալ ձեր կողմանէ հաւատարմութեամբ խօսք տաք ձեր վկաներուն և այս միաբանութեանը առջեւն, որ դուք կը հրաժարիք սատանայէն ու ամէն անոր խաբէութիւններէն, և հաստատութեամբ կը հաւատաք Աստուծոյ սուրբ խօսքերուն, և հնազանդութեամբ կը պահէք իր պատուիրանքնները։

Ճետոյ Վահանան Վկրտուհւոյ անձինքներուն ամէն Ռկին առանձին կը հարցունէ այս հետեւեալ խնդիրները.

Լսնդէէ. Կը հրաժարիս դուն սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն, աշխարհի ունայն շքեղութենէն ու վաուքէն, ամէն անոր անյագ ցանկութիւններուվը, ու մարմնոյն հեշտութիւններովը. անանկ որ անոնց չլի հետեւիս, ու ոչ ալ անոնցմով յաւիտեանակուիս:

Պապասկանէ. Ես բոլորէն կը հրաժարիմ:

Լսնդ. Կը հաւատաս դուն Երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Ռրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն. որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Աարիամ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը նորէն յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ ալ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի դայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատաս դուն Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմինին յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին:

Պապ. Ես աս ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ:

Խնդ. Կուզեմ դուն այս հաւատքովը մկրտուիլ։
Պատ. Կըն է իմ փափաքս։
Խնդ. Ուրեմն՝ Աստուծոյ սուրբ կամքը և իր պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պահես, ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ պիտի քալես։
Պատ. Աստուծոյ օգնականութեամբը պիտի կատարեմ անանկ ընելու։

Ցետոյ քահանան կ՚ըսէ.

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած, շնորհէ որ այս անձինքներուն մէջի հին Ադամը անմնկ թաղուի, որ անոնց մէջ ան նոր մարդը յարութիւն առնէ։ Ամէն։

Շնորհէ որ բոլոր անոնց մարմնական հեշտութիւնները մեռնին, և հոգիին վերաբերեալ ամէն բան կենդանի մնայ ու աճի։ Ամէն։

Շնորհէ որ անոնք կարողութիւն ու զօրութիւն ունենան յաղթելու. և սատանան, աշխարհը ու մարմինը նուաճելու։ Ամէն։

Շնորհէ որ հիմայ հոս մեր սպասաւորութեամբը ու պաշտօնովը քեզի ընծայուածները երկնային առաքինութիւններով զարդարուին, ու յաւիտեան վարձատրուին քու ողորմութեամբդ ով Տէր ամենօրհնեալ Աստուած, որ կենդանի ես և ամէնուն խնամակալը, միշտ և յաւիտեան։ Ամէն։

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդիդ մեր մեղացը քաւութեանը համար իր անգին կողէն ջուր ու արիւն թափեց, և իր աշակերտներուն հրաման ըրաւ որ երթան ու բոլոր աղգերը սորվեցընեն, ու Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը անոնք մկրըտեն. լսէ՛ կ՚աղաչենք քու միաբանութեանդ աղերսանաւորը. սրբէ այս ջուրը որ մեղաց խորհրդաւոր լուացարան մը ըլլայ. և շնորհէ որ հիմայ անով մկրտուելու անձինքները քու շնորհքիդ լիութիւնը ընդունին, և միշտ քու հաւատացեալ ու ընտիր որդիքներուդ թիւուն մէջ գտնուին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ քահանան մկրտուելու անձինքներուն ամէն մէկին աչ ձեռքին բռնելով, և իր ընտրազութեամբը յարմարագէս աւազանին քովը կայնեցունելով, անունը պիտի հարցունէ ինքնայորներուն ու ինքնամորներուն. ու ետքը ջուրը պիտի խոթէ անիկա. կամ վրան պիտի թափէ ըսելով.

Ե՛ս կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն:

Ցետոյ քահանան կ՚ըսէ.

Մենք այս անձը Քրիստոսի Հօտին միութեանը մէջ կ՚ընդունինք, և ան խաչին (*հոս քահանան մկրտուած մարդուն ճակատը խաչ մը պիտի չինէ*) նշանովը կը կնքենք, որ չամրընայ ամէն ետեւ խաչը ելած Քրիստոսի հաւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին

տակը մեղքին, աշխարհին ու սատանային դէմ քաջ զուարճամբ պատերազմելու. և մինչեւ իր կեանքին վերջը հաւատարիմ ղինուոր մը ու Քրիստոսի ծառայ մը ըլլալու. Ամէն:

Եւոքը քահանան կ'ըսէ,

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրնե՛ր՝ որ այս անձինքները Քրիստոսի Եկեղեցիին մարմնոյն յարեցան, դոհուարիւն մատուցանենք ա- մենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամենքս մէկ տեղ աղօթք ընենք որ այս անձինքները բոլոր իրենց կեանքը աս սկզբնաւորու- թեանը համեմատ անցունեն:

Ցետոյ ամենքը ծնրադրած՝ Տէրունական Աղօթքը կ'ըսուի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ- րիս վրայ. Ո՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեղի. Եւ ներէ մեղի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու- թեան մի՛ տանիր, հապա չարէն աղատէ մեզ. Ամէն:

Ո՛վ երկնաւոր Հայր, խոնարհ սրտով դոհու- թիւն կը մատուցանենք քեղի, որ հաճեցար մեզ քու շնորհքիդ դիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու. Հաճեցո՛ւր այս դիտութիւնը, և

մեշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը : Պարտական ենք քու Սուրբ Հոգիդ այս անձինքներուն , որ հիմայ վերստին ծնած , ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ եղած՝ կարող ըլլան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը շարունակ քեզի ծառայելու , և քու խոստմանցդ ժամանելու , քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Ցետոյ առնքը ուղղի վրայ կանգնած Քահանան այս հետեւեալ Ցորդսրակը կ'ըսէ , առաջ Կնքահայրերուն և Կնքամայրերուն խօսելով .

Որչափ որ այս անձինքները ձեր առջեւը խօսք տուին սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժարելու , Աստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու . պարտքէք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի , և ձեր պարտքն է անոնց մտքը ձգել թէ ինչ երեւելի ուխտ մը , խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած են այս միաբանութեանս և մանաւանդ ձեր առջեւն , որ իրենց ընտիր վկաներն էք : Պարտական էք նաև անոնք խրատել , որ մեծ ջանք ունենան Աստուծոյ սուրբ խօսքին մէջ անսխալ կրթուելու , որ անանկ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ու դիտութեամբը ղարդանան , և այս աշխարհիս մէջ զգաստութեամբ , արդարութեամբ ու աստուածապաշտութեամբ ապրին :

Եւ յետոյ նոր մկրտուածներուն կ'ըսէ.

Եւ դուք որ մկրտուելով Քրիստոսը զգեցաք, ձեղի կը վերաբերի ու նաև ձեր պարտքն է Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը որդիք Աստուծոյ և որդիք լուսոյ ըլլալով, որ ձեր քրիստոնէական կոչմանը համեմատ ապրիք, և ինչպէս որ լուսոյ որդիքներուն կը վայլէ. տեսնենք միտք բերելով թէ՝ մկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեղի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր փրկիչ Քրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեղի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ, անանկ ալ մենք որ մկրտուեցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ օրէ տեսնենք տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով զարդանանք:

Ասոր կերպով մկրտուած անձը որչափ որ կարելի է մկրտութենէն ետեւ շուտով պարտի Եպիսկոպոսէն դրոշմուիլ, որ կարող ըլլայ ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունելու:

Թէ որ չի մկրտուած անձինքները յաճախան ըլլալնէն առաջ մկրտուելու ըերուելու ըլլան, որ ինքիրեննուն բաւականութիւն չունին պատասխան տալու, կընայ Տղայոց Հանդիսական մկրտութեան Կանոնը գործածուիլ. կամ (յետին վտանգի ժամանակ) Առանձին Մկրտութեան Կանոնը. միայն (Մանուկ բառը Տղի կամ Անձի) փոխելով. ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ:

ԱՂՕՒԹԵՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

ՈՐ Է ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՈՐ ԱՄԷն ՄԷԿ ԱՆՁ ՊԱՐՏԻ ՍՈՐՈՒԻԼ ԴՐՈՇՄԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ԲԵՐՈՒԵԼԷՆ ԱՌԱՋ

Հարց. Ընուդ ինչ է.

Պատ. Ը—։

Հարց. Այս անունը քեզի ո՞վ դրաւ.

Պատ. Ինքահայրներս ու Ինքամայրներս իմ մկրտութեանս ժամանակը, որով Քրիստոսի անդամ եղայ, Աստուծոյ որդի, և երկնից արքայութեանը ժառանգ։

Հարց. Ըն ժամանակը Ինքահայրներդ ու Ինքամայրներդ քեզի համար ինչ ըրին.

Պատ. Իմ անուամբս իրենք բանի խօսք տուին և ուխտ ըրին։ Պինտ առաջ՝ որ հրաժարիմ սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն. այս չար աշխարհիս փառասիրութենէն ու ունայնութենէն. և բոլոր մարմնոյ մեղանչական ցանկութիւններէն։ Երկրորդ՝ որ հաւատամ Քրիստոնէական Հաւատոյ ամէն մասերուն։ Երրորդ՝ որ հնազանդիմ Աստուծոյ սուրբ կամքին ու պատուիրանքներուն. և մինչեւ իմ կեանքիս վերջը անոնց մէջ քալեմ։

Ա՛ԲՅ. Պարտականութիւն չունիմ արդեօք ա-մէն ան բաներուն հաւատալու և անոնք կատարելու, որ անոնք քեզի համար խօսք տուած են.

ՊԱՓ. Այո՛, արդարեւ ունիմ, և Աստուծոյ օդնականութեամբը այնպէս կ'ուզեմ ընել: Եւ բոլորով սրտիւ կը գոհանամ մեր երկնաւոր Հօրմէն, որ մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը իս այս փրկութեան վիճակին կանչեց: Եւ կ'աղաչեմ Աստուծոյ որ ինծի իր շնորհքը պարգեւէ, որ կարող ըլլամ մինչեւ իմ կեանքիս վերջը նոյն վիճակին մէջ քալելու:

Ա՛ԲՅ. Օրուընէ քու Հաւատքիդ Ա՛ասուններնը.

ՊԱՓ. Ես կը հաւատամ երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր Միածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ա՛արիամ կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը նորէն յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիներուն ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիին, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմնին յարու-

թեանը, և մեռնելչեն ետեւ յաւիտենական կեանքին. Ամեն:

Հարց. Ասա քու հաւատքիդ Յոդուածներէն դվեսաւորաբար քանի կը սորուիս.

Պատ. Եսա և առաջ կը սորուիմ հաւատալ Հօր Աստուծոյ, որ իս ու բոլոր աշխարհը ստեղծեց.

Երկրորդ՝ Աստուծոյ Որդւոյն, որ եկաւ իս ու բոլոր մարդկային ազգը փրկելու.

Երրորդ՝ Աստուծոյ Սուրբ Հոգւոյն, որ իս ու բոլոր Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդը կը սրբէ:

Հարց. Ասուն ըսիր որ կնքահայրներդ ու կնքամայրներդ քեզի համար խօսք տուած են, որ դուն Աստուծոյ պատուիրանքները պահես. Ասկէ նայիմ քանի՞ են.

Պատ. Տասը:

Հարց. Որո՞նք են.

Պատ. Այսոնք են, որ Աստուած պատուիրեց Ելից քսաններորդ գլխուն մէջ՝ ըսելով. Ես եմ քու Տէր Աստուածդ՝ որ հանեցի քեզ Եգիպտացւոց երկրէն, ծառայութեան տունէն.

Ա. Ինչ ի՞ զատ ուրիշ Աստուած չի պիտի ունենաս:

Ա. Ասուն քեզի իորուած կուռք չի պիտի շինես, ոչ ալ ամէն բաներուն նմանութիւնը ինչ որ վերը երկինքը, և ինչ որ վարը երկրի վրայ, և ինչ որ գետնին տակը ջուրին մէջն է: Անոնց երկրպագութիւն չի պիտի ընես, և անոնք չի պիտի պաշտես.

ինչու որ ես եմ քու Տէր Աստուածդ, Աստուած նա-
խանձոտ, հայրերուն մեղքերը իրենց որդիքներուն
կը հատուցանեմ, անոնց մինչեւ իրեք ու չորս աղգին՝
որ զիս կ'ատեն. և կ'ողորմիմ անոնց հազար աղգին՝
որ զիս կը սիրեն, և իմ հրամաններս կը պահեն:

Գ. Քու Տէր Աստուածդ անունը սնոտի բա-
ներու վրայ չի պիտի դնես, ինչու որ Տէրը չարդա-
րացընէր անիկայ, որ իր անունը սնոտի բաներու
վրայ կը դնէ:

Դ. Զգոյշ կեցիր շաբաթ օրը սուրբ պահելու:
Վեց օր պիտի գործես, և քու ամէն գործդ ընես.
բայց եօթներորդ օրը քու Տէր Աստուածդ շաբաթն
է. ին օրը բնաւ չի պիտի գործես, դուն, և քու
մանչ զաւակդ, և քու աղջիկ զաւակդ. քու ծառադ
և քու աղախինդ, քու անասունդ, և քու դռանդ
ներսիդին եղող օտարականը: Վասն զի Տէրը վեց
օրուան մէջ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու անոնց մէջ
գտնուածները ըրաւ, ու եօթներորդ օրը հանդչե-
ցաւ. անոր համար Տէրը եօթներորդ օրը օրհնեց, և
սրբեց անիկայ:

Ե. Պատուէ քու հայրդ և քու մայրդ, որ քեզի
աղէկ ըլլայ, և քու օրերդ երկար ըլլայ ան երկրին
վրայ, որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կուտայ:

Զ. Մի՛ սպաններ:

Է. Մի՛ շնար:

Ը. Մի՛ գողնար:

Թ. Քու ընկերիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ը-
ներ:

ՀՈ։ ՎՈՒ ընկերիդ տանը մի ցանկար, և քու ընկերիդ կնոջը մի ցանկար. ու ոչ անոր ծառային, ու ոչ անոր աղախինին, ու ոչ անոր եզին, ու ոչ ա- նոր իշուն, և ոչ քու ընկերիդ մէկ ուրեցածին։

ՀՈՒՆ. Ո՛ւն դէմաւորապէս ինչ կը սորուիս այս պատուիրանքներէն.

ՊԱՊ. Երկու բան կը սորուիմ. առաջ Աստու- ծոյ ուրեցած պարտքս, և երկրորդ ընկերներուս։

ՀՈՒՆ. Ո՞րն է Աստուծոյ ուրեցած քու պարտքդ.

ՊԱՊ. Աստուծոյ ուրեցած պարտքս ան է, որ ես անոր հաւատամ, իրմէն վախնամ, և ինքը սի- րեմ բոլոր իմ սրտովս, բոլոր իմ մտքովս, բոլոր իմ անձովս, և բոլոր իմ զօրութիւնովս. ինքը պաշ- տեմ, իմ շնորհակալութիւնս իրեն մատուցանեմ, և բոլորովին իրեն ապաւինիմ, իր օգնութիւնը խընդ- րեմ, իր սուրբ Անունը ու Խօսքը պատուեմ, և բո- լոր իմ կեանքիս մէջ ճշմարտապէս իրեն ծառայեմ։

ՀՈՒՆ. Ո՞րն է ընկերներուդ ուրեցած քու պարտքդ.

ՊԱՊ. Ընկերներուս ուրեցած պարտքս ան է, որ ես անոնք իմ անձիս պէս սիրեմ, ու ինչպէս որ կ՚ուզեմ որ ուրիշները ինծի ընեն, անանկ ալ ես անոնց ընեմ. Հայրս մայրս սիրեմ, պատուեմ և անոնց ձեռնտու ըլլամ. Վագաւորին հնազանդիմ, և անոր իշխանութեանը տակը եղողներուն բոլորը պատուեմ. Ուղղը իմ մեծերուս, դաստիարակնե- րուս, հոգեւոր հովիւներուս ու վարժապետներուս

հնազանդիմ. Ինչ վեր եղող երեւելի անձերուն հետ խոնարհութիւնով ու պատուով վարուիմ. Ո՛չ-ոք կը խօսքով ու գործքով չի վշտացունեմ ու վնասեմ. Ոտոլոր իմ դործքերուս մէջ անկեղծ ու արդար ըլլամ. Արտիս մէջ չարութիւն ու ատելութիւն չունենամ. Չխուվընուրս գողութենէ ետ պահեմ, և իմ լեզուս չարախօսութենէ, ստութենէ և զբրպարտութենէ ղպեմ. Ո՛արմինս ժուժկալութիւնով, ու զգաստութիւնով պահպանեմ. Ուրիշներուն ունեցածին չի ցանկամ, հապա սորուիմ ու ջանք ընեմ իմ արդար վաստակս շահելու, և ան վիճակին մէջ իմ պարտքս կատարելու, որուն որ Ա՛ստուծոյ հաճելի պիտի երեւնայ զիս կանչելու:

Հ՛ոբց. Իմ սիրելի զաւակս, դիտցիր որ դուն ինքնին ասոնք կատարելու կարող չես, ո՛չ Ա՛ստուծոյ պատուիրանքները պահելու, և ո՛չ ալ իրեն ծառայելու, առանց իր մանաւոր շնորհքին. որ նոյն շնորհքը պէտք է որ անդադար աղօթքով խնդրես. Ուստի թէ որ Տէրունական Աղօթքը դիտես՝ ըսէ որ լսեմ.

Պաբ. Ո՛վ մեր Հ՛այրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ դայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ո՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ մի՛ տարհաւութեան մի՛ տանիր, հապա չարէն աղատե մեզ. Ա՛մէն:

Հարց. Այս Աղօթքովը ինչ կը խնդրես Աստուծմէ.

Պատ. Ես կը խնդրեմ որ իմ Տէր Աստուածս՝ մեր երկնաւոր Հայրը որ ամէն բարութեան պարգեւատուն է, իր շնորհքը խրկէ ինծի ու միանդամայն բոլոր մարդոց, որ կարող ըլլանք զինքը պաշտելու, իրեն ծառայելու և հնազանդելու, ինչպէս որ մեր պարտքն է: Կ'աղաչեմ ևս Աստուծոյ, որ մեր հոգիներուն և մարմիններուն հարկաւոր եղածները մեզի պարգեւէ, և ինքը ողորմի մեզի և մեր մեղացը թողութիւն շնորհէ. և որ հոգեւոր ու մարմնաւոր փորձութիւններէ փրկէ ու պահպանէ մեզ. ամէն չարագործութիւններէ և անօրէնութիւններէ, մեր հոգեւոր թշնամիներէն ու յաւիտենական մահուանէ ազատէ մեզ: Եւ կը յուսամ որ իր ողորմութիւնովը ու գթութիւնովը այս իմ խնդրուածքս պիտի կատարէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը: Ասստի կ'ըսեմ, Ամէն. Եղիցի և եղիցի:

Հարց. Քրիստոս քանի՞ հատորդ հաստատեց իր Եկեղեցիին մէջ.

Պատ. Միայն երկու, առ հասարակ ամէնուն փրկութեանը հարկաւոր եղածը. այսինքն՝ Սկզբտութիւն և Ընծրիք Տեառն, որ է ամենասուրբ Հաղորդութիւնը:

Հարց. Հատորդ ըսելով ինչ կ'իմանաս.

Պատ. Ես կ'իմանամ մեզի տրուած ներքին և հոգեւոր շնորհքի մը արտաքին և տեսանելի մէկ նը

շանը՝ Քրիստոսով հաստատուած. իբր մէկ միջոց մը որով ղինքը կ'ընդունինք, և անոր վրայ մեզ ապահով կեցուցնելու համար իբր մէկ գրաւ մը :

Ա՛ԲԵԼ. Խորհուրդի մը մէջ քանի՞ մասունք կը գտնուի .

ՊԱՊ. Երկու. դրսէվանց երեւցած նշանը, և ներքին հոգեւոր շնորհքը :

Ա՛ԲԵԼ. Ո՞րն է Քրտուելեան դրսէվանց երեւցած նշանը .

ՊԱՊ. Ջուրն է. որով անձը կը մկրտուի, Հօր, և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն Անունովը :

Ա՛ԲԵԼ. Ո՞րն է ներքին և հոգեւոր շնորհքը .

ՊԱՊ. Նշաց մեռնիլը և յարութեան վերածնիլը. վասն զի բնութեամբ մեղքով ծնելով և բարկութեան որդիքներ ըլլալով, ասոր միջնորդութեամբը որդիք շնորհաց կ'ըլլանք :

Ա՛ԲԵԼ. Մկրտուելու անձինքներէն ինչ կը պահանջուի .

ՊԱՊ. Հաւատք՝ որով մեղքը կը թողուն. և հաւատք՝ որով հաստատ կը հաւատան այս Խորհուրդովը Հաստուծոյ իրենց ըրած խոստմունքներուն :

Ա՛ԲԵԼ. Ուրիմն ինչու կը մկրտուին նորածին մանկունքները, որոնք իրենց մտադ հասակին մէջ ան բաները կատարելու կարող չեն .

ՊԱՊ. Իրենց Երաշխաւորներուն ձեռքովը ան բաներուն համար խօսք տալերնուն համար . որ նոյն

խոստումը չափահաս եղածնուն պէս ինքնին կատարելու պարտաւոր են :

Հարց. Ինչ պատճառով Տէրոջը Ընթրիքը Հաղորդութեան Խորհուրդը հաստատուեցաւ .

Պատ. Քրիստոսի մահուանը պատարագին մշտնջենաւոր յիշատակութեանը , և մեր անկէ ընդունած բարութիւններուս համար :

Հարց. Ումն է Տէրոջը Ընթրիքին արտաքին մասը կամ նշանը .

Պատ. Հացը և Գինին , որ Տէրը հրամայեց ընդունելու :

Հարց. Ումն է ներքին մասը , կամ նշանակուած բանը .

Պատ. Քրիստոսի Մարմինը և Արիւնը , որ հաւատացեալները ճշմարտապէս և իրօք կ'ընդունին Տէրոջը Ընթրիքին ժամանակը :

Հարց. Ինչ բարիք կ'ընդունինք այս Խորհուրդէն ,

Պատ. Յիսուս Քրիստոսի Մարմնովը և Արիւնովը մեր հոգիներուն զօրութիւն ու օդնութիւն կ'ընդունինք , ինչպէս որ հացը ու գինին մեր մարմիններուն հաստատութիւն ու զօրութիւն է :

Հարց. Ինչ կը պահանջուի Տէրոջը Ընթրիքին եկողներէն .

Պատ. Պէտք է որ իրենց անձերը շատ աղէկ քննեն թէ արդեօք իրենց առջի գործած անօրէնութիւններէն ճշմարտապէս ղղջացած են մի , հաս-

տատաւաբար մէկ նոր կեանք մը վարելու դիտաւորութեամբը. Եւ Աստուծոյ ողորմութեամբը Հռիփսիմեայ շնորհքովը կենդանի հաւատք մը ունենան, իր մահուանը երախտագէտ յիշատակութեամբը, ու բոլոր մարդկանց հետ սիրով ըլլան:

Ամէն թուի ժողովրդապետը Կիրակի և Տօն օրերը Հռիփսիմեան Աղօթքին Երկրորդ Ընթերցուածէն ետեւ սէտք է որ իր թեմին խրկուած տղոցմէն քանի հատը որ պատշաճ կը համարի, հրապարակաւ Եկեղեցւոյ մէջ ամենայն ղդուշութեամբ այս Հաւատոյ Վարդապետութեանը քանի մը մասերուն մէջ վարժէ և քննէ զանոնք:

Եւ բոլոր Ծնողքները, Տէրերը և Տիկիններ ջանք ընեն իրենց զաւկրնները, ծառաները և աշակերտները (որ Հաւատոյ Վարդապետութիւնը դեռ սորուած չեն) սահմանուած ժամանակին Եկեղեցի խրկել, որ հնազանդութեամբ լսեն և վարժուին ժողովրդապետին առաջարկածներուն մէջ, մինչեւ որ բոլոր իրենց համար հոս տեղի դրուած բաները աղէկ մը սորուին:

Տղաքները բաւական չափահաս եղածնուն պէս, որ իրենց մայրենի լեզուովը Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները կրնան ղրուցել, ու նաեւ այս Համառօտ Հաւատոյ Վարդապետութեանը հարցմունքներուն կարող են պատասխան տալու, պարտին Եպիսկոպոսին բերուիլ: Եւ ամէն մէկը Կնքահայր մը կամ Կնքամայր մը պարտի ունենալ, որ վկայ ըլլայ իր դրոշմուելուն:

Եւ երբոր Եպիսկոպոսը իմացուներլու ըլլայ որ տղաքները իրեն բերուին դրոշմուելու, ամէն Թեմի ժողովրդապետին պարտքն է, որ տանի կամ խրկէ իր ստորագրութեամբը իր Թեմի մէջի եղածներուն պէսպիսին անուններն, որչափ որ ինքը պատրաստ և ընդունակ կը համարի Եպիսկոպոսին խըրկուելու անկէ դրոշմուելու համար: Եւ թէ որ Եպիսկոպոսը հաւանելու ըլլայ, հետեւեալ ձեւովը կը դրոշմէ:

ԿԱՆՈՆ
ՊՐՈՇՄԱՆ
ԿԱՄ
ԱՆՈՆՑ ՎՐԱՑ ՁԵՌՔ ԴՆԵԼՈՒ
ՈՐ ՄԿՐՏՈՒԵԼԵՆ ԵՑԵՒ ՁՆՓԱՀԱՍ ԵՂԱԾ ԵՆ

Սահմանեալ ծրը բոլոր դրոշմուելու անձինքներըը Եպիսկոպոսին դիմացը կանգնած, Եպիսկոպոսը (կամ անկէ կարգուած ուրիշ Պաշտօնեայ մը) այս հետեւեալ աղաչաբարութիւնը կը կարդայ։

Պրոշմը ընդունողներուն աւելի հոգեւոր շինութեանը համար, Եկեղեցին յարմար դատեցաւ հաստատելու, թէ ասկէ ետեւ Պրոշմը միայն անունք ընդունին, որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները ըսելու կարող են. ու նաև Հաւատոյ ան Համառօտ Վարդապետութեանը մէջ եղած ուրիշ Հարցմունքներուն պատասխան տալու կարող են. նոյն կանոնը պահելը խիստ պատշաճ է. որովհետեւ տղաքները չափահաս ըլլալով, և մկրտուած ժամանակնին Ինքնահայրներնուն և Ինքնամայրներնուն իրենց համար ըրած խոստմունքները սորսւած ըլլալով, կարդ ըլլան ինքնին հրապարակաւ Եկեղեցւոյ մէջ իրենց քերնովը ու հաւանութեամբը հաստատելու, և անոնք

վաւերական ընելու։ Ու նաև խօսք տալու, որ իրենք Աստուծոյ շնորհքովը միշտ պիտի ջանան հաւատարմութեամբ ան բաները պահելու, որոնց հաւանութիւն տուած են իրենց խոստովանութեամբը։

Ցետոյ Եպիսկոպոսը կ'ըսէ.

Կը նորոգէք դուք հոս ամէնդ Աստուծոյ և այս միաբանութեանս առջին ան երեւելի խոստմունքը և ուխտը, որ մկրտուած ժամանակնիդ ձեր տեղը եղած է. ինքնին ձեր անձամբը վաւերական ընելով և հաստատելով, և դուք ձենէ պարտք սեպելով հաւատալու և կատարելու ինչ որ ձեր Ննքահայրները և Ննքամայրները ձեզի համար ան ժամանակը խօսք տուած են։

Եւ ամէն մէկը բարձր ձայնով պիտի պատասխանէ,

Ես անոնք կը նորոգեմ։

Եպիսկոպոսը.

Ո՞եր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է.
Պատ. Որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց։
Եպէս. Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը Անունը.
Պատ. Այսհ ետեւ մինչեւ յաւիտեան։
Եպէս. Ո՛վ Տէր, լսէ մեր աղօթքներուն.
Պատ. Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի։

Եպիսկոպոսը կ՚ըսէ ,

Աղօթենք .

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած , որ հաճեցար այս քու ծառաներդ ջուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին ծնել տալու , և բոլոր անոնց մեղացը թողութիւն շնորհեցիր . Ա՛ղաչենք Տէր՝ զօրացուր անոնք քու Ա՛խիթարիչ Սուրբ Հոգիովդ . և օր ըստ օրէ անոնց վրայ քու շնորհացդ այլևայլ պարգեւները եվլլցուր . իմաստութեան և հանճարոյ հոգին . խրատու և հոգեւոր զօրութեան հոգին . գիտութեան և ճշմարիտ Աստուածպաշտութեան հոգին . և լեցուր անոնք ո՛վ Տէր քու սուրբ երկիւղովդ , այժմ և յաւիտեանս . Ա՛մէն :

Վերջը անոնց ամէնքը կարգաւ Եպիսկոպոսին առջեւը ծնրադրած , և ան իր ձեռքը ամէն մէկուն դլխուն վրայ զատ զատ դնելով պիտի ըսէ ,

Պաշտպանէ ո՛վ Տէր՝ այս քու Որդիդ (կամ այս քու ծառադ) քու երկնային շնորհքովդ , որ միշտ և յաւիտեան քովդ ըլլայ . և օր ըստ օրէ ալ քու Սուրբ Հոգւովդ եվլլօք զարդանայ , մինչեւ որ քու յաւիտենական արքայութեանդ արժանի ըլլայ , Ա՛մէն :

Ճեռայ Եպիսկոպոսը կ՚ըսէ .

Տէր ընդ ձեզ .

Պատ . Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ :

Եւ (ամէնքը ծնրադրած) Եպիսկոպոսը կ՚ըսէ .

Ընդթենք.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ընլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ընլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամեն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ մի տանիր թեան մի՛ տանիր, հապա ազատէ մեզ. Ամեն:

Եւ այս Աղաւթքը.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ մեզի ան բաները ուզել և ընել կուտաս, որ քու աստուածպին Ա՛ծածվայելչութեանդ հաճելի և ընդունելի են. Ա՛նկ մեր խոնարհ աղաչանքները քեզի կը մատուցանենք այս քու ծառաներուդ համար, ո՛րոնց վրայ (քու սուրբ Առաքեալներուդ օրինակին հետեւելով) հիմայ ձեռք դրինք. որպէս զի (այս նշանովս) սպասով ըլլան իրենց վրայ ունեցած մարդասիրութեանդ ու շնորհաձիր բարութեանդ համար: Ա՛ղաչենք որ քու հայրական բաղուկդ միշտ անոնց վրայ ըլլայ. և քու Սուրբ Հոգիդ միշտ անոնց հետը ըլլայ. և անանկ առաքնորդէ անոնց քու լուսքերուդ ճանապողութեանը և հնազանդութեանը մէջ, որ վերջը յաւիտենական կենաց արժանի ըլլան, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է, և կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս. Ամեն:

Ամենակարող Տէր՝ և յաւիտենական Աստուած, ի՛ աղաչենք ուղղէ, մաքրէ և կառավարէ մեր սիրտերը ու մարմինները քու օրէնքներուդ և քու պատուիրանքներուդ գործքերուն մէջ, որ քու ամենաղօր պաշտպանութեամբդ հիմայ ու յաւիտեան հոգւով և մարմնով պահպանուինք, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Եպիսկոպոսը անոնք ի՛ օրհնէ՝ ըսելով.

Ամենակարող Աստուծոյ, Հօր, Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը ձեր վրայ իջնայ ու հանդչի յաւիտեան. Ամէն:

Ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը մեկը չի կըրնար ընդունիլ, մինչեւ որ առաջ չի դրոշմուի, կամ դրոշմուելու ընդունակութիւն և փափաք չունենայ

ԿԱՆՈՆ
ԸՍՏՈՒՍՏՈՒԹԵՆՆ
ՀԱՆԴԷՍԸ ԿԱՑԱՐԵԼՈՒ

Նախ և առաջ պէտք է որ Ամուսնութեան Հրամանը Եկեղեցիին մէջ իրեք զատ զատ Կիրակի ծանուցուի, Առաւաւան ժամերգութեան ժամանակը. կամ (թէ որ առաւաւանց ժամերգութիւն չըլլայ) անմիջապէս Իրիկուան ժամերգութեան Երկրորդ Ընթերցուածէն ետեւ. Ծողովրդապետը այս սովորական կերպովը ըսելով.

Ես կը հրատարակեմ Ամուսնութեան Հրամանը, Ը.—(այն ինչ տեղացի), և Ը.—(այն ինչ տեղացի) անձերուն: Ով որ ձեռնհ մէկը անոնց ամուսնութեանը պատճառ մը կամ իրաւ արգելք մը ըլլալը դիտէ, որ այս երկու անձինքները սուրբ ամուսնութեամբ կարող չեն կարգաւորուիլ, պէտք է որ ծանուցանէ: Ասիկայ առաջին (երկրորդ կամ երրորդ) անգամն է, որ ես ձեղի կը հարցունեմ:

Թէ որ կարգաւորելու անձինքները այլևայլ ժողովրդապետութեան վերաբերելու ըլլան, երկու տեղն ալ պէտք է որ ծանուցուի. և մէկ տեղի մը Ծողովրդապետը կարող չէ ամուսնացունել առանց միւս Ծողովրդապետին իրեք անգամ հրատարակելուն վկայութեանը:

Սահմանեալ օրը և ժամանակը ամուսնանալու անձինքները իրենց բարեկամներովը և աղգականներովը Եկեղեցիին

ոչ տեղը կուգան. և հոն փեսան աջ կողմը և հարսը ձախ կողմը քովէ քով կայնած Քահանան կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ մենք հոս եկած ու հաւքուած ենք Աստուծոյ և այս միաբանութեանս առջեւն, այս Այրը և այս Կինը սուրբ ամուսնութեամբ պսակելու. որ պատուաւոր վիճակ մըն է մարդուն անմեղութեան ժամանակը Տէր Աստուծմէ հաստատուած, ցրցուցնելով մեզի Քրիստոսի և իւր Եկեղեցւոյն խորհրդաւոր միութիւնը. որ նոյն սուրբ վիճակին Քրիստոս փառք և պատիւ շնորհեց իւր ներկայութեամբը և առաջին հրաշագործութեամբը, որ գալիլեացւոց Կանա քաղաքը ըրաւ. ինչպէս որ Պօղոս Առաքեալ ալ կը դովէ բոլոր մարդկանց մէջ ասոր յարգի ըլլալը. ուստի չի վայլեր մեկու մը այս բանիս ձեռնամուխ ըլլալ կամ մտնալ անմտաբար, թեթեւութեամբ կամ անառակութեամբ, մարդուս հեշտասիրութեանը և ցանկութեանը պատճառաւ անբան կենդանիներուն պէս, որ ընտրողութիւն չունին. հապա յարգանօք, խոհականութեամբ, ջգաստութեամբ և Աստուծոյ երկիւղովը, ամուսնութիւնը հաստատուելուն պատճառները արժանապէս քննելով:

Ասկէ և աւելի անիկայ հաստատուեցաւ որդեծնութեան համար. որ անոնք Տէրոջը երկիւղովը ու կրթութեամբը վարժուին. և իւր սուրբ Անուանը փառքին համար:

Երկրորդ, հաստատուեցաւ մեզի դէմ դար-

ման մը ըլլալու, և պոռնկութենէ հետ պահելու. որ ողջախոհութեան պարագաները չունեցողները ամուսնանան, և ինքզինքին Քրիստոսի Աւարմինին անապական անդամներ ընեն:

Երրորդ, հաստատուեցաւ միմեանց ընկերութեան, օգնութեան և մխիթարութեան համար, որ մէկը միւսին վրայ պարտի ունենալ, թէ՛ յաջողութեան մէջ և թէ՛ ձախորդութեան մէջ: Եւ հիմայ նոյն սուրբ վիճակին մէջ միանալու եկած են այս երկու անձինքները: Ուստի թէ որ մէկը ստոյգ պատճառ մը կրնայ ցրցունել որ անոնք ըստ օրինի չեն կրնար ամուսնանալ, թող հիմայ ըսուցէ. չէ նէ ասկէ ետեւ բոլորովին թող լռէ:

Եւ ամուսնանալու անձինքներուն ալ կ'ըսէ.

Ես կը հարցունեմ և կը պարտաւորեմ ձեզ երկուքդ ալ (ինչպէս որ ան ահաւոր դատաստանի օրը պիտի պատասխանէք, երբոր սրտին բոլոր դաղտնիքները յայտնուելու ըլլան) որ թէ որ ձեռնէ մէկը ձեր ամուսնութեամբ օրինաւորապէս միաւորութեանը մէկ արդելք մը ըլլալը դիտէ, թող հիմայ խոստովանի: Ա՛յսն ղն աղէկ դիտէք որ ո՛վ որ Աստուծոյ խօսքին պէս ամուսնութեամբ միացած չէ, անոնք Աստուծմով մէկզմէկու հետ միաւորած չեն. և անոնց ամուսնութիւնը օրինաւոր չէ:

Թէ որ մէկը ամուսնութեան օրը արդելք մը առաջ բերէ և ղրուցէ, որով կամ Աստուծոյ օրէնքովը, և կամ

մեր Տէրութեանը օրէնքներուն կարող չեն ըլլար ըստ օրինի ամուսնանալու. և թէ որ հակառակորդը լուսական ատեանդութեամբ պիտի պարտաւորի իր վկայութիւնը հաստատելու, ձեռադիր տալով (ան ամուսնալու անձինքներուն) ան տեսակ ծախքերուն փոխարէնը հատուցանելու. որ ան երկուքին պիտի պատահի. ան ժամանակը պէտք է որ ամուսնութիւնը ետ ձգուի, մինչեւ որ ճշմարտութիւնը հաստատուի։

Թէ որ արգելք մը չիմացուի, ան ժամանակը ծողովրդապետը Փեսին կ'ըսէ.

Ը.— Կ'ուզես դուն քեզի օրինաւոր ամուսին ընել այս կինը. Ա.ստուածոյ օրէնքովը ամուսնութեան ան սուրբ վիճակին մէջ ապրելու։ Կ'ուզես դուն անոր հետ սիրով վարուիլ, անիկայ մխիթարել ու պատուել. և թէ հիւանդութեան և թէ առողջութեան մէջ անիկայ պահել. և բոլոր ուրիշները ձգելով դուն քեզ միայն անոր տաս, որչափ որ երկուքդ ալ ապրիք։

Փեսան կը պատասխանէ.

Կ'ուզեմ։

Ցետոյ վհանան Հարսին կ'ըսէ.

Ը.— Կ'ուզես դուն քեզի օրինաւոր ամուսին ընել այս Ա.յրը. Ա.ստուածոյ օրէնքովը ամուսնութեան ան սուրբ վիճակին մէջ ապրելու։ Կ'ուզես դուն անոր հնազանդիլ, և անոր ծառայել. պնոր հետ սիրով վարուիլ, անիկայ պատուել. և թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ անիկայ պա-

հել. և բոլոր ուրիշները ձգելով դուն քեզ միայն անոր տաս, որչափ որ երկուքդ ալ ապրիք:

Հարթը կը պատասխանէ.

Կ'ուզեմ:

Ան ժամանակը Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Ոչ է ան որ այս կինը այս Կ'արդուն ամուսնանալու կուտայ.

Ցետոյ իրենց հաւատարմութիւնը այս կերպով մկկըմկկու կուտան:

Պաշտօնեան Հարսը իր հօրը կամ բարեկամին ձեռքէն կ'առնէ, և անոր աջ ձեռքը փեսին աջ ձեռքը կուտայ. և փեսան Պաշտօնեային ետեւէն այս հետեւեալ խօսքերը կ'ըսէ.

Ես Կ'—կ'առնեմ քեզ Կ'—իմ օրինաւոր ամուսնութեանս, որ միշտ քեզ ունենամ և քեզ պահեմ, թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ, թէ հարստութեան մէջ և թէ աղքատութեան մէջ, թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ, սիրելով և գգուելով քեզ, մինչեւ որ մահը մեզ բաժնէ, Աստուծոյ սուրբ օրէնքին նայելով. և այս սլատճառաւ իմ հաւատարմութիւնս քեզի կը խոստանամ:

Ցետոյ փեսան Հարսին աջ ձեռքը կը թողու. և Հարսը իր աջ ձեռքովը փեսին աջ ձեռքը կը բռնէ, ու

նմանապէս Պաշտօնեային ետեւէն այս հետեւեալ խօսքերը կ'ըսէ.

Ես Ք—կ'առնեմ քեզ Ք—իմ օրինաւոր ամուսնութեանս, որ միշտ քեզ ունենամ և քեզ պահեմ, թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ, թէ հարստութեան մէջ և թէ աղքատութեան մէջ, թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ, սիրելով և գգուելով քեզ, և քեզի հնազանդ ըլլալով, մինչեւ որ մահը մեզ բաժնէ, Աստուծոյ սուրբ օրէնքին նայելով. և այս պատճառաւ իմ հաւատարմութիւնս քեզի կը խոստանամ:

Ցետոյ անոնք կրկին ձեռնլլնին կ'արձկեն. և Փեսան մատնի մը կուտայ Հարսին Գրքին վրայ դնելով, և միանգամայն քահանային ու դպրոց հասարակ տուրքը. քահանան ալ մատնին առնելով Փեսին կուտայ, որ անիկայ Հարսին ձախ ձեռքին չորրորդ մատը դնէ: Եւ Փեսան նոյն մատնին նոյն տեղը բռնելով և քահանային սորուելով կ'ըսէ.

Ես այս մատնիովս ես քեզի հետ կ'ամուսնանամ, իմ անձամբս քեզ կը պատուեմ, և բոլոր աշխարհային բարիքներուն քեզ մասնակից կ'ընեմ, Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն:

Վերջը Փեսան մատնին Հարսին ձախ ձեռքին չորրորդ մատը թողլլով, երկուքն ալ ծնրադրած Պաշտօնեան կ'ըսէ,

Աղօթենք.

Ով յաւիտենական Աստուած, բոլոր մարդկային աղգին Ստեղծողը ու Պահպանողը, ամէն հոգեւոր պարգեւները Շնորհողը, յաւիտենական կեանց

Պատճառը. Լսրկէ քու օրհնութիւնդ այս քու ծառաներուդ՝ այս մարդուն և այս կնկանը վրայ, որոնք քու անունովդ կ՚օրհնենք. որ ինչպէս որ Իսահակը ու Ռերեկան մէկ տեղ հաւատարմութեամբ ապրեցան, անանկ ալ այս անձինքները հաւատարմաբար կատարեն ու պահեն իրարու խօսք տուած ան երևելի ուխտը ու դաշինքը, (որ այն պատճառաւ տրուած ու առնուած մատնին մէկ նշան մը ու երաշխաւորութիւն մըն է), և որ ամէն ժամանակ կատարեալ խաղաղութեամբ ու սիրով մնան մէկ տեղ, և քու օրհնքներովդ ապրին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ փեսանան անունց առ ձեռվընները մկկըմկու կուտայ և կ՚ըսէ.

Ինչնք որ Աստուած միացուց, մարդը չի զատէ:

Վերջը պաշտօնեան ծողովուրդին կ՚ըսէ.

Որովհետեւ այս Ամ— և այս Ամ— երկուքը մէկ տեղ հաւանութիւն տուին սուրբ ամուսնութեամբ, և անիկայ Աստուծոյ և այս ժողովուրդիս առջին հրատարակեցին, և այս վախճանաւ մկկըմկու երաշխաւորութիւն տուին իրենց հաւատարմութեանը համար, և նոյն բանը մատնի մը տալով ու առնելով հաստատեցին, և նաեւ մկկըմկու ձեռք բունելով, Ես կը հրատարակեմ որ ասոնք այր և կին եղած են մէկ տեղ ՃՕր, և Որդւոյ, և Սուրբ ՃՈգւոյն անունովը. Ամէն:

Եւ Պաշտօնեան այս օրհնութիւնն ալ կը ըսէ։

Հայր Աստուած, Որդին Աստուած, Հոգին Սուրբ Աստուած, օրհնէ ձեզ, պահէ և պահպանէ Տէրը իր բարեգթութեամբը ողորմութեամբ ձեր վրայ նայի, և անանկ լեցունէ ձեզ ամէն հոգևոր օրհնութիւնով ու շնորհքով, որ դուք այս աշխարհիս վրայ իրարու հետ անանկ ապրիք, որ հանդերձեալին մէջ կարող ըլլաք յաւիտենական կեանքը վայելելու. Ամէն։

Ջետոյ Պաշտօնեան կամ Դպիրները սուրբ Սեղանը երթալով կ'երգեն կամ կ'ըսեն այս հետեւեալ Սաղմոսը.

Երանի ամենեցուն. (Սաղ. ճիէ։)

Երանի՛ ան ամէնուն՝ որ տէրտրջմէն կը վախնայ և անոր ճամբաներուն մէջ կը քալէ։

Որու ձեռքիդ վաստակը պիտի ուտես, երանի՛ է քեզի, ու աղէկ կ'ըլլայ։

Որու կինդ վայելուչ այդիի նման է քու տանդ ներսիդին. քու զաւկըներդ ձիթենիին տունկերուն պէս քու սեղանիդ բոլորտիքը։

Այսանկ պիտի օրհնուի ամէն մարդ որ տէրտրջմէն կը վախնայ։

Տէրը քեզ սիօնէն պիտի օրհնէ, և քու կեանքիդ ամէն օրերուն մէջ երուսաղէմի մէջ բարութիւն պիտի տեսնաս։

Դուն քու զաւկըներուդ զաւկըները պիտի տեսնաս. խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլի վրայ։

Վաղք Հօր՝ և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.
Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Կամ այս Սաղմոսը.

Աստուած ողորմեա մեզ. (Ողկզ:)
Ո՛վ աստուած, ողորմէ մեզի, և օրհնէ մեզ, քու երեսդ մեզի ցրցուր. և ողորմէ մեզի:
Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնան, քու փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ:
Հ նորհակալ ըլլան քեզի ժողովուրդները հո՛վ աստուած. շնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողովուրդները:
Ամէն՝ աղգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան. ինչու որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես, և երկրի աղգերուն դուն կ՝առաջնորդես:
Վաղք տան քեզի ժողովուրդները հո՛վ աստուած, շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները:
Երկիրը իր պտուղը տուաւ, և աստուած՝ մեր աստուածը մեզ օրհնեց:
Ա՝ստ աստուածը մեզ պիտի օրհնէ, և անկէ ա՛մէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան:
Վաղք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.
Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Սաղմոսը լըմընալէն ետեւ, Քահանայ ու Հարսը ծընրա-

դրած սուրբ Սեղանին առջեւը. և քահանան սեղանին քովը կանգնած ու իր երեսը անոնց վրայ դարձուցած կ'ըսէ.

Տէր, ողորմէ մեղի.

Պատասխանէ. Քրիստոս, ողորմէ մեղի.

Պաշտօնեան. Տէր, ողորմէ մեղի.

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Այսօր տուր մեղի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ մի տանիր փորձութեան մէջ տանիր, հապա ազատէ մեզ. Ամէն:

Պաշ. Տէր, ճրկէ քու ծառադ, և քու աղախինդ.

Պատ. Իր քեզի կ'ապաւինին:

Պաշ. Տէր, օգնութիւն խրկէ անոնց քու սրբութենդ տեղէն.

Պատ. Եւ միշտ պահպանէ անոնք:

Պաշ. Անոնց ղօրութեան աշտարակ մը եղիր.

Պատ. Թշնամիներուն յարձակմանը դէմ:

Պաշ. Տէր, լսէ մեր աղօթքին.

Պատ. Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի:

Պաշ. Ով Աստուած Աբրահամու, Աստուած Իսահակայ, և Աստուած Յակոբայ, օրհնէ այս քու ծառաներդ, և ցանէ անոնց սրտին մէջ յաւիտենական կենաց սերմը. որ ինչ որ քու սուրբ կամքդ օգնութեամբը սորուին, կարող ըլլան գործքով կա-

տարել ղանոնք : Եւ ինչպէս որ քու օրհնութիւնդ Աբրահամին ու Յաւային խրկեցիր անոնց մեծ մխիթարութեանը համար , անանկ ալ նոյն օրհնութեանը արժանի ըլէ այս քու ծառաներդ . որ քու կամքիդ հնազանդելով , և քու պաշտպանութեամբդ միշտ ապահով ըլլալով քու սիրովդ ապրին մինչեւ իրենց կեանքին վերջը , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Հետեւեալ Աղօթքը կը թողուի , թէ որ հինգշաբթի ուրեմն ծնութենէն ժամանակը անցած ըլլայ :

Ո՛վ բազմագութ Աստուած՝ և երկնաւոր Հայր , որ քու շնորհաձիր պարգեւովդ մարդկային ազգը կը բազմանայ . Կ՚աղաչենք օգնէ քու օրհնութեամբդ այս երկու անձինքներուն , որ անոնք էլ թէ միայն որդեծնութեամբ բեղմնաւորին , հապա անանկ սուրբ սիրով ու պարկեշտութեամբ մէկ տեղ ապրին , որ կարող ըլլան իրենց ղաւկլները քրիստոնէութեամբ և առաքինութեամբ ղարդացած տեսնալու , քու փառքիդ և պատուդ համար , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ քու ամենակարողութիւնովդ ամէն բանը ոչնչէն ստեղծեցիր . ու նաև (ամէն բանը կարդի դնելէդ ետեւ) ուղեցիր որ (քու պատկերիդ և նմանութեանդ պէս ստեղծուած) մարդէն կինը իւր սկզբնաւորութիւնը առնէ . և անոնք

մէկ տեղ յօդելով սորվեցուցիր որ ընաւ օրինաւոր չէ ղատել անոնք՝ որոնք դուն ամուսնութեամբ միաւորեցիր։ Ո՛վ Աստուած, որ ամուսնութիւնը սրբութեան վիճակ մը ըրիր անանկ դերազանց խորհուրդ մը ըլլալու, որով Քրիստոսի և իւր Եկեղեցւոյն մէջ տեղի եղած հոգեւոր ամուսնութիւնը և միութիւնը կը ցուցուի ու կը նշանակուի. ողորմութեամբ նայէ այս քու ծառաներուդ վրայ, որ չէ թէ միայն այս պարը իր կինը սիրէ քու խօսքիդ նայելով, (ինչպէս որ Քրիստոս Եկեղեցին՝ իր Հարսը սիրեց, և անոր համար իր անձը մատնեց, անիկայ իր մարմինին պէս սիրելով ու գգուելով), հապա այս կինն ալ քաղցրաբարոյ և սիրալիր, հաւատարիմ և հնազանդ ըլլայ իր լծակցին. և ամենայն հեզութեամբ, համեստութեամբ ու խաղաղութեամբ սուրբ և բարեպաշտ կանանց հետեւի։ Ո՛վ Տէր, անոնց երկուքն ալ օրհնէ, և շնորհէ որ անոնք քու յաւիտենական արքայութիւնդ ժառանգեն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Ցետոյ քահանան կ'ըսէ.

Ամենակարող Աստուած, որ սկիզբէն մեր առաջին ծնողքները ստեղծեց Ադամը ու Եւան, և անոնք ամուսնութեամբ սրբեց ու միացուց, նայէ ձեր վրայ իր շնորհքին առատութիւնը, սրբէ և օրհնէ ձեզ, որ հոգւով և մարմնով իրեն հաճոյ ըլլաք, և մէկ տեղ սուրբ սիրով ապրիք մինչեւ ձեր կեանքին վերջը. Ամէն։

Հոս թէ որ ամուսնացեալներուն՝ պարտականութիւնը վերաբերեալ քարոզութիւն մը չընելով, Պաշտօնեան այս հետեւեալը կը կարդայ.

Դուք ամէնքդ որ ամուսնացած էք, կամ թէ ամուսնութեան ուրբաւ վիճակին միտք ունիք մըտնալու, լսեցէք Աւրբաւ Վիրքին ըսածները, երիկ մարդոց իրենց կնկանը ունեցած պարտաւորութիւններնուն, և կնիկ մարդոց իրենց երկանը ունեցած պարտաւորութիւններնուն համար։

Պօղոս առաքեալ Եփեսացւոց գրած թուղթին հինգերորդ գլխուն մէջ, ամէն կարդացած երիկ մարդոց այս հրամանը կ'ընէ. երիկ մարդիկ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները, ինչպէս որ քրիստոս սիրեց եկեղեցին, և իր անձը անոր համար մատնեց. որ ինքը աւազանին մաքրութեամբը՝ ան բանովը սրբէ ու մաքրէ անիկայ. որ ինքը իր դիմացը մէկ փառաւոր եկեղեցի մը կեցունէ, որ արատ մը, կամ աղտ մը կամ ուրիշ ասանկ բաներ չունենայ. հապա որ սուրբ և անարատ ըլլայ։ Ասանկ պարտին երիկ մարդիկ իրենց կնիկները սիրել, իրենց մարմիններուն պէս։ Ան որ իր կնիկը կը սիրէ, ան իր անձը կը սիրէ. ինչու որ ընաւ մէկը իր անձը չատեր, հապա կը սնուցանէ անիկայ, և հոգ կը տանի անոր. ինչպէս որ քրիստոս եկեղեցին. վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք, անոր մարմինէն և անոր ոսկորներէն։ Ասոր երիկ մարդը պիտի թողու իր հայրը և իր մայրը, ու իր կնկանը հետ երթայ, ու

երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։ Այս խորհուրդս մեծ է, բայց ես քրիստոսի և եկեղեցիին նայելով կ'ըսեմ. Ասոնի ամէն մէկերնիդ մանաւորապէս իր կնիկը իր անձին պէս թող սիրէ. (Եփես. ե. 25։)

Նմանապէս նոյն պօղոս առաքեալը Կողոսացւոց դրելով, բոլոր կարդուած մարդոց այսպէս կը խօսի. Երիկ մարդիկ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները, և անոնք մի՛ վշտացուներ. (Կող. գ. 19։)

Լսեցէք նաև Պետրոս՝ Քրիստոսի առաքեալը, որ ինքն ալ ամուսնացած էր, ինչ կը ըսուցէ կարդուած մարդոցը. Երիկ մարդիկ խոհեմութեամբ անոնց հետ բնակին, տկար ամանի պէս պատիւ ընծեն կնիկներուն, և որպէս թէ կենաց շնորհքին ժառանգակից ներուն. որ ձեր աղօթքնիդ խափանուի չըլլայ. (Ա. Պետ. գ. 7։)

Այ՝ինչեր հիմայ երիկ մարդու մը կնկանը վրայ ունեցած պարտաւորութիւնը լսեցիք. դուք ալ հիմայ կնիկ մարդիկ լսեցէք ու սորուեցէք ձեր երիկներուն վրայ ունեցած պարտաւորութիւններդ, ինչպէս որ Յայտնի կը ցուցուի սուրբ Գրքին մէջ։

Պօղոս Առաքեալ վերոյիշեալ Եփեսացւոց գրած թուղթին մէջ ձեղի այսպէս կը սորվեցընէ.

Կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց երիկներուն, ինչպէս որ տէրոջը. ինչու որ երիկ մարդը կնկանը գլուխն է, ինչպէս որ քրիստոս եկեղեցւոյ գլուխն է, և նոյն մարմնոյն փրկիչը։ Ասոնի ինչպէս որ եկեղեցին քրիստոսի հնազանդ կ'ըլլայ. անանկ ալ

կնիկները ամէն բանի մէջ իրենց էրկանը հնազանդ ըլլան. (Եփես. ե. 22։)

Եւ Սողոմոնացւոց գրած Թուղթին մէջ Պօղոս Ա-ռաքեալ այս համառօտ պատուէրը ձեզի կուտայ.

Կնիկներ՝ հնազանդ եղէք ձեր էրիկներուն, ինչ-պէս որ տէրոջմով անանկ կը վայլէ. (Սողոս. գ. 18։)

Պետրոս Առաքեալ ալ շատ աղէկ կը սորվե-ցընէ ձեզի ըսելով.

Նոյնպէս ալ կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն, որ՝ եթէ անոնք խօսքի հնազանդ չըլ-լան, առանց խօսքի շահուին կնիկներուն վար-մունքովը, ձեր երկիւղած՝ պարկեշտ վարքը տեսնա-լով։ Ուր անոնց զարդարանքները արտաքին հիւ-սուածներով, և ոսկեհուռ մազկասներով, կամ զարդարուած հագուստներով չըլլայ. հապա սրտին մէջի եղած ծածուկ մարդը (զարդարուի), անկեղ-ծութիւնով, հնազանդ և հանդարտ հոգւով, որ աստուծոյ առջին շատ յարդի է։ Նոյնպէս ալ հին ժա-մանակները աստուծոյ յուսացող կնիկները անձեր-նին իրենց էրիկներուն հնազանդ ընելով կը զար-դարէին։ Ինչպէս որ սառան ալ հնազանդ էր աբ-րահամին, և անիկայ իրեն տէր կը կանչէր. որ դուք անոր զաւկըներ եղաք՝ բարեգործ էին, և վհասկած չունէին՝ ոչ ալ մէկ վախե մը. (Ա. Պետ. գ. 1։)

Ան նորապսակ անձինքները կը վայլէ որ ամուսնացած ժամանակնին հաղորդուին, կամ գոնէ ամուսնութենէն ե-տեւ առաջին պատեհութեամբը նոյն գործքը կատարեն։

ԿԱՆՈՆ

ԸՆԾԵԼՈՒԹԵՆ

ՀԻՒԱՆԴԻ

Երբոր մէկ մարդ մը կը հիւանդանայ, ծողովրդապետութենան Պաշտօնեային պարտի ծանուցուիլ. և ան հիւանդին տունը մտած ժամանակը կ'ըսէ.

Խաղաղութիւն այս տանս, և բոլոր հոս բնակողներուն:

Երբոր հիւանդին կը ներկայանայ ծնրադրած կ'ըսէ.

Տէր՝ մի՛ յիշեր մեր անօրէնութիւնները, ոչ ալ մեր Հայրերուն անօրէնութիւնները. Ներէ՛ մեղի ով բարեգութ Տէր, ներէ՛ քու ժողովուրդիդ՝ որ գուն քու անդին արիւնովդ փրկեցիր, և մի՛ բարկանար մեղի յաւիտեան.

Պատասխանի. Ներէ՛ մեղի ով բարեգութ Տէր:

Ցետոյ Պաշտօնեան կ'ըսէ,

Աղօթինք.

Տէր, ողորմէ՛ մեղի.
Քրիստոս, ողորմէ՛ մեղի.
Տէր, ողորմէ՛ մեղի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Այ՝ մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ մի տանիր, հապա ազատէ մեզ. Ամէն:

Պաշ. Տէր՝ փրկէ քու ծառադ.

Պապ. Որ քեզի կը յուսայ:

Պաշ. Ուրկէ քու սուրբ տեղէդ քու օգնութիւնդ անոր.

Պապ. Եւ ամէն ատեն պաշտպանէ անիկայ մեծ զօրութեամբ:

Պաշ. Անշնամին թող չլի հարստահարէ անիկայ.

Պապ. Եւ անօրէնը չլի մօտենայ անիկայ չարչարելու:

Պաշ. Տէր՝ զօրութեան աշտարակ մը եղիր անոր.

Պապ. Իր թշնամիներուն յարձակմանը դէմ:

Պաշ. Տէր՝ լսէ մեր աղօթքին.

Պապ. Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի:

Պաշ. Ո՛վ Տէր՝ նայէ երկինքէն. տես, պահելու եղիր և աղատէ այս քու ծառադ: Քու ողորմութեանդ աչքովը անոր վրայ նայէ. պարգեւէ անոր որ քու վրադ միսիթարութիւն և հաստատ ապաւինութիւն ունենայ. պաշտպանէ անիկայ թշնամիին վտանգէն, և մշտնջենաւոր խաղաղութեամբ ու ա-

պահովութեամբ պահէ անիկայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող և բարեգութ Տէր և Փրկիչ, լաւ մեղի. և տարածէ քու սովորական բարութիւնդ այս քու ծառայիդ, որ հիւանդութեամբ կը չարչարուի: Կ'աղաչենք օգտակար ըլէ այս քու հայրական խրատդ անոր, որ իր տկարութեան զգայութիւնը էվելցնէ զօրացունէ իր հաւատքը, և իր ղղջմանը դերազանց անկեղծութիւն մը շնորհէ. որ՝ եթէ քու աստուածային հաճութեամբդ անիկայ նորէն իր առջի առողջութեանը դարձունես, կարող ըլլայ մնացած կեանքը քու երկիւղովդ և քու փառքիդ համար վարելու. ապա թէ ոչ՝ քու առատաբաշխ շնորհքդ սլարդեւէ, որ քու այցելութիւնդ անանկ սիրով ընդունի, որ այս տառապեալ կեանքը վերջանալէն ետեւ քեզի հետ յաւիտենական կեանքին մէջ ընակի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան հիւանդը հետեւեալ կամ այս կերպ խրատներով կը յորդորէ.

Սիրելս՝ գիտցած եղիր որ Ամենակարողն Աստուած կենդանութեան և մահուան Տէր է, և անոնց վերաբերեալ բաներուն, այսինքն, երիտասարդութեան, զօրութեան, առողջութեան, ծերութեան, տկարութեան և հիւանդութեան: Ուստի քու հիւանդութիւնդ ինչ որ ըլլայ, հաստատ գիտ-

ցիր որ անիկայ Աստուծոյ այցելութիւնն է։ Եւ ինչ բանի համար որ այս հիւանդութիւնը քու վրադ խրկուած ըլլայ, թէ քու համբերութիւնդ փորձելու համար ուրիշներուն բարի օրինակ ըլլալու, և թէ դատաստանի օրը քու հաւատքդ գովելի և փառաւորեալ գտնուելու՝ փառքին և անվախճան երջանկութեան առաւելութեանը համար. և կամ անիկայ խրկուած ըլլայ քեզ զգաստացունելու և ուղղելու ան բաներուն մէջ՝ որ քու երկնաւոր Հօրդ աչվընեքը կը գայթակղեցունեն. աղէկ դիտցիր՝ որ եթէ քու մեղքերդ ճշմարտապէս ղղջաս, և համբերութեամբ քու հիւանդութիւնդ տանիս Աստուծոյ ողորմութեանը ապաւինելով իր սիրելի Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար, և իբր հայրական այցելութեանը համար վերմեռանդ գոհութիւններ մատուցանես դուն քեզ բոլորովին իր կամացը հնազանդեցնելով. ան ժամանակը անոր փոխարէնը քեզի կը վճարուի, և յաւիտենական կեանքին առաջնորդող շիտակ ճամբուն մէջ քեզի կ'օգնէ։

Թէ որ հիւանդը ծանր ըլլայ. ժողովրդապետը հոս կ'աւարտէ իր խրատը. ապա թէ ոչ՝ կը շարունակէ.

Ուստի Աստուծոյ խրատը հեղութեամբ ընդունէնք. վասն զի (ինչպէս որ Պօղոս առաքեալ Եբրայեցւոց ԺԲ. երորդ գլխուն մէջ կ'ըսէ) Տէրը ո՛վ որ կը սիրէ՝ անիկայ կը խրատէ, ամէն ընդունած որդին կը տանջէ։ Այն որ պատիժի մէջ համբերութիւն ը-

նէք, Աստուած իր որդիքներուն պէս ճեղի հետ կը վարուի. ինչու որ ո՞ր որդին է ան՝ որ հայրը չի պատժէ անիկայ: Այլ թէ որ առանց պատիժի մնալու ըլլաք, որուն որ ամէնքն ալ հաղորդ եղան, ան ժամանակը խորթ կ'ըլլայիք՝ ու չէ թէ հարազատ որդիներ: Ցաւ՝ թէ որ մեր մարմնաւոր հայրերէն՝ որ մեղի պատժող ունինք՝ կ'ամչնանք, ալ ո՞րչափ աւելի հոգիներուն հօրը պիտի հնազանդինք, ու ապրինք: Ինչու որ ասոնք քիչ մը ժամանակ իրենց կամքին պէս կը պատժեն. բայց անիկայ շահու համար, որ իր սրբութիւնը ընդունինք: Այս խօսքերը (ալլնիւ եղբայր) սուրբ Կոքին մէջ դրուած են, մեր մխիթարութեանը ու հրահանգութեանը համար, որ համբերութեամբ ու հնորհակալութեամբ մեր երկնաւոր Հօրը խրատը կրենք, որ ժամանակ որ թողնուաւութեան կերպով իւր ամենամեծ բարութեանը հաճելի երեւնայ մեղի այցելութիւն ընելու: Աւելի մեծ մխիթարութիւն մը չի կրնար ըլլալ քրիստոնեայ անձինքներուն, քան թէ Քրիստոսի նմանիլ համբերութեամբ ընդդիմութիւններ, նեղութիւններ և հիւանդութիւններ կրելով: Այսպէս Քրիստոս ինքը իր ուրախութեանը չի վերացաւ, հապա առաջ վիշտ կրեց, իր խաչելութենէն առաջ իր փառքին չի մտաւ: Նմանկ ալ մեր յաւիտենական ուրախութեանը հասնելուն ճշմարիտ ճամբան Քրիստոսի հետ նեղութիւն կրել է. և մեր յաւիտենական կեանքը մտնելու դուռը Քրիստոսի հետ

ուրախութեամբ մեռնիլ է. որ կարծղ ըլլանք կրկին մահուանէ յարուցիչն առնելու, և անոր հետ յաւիտենական կեանքին մէջ ապրելու: Ուստի՝ այս քու հիւանդութիւնդ համբերութեամբ տանելով՝ որ քեզի այնչափ օգտակար է, Աստուծոյ անուամբը քեզ կը յորդորեմ՝ որ միտդ բերես Քրտութեան ժամանակ Աստուծոյ ըրած քու խոստովանութիւնդ: Եւ որովհետեւ այս կեանքէն ետեւ մէկ հաւար մը կայ տալու ան արդար Դատաւորին, որ առանց աչառութեան ամէնքը պիտի դատէ. անոր համար կը խնդրեմ որ ինքզինքդ և քու վիճակդ քննես Աստուծոյ և մարդկան վերաբերեալ. որ դուն քեզ մեղադրելով և դատապարտելով քու յանցանքներուդ համար, արժանի ըլլաս Քրիստոսի սիրոյն համար մեր երկնաւոր Հօրը ձեռքէն ողորմութիւն գտնալու, ու չէ թէ ամբաստանուիս ու դատապարտուիս ան ահարկու դատաստանի օրը: Ուսուտի մեր Հաւատոյ Խոստովանութիւնը քեզի կը ղրկեմ որ դիտնաս թէ կը հաւատաս՝ թէ չէ, ինչպէս որ քրիստոնեի մը պարտքն է:

Հոս Պաշտօնեան ան Հաւատոյ Խոստովանութիւնը այս կերպով կ'ըսէ.

Կը հաւատամ դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ծնաւ

Կուսէն ծնաւ, սրոնտացի Պիղատոսի դատաւորու-
թեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մե-
ռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օ-
րը կրկին յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ա-
մենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և
անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդա-
նիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատամ դուն Սուրբ Հոգիին, ըն-
հանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հա-
ղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմնին
յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական
կեանքին:

Հիւանդը կը պատասխանէ,

Ես ամ՛ ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւա-
տամ:

Ան ժամանակը Պաշտօնեան կը քննէ թէ ան ճշմարտա-
պէս ղէջացած և ամէնուն հետ սիրալ է մի, յորդորելով որ
բոլորով սրտիւ ներէ ղինքը վշտացուցողներուն. և թէ որ
ինքը վշտացուցած է նէ մէկը, անկէ թողութիւն խնդրէ.
և ուր տեղ որ ինքը ինչոս մը կամ անիրաւութիւն մը ըրած
է, իր կարողութեանը չափ հատուցում ընէ: Եւ թէ որ իր
ունեցածը արդէն կարդի դրած չըլլայ, պէտք է անոր ղբաղել
որ իր կտակը ընէ. և իր խղճմտանքը արդարացուներու հա-
մար, և միանդամայն իր կտակակալներուն հանդարտութեանը
համար ինչ տալիք ու առնելիք ունի նէ ղբաղէ: Ինչ շատ
աղէկ կ՛ըլլայ յաճախակի ամէնուն ծանուցանել, որ մարդս
իր առողջութեան ժամանակը իր աշխարհային ստացուածքը
կարդի դրած ըլլայ:

Պաշտօնեան թէ որ յարմար դատի, այս խօսքերը Աղօթքը դեռ չկատարէ ։

Պաշտօնեան զանցառութիւն չի պիտի ընէ ջերմեռանդաբար յորդորելու, որ հիւանդները իրենց կարողութեանը չափ աղբատներուն առատապէս տան ։

Հոս տեղ հիւանդը պիտի յորդորուի իր մեղքերուն համար մանաւանդ խոստովանութիւն մը ընելու, թէ որ իր խղճմտանքը ծանր բանով մը նեղած կ'իմանայ ։ Ընդ խոստովանութենէն եաւս (թէ որ հիւանդը խոնարհութեամբ ու սրտով փափաքելու ըլլայ), այս կերպով Արձակումը կը ղրուցէ անոր ։

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ իր Եկեղեցիին իշխանութիւն թողուց անկեղծութեամբ ղղջացողներ֊ը և իրեն հաւատացող մեղաւորները արձակելու, իր անբաւ ողորմութեամբը թողութիւն շնորհէ քու ա֊մէն մեղքերուդ ։ Եւ իր ինծի տուած իշխանութեամբ֊ը՝ ես կ'արձակեմ քեղ քու ամէն մեղքերդէդ, Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անուամբը ։ Ամէն ։

Եւ յետոյ Քահանան հետեւեալ Աղաչանքը կ'ըսէ,

Աղօթինք ։

Ա՛մ ամենողորմ Աստուած, որ քու անբաւ ողորմութեամբդ ճշմարտապէս ղղջացողներուն մեղքերը անանկ կը ջնջես, որ մէյմի՝ ալ չես յիշեր ։ բայց քու ողորմութեանդ աչքը այս քու ծառայիդ վրայ, որ սրտով կը փափաքի ներում և թողութիւն դտնալու ։ Նորոգէ՛ ան ամէն բաները անոր սրտին մէջ, որ սատանայական խաբէութեամբը ու չա֊

րութեամբը, կամ իր մարմնաւոր տկարութեամբը ու ցանկութեամբը եղծուած են. պահէ և պահպանէ այս հիւանդ անդամը Եկեղեցւոյ միութեանը մէջ. նայէ իր աղջմանը, ընդունէ իր արտասուքը, մեղմացուր իր ցաւը, ինչպէս որ անոր համար քեզի հաճելի կ'ե- րեւայ: Եւ որովհետեւ ինքը միայն քու ողորմու- թեանդ յոյսովին կ'ապաւինի, անոր առջի մեղքերը մի սեպեր, հապա քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրութեամ- բը զօրացուր անիկայ. և երբոր կամք ընես անիկայ այս աշխարհէս վերցունելու, քու խաղաղութեանդ ընդունէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան այս Սաղմոսը կ'ըսէ.

Ի. քեզ Տէր յուսացայ. (Սաղ. Հ:)

Յոյսս քեզի դրի Տէր, յաւիտեան չամչնամ. քու արդարութեամբդ փրկէ ու ապրեցուր իս:

Ականջդ ինծի ծռէ, և իս փրկէ:

Ինծի ապաւէն աստուած, և իս ապրեցունելու համար ամրութեան տեղի եղիր. վասն զի իմ հաս- տատութիւնս և իմ ապաւէնս դուն ես:

Ո՛վ իմ աստուածս, իս մեղաւորին ձեռքէն ա- զատէ, անօրէնին ու անիրաւին ձեռքէն:

Ո՛վ տէր, իմ համբերութիւնս դուն ես. ով տէր իմ մանկութենէս ի վեր իմ յոյսս:

Ես արգանդէն քեզի յանձնուեցայ, իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ ապաւէնս, և իմ օգնու- թիւնս ամէն ժամանակ քենէ է: * 2 Մ 2

Ես շատերուն որպէս թէ նշաւակ մը եղայ. և ինծի օգնական ու ղօրութիւն տուողը դուն ես:

Ներանս դովութիւնով լեցուի, որ քու փառդ օրհնեմ, ամէն օր քու մեծվայելչութիւնդ:

Ծերութեան ժամանակս իս մի՛ ձգեր ինձ տէր, ղօրութիւնս պակսած ժամանակը իս մի՛ թողուր:

Թշնամիներս ինծի ըսին, և իմ անձս պաշարողները մէկ տեղ խորհուրդ ըրին և ըսին, աստուած անիկայ թողուց, հալածենք և անոր հասնինք. ինչու որ անիկայ փրկող մը չի կայ:

Մո՛վ իմ աստուածս, ինէ մի՛ հեռանար, և ինձ աստուած, ինծի օգնելու նայէ:

Ամբնան ու պակսին անոնք՝ որ իմ անձիս համար չարախօսութիւն կ՚ընէին. ամօթով ու պատկառանքով ծածկուին անոնք՝ որ ինծի համար չարութիւն կ՚ուզէին:

Ես ամէն ժամանակ պիտի յուսամ, և քու օրհնութիւններդ պիտի շատցունեմ:

Իմ բերանս քու արդարութիւններդ պիտի պատմէ, ամէն օր քու դովութիւններդ:

Ես անանկ խարդախութեան դիտութիւնը չէի դիտեր, հապա տէրովը զօրութեանը ապաւինեցայ. և ինձ տէր, միայն քու արդարութիւններդ յիշեցի:

Մո՛վ իմ աստուածս, իմ մանկութենէս ինծի սորվեցուցիր. վասն որոյ քու արդարութիւններդ պիտի պատմեմ:

Մինչև՝ հալածութեան ու ծերութեան իս մի՛

Թողուր ինձ իմ աստուածս. մինչեւ որ քու բաղձդ ամէն գալու աղին պատմուի։

Վհուկ ըլլաճ մեծամեծ զօրութիւններդ ու արդարութիւնը մինչեւ երկինքներն են. ինձ Աստուած, քեզի նման ին կայ,

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեան յաւիտենից. Ամէն։

Եւ ասիկայ ալ կ'ըսէ.

Ո՛վ փրկիչ աշխարհի, որ մեզ քու խաչովդ ու անդին Հրէիներուն աղատեցիր, փրկէ և օգնէ մեզի ինձ Տէր, որ խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի։

Ցետոյ Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Ամենակարողն Աստուած, որ ամէն իրեն ապաւինողներուն զօրաւոր աշտարակ մըն է, և որուն երկինքի ու երկրի և անոր ներքեւը եղած ամէն բաները կը հնազանդին ու կը խոնարհին, հիմայ ու միշտ քու պաշտպանութիւնդ ըլլայ. և քեզի խոստանանք ու ճանչցուինք որ ուրիշ Անուն չի կայ երկինքին ներքեւը մարդու տրուած, որով դուն կարող ըլլաս աղաղջութիւն ու փրկութիւն գտնալու, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Անունը. Ամէն։

Եւ անկէ ետեւ կ'ըսէ.

Աստուածդ անքաւ ողորմութեանը ու պաշտպանութեանը կը յանձնենք քեզ։ Աստուած օրհնէ և

պահպանէ քեզ : Իր երեսը քեզի երեւցունէ և քեզի ողորմի : Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցունէ , և քեզի խաղաղութիւն շնորհէ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Ա Գ Օ Թ Ա Ր

Մ Ա Ն Ո Ւ Կ Հ Ա Յ Ա Ն Պ Ի

Ամենակարող Աստուած և ամենողորմ Հայր , մի միայն Տէր կենդանութեան և մահուան . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , նայէ երկինքէն քու դթութեան աչքովդ այս մանկանս վրայ , որ հիւանդութեան անկողինը ինկած է . Քու փրկութիւնովդ այցելէ եղիր անոր ոմլ Տէր . ազատէ անիկայ քու պատեհ ժամանակիդ իր մարմնաւոր նեղութենէն , և քու դթութեամբդ անոր հոգին փրկէ . որ եթէ հաճելու ըլլաս անոր կեանքը հոս երկարելու , ինքը կարող ըլլայ քեզի համար ապրելու , և քու փառքիդ մէկ դործիք մը ըլլալու , հաւատարմաբար քեզի ծառայելով և բարիք ընելով իր կեանքին մէջ . ապա թէ ոչ՝ ընդունէ անիկայ քու երկնային օթեւանները մէջ , ուր որ Յիսուս Քրիստոսով Ննջողները հոգիները յաւիտենական հանգստութիւնը ու երջանկութիւնը կը վայելեն : Կը խնդրենք ասիկայ ոմլ Տէր քու բարեգթութենէդ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը , յաւիտեան . Ամէն :

Աղօթք խիստ ծանր հիւանդի.

Հայր ողորմութեան, և Աստուած ամենայն մխիթարութեան, կարօտութեան ժամանակիս մեր մի միայն օգնականը. Ես քու ծառայիդ համար քեզի օգնութեան կը դիմենք, որ հիմայ քու ձեռքիդ ներքեւը մարմնով չարաչար կը տանջուի: Կ'աղաչենք սիրէ՝ ողորմութեամբ նայիլ անոր վրայ. և որչափ որ արտաքին մարդը կ'ապականի, այնչափ իր ներքին մարդը հաստատուի քու շնորհքովդ և Սուրբ Հոգւոյն զօրութեամբը: Իր անցեալ կեանքին ամէն մեղքերուն համար ճշմարիտ ղղջումի շնորհէ, և հաստատ հաւատք՝ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ վրայ. որ իր մեղքերը քու ողորմութեամբդ ջնջուին, և իր քաւութիւնը երկինքի մէջ հաստատ կնքուի, դեռ ինքը այս աշխարհէս չելած ու անյայտ չեղած: Կ'ուտենք սիրէ Տէր՝ որ ամէն բան քեզի հնարաւոր է, և թէ որ ուզես՝ կրնաս ասիկայ բժշկել, և մեզի հետ ապրելու երկար կեանք շնորհել. բայց իր մահուանը ժամանակը մօտենալը հիմայ երեւալուն համար, կ'աղաչենք անվնաս պատրաստէ և զօրացուր անիկայ մահուան ժամուն դէմ, որ խաղաղութեամբ ու քու շնորհքովդ այս աշխարհէս ելլելէն ետեւ, իր հոգին քու յաւիտենական արքայութեանդ մէջ ընդունուի, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու մի միայն Որդւոդ արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Ցանձնարարական Աղօթից մահուան կէտին մէջ.

Ամենակարող Աստուած, որուն քով կ'ապրին բոլոր արդարներուն հոգիները իրենց երկրաւոր բանտերէն ազատելնունետեւ. Ա՛նձնապահու-թեամբ քու ձեռքդ կը յանձնենք այս մեր սիրելի եղբօրը քու ծառայիդ հոգին, որպէս թէ մէկ հա-ւատարիմ հետեւողն մը և ամենողորմ փրկիչն մը. սրտեւանդ աղաչանօք խնդրելով որ անիկայ պա-տուական ըլլայ քու առջիդ: Հրա՛ անիկայ կ'աղա-չենք ան անարատ Վառին արիւնովը, որ մեռաւ աշխարհիս մեղքերը վերցուներնու. որպէս զի ասիկայ այս ցաւալի և թշուառ աշխարհիս մէջ ո՛և իցէ մար-մնական ցանկութիւններով, կամ սատանայական խաբէութիւններով ունեցած աղտեղութիւններէն մաքրուած ու սրբուած, անարատ և ամբիծ քեզի ներկայանայ: Եւ մեզի ինացողներուս սորվեցո՛ւր որ այս կամ ուրիշ ամէն օրուան մահկանացու կեանքիս տեսարաններէն տեսնանք մեր վիճակին ինչպէս տը-կար ու անհաստատ ըլլալը. և քանի որ հոս ենք՝ ա-նանկ մեր կեանքին օրերը համրենք, որ միշտ սրտի մտօք մտելնիս ան սուրբ ու երկնային իմաստու-թեանը տանք, որ վերջը մեզ յաւիտենական կեան-քին առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու միածին Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Աղօթք մտքով կամ խղճմտանքով ներկաց անձերուն համար.

Ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր, Հայր ողորմութեան,

և Աստուած ամենայն մխիթարութեան՝ կ՚աղաչենք նայիլ քու ողորմութեամբդ ու դթութեամբդ այս քու տառապեալ ծառայիդ վրայ. դուն անոր դէմ դառն բաները կը դրկես. անոր առջի անօրէնութիւնները իրեն կ՚իմացունես. քու բարկութիւնդ անոր վրայ կը ծանրանայ. և իր հոգին նեղութիւններով լեցուն է. բայց ո՛վ ամենողորմ Տէր, դուն՝ որ քու սուրբ Պատգամներդ մեր դիտութեանը համար դրեցիր, որ մենք համբերութիւնով ու սուրբ Գիրքերուն մխիթարութեամբը յոյս ունենանք. ընորհէ անոր մէկ արդար ճանաչողութիւն մը որ ինքզինքը և քու սպառնալիքներդ ու խոստումներդ աղէկ քննէ. որ ո՛չ քու վրայ ունեցած յոյսը կտրէ, և ո՛չ անիկայ քենէ ի զատ ուրիշ բանի վրայ դնէ: Օգնացուր անիկայ իր ամէն ւյուրձութիւններուն դէմ, և բոլոր անոր տկարութիւնները առողջացուր: Ցանկալի եղեռդը մի ւյշերը, և պրկլալեցող պատրոյկը մի մարեր: Համբերութիւնով քու բազմադութ ողորմութիւններդ մի խափաներ. հապա ուրախութիւն ու ցնծութիւն լսել տուր, որ քու ջախջախած ոսկորներդ ցնծան: Ազատէ անիկայ թշնամիին երկիւղէն, և քու երեսիդ լոյսը անոր վրայ փայլեցուր, և անոր խաղաղութիւն շնորհէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ իր արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն.

ԿԱՆՈՆ
ԸՍԵՆԱՍՈՒՐՑ ՀԱՎԱՏՔԻ ԿԱՆՈՆ
ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՀԻՒԱՆԴԻ ՄԱՑԱԿԱՐԱՐԵԼՈՒ

Բոլոր մահկանացու մարդիկները բաղմատեսակ վտանգներու, փորձութիւններու եւ հիւանդութիւններու տակ ըլլալնուն, և այս կեանքին ելլելնուն ժամանակը անգամ անստոյգ ըլլալուն, և ամէնքը միշտ մահուան պատրաստ գտնուելու համար, երբոր Ամենակարողն Աստուած կը բարեհաճի զանոնք կանչելու, ծողովրդապետները պէտք է որ երբեմն երբեմն (և մանաւանդ ժանտախտի կամ ուրիշ ժահահոտ հիւանդութեան ժամանակ) փութով յորդորեն, որ ժողովուրդը յաճախակի ընդունի մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի ամենասուրբ Մարմնոյ և Արեան Հաղորդութեան խորհուրդը, երբոր Եկեղեցւոյ մէջ հրապարակաւ կը մատուցուի. որպէս զի այսպէս ընելով յանկարծ այցելութեան ժամանակ առաւել քիչ պատճառ ունենան անհանգիստ ըլլալու անոր կարօտութեանը համար։ Բայց թէ որ հիւանդը Եկեղեցի երթալու կարող չըլլայ, և փափաքի տունը Հաղորդութեան Խորհուրդը ընդունիլ, ան ժամանակը պէտք է որ առաջուց ծողովրդապետին լմնցունէ, և իրեն հետ հաղորդուողը ուրիշ քանի հոգի ըլլալը ալ, (որ իրեք կամ գոնէ երկու հոգի պիտի ըլլան). և հիւանդին տունը վայելուչ տեղ մը բոլոր հարկաւոր եղածներովը պատրաստուած ըլլայ, որ ծողովրդապետը կարող ըլլայ յարգութեամբ մատակարարելու. ինքը հոս ամենասուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդը կը կատարէ հետեւեալ Մաղթանքը, Ընթերցուածը և Աւետարանը սկսելով։

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք ·

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, Ստեղծող ազգի մարդկան, որ սիրածդ կը խրատես և ընդունածդ կը տանջես. Կ'աղաչենք ողորմիդ այս քու ծառայիդ, որ քու ձեռքովդ կը խրատուի. և շնորհէ որ իր հիւանդութիւնը համբերութեամբ տանի, և իր մարմնաւոր առողջութիւնը վերստին ընտանայ (թէ որ քեզի հաճելի երեւնայ). և երբոր հոգին մարմնոյ կապերէն արձկուի, անիկայ անարատ քեզի ներկայանայ, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի. Եբր. ժբ. 5, 6.

Ո՛րդեակս՝ տէրոջը խրատներէն մի թուլնար, և անկէ յանդիմանուելով սիրտդ չի կոտրի: Ինչու որ Տէրը ան որ կը սիրէ՝ կը խրատէ, ամէն որդի կը տանջէ՝ որ ինքը կ'ընդունի:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ե. 24.

Ա՛մէն ամէն ձեզի կ'ըսեմ ձեզի. Թէ՝ ան որ իմ խօսքս կը լսէ, և կը հաւատայ անոր որ իս խրկեց, յաւիտենական կեանքը կ'ընդունի, ու չի դատապարտուիր. Հապա մահէն կեանքը անցաւ:

Որոնցմէ ետեւ Քահանան Հաղորդութեան նախակարգեալ կանոնը կը շարունակէ, որ այսպէս կ'ըսկսի (Դուք որ ճշմարտապէս և բոլորով սրտիւ ձեր անօրէնութիւններէն զղջացած էք և այլն:)

Ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը, Քահանան առաջ ինքը կը հաղորդուի, ու յետոյ հիւանդին հետ հաղորդուելու անձինքները կը հաղորդէ, և ամենէն ետքը հիւանդը։

Թէ որ մէկը խիստ ծանր հիւանդութեան պատճառաւ, կամ Ծողովրդապետին ժամանակաւ չխնացունելով, կամ իրեն հետ ուրիշ հաղորդուողներ չի գտնուելուն, և կամ ուրիշ ո՛և իցէ արդելքով մը կարող չըլլայ Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան խորհուրդը ընդունելու, Ծողովրդապետը հիւանդին պիտի խնացունէ, որ եթէ ինքը ճշմարտապէս իր մեղքերէն կը զղջայ, և հաստատ կը հաւատայ որ Յիսուս Քրիստոս իրեն համար խաչին վրայ մեռաւ, և իր փրկութեանը համար արիւն թափեց, չերմեռանդաբար միտքը բերելով իր անկէ ընդունած բարութիւնները, և անոնց համար սրտի մեծ գոհութիւններ մատուցանելով. ինքը կերած ու խմած կ'ըլլայ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Մարմինը և Արիւնը իր հոգւոյն օգտին համար, թէև նոյն խորհուրդը բերնով չընդունի.

Քահանան հիւանդի այցելութեան և միանդամայն Հաղորդութեան կանոնը կատարելու ժամանակը երկար չըլլալուս համար, կը թողու հիւանդի Ա.յցելութեան կանոնին Սաղմոսը (Ի քեզ Տէր յուսացայ), և անմիջապէս կ'ըսկսի Հաղորդութեան Մատակարարութիւնը։

Թէ որ հիւանդը մեծ փափաքով ուզելու ըլլայ Հաղորդուիլ, և մահտարաժամի, ժահահոտ քրտինքներու, կամ ուրիշ տարափոխիկ հիւանդութեան ժամանակ երբոր մերձաւորներէն կամ ուրիշ հաւատացեալներէն նոյն գարշահոտ հիւանդութեան երկիւղովը չեն ուզեր մէկ տեղ հաղորդուիլ, ան ժամանակը Պաշտօնեան միայն հաղորդուի, հիւանդին Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը։

ԿԱՆՈՆ

ԹՈՂՄԱՆ

Պէտք է դիտնալ որ հետեւեալ պաշտօնը չի կատարուիր առանց Մկրտութեան, կամ բանադրեալ, և կամ անձնասպանութեամբ մեռած անձինքներուն համար։

Քահանաները և Դպիրները դերեզմանատունը առջին ննջեցեալը դիմաւորելով, և անոր առջեւէն կամ եկեղեցի կամ դերեզմանը երթալով կ'ըսեն կամ կ'երգեն.

Ես եմ յարութիւն և կեանք, կ'ըսէ տէրը, ան որ ինծի կը հաւատայ՝ թէև մեռնելու ալ ըլլայ՝ կ'ապրի. և ամէն ոք որ կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւատայ, յաւիտեան չի պիտի մեռնի. (Յովհ. ժա. 25, 26։)

Ես գիտեմ որ իմ փրկիչս կենդանի է, որ ինքը վերջին օրը երկրին վրայ պիտի կայնի։ Եւ իմ մորթս իմ մարմինիս հետ ապականուելէն ետեւ, իմ մարմինովս զատուած պիտի տեսնեմ, որն որ ես ինքս պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի տեսնան, ու չէ թէ ուրիշը. (Յոբ. ԺԹ. 25, 26, 27։)

Ա յս աշխարհս բան մը չի ըներնք, և յայտնի է որ բան մըն ալ չենք կրնար տանիլ։ Տէրը տուաւ, և տէրը առաւ. օրհնեա՛լ ըլլայ տէրոջը անունը. (Ա. Տիմ. գ. 7։ Յոբ. ա. 21։)

Նկեղեցի մտնալէն ետեւ այս հետեւեալ Սաղմոսներուն մէկը կամ երկուքն ալ կը կարդացուի.

Ընծայի թէ պահեցից. (Սաղ. ԼԸ։)

Ընծի թէ՝ իմ ճամբաներս պահեմ. որ լեզուովս մեղք չի գործեմ։

Պահապան դրի իմ բերնիս, մեղաւորին իմ առջիս հակառակած ժամանակը։

Խուլ եղայ ու խոնարհեցայ. աղէկութենէ լռեցի, և իմ ցաւերս իմ մէջս նորոգեցան։

Իմ սիրտս ներսիդիս բորբոքեցաւ, և իմ խորհուրդներուս մէջ կրակ վառեցաւ։

Իմ լեզուովս խօսեցայ և ըսի, ուռ տէր, ցըցուր ինծի իմ վերջս, և իմ օրերուս թիւին որչափ ըլլալը՝ որ գիտնամ թէ որչափ բան պակսած է ինէ։

Ընձա իմ օրերս չափով դրիր, և իմ զօրութեանս կարողութիւնը իբր թէ ոչինչ է քու առջիդ. սակայն ամէն մնեղէն մարդ ոչինչ է։

Երաւցունէ մարդը պատկերի մը պէս կը պըտըտի, բայց պարապ տեղը անհանդիստ կ'ըլլայ. կը դանձէ և ուռ պիտի ժողուէ՝ չի գիտեր։

Եայց արդ՝ ընձ է իմ համբերութիւնս, չէ թէ դուն ուռ տէր. կամ իմ զօրութեանս կարողութիւնը, որ քինէ է։

Իմ ամէն անօրէնութիւններէս ես փրկեցիր. անզգամներուն նախատինքը ըրիր ես։

Խուլ եղայ, ու բերանս չի բացի, ինչու որ դուն ըրիր։

Ա՛ստուածդ ինձ իմ տանջանքներս, ինչու որ քու ձեռքիդ զօրութենէն ես տկարացայ:

Այդքին համար յանդիմանելով մարդը խրատեցիր, ոստայնի պէս անոր անձը մաշեցուցիր. սակայն ամէն մարդ փուճ է:

Ո՛վ տէր, լսէ իմ աղօթքիս, ականջ դիր իմ խնդրուածքներուս. արցունքներուս մի լռեր:

Քու առջիդ պանդուխտ եմ ես, հիւր մը և անցաւոր մը իմ ամէն նախնիքներուս պէս:

Ծառ տուր ինծի որ հանգստանամ դեռ չի գացած, ինչու որ մեկմ՝ալ չի պիտի գտնուիմ:

Վառք Աօր, և Որդւոյ, և Աուրբ Հոգւոյն Աըբոյ.

Որպէս էր՝ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Տէր ապաւէն. (Այլ. ձեւ:)

Ո՛վ տէր, դուն մեր ապաւէնը եղար ազգէ մինչեւ ազգ. լեռները չի հաստատուած, երկիրը ու բոլոր աշխարհը չստեղծուած, յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դուն ես աստուած:

Ա՛արդը թշուառութեան կը դարձունես, և կ՛ըսես՝ ինծի դարձէք մարդկանց զաւկըներ:

Աղաղ տարին տէրոջը աչքին առջին երեկուան անցնող օրին պէս է, գիշերուան մէկ պահուն պէս. և անոնց տարիները անարգութիւնով պիտի լլլան:

Առտուանց կանանչ խոտին պէս պիտի բուսնին. առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի ղուարթ-

անան ու ծաղկին· իրիկուան դէմ պիտի թողուին, չորնան ու խնան:

Վրայ բարկութենէդ պակսեցանք, և քու սըրտմըտութենէդ խաւվնցանք:

Ան՝ր անորէնութիւնները քու առջիդ դրիր, և մեր կեանքը քու երեսիդ լոյսին:

Ան՝ր ամէն օրերը պակսեցան, և քու բարկութենէդ խաւվեցանք:

Ան՝ր տարիներուն ժամանակը սարդի նման անդադար է, ու անոնց մէջ մեր տարիներուն թիւը եօթանասուն տարի է· թէ որ քիչ մըն ալ էվելի ըլլայ՝ ութսուն տարի· անկէ ինչ որ աւելի ըլլայ ցաւօք ու հեծութեամբ է:

Ան՝ր վրայ հեղութիւն եկաւ ու խրատուեցանք· արդ՝ ով կրնայ քու բարկութենանդ զօրութիւնը գիտնալ· կամ քու երկիւղէդ քու սրտմտութիւնդ համրել:

Աչսպէս քու աջ ձեռքդ ինծի ցըցուր, և խոնարհ սրտով եղողներուն քու իմաստութիւնդ:

Դարձիր ով տէր, մինչեւ ե՞րբ· քու ծառաներուդ մխիթարուէ:

Առաւանց քու ողորմութիւնովդ լեցուեցանք· ցնծացինք և ուրախ եղանք մեր կեանքին ամէն օրերուն մէջ:

Ուրախ եղանք ան օրերուն տեղը՝ որ մեզ խոնարհեցուցին, և ան տարիներուն տեղը՝ որ չարչարանք տեսանք:

Ո՛վ տէր, քու ծառաներուդ նայէ, և քու ձեռքիդ գործքերուն, և անոնց որդիքներուն առաջնորդէ. և մեր տէր աստուծոյ լոյսը մեր վրայ ըլլայ:

Ո՛վ տէր, մեր ձեռքին գործքերը մեզի ուղիղ ըրէ. մեր ձեռքին գործքերը մեզի յաջողէ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցեսոյ կը կարդացուի Պօղոս Առաքեալին Կորնթացւոց գրած առաջին թուղթէն առնուած Ընթերցուածը.

Գլուխ. ԺԵ. 20.

Արդ՝ Քրիստոս հիմայ մեռելներէն յարուցեալ եղաւ առաջին պտուղը: Ինչու որ մարդով եղաւ մահը, ու մարդով ալ մեռելներուն յարութիւնը: Ինչպէս որ ադամով ամէնքը կը մեռնին, անանկ ալ քրիստոսով ամէնքը կենդանի պիտի ըլլան: Ամէն մէկը իր կարգովը. առաջ՝ քրիստոս, ու ետքը՝ քրիստոսիններըը անոր գալունատենը: Եւ անկէ ետեւ վախճանը. երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ աստուծոյ և Հօրը ձեռքը. որ ժամանակ որ պիտի խափանէ բոլոր իշխանութիւնները, և բոլոր պետութիւնը ու զօրութիւնը: Ան պէտք է թագաւորութիւն ընէ, մինչեւ որ բոլոր թշնամիները իր ոտքերուն տակը դնէ: Վերջին թշնամին՝ որ պիտի խափանի, մահն է. և ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուց: Ասց

երբոր կ'ըսէ, թէ՝ ամէն բան անոր հնազանդած է, յայտնի է թէ բաց ՚ի անկէց՝ որ ամէնը անոր հնազանդեցուց: Այլ երբոր ամէնը անոր հնազանդ ըլլայ, ան ժամանակը ինքը որդին ալ կը հնազանդի անոր՝ որ ամէնը իրեն հնազանդեցուց. որ աստուած ըլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ: Ապա թէ չէ՝ ինչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մեռելներուն համար կը մկրտուին, թէ որ իրաւցունէ մեռելները յարութիւն չեն առներ. ուրեմն ինչո՞ւ անոնց համար կը մկրտուին: Ինչո՞ւ համար մենք ալ ամէն ժամանակ նեղութիւն կը քաշենք. և ամէն իժիր կը մեռնինք. երդում կ'ընեմ եղբայրներ՝ ձեր պարծանքովը որ ես ունիմ մեր տէր յիսուս քրիստոսով: Ով որ մարդու համար եփեսոսի մէջ գազաններու կռիւի մէջ ըլլայի, ինչ օգուտ էր ինծի, թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն. ուտենք խըմենք, ինչու որ վաղը կը մեռնինք: Մի՛ խաբուիք. գէշ խօսքերը քաղցր բարքերը կ'ապականեն: Արթնցէք արդարութիւնով, ու մեղք մի գործէք. ինչու որ ոմանք աստուծոյ գիտութիւնը չունին. ձեզ ամչցունելու համար կ'ըսեմ: Այլ մէկը ըսելու ըլլայ, թէ՝ մեռելները ինչպես յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ինչ մարմինով կուգան: Անմիտ՝ դուն որ անիկայ կը ցանես, չի կենդանանար՝ թէ որ չի մեռնի: Եւ ան որ կը ցանես, չէ թէ ան մարմինը որ պիտի ծնանի՝ կը ցանես, հապա մերկ հատ մը, թէ ցորեն ըլլայ, և թէ ուրիշ սերմերու: Եւ աստուած անոր մարմին կու-

տայ՝ ինչպես որ կ'ուզէ, ու ամէն մէկ սերմերուն իր մարմինը։ Ամէն մարմին մէկ մարմին չէ. հապա՝ մարդուն մարմինը ուրիշ է, ու անասուններուն մարմինը՝ ուրիշ, ու թռչուններուն մարմինը՝ ուրիշ, ու ձուկերուն մարմինը՝ ուրիշ։ Երկնաւոր մարմիններ ալ, երկրաւոր մարմիններ ալ. բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, ու երկրաւորներուն փառքը՝ ուրիշ։ Արեւին փառքը ուրիշ է, ու լուսինին փառքը՝ ուրիշ, աստղերուն փառքը՝ ուրիշ, ու աստղ մը աստղէ էվել է փառքով։ Ինանկ ալ մեռելներուն յարութիւնը. ապականութիւնով կը ցանուի, ու առանց ապականութեան յարութիւն կ'առնէ. Անարգութիւնով կը ցանուի, ու փառքով յարութիւն կ'առնէ. տկարութիւնով կը ցանուի, ու զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ. Հոգեւոր մարմին կը ցանուի, ու հոգի ունեցող մարմին յարութիւն կ'առնէ. թէ որ հոգի ունեցող մարմին կայ նէ՝ հոգեւոր ալ կայ։ Ինանկ ալ գրուած է, առջի մարդը ադամ կենդանի շունչ եղաւ, երկրորդ ադամը կենդանի ընող հոգի։ Բայց չէ թէ առաջ հոգեւորը, հապա շնչաւորը, ու ետքը հոգեւորը։ Առջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն. բայց երկրորդ մարդը՝ տէր է, երկինքէն։ Ինչպես որ ան հողեղէնը, անանկ ալ մենք հողեղէններս. և ինչպես ան երկնաւորը, անանկ ալ երկնաւորները։ Եւ ինչպես որ հողեղէնին պատկերը հագանք, երկնաւորին պատկերն ալ պիտի հագնինք։ Այսայն թէ առ կ'ըսեմ ՚ղբայրներ՝ որ մարմին ու արիւն աստուա-

ծոյ արքայութիւնը չէն կրնար ժառանգել. ոչ ալ ապականութիւնը անապականութիւնը կը ժառանգէ: Աստի խորհուրդ մը ըսեմ ձեզի. ամէնքս պիտի ննջենք, բայց ամէնքս չի պիտի նորոգուինք. յանկարծակի աչք դոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին ժամանակը. վասն զի փողը կը հնչուի, ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան, և մենք կը նորոգուինք: Որովհետեւ պետք է որ աս ապականութիւնս անապականութիւն հագնի, ու աս մահկանացուս անմահութիւն հագնի: Բայց երբոր այս մահկանացուս անմահութիւն հագնի, ու այս ապականութիւնս անապականութիւն, ան ժամանակը կը կատարուի ան բանը որ գրուած է, թէ՝ մահը յաղթութիւնով կլլուեցաւ: Ո՛վ մահ ո՞ւր է քու յաղթութիւնդ. ո՛վ գերեզման ո՞ւր է քու կռճելդ: Մահին կռճելը՝ մեղքն է, ու մեղքին զօրութիւնը՝ օրէնքը: Բայց գոհութիւն աստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն տուաւ, մեր տէր Յիսուս քրիստոսի ձեռքովը: Աստի իմ սիրելի եղբայրներս, հաստատ եղէք, անշարժ կեցէք, ամէն ժամանակ տէրոջը գործքերուն մէջ յառաջացէք. գիտնաք որ ձեր աշխատանքնիդը տէրոջը առջին պարապ չէ:

Երբոր գերեզմանը կը հանէին, մարմինը հողը դրուելու պատրաստութիւննիդը ըլլալու ժամանակը, Քահանան կ'ըսէ. կամ Քահանան ու Դպիրներդը կ'երգեն.

Մարդը՝ որ կնիկէ կը ծնանի, շատ կարճ կեանք

ունի ապրելու, ու թշուառութիւնով լեցուն է: Օ՜ա-
ղնիկի մը պէս կ'ելլէ ու կը կտրուի. ստուերի մը պէս
կը փախչի, ու բնաւ հաստատութիւն չունի. (Յոբ.
ԺԴ. 1, 2:)

Կեանքի մէջ մահուան դառնը մէկն ենք. ճարկէ օգնութիւն խնդրենք, չէ թէ քենէ ոմէ տէր, որ արդարապէս մեր մեղքերուն համար լարկացած ես:

Սակայն ոմէ Տէր՝ Աստուած սրբութեան, ոմէ ա-
մենակարող Տէր, ոմէ ամենօրհնեալ և ողորմած Փրկիչ, մի մատներ մեզ յաւիտենական մահուան դառն պատժոյն:

Դուն գիտես ոմէ Տէր՝ մեր սրտին գաղտնիքնե-
րը. քու գթութեան ականջներդ մի դոցեր մեր ա-
ղաչանքներուն. հապա փրկէ մեզ ոմէ ամենասուրբ Տէր, ոմէ ամենազօր Աստուած, ոմէ ամենասուրբ և ողորմած Փրկիչ, դուն ոմէ ամենընտիր Դատաւոր յաւիտենական, մի թողուր մեզ վերջին ժամուն, որ չըլլայ թէ մահուան ցաւերուն համար քենէ զա-
տուինք:

Մեռելին վրայ հողը տուած ժամանակնին Քահանան կ'ըսէ.

Որովհետեւ Ամենակարողն Աստուած հաճեցաւ
իւր անբաւ ողորմութեամբը այս մեր մեռեալ ա՛լնիւ եղբօրը հոգին իր քովը առնելու. ուստի հիմայ իր մարմինը հողին կը յանձնենք. հողը հողին, մոխիրը մոխիրին, փոշին փոշիին. յաւիտենական

կենաց յարուԹեանը Հաստատ և աներկբայ յոյսովը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. որ մեր խոնարհ մարմինը պիտի նորոգէ, իւր փառաւոր մարմնոյն կերպարանակից ըլլալու, ան զօրուԹիւնովը՝ որով ամէն բան իրեն հնազանդեցունելու կարող է:

Ցետոյ կ'ըսուի կամ կ'երգուի.

Երկինքէն ձայն մը լսեցի որ ինծի կ'ըսէր. գրէ, երանի՛կ ան մեռելներուն՝ որ շուտ մը Հիմայ տէրոջմով ննջեցին. Հոգին ասիկայ կ'ըսէ, ինչու որ իրենց աշխատուԹենէն Հանգչեցան. (Յայտ. ԺԴ. 13:)

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Տէր, ողորմէ մեզի.
Քրիստոս, ողորմէ մեզի.
Տէր, ողորմէ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու ԹագաւորուԹիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձուԹեան մի տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ա՛մէն:

Քահանան.

Ամենակարող Աստուած, որ քու քովդ կ'ապրին Տէրոջմով այս աշխարհէս ելլողներուն Հոգիները.

և որ քու քովդ ան հաւատացեալներուն հոգիները մարմինին ծանրութենէն ազատելնունետև ցընծութեան և ուրախութեան մէջ են. ՚ի վերուանդ դոհութիւններ կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար այս մեր եղբայրը այս մեղանչական աշխարհիս թըշուառութիւններեն խալըսելու. նաև կ՚աղաչենք քեզի որ քու բարեգթութեամբդ հաճիս քիչ ժամանակէն քու ընտրեալներուդ թիւը լման ընելու, և քու թագաւորութիւնդ շուտով հասցունելու. որ մենք ալ քու սուրբ անուանդ ուղիղ հաւատքովը այս աշխարհս ելլողներուն հետ մէկ տեղ հոգւոյ և մարմնոյ կատարեալ վախճանը ու երջանկութիւնը վայելինք, քու յաւիտենական և անվախճան փառքիդ մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ յարութիւն է և կեանք. որուն ուղղ որ հաւատալու ըլլայ, թէև մեռնի՝ կ՚ապրի. և ուղղ որ կենդանի է՝ և անոր կը հաւատայ՝ յաւիտեան չէ պիտի մեռնի. որ ինքը նաև իր սուրբ Պօղոս առաքեալին ձեռքովը սորվեցուց մեզի, որ իրմով ննջողներուն համար չի տրտմինք, ուրիշ յոյս չունեցողներուն պէս. խոնարհեալ կ՚աղաչենք քեզի ուղղ Հայր, վերցուր մեզ մեղաց մահուանէ արդարութեան կեանքին. որպէս զի երբոր այս կեանքէն հրաժարինք, իրմով հանգստութիւն գտնանք. ինչ-

պէս որ հիմայ կը յուսանք այս մեր եղբայրը կը գըտ-
նայ. և որ վերջին յարութեան օրը քեզի հաճելի
երեւնանք, ու ան օրհնութիւնը ընդունինք, որ քու
սիրելի Որդիդ պիտի տայ քեզ սիրողներուն և քենէ
վախցողներուն՝ ըսելով. Եկէք իմ օրհնած
զաւկընները, աշխարհիս սկիզբէն ձեզի համար պատ-
րաստուած արքայութիւնը ժառանգեցէք. Հ՚նոր-
հէ ասիկայ կ՚աղաչենք ով ամենողորմ Հայր, մեր
Միջնորդ և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը.
Ը՛ն.

Ա՛ր տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, Աստու-
ծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ
ամենուս հետ ըլլայ. Ը՛ն: (Ն. Կոչն. ժգ. 13:)

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

ՑԵՏ ՈՐԴԵՕՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԱՆՑ

*Կնիկ մը իր տղաքերքի սովորական օրերը անցընելէն
ետեւ, պէտք է որ պարկեշտ կերպով հագուած եկեղեցի
երթայ, և հոն յարմար տեղ մը ծնրադրած ուր որ սովրած
է կամ Թեմակալ Եպիսկոպոսը կ՚որոշէ, Քահանան կ՚ըսէ
անոր.*

Որովհետեւ Ամենակարողն Աստուած իւր ան-
բաւ բարեգթութեամբը քեզի մէկ անվտանգ ազա-
տութիւն մը շնորհեց, և տղաքերքի ան մեծ վտան-
գէն քեզ ազատեց. ուստի գուն պարտիս ջերմեռանդ
գոհութիւններ մատուցանել Աստուծոյ և ըսել.

Ցետոյ Քահանան ՃԾԴ երորդ Սաղմոսը կ՚ըսէ.

Սիրեցի, զի լուիցէ տէր.

Տէրը սիրեցի, ինչու որ իմ աղօթքիս ձայնին պիտի լսէ. ինչու որ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց, ու ես իմ օրերուս մէջ անոր կանչեցի:

Մահուան ցաւերը իս պատեցին, ու դերեզմանին վիշտերը իս գտան:

Նեղութիւն ու անձկութիւն գտայ, ու տէրոջը անունը կանչեցի:

Ով տէր, ազատէ իմ անձս. մեր տէր աստուածը ողորմած ու արդար է. տէրը կ՚ողորմի ու տղաքը կը պահէ:

Ես խոնարհեցայ ու տէրը իս ապրեցուց. դարձիր իմ անձս՝ քու հանգստութեանդ դարձիր, ինչու որ տէրը քեզի օգնեց:

Իմ անձս մեռնելէն փրկեց, իմ աչքերս արցունքէն, ու իմ ոտքերս խրնալէն:

Հաւատացի՝ ինչ որ խօսեցայ, ու շատ խոնարհ եղայ:

Իմ զարմանքիս մէջը ըսի թէ՝ ամէն մարդ սուտ է:

Ինչ հատուցում պիտի ընեմ տէրոջը ամէն անոր ինծի տուածներուն փոխարէն:

Փրկութեան բաժակը պիտի ընդունիմ, ու տէրոջը անունը պիտի կանչեմ:

Իմ աղօթքս տէրոջը պիտի մատուցանեմ, անոր բոլոր ժողովուրդին առջին:

Տէրոջը առջին իր սուրբերուն մահը պատուա-
կան է · ով տէր, ես քու ծառադ եմ, քու աղախնիդ
ծառան ու որդին :

Իմ կապերս կտրեցիր, քեզի օրհնութեան պա-
տարագ պիտի մատուցանեմ, և տէրոջը անունը
պիտի կանչեմ :

Տէրոջը պիտի մատուցանեմ իմ աղօթքս ամէն
իր ժողովուրդին առջին, տէրոջը տանը սրահներուն
մէջ, և քու մէջդ ով երուսաղէմ :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ ·

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւի-
տեանս յաւիտենից · Ամէն :

Կամ ՃԻԶ երրորդ Սաղմոսը ·

Եթէ ոչ տէր շինէ ·

Ով որ տէրը տունը չի շինէ, պարապ տեղը կ'աշ-
խատին անոր շինողները :

Ով որ տէրը քաղաքը չի պահպանէ, պարապ
տեղը արթուն կը մնան անոր պահապանները :

Ընչինչ բան է ձեզի կանուխ ելլելը · Հապա չի քը-
նացած ելլիք՝ որ ցաւերուս Հաց չուտէք :

Ինչու որ տէրը իր սիրելիներուն քուն կուտայ ·
Մարդուն ժառանգութիւնը որդիքներն են · իր վարձ-
քը որովայնին պտուղն է :

Ինչպէս որ զօրաւորին ձեռքի նետերը · անանկ
են երիտասարդները :

Երանի՛ անոր՝ որ իր ցանկութիւնը անոնցմէ լե-

ցուց. և չի պիտի՝ամբչնան երբոր իրենց թշնամիներ-
րուն հետ դառնը մէջ խօսելու ըլլան:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս եր՝ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւի-
տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան կ՝ըսէ,

Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ՛ մեզի.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի.
Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը
ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու-
թեան մի՛ տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Պաշտօնեային. Վրկէ՛ ո՛վ Տէր այս կինը քու աղա-
խինդ.

Պատասխանի. Որ քեզի կ՝ապաւինի:

Պաշ. Ո՛վ Տէր, անոր զօրաւոր աշտարակ մը
եղիր.

Պատ. Ի՛ր թշնամիին դիմացը:

Պաշ. Ո՛վ Տէր լսէ՛ մեր աղօթքին.

Պատ. Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի
հասնի:

Պաշտօնեան ,

Աղօթենք ·

Ըմենակարող Աստուած , ջերմեռանդ գոհութիւններ կը մատուցանենք որ այս կինը քու աղախիդ տղաբերքի ան մեծ ցաւէն ու վտանգէն աղատեցիր · Կ'աղաչենք շնորհէ ո՛վ ամենողորմ Հայր , որ ինքը քու օգնականութեամբդ հաւատարմութեամբ ապրի այս կեանքին մէջ , և քու կամքիդ համեմատ կեանք վարէ · և հանդերձեալին մէջ քու յաւիտենական փառքիդ մասնակից ըլլայ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը · Ամէն :

Գոհութիւն մատուցանող կինը Եկեղեցի գալու ժամանակը պարտի սովորական նուէրները հատուցանել · և թէ որ Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարուելու ըլլայ , պէտք է որ ինքն ալ հաղորդուի :

ԸՍՏՈՒՆՁՈՒՑ ՐԸՐԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԵՒ ԴԱՏԱՍՏԱՆԻՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԸ ԿԱՄ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂԱՒՈՐԱՑ ԴԷՄ

Քանի մը Աղօթքներով , որ Մեծ Պահոց առաջին օրը և ուրիշ ժամանակ ալ կը գործածուի , ինչպէս որ Թեմական Եպիսկոպոսը կ'որոշէ :

Առտուան Աղօթքէն ետեւ երբոր Լսթանի Մաղթանքը սովորական կերպով կ'աւարտի , Քահանան Ամբիոնէն կամ Առտուան Աղօթքի կարդացուած տեղէն կ'ըսէ ·

Ե՛ղբայրներ՝ նախկին Եկեղեցւոյ մէջ մեկ բա-

բնպաշտ սովորութիւն մը կար, որ Մեծ Պահոց սկիզբին հրապարակական մեղաւորները համարձակ ապաշխարութեան կը բերուէին, և այս աշխարհիս մէջ կը պատժուէին, որ անոնց հոգիները վրկուին Տէրոջը օրը. և որ ուրիշները անոնցմէ օրինակ առնելով՝ չարագործութիւն ընելէն էվէլօք վախնան:

Ասոր տեղը, (մինչեւ որ նոյն խիստ վարուքերը սովորութիւնը կրկին հաստատուի) պատշաճ կը համարուի որ հիմայ այս ժամանակ (ձեր ամէնուդ առջին) անցեղջ մեղաւորներուն դէմ Աստուծոյ անէծքին ընդհանուր վճիռները կարդացուի, Երկրորդ Օրինացին քսանըեօթներորդ գլխէն, և Սուրբ Պօղոս ուրիշ այլևայլ տեղերէն առնելով, որ դուք ալ ամէն մէկ վճռոյն պիտի պատասխանէք. Ամէն: Այս խորհուրդովը որ դուք Աստուծոյ մեղաւորներուն դէմ ունեցած բարկութիւնը ճանչնալով, ճշմարիտ և հաստատ ապաշխարութեան մեծ ջանք ունենաք. և այս վտանգաւոր օրերուն մէջ աւելի զգուշութեամբ ապրիք, հեռանալով այն մոլութիւններէն՝ որոնց համար Աստուծոյ անէծքին արժանաւորութիւնը դուք ձեր բերնովը կը խոստովանիք:

Ննջեցեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ երկրպագութիւն ընելու համար փորուած կամ թափուած արձան կը շինէ. (Երկրորդ Օրինաց. իե. 15:)

Եւ բոլոր ժողովուրդը կը պատասխանէ ու կ'ըսէ.

Ամէն:

Պաշտօնեաներ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր Հայրը կամ իր մայրը կ՚անարգէ. (Ա. Օրէ. իե. 16։

Պատառնանի. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ օտարականին, որբին ու այրիին իրաւունքը կը խոտորէ. (Ա. Օրէ. իե. 17։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր ընկերին սահմանը կը փոխէ. (Ա. Օրէ. իե. 18։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ կոյրը իր ճամբէն կը մոլորցունէ. (Ա. Օրէ. իե. 19։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան որ իր ընկերը նեղութեամբ կ՚ըսպաննէ. (Ա. Օրէ. ԺԷ. 24։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ է ան՝ որ շնութիւն կը գործէ իր ընկերին կնկանը հետ. (Ղեւ. ի. 10։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ է ան՝ որ կաշառք կ՚առնէ անմեղը սպաննելու. (Ա. Օրէ. իե. 25։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ է ան՝ որ մարդուն կը յուսայ, և մարմնովը անոր բազուկին կ՚ապաւինի, և իր սրտովը տէրոջմէն կը հեռանայ. (Երե. ԺԷ. 5։)

Պատ. Ամէն։

Պաշ. Անիծեալ են անիրաւները, պոռնիկները,

շնացողները, ագահները, կռապաշտները, բամբասողները, արբեցողները, և յափշտակողները. (Ա. Կորն. գ. 9, 10։)

Պապ. Ամէն։

Պաշ. Ահա տեսնալով որ Աստուծոյ պատուիրանքներուն դէմ մեղանչողները, և անոնցմէ մնացողները անիծեալ են (ինչպես որ Դաւիթ մարգարէն կը վկայէ), և (մտք բերելով մեր գլխուն վրայ կախուած ան ահաւոր դատաստանը, որ միշտ պատրաստ է վրանիս իյնալու). կատարեալ զղջմամբ և խոնարհ սրտիւ մեր Տէր Աստուծոյն դառնանք. ողբ ու կոծ ընելով մեր կեանքին վրայ, մեր յանցանքը ճանչնալով ու խոստովանելով, և ապաշխարութեան արժանի պտուղներ յառաջ բերելու ջանք ընելով։ Այսն պէս հիմայ տապարը ծառերուն արմատին քովը դրուած է, որ բարի պտուղ չի տուողը կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։ Խիստ ահարկու բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը. ինքը անձրեւ կը խրկէ մեղաւորներուն վրայ, որոգայթ, հուր և ծծումբ, մրրիկ ու փոթորիկ. ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց խմելու բաժինը։ Մինչու որ ահա Տէրը իր սքանչելութեան տեղէն եկած է երկրի վրայի բնակիչներուն անօրէնութիւնները պատժելու։ Այլ ով կրնայ կենալ անոր եկած օրը։ Ով կը դիմանայ անոր յայտնուած ժամանակը։ Իր հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր համբարը պիտի ժողովէ, ու յարդը անմարելի կը-

բակով պիտի երէ: Տէրոջը օրը դիշերուան գողին պէս կը Համնի. և երբոր մարդիկ ըսեն թէ խաղաղութիւնը և ուրիշ ամէն բան ապահով է, ան ժամանակը յանկարծ կործանումը անոնց վրայ կը հասնի, ցաւ քաշող կնկանը վրայ եկած տրտմութեանը պէս, և չի պիտի ապրին: Ան ժամանակը վրէժխընդրութեան օրը Աստուծոյ բարկութիւնը պիտի երեւայ, որն որ կամակոր մեղաւորները իրենց խստասըրտութեամբը իրենց վրայ դիզեցին. որոնք Աստուծոյ քաղցրութիւնը, ներելը ու երկայնմտութիւնը արհամարհեցին, երբոր ղիրենք շարունակ ապաշխարութեան կը հրաւիրէր: Ան ժամանակը լինծի պիտի աղաղակեն (կ'ըսէ Տէրը), բայց ես մտիկ չէի պիտի ընեմ. իս շատ պիտի փնտռեն, բայց չի պիտի գտնան. ինչու որ իմաստութիւնը ատեցին, ու Տէրոջը երկիւղը չընդունեցին. հապա իմ խորհուրդս արհամարհեցին և իմ խրատս անարգեցին: Շատ ուշ պիտի ըլլայ դուռը գոցուելէնետեւ չալելը, և արդարութեան ժամանակ ողորմութիւն փնտռելը: Ո՛նչ սարսափելի է ան արդար վճռոյն ահարկու ձայնը՝ որ անոնց վրայ պիտի վճռուի, երբոր անոնց զուրցուի. գացէք ինէ անլիծեալներ յաւիտենական հրոյն, որ սատանային ու իր հրեշտակներուն համար պատրաստուած է: Ասոնի ճշդապրներ՝ ժամանակին հոգ տանինք, քանի որ փրկութեան օրը ձեռվընիս է. ինչու որ գիշերը կուգայ, երբոր մէկը գործելու կարող չէ: Հապա քանի որ լոյսը ունինք,

լուսոյն Հաւատանք, և լուսոյ որդիքներուն պէս պըտտինք, որ դուրսի խաւարը չի ձգուինք, ուր տեղ լալ ու ակռաներու կճռցունել կայ: Աստուծոյ քաղցրութիւնը չարհամարհինք, որ մեզ բարեգթութեամբ ուղղութեան կը հրաւիրէ, և իր անբաւ ողորմութեամբը մեր անցեալ մեղքերուն թողութիւն կը խոստանայ, թէ որ անկեղծ ու կատարեալ սրտիւ իրեն դառնանք: Այսն ալ թէև մեր մեղքերը ծիրանիի նման կարմիր ըլլան, ձիւնի պէս պիտի ճերմկնան. ու թէև որդանի սաստիկ կարմրութիւնը ունենան, բուրդի պէս աղնիւ ճերմակ պիտի ըլլան: Դարձէք (կ'ըսէ Տէրը) բոլոր ձեր ամբարշտութիւններէն, որ ձեր մեղքը ձեզի տանջանք չըլլայ. մէկ դի ձգեցէք ձեռնէ ամէն ձեր ըրած ամբարշտութիւնները. Նոր սիրտեր և նոր հոգի ունեցէք. Ինչո՞ւ պիտի մեռնիս ո՛վ իսրայէլի տունը, տեսնալով որ մեռնողին մահուանը վրայ ուրախութիւն չունիմ, կ'ըսէ Տէր Աստուած: Ապա ուրեմն դարձէք որ ապրիք: Մեղաւոր ալ ըլլալու ըլլանք, Հօրը քով բարեխօս մը ունինք արդար և անարատ Յիսուս Քրիստոսը. և ան է մեր մեղացը քաւութիւնը: Ինչու որ ան մեր մեղքերուն համար վիրաւորեցաւ, և մեր անօրէնութեանը համար պատժուեցաւ: Ուրեմն իրեն դառնանք, որ ամէն ճշմարտապէս ղղջացող մեղաւորները մարդասիրութեամբ իրեն կ'առնէ. մենք մեզ ապահովով ընելով որ ինքը պատրաստ է մեզ ընդունելու, և կամեցող մեզի թողութիւն շնորհելու, թէ որ ան-

կեղծ ղղջմամբ իրեն դիմելու ըլլանք. թէ որ մեր անձը իրեն հնազանդեցուննենք, ու ասկէ ետեւ իր ճամբաներուն մէջ քալենք. թէ որ իր քաղցր լուծը ու թեթեւ բեռը մեր վրայ առնենք, հեզութեամբ, համբերութեամբ ու սիրով իրեն հետեւելով, և մեր գնացքները իր Սուրբ Հոգւոյն առաջնորդութեամբը ուղղելով. միշտ իր փառքը խնդրելով, և մեր կոչմանը մէջ արժանաւոր ծառայութեամբ իրեն շնորհակալութիւն մատուցանելով: Թէ որ ասիկայ ընելու ըլլանք, Քրիստոս կ'ազատէ մեզ օրէնքի անէծքէն, և ձախակողմեաններուն վրայ իջնալու յետին անէծքէն. և մեզ իր աջ կողմը կ'ընդունի, ու իր Հօրը ամենագութ օրհնութիւնը մեզի կը շնորհէ, հրամայելով մեզի իր փառաւոր արքայութիւնը ժառանգելու. որուն ամէնքս արժանի ընէ իւր անբաւ բարեգթութեամբը. Ա՛ՄԷՆ:

Ցետոյ ամէնքը ծնկան վրայ կուգան, և Քահանան ու Դպիրներն ալ (Լիթանի Մաղթանքը ըսուած առիւրական տեղը) ծնրադրած այս Սաղմոսը կ'ըսեն.

Ողորմեա՛ ինձ աստուած. (Սաղ. ծ.)

Ո՛վ աստուած, ողորմէ՛ ինծի քու մեծ ողորմութեանդ չափովը, քու անբաւ գթութեանդ չափովը քաւէ իմ անօրէնութիւններս:

Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա. և իմ մեղքերէս իս սրբէ:

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ. և

իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջեւս են :

Ո՛վ տէր , քեզի միայն մեղանչեցի , և քու առջեդ չարութիւն գործեցի :

Որ ասանկ արդար ըլլաս քու խօսքիդ մէջ , և յաղթող՝ երբոր դատելու գաս :

Ընօրէնութեամբ յղացար , և մեղքով ծնար իս իմ մայրս :

Կուն ուղ տէր , ճշմարտութիւնը սիրեցիր , անյայտները ու ծածուկները քու իմաստութեամբդ ինծի յայտնեցիր :

Ա՛շիկով իմ վրաս սրսկէ , ու մաքուր ըլլամ . իս լուա՝ որ ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ :

Ցնծութիւն ու ուրախութիւն լսել տուր ինծի որ տառապեալ ոսկորներս ցնծան :

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր . և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ :

Ո՛վ աստուած , իմ անձիս մէջ մաքուր սիրտ Հաստատէ . և ուղիղ Հոգի իմ փորիս մէջ :

Իս քու երեսէդ մի՛ ձգեր . և քու սուրբ Հոգիդ ինէ մի՛ Հաներ :

Տուր ինծի քու փրկութեանդ ցնծութիւնը , և քու պետութեանդ Հոգիովը իս Հաստատէ :

Ընօրէններուն քու ճամբաներդ սորվեցընեմ . և ամբարիշտները քեզի դառնան :

Ո՛վ աստուած , իմ փրկութեանս աստուածը , փրկէ իս արիւնէ . լեզուս քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծայ :

Ո՛վ տէր, թէ որ իմ շրթունքներս լանաս, իմ բերանս քու օրհնութիւնդ պիտի երգէ։

Թէ որ ուզելու ըլլայիր՝ պատարագներ կը մատուցանէինք. բայց դուն ողջակէզները անգամ չընդունեցիր։

Աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը խոնարհ հոգին աստուած չարհամարեր։

Վրա կամքովդ սիօնին բարիք ըրէ, և երուսաղէմի պարիսպները շինուին։

Ըն ժամանակը դուն արդարութեան պատարագները պիտի ընդունիս. ուխտի պատարագներ և ողջ ողաարակները քու սեղանիդ վրայ պիտի հանեն։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Վրա թագաւորութիւնդ գայ. Վրա կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ը՝նր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա ջարէն տղատէ մեզ. Ամէն։

Պաշտօնեան. Ո՛վ Տէր, փրկէ քու ծառաներդ.

Պատասխանն. Որ քեզի կը յուսան։

Պաշ. Օգնութիւն խնդրէ անոնց՝ քու սրբու-
թեանդ տեղէն.

Պաս. Եւ միշտ քու զօրութեամբդ պաշտպանէ:

Պաշ. Օգնէ մեզի ով Տէր Աստուած մեր փըր-
կիչը.

Պաս. Եւ փրկէ մեզ քու Անուանդ փառքին հա-
մար. ողորմէ մեզի մեղաւորներուս քու Անուանդ սի-
րոյն համար:

Պաշ. Ով Տէր, լսէ մեր աղօթքին.

Պաս. Եւ մեր աղաչանքը քեզի հասնի:

Պաշտօնեան,

Աղօթենք.

Ով Տէր՝ կ'աղաչենք բարեգթութեամբ լսէ մեր աղաչանքներուն, և թողութիւն շնորհէ անոնց, որ իրենց մեղքերը քեզի կը խոստովանին. որպէս զի անոնք՝ որոնց խիղճերը մեղքով ամբաստանուած են, քու ամենագթած ողորմութեամբդ թողութիւն ընդունին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ով ամենակարող Աստուած՝ և բարեգութ Հայր, որ կ'ողորմիս ամէն մարդոց, և քու ստեղծածներուդ մեկը չես ատեր. որ մեղաւորին մահը չես կամենար, հապա իր մեղքերէն դառնալը ու փրկուիլը. Ողորմութեամբ ներէ մեր մեղքերուն, ընդունէ և մխիթարէ մեզ, որ մեր մեղացը ծանրութենէն չար-

չարուած ու հոգնած ենք։ Քու սեպհական յատկութիւնդ է միշտ ողորմութիւն ընելը, և քեզի միայն կը վերաբերի մեզի թողութիւն տալը։ Ուստի նեղբ մեզի ոմ Տէր բարերար, ներբ քու ժողովուրդիդ, որ դուն փրկեցիր. քու ծառաներուդ հետ դատի մի մտնար, որոնք անպիտան հող և ողորմելի մեղաւորներ են. հապա հեռացուր մենք քու բարկութիւնդ, որ խոնարհ սրտիւ կը խոստովանինք մեր անպիտանութիւնը, և անկեղծութեամբ կը գղջանք մեր մեղքերէն, և փութա այս աշխարհիս մէջ մեզի օգնելու, որ հանդերձեալին մէջ քեզի հետ յաւիտեան ապրինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ շնորհքովը. Ամէն։

Յետոյ ժողովուրդը Պաշտօնեային ետեւէն մէկ տեղ այս հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսէ.

Պարձուր մեզ ոմ մարդասէր Տէր, որ մենք ալ քեզի դառնանք։ Ողորմ ոմ Տէր, ողորմ քու ժողովուրդիդ, որ քեզի դառնայ լալով, պաքով ու աղօթքով։ Ա՛յսն ղի դուն մէկ ողորմած Աստուած մըն ես, գթած, երկայնամիտ և բազումողորմ։ Երբ որ մենք պատժոյ արժանի ըլլանք, դուն կը նեղես. և քու բարկութեանդ ժամանակը ողորմութիւնը կը յիշես։ Ներբ քու ժողովուրդիդ ոմ մարդասէր Տէր, ներբ անոնց. և քու ժառանգութիւնդ յաւիտեան չամրընայ։ Լսբ մեզի ոմ Տէր, ինչու որ քու գթութիւնդ անբաւ է. Եւ քու ամենաուատ ողորմու-

թեամբդ նայէ մեր վրայ, քու օրհնեալ Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան միայն կ'ըսէ.

Տէրը օրհնէ մեզ և պահպանէ. Տէրը իր երեսին լոյսը մեզի երեւցունէ, և մեզի խաղաղութիւն շնորհէ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱՒԹԻ

ՕՐ ԱՒԵՏԻՍՆ

ԿԱ ՕԹԻՐ ԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

Երանեալ է այր.

1 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ամբարիշտներուն խորհուրդը չի գնաց, մեղաւորներուն ճամբան չի կեցաւ, և ծաղր ընողներուն աթոռը չի նստաւ:

2 Հապա անոր կամքը աստուծոյ օրէնքին մէջն է, և ցորեկ գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ.

3 Ու անիկայ ջուրերուն գնացքները տնկուած ծառին պէս պիտի ըլլայ:

3 Ուր ժամանակին իր պտուղը պիտի տայ, և անոր տերեւը չի պիտի թափի. և ինչ բան որ ընէ՝ պիտի յաջողի:

4 Ամբարիշտները ասանկ չեն, հապա փոշիի պէս՝ որ հովը երկրին երեսը կը ցրուէ:

5 Ասոր համար ո՛չ ամբարիշտները դատաստանի պիտի ելլեն, և ո՛չ մեղաւորները արդարներուն ժողովը:

6 Վասն զի տէրը արդարներուն ճամբան կը

ճանչնայ. և ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի։

ՍԱՂՄՈՍ Բ.

Ընդդէմ խռովեցան հեթանոսք.

1 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները խռովութիւն ըրին. և ժողովուրդները զուր տեղը մտածեցին։

2 Երկրի թագաւորները իրար գտան, և իշխանները մէկ տեղ եկան տէրոջը համար՝ և անոր օծեալին համար։

3 Անոնց կապերը կոտրենք, և անոնց լուծը մեր վրայէն նետենք։

4 Երկինքը բնակողը անոնց վրայ պիտի ծիծաղի, ու տէրը անոնք պիտի արհամարհէ։

5 Ան ժամանակը պիտի խօսի անոնց իր բարկութիւնովը, և իր սրտմտութիւնովը անոնք պիտի խռովեցունէ։

6 Ես անկէ թագաւոր օծուեցայ անոր սիոն սուրբ լեռանը վրայ, տէրոջը հրամանները պատմելու։

7 Տէրը ինծի ըսաւ՝ դուն իմ որդիս ես, ես քեզ այսօր ծնայ։

8 Խնդրէ ինէ՝ և հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ. և իշխանութիւն քեզի երկրին ամէն ծայրերը։

9 Երկաթէ գաւազանով անոնք պիտի հովուես,

բրուտի ամանի պէս անոնք պիտի փշըռես։

10 Ա՛րդ՝ թագաւորներ ասիկայ իմացէք, և ա-մէն երկիրը դատաղներ՝ խրատուեցէք։

11 Վախով ծառայեցէք տէրոջը, և անոր դի-մացը դողով ցնծացէք։

12 Ընոր խրատը ընդունեցէք, որ տէրը չի բար-կանայ. և արդարութեան ճամբէն չի կորսուիք։

13 Ըն ժամանակը՝ երբ որ անոր բարկութիւնը բորբոքի. երանի՛ ան ամէնուն՝ որ տէրոջը կը յուսան։

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Տէր, ղի բազում.

1 Ո՛վ տէր, իմ թշնամիներս ո՛րչափ շատցան. և շատերը իմ վրաս ելան։

2 Շա՛տերը իմ անձիս համար կ՚ըսէին թէ՝ ա-սոր փրկութիւն չի կայ իր աստուածմէն։

3 Նայց դո՛վ տէր, դուն ես իմ օգնականս ու փառքս, և իմ գլուխս բարձրացուցողը։

4 Իմ ձայնովս տէրոջը կանչեցի, և իր սուրբ լեռնէն լսեց ինծի։

5 Պառկեցայ ու քնացայ. արթնցայ՝ և տէրը իս պաշտպանեց։

6 Ես չի պիտի վախնամ անոնց բիւրաւոր զօրքե-րէն, որ չորս կողմն պատած պաշարած իս կը պա-հէին։

7 Ելիր դո՛վ տէր, և փրկէ իս դո՛վ իմ աստուածս.

վասն զի դուն զարկիր ան ամէնը՝ որ անիրաւ տեղը իմ հետս թշնամութիւն կ՚ընէին. և մեղաւորներուն ակռաները պիտի փշրես:

8 Տէրոջն է փրկութիւնը. քու ժողովուրդիդ վրայ ըլլայ քու օրհնութիւնդ:

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Ի կարգալ իմում.

1 Վհեզի աղաղակած ժամանակս ինծի լսեցիր ըսվ իմ արդարութեանս աստուածը, նեղութենէս իս հանգստացուցիր. ողորմէ ինծի, և իմ աղօթքիս լսէ:

2 Մարդկան որդիքներ, մինչեւ ըրբ խստասիրտ պիտի ըլնաք. ինչո՞ւ համար ունայնութիւնը կը սիրէք, և ստութիւնը կը փնտռէք:

3 Գիտցէք, որ տէրը իր սուրբին սքանչելիքներ ըրաւ, և տէրը ինծի պիտի լսէ իրեն կանչելու ժամանակս:

4 Կը բարկանաք՝ և մեղք մի գործէք. ինչ որ ձեր սրտին մէջ կը խորհիք, անկողիններնուդ մէջ զղջացէք:

5 Արդարութեան պատարագներ մատուցէք, և տէրոջը յուսացէք:

6 Շատերը կ՚ըսէին թէ՝ ո՞վ պիտի ցրցուներ մեզի տէրոջը բարութիւնը. քու երեսիդ լոյսը նշան եղաւ մեր վրայ, և մեր սրտին ուրախութիւն տուիր:

7 Յորենին գինիին ու ձէթին պտուղէն լեցուցիր անոնք:

8 Խաղաղութիւնով պիտի ննջենք ու արթընանք. վասն զի դուն միայն ո՛վ տէր, առանձին քու յոյսովդ մեզ հանդչեցուցիր:

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Առանից իմոց ունկն դիր.

1 Ո՛վ տէր, լսէ իմ խօսքերուս. ու միտք առ իմ աղաղակս:

2 Լայէ իմ աղօթքիս ձայնին՝ ով իմ թագաւորս և աստուածս:

3 Ո՛վ տէր ես քեզի կ'աղաչեմ, առտուանց իմ ձայնիս պիտի լսես. առտուանց պատրաստ պիտի ըլլամ քու առջիդ ելլելու:

4 Ո՛վ աստուած դուն անօրէնութիւն չես ուզեր, և չարերը քու քովդ չեն բնակիր. ու անօրէնները քու աչքիդ առջին չեն բնակիր:

5 Անօրէնութիւն գործողները ատեցիր. ամէն սուտ խօսողները կը կորնցունես:

6 Ո՛վ տէր, դուն արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդը պիղծ կը սեպես. բայց ես քու անբաւ ողորմութիւնովդ քու տունդ պիտի մտնամ, և քու երկիւղովդ քու սուրբ տաճարիդ մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեմ:

7 Ո՛վ տէր, քու արդարութեանդ մէջ իս առաջնորդէ. իմ թշնամիներուս համար քու ճամբաներդ շտկէ իմ առջիս:

8 Վ՚աստն զի անոնց բերանը ճշմարտութիւն չի կայ, և անոնց սիրտերը չար են:

9 Նաց գերեզմանի պէս է անոնց կոկորդը. և իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան:

10 Ընոնք դատէ՛ ո՛վ աստուած, որ իրենց խորհուրդներէն իյնան. իրենց մեծ ամբարշտութեանը համար մերժէ անոնք. վասն զի քեզ նեղացուցին:

11 Նայց քեզի յուսացողներուն ամենքը ուրախ պիտի ըլլան. յաւիտեան պիտի ցնծան. և դուն անոնց մէջ պիտի բնակիս:

12 Վրդու անունդ սիրողները քեզմով պիտի պարծենան. ինչու որ արդարը դուն պիտի օրհնես. ո՛վ տէր, քու հաճութեամբդ որպէս թէ սուրով անոնց չորս կողմը պատեցիր:

ՕՐ ԸՈՒՆՑԻՆ

ԸՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Տէր՝ մի՛ սրտմտութեամբ քով.

1 Ո՛վ տէր, քու սրտմտութիւնովդ իս մի՛ յանդիմաներ, և քու բարկութիւնովդ իս մի՛ խրատեր:

2 Ո՛վ տէր, ողորմէ ինձի, ինչու որ ես հիւանդ

եմ. իմ անձս բժշկիէ, ինչու որ իմ ոսկորներս խըռովեցան:

3 Իմ անձս չափազանց խռովեցաւ. և դուն ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ:

4 Ո՛վ տէր, դարձիր ու փրկէ իմ անձս. ո՛վ տէր, իս քու ողորմութիւնովդ ազատէ:

5 Վ՚ասն զի չի կայ մէկը՝ որ մահուան մէջ քեզ յիշէ. կամ գերեզմանին մէջ քեզի՝ շնորհակալութիւն ընէ:

6 Ես հառաչանքով մաշեցայ. ամէն գիշեր իմ մահիճս լալով լուացի, և իմ անկողինս արտասուքով թրջեցի:

7 Արտմտութենէն աչվերներս ասրուեցաւ. և ամէն թշնամիներուս վրայ մաշեցայ:

8 Հեռու կեցէք ինէ դուք ամէնքդ՝ որ անօրէնութիւն կը գործէք:

9 Տէրը իմ լալուս ձայնին լսեց, տէրը իմ աղօթքներուս լսեց, և տէրը իմ խնդրուածքս ընդունեց:

10 Իմ ամէն թշնամիներս թող չափազանց ամչնան ու խռովին. ետ դառնան ու շատ շուտով թող ամչնան ու խռովին:

ՍԱՂՄՈՍ Է.

Տէր աստուած իմ.

1 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու վրադ իմ յոյս

դրած եմ՝ իս փրկէ, և իմ ամէն Հալածողներէս իս ապրեցուր։

2 Ընդէ՞ր որ իմ անձս առիւծի պէս յափշտակէ, և մէկը չի գտնուի որ ազատէ, և անանկ մէկը որ խալըսէ։

3 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, թէ որ աս բանը ըրի, և թէ որ իմ ձեռքս անօրէնութիւն գտնուի։

4 Թէ որ ինծի չարութիւն ընողներուն գէշութիւն ըրի. ես իմ թշնամիներէս զուր տեղը յաղթուիմ։

5 Ա՛ն ժամանակը իմ անձս թող թշնամին հալածէ, ինծի հասնի ու իմ կեանքս ոտքին տակը առնէ, և իմ փառքս հողը իջեցունէ։

6 Ելիր ո՛վ տէր, քու բարկութիւնովդ, ու թըշնամիներուս հատած ժամանակը դուն բարձրըցիր։

7 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու պատուիրած հրամաններուդ համար, և ժողովուրդին բազմութիւնները քու բոլորտիքդ պիտի առնեն։

8 Ընսոր համար ո՛վ տէր, բարձր տեղերը դարձիր. և տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ։

9 Ո՛վ տէր, իմ արդարութեանս ու բնութեանս անմեղութեանը նայելով իս դատէ։

10 Ղարութիւնները մեղաւորներուն վրայ պիտի կատարուին, և արդարին դուն պիտի յաջողես։

11 Սիրտերը և երիկամունքները քննող արդար աստուած. իրաւցունէ իմ օգնութիւնս աստուածմէ է, ան որ ուղիղ սրտով եղողները կ՚ապրեցունէ։

12 Աստուած արդար դատաւոր է, հզօր և երկայնամիտ. ան ամէն օր իր բարկութիւնը չի խրկեր:

13 Հապա թէ անոր չի դառնաք, իր սուրը սրած է, և իր աղեղը լարած, անոր վրայ մահուան գործիքները պատրաստած է, և իր նետերը այրող (բաներով) է շինած:

14 Ահա անօրէնութիւնով տղաբերքի ցաւը բռնեց, ցաւով յղացաւ, և անօրէնութիւն ծնաւ:

15 Հոր փորեց և բացաւ, ան իր շինած փոսը ինքը պիտի ինայ:

16 Ցաւերը իր գլխուն պիտի դառնան, և իր անօրէնութիւնները իր գագաթին վրայ պիտի իջնան:

17 Տէրոջմէն պիտի գոհանամ իր արդարութեանը չափովը. սաղմոս պիտի երգեմ բարձրեալ տէրոջը անունը:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Տէր տէր մեր.

1 Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս պատանելի է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ:

2 Քու մեծ փառքդ երկինքներէն վեր բարձրըցաւ:

3 Ա՛նուհներուն՝ կաթ ծծող տղոցը բերնովը քու գովութիւնդ կատարեցիր ո՛վ տէր, քու թշնամիներուդ համար. որ թշնամին ու հակառակորդը ամրչնայ:

4 Պիտի տեսնամ երկինքը՝ քու մատներուդ գործքը, լուսինը ու աստղերը՝ որ դուն հաստատեցիր:

5 Ի՞նչ է մարդը՝ որ դուն անոր կը յիշես. կամ մարդուն որդին՝ որ դուն անոր հոգ կը տանիս:

6 Դուն անիկայ քու հրեշտակներէդ քիչ մը պզտիկ ըրիր. փառքով ու պատուով անիկայ պըսակեցիր, և ձեռքով շինած ամեն բաներուդ վրայ վերակացու դրիր ան:

7 Ամեն բան անոր ոտքին ներքեւը հնազանդեցուցիր, ոչխարը արջառը և ամեն բանները:

8 Ու նաև վայրի անասունները, երկինքի թըռչուննե՛րը, ու ծովու ձուկերը՝ որ ծովուն ճամբանները կը պտըտին:

9 Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս զարմանալի է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ:

ՕՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Վոհացայց զքէն տէր.

1 Ձ՚ՆորհակալԷ պիտի ըլլամ քենէ ո՛վ տէր, բոլոր իմ սրտովս. քու ամեն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ:

2 Ուրախ պիտի ըլլամ ու քեզմո՛վ ցնծամ.

սաղմոս պիտի երգեմ քու բարձրեալ անուանդ :

3 Թշնամիներուս ետ դարձած ժամանակը քու երեսէդ պիտի իյնան ու կորսուին :

4 Իմ դատաստանս ու իրաւունքս դուն ըրիր. արդարութեան աթոռը դուն դատաւոր նստար :

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր, ու ամբարիշտը կորսուեցաւ. անոնց անունները յաւիտեան ջնջեցիր. և թշնամին զէնքը յաւիտեան պակսեցաւ :

6 Քաղաքները աւրեցիր, և անոնց յիշատակը աղաղակով կորսուեցաւ :

7 Ստուած յաւիտեան կայ ու կը մնայ, իր աթոռը պատրաստ ըրաւ դատաստանի :

8 Ինքը արդարութիւնով կը դատէ աշխարհը, և իր ժողովուրդը ուղղութիւնով :

9 Տէրը տնանկին ապաւէն եղաւ, օգնական նեղութեան պէտք եղած ժամանակին :

10 Քեզի պիտի յուսան անոնք՝ որ քու անունդ գիտեն. ինչու որ անոնք չի պիտի թողուս ուղ տէր, որ քեզ կը խնդրեն :

11 Սաղմոս երգեցէք տէրոջը՝ որ սիօն կը բնակի. անոր գործքերը հեթանոսներուն պատմեցէք :

12 Անոնց արիւնը խնդրած ժամանակը՝ յիշեց ու չի մոռցաւ խեղճերուն աղաղակը :

13 Ո՛վ տէր, ողորմէ ինծի, ու իմ թշնամիներէս յաղթուիլս տես. դուն իս մահուան դուռներէն վերուցիր.

14 Ինչպէս որ պիտի պատմեմ քու ամէն գո-

վութիւններդ, սիօնի աղջկանը դուռներուն մէջ. և քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծամ:

15 Հեթանոսները իրենց շինած ապականութիւններուն մէջ ընկղմեցան. և անոնց ոտքերնին իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջ պիտի խնայ:

16 Տէրը կը ճանչցուի իր դատաստանին օրը. և մեղաւորները իրենց ձեռքին գործքովը պիտի կապուին:

17 Մեղաւորները կրկին դժոխքը պիտի դառնան, և ամէն հեթանոսները՝ որ աստուած մոռցած են:

18 Տէրը աղքատը միշտ չի մոռնար. տնանկներուն համբերութիւնը քնաւ չի պիտի կորսուի:

19 Ելլէ՛ ո՛վ տէր, որ մարդը չի զօրանայ. հեթանոսները քու առջիդ պիտի դատուին:

20 Ո՛վ տէր, անոնց վրայ օրէնսդիր հաստատէ. և հեթանոսները ճանչնան թէ մարդիկ են:

21 Ո՛վ տէր ինչո՞ւ հեռու կայներցար. նեղութեան հարկաւոր ժամանակը անտես եղար:

22 Ամբարշտին ամբարտաւանութիւնովը աղքատը կը տառապի: իրենց մտքին խորհուրդներովը պիտի բռնուին:

23 Ինչու որ մեղաւորը իր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ. ան որ կը ղրկէ՝ կը գովուի:

24 Աստի՝ ինչո՞ւ համար մեղաւորը աստուած բարկացուց, իր բարկութեանը շատութեանը համար չի փնտրուեր:

25 Անոր աչվըներուն առջին աստուած չի կայ. անոր ճամբաները միշտ չար են։

26 Անոր առջևէն իրաւունքը վերցած է, իր ամէն թշնամիներուն վրայ պիտի տիրէ։

27 Իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ չի պիտի սասանիմ, աղգէ աղգ առանց վնասի պիտի ըլլամ։

28 Անէծքով ու դառնութիւնով ու նենգութիւնով անոր բերանը լեցուած է, և անոր լեզուին տակը ցաւ ու վաստակ կայ։

29 Գաղտնի դարանակալ կ'ըլլայ գօրաւոր մարդոցմով, արդարը մեռցունելու համար։

30 Անոր աչվընները աղքատներուն կը նային, գաղտուկ տեղը կը նստի՝ ինչպէս որ առիւծը իր բընակարանը։

31 Որոգայթ կը լարէ աղքատը յափշտակելու համար, աղքատը յափշտակելու և անիկայ իր որոգայթը ձգելու։

32 Անիկայ մինչև իր որոգայթը պիտի իջեցունէ. տնանկներուն վրայ տիրած ժամանակը ինքը պիտի ծռի ու կնայ։

33 Ա՛ման ղի իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ աստուած մոռցաւ. իր երեսը դարձուց՝ որ բնաւ չի տեսնայ։

34 Ելիր ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու ձեռքդ թող բարձրընայ, և տնանկները մի՛ մոռնաք։

35 Ուստի՝ ինչո՞ւ համար ամբարիշտը աստուած բարկացուց. ինչու որ իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ չի քննուիր։

36 Դուն անիկայ ցաւի ու նեղութեան մէջ կը տեսնաս, ու Հոգ կը տանիս. աղբատը քեզի յանձնուած է. և որբին դուն ես օգնական:

37 Ա՛ղաւորին ու չարին թևը պիտի խորտակի, անոր մեղքերը պիտի խնդրուի, և ինքը չի պիտի գտնուի:

38 Տէրը յաւիտեանս յաւիտենից թագաւոր է. անոր երկրէն հեթանոսները պիտի կորսուին:

39 Տնանկներուն ցանկութիւնը տէրը լսեց. անոնց սրտին պատրաստութեանը նայեցաւ քու աչքդ:

40 Որբին ու անանկին դատը կատարելու համար. որ մեկը անգամ չի համարձակի երկրի վրայ մեծ զրուցելու:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Ի տէր յուսացայ.

1 Տէրոջը ասացինեցայ. ինչպէս իմ անձիս կ'ըսէք թէ՝ ճնճղուկի պէս լեռները փախիր:

2 Ա՛յն չի ահա մեղաւորները աղեղներնին լարեցին. կապարճներուն մէջ նետերը պատրաստեցին, որ մութ տեղը սրտով ուղիղներուն նետեն:

3 Ինչու որ քու շինածդ անոնք աւրեցին. բայց արդարը ի՞նչ ըրաւ:

4 Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է. տէրը երկինքը իր աթոռն վրայ է:

5 Անոր աչվընները տնանկներուն կը նայի. անոր

արտեւանունքները մարդոց որդիքները կը քննեն :

6 Տէրը արդարը ու ամբարիշտը կը քննէ. մեղք սիրողը իր անձը կ'ատէ :

7 Ա՛նեղաւորին վրայ որոգայթ հուր ու ծծումբ պիտի գայ. մրրիկը անոնց բաժակին բաժինն է :

8 Տէրը արդար է, արդարութիւնը կը սիրէ. անոր երեսները ուղղութիւնը կը տեսնան :

ՕՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՂՕԹՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ապրեցո՛ զիս տէր.

1 Ո՛վ տէր, իա փրկէ, ինչու որ սուրբը քիչցաւ, մարդոց որդիքներէն ճշմարտութիւնը պակսեցաւ :

2 Ամէն մարդ սուտ ըսաւ իր ընկերին. նենգաւոր շրթունքով սրտէ՛ն սիրտ խօսեցաւ.

3 Տէրը պիտի կորնչցունէ նենգաւոր շրթունքները, և մեծզրուց լեզուները :

4 Անոնք ըսին թէ՝ լեզուներնիս պիտի մեծցունենք, շրթունքներնիս մեր քովն է, ուստի՝ ո՞վ է մեր տէրը :

5 Ընչքատներուն տառապանքին՝ և տնանկներուն հեծութեանը համար, հիմայ պիտի յարիմ կ'ը-

սէ տէրը. իմ փրկութիւնս պիտի ցրցունեմ, և ա-
նոնց մէջ պիտի յայտնուիմ:

6 Տէրոջը պատգամները սուրբ պատգամներ են,
արծաթի պէս երկրէն ընտրուած ու փորձուած.
եօթն անգամ հողէն փորձուած ու մաքրուած:

7 Ո՛վ տէր, դուն մեզ պահեցիր, և այս ազգէն
մինչեւ յաւիտեան մեզ ապրեցուցիր:

8 Ամբարիշտները չորս կողմը կը պտըտին. քու
բարձրութեանդ չափովը պիտի մեծցունես մարդ-
կանց որդիքները:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ.

Մինչեւ յիրը տէր մոռանաս.

1 Ո՛վ տէր, մինչեւ յիրը իս բոլորովին պիտի
մոռնաս. մինչեւ յիրը քու երեսդ ինէ պիտի դար-
ձունես:

2 Մինչեւ յիրը մտքիս մէջը մտմտուք, և սրտիս
մէջ ամէն օր ցաւեր պիտի ունեմ:

3 Մինչեւ յիրը թշնամին իմ վրայ կը բարձրե-
նայ. նայէ՝ ու լսէ ինծի, ով իմ տէր աստուածս:

4 Ո՛վ տէր, լոյս տուր իմ աչվըներուս, որ քնաւ
մահուան քունը չի քնանամ:

5 Թշնամին թող չըսէ թէ՝ անոր յաղթեցի.
կամ թէ ինծի նեղութիւն տուողները ցնծան թէ՝
ես սասանեցայ:

6 Ո՛վ տէր, ես քու ողորմութեանդ յուսացի,

քու փրկութիւնովդ իմ սիրտս ուրախացաւ. քեզի գոհութիւն պիտի տամ ամէն իմ տէրս:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԳ.

Աստ անզգամն՝ ի սրտի իւրում.

1 Անզգամը իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ աստուած չի կայ:

2 Իրենց անօրէնութիւնովը գէշցան ու պղծուեցան. բարերարութիւն ընող մէկը անգամ չի կայ:

3 Տէրը երկինքէն բոլոր մարդկանց որդիքներուն նայեցաւ, որ տեսնայ թէ՝ իմաստուն մէկը կայ որ զաստուած փնտրէ.

4 Բոլորն ալ մոլորեցան՝ մէկ տեղ անպիտան եղան:

5 Չարիք ընող մէկը չի կայ, մինչեւ անգամ մարդ մը չի կայ:

6 Որպէս թէ ամէն անօրէնութիւն գործողները չի պիտի գիտնան. որ իմ ժողովուրդս հաց ուտելու պէս կ'ուտեին, և տէրը չի յիշեցին:

7 Հոն պիտի վախնան վախով՝ ուր որ վախ չի կայ. ինչու որ տէրը արդարներուն ազգին մէջն է:

8 Աղքատին խորհուրդը ծաղր ըրին. սակայն տէրն է անոր յոյսը:

9 Ով փրկութիւն պիտի տայ սիովնէն իսրայէլին. տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ժամանակը յակոբը պիտի ցնծայ, և իսրայէլը ուրախանայ:

ՕՐ ԵՐԲՈՐԴ
ԸՂՕԹՔ ԸՆԴՀՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ.

Տէր, ո՞վ կացցէ.

1 Տէրը, ո՞վ պիտի կենայ քու վրանիդ մէջ, կամ ո՞վ պիտի բնակի քու սուրբ լեռանդ վրայ:

2 Ան՝ որ ամբիծ վարքով կ'ապրի՝ արդարութիւն կը գործէ, իր սրտին մէջ ճշմարտութիւն կը խօսի:

3 Ան՝ որ իր լեզուովը նենգութիւն չըրաւ, և իր ընկերին չարութիւն չըրաւ:

4 Ան իր մօտը եղողներէն նախատինք չառներ. անոր առջին չարագործը պատիւ չունի:

5 Տէրոջմէն վախցողները կը փառաւորէ, իր ընկերին երդում կ'ընէ, և իր երդումը կը կատարէ:

6 Իր դրամը վարձքի չի տար, և իրաւունքով կաշառք չառներ. ով որ ասիկայ կ'ընէ՝ ան յաւիտեան հաստատ կը մնայ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Պահեմ զիս աստուած.

1 Ո՛վ իմ աստուածս, իս պահէ, ինչու որ քեզի յուսացի. տէրոջը ըսի, դուն ես իմ տէրս, և իմ

բարիքներս քենէ են ինծի։

2 Վասն երկրիդ մէջ եղած սուրբերուդ՝ զարմանալի ըրիր անոնց մէջ բոլոր իմ փափաքներս։

3 Անոնց հիւանդութիւնները պիտի շատնան. անկէ ետեւ պիտի արտորան։

4 Անոնց արիւնահեղ բազմութեանը մէջ չէի պիտի ժողվըվիմ, և անոնց անունները պղկունքներովս չէի պիտի յիշեմ։

5 Իմ ժառանգութեանս և իմ բաժակիս բաժինը տէրն է. դուն ես որ իմ ժառանգութիւնս կըկին ինծի կը դարձունես։

6 Նշոիրներուն հետ վիճակներ ելաւ ինծի, և իմ ժառանգութիւնս ինծի հաճելի եղաւ.

7 Շնորհակալութիւն պիտի տամ տէրոջը՝ որ իս իմաստուն ըրաւ, գիշերը անգամ երիկամունքներս իս կը խրատեն։

8 Յառաջ ամէն ժամանակ տէրը իմ առջեւս կը տեսնայի, ինչու որ իմ աջ կողմն է՝ որ ես չի սասանիմ։

9 Ասոր համար իմ սիրտս ուրախացաւ, և իմ սիրտս բերկրեցաւ, և իմ մարմինս ալ յուսով պիտի ապրի։

10 Ինչու որ իմ անձս գերեզմանը չի պիտի թողուս, և քու սուրբիդ ապականութիւն տեսնալ չի պիտի տաս։

11 Ինծի կենաց ճամբաները դուն պիտի ցըցուցիր, քու երեսիդ ուրախութիւնովը իս լեցուցիր՝ յաւի-

տեան քու աչ կողմիդ վայելչութեանը քաղցրու-
թենէն :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Աղաչ տէր արդարութեան.

1 Ո՛վ տէր արդարութեան՝ լսէ, և իմ խընդ-
րուածքիս նայէ, ականջ դիր իմ աղօթքիս, ինչու
որ նենգաւոր շրթունքով չէ :

2 Քու երեսէդ իրաւունք ելլէ ինծի, և իմ աչ-
վըներս ուղղութիւն տեսնան :

3 Իմ սիրտս փորձեցիր և դիշեր ժամանակ քըն-
նեցիր. իս փորձեցիր, և իմ քովս անիրաւութիւն չի
գտնուեցաւ :

4 Իմ բերանս մարդկանց որդիքներուն գործ-
քերը չի խօսի. քու շրթունքիդ խօսքերուն համար
ես խիստ ճամբաները պիտի պահեմ :

5 Իմ շաւիղներս քու ճամբուդ մէջ հաստատէ,
որ իմ գնացքներս չի սահին :

6 Ես քեզի կանչեցի ո՛վ տէր, ինչու որ ինծի
լսեցիր ո՛վ աստուած, խոնարհեցուր ինծի քու ա-
կանջդ, և իմ խօսքիս լսէ :

7 Ազանչելի ըրիր քու ողորմութիւնդ, դուն
որ քեզի յուսացողները քու աչ կողմիդ հակառակ
եղողներէն կ'ազատես :

8 Իս աչքի բիբի պէս պահէ, քու թեւերուդ
հովանաւորութիւնովը իս ամբարիշտներուն երեսէն
ծածկէ՝ որ ինծի նեղութիւն տուին :

9 Ծ՝շնամիները իմ անձս պաշարեցին, և իրենց պարարտութեանը մէջ մնացին, և անոնց բերանները ամբարտաւանութիւն խօսեցան:

10 Իս մերժեցին՝ և հիմայ նորէն իմ չորս կողմս պատեցին. միտքնին դրին որ իս գետինը ղարնեն:

11 Ա՛ռիւծի պէս վրաս քալեցին՝ որ որսի պատրաստ է. և առիւծի ձագի պէս՝ որ դարանակալ կը նստի:

12 Ելիր ով տէր, անոնց հասիր ու անոնք խափանէ. և իմ անձս ամբարիշտներուն սուրէն և Թշնամիին ձեռքէն խալըսէ:

13 Ո՛վ տէր, անոնք երկրին երեսէն կորնցուր իրենց կեանքին մէջ խափանէ ու բաժնէ անոնք:

14 Ա՛նոնց փորերը քու գաղտնիքներովդ լեցուեցան. կերակուրներով կշտացան, ու մնացածները իրենց տղոցը թողուցին:

15 Ես արդարութիւնով քու առջիդ պիտի երեւամ. և քու փառքիդ երեւցած ժամանակը պիտի կշտանամ:

ՕՐ ԵՐՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԷ.

Աղերսից ղեղղ տէր.

1 Ով տէր, իմ ղօրութիւնս, քեզ պիտի սիրեմ.

տէրը իմ Հաստատութիւնս, իմ ապաւէնս և իմ փրկչական է:

2 Աստուած է իմ օգնականս, և ես անոր կը յուսամ. իմ ապաւէնս, իմ փրկութեանս եղջիւրը և իմ ընդունողն է:

3 Որհնութիւններով տէրոջը պիտի աղաչեմ, և իմ թշնամիներէս պիտի ազատիմ:

4 Ահուան տրտմութիւնները չորս կողմս պատեցին. և անօրէնութեան հեղեղները իս խուվեցուցին:

5 Վերեզմանին ցաւերը իս պաշարեցին. և մահուան որոգայթները ինծի հասան:

6 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը աղաղակեցի, և իմ աստուածոյս կանչեցի:

7 Իր սուրբ տաճարէն իմ աղօթքիս ձայնին լսեց. և անոր առջեւը ըրած աղաղակս անոր ականջը պիտի մտնայ:

8 Երկիրը խուվեցաւ ու դողաց, և լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան. ինչու որ անոնց վրայ աստուած բարկացաւ:

9 Անոր բարկութենէն ծուխ ելաւ, և անոր բերանէրէն հուր բորբոքեցաւ, և անկէ կայծակներ արձակեցան:

10 Երկինքները խոնարհեցուց ու իջաւ, և մէգը անոր ոտքին տակն էր:

11 Քերովբէները հեծաւ ու թռաւ, և հովերուն թեւերուն վրայ արագ գնաց:

12 Խաւարը իրեն ծածկոց ըրաւ, և իր բնակարանները անոր չորս կողմն է. ու խաւար ամպեր են մինչեւ օդերուն ամպերը:

13 Անոնց առջեւը իր փայլակ Հանած ժամանակը, ամպերը կարկուտը ու Հուրին կայծակները իջեցուցին:

14 Տէրը երկինքէն որոտաց, և բարձրեալը իր ձայնը կարկուտին ու կայծակին Հուրերուն տուաւ:

15 Իր նետերը խրկեց ու անոնք ցրուեց. իր փայլակները շատցուց և անոնք խռովեցուց:

16 Յորդերուն աղբիւրները երեւցան, ու աշխարհիս Հիմերը յայտնուեցան՝ քու սաստկիդ Համար տէր, և քու բարկութենէդ փչած Հովէն:

17 Խարձրութիւններէն խրկեց ու իս ընդունեց, իս շատ ջուրերէն ազատեց:

18 Իմ զօրաւոր թշնամիներէս և իս ատողներէն տէրը իս պիտի խալըսէ, ինչու որ ինէ էվելի զօրացան:

19 Իմ նեղութեանս օրը ինծի Հասան. տէրը իմ օգնականս եղաւ, ու իս խաղաղութեան Հանեց. և տէրը իս պիտի փրկէ, ինչու որ ինծի Համեցաւ:

20 Տէրը իմ արդարութեանս փոխարէն ինծի պիտի Հատուցանէ. իմ մաքրութեանս փոխարէն ինծի պիտի Հատուցանէ:

21 Ես տէրոջը ճամբաները պիտի պահեմ, և իս աստուծոյս ամբարշտութիւն չի պիտի ընեմ:

22 Անոր ամէն դատաստանները իմ առջիս են. և իր արդարութիւնը ինէ չի Հեռացուց:

23 Ես ալ անոր հետ ամբիծ պիտի ըլլամ. ու իմ անօրէնութենէս պիտի զգուշանամ:

24 Տէրը իմ արդարութեանս փոխարէն ինծի պիտի հատուցանէ, իմ ձեռքերուս սրբութեանը նայելով՝ որ անոր աչքերուն առջին է:

25 Ընդարին հետ արդար կ'ըլլաս, ամբիծ մարդուն հետ ամբիծ. ընտրեալներուն հետ ընտրեալ կ'ըլլաս, և ծուռ եղողները գլխի վար կը բերես:

26 Դուն խոնարհ ժողովուրդները կ'ապրեցնես. և ամբարտաւաններուն աչքերը դուն կը խոնարհեցունես:

27 Դուն իմ ճրագս կը լուսաւորես ովվ տէր. ովվ իմ աստուածս, խաւարին մէջ լոյս տուր ինծի:

28 Վրեզմով փորձութենէ պիտի փրկուիմ, իմ աստուածովս պարիսպները պիտի անցնիմ:

29 Ովվ իմ աստուածս, քու ճամբաներդ կատարեալ են, և տէրոջը խօսքերը ընտրուած են. և ապաւէն է ան ամէնուն՝ որ իրեն կը յուսան:

30 Որովհետեւ՝ տէրոջմէն ի զատ ովվ է աստուած, կամ մեր աստուածմէն ի զատ ովվ է աստուած:

31 Ովվ աստուած, դուն ինծի զօրութիւն հագուցիր, և իմ ճամբաներս մաքրեցիր:

32 Ոտքերս եղջերուին ոտքերուն պէս հաստատեցիր, և բարձր տեղերը իս կայնեցուցիր:

33 Իմ ձեռքս պատերազմի վարժեցիր, և իմ բազուկս զօրաւոր աղեղին պէս ըրիր. և ինծի քու

վրկութեանդ պաշտպանութիւնը շնորհեցիր :

34 Ոտս աջ ձեռքդ իս ընդունեց, և քու խրատդ իս յաւիտեան հաստատեց, և քու խրատդ իս պիտի վարժէ :

35 Իմ քայլերս լանցուցիր իմ տակս, և իմ շաւիղներս չի տկարացան :

36 Իմ թշնամիներս պիտի հալածեմ, և անոնց պիտի հասնիմ. և անոնցմէ ես չի պիտի դառնամ, մինչեւ որ անոնց վերջը բերեմ :

37 Զանոնք պիտի նեղեմ, ու մէյ մ՚ալ կայնելու կարող չի պիտի ըլլան. և իմ ոտքերուս ներքեւը պիտի իյնան :

38 Ոտս զօրութիւնդ ինծի հագուցիր պատերազմի ժամանակ. իմ վրայ եղողներս իմ իշխանութեանս տակը ձգեցիր :

39 Իմ թշնամիներս հալածական ըրիր, ու իս ատողներդը սատկըցուցիր :

40 Աղաղակեցին՝ և մէկը չի կար որ անոնք ազատեր. տէրոջը աղաղակեցին՝ և անոնց չի լսեց :

41 Հողին առջեւը եղած փոշիին պէս անոնք պիտի մանրեմ. և փողոցներուն տիղմին պէս անոնք պիտի կոխեմ :

42 Տէրը իս պիտի փրկէ ժողովուրդներուն հակառակութենէն, ու իս հեթանոսներուն գլուխ պիտի կարգէ :

43 Զն ժողովուրդը՝ որ ես ամենևին չէի ճանչնար, ինծի ծառայեց. և իր ականջներովը ինծի լսեց :

44 Օտարներուն գաւկրները ինծի սուտ ըրուեցին. օտարներուն գաւկրները տկարցան, և իրենց ճամբաներէն մոլորեցան:

43 Կենդանի է տէրը, և օրհնեալ է աստուած, և իմ փրկութեանս աստուածը թող բարձրընայ:

46 Աստուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ, և ժողովուրդը իմ իշխանութեանս տակը հնազանդ կ'ընէ:

47 Ելոն իմ բարկացող թշնամիներէս իս ազատեցիր. իմ վրաս եղողներուն վրայ իս բարձրացուցիր. և անիրաւ մարդէն իս փրկեցիր:

48 Ուստի ո՛վ տէր, հեթանոսներուն մէջ քեզ պիտի գովեմ. և քու անուանդ սաղմոններ պիտի երգեմ:

49 Մեծ ըրիր անոր թագաւորին փրկութիւնը, ողորմութիւն ընելու անոր օծեալին, Դաւիթին և անոր զաւկին աղգէ մինչեւ աղգ:

ՕՐ ՀՈՐՈՄՈՒ

ԵՂՕԹՔ ԵՒ ՕՏԱՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԹԸ.

Երկինք պատմեն զփառս աստուծոյ.

1 Երկինքները աստուծոյ փառքը կը պատմեն, և երկինքի հաստատութիւնը անոր ձեռքին գործքերը կը ցցցունէ:

2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, և գիշերը գիշերին կը ցցունէ գիտութիւնը։

3 Չի կան բաներ և չի կան խօսքեր, որ անոնց ձայնները չի լսուին։

4 Ամէն երկիր անոնց բարբառը ելաւ, և մինչեւ աշխարհի ծայրերը անոնց խօսքերը։

5 Երեւին մէջ կանգնեցուց իր խորանը, և ինքը առագաստէն ելլող փեսայի պէս է, և զօրաւոր մարդու պէս ճամբան վազած ժամանակը կ'ուրախանայ։

6 Անոր ելքը երկինքի ծայրերէն է, և անոր հանգիստը մինչեւ անոր ծայրերը. և չի կայ մէկ բան մը՝ որ անոր սաստիկ տաքութենէն փախչի։

7 Տէրոջը օրէնքը ուղիղ է, և հոգիները կը դարձունէ. տէրոջը վկայութիւնը հաւատարիմ է, և տղաքները իմաստուն կ'ընէ։

8 Տէրոջը արդարութիւնը ուղիղ է, և սիրտերը կ'ուրախացունէ. տէրոջը պատուիրանքները լոյս են, և աչվըներուն լոյս կուտան. տէրոջը վախը սուրբ է, և յաւիտեան կը մնայ։

9 Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ են, և բոլորովին արդար են։

10 Պատուական են անոնք ոսկիէն ու շատ պատուական քարերէն. անոնք քամուած մեղրէն աւնուշ են։

11 Ինչու որ քու ծառադ անոնք պիտի պահէ, և անոնք պահելէն շատ հատուցում կայ իրեն։

12 Իր յանցանքները ո՞վ կրնայ գիտնալ. իմ

գաղտնի անօրէնութիւններէս իմ սրբէ, ինձ տէր. և օտարէն քու ծառադ զգուշացիր:

13 Ապա թէ որ անոնք ինծի չի տիրեն, ան ժամանակը ամբիծ պիտի ըլլամ, և մեծ մեղքերէն պիտի սրբուիմ:

14 Ներնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդները ամէն ժամանակ քու առջիդ ընդունելի պիտի ըլլան ինձ աէր, իմ օգնականս ու փրկիչս:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ.

Լուիցէ քեզ տէր.

1 Աղեղութեան օրը տէրը քեզի լսէ, Յակոբին աստուծոյն անունը քեզի օգնական ըլլայ:

2 Տէրը քեզի օգնութիւն խրկէ իր սուրբ տեղէն սիոնէն, և քեզ ընդունի:

3 Տէրը քու ամէն պատարագներդ յիշէ, և քու ուխտերդ ընդունելի ընէ:

4 Տէրը քու սրտիդ պէս քեզի տայ, և քու ամէն խորհուրդներդ ան կատարէ:

5 Ո՛նք քու փրկութեանդ համար ուրախ ըլլանք, մեր աստուծոյ անուանը համար մեծ ըլլանք:

6 Տէրը քու ամէն խնդրուածքներդ կատարէ. հիմայ գիտցանք՝ որ տէրը իր օծեալը փրկեց:

7 Ասոր լսեց երկինքէն՝ իր սուրբ տեղէն, իր աջ ձեռքին փրկութեան զօրութիւնովը:

8 Ոմանք կառքերուն և ոմանք ձիերուն կ'ապա-

ւինին, բայց մենք մեր աստուծոյ անուանը աղաղա-
կենք։

9 Ընոնք խափանեցան ու ինկան, մենք եղանք
ու շիտակ կայնեցանք։

10 Ո՛վ տէր փրկէ թագաւորը, և լսէ մեզի ան
օրը՝ որ քեզի կ՚աղաղակենք։

ՍԱՂՄՈՍ Ի.

Տէր ՚ի գործութեան քում.

1 Ո՛վ տէր, քու գործութիւնովդ թագաւորը
պիտի ուրախանայ. և քու փրկութիւնովդ խիստ
պիտի ցնծայ։

2 Ընոր սրտին փափաքը իրեն շնորհեցիր. և
անոր շրթունքներուն ուզածը իրմէն չպրգիլեցիր։

3 Վրու քաղցր օրհնութեանդ հասուցիր անի-
կայ, և անոր գլուխը պատուական քարէ պսակ դրիր։

4 Վենէ կեանք խնդրեց, և անոր երկար օրեր
տուիր յաւիտեանս յաւիտենից։

5 Վրու փրկութիւնովդ անոր փառքը մեծ է,
անոր վրայ փառք ու մեծավայելչութիւն պիտի դնես։

6 Ընիկայ քու օրհնութեանդ արժանի պիտի
ընես յաւիտեանս յաւիտենից. անիկայ պիտի ու-
րախացունես քու երեսիդ ուրախութիւնովը։

7 Թագաւորը տէրոջը յուսաց, բարձրեալին ո-
ղորմութիւնովը ան չի պիտի սասանի։

8 Վրու ձեռքդ քու թշնամիներուդ վրայ գըտ-

նուի. և քու աջ ձեռքդ բոլոր քեզ ատողները դտնայ:

9 Ընոնք հնոցի պէս կրակին մէջ պիտի դնես դատաստանիդ ժամանակը:

10 Տէրը իր բարկութիւնովը անոնք պիտի ղարհուրեցունէ, և կրակը անոնք պիտի ուտէ:

11 Ընոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսուի, և անոնց զաւկըները մարդկանց որդիքներէն:

12 Ընարութիւնով քենէ մոլորեցան. խորհուրդ մտմտացին՝ որ կարող չեղան կատարելու:

13 Ընոնք պիտի հալածես, քու մեացած (բարկութիւններուդ) պիտի պատրաստես անոնց երեսը:

14 Ո՛վ տէր, քու զօրութիւնովդ բարձր եղիր. օրհնութիւն պիտի տանք ու սաղմոս ըսենք քու զօրութեանդ:

ՕՐ ՀՈՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԿԶՄՈՍ ԻԱ.

Ընտուած աստուած իմ.

1 Ո՛վ աստուած՝ իմ աստուածս, ինծի նայէ, ինչո՞ւ իս թողուցիր. իմ փրկութենէս հեռու կայնեցար իմ յանցանքներուս համար:

2 Ո՛վ աստուած, ցորեկը քեզի աղաղակեցի, և ինծի չլսեցիր. գիշերը՝ ու ինծի մտիկ չըրիր:

Պոան քու սուրբերուդ մէջը բնակած ես, և իսրայէլին մէջ գովեալ։

4 Ա՛ՆՐ Հայրերը քեզի յուսացին, քեզի յուսացին՝ և անոնք փրկեցիր։

5 Քեզի աղաղակեցին և ազատեցան. քեզի յուսացին ու չամչչցան։

6 Հասպա ես՝ որ որդ եմ ու չէ թէ մարդ. մարդոց նախատինք և ժողովրդոց արհամարհանք։

7 Ամէն իս տեսնողները իս կ՚անարգէին, իրենց շրթունքներովը կը խօսէին, և իրենց գլուխը կը շարժէին։

8 Տէրոջը յուսաց, և ինքը անիկայ թող փրկէ. թող ազատէ անիկայ՝ թէ որ կը կամի։

9 Պոան ես՝ որ իս արգանդէն հաններցիր. իմ մօրս փորէն դուն ես իմ յոյս։

10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ. մօրս փորէն դուն ես իմ աստուածս։

11 Ինէ մի՛ հեռանար, ինչու որ նեղութիւնները մօտ են, և ինծի օգնող մէկը չի կայ։

12 Շատ ղուարակներ իմ բոլորտիքս պատեցին, և զէր ցուլեր չորս կողմն առին։

13 Երանոնին իմ վրայ բացին, յափշտակող ու մնչչող առիւծի նման։

14 Ես ջուրի պէս թափուեցայ, և իմ ամէն ոսկորներս ցրուեցան, ու սիրտս փորիս մէջ մոմի պէս հալեցաւ.

15 Իմ զօրութիւնս հողէ շինուած ամանի պէս

չորցաւ, լեզուս քիմքիս փակաւ, և իս մահուան հողը դրին:

16 Շատ շուներ չորս կողմն առին, և չարերուն ժողովները իս պաշարեցին:

17 Ձեռքներս ու ոտքներս ծակեցին, և իմ ամէն ոսկորներս համրեցին. անոնք նայեցան ու իս տեսան:

18 Իմ հանդերձս իրենց մէջ բաժնեցին, և իմ վերարկուիս վրայ վիճակ ձգեցին:

19 Դուն ալ տէր, քու օգնութիւնդ հեռացուներ. և ալ տէր, նայէ որ ինձի օգնես.

20 Իմ անձս սուրէն փրկէ, և իմ միանակութիւնս շուներուն ձեռքէն:

21 Ինծի առիւծին բերնէն ազատէ, և իմ խոնարհութիւնս միեղջերուին եղջիւրէն:

22 Քու անունդ իմ եղբայրներուս պիտի պատմեմ. եկեղեցիին մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

23 Ով տէրոջմէն վախցողներ, տէրը օրհնեցէք. յակոբին ամէն զաւակները թող անիկայ փառաւորեն:

24 Իսրայէլի ամէն զաւակները թող տէրոջմէն վախնան. ինչու որ տէրը իմ՝ աղքատիս աղօթքը չանարգեց ու չի մերժեց, և իր երեսը ինէ չի դարձուց. հապա անոր աղաղակած ժամանակս ինծի լսեց:

25 Իմ գովութիւնս քենէ է ալ տէր, մեծ բազմութիւններուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

26 Իմ ուխտերս ամէն անկէ վախցողներուն առջին պիտի կատարեմ:

27 Տնանկները պիտի ուտեն ու պիտի կշտանան. տէրը պիտի օրհնեն անոնք՝ որ զինքը կը փնտռեն:

28 Անոնց սիրտերը յաւիտեանս յաւիտենից պիտի ապրին. պիտի յիշեն, և երկրի ամէն ծայրերը տէրոջը պիտի դառնան:

29 Ամէն աղգերուն ցեղերը անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն. ինչու որ արքայութիւնը տէրոջն է, և ան ամէն հեթանոսներուն վրայ կը տիրէ:

30 Կերան ու անոր երկրպագութիւն ըրին երկրի ամէն պարարտները. անոր առջին ծունը պիտի կրկնեն ան ամէնքը՝ որ հողը կ'ինջնան:

31 Անով իմ անձս կ'ապրի. և իմ զաւակս անոր պիտի ծառայէ:

32 Տէրոջը համար ան գալու աղգին պիտի պատմեմ, տէրոջը բուած արդարութիւնը պիտի պատմեմ ան ժողովուրդին՝ որ պիտի ծնանի:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ.

Տէր Հովուեսցէ զիս.

1 Տէրը իս պիտի Հովուէ, և ինծի բան մը պակաս չի պիտի ըլլայ:

2 Խոտաւէտ տեղը իս ընակեցուց, ու Հանդիստ ջուրերուն քով իս սնուց:

3 Իմ անձս ինծի դարձուց, իս արդարութեան ճամբաներուն մէջ առաջնորդեց իր անուանը համար:

4 Թէպէտեւ մահուան ստուերնեռուն մէջը ան-

գամ երթալու ըլլամ, չարչէն չի պիտի վախնամ. ինչու որ դուն հով տէր, իմ հետս ես :

5 Պատու ցուպդ ու գաւազանդ, անոնք իս պիտի մխիթարեն :

6 Իմ առջիս սեղան պատրաստեցիր, ինծի նեղողներուն առջեւնէրնուն դէմ :

7 Իմ գլուխս իւղով օծեցիր, քու բաժակդ անարատ գինիի պէս իս գինով ըրաւ.

8 Որ տէր, քու ողորմութիւնդ իմ հետս պիտի գայ կեանքիս ամէն օրերուն մէջ, տէրոջը տանը մէջ բնակելու երկար օրերով :

ՕՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՐ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ.

Տէառն է երկիր.

1 Տէրոջն է երկիրը բոլոր իր լիութիւնովը, աշխարհը ու ամէն անոր բնակիչները :

2 Ընն ձգեց անոր հիմերը ծովուն վրայ, գետերուն վրայ պատրաստեց անիկայ :

3 Որ պիտի ելլէ տէրոջը լեռը. կամ որ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը :

4 Ընն որ ձեռքով սուրբ է և սրտով ամբիծ, ան

որ իր անձը ստութեան չի տուաւ, և իր ընկերին նենգութիւնով երդում չըրաւ։

5 Ընդունի տէրոջմէն օգնութիւն պիտի առնէ. ողորմութիւն՝ իր փրկութեանը աստուածմէն։

6 Ասիս ազգն է որ տէրը կը փնտռէ. կը խնդրէ տեսնալ յակոբայ աստուծոյ երեսը։

7 Ա՛վ իշխաններ, ձեր դուռները վերուցէք, հաստատ դուռները պիտի բացուին, ու փառաց թագաւորը պիտի մտնայ։

8 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը, հզոր տէրը իր զօրութիւնովը, պատերազմի մէջ հզոր տէրը։

9 Ա՛վ իշխաններ, ձեր դուռները վերուցէք, հաստատ դուռները պիտի բացուին, և փառաց թագաւորը պիտի մտնայ։

10 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը, զօրութիւններուն տէրը, աս ինքն է փառաց թագաւորը։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԴ.

Աւր քեզ տէր համբարձի.

1 Ա՛վ տէր, իմ անձս քեզի վերուցի. ով իմ աստուածս, քեզի յուսացի չի պիտի ամչնամ, և իմ թշնամիներս իմ վրայ չի պիտի ծիծաղին։

2 Ան ամէնքը՝ որ քեզի կ՚սպասեն, չի պիտի ամչնան. հապա անօրէնները իրենց ունայնութիւնովը պիտի ամչնան։

3 Ո՛վ տէր, քու ճամբաներդ ինծի ցըցուր, և քու շաւիղներդ ինծի սորվեցուր:

4 Վ՚հու ճշմարտութեանդ մէջ իս առաջնորդէ, ու ինծի սորվեցուր, ինչու որ դուն ես իմ փրկիչ աստուածս. և ես ամէն օր քեզի կ՚սպասեմ:

5 Ո՛վ տէր, քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ, որ հին ժամանակէն են:

6 Ա՝նկութեան ու տգիտութեան մեղքերս մի՛ յիշեր. Հապա իս քու ողորմութեանդ չափովը յիշէ ո՛վ տէր, քու քաղցրութեանդ համար. ինչու որ քաղցր և ուղիղ ես ո՛վ տէր:

7 Ասոր համար մեղքին ճամբուն մէջ դանուողներուն կը սորվեցուներս, դատաստանի մէջ հեզերուն կ՚առաջնորդես. քու ճամբաներդ հեզերուն կը սորվեցուներս:

8 Տէրոջը ամէն ճամբաները ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւնով են անոնց՝ որ անոր ուխտը ու վկայութիւնը կը խնդրեն:

9 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար ներէ իմ մեղքերս, ինչու որ շատցան. ո՞վ է ան մարդը՝ որ տէրոջմէն կը վախնայ. իր ուղած ճամբովը կը ճանչցունէ անոր:

10 Անոր անձը բարութիւնով պիտի հանդչի, և անոր զաւակը երկիրը պիտի ժառանգէ:

11 Տէրը իրմէն վախցողներուն ղօրութիւն է, և իր ուխտերը անոնց կը սորվեցունէ:

12 Ամէն ժամանակ աչքերս տէրոջն է. և ան

իմ ոտքերս որոգայթէն կը հանէ :

13 Ինծի նայէ ու ողորմէ . ինչու որ մինակ ու աղքատ եմ ես :

14 Իմ սրտիս նեղութիւնները խիստ շատցան , և իմ նեղութիւններէս իս հանէ :

15 Իմ խոնարհութիւնս ու աշխատութիւնս տես , և իմ ամէն մեղքերուս ներէ :

16 Իմ թշնամիներուս նայէ՝ որ շատցան , զուր տեղը իս ատելութիւնով ատեցին :

17 Իմ անձս պահէ ու իս փրկէ , ու չամըչնամ . ինչու որ իմ յոյսս քու վրադ դրի :

18 Ընդարնները և ուղիղները ինծի կցորդ ե՞ղան , ու ես քեզի համբերեցի . ո՛վ աստուած , փրկէ իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ .

Դատ արա ինձ տէր .

1 Ո՛վ տէր , իմ դատաստանս տես , վասն զի ամբծութիւնով քալեցի . տէրոջը յուսացի՝ որ չի տկարանամ :

2 Ո՛վ տէր . իս փորձէ ու իս քննէ , փորձէ իմ երիկամունքներս ու իմ սիրտս :

3 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ իմ աչքիս առջին է . և քու ճշմարտութեանդ պիտի հաճիմ :

4 Գուճ մարդոցը ժողովը չի պիտի նստիմ , և անօրէններուն հետ չի պիտի խառնուիմ :

5 Ես չարերուն ժողովը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետ չի պիտի նստիմ:

6 Սրբութիւնով իմ ձեռվըներս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ բոլորտիքը պիտի պտըտիմ՝ ձվ տէր:

7 Ձեզի եղած օրհնութեան ձայնը լսելու, և քու ամէն սքանչելիքներդ պատմելու:

8 Ո՛վ տէր, ես քու տանդ վայելչութիւնը սիրեցի, և քու փառքիդ եղած տեղը:

9 Իմ անձս ամբարիշտներուն հետ մի կորսընցուներ, և իմ կեանքս արիւնահեղ մարդոցը հետ:

10 Անոնց ձեռվընները անօրէնութեան մէջ են, և անոնց աջ ձեռվընները կաշառքով լեցուն է:

11 Ես իմ անմեղութիւնովս գացի. ձվ տէր իս փրկէ, և ինծի ողորմէ:

12 Իմ ոտվընս ուղղութեան մէջ կը կենայ. մեծ ժողովներուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

ՕՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ Ի՜Գ.

Տէրը լոյս իմ և կեանք իմ.

1 Տէրը իմ լոյսս ու իմ կեանքս է, ես ինչկէ պիտի վախնամ. տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ինչկէ պիտի դողամ:

2 Ձարկերը իմ մարմինս ուտելու համար ինձի մօտեցած ժամանակնին, ինձի նեղութիւն տուողները ու իմ թշնամիներս տկարացան ու ինկան։

3 Թէ որ վրաս պատերազմ պատրաստուի, իմ սիրտս չի պիտի վախնայ. թէ որ վրաս բանակ կռչէ, սակայն այսու ամենայնիւ ես քեզի յուսացի ով տէր։

4 Մէկ բան մը խնդրեցի տէրոջմէն և անիկայ կ՚աղաչեմ, որ իմ կեանքիս ամէն օրերը տէրոջը տանը մէջ բնակիմ. տէրոջը վայելչութիւնը տեսնամ, և անոր տանը մէջ հրաման ընեմ։

5 Փորձութեան օրը իս իր խորանին մէջ պահեց, իր խորանին ծածկոցովը իս ծածկեց։

6 Արդէն վեր վերուցիր իս, և հիմայ իմ թշնամիներուս վրայ իմ գլուխս բարձրացուր։

7 Ընող բոլորտիքը պիտի պտտիմ և անոր խորանին մէջ օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ, օրհնեմ ու սաղմոս պիտի երգեմ տէրոջը։

8 Ով տէր, իմ ձայնիս լսէ, ինչու որ քեզի կանչեցի. ողորմէ ինծի ու լսէ, ինչու որ իմ սիրտս քեզի ըսաւ, և իմ երեսներս խնդրեցին, ով տէր՝ քու երեսդ խնդրեցին։

9 Քու երեսդ ինէ մի դարձուներ, և բարկութիւնով քու ծառայէդ մի մղլորիր։

10 Ով տէր, իմ օգնականս եղիր, և իս մ՚անարգեր. ու իս մի թողուր ով աստուած՝ իմ փրկիչս։

11 Իմ հայրս ու մայրս իս թողուցին, և տէրը իս ընդունեց։

12 Ո՛վ տէր, քու օրէնքիդ գիտութիւնը ինծի շնորհէ քու ճամբուդ մէջ, ես քու ուղիղ շաւիղներուդ մէջ առաջնորդէ։

13 Որ ձշնամիներուս համար, ես ինծի նեղութիւն տուողներուն ձեռքը մի՛ տար։

14 Աուտ վկաներ իմ վրաս ելան, և իրենց անօրէնութիւնովը ինծի սուտ խօսեցան։

15 Հաւատացի տէրոջը բարութիւնը կենդանիներուն երկրին մէջ տեսնալու, տէրոջը սպասէ ու կորիճ եղիր. քու սիրտդ թող զօրանայ, և տէրոջը սպասէ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԷ.

Ո՛ր քեզ տէր կարդացի.

1 Ո՛վ իմ աստուածս քեզի կանչեցի, ինծի մի՛ լռեր, բնաւ ինծի մի՛ լռեր, որ չըլլայ թէ գերեզմանը իջնողներուն նմանիմ։

2 Ո՛վ տէր, իմ խնդրուածքներուս ձայնին լսէ քեզի աղաչած ժամանակս, քու սուրբ տաճարիդ մէջ ձեռվընտրս քեզի վերուցած ժամանակս։

3 Որ անձս ամբարիշտներուն հետ մի՛ սեպեր, անօրէնութիւն գործողներուն հետ ես մի՛ կորսնցուներ։

4 Որոնք՝ իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսէին, և իրենց սրտին մէջ չարութիւն կայ։

5 Ընոնց գործքերուն նայելով տուր անոնց ու

տէր, անոնց անօրէն վարքերուն նայելով տուր ա-
նոնց. անոնց ձեռքին գործքերուն նայելով անոնց
հատուցում ըրէ:

6 Անոնք տէրոջը գործքերը չհմացան, ու ո՛չ ալ
անոր ձեռքին գործքերուն նայեցան. անոնք գետինը
պիտի ջարնես, ու ալ չի պիտի կայնին.

7 Օրհնեալ է տէրը, որ իմ աղօթքիս ձայնին
լսեց. տէրը իմ օգնականս ու իմ պաշտպանս է:

8 Իմ սիրտս անոր յուսաց. օգուտ գտաւ իմ
մարմինս և ուրախացաւ. ու ես իմ կամքովս գոհու-
թիւն պիտի տամ անոր:

9 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւնը, ու իր
օծեալին փրկութեանը ապաւէնն է:

10 Փրկէ քու ժողովուրդդ, ու օրհնէ քու ժա-
ռանգութիւնդ. հովուէ անոնք ու յաւիտեան բարձ-
րացուր:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ.

Ա՛տուցէ՛ք տէրոջն որդիք աստուածոյ.

1 Տէրոջը տուէք ո՛վ աստուածոյ որդիքներ, տէ-
րոջը մատուցէք խոյերուն ձագերը:

2 փառք ու պատիւ տուէք տէրոջը, իր անուանը
փառքը տէրոջը մատուցէք. ու տէրոջը երկրպագու-
թիւն ըրէք իր սուրբ սրահին մէջը:

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է, և փառաց
աստուածը որոտաց. և ինքը տէրը շատ ջուրերուն
վրայ է:

4 Տէրոջը ձայնը զօրաւոր է, և տէրոջը ձայնը խիստ փառաւոր է:

5 Տէրոջը ձայնը մայր ծառերը կը ջարդէ, և տէրը լիբանանու մայր ծառերը կը մանրէ:

6 Ընոնք լիբանանու նորաբոյս ընձիւղին պէս պիտի մանրէ, որ սիրելի է միեղջերուին ձագերուն պէս:

7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճղքէ. տէրոջը ձայնը անապատը կը շարժէ, և տէրը կադէս անապատը կը դողացունէ:

8 Տէրոջը ձայնը եղջերուները կը հաստատէ. ու անտառները կը յայտնէ. իր տաճարին մէջ ամէնքը անոր փառքը պիտի պատմեն:

9 Տէրը ջրհեղեղները կը նստեցունէ ու կը ցածցունէ, տէրը յաւիտեան պիտի թագաւորէ:

10 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ. և իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ:

ՕՐ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

ԸՂՕՓՐ ԸՆԴՀՈՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ.

Խարճր առնեմ ջրհղ տէր.

1 Ով տէր, քեզ կը բարձրացունեմ, ինչու որ

իս ընդունեցիր. ու թշնամիներս վրաս չուրախացուցիր:

2 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քեզի աղաղակեցի, ու իս բժշկեցիր. ո՛վ տէր, իմ անձս գերեզմանէն հանեցիր. գերեզմանը իջնողներէն իս ազատեցիր:

3 Սաղմոս երգեցէք տէրոջը ով անոր սուրբերը. անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք:

4 Ընոր բարկութեանը մէջ սրտմտութիւն կայ, և անոր կամքէն կեանք կայ:

5 Լուիկունը լալով պիտի պառկին. առտուանց ուրախութիւն պիտի ըլլայ:

6 Ես իմ հանգստութեանս մէջ ըսի թէ՝ յաւիտեան չի պիտի շարժիմ. ո՛վ տէր, քու հաճութեամբդ իմ փառքիս զօրութիւն տուիր, երեսդ ինէ դարձուցիր, ու ես խռովեցայ:

7 Ո՛վ տէր քեզի կանչեցի, իմ աստուածոյս աղաղակեցի. ի՞նչ օգուտ կայ քեզի իմ արիւնէս, թէ որ ես ապականութեան իջնամ:

8 Ա՞յլեւ հողը քեզ պիտի փառաբանէ. կամ քու ճշմարտութիւննէրդ պիտի պատմէ:

9 Տէրը լսեց ու ողորմեցաւ. և տէրը ինծի օգնական եղաւ:

10 Իմ սուգս ուրախութեան դարձուց, քուրձը ինէ հանեց, ու ինծի ուրախութիւն հագուց:

11 Ընոր համար իմ փառքս քեզի սաղմոս պիտի երգէ, ու ալ չի պիտի դադարիմ. ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քեզի յաւիտեան շնորհակալ պիտի ըլլամ:

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Ի քեզ տէր յուսացայ.

1 Ո՛վ տէր, քեզի յուսացի՝ յաւիտեան չի պիտի ամչնամ. քու արդարութիւնովդ իս փրկէ ու ապրեցուր:

2 Ականջդ ինծի ծռէ, շուտ ըրէ իս ազատելու:

3 Դուն ինծի պաշտպան աստուած եղիր, և իս ապրեցունելու համար տուն ապաւինի. ինչու որ ինծի կարողութիւն տուողը և իմ ապաւէնս դուն ես:

4 Վասն անուանդ համար ինծի առաջնորդ և ղար, ու իս սնուցիր. և իս աս որոգայթէն պիտի հանես, որ ինծի համար դրուեցաւ:

5 Ո՛վ տէր, դուն ես իմ պաշտպանս, և քու ձեռքդ կը յանձնեմ իմ հոգիս:

6 Ո՛վ տէր աստուած, քու ճշմարտութիւնովդ իս փրկեցիր. ատեցիր անոնք՝ որ ոչինչ տեղը վախ կը պահեն:

7 Ես տէրոջը յուսացի, պիտի ցնծամ ու ուրախ ըլլամ քու փրկութիւնովդ:

8 Իմ խոնարհութիւնս տեսար, ու իմ անձս նեղութիւններէն ազատեցիր. և ինծի նեղութիւն տուողներուն ձեռքը իս չի մատնեցիր, և իմ ոտքերս լայն ալձակ տեղը կայնեցուցիր:

9 Ո՛վ տէր, ողորմէ ինծի, ինչու որ նեղութեան մէջ եմ. սրտնեղութենէն աչքս, անձս ու փորս մաշեցան:

10 Հաւերէն իմ կեանքս պակսեցաւ, և իմ տա-
րիներս հառաչանք ընելով։

11 Իմ ղօրութիւնս տկարութիւնով պակսեցաւ,
և իմ ոսկորներս մաշեցան։

12 Իմ ամէն թշնամիներէս էվել նախատինք
եղայ ես իմ դրացիներուս, իմ ծանօթներուս խիստ
ահ ու երկիւղ. ան ամէնքը որ իս կը տեսնային, դուրս
կը փախչէին։

13 Ես մեռածի պէս մոռցուեցայ. ու կորսուած
ամանի պէս եղայ։

14 Ինչու որ ես շատերուն բամբասանքները
լսեցի, որ իմ չորս կողմս էին. անոնց մէկ տեղ ե-
կած ժամանակը խորհուրդ ըրին որ իմ հոգիս առ-
նեն. սակայն ւիվ տէր, ես քեզի յուսացի։

15 Ես ըսի Թէ՝ դուն ես իմ աստուածս, և իմ
կեանքս քու ձեռքդ է. փրկէ իս իմ թշնամիներուս
ձեռքէն, ու իս հալածողներէն։

16 Ծառաներուդ ցոյցուր քու երեսդ. ապրե-
ցուր իս ւիվ տէր, քու ողորմութիւնովդ. ւիվ տէր, ա-
մօթով չէ՛նամ, ինչու որ քեզի աղաղակեցի։

17 Ամբարիշտները թող ամչնան, ու դժոխքը
լռեցնան. և նենգաւոր շրթունքները թող լռեն՝ որ
արդարին դէմ անիրաւութիւն կը խօսէին, ամբար-
տաւանութիւնով ու բամբասանքով։

18 Ո՛վ տէր, որչափ մեծ է քու քաղցրութիւնդ
ողորմութիւնը, որ քենէ վախցողներուն պահեցիր
անիկայ։

19 Վասզի յուսացողներուն ըրիր անիկայ, մարդկանց որդիքներուն առջին :

20 Վասու երեսիդ ծածկոցովը անոնք ամուրցուցիր՝ մարդկանց խռովութենէն :

21 Վասու խորանիդ մէջ անոնք ծածկեցիր, լեզուներուն հակառակութենէն :

22 Օրհնեալ է տէրը, ինչու որ զարմանալի ըրաւ իր ողորմութիւնը պարսպաւոր քաղաքին մէջ :

23 Ես իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ՝ ուրեմն քու աչքիդ առջեւէն մերժուեցայ :

24 Ասոր համար իմ աղօթքիս ձայնին լսեցիր, քեզի աղաղակած ժամանակս :

25 Տէրը սիրեցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը, ինչու որ տէրը հաւատարմութիւն կը խնդրէ, և էվելի ամբարտաւանութիւն ընողներուն հատուցումը կ'ընէ :

26 Ո՛վ ամէն տէրոջը յուսացողները՝ քաջալերիք, և ձեր սիրտերը թող զօրանայ :

ՕՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻ

ԸՍՂՕԹՎՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ.

Երանի ում թողութիւն եղեւ մեղաց.

1 Երանի անոր՝ որուն մեղքերուն թողութիւն

եղաւ, ու անոր ամէն յանցանքները ծածկուեցան։

2 Երանի՛ անմարդուն՝ որուն մեղքերը տէրը չի պիտի սեպէ, և անոր բերանը նենգութիւն չի կայ։

3 Ես լուռ կեցայ ու իմ ամէն ոսկորներս մաշեցան, ամէն օր գիշեր ցորեկ տէրոջը աղաղակելէն։

4 Քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրըցաւ, թշուառութեան դարձայ, ինչու որ փուշերը ինծի մտան.

5 Իմ մեղքերս քեզի պիտի ցըցուներ. և իմ անօրէնութիւններս քենէ չի պիտի ծածկեմ։

6 Ըսի թէ՝ ես ինքիրմէս իմ մեղքերս խոստովանիմ, և դուն իմ մեղքերուս ամէն ամբարտաւանութիւնները պիտի ներես։

7 Ասոր համար ամէն սուրբերը աղօթքի պիտի կայնին քեզի. ընդունելի ժամանակը. մանաւանդ մեծ ջուրերուն հեղեղներուն ժամանակը, որ անոր չի մօտենան։

8 Դուն ես իմ ապաւէնս ես նեղութենէն, որ իմ չորս կողմս առին. ով իմ ցնծութիւնս, իս ա՛նոնցմէ փրկէ՝ որ իս պաշարեցին։

9 Քեզի պիտի սորվեցնեմ, և երթալու ճամբադ քեզի պիտի ցըցունեմ, և իմ աչքերս քու վրադ պիտի հաստատեմ։

10 Ձիին ու ջորիին պէս մ՚ըլլաք, որ անոնց քովի իմաստութիւն չի կայ. սանձերով ու դանդաւնաւանդներով անոնց կզակները պիտի սխմես, որ քեզի չի մօտենան։

11 Դո՛ւ եղաւորներուն տանջանքը շատ է, բայց ով

19 Վ՚Հեզի յուսացողներուն երիր անիկայ, մարդկանց որդիքներուն առջին :

20 Վ՚Հու երեսիդ ծածկոցովը անոնք ամբարցուցիր՝ մարդկանց խռովութենէն :

21 Վ՚Հու խորանիդ մէջ անոնք ծածկեցիր, լեզուներուն հակառակութենէն :

22 Օրհնեալ է տէրը, ինչու որ զարմանալի ըրաւ իր ողորմութիւնը պարսպաւոր քաղաքին մէջ :

23 Ես իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ՝ ուրուանդրու աչքիդ առջեւէն մերժուեցայ :

24 Ասոր համար իմ աղօթքիս ձայնին լսեցիր, քեզի աղաղակած ժամանակս :

25 Տէրը սիրեցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը, ինչու որ տէրը հաւատարմութիւն կը խնդրէ, և էվելի ամբարտաւանութիւն ընողներուն հատուցումը կ՚ընէ :

26 Ո՛վ ամէն տէրոջը յուսացողները՝ քաջալերինք, և ձեր սիրտերը թող զօրանայ :

ՕՐ Ա՚ԵՑԵՐՈՑ

ԸՂ՚ՕԹ՚Ր ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ.

Երանի ուր թողութիւն եղեւ մեղաց.

1 Երանի անոր՝ որուն մեղքերուն թողութիւն

եղաւ, ու անոր ամէն յանցանքները ծածկուեցան :

2 Երանի՛ ան մարդուն՝ որուն մեղքերը տէրը չի պիտի սեպէ, և անոր բերանը նենգութիւն չի կայ :

3 Ես լուռ կեցայ ու իմ ամէն ոսկորներս մաշեցան, ամէն օր գիշեր ցորեկ տէրոջը աղաղակելէն :

4 Վրաս ձեռքդ իմ վրաս ծանրըցաւ, թշուառութեան դարձայ, ինչու որ փուշերը ինծի մտան.

5 Իմ մեղքերս քեզի պիտի ցըցուներ. և իմ անօրէնութիւններս քենէ չի պիտի ծածկեմ :

6 Ըսի թէ՝ ես ինքիրմէս իմ մեղքերս խոստովանիմ, և դուն իմ մեղքերուս ամէն ամբարտաւանութիւնները պիտի ներես :

7 Ասոր համար ամէն սուրբերը աղօթքի պիտի կայնին քեզի. ընդունելի ժամանակը. մանաւանդ մեծ ջուրերուն հեղեղներուն ժամանակը, որ անոր չի մօտենան :

8 Դուն ես իմ ապաւէնս ատ նեղութենէն, որ իմ չորս կողմս առին. ո՛վ իմ ցնծութիւնս, իս ա՛նոնցմէ փրկէ՛ որ իս պաշարեցին :

9 Վարդի պիտի սորվեցունեմ, և երթալու ճամբադ քեզի պիտի ցըցունեմ, և իմ աչքերս քու վրադ պիտի հաստատեմ :

10 Ձիին ու ջորիին պէս մ՚ըլլաք, որ անոնց քովի իմաստութիւն չի կայ. սանձերով ու դանդաւնաւանդներով անոնց կզակները պիտի սխմես, որ քեզի չի մօտենան :

11 Ա՛ղաւորներուն տանջանքը շատ է, բայց ո՛վ

որ տէրոջը կը յուսայ, տէրոջը ողորմութիւնը անոնց բոլորտիքը պիտի ըլլայ :

12 Ո՛վ արդարներ, ուրախ եղէք տէրոջմով ու ցնծացէք, պարծնցէք դուք ամէնքդ՝ որ սրտով ուղիղ էք :

ՍԱՂՄՈՍ Լ Բ.

Ցնծացէք արդարք ՚ի տէր.

1 Ո՛վ արդարներ, տէրոջմով ցնծացէք, շիտակներուն կը վայլէ օրհնութիւնը. տէրը օրհնութիւնով գովեցէք. տասը թելէ նուագարանով անոր սաղմոս երգեցէք :

2 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, որ բարի է. օրհնութիւնով սաղմոս երգեցէք անոր :

3 Տէրոջը պատգամները ուղիղ են, և անոր ամէն ճամբաները հաւատարմութիւնով են. ու տէրը արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ :

4 Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուեցաւ, ու տէրոջը խօսքովը երկինքները հաստատուեցան, և անոր բերնին հոգիովը անոնց ամէն զօրութիւնները :

5 Ծովուն ջուրերը իբր թէ տիկերու մէջ ժողվեց. և անդունդներուն մէջ կը դնէ իր գանձերը :

6 Ամբողջ երկիր թող տէրոջմէն վախնայ, ու աշխարհի ամէն բնակիչները թող անկէ դողան :

7 Ինչու որ ան ըսաւ ու եղաւ. ինքը հրամայեց ու հաստատուեցան :

8 Տէրը հեթանոսներուն խորհուրդները կը ցըրուէ, տէրը ժողովուրդներուն խորհուրդները կ'անարգէ, ու տէրը իշխաններուն խորհուրդները կ'արհամարհէ։

9 Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, և անոր սրտին խորհուրդը ազգէ մինչեւ ազգ։

10 Երանի ազգին՝ որուն տէր աստուածն օգնական է. ան ժողովուրդին՝ որ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց։

11 Տէրը երկինքէն ամէն մարդկանց որդիքներուն նայեցաւ, իր պատրաստ բնակութենէն աշխարհի ամէն բնակիչներուն նայեցաւ։

12 Ան որ առանձին անոնց սիրտերը ստեղծեց, և անոնց ամէն ըրածները կ'իմանայ։

13 Չէ թէ թագաւոր մը իր զօրքերուն բազմութիւնովը կ'ապրի, ու չէ թէ զօրաւոր մարդ մը իր ուժին շատութիւնովը։

14 Ձիաստութեան համար ձին ոչինչ բան է. իր ուժին շատութիւնովը վրան հեծնողը չի կրնար ապրեցունել։

15 Տէրոջը աչքերը իրմէն վախցողներուն վրայ է, և անոնց վրայ՝ որ իր ողորմութեանը կը յուսան. անոնց անձերը մահէն փրկելու, ու սովի ժամանակ անոնք կերակրելու համար։

16 Անոր անձերը տէրոջը կ'սպասեն. ինչու որ մեր օգնականը ու պաշտպանն է։

17 Անոր սիրտերը անով պիտի ուրախանան, և

անոր սուրբ անուանը կը յուսանք :

18 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլ-
լայ, ինչպէս որ քեզի յուսացինք :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ.

Օրհնեցիք զտէր.

1 Ամէն ժամանակ տէրը պիտի օրհնեմ, ամէն ժամանակ անոր գովութիւնը իմ բերանս է :

2 Իմ անձս տէրոջմով պիտի պարծի, հեզերը թող լսեն և ուրախ ըլլան :

3 Ինծի հետ տէրը մեծցուցէք, և անոր անունը մէկտեղ բարձրացուննենք :

4 Տէրոջմէն խնդրեցի և ինծի լսեց, իմ ամէն նեղութենէս ի վրկեց :

5 Տէրոջը մօտեցէք և լոյս առէք, և ձեր երես-
ները չամչնան :

6 Աս աղքատը տէրոջը աղաղակեց, և տէրը ա-
սոր լսեց. իր ամէն նեղութենէն ազատեց ասիկայ :

7 Տէրոջը հրեշտակներուն բանակը իրմէն վախ-
ցողներուն չորս կողմը կը կենայ, և անոնք կը պահէ :

8 Ա՛ճաշակեցէք ու տեսէք՝ որ տէրը քաղցր է. երանի ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ :

9 Տէրոջմէն վախցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը. վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չէ :

10 Ա՛նճատուննները աղքատցան ու անօթե-
ցան. սակայն տէրը փնտրտողներուն բնաւ մէկ բա-

րութիւն մը չի պակսիր :

11 *Եկէք ով իմ զաւկըներս ու լսեցէք ինծի, և տէրոջը երկիւղը ձեզի սորվեցունեմ :*

12 *Ո՞վ է ան մարդը՝ որ կեանք կը փնտրուէ, և իր օրերը բարութեան մէջ տեսնալ կ՚ուզէ :*

13 *Լեզուդ գէշ խօսքերէն պահէ. շրթունքներդ նենգութիւն չի խօսին :*

14 *Չարէն ետ կեցիր ու բարիք ըրէ. խաղաղութիւն խնդրէ և անոր ետեւէն գնա :*

15 *Տէրոջը աչվընները արդարներուն վրայ է, և անոր ականջները անոնց աղօթքներուն վրայ :*

16 *Տէրոջը երեսները չարագործներուն վրայ է, անոնց յիշատակը երկրին երեսէն բնաջինջ ընելու համար :*

17 *Արդարները տէրոջը աղաղակեցին, և տէրը անոնց լսեց, անոնց ամէն նեղութիւններէն ազատեց անոնք :*

18 *Տէրը անոնց մօտ է՝ որոնց սիրտը որ մաշած է, և հոգւով խոնարհները կ՚ապրեցունէ :*

19 *Արդարներուն նեղութիւնները շատ են, տէրը ամէնէն կը փրկէ անոնք, և անոնց ամէն ոսկորները կը պահէ, և անոնցմէ մէկը չի պիտի փշրի :*

20 *Նեղաւորին մահը չար է. սակայն ով որ արդարը կ՚ատէ՝ պիտի զղջայ :*

21 *Տէրը իր ծառաներուն անձերը կը փրկէ, ամէն անոր յուսացողները չի պիտի զղջան :*

անոր սուրբ անուանը կը յուսանք :

18 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլ-
լայ, ինչպէս որ քեզի յուսացինք :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ.

Օրհնեցիք զտէր.

1 Ամէն ժամանակ տէրը պիտի օրհնեմ, ամէն
ժամանակ անոր գովութիւնը իմ բերանս է :

2 Իմ անձս տէրոջմով պիտի պարծի, հեղերը
թող լսեն և ուրախ ըլլան :

3 Ինծի հետ տէրը մեծցուցէք, և անոր անունը
միկտեղ բարձրըցունենք :

4 Տէրոջմէն խնդրեցի և ինծի լսեց, իմ ամէն
նեղութենէս իս փրկեց :

5 Տէրոջը մօտեցէք և լոյս առէք, և ձեր երես-
ները չամչնան :

6 Այս աղքատը տէրոջը աղաղակեց, և տէրը ա-
սոր լսեց. իր ամէն նեղութենէն ազատեց սիրկայ :

7 Տէրոջը հրեշտակներուն բանակը իրմէն վախ-
ցողներուն չորս կողմը կը կենայ, և անոնք կը պահէ :

8 Ա՛տաշակեցէք ու տեսէք՝ որ տէրը քաղցր է.
երանի ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ :

9 Տէրոջմէն վախցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը.
վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չէ :

10 Ա՝ծատուններըը աղքատցան ու անօթե-
ցան. սակայն տէրը փնտրտողներուն բնաւ մէկ բա-

բուլթիւն մը չի պակսիր :

11 Եկէք ու իմ զաւկընեռս ու լսեցէք ինծի, և տէրոջը երկիւղը ձեզի սորվեցունեմ :

12 Ո՞վ է ան մարդը՝ որ կեանք կը փնտրուի, և իր օրերը բարութեան մէջ տեսնալ կ՚ուզէ :

13 Լեղուդ դէշ խօսքերէն պահէ· շրթունքներդ նենգութիւն չի խօսին :

14 Չարէն ետ կեցիր ու բարիք ըրէ· խաղաղութիւն խնդրէ և անորետեւէն գնա :

15 Տէրոջը աչվընները արդարներուն վրայ է, և անոր ականջները անոնց աղօթքներուն վրայ :

16 Տէրոջը երեսները չարագործներուն վրայ է, անոնց յիշատակը երկրին երեսէն բնաջինջ ընելու համար :

17 Արդարները տէրոջը աղաղակեցին, և տէրը անոնց լսեց, անոնց ամէն նեղութիւններէն ազատեց անոնք :

18 Տէրը անոնց մօտ է՝ որոնց սիրտը որ մաշած է, և հոգւով խոնարհները կ՚ապրեցունէ :

19 Արդարներուն նեղութիւնները շատ են, տէրը ամէնէն կը փրկէ անոնք, և անոնց ամէն ոսկորները կը պահէ, և անոնցմէ մէկը չի պիտի փշրի :

20 Ա՛խեղաւորին մահը չար է· սակայն ով որ արդարը կ՚ատէ՝ պիտի ղղջայ :

21 Տէրը իր ծառաներուն անձերը կը փրկէ, ամէն անոր յուսացողները չի պիտի ղղջան :

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՔ ԸՒՒՀՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Պատեա տէր զայնոսիկ.

1 Ո՛վ տէր, անունք դատէ՝ որ իս կը դատեն. ինծի հետ պատերազմողներուն հետ պատերազմէ:

2 Վահու զէնդ ու վահանդ առ, և ելլը ինծի օգնութիւն ընելու. իս հալածողներուն դէմ քու սուրդ հանէ, արգիլէ անունք. և իմ անձիս ըսէ թէ՝ քու փրկութիւնդ ես եմ:

3 Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան անունք՝ որ իմ անձս կը փնտրեն.ետ դառնան ու ամչնան անունք՝ որ ինծի համար չարութիւն կը մտմտային:

4 Հովին առջեւը անունք փոշիի պէս թող ըլլան. և տէրոջը հրեշտակը անունք նեղէ:

5 Անոնց ճամբաները խաւար ու սկրտնցուցնող ըլլան. և տէրոջը հրեշտակը անունք հալածէ:

6 Պարապ տեղը ինծի որոգայթ լարեցին իրենց ապականութեանը համար. ու զուր տեղը իմ անձս նախատեցին:

7 Իրենց չի գիտցած որոգայթը իրենց վրայ հասնի. և իրենց լարած որոգայթը իրենց ոտքը պիտի որսայ, և նոյն որոգայթը պիտի իյնան:

8 Այակայն իմ անձս տէրոջմով պիտի ցնծայ, և անոր փրկութիւնովը պիտի ուրախանայ, և իմ ամէն ոսկորներս պիտի ըսեն, ո՛վ տէր, քեզի ո՞վ կը նմանի։

9 Ինչու որ հզօրին ձեռքէն աղքատը ազատեց, աղքատը ու տնանկը յափշտակողներէն։

10 Իմ վրաս չար վկաներ եղան. չի գիտցած բաներս ինծի կը հարցունէին։

11 Ղեկութեան փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին. մարդկանց որդիքներուն մէջ իմ անձս անժառանգ ձգելու խորհեցան։

12 Ես անոնց նեղութեան ժամանակը քուրձ կը հագնէի, իմ անձս պաքով կը խոնարհեցունէի, և իմ աղօթքներս իմ ծոցս դարձան։

13 Եղբօր ու ընկերի մը պէս կը վարուէի, սգաւոր ու տրտմած անձի մը անանկ կը խոնարհէի։

14 Իմ վրաս ուրախացան ու մէկտեղ եկան. իմ վրաս տանջանքներ դիլուեցան, ու ես չիմացայ. ցրուեցան ու չի ղղջացին։

15 Ես փորձեցին ու ծաղր ըրին, իմ վրաս ծաղր ընելով իրենց ակռաները կրճտացուցին, ո՛վ տէր, ե՞րբ պիտի տեսնաս։

16 Իմ անձս անոնց խորամանկութենէն հեռացուր, և առիւծներէն իմ միայնակութիւնս։

17 Մե՛ծ բազմութիւններուն մէջ քեզի փառք պիտի տամ ո՛վ տէր. և շատ մարդոց մէջ քեզ պիտի օրհնեմ։

18 Թշնամիներս իմ վրաս չուրախանան՝ որ

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՔ ԸՈՒԸՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ.

Դատեա տէր զայնոսիկ.

1 Ո՛վ տէր, անոնք դատէ՝ որ ինծի կը դատեն. ինծի հետ պատերազմողներուն հետ պատերազմէ:

2 Վահու զէնդ ու վահանդ առ, և ելիր ինծի օգնութիւն ընելու. ինծի հալածողներուն դէմ քու սուրդ հանէ, արգիլէ անոնք. և իմ անձիս ըսէ թէ՝ քու փրկութիւնդ ես եմ:

3 Ծոդ ամբէնան ու խայտառակ ըլլան անոնք՝ որ իմ անձս կը փնտրտէին. ետ դառնան ու ամբէնան անոնք՝ որ ինծի համար չարութիւն կը մտմտային:

4 Հովին առջևը անոնք փոշիի պէս թող ըլլան. և տէրոջը հրեշտակը անոնք նեղէ:

5 Անոնց ճամբաները խաւար ու սկրտնցուննող ըլլան. և տէրոջը հրեշտակը անոնք հալածէ:

6 Պարապ տեղը ինծի որոգայթ լարեցին իրենց ապականութեանը համար. ու զուր տեղը իմ անձս նախատեցին:

7 Իրենց չէն գիտցած որոգայթը իրենց վրայ հասնի. և իրենց լարած որոգայթը իրենց ոտքը պիտի որսայ, և նոյն որոգայթը պիտի իյնան:

8 Սակայն իմ անձս տէրոջմով պիտի ցնծայ, և անոր փրկութիւնովը պիտի ուրախանայ, և իմ ամէն ոսկորներս պիտի ըսեն, Ո՛վ տէր, քեզի պէս կը նմանի։

9 Ինչու որ հղօրին ձեռքէն աղքատը աղատեց, աղքատը ու անանկը չարիշտակողներէն։

10 Իմ վրաս չար վկաներ եկան. չի գիտցած բաներս ինծի կը հարցունէին։

11 Ընդհակառակն փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին. մարդկանց որդիքներուն մէջ իմ անձս անժառանգ ձգելու խորհեցան։

12 Ես անոնց նեղութեան ժամանակը քուրձ կը հագնէի, իմ անձս պաքով կը խոնարհեցունէի, և իմ աղօթքներս իմ ծոցս դարձան։

13 Եղբօր ու ընկերի մը պէս կը վարուէի, սգաւոր ու տրտմած անձի մը անանկ կը խոնարհէի։

14 Իմ վրաս ուրախացան ու միկտեղ եկան. իմ վրաս տանջանքներ դիպուեցան, ու ես չիմացայ. ցրուեցան ու չի ղղջացին։

15 Ես փորձեցին ու ծաղր ըրին, իմ վրաս ծաղր ընելով իրենց ակռաները կըճռտացուցին, Ո՛վ տէր, մինչև պիտի տեսնաս։

16 Իմ անձս անոնց խորամանկութենէն հեռացուր, և առիւծներէն իմ միայնակութիւնս։

17 Մեծ բազմութիւններուն մէջ քեզի փառք պիտի տամ Ո՛վ տէր. և շատ մարդոց մէջ քեզ պիտի օրհնեմ։

18 Թշնամիներս իմ վրաս չուրախանան՝ որ

զուր տեղը իս կ՚ատէին. իրենց աչվըներովը իմ վրաս նշան կուտային։

19 Իմ հետս խաղաղութիւն կը խօսէին, և իրենք բարկութիւնով ննդութիւն կը խորհէին։

20 Իրենց բերանը իմ վրաս բացին, և ըսին՝ այո՛ այո՛ մեր աչվըները տեսան։

21 Ո՛վ տէր, տեսար ու մի լռեր. ո՛վ տէր, ինէ մի՛ հեռանար։

22 Ո՛վ տէր, արթնցիր ու իմ իրաւունքիս նայէ, ո՛վ իմ աստուածս ու տէրս, իմ դատաստանիս. և քու արդարութիւնովդ իմ իրաւունքս կատարէ ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս։

23 Թշնամիներս իմ վրաս չի խնդան, և իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ՝ վա՛շ վա՛շ մեր անձերուն, ինչու որ անիկայ կորնցուցինք։

24 Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան անոնք՝ որ իմ խեղճութեանս կը խնդային. իմ վրաս մեծ զուրցողները ամօթ ու անարգանք հագնին։

25 Թող ցնծան ու ուրախ ըլլան քեզմով ան ամէնքը՝ որ իմ արդարութիւնս կ՚ուզեն. ամէն ժամանակ թող ըսեն՝ աստուած մեծ է. և անոնք որ քու ծառայիդ խաղաղութիւնը կ՚ուզեն։

26 Իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի, ամէն օր քու գովութիւնդ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ.

Յսկ անօրէնն ի մեղանչել ընդ միտս իւր.

1 Ընդ անօրէնն մեղք գործած ժամանակը իր մտքին մէջը կ'ըսէ թէ՝ աստուածով վախը չի կայ իր աչքին առջին:

2 Վնդունելութիւնով վարուեցաւ անոր առջին իր անօրէնութիւնը գտնալու և անիկայ ատելու ժամանակը:

3 Ընոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու խաբէութիւն են. բարիք ընելը չուզեց իմանալ, իր անկողնին մէջ անօրէնութիւն մտածեց:

4 Ըն ամէն մէկ չար ճամբաները գնաց, և չարչէն բնաւ չի ձանձրացաւ:

5 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքն է, քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը:

6 Ո՛վ աստուած, քու արդարութիւնդ լեռներու պէս է, քու իրաւունքդ մեծ անդունդի մը պէս. մարդիկը ու անասունները դուն կ'ապրեցունես ո՛վ տէր:

7 Վնչպէս գերազանց ըրիր քու ողորմութիւնդ ո՛վ աստուած. և մարդկանց որդիքները քու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինին:

8 Ընոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի խմեն, և քու քաղցր հեղեղներէդ անոնց պիտի խըմցունես:

9 Ո՛վ տէր, կենաց աղբիւրը քեզնէ է, և քու

երեսիդ լուսովը լոյսը կը տեսնանք :

10 Վրու ողորմութիւնդ անոնց վրայ ծագիլ տուր՝ որ քեզ կը ճանչնան , քու արդարութիւնդ ուղիղ սիրտ ունեցողներուն :

11 Ամբարտաւաններուն ոտքը մեր վրայ չի գայ , և մեղաւորներուն ձեռքը մեզ չի դողացունեն :

12 Ամեն անօրէնութիւն գործողները հոն թող իյնան . մերժուեցան ու ալ կարող չըլլան կայնելու :

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ .

Ա՛ի նախանձիր ընդ չարս .

1 Ջարերուն մի՛ նախանձիր , ու ոչ ալ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը գործեն :

2 Ինչու որ խոտի պէս շուտով պիտի չորնան . կանաչ խոտի պէս շուտով պիտի անցնին :

3 Յոյսդ տէրոջը վրայ դիր և աղէկութիւն ըրէ . երկրի վրայ բնակէ , և անոր մեծութիւնովը արածուէ :

4 Տէրոջմէն խնդրէ , ու ան քու սրտիդ խընդրուածքները քեզի կուտայ . քու ճամբաներդ տէրոջը յայտնէ , ու անոր ապաւինէ . ան կը կատարէ և դուրս կը հանէ քու արդարութիւններդ լոյսի պէս , և քու իրաւունքներդ կէս օրի պէս :

5 Հնազանդ եղիր տէրոջը՝ և անոր ծառայէ, և մի՛ նախանձիր անոնց՝ որոնց ճամբաները անօրէնութիւն գործող մարդուն հետ եղած են:

6 Չարկութենէ հետ կեցիր, ու սրտմտութենէ դադրէ, և չարերուն մի՛ նախանձիր:

7 Քանի որ չարերը շուտով պիտի սատկին. սակայն տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառանգեն:

8 Փոքր մը ժամանակ՝ ու անկէ ետեւ ամբարիշտը չէ պիտի մնայ. անոր տեղը պիտի փնտռես ու չէ պիտի գտնաս:

9 Սակայն հեղերը երկիրը պիտի ժառանգեն, և իրենց մեծ խաղաղութիւնովը պիտի հանգստանան:

10 Ա՛նեղաւորը արդարին կ՚սպասէ, և անոր վրայ իր ակռաները կը կճըռցունէ. սակայն տէրը ծաղր պիտի ընէ անիկա. քանի որ առաջուց կը տեսնայ որ անոր օրը հասած է:

11 Ա՛նեղաւորները թուր քաշեցին և իրենց աղեղները լարեցին աղքատը ու տնանկը գարնելու, սրտով ևոնարհ եղողը սպաննելու:

12 Ա՛նոնց թուրերը իրենց սիրտը պիտի մտնայ, և անոնց աղեղները պիտի կոտրին:

13 Ա՛րդարին քիչ մը բանը մեղաւորներուն շատ մեծութենէն աղէկ է. և ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրտին:

14 Տէրը արդարները կը հաստատէ, և անմեղներուն օրերը կը ճանչնայ, անոնց ժառանգութիւնը

յաւիտենական պիտի ըլլայ :

15 Փորձութեան ժամանակները անոնք չի պիտի ամբչնան . հապա սուվի օրերը պիտի կշտանան :

16 Ահա մեղաւորները պիտի կորսուին , սակայն տէրոջը թշնամիները իրենց փառաւորելու ու բարձրանալու ժամանակը պիտի պակսին , ինտոր որ մուխը կը պակսի :

17 Ան՝եղաւորը փոխ կ՚առնէ ու չի վճարեր . սակայն արդարը կ՚ողորմի և կուտայ :

18 Տէրը օրհնողները երկիրը պիտի ժառանգեն , և անիծողները անկէ պիտի զարնուին :

19 Ան՝արդուն գնացքները տէրոջմէն կը շըտկուին , անոր ճամբաները ան շատ կը սիրէ :

20 Ինչ որ սահելու ալ ըլլայ չի պիտի խնայ . ինչու որ տէրը անոր ձեռքէն կը բռնէ :

21 Տղայ էի ու ծերացայ , և արդարը արհամարհուած չի տեսայ . ու ոչ ալ անոր զաւակը՝ որ հաց մուրայ :

22 Ամէն օր կ՚ողորմի ու փոխ կուտայ . անոր զաւակը յաւիտեան օրհնեալ պիտի ըլլայ :

23 Ճարուենէ ետ կեցիր , ու բարիք ըրէ . յաւիտեանս յաւիտենից անոր քով պիտի բնակիս :

24 Տէրը իրաւունքը կը սիրէ , և իր սուրբերը վար չի զարներ . հապա յաւիտեան կը պահէ անոնք :

25 Անօրէնները մեկտեղ պիտի կորսուին , և ամբարիշտներուն զաւակը պիտի սատկի :

26 Հայց արդարները երկիրը պիտի ժառանգեն ,

և յաւիտեանս յաւիտենից անոր քով պիտի բնակին։

27 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը պատմէ, և անոր լեզուն իրաւունք պիտի խօսի։

28 Իր աստուածգին օրէնքները իր սրտին մէջն են, և անոր քալուածքները չեն պիտի գայթակղին։

29 Անեղաւորը արդարը կը դիտէ, և անիկայ սպաննել կ՚ուզէ, սակայն տէրը անոր ձեռքը չի ձգեր անիկայ. և դատաստան տեսած ժամանակը անիկայ չի դատապարտեր։

30 Տէրոջը համբերէ, և անոր ճամբաները պահէ, և ան քեզ կը բարձրացունէ՝ որ երկիրը ժառանգես, և մեղաւորներուն սատակումը տեսնաս։

31 Ամբարիշտը վըսյ ելած ու բարձրըցած տեսայ լիբանանու մայր ծառերուն պէս. իսկոյն անցայ՝ ու ահա չի կար, փնտռեցի՝ և անոր տեղը չի գտնուեցաւ։

32 Ամբծութիւն պահէ, և ուղղութիւն տես. ինչու որ խաղաղարար մարդուն վերջը խաղաղութիւն է։

33 Անօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին, և ամբարիշտներուն ղաւակը պիտի փճանայ։

34 Արդարներուն փրկութիւնը տէրոջմէն է, նեղութեան ժամանակները անոնց վերակացու է։

35 Տէրը անոնց պիտի օգնէ, և անոնք պիտի փրկէ. մեղաւորներէն պիտի ազատէ և անոնք պիտի փրկէ, ինչու որ անոր յուսացին։

ՕՐ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՔ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ.

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քո՛վ .

1 Ո՛վ տէր , քու սրտմտութիւնովդ իս մի՛ յանդիմաներ . և քու բարկութիւնովդ իս մի՛ խրատեր :

2 Ա՛սն, ալի քու նետերդ ինծի մտան , և քու ձեռքդ իմ վրաս իջաւ :

3 Իմ մարմնոյս բժշկութիւն չի կայ քու բարկութեանդ համար . իմ ոսկորներուս հանգստութիւն չի կայ իմ մեղքերուս համար :

4 Ընօրէնութիւններս գլխէս վեր բարձրցան , ծանր բեռի պէս իմ վրաս ծանրցան :

5 Իմ վերքերս հոտեցան ու փտտեցան իմ անզգամութեանս համար :

6 Ցաւագարանք քաշեցի ու խոնարհեցայ , ամէն օր տրտում կը քալէի . ինչու որ անձս նեղութիւնով լեցուեցաւ , և իմ մարմնոյս բժշկութիւն չի կայ :

7 Ցաւագարուեցայ ու խիստ խոնարհեցայ , սրտիս հեծութենէն կը պոռայի :

8 Ո՛վ տէր , իմ ամէն բաղձանքներս քու առջեդ են և իմ հեծութիւնս քենէ չի ծածկուեցաւ :

9 Միտս ներսիդիս խռովեցաւ , և իմ զօրու-

թիւնս իս թողուց. իմ աչքիս լոյսն ալ իմ հետս չէ-
ղաւ։

10 Իմ բարեկամներս ու ազգականներս իմ առ-
ջիս մնացան ու կայնեցան, ու իմ մերձաւորներս ինձ
հեռու կայնեցան։

11 Ինծի համար չարութիւն խորհողները ինծի
հետ բռնութիւնով կը վարուէին, և իմ անձս կը
վնտռէին. անօրէնութիւն խօսեցան, ու ամէն օր
նենգութիւն խորհեցան։

12 Ակայն ես խուլին նման եղայ՝ որ չէ լսեր,
համրին պէս՝ որ իր բերանը չէ բանար։

13 Ես ան մարդուն նման եղայ՝ որ չէ լսեր, և
անոր բերանը խօսք չէ կայ։

14 Ո՛վ տէր, քեզի կը յուսամ, և դուն ինծի
լսես ո՛վ իմ տէր աստուածս։

15 Ըսի թէ՝ թշնամիներս իմ վրաս չուրախա-
նան. ոտքըներուս խախտած ժամանակը մեծ մեծ
խօսքեր խօսեցան վրաս։

16 Ես տանջանքի պատրաստ եմ, և ամէն ժա-
մանակ իմ ցաւերս առջիս են։

17 Իմ անօրէնութիւններս պիտի պատմեմ, և
իմ մեղքերուս համար պիտի հոգամ։

18 Ակայն թշնամիներս ողջ են, և ինէ էվել
ուժովցած են. և իս զուր տեղը ատողները շատ էին։

19 Ո՞նոնք՝ որ աղէկութեան փոխարէն ինծի չա-
րութիւն հատուցին. իմ վրաս չարութիւն կը խո-
սէին, ինչու որ ես արդարութեան կը հետեւէի։

20 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, իս մի թողուր. և ինէ հեռու մ՚ըլլար, նայէ որ ինծի օգնես՝ ովվ իմ փրկութեանս տէրը:

ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ.

Ընացի Թէ պահեցից.

1 Ընսի Թէ՝ իմ ճամբաներս պահեմ. որ լեզուովս մեղք չի գործեմ:

2 Պահապան դրի իմ բերնիս, մեղաւորին իմ առջիս հակառակած ժամանակը:

3 Խուլ եղայ ու խոնարհեցայ. աղէկութենէ լռեցի, և իմ ցաւերս իմ մէջս նորոգեցան:

4 Իմ սիրտս ներսիդիս բորբոքեցաւ, և իմ խորհուրդներուս մէջ կրակ վառեցաւ:

5 Իմ լեզուովս խօսեցայ և ըսի, ովվ տէր, ցըցոյր ինծի իմ վերջս, և իմ օրերուս թիւին որչափ ըլլալը. որ գիտնամ Թէ որչափ բան պակսած է ինէ:

6 Ընձա իմ օրերս չափով դրիր, և իմ զօրութեանս կարողութիւնը իբր Թէ ոչինչ է քու առջիդ. սակայն ամէն մնեղէն մարդ ոչինչ է:

7 Խրաւցունէ մարդը պատկերի մը պէս կը պըտրտի, բայց պարապ տեղը անհանգիստ կ՚ըլլայ, կը գանձէ և ովվ պիտի ժողուէ չի գիտեր:

8 Ընայց արդ՝ ովվ է իմ համբերութիւնս, չէ Թէ դուն ովվ տէր. կամ իմ զօրութեանս կարողութիւնը, որ քենէ է:

9 Իմ ամէն անօրէնութիւններէս իս փրկեցիր · անզգամներուն նախատինքը ըրիր իս :

10 Ասուլ եղայ , ու բերանս չի բացի , ինչու որ դուն ըրիր :

11 Հեռացուր ինէ իմ տանջանքներս , ինչու որ քու ձեռքիդ զօրութենէն ես տկարացայ :

12 Ի՛նդքին համար յանդիմանելով մարդը խրատեցիր , ոստայնի պէս անոր անձը մաշեցուցիր · սակայն ամէն մարդ փուճ է :

13 Լո՛վ տէր , լսէ իմ աղօթքիս , ականջ դիր իմ խնդրուածքներուս · արցունքներուս մի՛ լռեր :

14 Պիտու առջիդ պանդուխտ եմ ես , հիւր մը և անցաւոր մը իմ ամէն նախնիքներուս պէս :

15 Ծառ տուր ինծի որ հանգստանամ դեռ չի գացած , ինչու որ մէյ մ՚ալ չի պիտի գտնուիմ :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ ·

Համբերելով համբերի տեառն ·

1 Համբերելով համբերեցի տէրոջը , ու նայեցաւ ինծի , ու իմ աղօթքիս լսեց :

2 Ես տառապանքի փոսէն հանեց , կաւէն ու տիղմէն :

3 Իմ ոտվըներս քարին վրայ հաստատեց , և իմ քալուածքներս ուղղեց :

4 Իմ բերանս նոր օրհնութիւն մը դրաւ , մեր տէր աստուծոյ օրհնութիւնը :

5 Հ֊ատերը պիտի տեսնան ու պիտի վախնան, ու տէրոջը պիտի յուսան. երանի՛ ան մարդուն՝ որ տէրոջը անունը իրեն յոյսն է. ան ուշադրութեան չի նայեցաւ, ու ոչ ալ սուտ մոլութեան։

6 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, դուն քու սքանչելի֊ լիքներդ շատցուցիր. քու խորհուրդներուդ մէկը չի կայ որ քեզի նման ըլլայ։

7 Պատմեցի ու խօսեցայ, ու համրանքէ էվել եղան. զոհերուն ու պատարագներուն չի հաճեցար, ականջները հաստատեցիր իմ վրաս. ողջակէզները և մեղքի համար եղածները չընդունեցիր։

8 Ես ժամանակը ըսի թէ՝ ահա ես կուգամ, գիրքերուն գլուխներուն մէջ ինծի համար գրուած է։

9 Ո՛վ իմ աստուածս, ես քու կամքդ կատարե֊ լու կամք ըսի. և քու օրէնքներդ իմ ներսիդիս են։

10 Արդարութիւններդ պիտի քարոզեմ մեծ բազմութիւններուս մէջ. ահա իմ շրթունքներս քենէ չի պիտի արգիլեմ։

11 Ո՛վ տէր, դուն գիտցար որ քու արդարու֊ թիւններդ սրտիս մէջը չի ծածկեցի, քու ճշմարտու֊ թիւնդ է քու փրկութիւնդ. ըսի՝ քու ողորմութիւնդ և քու ճշմարտութիւնդ շատոր ժողովուրդէն չի ծածկեցի։

12 Դուն ալ՝ ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ ինէ մի հեռու ընես. ինչու որ քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն ատեն իս պիտի ընդունի։

13 Ինչհամար չարիքներ չորս կողմն առին, իմ

անօրէնութիւններս ինձի հասան, և ես կարող չեղայ տեսնալու. գլխուս մազէն շատ եղան, և իմ սիրտս ես թողուց:

14 Ո՛վ տէր, կամք ըրէ ես ազատելու, և ո՛վ տէր, ինձի օգնելու ջանք ըրէ:

15 Ամբիշնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները անիկայ կորնցնելու համար. ետ դառնան ու ամբիշնան ինձի համար չարութիւն ուզողները:

16 Ան ժամանակը շուտով ամօթը հագնին ան ամէնքը՝ որ ինձի վա՛շ վա՛շ կ'ըսէին:

17 Ամէնը քեզմով թող ցնծան ու ուրախանան՝ որ քեզ կը փնտռեն ո՛վ տէր. և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ թող ըսեն՝ աստուած մեծ է:

18 Ես աղքատ ու տնանկ եմ ո՛վ աստուած, ես մտմտայ. և ո՛վ իմ աստուածս օգնականս ու պաշտպանս մի՛ ուշանար:

ՕՐ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ Խ.

Երանի որ խորհի զաղքատն.

1 Երանի ան մարդուն՝ որ աղքատին ու տը-

Նանկին Հոգ կը տանի, նեղութեան օրը տէրը անիկայ կ'ազատէ.

2 Տէրը անիկայ կը փրկէ ու կ'ապրեցունէ, երկրի վրայ անիկայ երանելի կ'ընէ, և իր թշնամիներուն ձեռքը անիկայ չի մատներ։

3 Տէրը անոր օգնական է իր ցաւերուն անկողինին մէջ. անոր հիւանդութենէն ամէն անոր անկողինները կը դարձունէ։

4 Ես ըսի՝ ով տէր, ինծի ողորմէ, իմ անձս բժշկէ, ես քեզի մեղանչեցի։

5 Թշնամիներս գէշ խօսեցան ինծի համար. Երբ պիտի ըլլայ որ մեռնի, և անոր անունը կորսուի։

6 Ան մտնար պակաս բան տեսնալու, իր սրտին մէջը կ'ըսէր, իր անձին մէջ անօրէնութիւններ կը ժողվէր։

7 Դուրս կ'ելլէր ու նոյնը կը խօսէր. Թշնամիներս ինծի համար կը փսփսային։

8 Իմ վրաս չարութիւն մտմտացին, անօրէնութեան խօսք դրին իմ վրաս։

9 Այ՝ի թէ ննջողը մէյ մ'ալ չի՞ պիտի ելլէ. ինչու որ ան իմ հետիս խաղաղութեան անձը՝ որուն որ ես յուսացեր էի, ան՝ որ իմ հացս կ'ուտէր ինծի խաբեբայութիւն ընելը խիստ շատցուց։

10 Բայց դուն ով տէր, ողորմէ ինծի, ու իս կանգնեցուր, և ես վրէժխնդիրը տամ անոնց։

11 Այսկէ պիտի գիտնամ ինծի հաւնելդ, որ իմ թշնամիներս իմ վրաս չի խնդան։

12 Սակայն դուն իս իմ ան մեղութիւնովս ընդու-
նեցիր . քու առջեդ իս յաւիտեան Հաստատեցիր :

13 Օրհնեալ է իսրայէլի տէր աստուածը յա-
ւիտեանս յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ .

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուրց .

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրերուն վտակներուն
կը փափաքի , անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փա-
փաքի ո՛վ աստուած :

2 Իմ անձս ծարաւ է քեզի ո՛վ Հզօր և կենդա-
նի աստուած . ե՞րբ պիտի գամ ու իմ աստուծոյս առ-
ջին երեւամ :

3 Վիշերը ու ցորեկը աչքիս արտասուքները ին-
ծի կերակուր եղան . ինչու որ ամէն օր ինծի կ՚ըսէին
թէ՝ ո՞ւր է քու աստուածդ :

4 Երբոր ասոնք կը յիշէի , հոգիս իմ մէջս
կը չարչարուէր . կը քաջալերուէի աստուածոյ սքանչելի
տանը ներքեւը մտնելու , խոստովանութեան ցնծալի
ձայնով , ու տօնախմբութեան ձայնով :

5 Ուստի՝ ո՛վ իմ անձս , ինչո՞ւ տրտում ես , կամ
թէ ինչո՞ւ իս կը խռովես . յոյսդ աստուածդ վրայ դիր ,
փառք տուր անոր , ան է իմ երեսս փրկող աս-
տուածը :

6 Իմ անձս սաստիկ խռովեցաւ . անոր Համար
յորդանանու երկրէն քեզ յիշեցի , Հերմոնէն փոքր
լեռնէն :

7 Ընդունդները խորութիւններէն քեզի կանչեցին, քու ջուրերուդ սահանքներուն ձայնովը:

8 Քու ամէն մրրիկներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան:

9 Յորեկը տէրը իր ողորմութիւնը պատուիրեց, գիշերը նոր օրհնութիւն. և իմ աստուածոյ աղաչելս իմ կեանքիս համար է:

10 Աստուածոյ ըսի՝ դուն ես իմ ընդունողը. իս ինչու մերժեցիր, ես ինչու տրտում կը պտըտիմ թշնամիիս նեղելէն:

11 Ոսկորներս կոտրտած ժամանակը թշնամիներս իմ նախատեցին, ամէն օր ինծի ըսելով թէ՝ ո՞ր է քու աստուածդ:

12 Ուստի՝ ո՛վ իմ անձս, ինչու տրտում ես, կամ ինչու իս կը խռովես. յոյսդ աստուածոյ վրայ դիր; վասն զի տուր անոր, ան է իմ երեսս փրկող աստուածը:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Պատ արա ինձ աստուած.

1 Իս դատէ ո՛վ աստուած, և իմ դատաստանիս մէջ իմ իրաւունքս կատարէ:

2 Մուրբ չեղող ազգէն, մեղաւոր ու նենգաւոր մարդէն իս աղատէ:

3 Վասն ես ինծի զօրութիւն տուողը ո՛վ աստուած, ինչու իս մոռցար. ինչու ես տրտում կը քալեմ թշնամիիս նեղելէն:

4 Ո՛վ տէր, քու լոյսդ ու քու ճշմարտութիւնդ խրկէ, որ ինծի առաջնորդ ըլլան ու իս քու սուրբ լեռդ ու բնակարանդ հանեն։

5 Աստուծոյ սեղանին առջին պիտի մտնամ, մանկութիւնս ուրախացուցող աստուծոյն. գոհութիւն պիտի տամ քեզի օրհնութիւնով ով աստուած՝ իմ աստուածս։

6 Ուստի ով իմ անձս, ինչո՞ւ տրտում ես, կամ ինչո՞ւ իս կը խռովես. յոյսդ աստուծոյ վրայ դիր, վասն զի տուր անոր, ան է իմ երեսս փրկող աստուածը։

ՕՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԵԳՕԹՐ ԵՒԵՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Աստուած՝ ականջօք մերովք լուաք.

1 Ո՛վ աստուած, մեր ականջներովը լսեցինք՝ որ մեր հայրերը մեզի պատմեցին, ան գործը՝ որ առջի ժամանակը անոնց օրերը գործեցիր։

2 Ո՛ւռ ձեռքդ հեթանոսները փրցուց, և անոնք տնկեցիր. ժողովուրդները չարչարեցիր, և անոնք հանեցիր։

3 Ազ թէ իրենց սուրովը երկիրը ժառանգեցին, ու չէ թէ իրենց բազուկը զիրենք փրկեց. հապա քու աջ ձեռքդ ու բազուկդ, և քու երեսիդ լոյսը. ինչու որ դուն անոնց հաճեցար:

4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս ու իմ աստուածս, որ Յակոբին փրկութիւններուն համար հրամայեր:

5 Քեզմով քու թշնամիներդ պիտի զարնենք, և քու անունովդ մեր վրայ ելլողները պիտի արհամարհենք:

6 Ազ թէ իմ աղեղիս վրայ իմ յոյսս դրած եմ, ու չէ թէ իմ սուրս ինծի կ'ապրեցունէ. հապա դուն մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեցիր, և մեզ ատողները խայտառակ ըրիր:

7 Ամէն օր աստուծով պարծենանք, և անոր անունը յաւիտեան շնորհակալութիւն մատուցանենք:

8 Սակայն հիմայ մեզ մերժեցիր ու անարգեցիր. և մեր զօրքերուն հետ չելար ալ աստուած:

9 Մեզ մեր թշնամիներէն էվել ետ դարձուցիր, և մեզ ատողները մեզ յափշտակեցին:

10 Մեզ ոչխարի պէս մորթուելու տուիր, և հեթանոսներուն մէջ մեզ ցրուեցիր:

11 Քու ժողովուրդներդ առանց գինի ծախեցիր, և մեր աղաղակին թիւը չի կայ:

12 Մեր դրացիներուն մեզի նախատինք ըրիր. մեր շուրս կողմը եղողներուն ծաղր ու կատակ:

13 Այլ հնթանոսներուն առակ ըսիր, ժողովուրդները իրենց գլուխը վրանիս երերցունելու համար:

14 Ամեն օր իմ նախատինքս իմ առջիս է, և իմ երեսներուս ամթը իս ծածկեց, նախատողին ու չարախօս մարդուն ձայնէն, թշնամիին ու հալածողին երեսէն:

15 Այս ամենը մեր վրայ եկաւ, և մենք քեզ չի մոռցանք, և քու ուխտիդ սուտ չելանք, և մեր սրտովը ետ չի դարձանք:

16 Դուն մեր շաւիղները քու ճամբաներէդ դարձուցիր, մեզ չարչարանաց տեղը իջեցուցիր, և մահուան ստուերները մեզ ծածկեցին:

17 Թէ որ մենք մեր աստուծոյ անունը մոռցած ենք, կամ օտար աստուածներուս ձեռք վերուցած ենք· աստուած անիկայ չի՞մի փնտռեր· ինչու որ ան մեր սրտին գաղտնիքները կը քննէ:

18 Ամեն օր քեզի համար կը մեռնինք· մորթուելու ոչխարի պէս սեպուեցանք:

19 Արթնցիր՝ ինչո՞ւ կը քնանաս հո՛վ տէր· ելլիր՝ ու մեզ յաւիտեան մի մերժեր:

20 Ինչո՞ւ քու երեսդ մենէ կը դարձունես, մեր աղքատութիւնը ու նեղութիւնը կը մոռնաս:

21 Որ անձերը մինչեւ հողը խոնարհեցան· և մէջքերնիս երկրին փական:

22 Ելլիր հո՛վ տէր, օգնէ մեզի և մեզ ազատէ, քու անուանդ համար:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Ողևեսցե սիրտ իմ զբան բարի.

1 Իմ սիրտս քու բարի պատգամներդ ըղձեմ, և իմ գործքերս թագաւորին ըսեմ:

2 Իմ լեզուս արագագիր դպրին գրիչին պէս է, դէմքով ամէն մարդկանց որդիքներէն գեղեցիկ:

3 Վրաս պարկունքներդ շնորհք սիւեցաւ. անոր համար աստուած քեզ յաւիտեան օրհնեց:

4 Ո՛վ հզօր՝ թուրդ մէջքդ կապէ, քու գեղեցկութեանդ վայելչութիւնը:

5 Լարէ ուղղէ ու թագաւորէ, ճշմարտութեան հեզութեան ու արդարութեան համար, և քու աջ ձեռքդ սքանչելի կերպով քեզի առաջնորդ պիտի ըլլայ:

6 Ո՛վ հզօր, քու նետերդ սրուած են, թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջ, և թագաւորները քու տակդ պիտի իյնան:

7 Ո՛վ աստուած, քու աթոռդ յաւիտեանս յաւիտենից է, քու արքայութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է:

8 Դուն արդարութիւնը սիրեցիր, և անօրէնութիւնըատեցիր. անոր համար աստուած՝ քու աստուածդ ուրախութեան իւղով քու ընկերներէդ էվելի քեզ օծեց:

9 Զմուռս ստաշեան ու կասիայ կը բուրէ քու զգեստէդ, փղոսկրեայ տաճարներէն, ուստի թա-

գաւառներուն աղջիկները պատուով քեզ ուրախացուցին,

10 Նազուհին քու աջ կողմդ կը կայնի ոսկեհուռ հանդերձներով զարդարուած ու պսակուած:

11 Լո՛վ աղջիկ, լսէ ու տես, քու ժողովուրդդ ու քու հօրդ տունը մոռցիր. 12 ինչու որ թագաւորը քու գեղեցկութեանդ հաւնեցաւ:

Ան ինքն է քու տէրդ, ասոր երկրպագութիւն ընես, և Ծուրայ աղջիկը ասոր երկրպագութիւն ընէ. ու ժողովուրդներուն մեծերը պատարագներով ասոր երկրպագութիւն ընեն:

13 Նազաւորին աղջկանը ամէն փառքը ներսիդին է. հանդերձին ծայրերը ոսկիէ թելով զարդարուած ու պսակուած:

14 Կ՚ըսեր ասոր հետ թագաւորին պիտի տարուին. և իրեն ընկերները անոր պիտի տարուին:

15 Ցնծութիւնով ու ուրախութիւնով թող բերուին, և թագաւորին տաճարը տարուին. և քու հայրերուդ տեղը քու զաւկներդ պիտի ըլլան:

16 Անոնք ամէն երկրի վրայ իշխան պիտի կայնեցունես. քու անունդ ամէն աղգերու մէջ պիտի յիշուի:

17 Ասոր համար ժողովուրդները փառք պիտի տան քեզի, յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ.

Աստուած մեր ապաւէն.

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու զօրութիւնն է. մեր վրայ գտնուած մեծ նեղութիւններուն ժամանակը օգնական է:

2 Ասոր համար մենք երկրին խռոված ժամանակը չի պիտի վախնանք, լեռներուն ծովին մէջ փոխուած ժամանակը.

3 Անոնց ջուրերը գոռացին ու պղտորեցան. լեռները անոր զօրութենէն խռովեցան:

4 Գետերուն գնացքները աստուծոյ քաղաքը կ'ուրախացունեն. և բարձրեալը իր բնակութիւնները սուրբ ըրաւ:

5 Աստուած անոնց մէջն է, և անոնք չի պիտի սասանին. և աստուած անոնց առտուընէ առտու պիտի օգնէ:

6 Հեթանոսները խռովեցան, և թագաւորութիւնները խոնարհեցան. բարձրեալը իր ձայնը տուաւ, և երկիրը դողաց:

7 Զօրութիւններուն տէրը մեր հետն է, յակոբայ աստուածը մեզի ապաւէն է:

8 Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք, որ երկրի վրայ նշաններ ու հրաշքներ ըրաւ:

9 Պատերազմը երկրին մէկ կողմէն միւս կողմը զարկաւ. աղեղները կոտրտեց, չէնքերը խորտակեց, և կառքերը կրակով երեց:

10 Ընտօրացէք ու ճանչցէք որ ես եմ աստուած. հեթանոսներուն մէջ բարձր պիտի ըլլամ, ու երկրին վրայ պիտի բարձրընամ:

11 Օրուրթիւններուն տէրը մեր հետն է, յակոբայ աստուածը մեր ապաւէնն է:

ՕՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԵՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԶ.

Նշաւիս հարէք ամենայն հեթանոսք.

1 Պուք ամէն ժողովուրդներ ծափ զարկէք, ցընծութեան ձայնով աստուծոյ աղաղակեցէք:

2 Տէրը բարձր ու ահաւոր է, ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է:

3 Ժողովուրդները մեզի հնազանդ ըրաւ. և հեթանոսները մեր ոտքին տակը:

4 Ան իրեն ժառանգութիւն ընտրեց, յակոբի գեղեցկութեանը համար՝ որ ան սիրեց:

5 Աստուած օրհնութիւնով համբարձաւ, և մեր տէրը փողին ձայնովը:

6 Աղմոս երգեցէք մեր աստուծոյն, սաղմոս ըսէք մեր թագաւորին, սաղմոս ըսէք:

7 Ամէն երկրի վրայ աստուած մեծ թագաւոր է, օրհնութիւնով անոր սաղմոս երգեցէք:

8 Աստուած աղգերուն վրայ թագաւորից. աստուած իր սրբութեան աթոռը նստաւ:

9 Ժողովուրդներուն իշխանները արբահամու աստուծոյն ժողվուեցան, ինչու որ աստուծոյ զօրութիւնը երկրէն խիստ բարձրըցաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԷ.

Ա՛նծ է տէր.

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է մեր աստուծոյ քաղաքին մէջը, անոր սուրբ լեռանը վրայ:

2 Հաստատ արմատ կապած ամէն երկիր ցընծալով թող ցնծայ. սիօնի լեռները, Հիւսիսի կողմերը. մեծ թագաւորին քաղաքը:

3 Աստուած իր տաճարին մէջը կը յայտնուի, ինտոր որ ան ժամանակը անոնց օգնական կ'ըլլար:

4 Ահա երկրի թագաւորները ժողվուեցան, ու մէկտեղ եկան:

5 Իրենք ասանկ տեսան ու զարմացան, զարհուրեցան սասանեցան, և դողը անոնք բռնեց:

6 Հոն ցաւերը տղայ բերողին ցաւերուն պէս, սաստիկ հովով Թարսիսի մէջի նաւերը պիտի խորտակէ:

7 Ինչպէս որ լսեցինք՝ անանկ ալ տեսանք, զօրութիւններուն տէրոջը քաղաքին մէջ. մեր աստուծոյ քաղաքին մէջ:

8 Աստուած՝ յաւիտեան անոր հիմը հաստա-

տեց · ով աստուած , քու ողորմութիւնդ քու ժողովուրդիդ մէջ ընդունեցինք :

9 Ինչպէս որ քու անունդ , անանկ ալ քու օրհնութիւնդ բոլոր աշխարհի վրայ է , և քու աջ ձեռքդ արդարութիւնով լեցուն է :

10 Ահեն լեռը ուրախ թող ըլլայ , յուդայի աղջկիները թող ցնծան , ով տէր քու արդարութեանդ համար :

11 Ահեն չորս կողմը պտըտեցէք , անիկայ պաշարեցէք , և անոր աշտարակները պատեցէք :

12 Ահրաբնիդ անոր զօրութիւններուն վրայ դրէք , անոր պարիսպները բաժնեցէք , որ կարող ըլլաք ուրիշ ազգի պատմելու :

13 Ասկէ աստուած՝ յաւիտեանս յաւիտենից մեր աստուածը · և աս մեզ պիտի Հովուէ յաւիտեան :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ ·

Ցուարճութ զայս ամենայն ·

1 Լսեցէք ասիկայ ով ամէն ազգեր , ականջ դրէք դուք ամէնքդ՝ որ աշխարհի մէջ կը բնակիք · երկրի ծնունդները և մարդկան որդիքները մէկտեղ , մեծամեծները ու տնանկները :

2 Իմ բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , և իմ սրտիս խորհուրդները Հանճար :

3 Իմ ականջս առակի պիտի խոնարհեցունեմ · սկիզբէն եղած առակները օրհնութիւնով պիտի բանամ :

4 Նեղութեան օրը ինչո՞ւ ես շատ կը վախնամ, վասն զի գնացքներուս անօրէնութիւնները իմ ջորս կողմն պատեցին:

5 Իրենց զօրութեանը յուսացողները իրենց մեծութեան շատութիւնովը պիտի պարծենան:

6 Եղբայրը չի փրկեր, և մարդը չի փրկեր, և մէկը աստուծոյ փրկանք չի տար, և ոչ ալ իր անձին փրկութեան դինը:

7 Անիշտ նեղութիւն կրէ, և յաւիտեան կ'ապրիմ, ու ապականութիւն չես տեսնար:

8 Երբոր կը տեսնաս թէ իմաստունները կը մեռնին, մէկտեղ անզգամները ու անմիտները պիտի կորսուին, և իրենց մեծութիւնները օտարներուն պիտի թողուն:

9 Գերեզմանները յաւիտեան իրենց տուն պիտի ըլլան, և անոնց բնակարանները ազգէ մինչեւ ազգ, և անոնց անուննները իրենց հողերուն վրայ կանչեցին:

10 Արդը պատուոյ մէջ էր ու չիմացաւ, հասարեցաւ անբան անասուններուն, և անոնց նըմանեցաւ:

11 Անոնց ասդ ճամբան իրենց գայթակղութիւն է. ասկէ ետեւ իրենց բերանովը պիտի հաճին:

12 Ոչխարներու պէս մահուան պիտի մատնուին, և մահը անոնք պիտի հովուէ, ու ուղիղ եղողները առտուան դէմ անոնց պիտի տիրեն:

13 Անոնց օգնութիւնները գերեզմաններուն

մէջ պիտի մաշին, և իրենց փառքէն պիտի իյնան։

14 Սակայն աստուած իմ անձս գերեզմանէն պիտի փրկէ, երբոր իս ընդունին։

15 Մի՛ վախնար երբոր մարդը մեծնայ, և երբոր անոր տանը փառքը կը շատնան։

16 Վասն զի իր մեռնելու ժամանակը ամէն բանը իր հետը չի պիտի առնէ. և անոր տանը փառքը իր հետը չի պիտի իջնայ։

17 Թէպէտ անոր անձը իր կենդանութեանը մէջ պիտի օրհնուի, շնորհակալ պիտի ըլլայ քենէ՝ երբոր դուն անոր բարութիւն ընես։

18 Անքը մինչեւ իր հայրերուն ազգը պիտի երթայ. մինչեւ վերջը լոյս չի պիտի տեսնայ։

19 Պարդը պատուոյ մէջ եր ու չիմացաւ. հասասարեցաւ անբան անասուններուն, և անոնց նըմանեցաւ։

ՕՐ ՏԱՆԵՐՈՐԴ ԸՆԹՕՐ ԱՒԵՏԱՒՕՏԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ,

Աստուած աստուածոց տէր խօսեցաւ.

1 Աստուածներուն աստուածը՝ տէրը խօսեցաւ, երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչեւ արեւմուտք։

2 Սիօնէն է անոր փրկութեանը գեղեցկութեանը վայելչութիւնը։

3 Ա՛նը աստուածը յայտնապէս պիտի դայ, և մեր աստուածը չի պիտի դադարի։

4 Ա՛նոր առջեւն կրակ պիտի վառի, և անոր չորս կողմը սաստիկ փոթորիկ։

5 Երկինքները վերէն պիտի կանչէ՝ ու երկիրը անոր ժողովուրդը դատելու, իր սուրբերը իրեն ժողովելու, և անոնք որ ուխտերուն պատարագները անոր սեղանին վրայ կը դնեն։

6 Երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն, վասն զի աստուած դատաւոր է։

7 Լսէ դուն ո՛վ ամ ժողովուրդս՝ և ես քեզի խօսիմ, և ո՛վ Իսրայէլ քեզի վկայութիւն ընեմ, որ ես եմ աստուածդ՝ քու աստուածդ։

8 Ըէ՛ թէ քու պատարագներուդ համար քեզ կը նախատեմ. ինչու որ քու ողջակէզներդ ամէն ժամանակ իմ առջիս է։

9 Ո՛չ տունէդ զուարակներ չեմ ընդունիր, և ո՛չ քու երամակներէդ նոխազներ։

10 Ա՛նտառի ամէն գազանը իմն է, լեռներուն վայրի կենդանիները ու ամէն անասուններըը։

11 Երկինքի ամէն թռչուններըը գիտեմ, վայրի գեղեցկութիւնը իմ քովս է։

12 Ո՛չ որ անօթի ըլլամ՝ քեզի բան մը չի պիտի ըսեմ. ինչու որ աշխարհը իր լիութիւնովը իմն է։

13 Ես քու զուարակներուդ միսը չեմ ուտեր, ու ո՛չ քու նոխազներուդ արիւնը կը խմեմ։

14 Կոհութեան պատարագ ըրէ աստուծոյ, բարձրեալին քու ուխտդ կատարէ։

15 Քու նեղութեանդ օրը ինծի պիտի աղաղակես, ես քեզ պիտի փրկեմ, և դուն իս պիտի փառաւորես։

16 Ականջ աստուած մեղաւորին կ'ըսէ թէ՝ դուն ինչքա՞ւ իմ արդարութիւնս կը պատմես, կամ թէ իմ ուխտս քու բերանդ կ'առնես։

17 Որովհետեւ դուն իմ խրատս ատեցիր, մերժեցիր ու ետ ձգեցիր իմ բերնիս ամէն խօսքերը։

18 Եթէ որ գողերը տեսնայիր՝ անոնց հետը կ'երթայիր, և շնացողներուն հետ բաժին ունէիր։

19 Քու բերանդ չարութիւնը կը շատցունէր, և քու լեզուդ նենգութիւնը կը հնարէր։

20 Կը նստէիր քու եղբօրդ դէմ չարախօսութիւն կ'ընէիր, և քու մօրդ զաւկին վրայ գայթակղութիւն կը դնէիր։

21 Ա՛յս ամէնը ըրիր, և ես քեզի լռեցի. անօրէն՝ քու մտքիդ մէջ կարծեցիր թէ ես քեզի նմանիմ։

22 Ա՛յդ՝ ասս ամէնը քու առջիդ պիտի բերեմ ու դնեմ. խմացէք դուք ամէնքդ՝ որ զաստուած մոռցած էք։

23 Կուցէ ժամանակ ըլլայ որ յափշտակուիք, ու ազատող մը չէ գտնուի։

24 Ո՞վ նորհակալութեան պատարագը իս պիտի փառաւորէ. և հոն է ճամբան՝ ուր որ աստուածոյ փրկութիւնը անոր պիտի ցըցունեմ։

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

Ողորմեա ինձ աստուած.

1 Ո՛վ աստուած, ողորմէ ինձի քու մեծ ողորմութեանդ չափովը. քու անբաւ գթութեանդ չափովը քաւէ իմ անօրէնութիւններս:

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա. և իմ մեղքերէս իս սրբէ:

3 Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջեւս են:

4 Ո՛վ տէր, քեզի միայն մեղանչեցի, և քու առջիդ չարութիւն գործեցի:

5 Որ ասանկ արդար ըլլաս քու խօսքիդ մէջ, և յաղթող՝ երբոր դատելու գաս:

6 Անօրէնութեամբ յղացաւ, և մեղքով ծնաւ իս իմ մայրս:

7 Դուն ուզես տէր, ճշմարտութիւնը սիրեցիր, անյայտներըը ու ծածուկներըը քու իմաստութեամբդ ինծի յայտնեցիր:

8 Մշիկով իմ վրաս սրսկէ, ու մաքուր ըլլամ. իս լուա՝ ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ:

9 Ցնծութիւն ու ուրախութիւն լսել տուր ինծի, որ տառապեալ ոսկորներս ցնծան:

10 Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ:

11 Ո՛վ աստուած, իմ ան անձիս մէջ մաքուր սիրտ հաստատէ. և ուղիղ հոգի իմ փորիս մէջ:

12 Ես քու երեսէդ մի՛ ձգեր, և քու սուրբ Հոգին ինէ մի՛ հաներ։

13 Տուր ինձի քու փրկութեանդ ցնծութիւնը, և քու պետութեանդ Հոգիովը իս հաստատէ։

14 Ես ուղիներուն քու ճամբաներդ սորվեցընեմ, և ամբարիշտները քեզի դառնան։

15 Ո՛վ աստուած, իմ փրկութեանս աստուածը, փրկէ իս արիւնէ. լեզուս քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծայ։

16 Ո՛վ տէր, թէ որ իմ շրթունքներս բանաս, իմ բերանս քու օրհնութիւնդ պիտի երգէ։

17 Զի որ ուզելու ըլլայիր՝ պատարագներ կը մատուցանէինք. բայց դուն ողջակէզները անգամ չընդունեցիր։

18 Ես աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ Հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ Հոգին աստուած չարհամարհեր։

19 Քու կամքովդ սիոնին բարիք ըրէ, և երուսաղէմի պարիսպները շինուին։

20 Ես ժամանակը դուն արդարութեան պատարագները պիտի ընդունիս. ուխտի պատարագներ եղած զուարակները քու սեղանիդ վրայ պիտի հանեն։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Օ՛ի պարծի՛ ի չարութեան.

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնը կը պարծենայ չարու-

թիւնով զօրացածը . ամէն օր անիրաւութիւն խոր-
հեցաւ իր լեզուովը ,

2 Սուր ածելիի նման նենգութիւնը սրեց . ա-
րութիւնը բարութենէ էվել սիրեց , անօրէնութիւ-
նը արդարութեան խօսքէն էվել :

3 Ըն ամէն աւրելու խօսքերը , ու նենգաւոր լե-
զուները սիրեց :

4 Ընոր համար աստուած յաւիտեան անիկայ
պիտի կործանէ , իր բնակութենէն պիտի խլէ հա-
նէ անիկայ , և անոր արմատները կենդանեաց երկ-
րէն :

5 Արդարները պիտի տեսնան ու պիտի վախնան ,
անոր վրայ պիտի խնդան ու ըսեն . աս ան մարդն է
որ աստուած իրեն օգնական չըրաւ . հապա իր յոյսը
իր շատ հարստութեանը վրայ դրաւ , և իր չարու-
թիւնովը զօրացաւ :

6 Սակայն ես աստուծոյ տանը մէջ պտղալից ձի-
թենիին պէս եմ . յոյսս աստուծոյ ողորմութեանը
վրայ դրի յաւիտեանս յաւիտենից :

7 Վ Ե զ ի ընորհակալ պիտի ըլլամ յաւիտեան՝
որ ըրիր . և քու անուանդ պիտի համբերեմ , ինչու
որ քու սուրբերուդ առջին քաղցր ես :

ՕՐ ՏԱՄՆԵՐՈՐԴ
ԸՆԹՕՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ.

Նսաց անղգամն ի սրտի իւրում.

1 Նղգամը իր սրտին մէջը ըսաւ Թէ՝ աստուած չի կայ. աւրուեցան ու պղծուեցան իրենց անօրէնութեանը մէջ, և մէկը չի կայ որ աղէկութիւն ընէ:

2 Աստուած երկինքէն նայեցաւ ամէն մարդկան որդիքներուն, որ տեսնայ Թէ՝ իմաստուն մէկը կայ աստուած փնտռող:

3 Ամէնքը մէկտեղ մոլորեցան, ու անպիտան եղան, մէկը չի կայ որ աղէկութիւն ընէ, մէկը անգամ չի կայ:

4 Որպէս Թէ ամէն անօրէնութիւն գործողները չի պիտի ճանչնան. որ Հացի պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտէին, և աստուծոյ չաղաղակեցին:

5 Անոն վախով պիտի վախնան, ուր որ վախ չի կայ, ինչու որ աստուած մարդահաճոյներուն ոսկորները պիտի ցրուէ:

6 Պիտի ամչնան ու խայտառակ ըլլան, վասն զի աստուած անոնք անարգեց:

7 Ո՞վ պիտի տայ սիօնէն իսրայէլի փրկութիւնը. տէրը իր ժողովուրդը դերութենէն դարձուցած ժամանակը յակոբը պիտի ցնծայ, ու իսրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԶ.

Աստուած յանուան քում.

1 Ո՛վ աստուած, քու անունովդ իս ապրեցուր, և քու զօրութիւնովդ ինձի իրաւունք ըրէ:

2 Ո՛վ աստուած, իմ աղօթքներուս լսէ, իմ բերանիս խօսքերուն ականջ դիր.

3 Օտարները իմ վրաս ելան, և հզօրները իմ անձս փնտռեցին, և իրենց առջին քեզ աստուած չէի սեպեցին:

4 Ահա աստուած իմ օգնականս է, և իմ հոգիս ընդունող տէրն է:

5 Չարութիւնը իմ թշնամիներուս դարձուցած ժամանակդ, քու ճշմարտութիւնովդ անոնք սատակըցուր:

6 Ես իմ կամքովս քեզի պատարագ պիտի մատուցանեմ. քու անուանդ շնորհակալ պիտի ըլլամ ով տէր, ինչու որ բարի է:

7 Ինծի ամէն նեղութենէս իս փրկեցիր, և թշնամիներուս վրայօք իմ աչքս տեսաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԷ.

Ընկնդիր աստուած աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ աստուած, ականջ դիր իմ աղօթքներուս, և իմ խնդրուածքներս անտես մի՛ առներ:

2 Ինծի նայէ ու լսէ . ինչու որ ձանձրանալուս տրտմեցայ ու խռովեցայ , Թշնամիին ձայնէն ու մեղաւորին նեղելէն , անիրաւութեամբ վրաս քալեցին , բարկութիւնով ինծի ոխ կը պահէին :

3 Իմ սիրտս ներսիդիս դողաց , ու մահուան երկիւղը իմ վրաս ինկաւ :

4 Իմ վրաս ահ ու դող եկաւ , և խաւարը իս ծածկեց :

5 Ա՛րսէի թէ՝ մէկը ինծի աղաւնիին թեւերուն նման թեւեր տար , որ թռչէի վեր ելլէի , հեռանալով անապատը բնակէի :

6 Աստուծոյ կը յուսայի՝ որ իս զայրացած կարճմտութենէ , մրրկալից սրտնեղութենէ կը փրկէ :

7 Ո՛վ տէր , ընկղմէ ու բաժնէ անոնց լեզուները . ինչու որ անիրաւութիւն ու հակառակութիւն տեսայ քաղաքին մէջ :

8 Վնիշեր ու ցորեկ անօրէնութիւնները անոր պարիսպներուն բոլորտիքը պտըտեցան . մեղք ու չարութիւններ կան անոնց մէջը . և անոնց հրապարակներէն վաշխը ու նենգութիւնը չէ պակսեցաւ :

9 Ա՛հ որ Թշնամին իս նախատեր , շիտակը կը համբերէի . կամ թէ ատողը իմ վրաս մեծ զրուցեր , շիտակը երեսս անկէ կը պահէի :

10 Հապա դուն՝ ո՛վ մարդ , իմ հաւասարս , իմ առաջնորդս և իմ ծանօթս . որ քաղցր կուգար ինծի և քեզի մէկտեղ կերակուր ուտելը . որ մէկտեղ աստուծոյ տունը կ՚երթայինք :

11 Մահը անոնց վրայ պիտի գայ, և ողջ ողջ գե-
բեզմանը պիտի իջնան. վասն զի անոնց բնակու-
թեանը մէջ և իրենց մէջը չարութիւն կայ։

12 Ես աստուածոյ աղաղակեցի, և տէրը ինծի
լսեց իրիկուան առտուանց և կէս օրին։

13 Պատմեցի ու ըսի՝ և իմ ձայնիս պիտի լսէ.
իմ մերձաւորներէս խաղաղութեամբ իմ անձս պիտի
փրկէ, ինչու որ նեղութիւնով իմ վրաս հասան։

14 Աստուած պիտի լսէ, և անոնք պիտի խոնար-
հեցունէ, որ յառաջ քան զյաւիտեանս է։

15 Վասն զի անոնց փոխանակ չէ կար, աս-
տուածմէ չէ վախցան.

16 Իր ձեռքը երկնցուց անոնց հատուցում ը-
նելու, և անոնք անոր օրէնքը աւրեցին.

17 Ինոր երեսին սրտմտութենէն բաժնուեցան.
և անոնց սիրտերուն հասան։

18 Անոնց խօսքերը ձէթէն աւելի կակուղ էին, և
իրենք սլաքներու պէս էին։

19 Որու հոգերդ տէրոջը ձգէ, և ան քեզ կը
կերակրէ. և արդարին յաւիտեան սասանութիւն չէ
տար։

20 Դուն՝ ով աստուած, անոնք ապականութեան
փոսին մէջ պիտի իջեցունես. արիւնահեղ և նենգաւոր
մարդիկները իրենց օրերը կէս չէ պիտի ընեն. սակայն
ով տէր, ես իմ յոյսս քեզի դրած եմ։

ՕՐ ՏԱՆԵՒՄԻՆԿԵՐՈՒՊ
ԸՂՕՓԹՔ ԸՆԿԼՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԶ.

Ողորմեա՛ ինձ աստուա՛ծ .

1 Ո՛վ աստուա՛ծ , ողորմէ ինծի , ա՛ման ղի մարդը ինս կոխեց . ամէն օր պատերազմիները՛ ինս նեղեցին :

2 Թշնամիները ամէն օր ինս կոխեցին , շատ ե՛ղան անոնք՝ որ բարձր տեղերէն ինծի հետ կը ճեճ՛կուէին :

3 Ես որեկ ժամանակ չի պիտի վախնամ , ինչու որ տէրոջը յուսացի . աստուծմով պիտի գովեմ իմ խօսքերս . աստուծոյ յուսացի՝ ու չի պիտի վախնամ . մարդը ի՞նչ կրնայ ընել ինծի :

4 Ամէն օր իմ խօսքերս անարգեցին , անոնց խորհուրդները չարութիւն էին ինծի համար :

5 Պանդուխտ ըլլան ու գողնի գողը պտըտին . անոնք իմ գարշապարիս կ՛սպասէին , ինչպէս որ իմ անձիս կ՛սպասէին :

6 Ոչինչ բանի մը պէս մերժես անոնք , բարկութիւնով ժողովուրդը ինծի հնազանդեցուներս .

7 Ո՛վ աստուա՛ծ , իմ կեանքս քեզի պատմեմ . իմ արցունքներս քու առջիդ պիտի դնեմ , ինչպէս որ դուն ինծի խօսք տուիր :

8 Հնչնամիներս ետ դառնան, որ օր որ քեզի աղաղակելու ըլլամ:

9 Ա՛հա ճանչցայ որ դուն իմ աստուածս ես. զաստուած պիտի օրհնեմ իմ խօսքերովս, և տէրը պիտի գովեմ իմ խօսքերովս. աստուծոյ յուսացի ու չէի պիտի վախնամ, մարդը ի՞նչ կրնայ ընել ինծի:

10 Իմ ուխտերս ինէ են: որ քեզի պիտի ընծայեմ օրհնութիւնով ո՛վ աստուած:

11 Իմ անձս մահուանէ աղատեցիր, աչուըներս արցունքներէն, ոտուըներս որոգայթէն. ընդունելի պիտի ըլլամ տէրոջը առջին կենդանեաց երկրին մէջ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Ողորմեա ինձ աստուած, ողորմեա.

1 Ողորմէ ինծի ո՛վ աստուած, ողորմէ ինծի, վասն զի իմ անձս քեզի յուսաց:

2 Վրայ թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ, մինչեւ որ անօրէնութիւնը անցնի:

3 Կարձրեալ աստուածոյ աղաղակեցի, իմ բարերար աստուածոյս:

4 Երկինքէն խրկեց և իս ապրեցուց. իս կոխողները խայտառակ ըրաւ:

5 Աստուած իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը խրկեց, և իմ անձս գաղաններուն մէջէն աղատեց, որ սրտի խռովութիւնով կը քնանայի:

6 Մարդկանց որդիքներուն իրենց ակռաները

ղէն ու նետեր են, և անոնց լեզուները սուր դանակի պէս է։

7 Ո՛վ աստուած՝ դուն երկինքը բարձրացած ես, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ է։

8 Իմ ոտուըներուս որոգայթ պատրաստեցին, իմ անձս ցածցուցին. իմ առջիս փոս փորեցին, և իրենք մէջը ինկան։

9 Իմ սիրտս պատրաստ է ո՛վ աստուած, իմ սիրտս պատրաստ է օրհնելու և սաղմոս ըսելու քեզի իմ փառքովս։

10 Արթնցիր ո՛վ իմ փառքս արթնցիր սաղմոսներով ու օրհնութիւնով. և ես առտուանց պիտի արթննամ։

11 Ո՛վ տէր, ժողովուրդներուն մէջ քեզի դոհութիւն պիտի մատուցանեմ, և ազգերուն մէջ սաղմոս պիտի երգեմ քեզի։

12 Վ՝ինչու երկինքը քու ողորմութիւնդ մեծ է, քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերն է։

13 Ո՛վ աստուած, դուն երկինքներուն վրայ բարձրացած ես, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ է։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Ամէն արդարոս զարդարութիւն խօսիքը.

1 Ամէն որ իրաւունէ արդարութիւն խօսիքը, և ուղիղ դատաստան տեսնայիք, ո՛վ մարդկան որդիքներ։

2 Ա՛րդ՝ հիմայ անգամ ձեր սրտին մէջ անօրէնութիւն կը գործէք երկրի վրայ. ձեռուընեներնիդ անիրաւութիւն կը հնարեն:

3 Ա՛ղաւորները մօրերնուն ծնելէն ի վեր օձ տար եղան, արգանդէն խաբուեցան ու սուտ խօսեցան:

4 Անոնց սրտմտութիւնը օձինին պէս է, խժի ու քարբի նման՝ որ իր ականջները գոցած է. որ ան ճարտար թովիչին ձայնը չի լսէ, և իմաստուն գերատուէն գեղ չառնէ:

5 Ա՛ստուած անոնց բերանին մէջ իրենց ակռաները պիտի փշրէ, և տէրը առիւծներուն ակռաները խորտակեց:

6 Թափուող ջուրին պէս պիտի անարգուին անոնք, անոր աղեղը լարուած ժամանակը պիտի տըկարանան, և հալող մոմին պէս պիտի կորսուին:

7 Հուր ինկաւ ու արեւը չի տեսան, դեռ իրենց փուշերը միտք չբերած. դժնիկի պէս բարկութիւնով անոնք պիտի երէ:

8 Ա՛րդարը պիտի ուրախանայ երբոր վրէժխընդրութիւնը տեսնայ. և իր ձեռքը մեղաւորին արիւնովը պիտի լուայ:

9 Եւ մարդը պիտի ըսէ, թէ որ իրաւցունէ արդարին վարձք կայ նէ, աստուած նաև կայ՝ որ երկրի վրայ անոնք կը դատէ:

ՕՐ ՏԱՆԵՒՄՆԿԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ.

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց՝.

1 Ո՛վ աստուածդ, իմ թշնամիներէս իս աղատէ, և իմ վրաս ելլողներէն իս ապրեցուր։

2 Ընօրէնութիւն գործողներէն իս փրկէ, և բիւնահեղ մարդոցմէն իս ապրեցուր։

3 Իմ անձս որսալ ուզեցին, և զօրաւոր մարդիկները իմ վրաս հասան։

4 Ո՛նդք ոչ յանցանք չունէի, առանց մեղքի քալեցի և ուղիղ եղայ։

5 Ընթնցիր իմ առջիս ելլելու, և տես դուն ո՛վ զօրութիւններուն տէրը՝ իսրայէլի աստուածը։

6 Նայէ ու այցելու եղիր ամէն աղգերուն, ողորմութիւն մի ըներ ամէն անօրէնութիւն գործող աղգերուն։

7 Երեկուան եւ պիտի դառնան, շուներու պէս պիտի անօթենան, և քաղաքին բոլորտիքը պիտի պըտտին։

8 Ընոնք բերաննուն եկածը պիտի զըուցեն, և սուր կայ անոնց շրթունքներուն մէջ։

9 Որդ՝ ինձ լսեց ասիկայ, որ դուն ոմվ տեր, ա-
նոնց վրայ պիտի ծիծաղիս, և ամեն հեթանոսները
պիտի արհամարհես:

10 Իմ զօրութիւնս քեզի պիտի պահեմ, վասն
զի աստուած իմ օգնականս է:

11 Իմ աստուածոյս ողորմութիւնը ինձի պիտի
հասնի, և իմ աստուածս իմ թշնամիներուս վիճակը
ինձի պիտի ցըցուներ:

12 Ընոնք մի՛ սպաններ, որ քու ժողովուրդդ չի
մոռնան. քու զօրութիւնովդ անոնք ցրուէ ու խո-
նարհեցուր անոնք. վասն զի ոմվ տեր, դուն ես իմ
պաշտպանս:

13 Ընոնց բերնին մեղքերուն և անոնց շըր-
թունքին խօսքերուն համար, իրենց ամբարտաւա-
նութիւնովը պիտի բնկղմին:

14 Ընդհ-քներու ու ստութեան պիտի մատնու-
ին, բարկութիւնը վերջացած ժամանակը անոնք
պիտի անցնին ու չի դտնուին:

15 Պիտի դիտնան թէ աստուած յակոբին կը տիրէ,
և ամեն երկրի ծայրերուն:

16 Երիկուան ետ պիտի դառնան, շուներու պէս
պիտի անօթենան, և քաղաքին բոլորտիքը պիտի պը-
ատրտին:

17 Ընոնք պիտի ցրուին ուտելու համար, թէ որ
չի կշտանան՝ տրտունջ պիտի ընեն:

18 Ես տէրոջը օրհնութիւնները պիտի երգեմ.
առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի բերկրիմ:

19 Ինձի պաշտպան ու տուն ապաւինի եղար, Նեղութեան օրը ինձի օգնական ես :

20 Վասղի սաղմոսներ պիտի երգեմ, դուն իմ ապաւէնս ես ու ինձ աստուած, իմ ողորմութեանս աստուածը .

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ .

Աստուած մերժեցեր .

1 Ո՛վ աստուած, մեզ մերժեցիր ու աւերեցիր, բարկացար ու մեզի պիտի դթաս :

2 Երկիրը շարժեցիր ու անիկայ դողացուցիր . անոր Հարուածները բժշկէ, վասն զի սասանեցաւ :

3 Ցոյց ժողովուրդիդ խստութիւն ցըցուցիր, և մեզի յիմարութեան գինի խմցուցիր :

4 Անոնք վախցողներուն նշան տուիր, որ թըշնամիներուն աղեղէն ազատին :

5 Ինչպէս որ քու սիրելիներդ փրկուեցան, այ ձեռքովդ ապրեցուր և լսէ մեզի :

6 Աստուած իր սուրբ տեղէն խօսեցաւ, պիտի ցնծամ· պիտի բարձրանամ, սիւքէմ քաղաքը պիտի բաժնեմ, և խորաններուն ձորը պիտի չափեմ :

7 Իմն է գաղայադը և իմն է մանասէն, եփրեմը իմ գլխուս զօրութիւնն է :

8 Յուդան իմ թագաւորս է, մովաբը իմ յոյսիս աւազանը :

9 Եդովմայ վրայ պիտի ուղղեմ իմ գնացքներս, և այլազգիները ինձի հնազանդ եղան :

10 Որ պիտի տանի իս ամուր քաղաքը, կամ ո՞վ ինձի պիտի առաջնորդէ մինչեւ եդովմ:

11 Եթէ ոչ դուն ո՛վ աստուած, որ մեզ մերժեցիր, և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՛վ աստուած:

12 Նեղութեան ժամանակը մեզի օգնութիւն տուր. վասն զի մարդուն փրկութիւնը ոչինչ է:

13 Աստուծով քաջութիւն ընենք, և ինքը մեզ նեղողները պիտի արհամարհէ:

ՍԱՂՄՈՍ Կ.

Լուր աստուած աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ աստուած, լսէ իմ աղօթքներուս, և իմ խնդրուածքներուս նայէ ո՛վ տէր:

2 Երկրի ծայրերէն քեզի աղաղակեցի, մինչեւ որ սիրտս մարեցաւ:

3 Ինձմէն բարձրացուցիր իս, ինձի առաջնորդեցիր. թշնամիին դէմ ինձի յոյս և ամուր աշտարակ եղար:

4 Կրկու տաճարիդ մէջ պիտի բնակիմ յաւիտեան, և քու թեւերուդ հովանաւորութեամբը պիտի ծածկուիմ:

5 Դուն ո՛վ աստուած, իմ աղօթքներուս լսեցիր. քու անունէդ վախցողներուն ժառանգութիւն տուիր:

6 Թագաւորին օրերուն օրեր էվելցուցիր. անոր տարիներուն օրերը ազգէ մինչեւ ազգ:

7 Աստուծոյ առջին ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը յաւիտեան կայ ու կը մնայ՝ ան որ անկէ կը խնդրէ :

8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քեզի յաւիտեանս յաւիտենից, և ամէն օր իմ աղօթքս քեզի պիտի տամ :

ՕՐ ՏԱՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԸՈՒԼՈՑՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ ·

Ինայց միայն աստուծոյ ·

1 Ինայց միայն աստուծոյ հնազանդ եղիր ան իմ անձս , վասն զի անկէ է իմ փրկութիւնս :

2 Ան է իմ աստուածս և իմ փրկիչս · իմ ապաւէնս՝ որ ալ չի սասանիմ :

3 Մինչեւ ե՞րբ մարդուն վրայ կ՚ելլէք ամէնքդ սպաննելու · որպէս թէ ծուռ պատէն և ծռկ կողմը ծռած ցանկէն :

4 Ինայց միայն իմ պատիւս ինէ մերժելու խորհուրդ ըրին , և իրենց ծարաւութեանը մէջ վազելնուն պէս վազեցին :

5 Իրենց բերնովը կ՚օրհնէին , և սրտովնին կ՚անիծէին :

6 Խայց միայն աստուածոյ հնազանդ եղիր ո՛վ իմ անձս · վասն զի անկէ է իմ համբերութիւնս :

7 Ընդ է իմ աստուածս և փրկիչս , իմ ապաստէնս որ չի սասանիմ :

8 Աստուծմէ է իմ զօրութիւնս և իմ փառքս · աստուած է իմ օգնականս , իմ յոյսս աստուծոյ է :

9 Ո՛վ ամէն ժողովուրդներուն ժողովները , ա՜նոր յուսացէք , ձեր սիրտերը անոր առջեւն բացէք · ինչու որ աստուած մեր օգնականն է յաւիտեան՝ ա՜մէն ժամանակ :

10 Սակայն մարդկանց որդիքները ոչինչ են , մարդկանց որդիքները սուտ են , իրենց կշիռովը կը մեղանչեն , և ամէնքը մէկտեղ ունայնութեան մէջ են :

11 Ընիրաւութեան մի՛ յուսաք , յափշտակութեան մի՛ ցանկաք · հարստութիւնը թէ որ ջուրերու վտակներուն պէս գայ՝ ձեր սիրտերը չի յօժարին :

12 Աստուած մէկ անգամ խօսեցաւ , և երկու անգամ ասիկայ լսեցինք :

13 Աստուծմէ է զօրութիւնը , և քովէդ է ողորմութիւնը ո՛վ տէր · և դուն կը հատուցանես ամէն մէկուն իրեն գործքերուն չափովը :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ ·

Աստուած աստուած իմ ·

1 Ո՛վ աստուած՝ իմ աստուածս , առտուանց քու առջիդ կ՛ելլեմ · իմ հոգիս քեզի ծարաւեցաւ , մարմինս

Եւ առաւել՝ անապատ եւ անջուր տեղի մը պէս՝ ուր որ ճամբայ չի կայ։

2 *Այսպէս քու սուրբ խորանիդ մէջ քեզի պիտի երեւամ, որ քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնամ։*

3 *Վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ կեանքէս էվելի աղէկ է ինծի, եւ իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն։*

4 *Այսպէս քեզ պիտի օրհնեմ իմ կեանքիս մէջ. եւ իմ ձեռուըներս քու անուանդ պիտի վերցնեմ։*

5 *Ըրպէս թէ ճարպին պարարտութենէն իմ անձս պիտի կշտանայ, ցնծութեան շրթունքերով իմ բերանս քեզ պիտի օրհնէ։*

6 *Թէ որ անկողինիս մէջ քեզ յիշէի, առաւուանց կանուխ երեսով քեզի հետ կը խօսէի։*

7 *Վասն զի իմ օգնականս եղար, քու թեւերուդ հովանաւորութեամբը պիտի ցնծամ։*

8 *Իմ անձս քու ետեւէդ եկաւ, եւ քու աջ ձեռքդ իս ընդունեց. եւ անոնք ունայն տեղը իմ անձս խնդրեցին։*

9 *Երկրի անդունդներուն ներքեւը պիտի մըտնան, սուրին ձեռքը պիտի մատնուին, եւ աղուէսներուն բաժին ներ պիտի ըլլան։*

10 *Թագաւորը տէրոջը յուսաց. անով երդում ընողներուն ամէնքը պիտի գովուին, անոնց բերաններ պիտի պապանձին՝ որոնք անիրաւութիւն կը խօսէին։*

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Աղուբ աստուած աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ աստուած, քեզի աղաղակած ժամանակս իմ աղօթքիս լսէ, թշնամին երկիւղէն իմ անձս ազատէ:

2 Ծարերուն ժողովներէն իս ծածկես, անօրէնութիւն գործողներուն բազմութենէն:

3 Ինոնք իրենց լեզուները թուրի պէս սրեցին, իրենց աղեղները դառն բաներու համար լարեցին:

4 Որ սրտով ուղիղ եղողները գաղտնի տեղերէն ձգեն, մկկէնիմկկ անոնց մէջը պիտի նետեն ու չի պիտի վախնան:

5 Ծարութեան խօսքերը իրենց մէջ շատցուցին. խորհեցան որ ինծի որոգայթ լարեն, և ըսին թէ՝ տէրը ասիկայ չի տեսնար:

6 Ինօրէնութիւն փնտռեցին, փնտռելով պատրաստեցան քննելու:

7 Մարդը իր սրտին խորութեանը կը մտնայ, և աստուած պիտի բարձրանայ:

8 Տղոցը նետերը անոնց վէրքեր եղան, իրենց լեզուները տկարացան. և ամէն անոնք տեսնողները պիտի խռովին:

9 Ամէն մարդ վախցաւ և աստուծոյ գործքերը պատմեցին, և անոր ըրածները հասկրցան:

10 Արդարը ուրախ պիտի ըլլայ տէրոջմով, և անոր պիտի յուսայ. և ամէն սրտով ուղիղ եղողները անով պիտի պարծին:

ՕՐ ՏԸՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԿԱՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ.

Վասն վայելէ օրհնութիւն.

1 Ո՛վ աստուած, քեզի կը վայլէ օրհնութիւնը սիօնի մէջ, և քեզի աղօթքներ պիտի մատուցուին երուսաղէմի մէջ:

2 Լսէ իմ աղօթքներուս, ինչու որ ամէն մարմին քեզի պիտի գայ:

3 Ինծի հնազանդներուն խօսքերը իմ վրաս զօրացան, մեր անօրէնութիւնները դուն պիտի քաւես:

4 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ընտրեցիր ու ընդունեցիր. և քու սրահներուդ մէջ պիտի բնակին:

5 Ա՛նկը քու տանդ բարութենէն պիտի կըշտանանք, քու տաճարդ սուրբ է սքանչելի արդարութիւնով:

6 Լսէ մեզի ո՛վ աստուած՝ մեր փրկիչը, երկրի ամէն ծայրերուն հեռու և ծովու մէջ եղողներուն յոյսը:

7 Որ իր զօրութիւնովը լեռները կը պատրաստէ. և զօրութիւն հագած է:

8 Որ ծովուն մեծութիւնը կը խռովեցունէ, և անոր ալիքներուն ձայնը կը հանդարտեցունէ:

9 Հեթանոսները պիտի խռովին, և քու նշաներէդ երկրի բնակիչները պիտի վանեան։

10 Առտուանց ելլելնուն և իրիկուան պիտի ուրախանան. երկրին նայեցար՝ ջուրով կշտացուցիր անիկայ, և անոր մեծութիւնը շատցուցիր։

11 Աստուծոյ գետը ջուրով լեցուեցաւ. անոր կերակուրը պատրաստեցիր, վասն զի այսպէս է պատրաստութիւնը։

12 Անոր ակոսները ջուրով լեցուցիր, և անոր արմտիքը շատցուցիր։

13 Անոր ցօղովը երկրին բոյսերը պիտի ուրախանան. դուն քու բարութիւնովդ տարին կը պսակես։

14 Քու դաշտերդ պարարտութիւնով պիտի լեցուին. անապատի գեղեցկութիւնները պիտի պարարտանան։

15 Ծլուրները ցնծութիւն պիտի հագնին, ոչխարներուն խոյերը պիտի հագուին։

16 Հովիտները առատ ցորեն պիտի բերեն, պիտի աղաղակեն ու պիտի օրհնեն։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ.

Աղաղակեցէք առ աստուած.

1 Աստուծոյ աղաղակեցէք ոհ ամէն երկիր. անոր անուանը սաղմոս երգեցէք, և անոր օրհնութեանը փառք տուէք։

2 Աստուծոյ ըսէք, Ինչպէս ահաւոր են քու

գործքերդ · քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամիներդ քեզի սուտ զօրացեցին :

3 Ամէն երկիր քեզի երկրպագութիւն ընէ, սաղմոս երգէ քեզի, և սաղմոս երգէ քու անուանդ :

4 Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք, ի՛նչպէս ահաւոր են խորհուրդներով ամէն մարդկանց որդիքներուն գործներէն էվել :

5 Ան ծովը ցամաքի դարձուց, գետը ոտքով քալելով անցան :

6 Ան տեղը անով ուրախ պիտի ըլլանք, որ իր զօրութիւնովը յաւիտեան կը տիրէ :

7 Անոր աչուըները հեթանոսներուն կը նային · զինքը բարկացունողները իրենց անձին մէջ չի բարձրանան :

8 Ո՛վ հեթանոսներ, մեր աստուածը օրհնեցէք, անոր գովքութեան ձայնը լսել տուէք :

9 Ան որ մեր անձերը կեանքի մէջ դրաւ, և մեր ոտուըներուն դողալ չի տուաւ :

10 Ո՛վ աստուած, մեզ փորձեցիր ու քննեցիր, ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի :

11 Մե՛զ որոգայթին մէջ իջեցուցիր · կռնակնիս նեղութիւն բեռցուցիր, և մարդիկը գլխուննուս վրայէն անցուցիր :

12 Կրակը ու ջուրը անցանք · ու մեզ Հանգիստը Հանեցիր :

13 Պատարագներով քու տունդ պիտի մտնամ· իմ ուխտերս քեզի պիտի տամ՝ որ շրթունքներս

քեզի խոստացան, որ նեղութեան մէջ բերանս խո-
սեցաւ։

14 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի
խոյերով ու խունկերով. և քեզի զուարակներ ու
նոխազներ պիտի մատուցանեմ։

15 Եկէք՝ լսեցէք ինծի, և իմ անձիս ըրածնե-
րը ձեզի ամենուդ պատմեմ՝ որ աստուածմէ կը վախ-
նաք։

16 Ներքնովս անոր աղաղակեցի, և լեզուովս ա-
նիկայ պիտի բարձրըցուներ։

17 Ան որ սրտիս մէջ մեղք մը տեսնայի, տէրը
ինծի չէի պիտի լսեր։

18 Ասոր համար աստուած լսեց, և իմ խընդ-
րուածքներուս ձայնին նայեցաւ։

19 Օրհնեալ է աստուած, որ իմ աղօթքս ետ
չէի դարձուց. ու ոչ ալ ինէ իր ողորմութիւնը։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ.

Աստուած ողորմեա մեզ.

1 Ո՛վ աստուած, ողորմէ մեզի և օրհնէ մեզ.
քու երեսդ մեզի ցըցուր, և ողորմէ մեզի։

2 Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնանք,
քու փրկութիւնդ ամեն աղգերուն մէջ։

3 Շնորհակալ ըլլան քեզի ժողովուրդները ո՛վ
աստուած, շնորհակալ ըլլան քեզի ամեն ժողո-
վուրդները։

4 Ամէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան. ինչուր դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես, և երկրի ազգերուն դուն կ'առաջնորդես:

5 Փառք տան քեզի ժողովուրդները Ա՛վ աստուած, շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները:

6 Երկիրը իր պտուղը տուաւ, և աստուած՝ մեր աստուածը մեզ օրհնեց:

7 Ա՛ստուածը մեզ պիտի օրհնէ, և անկէ ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան:

ՕՐ ՏԸՍՆԻՐԵՐԵՐՈՐԴ ՂԱԶԱՐՈՒ ԸՆԴԻՈՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ.

Յարիցէ աստուած.

1 Աստուած պիտի ելլէ, և անոր ամէն թշնամիները պիտի ցրուին, զինքը ատողները անոր երեսէն պիտի փախչին:

2 Ինչպէս որ կրակին առջեն մոմը կը հալի, անանկ ալ մեղաւորները աստուծոյ առջեւէն պիտի կորսուին:

3 Արդարները ուրախ պիտի ըլլան, և անոր առջեւը պիտի ցնծան, և իրենց ուրախութիւնովը պիտի զուարճանան:

4 Օրհնեցէք մեր աստուածը և անոր անուանը

սաղմոս երգեցէք. Ճամբայ պատրաստեցէք անոր՝ որ արեւմուտքը կը նստի, և անոր անունը տէր է:

5 Անոր առջեւը պիտի ցնծան, և անոր երեսէն պիտի խռովին:

6 Անքը որբերուն Հայրն է, և այրիներուն դատաւորը, աստուած իր սուրբ բնակութեանը մէջն է:

7 Աստուած միակրօնները տանը մէջ կը բընակեցունէ, և կապուածները իր քաջութեամբը կը հանէ. անանկ ալ գերեզմաններուն մէջ բնակող տառապեալները:

8 Ո՛վ աստուած, քու ժողովուրդիդ առջեւը ելած ժամանակդ, անապատէն անցած ժամանակդ երկիրը շարժեցաւ:

9 Այն ջի երկինքները անգամ անձրեւ տուին աստուծոյ երեսէն՝ սինայէն, իսրայէլի աստուծոյն առջեւը:

10 Ո՛վ աստուած, քու ժառանգութեանդ կամաւոր անձրեւ պատրաստեցիր. թէպէտ հիւընտցաւ, բայց դուն անիկայ հաստատեցիր. և քու դաշնակիցդ հոն պիտի բնակին:

11 Ո՛վ աստուած, քու քաղցրութիւնովդ աղքատին պատրաստեցիր. տէրը իր պատգամը անոնց պիտի տայ՝ որ մեծ զօրութիւնով կը քարոզեն:

12 Ո՛վ զօրութիւններուն թագաւորը, քու տաղդ գեղեցկութիւնը քու սիրելիդ կողոպտելով բաժնեց. թէպէտև դուք վիճակներուն մէջ տեղը պիտի իննջէք:

13 Աղաւնիին թեւերուն պէս պիտի ըլլաք՝ որ արծաթով պատած է, և անոր կռնակը ոսկի դոյնով :

14 Երկինքը բնակողը անոր վրայ թագաւորներ ժողված ժամանակը, ձիւնի պէս սալմոնի վրայ պիտի իջնան :

15 Աստուծոյ լեռը պարարտ լեռ է, կաթով պատած, և պտրարտ լեռ. և դուք ինչ կը կարծէք հպարտ լեռներ :

16 Այն լեռն է՝ որ աստուած հաճեցաւ հոն բնակելու. ինչու որ տէրն ալ յաւիտեան հոն պիտի բնակի :

17 Աստուծոյ կառքը բիւրաւոր հազար կառավարներով, և տէրը անոնց մէջն է իր սուրբ սինայ լեռնէն :

18 Վարձր տեղերը ելաւ, և գերութիւնը գերի ըրաւ, կողոպտեց՝ պարգեւներ բաշխեց՝ ու մարդկանց որդիքներուն տուաւ. վասն զի Թերահաւատները անգամ հոն պիտի բնակին :

19 Օրհնեալ է տէր աստուած, ամէն ժամանակ տէրը օրհնեալ է. մեր փրկիչ աստուածը մեզի պիտի առաջնորդէ :

20 Այ՝ ներ աստուածը կեանք տուող աստուած է, և մահուան ազատութիւնը տէրոջմէ է :

21 Թայց աստուած մեր թշնամիներուն գլուխը պիտի փշրէ, և անոնց մազը գլուխնուն հետ՝ որոնք անօրէնութեան մէջ կը քալեն :

22 Տէրը ըսաւ, խորունկ անդունդներէն եմ պիտի

դարձունեմ, և գաղաններուն ըներնէն դուրս պիտի հանեմ անիկայ։

23 Որ քու ոտուըներդ արիւնը պիտի թաթխուի, և քու շուներուդ լեզուները քու թշնամիներուդ արիւնը պիտի լիզեն։

24 Ո՛վ աստուած, քու քալուածքներդ երեւցան, մեր սուրբ թագաւորին՝ աստուծոյ քալուածքները։

25 Իշխանները առաջ եկան օրհնութիւն տալու, կոյսերուն ու գովութիւն տուողներուն մէջ։

26 Ժողովուրդներուն մէջ ըսաւած օրհնեցէք, և տէրը իսրայէլի աղբիւրներէն։

27 Անոն բենիամինը՝ որ տղայութեան մէջ զարմանալի էր, յուդայի իշխանները, զաբուղոնի իշխանները, և նեփթաղէմի իշխանները։

28 Ո՛վ աստուած, քու զօրութիւնովդ հրամայէ, զօրացուր աս բանը՝ որ մեր մէջը հաստատեցիր։

29 Երուսաղէմի մէջի տաճարիդ համար, թագաւորները քեզի պարգեւներ պիտի բերեն։

30 Եղեգի մէջի գաղանին սաստէ, զուարակներուն ժողովներուն, և երինջներուն խումբերուն։

31 Անոնք պիտի արհամարհուին՝ որ արծաթով ընտրուած են. հեթանոսները, և պատերազմ ուզողները ցրուէ։

32 Եգիպտոսէն պատգամաւորներ պիտի գան. հնդիկները պինտ առաջ աստուծոյ ձեռք պիտի երկընցունեն։

33 Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ, զաստուած օրհնեցէք, և տէրոջը սաղմոս ըսէք:

34 Ա՛մբայ պատրաստեցէք անոր՝ որ երկինքներուն երկինքը կը նստի արեւելքի կողմը:

35 Ընդ՝ զօրութեան ձայնով իր ձայնը պիտի տայ. և տէրոջը վառք տուէք:

36 Անոր մեծվայելչութիւնը իսրայէլի վրայ է, անոր զօրութիւնը մինչեւ երկինքի ամպերը:

37 Ահաւասիկ է աստուած իր սուրբերուն վրայ, իսրայէլի աստուածը. ան իր ժողովուրդին զօրութիւն ու հաստատութիւն պիտի տայ. օրհնեալ է աստուած:

ՕՐ ՏԸՆՆԻՐԵՒԵՐՈՐԴ ԿԱՄ ՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԸ.

Կեցո՛ զիս աստուած.

1 Ո՛վ աստուած, իս ապրեցուր, վասն զի ջուրերը իմ անձիս հասան. խորունկ անդունդներուն մէջ ընկղմեցայ, ուր որ ինծի հանգստութիւն չի կայ:

2 Ես ծովին խորունկ տեղը եկայ, և շրջանները իս ընկղմեցին:

3 Ընդ ալեաց ծովու ճանապարհ քո, եւ շաւիղք քո ընդ ջուրս բազումս, եւ հետք քո ոչ ծանեան:

4 Ես ունայն տեղը ատողներըդ գլխուս մտէն շատ եղան. իմ թշնամիներս և դատարկ տեղը իս ատողներըդ իմ վրաս զօրացան. ան բանը որ չէի յափշտակած՝ կը վճարէի անոնց:

5 Ո՛վ աստուած, դուն իմ անզգամութիւնս ճանչցար, և իմ յանցանքներս քենէ չի ծածկուեցան:

6 Թող համբերողները իմ պատճառաւս չամչնան ո՛վ տէր, զօրութիւններուն տէրը. քեզ փնտռողները իմ պատճառաւս չի խայտին ո՛վ իսրայէլի աստուածը:

7 Վասն քո նախատինքներու համբերեցի, և ամօթը իմ երեսներս ծածկեց:

8 Ես իմ եղբայրներէս օտարացայ, և իմ մօրս զաւկիներուն հիւր մը:

9 Վասն տանդ նախանձը իս կերայ. քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան:

10 Պաքով իմ անձս խոնարհեցուցի, և ասիկայ իմ անձիս նախատինք եղաւ. Հանդերձս քուրձէ շինեցի, և անոնց առակ եղայ:

11 Դուռը նստողները իմ վրաս կը խորհէին. գինի խմողները ինծ կ՚ընէին:

12 Ո՛վ տէր, ես քեզի աղօթքի կը կայնէի, ընդունելի ժամանակը:

13 Ո՛վ աստուած, քու մեծ ողորմութիւնովդ լսէ ինծի, քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը:

14 Ես շաղախէն ապրեցուր՝ որ չընկղմիմ. ես ատողներէն, և շատ ջուրերուն խորութիւններէն աղատիմ:

15 Ջուրերուն շրջանները զիս չի կլլեն, և խորունկ անդունդները զիս չընկղմեն. Հորը իր բերանը իմ վրաս չի գոցէ:

16 Լ՛ս տէր, լսէ ինծի, ինչու որ քու ողորմութիւնդ քաղցր է. քու մեծ գթութեանդ չափովը ինծի նայէ, և քու երեսդ քու ծառայէդ մի դարձուներ. վասն զի նեղութեան մէջ եմ, շուտով լսէ ինծի.

17 Իմ անձիս նայէ և ես ազատէ, և իմ թըշնամիներուս համար ես ապրեցուր:

18 Վասն զի դուն իմ նախատինքներս գիտես, իմ ամօթս և իմ պատկառանքս:

19 Իմ անձս նեղողներուն ամէնքը քու առջիդ են. իմ սիրտս նախատանքներու ու թշուառութեան համբերեց.

20 Կը նայէի թէ իմ հետս ով պիտի տրըտմի, և մէկը չի կար. և մխիթարող մէկը չի գտնուեցաւ:

21 Կերակուրի տեղ ինծի լեղի տուին. և իմ ծարաւ ժամանակս ինծի քացախ խմցուցին:

22 Անոնց սեղաններըը իրենց առջին որոգայթ՝ հատուցում ու գայթակղութիւն պիտի ըլլան:

23 Անոնց աչուըները պիտի խաւարին՝ որ չի տեսնան, և անոնց թիկունքը միշտ խոնարհեցուր:

24 Վ՚ռու բարկութիւնդ անոնց վրայ թափէ, քու բարկութեանդ սրտմտութիւնը անոնց հասնի։

25 Անոնց բնակութիւնները աւերակ ըլլան, և անոնց յարկերը նստող մէկը չըլլայ։

26 Վ՚ասն զի քու զարկածդ անոնք հալածեցին, և իմ վէրքերուս ցաւերը էվելցուցին։

27 Անոնց մեղքերուն վրայ մեղք դիր, որ քու արդարութեանդ չի մտնան։

28 Անոնք կենդանիներուն դիրքէն սրբուին, և քու արդարներուդ հետ չի դրուին։

29 Ես աղքատ ու ցաւագար եմ, քու փրկութիւնդ ինձ աստուած իս պիտի ընդունի։

30 Իմ աստուածոյս անունը օրհնութիւնով պիտի օրհնեմ, և գովութիւնով անիկայ պիտի բարձրըցունեմ։

31 Աստուծոյ հաճելի պիտի ըլլայ մատաղ որ թէն էվել, որ եղջիւրներ ու կճղակներ ունի։

32 Աղքատները պիտի տեսնան և ուրախ պիտի ըլլան. ղաստուած վինտուեցէք, և ձեր անձերը կ՚ապրին։

33 Վ՚ասն զի տէրը տնանկներուն լսեց, և իր կապուածները չարհամարհեց։

34 Երկինքները ու երկիրը անիկայ օրհնեն, ծովը և ամէն անոր մէջ շարժողները։

35 Աստուած սիոնը պիտի փրկէ, և հրէաստանի քաղաքները պիտի շինուին. թող շինեն՝ բնակին և ժառանգեն անիկայ։

36 Վ՚Հու ծառաներուդ զաւակը Հոն Հաստատուի, և քու անուանդ սիրողները Հոն բնակին։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց.

1 Ո՛վ աստուած, նայէ որ ինձի օգնես, և արտորա իմ օգնուելեանս Հասնելու։

2 Ջնդող ամբիծան ու խոպնին իմ անձս փրկողները. ետ դառնան ու ամբիծան ինձի Համար չարութիւն խորհողները։

3 Ամբիծալով իսկոյն թող ետ դառնան անոնք՝ որ ինձի վա՛շ վա՛շ կ՚ըսէին։

4 Ջնդող ցնծան և ուրախ ըլլան ան ամէնքը՝ որ քեզ կը փնտռեն։

5 Ամէն ժամանակ քու փրկութիւնդ սիրողները թող ըսեն, աստուած մեծ է։

9 Ո՛վ աստուած, օգնէ ինձի, ես աղքատ ու տնանկ եմ. ո՛վ տէր, դուն իմ օգնականս ու փրկիչս ես, մի՛ ուշանար։

ՕՐ ՏԸՆՂԱՐՄԵՐՈՐ ԸՂՕՔԹՒՐ ԸՆԴՀՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Հ.

Ի քեզ տէր յուսացայ.

1 Ցոյս քեզի դրի ով տէր, յաւիտեան չամլչիմ. քու արդարութեամբդ փրկէ ու ապրեցուր իս:

2 Ականջդ ինծի ծռէ, և իս փրկէ:

3 Ինծի ապաւէն աստուած, և իս ապրեցունելու համար ամրութեան տեղի եղիր. վասն զի իմ հաստատութիւնս և իմ ապաւէնս դուն ես:

4 Ո՛վ իմ աստուածս, իս մեղաւորին ձեռքէն ազատէ. անօրէնին ու անիրաւին ձեռքէն:

5 Ո՛վ տէր, իմ համբերութիւնս դուն ես. ով տէր իմ մանկութենէս ի վեր իմ յոյս:

6 Ես արգանդէն քեզի յանձնուեցայ, իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ ապաւէնս, և իմ օգնութիւնս ամէն ժամանակ քենէ է:

7 Ես շատերուն որպէս թէ նշաւակ մը եղայ, և ինծի օգնական ու զօրութիւն տուողը դուն ես:

8 Ներանս գովութիւնով լեցուի, որ քու փառքդ օրհնեմ, ամէն օր քու մեծվայելչութիւնդ:

9 Ծերութեան ժամանակս իս մի՛ ձգեր ով տէր, զօրութիւնս պակսած ժամանակը իս մի՛ թողուր:

10 Ձայնամիներս ինծի ըսին, և իմ անձս պա-
շարողները մեկտեղ խորհուրդ ըրին և ըսին, աս-
տուածծ անիկայ թողուց, հալածենք և անոր հաս-
նինք. ինչու որ անիկայ փրկող մը չի կայ:

11 Ո՛վ իմ աստուածս, ինէ մի՛ հեռանար, և ո՛վ
աստուածծ, ինծի օգնելու նայէ:

12 Ամբիշնան ու պակսին անունք՝ որ իմ անձիս
համար չարաճօճութիւն կ'ընէին. ամօթով ու պատ-
կառանքով ծածկուին անոնք՝ որ ինծի համար չա-
րութիւն կ'ուզէին:

13 Ես ամէն ժամանակ պիտի յուսամ, և քու
օրհնութիւններդ պիտի շատցունեմ:

14 Իմ բերանս քու արդարութիւններդ պիտի
պատմէ, ամէն օր քու գովութիւններդ:

15 Ես անանկ խարդախութեան գիտութիւնը
չէի գիտեր, հապա տէրոջը զօրութեանը ապաւինե-
ցայ. և ո՛վ տէր, միայն քու արդարութիւններդ յի-
շեցի:

16 Ո՛վ իմ աստուածս, իմ մանկութենէս ինծի
սորվեցուցիր. վասն որոյ քու արդարութիւններդ
պիտի պատմեմ:

17 Ո՛վ հալածութեան ու ծերութեան իս
մի՛ թողուր ո՛վ իմ աստուածս. մինչեւ որ քու բա-
զուկդ ամէն գալու ազգին պատմուի:

18 Քու ըրած մեծամեծ զօրութիւններդ ու ար-
դարութիւնդ մինչեւ երկինքներն են. ո՛վ աստուածծ,
քեզի նման ո՞վ կայ:

19 Որչափ շատ նեղութիւն ու չարչարանք ցըցուցիր ինծի, դարձար ու իս մխիթարեցիր. երկրին խորունկ անդունդներէն իս հանեցիր:

20 Դու զօրութիւններդ էվլլցուցիր, դարձար իս մխիթարեցիր. և երկրին խորունկ անդունդներէն իս նորէն հանեցիր:

21 Ուրիմն ես ալ քեզի փառք պիտի տամ սաղմոսներու պատրաստութիւնով ու ճշմարիտ աստուած. օրհնութիւնով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի ու իսրայէլին սուրբը:

22 Քեզի սաղմոս ըսած ժամանակս շրթունքներս պիտի ցնծան, և իմ անձս՝ որ փրկեցիր:

23 Եւ իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւններդ պիտի խօսի, ան ժամանակը որ ինծի չարութիւն ուզողները ամօթով պիտի խյնան ու ամչնան:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ.

Աստուած զերաւունս քո արքայի տուր.

1 Ա՛վ աստուած, քու իրաւունքներդ թագաւորին տուր, և քու արդարութիւններդ թագաւորին տղին:

2 Որ քու ժողովուրդներդ արդարութիւնով դատե, և քու աղքատներդ իրաւունքով:

3 Լեռները ժողովուրդին խաղաղութիւնը առնեն, և բլուրները արդարութիւնը:

4 Յողովուրդին աղքատներուն իրաւունք պիտի ընէ, և տնանկներուն զաւկըները պիտի ազատէ, և ամբարտաւանները պիտի խոնարհեցունէ։

5 Արեգակին հետ լուսինէն առաջ կենայ ու մնայ, ազգէ մինչեւ ազգ։

6 Անձրեւի պէս բուրդին վրայ պիտի իջնայ, ցօղի պէս՝ որ երկիրը կը թրջէ։

7 Անոր օրերը արդարութիւնը պիտի ծագի, մեծ խաղաղութիւն՝ մինչեւ որ լուսինին ժամանակը լըման ըլլայ։

8 Ան ծովէ ծով պիտի տիրէ, գետերէն մինչեւ աշխարհի ծայրերը։

9 Առաջ հնդիկները անոր առջին պիտի խնդան, և անոր թշնամիները հող պիտի ուտեն։

10 Թարսիսին և կղզիներուն թագաւորները անոր ընծաներ պիտի մատուցանեն. արաբայ ու սաբայ թագաւորները անոր ընծաներ պիտի բերեն։

11 Երկրի ամէն թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն, և ամէն ազգերը անոր պիտի ծառայեն։

12 Վասն զի աղքատը զօրաւորէն փրկեց. աղքատը ու տնանկը՝ որուն օգնութիւն ընող չի կայ։

13 Ան աղքատին ու տնանկին պիտի ողորմի, և տնանկներուն անձերը պիտի ազատէ. գէշ վաշխերէն անոնց անձերը պիտի ազատէ։

14 Անոր անունը պատուական է անոնց առջին. պիտի ապրի ու արաբացւոց ոսկիէն անոր պիտի տրուի։

15 Ամէն ժամանակ անոր աղօթք պիտի ընեն, և ամէն օր անիկայ պիտի օրհնեն:

16 Ցորեր երկրի վրայ առատութիւն պիտի ըլլայ, և լեռներուն գլուխներուն վրայ:

17 Անոր պտուղը Լիբանանէն բարձր պիտի ըլլայ. երկրի խոտին պէս տէրողը քաղաքին մէջ պիտի ծաղկի:

18 Օրհնեալ ըլլայ տէրոջը անունը յաւիտեան. վասն զի անոր անունը արեւէն առաջ է:

19 Երկրի ազգերը անով պիտի օրհնուին, ամէն ազգերը երանի պիտի տան անոր:

20 Օրհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը, որ ինքն է միայն սքանչելիքներ ընողը. և անոր սուրբ փառքին անունը յաւիտեան օրհնեալ է. բոլոր երկիրը անոր փառքովը պիտի լեցուի. եղիցի եղիցի:

ՕՐ ՏԱՆՆԸ ՀՈՐԱՏԵՐՈՐԴ ԿԱՐՕԹՒ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Իբրև զի բարի է իսրայէլի աստուած.

1 Ինչպէս բարի է աստուած իսրայէլին, և անոնց՝ որ սրտով ուղիղ են:

2 Սակայն քիչ մնաց որ ոտուըներս պիտի դողդղըղային, քիչ մնաց որ գնացքներս պիտի սահէին:

3 Ես անօրէններուն նախանձեցայ երբոր մեղաւորներուն խաղաղութիւնը կը տեսնայի. ինչու որ մահուան տրտմութիւն չի կայ անոնց:

4 Անոնց տանջանքները հաստատուն էին, մարդոց հետ աշխատանքի մէջ չեն, և մարդոց հետ չի պիտի չարչարուին:

5 Ասոր համար ամբարտաւանութիւնը անոնք բռնեց. ամբարշտութիւնը ու անիրաւութիւնը վրանին հագան:

6 Անոնց անիրաւութիւնը որպէս թէ ճարպէն պիտի ելլէ. ինչու որ անոնք իրենց սրտին խորհուրդներուն պէս գացին:

7 Ղարութիւնով խորհեցան ու խօսեցան. անիրաւութիւն խորհեցան բարձրեալին դէմ:

8 Իրենց բերանը երկինքներուն մէջ դրին, և լեզուն երկրին վրայ թող տուին:

9 Անոր համար ժողովուրդս ասդին պիտի դառնայ, և իմ օրերս կատարեալ լեցուն պիտի գտնուին անոնց մէջ:

10 Ըսին թէ՝ աստուած ի՞նչպէս գիտցաւ. բարձրեալին քով գիտութիւն կա՞յ մի:

11 Ահա մեղաւորներ են, և անոնց յաջողուած է, կը կենան ու աշխարհի մեծութիւնը ունին:

12 Ըսի՝ ուրեմն զուր տեղը սիրտս արդարացուցի. ձեռուըներս սրբութիւնով պիտի լուամ. և ա-

մէն օր տանջուեցայ, և առտուանցներըը նախատինք լսեցի։

13 Ովպէտև կ'ըսէի թէ՝ ահա ասանկ պիտի պատմեմ քու ազգին՝ որոնց որ ես ուխտեցի։

14 Ո՛իտքս դրի որ աս ալ նեղութիւն մըն է իմ առջիս, մինչեւ որ աստուածոյ սրբութեան տեղը մըտնամ, և անոնց վերջը իմանամ։

15 Սակայն անոնց նենգութեանը համար անոնք մերժէ. և իրենց ամբարտաւանութիւնովը անոնք կործանէ։

16 Ընդ՝ ինչպէս մէկէնիմէկ կործանեցան, իրենց անօրէնութեանը համար սատկեցան պակսեցան կորսուեցան. և քունէ արթնցողներուն երազներուն պէս եղան։

17 Ո՛վ տէր, քու քաղաքիդ մէջ անոնց պատկերները անարգէ. ինչու որ իմ սրտիս մէջ կրակ վառեցաւ, և իմ երիկամունքներս փոխուեցան։

18 Եւ երեսէ ինկայ ու չի գիտցայ. քու առջիդ անասունի պէս սեպուեցայ. ու ես ամէն ժամանակ քու քովդ եմ։

19 Իմ աջ ձեռքէս բռնեցիր, քու խորհուրդներովդ ինծի առաջնորդեցիր, և իս փառքով ընդունեցիր։

20 Ո՞նչ ունիմ ես երկինքը, կամ երկրի վրայ քենէ՝ ի զատ ի՞նչ պիտի փնտռեմ։

21 Իմ սիրտս ու մարմինս մաշեցան. իմ սրտիս աստուածը, աստուած յաւիտեան իմ բաժինս է:

22 Ահա անձերնին քենէ հեռացընողները կորսուին, ամէն քեզի ապստամբողները սատկեցուր:

23 Ինծի աստուծոյ մօտենալը բարի է, և իմ յոյսս տէրոջը դնելը. քու ամէն օրհնութիւններդ պատմելու սիոնի աղջիկանը դուռները:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԳ.

Ընդդէմ մերժեցեր աստուած.

1 Ո՛վ աստուած, ինչո՞ւ մեզ մինչեւ վերջը մերժեցիր. սրտմտութիւնդ քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ բարկացաւ:

2 Յիշեդ քեր քու ժողովուրդդ որ սկիզբէն ստացար. քու ժառանգութեանդ վիճակը փրկեցիր. Սիօն լեռը՝ որ դուն անոր մէջը բնակած ես. քու ձեռքդ անոնց ամբարտաւանութեանը վրայ մինչեւ վերջը բարձրացուր:

4 Ինչ անիրաւութիւն որ ըրաւ թշնամին քու սուրբ տեղիդ մէջ, քեզ ատողները քու բարեկենդանութեանդ մէջ պարծեցան:

5 Նրենց նշանները նշաններուս տեղ դրին. և իրենք աս բաներուն վերէն ըլլալը չի հասկըցան:

6 Ընտաւին մէջի ծառերուն պէս կացիններով անոր դուռները կոտրտեցին. անիկայ տապարներով ու մուրճերով մէկտեղ կործանեցին:

7 Կրակով երեցին քու սուրբ տեղդ. քու անունդ խորանը երկրի վրայ պղծեցին:

8 Ընոնց աղգերը իրենց սրտին մէջ մէկտեղ ըսին, եկէք աստուածոյ ամէն տօները երկրին վրայէն վերցունել տանք:

9 Մ՚ենք մեր նշանները չի տեսանք, և մարգարէ անգամ չի կայ. և մեզ մէկը չի պիտի ճանչնայ:

10 Մ՚վ աստուած, մինչեւ ևրբը թշնամին կը նախատե, հակառակորդը քու սուրբ անունդ կը բարկացունէ:

11 Ինչո՞ւ քու ձեռքդ կը դարձունես, և քու աջ ձեռքդ քու ծոցէդ:

12 Աստուած՝ մեր թագաւորը սկիզբէն է, որ երկրի մէջ փրկութիւն ըներ:

13 Դուն քու զօրութիւնովը ծովը հաստատեցիր. վիշապներուն գլուխը դուն ջուրերուն վրայ խորտակեցիր:

14 Մ լիշապին գլուխը դուն փշրեցիր, և անիկայ կերակուր տուիր հնդկաց զօրքերուն:

15 Աղբիւրները ու վտակները դուն բղխեցուցիր, յորդառատ գետերը դուն ցամքեցուցիր:

16 Դուկդ է ցորեկը ու քուկդ է գիշերը, լուսինը ու արեւը դուն ստեղծեցիր. և երկրի ամէն սահմանները դուն հաստատեցիր. գարունը ու ամառը դուն ստեղծեցիր:

17 Մ՚իտքդ ըլլայ ասիկայ՝ որ թշնամին տէրը նախատեց. անզգամ ժողովուրդը քու սուրբ անունդ բարկացուց:

18 Դևզ խոստովանող անձը գազաններուն մի

մատներ, և քու տնանկներուդ անձը մինչև վերջը մի մոռնար։

19 Վրու ուխտիդ նայէ, ինչու որ երկրի վրայ ապշածներուն տուները անիրաւութիւնով լեցուեցան։

20 Տնանկը ամօթովետ չի դառնայ. հապա աղքատը ու տնանկը քու սուրբ անունդ օրհնեն։

21 Ելիր ո՛վ աստուած, և քու դատդ վարէ. միտքդ բեր ամէն օր անզգամէն եկած նախատինքը։

22 Վրու պաշտօնեաներուդ ձայնը մի՛ մոռնար. քեզ ատողներուն ամբարտաւանութիւնը միշտ վերնայ.

ՕՐ ՏԸՍՆԸՆԴՀԱՆԳԵՐՈՒՊ ԸՂՕԹՔ ԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ.

Յոստուվան եղիցուք առ քեզ աստուած.

1 Գոհութիւն տանք քեզի ո՛վ աստուած, գոհութիւն տանք ու քու անուանդ աղաղակենք։

2 Վրու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ։ երբոր ժամանակ ունենամ՝ ուղիղ դատաստան պիտի տեսնամ։

3 Երկիրը ու անոր ամէն բնակիչները մաշեցան. ես անոր սիւները հաստատեցի։

4 Ընօրէնութեան ըսի թէ՝ անօրէնութիւն մի՛ ընէք, և մեղաւորներուն թէ՝ եղջիւրներնիդ վեր մի՛ վերցունէք:

5 Եղջիւրներնիդ վեր մի՛ վերցունէք, և աստուածոյ դէմ անիրաւութիւն մի՛ խօսիք:

6 Վասն զի ո՛չ արեւելքէն և ո՛չ արեւմուտքէն և ո՛չ լեռներուն անապատէն, Հապա դատաւորը աստուած է:

7 Ա՛ինկը կը խոնարհեցունէ, և միւսը կը բարձրացունէ. տէրոջը ձեռքը լեցուն բաժակ մը կայ անապակ գինիով խառնուած, ու անկէ վաղցուց:

8 Սակայն անոր մրուրը չի պիտի Հատնի, և երկրի ամէն մեղաւորները անիկայ պիտի խմեն:

9 Ես յաւիտեան ուրախ պիտի ըլլամ. յակոբայ աստուածոյն սաղմոս պիտի ըսեմ:

10 Ա՛եղաւորներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրես, և արդարին եղջիւրը պիտի բարձրանայ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԶ.

Յայտնի է ի՛ Հրէաստանի աստուած.

1 Աստուած Հրէաստանի մէջ յայտնի է, և իսրայէլի մէջ անոր անունը մեծ է:

2 Խաղաղութիւնը անոր տեղը եղաւ, և սիօն՝ անոր բնակութիւնը:

3 Հոն տէրը աղեղին զօրութիւնը ջարդեց, գէնը, սուրը ու պատերազմին բանակը:

4 Դուն սքանչելի կերպով լոյս կուտաս յաւիտեան լեռներուն. ամէն սրտով անմիտ եղողները պիտի խռովին. իրենց քունը քնացան և բան մը չի գտան:

5 Ամէն ձեռնարկին մեծութիւն եղող մարդիկները, և ձի հնծնողները ոչ յակոբայ աստուածը, քու բարկութիւնդ քնացան:

6 Դուն ահաւոր ես, և քու առջիդ ո՞վ կրնայ կենալ. երբոր դուն երկինքէն երեւցար, քու բարկութիւնդ յայտնուեցաւ:

7 Աստուծոյ դատաստանի ելած ժամանակը երկիրը վախցաւ ու շարժեցաւ. երկրի ամէն հեզահոգիները ապրեցունելու համար:

8 Այ՝ արդկան խորհուրդները քեզի ընորհակալութիւն պիտի տան, և խմաստութիւնով ծածկուածները քեզ պիտի օրհնեն:

9 Ուխտ ըրէք ու մեր տէր աստուծոյ կատարեցէք, ոչ դուք ամէնքդ՝ որ անոր բոլորտիքն էք:

10 Պատարագներ մատուցէք ահաւորին, որ իշխաններուն հոգին կը հանէ. ան երկրի ամէն թագաւորներէն ահաւոր է:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱԶ.

Ձայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի.

1 Իմ ձայնովս տէրոջը աղաղակեցի, իմ ձայնովս աստուծոյ, ու լինձի նայեցաւ:

2 Նեղութեանս օրը աստուած փնտուեցի իմ

ձեռքովս , ու գիշեր ժամանակ անոր առջին չի խա-
բուեցայ :

3 Իմ անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր , զաստուած
յիշեցի և ուրախացայ . հոգ կ՚ընէի , ու հոգիս իմ
անձիս մէջ կը մաշէր :

4 Աչուըներս արթուն պահեցիր , խռովեցայ ու
չի խօսեցայ . անցած օրերը միտքս բերի , և անցած
տարիները յիշեցի :

5 Գիշեր ժամանակ սրտիս հետ խօսեցայ , հոգ
կ՚ընէի , և հոգիս իմ անձիս մէջ կը տառապէր :

6 Ընդեօք տէրը յաւիտեան իս պիտի մերժէ ,
ու մէյ մ՚ալ իս չի՞ պիտի ուզէ :

7 Կամ յաւիտեան իր ողորմութիւնը ինկ պիտի
արգիլէ , կամ ազգէ մինչեւ ազգ իր խօսքը վերջա-
ցո՞ւց :

8 Կամ թէ իմ աստուածս գթալը պիտի մոռնայ ,
կամ իր գթութիւնը պիտի արգիլէ՞ իր բար-
կութիւնովը :

9 Ըսի թէ՝ Հիմայ սկսեցի . աս է բարձրեալին
աջ ձեռքին նորոգութիւնը :

10 Ակիզբէն ըրած տէրոջը գործքերը յիշեցի .
անոր սքանչելիքները միտքս բերի :

11 Ամէն քու գործքերուդ վրայ մտմտացի , և
քու ձեռքիդ գործքերուն վրայ խորհեցայ :

12 Ո՛վ աստուած , քու ճամբաներդ սրբութեան
մէջ են . մեր աստուծոյն պէս մեծ աստուած ո՞վ կայ .
դուն ես սքանչելիքներ ընող աստուածը :

13 Վրու զօրութիւնդ քու ժողովուրդիդ ցըցուցիր · քու ժողովուրդդ քու բազուկովդ ազատեցիր , յակոբին ու յովսէփին որդիքները :

14 Ո՛վ աստուած , ջուրերը քեզ տեսան , ջուրերը քեզ տեսան ու վախցան , և խորունկ անդունդները խռովեցան :

15 Շատ ջուրերուն ձայնէն ամպերը ձայն տուին · ինչու որ քու նետերդ քու անիւիդ որոտալու ձայնէն կ'երթան :

16 Վրու փայլակներդ աշխարհի երեւցան , երկիրը խռովեցաւ ու դողաց :

17 Վրու ճամբաներդ ծովուն մէջն են , քու շաւիղներդ շատ ջուրերուն մէջը · և քու ոտքիդ կոխած տեղերը չեն երեւար :

18 Ոչխարի հօտին պէս քու ժողովուրդիդ առաջնորդեցիր մովսէսին ու ահարոնին ձեռքովը :

ՕՐ ՏԱՆՏԷՒՆԳԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ ·

Նպատեցարժուք ժողովուրդք ·

1 Ժողովուրդներ , իմ օրէնքներուս նայեցէք , ականջներնիդ իմ բերնիս խօսքերուն ծռեցէք :

2 Իմ բերանս առակով պիտի բանամ, և հին ժամանակի առակները պիտի պատմեմ։

3 Ինչպէս որ լսեցինք ու գիտցանք ասիկայ, և մեր Հայրերը մեզի պատմեցին։

4 Ընոնց որդիքներէն բան մը չի ծածկուեցաւ, տէրոջը օրհնութիւնները անոր ըրած զօրութիւնը ու սքանչելիքները գալու ազգերուն պատմելու համար։

5 Իր վկայութիւնը Յակոբին հաստատեց, և իսրայէլի վրայ օրէնքներ դրաւ։

6 Ինչ բան որ մեր Հայրերուն պատուիրեց իրենց զաւկիներուն յայտնելու, որ ուրիշ ազգի իմացուննեն։

7 Ընն ծնելու զաւկիները ելլեն ու ասիկայ իրենց որդիքներուն պատմեն. որ իրենց յոյսը աստուծոյ վրայ դնեն, ու աստուծոյ գործքերը չի մոռնան։

8 Ընոր պատուիրանքնները խնդրելով Թող խնդրեն, և իրենց Հայրերուն պէս չըլլան։

9 Ջար ու բարկացունող ազգ, մէկ ազգ մը՝ որ իր սիրտը չի շտկեց, և իր Հոգին աստուծոյ չի հաստատեց։

10 Եփրեմի որդիքները աղեկ աղեղ լարող ու նետ նետող են, պատերազմի օրը կապարճներնին դարձուցին։

11 Աստուծոյ ուխտին վրայ չի կեցան, և անոր օրէնքին պէս երթալ չուզեցին։

12 Ընոր երախտիքները մոռցան, և անոր ցըցուցած սքանչելիքները։

13 Ընոնց Հայրերուն առջեւը ըրած իր սքանչելիքները, եգիպտացւոց երկրին ու տայանու դաշտին մէջ։

14 Ծովը ճեղքեց և անոնք անցուց, տիկին մէջ ջուրին պէս ջուրերը կայնեցուց։

15 Ամպով անոնց առաջնորդեց ցորեկ ժամանակ, և ամէն գիշեր կրակի լոյսով։

16 Անապատին մէջ վէմը պատռեց, և անոնք ջրեց՝ որպէս թէ մեծ հորէ։

17 Ջուրերը քարէն հանեց, և ջուրերը գետերու պէս բղխեցուց։

18 Սակայն անոնք աւելի մեղանչեցին, և անապատին մէջ բարձրեալը նորէն բարկացուցին։

19 Իրենց սրտին մէջ զաստուած փորձեցին, իրենց անձին համար կերակուր փնտռելով։

20 Աստուծոյ դէմ արտունջ ըրին և ըսին, Մի թէ աստուած կարող է անապատին մէջ սեղան պատրաստել։

21 Ահաւասիկ քարին կը զարնէր և ջուրեր կը բղխէր, և անկէ վտակներ կը վազէր։

22 Արդեօք ան կարող է մեզի հաց ալ տալու, կամ իր ժողովուրդին սեղան պատրաստելու։

23 Երբոր տէրը ասիկայ լսեց՝ բարկացաւ. յակոբայ որդիքներուն մէջ հուր բորբոքեցաւ, և բարկութիւն եկաւ իսրայէլի վրայ։

24 Ահաւասիկ աստուծոյ չի հաւատացին, և յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չի դրին։

25 Ա՛յրէն ամպերուն Հրաման ըրաւ, և երկինքին դուռները բացաւ. և անոնց անձրեւի պէս մանանայ իջեցուց՝ որ անոնց կերակուր ըլլայ։

26 Երկինքի հացը անոնց տուաւ, մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան, և անոնց լիութիւնով կերակուր իջեցուց։

27 Ըարաւի հովը հանեց, և իր զօրութիւնովը դէպ՚ի Հիւսիսի կողմը բերաւ։

28 Ա՚ինս իջեցուց անոնց հողի պէս, ծովի աւազին պէս թեւով թռչուններ։

29 Ա՚նոնց բանակին մէջը թափեց, և անոնց վրաններուն բոլորտիքը։

30 Կերան ու աղէկ մը կշտացան, իրենց ուզածը իրենց տուաւ, և բնաւ իրենց ուզածէն չի զրկուեցան։

31 Վ՚րանի որ կերակուրները իրենց բերանին մէջն էր, աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ եկաւ. անոնցմէ շատերը սպաննեց, և Իսրայէլի ընտիրները սատկեցուց։

32 Ա՚մէն աս բաներուն մէջ նորէն մեղանչեցին, և անոր սքանչելիքներուն չի հաւատացին։

33 Ա՚ր տեղը անոնց օրերը պակսեցան, և անոնց տարիները շուտով անցան։

34 Երբոր անոնք կ՚սպաննէր՝ անիկայ կը փնտրէին. կը դառնային ու առտուանց զաստուածը կը խնդրէին։

35 Յիշեցին որ աստուած անոնց օգնական էր, բարձրեալ աստուածը անոնց փրկիչ էր։

36 Իրենց բերանովը անիկայ սիրեցին, և իրենց լեզուովը անոր սուտ կը խօսէին, և սիրտերնին անոր հետ ուղիղ չէր, և անոր ուխտին չի հաւատացին:

37 Հայց ինքը գթած էր, անոնց մեղքերը կը քաւէր, և չէր կորսնցուներ:

38 Շատ անգամ իր բարկութիւնը կը դարձուներ, և իր ամէն սրտմտութիւնը չէր բորբոքեր:

39 Անոնք բերաւ թէ մարմին են. հոգին որ կ'երթայ՝ ալ մէյ մ'ալ չի դառնար:

40 Քանի անգամ անապատին մէջ անիկայ սրդողցուցին, բարձրեալը անջուր տեղը բարկացուցին:

41 Դարձան ու զաստուած փորձեցին, և Իսրայէլի սուրբը նեղացուցին:

42 Անոր ձեռքը չի յիշեցին, և ան օրը՝ որ անոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն խալըսեց:

43 Ինչպէս որ ըրաւ իր նշանները ու արուեստները եգիպտացւոց երկրին ու տայանսւ դաշտին մէջ:

44 Անոնց գետերը արիւն դարձուց, և անոնց անձրեւները որ չի խմեն:

45 Անոնց շանաճանճ խրկեց, և անոնք կերաւ, և գորտով անոնք ապականեց:

46 Անոնց պտուղը ժանկին տուաւ, և անոնց վաստակները մարախին:

47 Անոնց այգինները կարկուտով զարկաւ, և անոնց թզենիները եղեգով:

48 Անոնց անասուններըը կարկուտին մատնեց, և անոնց ստացուածքներըը կրակով երեց:

49 Իր բարկութեանը սրտմտութիւնը անոնց խրկեց, սրտմտութիւն, բարկութիւն ու նեղութիւն:

50 Անոնց տանջանք խրկեց հար հրեշտակին ձեռքովը, իր բարկութեանը սրտմտութիւնը անոնց վրայ քալեցուց:

51 Անոնց անձերը մահէն չի խնայեց, և անոնց անասուններըը մահուան մատնեց:

52 Եգիպտացիներուն ամէն անդրանիկները ըսպաննեց, անոնց վաստակներուն ամէն առջի պտուղը քամայ բնակարաններուն մէջ:

53 Իր ժողովուրդը ոչխարի պէս առաջ վարեց, և ոչխարի հօտի պէս անոնք անապատը հանեց:

54 Յոյսով անոնց առաջնորդեց, և չի վախցան. ու ծովը անոնց թշնամիները ծածկեց:

55 Անոնք իր սուրբ լեռը հանեց, ան լեռը՝ որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր:

56 Անոնց երեսէն հեթանոսները մերժեց, վիճակով անոնց տուաւ իր ժառանգութեան վիճակը, և իսրայէլի ազգը անոնց խորաններուն մէջ նըստեցուց:

57 Բարձրեալ աստուածը փորձեցին սրդողցուցին, և անոր վկայութիւնը չի պահեցին:

58 Դարձան մոլորեցան իրենց հայրերուն պէս, և ծուռ աղեղի պէս եղան:

59 Դարձան իրենց կուռքերուն սեղաններովը անիկայ բարկացուցին, և իրենց փորուած պատկերներովը անիկայ նախանձեցուցին:

60 Աստուած լսեց և անոնք արհամարհեց , և Իսրայէլը շատ անարգեց :

61 Սիլովի մէջ եղած խորանը իրմէն մերժեց . ան խորանը՝ որ մարդոց մէջ դնել տուաւ :

62 Անոնց զօրութիւնները գերութեան մատնեց , և անոնց վայելչութիւնները իրենց թշնամիներուն ձեռքը :

63 Յուրով իր ժողովուրդը պատեց , և իր ժառանգութիւնը աչքէ ձգեց :

64 Անոնց երիտասարդները կրակը կերաւ , և անոնց կոյսերուն համար մէկը սուգ չըրաւ :

65 Անոնց քահանաները սուրով ինկան , և անոնց որբեւարիներուն համար լացող մը չի կար :

66 Տէրը քունէ արթննալու պէս արթնցաւ , գինիէն սթափուած զօրաւոր մարդուն նման :

67 Իր թշնամիները ետ զարկաւ , անոնք յաւիտեան նախատելի ըրաւ :

68 Յովսէփի խորանը մերժեց , և Եփրեմի ցեղը չընտրեց :

69 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց . սիօն լեռը՝ որ անիկայ ընտրեց :

70 Անիկայ իր ծառային Դաւիթին պէս շինեց անոր սուրբ տեղը , երկրին վրայ յաւիտեան հաստատեց անիկայ :

71 Իր դաւիթ ծառան ընտրեց , և ոչխարներուն հօտէն անիկայ առաւ . պինտ վերջին ծնածներէն անիկայ ընդունեց :

72 Որ իր ծառան Յակոբը , և Իսրայէլ իր ժառանգութիւնը Հովուէ :

73 Իր սրտին իմաստութիւնովը անոնք կ'արածէր , իր ձեռքին անմեղութիւնովը անոնց կ'առաջնորդէր :

ՕՐ ՏԱՆԱՎԱՃԱՌՈՒՐԴ ԸՂՕԹՔ ԵՒՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Աստուած՝ մեին հեթանոսք .

1 Ո՛վ աստուած , հեթանոսները քու ժառանգութեանդ մէջը մտան , քու սուրբ տաճարդ պղծեցին :

2 Երուսաղէմը մրգապահներուն հիւղերը դարձուցին . քու ծառաներուդ դիւերը երկինքի թռչուններուն կերակուր տուին , և քու սուրբերուդ մարմինները երկրի գազաններուն :

3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս երուսաղէմի չորս կողմը թափեցին , և անոնք թաղող մը չի կար :

4 Մենք մեր դրացիներուն նախատինք եղանք , ծաղր ու անարգանք մեր չորս կողմը եղողներուն :

5 Ո՛վ տէր , մինչեւ ՚ի բոլ մեզի միշտ կը բարկանաս , քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ մի :

6 Վ՚ռու բարկութիւնդ քեզ չի ճանչցող ազգերուն վրայ թափէ . ան թագաւորներուն վրայ՝ որ քու անունդ չի կանչեցին . ինչու որ յակոբը կերան , և անոր բնակութիւնը աւերեցին :

7 Ա՝ՙր առջի անօրէնութիւնները մի՛ յիշեր . ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ մեզի շուտով հասնի , վասն զի շատ խեղճ եղանք :

8 Օգնէ մեզի ո՛վ աստուածՙ մեր փրկիչը , քու անուանդ փառքին համար :

9 Ո՛վ տէր , մեզ ազատէ , և մեր մեղքերը քաւէ՝ քու անուանդ սիրոյն համար :

10 Հեթանոսներուն մէջ չըսուի թէ՝ ո՞ւր է անոնց աստուածը :

11 Թող մեր աչքին առջին յայտնի ըլլայ հեթանոսներուն վրայ քու ծառաներուդ թափած արեան վրէժը :

12 Կապուածներուն հառաչանքը քու առջիդ եկնէ . քու բազուկիդ զօրութիւնովը սպաննուածներուն զաւկըներուն դուն հոգ տար :

13 Ա՝ՙր դրացիներուն եօթն անգամ հատուցում ըրէ իրենց ծոցը , որ նախատանքով քեզ անարգեցին ո՛վ տէր :

14 Ա՝ՙնք քու ժողովուրդդ և քու արօտիդ ոչխարները յաւիտեան քեզի փառք տանք , ազգէ ազգ քու գովութիւններդ պատմենք :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Որ Հովուեսդ Իսրայէլի.

1 Ցո՛վ Իսրայէլը Հովուողը՝ նայէ, դուն որ ոչ-խարին առաջնորդելու պէս Յովսէփին կ՚առաջնորդես:

2 Ո՛վ քերովբէներուն վրայ նստողը՝ ինքզինքդ երեմին, բենիամինին ու մանասէին առջին յայտնէ:

3 Ընթնցուր քու զօրութիւնդ, ու եկուր մեզ ապրեցուներու:

4 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը, մեզ դարձուր, քու երեսդ մեզի ցրցուր՝ որ ապրինք:

5 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը՝ մինչեւ ե՞րբ քու ծառաներուդ աղօթքին կը բարկանաս:

6 Ո՞եզի արտասուքի հաց կերուցիր, և մեզի չափով արցունք խմցուցիր:

7 Ո՞եր դրացիներուն նախատինք ըրիր մեզ, ծաղր ու անարգանք մեր թշնամիներուն:

8 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը, մեզ դարձուր, քու երեսդ մեզի ցրցուր, և կ՚ապրինք:

9 Եգիպտոսէն այգի մը բերիր, հեթանոսները հանեցիր, և անիկայ տնկեցիր. և անոր առաջնորդեցիր:

10 Ընոր արմատները հաստատեցիր, և երկիրը լեցուց. անոր ստուերը լեռները ծածկեց, և անոր հիւղը աստուածդ մայր ծառին պէս եղաւ:

11 Իր որթը մինչեւ ծովը երկնցուց . անոր բողբոջները մինչեւ գետերը :

12 Ինչո՞ւ անոր ցանկը փլուցիր , և ճամբէն անցնողները անոր պտուղը կը փրցունեն :

13 Ընտաւի խոզը անիկայ ապականեց , և վայրի գազանները հոն արածեցան :

14 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը՝ դարձիր , երկինքէն նայէ ու տես . այցելու եղիր աս այգիին , և գարման տար ասոր՝ որ քու աջ ձեռքդ տնկեց :

15 Արդուն զաւկին վրայ՝ (նայէ) որ անիկայ քեզի համար զօրացուցիր . կրակով երած ու աւերակ եղած է , և քու բարկութենէդ պիտի կորսուի :

16 Քու ձեռքդ մարդուն վրայ ըլլայ , քու աջ ձեռքդ մարդուն զաւկին վրայ , որ անիկայ քեզի համար զօրացուցիր :

17 Ա՛յլ մ՛ալ մենք քենէ ետ չի պիտի դառնանք . դուն մեզ ապրեցուր , և քու անուանդ հովը տէր , աղաղակենք :

18 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը , մեզ դարձուր . քու երեսդ մեզի ցըցուր , և կ՛ապրինք :

ՍԱՂՄՈՍ 2.

Յիւնծացէք առ աստուած .

1 Յիւնծութիւն ըսէք աստուծոյ՝ մեր օգնութեանը . յակոբայ աստուծոյն աղաղակեցէք :

2 Սաղմոս ըսէք և օրհնութիւն տուէք , քաղցր ձայնով սաղմոս ըսէք անոր :

3 Զոր չալեցէք ամիսներուն առջի օրը, մեր տարեգլուխներուն նշանաւոր օրը։

4 Վասն զի աս է իսրայէլին եղած հրամանը, և յակոբայ աստուածոյն իրաւունքը։

5 Անիկայ յովսէփին վկայութիւնն է՝ որ անոր հետ ըրաւ. եգիպտացիներուն երկրէն ելած ժամանակը, չէ գիտցած լեզուն լսեց։

6 Անոր կռնակը բեռներէն խալըսեց, և անոր ձեռուըները յարդին ու թիին ծառայութենէն։

7 Նեղութեան մէջ ինծի աղաղակեցիր, և քեզ ազատեցի. յանկարծակի մրրկալից հովին մէջ քեզի լսեցի, և հակառակութեան ջուրերուն վրայ քեզ փորձեցի։

8 Լսէ ով իմ ժողովուրդս, և ես քեզի կը վըկայեմ. և ով իսրայէլ. թէ որ ինծի լսես։

9 Ա՛յլ մ՚ալ օտար աստուածներ չունենաս քեզի, և օտար աստուածոյ երկրպագութիւն չընես։

10 Ես եմ քու տէր աստուածդ՝ որ եգիպտացւոց երկրէն քեզ հաներեցի. քու բերանդ բաց՝ և անիկայ լեցունեմ՝։

11 Իմ ժողովուրդս իմ՝ ձայնիս չի լսեց, և իսրայէլը ինծի չի նայեցաւ։

12 Ծոր տուի անոնք որ իրենց սրտին ուզածին ետեւէն երթան, ինչու որ անոնք իրենց անձերուն կամքին պէս գացին։

13 Ով որ իմ ժողովուրդս ինծի լսէր, կամ թէ իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջ երթար։

14 Ոչինչ բանի մը պէս անոր Թշնամիները կը խոնարհեցունէի , անոր նեղութիւն տուողներուն վրայ իմ ձեռքս կը զարնէի :

15 Տէրոջը Թշնամիները սուտ գըուցեցին իրեն . անոնց ժամանակները աշխարհիս վրայ ըլլան :

16 Պարարտ ցորենով անոնք կերակրեց , և քարէն մեղրով անոնք կշտացուց :

ՕՐ ՏՆԱՆԱՎԱՃԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԱ .

Աստուած եկաց ի ժողովս .

1 Աստուած կայնեցաւ աստուածներուն ժողովին մէջ , և անոնց մէջ անոնք կը դատէր :

2 Մինչեւ ե՞րբ անիրաւութիւնով կը դատէք , և մեղաւորներուն ակնառութիւն կ՚ընէք :

3 Որբին ու այրիին դատը տեսէք . տնանկին ու խոնարհին իրաւունք ըրէք :

4 Աղքատը ու տնանկը ապրեցուցէք , մեղաւորին ձեռքէն անոնք աղատեցէք :

5 Ձիմացան ու չի մտածեցին , խաւարին մէջ քալեցին , ու երկրի ամէն հիմերը շարժեցան :

6 Ես ըսի թէ՝ դուք աստուածներ էք , կամ թէ ամէնքդ բարձրեալին որդիքներ :

7 Ընդ այդ մարդոց պէս կը մեռնիք, և իշխանները ձեզի պէս կ'ինկնաք :

8 Ո՛վ աստուած, երկիրը դատէ. ինչու որ ամէն ազգերը դուն պիտի ժառանգես :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Աստուած, ո՞ք քեզ նմանիցի.

1 Ո՛վ աստուած, ո՞վ քեզի կը նմանի. լուռ մի կենար ու մի՛ դադարիր ո՛վ աստուած :

2 Ա՛սան զի ահա քու թշնամիներդ պոռացին, և քեզ ատողները գլուխնին վերուցին :

3 Վասն ժողովուրդիդ դէմ խորամանկութիւն հնարեցին. քու սուրբերուդ դէմ խորհեցան և ըսին :

4 Եկէք՝ ազգերուն միջէն անոնք սատկեցուննենք. և իսրայէլի անունը մէյ մ'ալ չի յիշուի :

5 Անկտեղ միաբանութիւնով խորհուրդ ըրին, քեզի հակառակ ուխտ ըրին :

6 Եդովմայեցիներուն բանակները ու իսմայէլացիները, մովաբ ու Հագարացիները :

7 Գեբաղ՝ ամմո՝ ամաղէկ, և օտար ազգերը, ծուրայ ամէն բնակիչներովը մեկտեղ :

8 Ասուրը անգամ անոնց հետը եկած էր. ասոնք ամէնքն ալ ղովտի որդիքներուն օգնականներն էին :

9 Ընոնք մադիամին պէս ըրէ, սիսարային պէս, աբինին պէս՝ կիսօնի ձորերուն մէջ :

10 Ընոնք դովըայ ջուրերուն վրահներուն մէջ սատկեցան , և երկրի աղբին պէս եղան :

11 Ընոնց իշխանները զօրեբին , պէբին , գէ-բէէին , սաղմանայիւն , և ամէն անոնց իշխաններուն պէս ըրէ :

12 Որ ըսին , աստուածոյ սրբութիւնը մենք ժա-ռանգենք :

13 Ո՛վ իմ աստուածս , անոնք անիւի պէս ըրէ , հովին առջեւը եղող եղէգին պէս :

14 Հուրին պէս՝ որ անտառները կ՚երէ . բոցին պէս՝ որ լեռները կը լափլըբէ :

15 Ընանկ անոնք հալածէ քու մրրիկովդ , և քու բարկութիւնովդ անոնք խռովեցուր :

16 Ընոնց երեսները անարգանքով լեցուր , և քու անունդ խնդրեն ո՛վ տէր :

17 Ընշնան ու խռովին յաւիտեանս յաւիտենից , և մեծ ամօթով կորսուին :

18 Գիտնան որ քու անունդ տէր է , և դուն միայն բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ :

ՍԱՂՄՈՍ ՁԳ .

Որպէս սիրելի են

1 Ո՛վ զօրութիւններուն տէրը , ինչպէս սիրելի են քու բնակարաններդ . իմ անձս քու սրահներուդ կը ցանկայ ու կը փափաքի :

2 Իմ սիրտս ու մարմինս կենդանի աստուծոյն ԹՈՂ ցնծան :

3 Ա՛յսն զի ճնճղուկը իր տունը գտաւ , ու տատրակը բոյն մը՝ որ հոն իր ձագերը հանէ . քու սեղանդ ո՛վ զօրութիւններուն տէրը , իմ թագաւորս և իմ աստուածս :

4 Երանի՛ ան ամէնուն՝ որ տէրոջը տանը մէջ բնակած են . յաւիտեանս յաւիտենից քեզ պիտի օրհնեն :

5 Երանի՛ ան մարդուն՝ որուն օգնութիւնը քենէ է . իր միտքը դրաւ այս արտմութեան ձորէն ան ուխտուած տեղը երթալու :

6 Օրհնք դնողը օրհնութիւն առնէ , ան զօրութիւնէ զօրութիւն երթայ . և Հրեշտակներուն աստուածը սիոնին մէջ երեւայ :

7 Ո՛վ տէր աստուած զօրութեանց , լսէ իմ աղօթքներուս , ականջ դիր ո՛վ յակոբայ աստուածը :

8 Դուն մեզ ընդունող ես , տես ո՛վ աստուած , և քու օծեալիդ երեսը նայէ :

9 Ա՛յսն զի քու սրահներուդ մէջ մէկ օրը հազարներէն էվելի աղէկ է ինծի :

10 Ընտրեցի աստուծոյ տանը մէջ կենալ քան թէ մեղաւորներուն տուները բնակիլ :

11 Տէր աստուած ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կը սիրէ . շնորհք ու փառք պիտի տայ :

12 Տէրը իր ողորմութիւնը անոնցմէ պակաս չընէր , որ անբծութիւնով կը քալեն :

13 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը , ե՞ր բանիվ է ան մարդը՝ որ քեզի կը յուսայ :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ .

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո .

1 Ո՛վ տէր , քու երկրիդ հաւնեցար , ու Յակոբի գերութիւնը ետ դարձուցիր :

2 Քու ժողովուրդիդ անիրաւութիւնը ներեցիր , անոնց ամէն մեղքերը ծածկեցիր :

3 Քու ամէն սրտմտութիւններդ արգիլեցիր , քու սրտմտութեանդ բարկութենէն դարձար :

4 Ա՛ռիվ դարձիր մե՛զ աստուածա՛ մեր փրկիչը , և քու սրտմտութիւններդ մենէ դարձուր :

5 Ո՛վ տէր , մեզի յաւիտեան մի՛ բարկանար , և քու բարկութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ մի՛ ձգեր :

6 Ո՛վ աստուած , դուն նորէն մեզ պիտի կեն֊դանացունես , քու ժողովուրդդ քեզմո՛վ ուրախ պիտի ըլլայ :

7 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւններդ մեզի ցո՛ղուր , և քու փրկութիւններդ մեզի տո՛ւր :

8 Լսեցինք ի՛նչ որ մեր տէր աստուածը կը խօսի , իր ժողովուրդին և իր սուրբերուն խաղաղութիւն կը խօսի , և անոնց՝ որ սրտո՛վին անոր դարձած են :

9 Սակայն անոր փրկութիւնը իրմէն վախցողներուն մօտ է , որ մեր երկրին մէջ անոր փառքը բնակի :

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պիտի պատահին. արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար պիտի համբուրեն։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն բուսաւ. արդարութիւնը երկինքէն երեւցաւ։

12 Տէրը քաղցրութիւն պիտի տայ, և մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ. արդարութիւնը անոր առջեւէն պիտի երթայ. իր գնացքները ճամբուն մէջ պիտի շտկէ։

ՕՐ ՏԱՆՏԻ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԸՂ ՕԹՈՐ ԸՈՒՐՈՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԵ.

Խոնարհեցո՛ տէր զունկն քո.

1 Ո՛վ տէր, քու ականջդ խոնարհեցուր, և ինծի լսէ. ինչու որ ես աղքատ ու տնանկ եմ։

2 Իմ անձս պահէ, ինչու որ ես սուրբ եմ. ո՛վ իմ աստուածս, քու ծառադ ազատէ. ինչու որ յոյս քեզի դրի։

3 Ո՛վ տէր, ինծի ողորմէ, վասն զի ամէն օր քեզի աղաղակեցի. քու ծառայիդ անձը ուրախացուր, ինչու որ իմ անձս քեզի վերուցի ո՛վ տէր։

4 Վասն զի դուն քաղցր և ուղիղ ես ո՛վ տէր։ ամէն քեզի աղաղակողներուն շատ ողորմած ես։

5 Ո՛վ տէր , ականջ դիր իմ աղօթքիս , և իմ խնդրուածքներուս ձայնին մտիկ ըրէ :

6 Իմ նեղութեանս օրը քեզի կանչեցի , և ինծի լսեցիր :

7 Ո՛վ տէր , աստուածներուն մէջ քեզի նման չկայ , և քու գործքերուդ պէս չկայ :

8 Ամէն քու ստեղծած ազգերդ պիտի գան , և քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ո՛վ տէր , և քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեն :

9 Ո՛վ տէր , դուն մեծ ես , և սքանչելիք ընող , և միայն դուն ես աստուած :

10 Ինծի քու ճամբադ մէջ առաջնորդէ , և քու ճշմարտութիւնովդ երթամ , և իմ սիրտս ուրախ ըլլայ՝ քու անունէդ վախնալով :

11 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , բոլոր սրտովս քեզի փառք պիտի տամ . քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեմ :

12 Վասն ողորմութիւնդ իմ վրաս մեծ եղաւ , իմ անձս ներքին դժոխքէն ազատեցիր :

13 Ո՛վ աստուած , անօրէնները իմ վրաս ելան , և հզօրներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և իրենց առջին քեզ աստուած չի սեպեցին :

14 Սակայն դուն ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , գթած ու ողորմած ես , երկայնամիտ , բազումողորմ ու ճշմարիտ . ինծի նայէ ու ողորմէ :

15 Վասն ծառայիդ զօրութիւն տուր , քու աղախնիդ զաւակը փրկէ . և ինծի բարութեան նշան

ըբե , որ իս ատոդներըը տեսնան ու ամըչնան . ինչու որ ուվ տեր , ինձի օգնեցիր և իս մխիթարեցիր :

ՍԱՂՄՈՍ 2Զ .

Խմունք նորա ի լեառն .

1 Ընոր հիմերը անոր սուրբ լեռանը վրայ են . տէրը սիոնի դուռներըը յակոբի ամէն բնակարաններէն էվել կը սիրե :

2 Վ Հզդի համար փառաւոր խօսքեր խօսուեցաւ , ահա ուվ աստուծոյ քաղաքը :

3 Ռահաբը ու բաբելոնը յիշեցի որ իս կը ճանչնան . ահա պլազդինները ու ծուրը և Հնդկաստանի ժողովուրդը՝ ասոնք Հոն գտնուեցան :

4 Սիոնին մայր կ'ըսուի , և Հոն մարդ ծնաւ . և ինքը բարձրեալը անոր հիմերը ձգեց :

5 Տէրը գիրերով ժողովուրդին պիտի պատմէ , աս իշխաններուն Հոն գտնուելնին :

6 Որպէս զի քեզմով ամէնքը ուրախանան , որ իրենց բնակութիւնը քենէ է :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ .

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ .

1 Ո՛վ տէր , իմ փրկութեանս աստուածը , ցորեկը ու գիշերը քու առջիդ աղաղակեցի :

2 Իմ աղօթքներս քու առջիդ ելլեն, քու ականջդ իմ խնդրուածքներուս խոնարհին։

3 Վա՛յ ան ղի իմ անձս չարչարանքներով լեցուեցաւ, և իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ. ու ես փոսը իջնողներուն հետը սեպուեցայ։

4 Ես առանց օգնականի մարդու մը պէս եղայ, և մեռածներէն ազատ. գերեզմանին մէջ քնացող վիրաւորուածներուն պէս. որ անոնք դուն չի յիշեցիր, և անոնք քու ձեռքէդ մերժուեցան։

5 Ես ներքին փոսին մէջ դրին, խաւարին ու մահուան ստուերներուն մէջը։

6 Վրդ սրտմտութիւնդ իմ վրաս հաստատուեցաւ. ամէն ալիքները իմ վրաս բերիր։

7 Իմ ծանօթներս ինէ հեռացուցիր, և զիս իրենց նշան դրին։

8 Ա՛տանուեցայ ու չէի կրնար ելլել, աչուըներս աղքատութենէ տկարացան։

9 Ա՛մէն օր տէրոջը աղաղակեցի, և իմ ձեռուըներս քեզի վերուցի։

10 Ա՞յթէ մեռածներուն քու սքանչելիքներդ պիտի ընէս, կամ բժիշկները յարութիւն առնեն ու քեզի փառք տան։

11 Ա՞յթէ մէկը քու ողորմութիւններդ գերեզմանին մէջ կը պատմէ՞, կամ քու ճշմարտութիւններդ կորստեան մէջ։

12 Ա՞յթէ քու հրաշքներդ խաւարին մէջ պիտի

ճանչնաճն , կամ քու արդարութիւնդ մուդյուած երկրին մէջ :

13 Ո՛վ տէր ես քեզի աղաղակեցի , առտուան աղօթքս քեզի հասնի :

14 Ո՛վ տէր , իմ անձս ինչո՞ւ կը մերժես , կամ քու երեսդ ինէ կը դարձունես :

15 Ես իմ մանկութենէս խեղճ ու աշխատաւոր եմ . բարձրութենէ խոնարհեցայ ու ափշեցայ :

16 Վրու բարկութիւնդ իմ վրաս հաստատուեցաւ , քու արհաւիրքներդ իս զարհուրեցուցին :

17 Ջուրի պէս չորս կողմս առին , ամէն օր մէկ տեղ իս պաշարեցին :

18 Իմ բարեկամներս և իմ ծանօթներս ինէ հեռացուցիր , իմ թշուառութեանս համար :

ՕՐ ՏԱՆՆԸԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԸ .

Յողորմութիւնս քո տէր .

1 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւններդ յաւիտեան պիտի օրհնեմ , քու ճշմարտութիւններդ ազգէ ազգ իմ բերնովս պիտի պատմեմ :

2 Ըսիր թէ աշխարհը ողորմութիւնով պիտի շինուի , քու ճշմարտութիւնդ երկինքը պատրաստ պիտի ըլլայ :

3 Ես իմ ընտրեալիս հետը ուխտ ըրի, իմ դաւիթ ծառայիս երդում ըրի։

4 Քու զաւակդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ, և աղգէ աղգ քու աթոռդ պիտի շինեմ։

5 Երկինքները քու սքանչելիքներդ պիտի խոստովանին ո՛վ տէր. և քու ճշմարտութիւնդ սուրբերուն ժողովքին մէջ։

6 Որ կայ ամպերուն մէջ որ քեզի հաւասար ըլլայ, կամ՝ աստուածոյ զաւկըներուն մէջ տէրոջը ո՛վ կը նմանի։

7 Աստուած իր սուրբերուն խորհուրդներուն մէջ վառաւորեալ է, մեծ և ահաւոր իր բոլորտիքը եղողներուն վրայ։

8 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը, ո՛վ քեզի կը նմանի. դուն զօրաւոր տէր ես, և քու ճշմարտութիւնդ քու չորս կողմդ է։

9 Դուն ծովուն զօրութիւններուն կը տիրես, և անոր ալիքներուն խռովութիւնը դուն կը ցածցուցնես։

10 Դուն ամբարտաւանները վիրաւորուածներու պէս կը խոնարհեցուցնես, քու բազուկիդ զօրութիւնովը թշնամիներդ ցրուեցիր։

11 Երկինքը քուկդ է և երկիրը քուկդ է. աշխարհքը իր լիութիւնովը դուն հաստատեցիր. հիւսիսը ու հարաւը դուն ստեղծեցիր. Թաբովրը և Հերմոնը քու անունովդ պիտի ցնծան։

12 Քուկդ է բազուկը և քուկդ է զօրութիւ-

նը· քու աջ ձեռքդ զօրանայ, և քու ձեռքդ բարձր ըլլայ:

13 Արդարութեան ու իրաւունքի մէջ քու աթոռդ հաստատուած է· ողորմութիւնը ու արդարութիւնը քու երեսիդ առջեւէն պիտի երթայ:

14 Ո՛վ տէր, երանի ան ժողովուրդին՝ որ քու օրհնութիւններդ գիտեն· քու երեսիդ լոյսովը պիտի քալեն, և քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան, և քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան:

15 Որովհետեւ զօրութիւններուն պարծանքը դուն ես, և քու հաճութիւնովդ մեր եղջիւրը պիտի բարձրանայ:

16 Ոգնութիւնը տէրոջմէ է, իսրայէլի սուրբը մեր թագաւորն է:

17 Ոնց ժամանակը քու զաւկիներուդ հետ տեսիլքով խօսեցար և ըսիր, իմ օգնութիւնս զօրաւորին վրայ պիտի դնեմ, և իմ ժողովուրդէս ընտրուածը պիտի բարձրացունեմ:

18 Իմ դաւիթ ծառաս գտայ, իմ սուրբ իւղովս անոյկայ օծեցի:

19 Իմ ձեռքս անոյկայ պիտի ընդունի, և իմ բազուկս անոյկայ պիտի զօրացունէ:

20 Թշնամին անոր չի պիտի պնաստ, և անօրէնութեան որդին անոյկայ չի պիտի չարչարէ:

21 Ոնոր թշնամիները իր առջեն պիտի զարնեմ, և անոյկայ ատողները պիտի յաղթեմ:

22 Իմ ճշմարտութիւնս և իմ ողորմութիւնս ա-

նոր հետ պիտի ըլլայ, և իմ անունովս անոր եղջիւրը պիտի բարձրանայ։

23 Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ, և անոր աջ ձեռքը գետերուն վրայ։

24 Ան ինծի պիտի կանչէ՝ դուն իմ Հայրս ես, իմ աստուածս և իմ փրկութիւնս։

25 Ես անիկայ անդրանիկ պիտի ընեմ, և երկրի ամէն թագաւորներէն բարձր։

26 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան անոր պիտի պահեմ, և իմ ուխտս անոր հետ հաստատուն պիտի ըլլայ։

27 Անոր զաւակը յաւիտեանս յաւիտենից պիտի հաստատեմ, և անոր աթոռը երկինքի օրերուն պէս պիտի ընեմ։

28 Թէ որ անոր զաւկները իմ օրէնքս թողլու ըլլան, և իմ իրաւունքովս երթալ չուզեն։

29 Թէ որ իմ արդարութիւններս անարգեն և իմ պատուիրանքներս չի պահեն։

30 Անոնց անօրէնութիւնները գաւազանով պիտի զարնեմ, և անոնց անիրաւութիւնները տանջանքով։

31 Սակայն իմ ողորմութիւնս անոնցմէ չի պիտի արգիլեմ, և իմ հաւատարմութեանս նենգութիւն չի պիտի ընեմ, և իմ ուխտս չի պիտի անարգեմ, և ինչ որ իմ պուկունքներէս կ'ելլէ՝ անիկայ չի պիտի արհամարհեմ։

32 Անգամ մը իմ սրբութիւնովս երդում ըրի. որ դաւիթին սուտ չի պիտի ըսեմ։

33 Ընոր զաւակը յաւիտեան պիտի մնայ, և անոր աթոռը իմ առջեւս արեգակի պէս. լուսինին նման՝ որ հաւատարիմ վկայի պէս երկինքի մէջ յաւիտեան հաստատուած է:

34 Նայց դուն մերժեցիր ու անարգեցիր, և քու օծեալդ վար ղարկիր:

35 Ուխտը քու ծառայէդ դարձուցիր, երկրի վրայ անոր սրբութիւնը պղծեցիր:

36 Ընոր ամէն պարիսպները քակեցիր, և անոր ամրոցները դողացուցիր:

37 Ամբէն անցնողները անիկայ յափշտակեցին, և իր դրացիներուն նախատինք եղաւ ան:

38 Ընոր նեղութիւն տուողներուն աջ ձեռքը բարձրցուցիր, և անոր ամէն թշնամիները ուրախացուցիր:

39 Ընոր սուրէն քու օգնութիւնդ դարձուցիր, և պատերազմի մէջ անիկայ չընդունեցիր:

40 Ընոր սրբութիւնը անարգեցիր, և անոր աթոռը գետինը ղարկիր:

41 Ընոր ժամանակներուն օրերը քիչցուցիր, և անիկայ ամօթով ծածկեցիր:

42 Մինչեւ ի՞րը քու երեսդ միշտ կը դարձուներես, քու բարկութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի:

43 Ուստի՝ յիշէ ու տես թէ ո՛վ է իմ հանդիստս. արդեօք զնի՞ր տեղը ստեղծեցիր մարդկանց բոլոր զաւակները:

44 Ո՞վ է մարդը որ ապրի ու մահ չի տեսնայ. կամ իր անձը դերեզմանին ձեռքէն խլըսէ:

45 Ո՛վ տէր, ո՞ւր է քու առջի ողորմութիւններըդ, որ քու ճշմարտութիւնովդ դաւիթին երդում ըրիր:

46 Յիշէ քու ծառայիդ նախատինքները, որ շատ աղգերէ իմ ծոցս ընդունեցի:

47 Որոնցմով քու թշնամիներդ նախատեցին ո՛վ տէր, քու օծեալիդ գնացքները անարդեցին:

48 Օրհնեալ ըլլայ տէր աստուած յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

ՕՐ ՏԱՍՆԱՐՈՒԹԵՐՈՐԴ ԿԱՑՕԹՐ ԸՆԴՀՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ 28.

Տէր ապաւէն եղեր մեր.

1 Ո՛վ տէր, դուն մեր ապաւէնը եղար ազգէ մինչեւ ազգ. լեռները չի հաստատուած, երկիրը ու բոլոր աշխարհը չստեղծուած, յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դուն աստուած:

2 Ա՛արդը թշուառութեան կը դարձունես, և կ՛ըսես՝ ինծի դարձէք մարդկանց զաւկներ:

3 Հազար տարին տէրոջը աչքին առջին երե-

կուան անցնող օրին պէս է, գիշերուան մէկ պահուն պէս. և անոնց տարինները անարգութիւնով պիտի ըլլան :

4 Աստուանց կանանչ խոտի պէս պիտի բուսնին. առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի զուարճանան ու ծաղկին. իրիկուան դէմ պիտի թոռմին, չորնան ու իյնան :

5 Վրդ բարկութենէդ պակսեցանք, և քու սրտմտութենէդ խռովեցանք :

6 Որ անօրէնութիւնները քու առջիդ դրիր, և մեր կեանքը քու երեսիդ լոյսին :

7 Որ ամէն օրերը պակսեցան, և քու բարկութենէդ խռովեցանք :

8 Որ տարիներուն ժամանակը սարդի նման անդադար է, ու անոնց մէջ մեր տարիներուն թիւը եօթանասուն տարի է. թէ որ քիչ մ՚ալ էվելի ըլլայ՝ ութսուն տարի. անկէ ինչ որ աւելի ըլլայ ցաւօք ու հեծութեամբ է :

9 Որ վրայ հեղութիւն եկաւ ու խրատուեցանք. արդ՝ ո՞վ կրնայ քու բարկութեանդ զօրութիւնը գիտնալ. կամ քու երկիւղէդ քու սրտմտութիւնդ համրել :

10 Այսպէս քու աջ ձեռքդ ինծի ցրցուր, և խոնարհ սրտով եղողներուն քու իմաստութիւնդ :

11 Դարձիր ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ. քու ծառաներովդ մխիթարուէ :

12 Աստուանց քու ողորմութիւնովդ լեցուե-

ցանք . ցնծացինք և ուրախ եղանք մեր կեանքին ամեն օրերուն մէջ :

13 Ուրախ եղանք ան օրերուն տեղը՝ որ մեզ խոնարհեցուցին , և ան տարիներուն տեղը՝ որ չարչարանք տեսանք :

14 Ո՛վ տէր , քու ծառաներուդ նայէ , և քու ձեռքիդ գործքերուն , և անոնց որդիքներուն առաջնորդէ . և մեր տէր աստուածոյ լոյսը մեր վրայ ըլլայ :

15 Ո՛վ տէր , մեր ձեռքին գործքերը մեզի ուղիղ ըրէ . մեր ձեռքին գործքերը մեզի յաջողէ :

ՍԱՂՄՈՍ Ղ .

Որ բնակեալն է .

1 Ան որ բարձրեալին օգնութեանը մէջ բընակած է , երկինքը աստուածոյ շուքին ներքեւը պիտի հանգչի :

2 Տէրոջը պիտի ըսէ՝ դուն իմ ընդունողն ես , իմ ապաւէնս ու աստուած , ու ես անոր կը յուսամ :

3 Ան իմ որսողին որոգայթէն պիտի ազատէ , և խռովութեան խօսքերէն :

4 Իր կռնակը պիտի առնէ քեզ , անոր թեւերուն հովանաւորութեանը պիտի յուսաս . անոր ճշմարտութիւնը վէնքի պէս քու չորս կողմդ պիտի պատէ :

5 Գիշերուան վախէն դուն չի պիտի վախնաս , ու ոչ ալ ցորեկը թռչող նետէն :

6 Այուրթը պտըտող բանէն, ցորեկ ժամանակ սատանային գայթակղութենէն։

7 Վայ քուվէդ հաղարներ պիտի իյնան, և բիւրաւորներ քու աջ կողմէդ, և քեզի չի պիտի մօտենան։

8 Հայց միայն դուն քու աչքովդ պիտի նայիս, և մեղաւորներուն հատուցումը պիտի տեսնաս։ Ինչու որ դուն իմ յոյսս ես ՚ով տէր։

9 Խարձրեալը քեզի ապաւէն ըրիր։ չարութիւնները քեզի չի պիտի հասնին։ ու տանջանքները քու բնակութիւններուդ չի պիտի մօտենան։

10 Իր հրեշտակներուն պատուիրած է քեզի համար, որ քու ամէն ճամբաներուդ մէջ քեզ պահեն։

11 Իրենց ձեռքին վրայ քեզ պիտի տանին, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես։

12 Դուն իժերուն ու քարբերուն վրայ պիտի քալես։ և առիւծը ու վիշապը ոտքիդ տակը պիտի առնես։

13 Ասն ըզ յոյսը ինծի դրաւ, և ան պիտի փրկեմ։ անոր հովանի պիտի ըլլամ, ինչու որ իմ անունս ճանչցաւ։

14 Ինն ինծի պիտի կանչէ, ու ես անոր պիտի լսեմ։ և նեղութեան մէջ ես անոր հետը պիտի ըլլամ։

15 Ինիկայ պիտի ապրեցունեմ ու փառաւորընեմ։ երկայն օրերով անիկայ պիտի լեցունեմ, և իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցըցունեմ։

ՍԱՂՄՈՍ Ղ.

Խարի է խոստովան լինել.

1 Ընդկ է գովութիւն մատուցանել տէրոջը, ու սաղմոս ըսել քու անուանդ ո՛վ բարձրեալ:

2 Առտուանց քու ողորմութիւններդ պատմել, և գիշերը քու ճշմարտութիւններդ:

3 Տասը թելէ քնարով, օրհնութեան ձայնով գովութիւն տալ:

4 Ո՛վ տէր, իս քու արարածներովդ ուրախացուցիր, և քու ձեռքիդ գործքերովը պիտի ցնծամ:

5 Ո՛վ տէր, ինչպէս մեծ են քու գործքերդ, և քու խորհուրդներդ շատ խորին են:

6 Ընդգամ մարդը ասիկայ չիմանար, և անմիտը ասիկայ չի մտածեր:

7 Երբոր մեղաւորները խոտի պէս կը բուսնին, անօրէնութիւն գործողները կը ծաղկին. ան ժամանակը յաւիտեանս յաւիտենից կորսուին. և դուն ո՛վ տէր, յաւիտեան բարձրեալ ես:

8 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ ո՛վ տէր, ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին. անօրէնութիւն գործողներուն ամէնքը պիտի ցրուին:

9 Ա՛իեղջերուին եղջիւրին պէս իմ եղջիւրս պիտի բարձրընայ, և իմ ծերութիւնս պարարտ ձէթի պէս պիտի ըլլայ:

10 Իմ աչուըներս թշնամիներուս վրայ տեսաւ.

անոնք որ չարութիւնով լինծի դէմ ելած են, իմ
ականջս անոնց համար պիտի լսէ :

11 Ընդարնները արմաւենիի պէս պիտի ծաղկին.
լիբանանու մայր ծառերուն պէս պիտի շատնան :

12 Տէրոջը տանը մէջ պիտի տնկուին, և մեր
աստուածոյ սրահներուն մէջ պիտի տնկուին :

13 Նաև շատերը պարարտ ծեր՝ գեր ու փափուկ
պիտի ըլլան պատմելու թէ՝ մեր աստուածը ուղիղ է,
և անոր քով անիրաւութիւն չի կայ :

ՕՐ ՏԸՆՆԸ ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ.

Տէր թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, վայելչութիւն հագաւ.
տէրը հագուեցաւ ու զօրութիւնը մէջքը կապեց :

2 Ինքը աշխարհը հաստատեց որ չի շարժի.
սկիզբէն քու աթոռդ պատրաստ է, յաւիտենից
դու ես :

3 Գետերը բարձրցան ով տէր, գետերը ձայ-
ներնին բարձրցուցին, գետերը իրենց ճամբաները
պիտի ելլեն :

4 Շատ ջուրերուն ձայնէն ծովին ալիքները
աքանչելի եղան :

5 Ո՛վ տէր, դուն բարձրութիւններուն մէջ աքանչելի ես, քու վկայութիւններուդ մենք աղէկ հաւատացինք։

6 Ո՛վ տէր, սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ երկայն օրերով։

ՍԱՂՄՈՍ Ղ։

Ըստուած վրէժխնդիր։

1 Ո՛վ վրէժխնդիր աստուած, ո՛վ տէր՝ վրէժխնդիր աստուած, ինքզինքդ յայտնէ։

2 Վարձր եղիր ո՛վ երկրին դատաւորը. ամբարտաւաններուն հատուցումը ըրէ։

3 Ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ մեղաւորները, մինչեւ երբ մեղաւորները պիտի պարծենան։

4 Պօռոլով անիրաւութիւն պիտի խօսին. անիրաւութիւն գործողներուն ամէնքը պիտի խօսին։

5 Ո՛վ ժողովուրդդ ո՛վ տէր, խոնարհեցուցին, և քու ժառանգութիւնդ չարչարեցին։

6 Որբեւարին ու պանդուխտը սպաննեցին, որբերը կոտրտեցին և ըսին, տէրը ասիկայ չի տեսնար, և յակոբայ աստուածը չիմանար։

7 Իմացէք ո՛վ ժողովուրդին անզգամները, և ո՛վ անմիտներ, մինչեւ ե՞րբ չի պիտի հասկընաք։

8 Ա՞ինէ ան՝ որ ականջը տնկեց, ինքը չլի՞ մի լսեր. կամ ան՝ որ աչքը ստեղծեց ինքը չլի՞ մի տեսնար։

9 Ան՝ որ ազգերը կը խրատե, չի մի յանդիմաներ. ան՝ որ մարդուն գիտութիւն կը սորվեցունէ. տէրը մարդուն խորհուրդները կը ճանչնայ՝ որ ունայն են:

10 Երանի ան մարդուն՝ որ դուն ո՛վ տէր, անիկայ կը խրատես, և քու օրէնքովդ անոր կը սորվեցունես:

11 Դեղութեան օրերը կը՛ մեղմացունես դուն անոր, մինչեւ որ մեղաւորին փոսը փորուի:

12 Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ չի ձգեր, և իր ժառանգութիւնը չի թողուր:

13 Մինչեւ որ իրաւունքը արդարութեան դառնայ. սրտով ուղիղ եղողները անիկայ պիտի ընդունին:

14 Իմ հետս չարերուն վրայ ո՞վ պիտի ելլէ, կամ թէ անօրէնութիւն գործողներուն վրայ իմ հետս ո՞վ պիտի գայ:

15 Ահա որ տէրը ինծի չօգներ, քիչ մնաց որ անձս դժոխքը պիտի բնակէր:

16 Ահա որ ըսէի թէ՝ ահա ոտուըներս սասանեցան, ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ ինծի կ՚օգնէր:

17 Սրտիս շատ ցաւերուն նայելով՝ քու մխիթարութիւնդ իմ անձս կ՚ուրախացուներ:

18 Անօրէնութեան աթոռը քեզի չի հաւասարի, որ հրամանի դէմ պատճառ կը գտնայ նեղութիւն տալու:

19 Արդարին անձը որսացին, և անարատ արիւնը կը դատապարտէին:

20 Տէրը իմ ապաւէնս եղաւ , աստուած իմ յոյսիս օգնականը :

21 Տէրը անոնց պիտի հատուցանէ իրենց անօրէնութեան չափովը . անոնց անօրէնութեանը չափովը մեր տէր աստուածը անոնք պիտի կործանէ :

ՕՐ ՏՆՕՆԸ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵՒՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԴ.

Եկա՛յք ցնծասցուք ի տէր :

1 Եկէք տէրոջը ցնծութիւն ընենք , մեր փրկիչ աստուծոյն աղաղակենք :

2 Կանուխ օրհնութիւնով անոր առջեւն ներկայանանք , և սաղմոսներով անոր աղաղակենք :

3 Աստուած մեծ է , ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է :

4 Երկրի բոլոր սահմանները անոր ձեռքն են , և լեռներուն բարձրութիւնները անորն են :

5 Ծովը իրն է , և ինքը անիկայ ըրաւ , և անոր ձեռուըները ցամաքը ստեղծեցին :

6 Եկէք անոր երկրպագութիւն ընենք , մեր տէր արարչին առջեւը ի՛նկնանք ու լանք :

7 Ան ինքն է մեր տէր աստուածը. մենք անոր ձեռքին ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք:

8 Այսօր թէ որ անոր ձայնը լսելու ըլլաք, սրբո՜ տերնիդ մի պինդցունէք դառնութեան տեղին նման:

9 Նահապատի փորձութեան օրուանը պէս, ուր որ ձեր Հայրերը զիս փորձեցին, զիս քննեցին և իմ գործքերս տեսան քառսուն տարի:

10 Յանք ըսի ան ազգին և ըսի, միշտ սրտով մոլորած են, և իմ ճամբաներս չի ճանչցան:

11 Ինչպէս որ իմ բարկութիւնովս անոնց երդում ըրի՝ թէ իմ հանգստութեանս մէջ չի մտնան:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԵ.

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք. ամէն երկիր տէրը օրհնեցէք:

2 Օրհնեցէք տէրը և օրհնեցէք անոր անունը. օր օրի անոր փրկութիւնը քարոզեցէք:

3 Անոր փառքը հեթանոսներուն պատմեցէք: ամէն ժողովուրդներու անոր սքանչելիքները:

4 Տէրը մեծ է ու շատ օրհնեալ է. ահաւոր է ան ամէն կուռքերուն վրայ:

5 Հեթանոսներուն ամէն կուռքերը դեւեր են. և տէրը երկինքները շինեց:

6 Խոստովանութիւնը ու վայելչութիւնը անոր

առջին է, սրբութիւնը ու մեծավայելչութիւնը անոր սուրբ տեղը:

7 Տէրոջը մատուցէք ո՛վ ազգերուն ցեղերը, փառք ու պատիւ տուէք տէրոջը, իր անուանը փառքը տէրոջը մատուցէք:

8 Ընծաներ առէք և անոր սրահները մտէք, անոր սուրբ գաւիթներուն մէջ երկրպագութիւն ըրէք տէրոջը. և բոլոր աշխարհ անոր առջին դողայ:

9 Եթեանոսներուն մէջ ըսէք թէ՝ տէրը թագաւորեց, աշխարհը հաստատեց որ չի սասանի, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատէ:

10 Երկինքները ուրախ թող ըլլան, ու երկիրը ցնծայ. ծովը իր լիութիւնովը թող գոչարձանայ. դաշտերը և անոնց մէջ եղողները ցնծան:

11 Ան ժամանակը անտառի ամէն ծառերը տէրոջը երեսէն պիտի ցնծան որ կուգայ, և ան երկիրը դատելու կուգայ:

12 Աշխարհը իրաւունքով կը դատէ, և ամէն ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԶ.

Տէրը թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, երկիրը թող ցնծայ, շատ կղզիները թող ուրախանան:

2 Ամպը ու մառախուղը անոր չորս կողմն է. անոր աթոռը իրաւունքի ու արդարութեան մէջ դրուած է:

3 Կրակը անոր առջեւէն պիտի երթայ, և իր թշնամիները ամէն կողմէն պիտի էրէ:

4 Անոր փայլակները երկրի ամէն սահմանները լուսաւորեցան, երկիրը տեսաւ ու սասանեցաւ:

5 Տէր աստուածոյ երեսէն լեռները մոմի պէս պիտի հալին, բոլոր երկիրը տէրոջը երեսէն:

6 Երկինքները անոր արդարութիւնը կը պատմեն, ամէն ժողովուրդները անոր փառքը կը տեսնան:

7 Ամէն կուռքերու երկրպագութիւն ընողները ամչնան, և անոնք՝ որ իրենց դրօշեալներովը կը պարծենան:

8 Անոր ամէն հրեշտակները իրեն երկրպագութիւն թող ընեն, վասն զի սիոնը լսեց և ուրախացաւ. և յուդայի աղջիկները թող քու իրաւունքներուդ համար ցնծան:

9 Վասն զի դուն ամէն երկրի վրայ բարձրացած ես, ամէն կուռքերուն վրայ էվելի բարձրացար:

10 Դուք՝ որ տէրը կը սիրէք չարութիւնը ատեցէք. տէրը իր սուրբերուն անձը կը պահէ, մեղաւորին ձեռքէն անոնք պիտի ազատէ:

11 Արդարներուն լոյս ծագեցաւ. սրտով ուղիղ եղողներուն ուրախութիւն եղաւ:

12 Ո՛վ արդարներ, տէրոջմով ուրախացէք, և անոր սրբութիւնը յիշատակած ժամանակնիդ գոհութիւն տուէք:

ՕՐ ՏԱՃՆԼԻՆՆԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ Ղ.

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, ինչու որ սքանչելիքներ ըրաւ:

2 Իր աջ ձեռքը անիկայ ազատեց, և իր սուրբ բազուկը:

3 Տէրը իր փրկութիւնը ցրցուց, իր արդարութիւնը ազգերուն առջին յայտնեց:

4 Իր ողորմութիւնովը յակոբը յիշեց, իր ճշմարտութիւնովը իսրայէլի տունը. և երկրի ամէն ծայրերը մեր աստուծոյ փրկութիւնը տեսան:

5 Ուրախ երկիր, տէրոջը աղաղակեցէք. օրհնեցէք, ուրախացէք և սաղմոս ըսէք:

6 Օրհնութիւնով մեր աստուծոյն սաղմոս ըսէք, օրհնութիւնով ու սաղմոսներու ձայնով:

7 Կուճածոյ փողին օրհնութեան ձայնովը. օրհնութիւնով, ցնծութիւնով և եղջիւրէ փողին ձայնովը. և տէր թագաւորին առջեւը աղաղակեցէք:

8 Ովկիանոսը իր լիութիւնովը թող խռովի, բոլոր երկիրը և անոր ամէն բնակիչները. և գետերը ծափ թող զարնեն:

9 Լեռները տէրոջը առջին թող ցնծութիւն ը-

նեն, ինչու որ տէրը կուգայկոր և հասած է երկիրը դատելու :

10 Աշխարհը արդարութիւնով պիտի դատէ, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԵ.

Տէր Թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, ժողովուրդները բարկացան. դուն որ քերովբէներուն վրայ կը նստիս, երկիրը սասանեցաւ :

2 Տէրը սիօնի մէջ մեծ է, և ամէն ժողովուրդներուն վրայ բարձր է :

3 Քու մեծ անուանդ գոհութիւն տանք, ինչու որ ահաւոր ու սուրբ է. և թագաւորին պատիւը իրաւունք կը սիրէ :

4 Դուն ուղղութիւնը պատրաստեցիր, դուն յակոբին իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր :

5 Ա՛ր տէր աստուածը բարձրացուցէք. անոր ոտքի պատուանդանին երկրպագութիւն ըրէք, ինչու որ սուրբ է :

6 Ա՛ովսէս ու ահարոն անոր քահանաները. սամուէլ անոնց հետը՝ որ անոր անունը կը կանչեն, տէրոջը կ'աղաղակէին, և ան անոնց կը լսէր, և ամպին սիւնովը անոնց հետը կը խօսէր :

7 Անոր վկայութիւնը կը պահէին, և անոնց տուած հրամանները :

8 Ո՛վ տէր՝ մեր աստուածը, դուն անոնց կը լսեիր, դուն անոնց քաւութիւն կուտայիր. անոնց ամէն գործքերուն վրայ վրէժխնդիր էիր:

9 Ար տէր աստուածը բարձրացուցէք, անոր սուրբ լեռանը վրայ երկրպագութիւն ըրէք, վասն զի մեր տէր աստուածը սուրբ է:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԹ.

Ընդաղակեցէք առ տէր.

1 Տէրոջը աղաղակեցէք ամէն երկիր. ուրախութիւնով տէրոջը ծառայեցէք:

2 Հնծութիւնով անոր առջին ելէք. ճանչցէք որ ան է մեր տէր աստուածը:

3 Ին մեզ ստեղծեց, և մենք չէ կայինք. մենք անոր ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք:

4 Գոհութիւնով անոր դուռները մտէք, և օրհնութիւնով անոր յարկերը:

5 Տէրոջմէն շնորհակալ եղէք, և անոր անունը օրհնեցէք:

6 Տէրը քաղցր է, անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. անոր ճշմարտութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ է:

ՍԱՂՄՈՍ Ճ.

Ողորմութիւն և իրաւունս.

1 Ողորմութեան ու իրաւունքի համար քեզ պի-

տի օրհնեմ ու՛ր տէր. քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ, ու պիտի մոռածեմ։

2 Այ՛ինչեւ որ անարատ ճամբան ինծի գայ. ինչու որ ես իմ սրտիս անարատութիւնովը իմ տանս մէջ կը պըտըտէի։

3 Իմ աչքիս առջին անիրաւութեան բաներ չի դրի. անօրէնութիւն ընողները ատեցի։

4 Ծուռ սրտով եղողը ինծի չի մօտեցաւ. անզգամին ինձ հեռանալուն, ես ամենևին հոգ չէի ըներ։

5 Ան՝ որ իր ընկերին դէմ ծածուկ կը խօսէր, անիկայ յայտնապէս հալածեցի։

6 Ան՝ որ ամբարտաւան և սրտով ագահ էր, անոր հետ ես հաց չէի ուտեր։

7 Իմ աչքս երկրի հաւատացեալներուն վրայ էր, որ անոնք իմ հետս նստին։

8 Ա՛ն որ անարատ ճամբան կ'երթար, ան էր իմ ծառաս։

9 Ամբարտաւանութիւն ընողը իմ տունս չէր բնակեր. անօրէնութիւն խօսողը իմ աչքիս առջին չէր յաջողուած։

10 Ամուտւանցները երկրի ամէն մեղաւորները կ'սպաննէի. անօրէնութիւն գործողներուն ամէնքը տէրոջը քաղաքէն պիտի հանեմ։

ՕՐ ՎԱՅԵՆԵՐՈՒԹ
ԵՎ ՂՕԹՈՐ ԵՒԵՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Տէր, լսէ աղօթից իմոց.

1 Ա՛վ տէր, իմ աղօթքիս լսէ, իմ աղաղակս քեզի հասնի, քու երեսդ ինէ մի դարձուներ:

2 Իմ նեղութեան օրս քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր. քեզի կանչած օրս շուտով ինծի լսէ:

3 Իմ օրերս մուխի պէս մաշեցան, և իմ ոսկորներս խոփի պէս չորցան:

4 Խոտի պէս չարնուեցայ, ու սիրտս ցամքեցաւ. իմ հնծութեանս ձայնէն հացս ուտելու մոռցայ:

5 Ոսկորս մարմինիս փակաւ. ես անապատին մէջի հաւալուսին նմանեցայ:

6 Ես աւերակին մէջի բուին պէս եղայ. արթուն կեցայ ու տանիքին վրայի մինակ ճնճղուկին պէս եղայ:

7 Ամէն օր իմ թշնամիներս իս նախատեցին, և իս գովողները ինծի դէմ երդում կ՚ընէին:

8 Ա՛ոխիրը հացի պէս կերայ, և իմ խմելիքս արցունքով խառնեցի:

9 Վրու բարկութեանդ սրտմտութեանը հա-

մար. վասն զի դուն իս բարձրըցուցիր ու խոնարհեցուցիր :

10 Իմ օրերս ստուերի պէս անցան, ու ես խոտի նման չորցայ :

11 Դուն յաւէտ տէր, յաւիտեան կաս, ու քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ :

12 Դուն պիտի ելլես ու սիօնին ողորմիս. անոր ողորմութիւն ընելու ժամանակը հասած է :

13 Վրու ծառաներդ անոր քարերուն հաւնեցան, և անոր հողերուն գթութիւն պիտի ընեն :

14 Եւ հեթանոսները քու անունդ պիտի վախնան, ու երկրի ամեն թագաւորները քու փառքդ :

15 Տէրը սիօնը կը շինէ, և իր փառքովը կոն պիտի երեւայ :

16 Ան խոնարհներուն աղօթքին նայեցաւ, և անոնց խնդրուածքները չարհամարհեց :

17 Եսիկայ ուրիշ ազգի պիտի գրուի. ձեռք ձգուած ժողովուրդը տէրը պիտի օրհնէ :

18 Ան վերերէն իր սուրբ տեղէն նայեցաւ. տէրը երկինքէն երկրի վրայ նայեցաւ :

19 Որ կապուածներուն հառաչանքը լսէ, և մահապարտներուն որդիքները արձկէ :

20 Որ սիօնի մէջ տէրոջը անունը պատմեն, ու երուսաղէմի մէջ անոր օրհնութիւնները :

21 Որ ժողովուրդները միկտեղ ժողվուին, ու թագաւորները աստուծոյ ծառայեն :

22 Ան իր զօրութեանը ճամբուն մէջ անոր պա-

տասնան տուաւ. իմ օրերուս կարճութիւնը ըսէ ինծի, և իմ կէս օրերուս մէջ իս մի հաներ. ինչու որ քու տարիներդ աղէկ աղգ են:

23 Ո՛վ տէր, սկիզբէն երկրի հիմերը հաստատեցիր, և երկինքները քու ձեռքիդ գործքերն են:

24 Անոնք կ՚անցնին, և դուն կաս ու յաւիտեան կը մնաս:

25 Ամենքը հանդերձի պէս պիտի մաշին, վերարկուի պէս պիտի փոխես անոնք, և պիտի փոխուին:

26 Բայց դուն նոյն ես, և քու տարիներդ չեն անցնիր. քու ծառաներուդ որդիքները հոն պիտի բնակին, ու յաւիտեան անոնց զաւկին պիտի յաջողի:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ.

Օրհնեա անձն իմ զտէր.

1 Ո՛վ իմ անձս օրհնէ տէրը, և իմ ամէն ոսկորներս անոր սուրբ անունը:

2 Ո՛վ իմ անձս օրհնէ տէրը, և անոր ամէն տուրքերը մի մոռնար:

3 Որ քու մեղքերդ կը քաւէ, քու ամէն հիւանդութիւններդ կը բժշկէ:

4 Որ քու կեանքդ ապականութենէ կ՚ազատէ, ողորմութիւնով ու գթութիւնով քեզ կը պսակէ:

5 Որ քու փափաքդ իր լիութենէն կը լեցունէ, քու մանկութիւնդ արծիւին մանկութեանը պէս պիտի նորոգուի:

6 Տէրը ողորմութիւն կ՚ընէ, և իրաւունք՝ ամէն ղկուածներուն։

7 Տէրը իր ճամբաները մովսէսին ցըցուց, և իր կամքը իսրայէլի որդիքներուն։

8 Տէրը գթած ու ողորմած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ։

9 Տէրը մինչեւ վերջը չի բարկանար, և յաւիտեան ոխ չի պահեր։

10 Ան մեր մեղքերուն չափովը մեղի չըրաւ, և մեր անօրէնութիւններուն չափովը մեղի չի հատուց։

11 Ասպա ինչպէս որ երկինքը երկրէն բարձր է, անանկ ալ տէրը իրմէն վախցողներուն վրայ իր ողորմութիւնը զօրացուց։

12 Արեւելքը արեւմուտքէն որչափ որ հեռու է, անանկ ալ մեր անօրէնութիւնները մենէ հեռու ըրաւ։

13 Ինչպէս որ հայր մը իր զաւկըներուն վրայ կը գթայ, անանկ ալ տէրը իրմէն վախցողներուն վրայ պիտի ողորմի։

14 Ան գիտէ ան մեր ստեղծուիլը գիտցաւ, և մեր հող ըլլալը յիշեց։

15 Մարդուն օրերը խոտի պէս են, վայրի ծաղկին պէս անանկ կը ծաղկի։

16 Հովը անոր կը փչէ, ու մեյ մ՚ալ չի կայ, և տեղը անգամ չերեւար։

17 Սակայն տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտենէս յաւիտեան իրմէն վախցողներուն վրայ է, և անոր արդարութիւնը որդւոց որդի։

18 Որ անոր ուխտերը կը պահեն, անոր պատուիրանքները կը յիշեն ու անոնք կը կատարեն:

19 Տէրը իր աթոռը երկինքը պատրաստեց, ա՛նոր թագաւորութիւնը ամէնուն կը տիրէ:

20 Տէրը օրհնեցէք ո՛վ իր ամէն հրեշտակները, դուք ո՛վ հզօրներ. դուք՝ որ անոր խօսքը կ՚ընէք, և անոր ձայնին պատգամները կը լսէք:

21 Տէրը օրհնեցէք ո՛վ իր ամէն զօրութիւննե՛րը, պաշտօնեաներ և անոր կամքը կատարողնե՛ր:

22 Տէրը օրհնեցէք ո՛վ անոր ամէն գործքերը, ինչու որ անոր տէրութիւնը ամէն տեղ է. ո՛վ իմ անձս տէրը օրհնէ:

ՕՐ ԿԱՄՆԵՐՈՐԴ

ԸՆԴՕԹՈՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ.

Օրհնեա՛ անձն իմ զտէր.

1 Ո՛վ իմ անձս տէրը օրհնէ, ո՛վ տէր իմ աստուածս դուն շատ մեծ եղար:

2 Փառք ու մեծավայելչութիւն հագար, լոյսը վերարկուի պէս վրադ առիր, երկինքը վարագուրի պէս տարածեցիր, և անոր վերի յարկերը ջուրերուն վրայ հաստատեցիր:

3 Ան իր քայլերը ամպերուն վրայ կը դնէ, և հովերուն թեւերուն վրայ կը պըտըտի:

4 Ան իր հրեշտակները հոգիներ ըրաւ, և իր պաշտօնեաները կրակի բոցին նման:

5 Ան իր հաստատութեանը վրայ երկիրը հաստատեց, որ յաւիտեան չի սասանի:

6 Խորութիւնները հանդերձի նման անոր վերարկուն է, լեռներուն վրայ ջուրերը պիտի կենան:

7 Վռու չախչէդ պիտի փախչին, և քու որոտալու ձայնէդ պիտի սարսըփին:

8 Կ'ելլեն ու լեռ կ'ըլլան, ու կ'իջնան դաշտ կ'ըլլան, մինչեւ ան տեղը՝ ուր որ անոնք հաստատեցիր:

9 Սահման դրիր ու չեն անցնիր, ու մէյ մ'ալ եւս չեն դառնար երկիրը ծածկելու:

10 Աղբիւրները ձորերուն մէջ խրկեցիր, լեռներուն մէջէն ջուրերը պիտի երթան:

11 Անոնք վայրի գազանները ջրելու, վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը պիտի անցունեն:

12 Անոնց երկինքի թռչուննները բոյն պիտի շինեն. ու քարերուն մէջէն իրենց ձայները պիտի տան:

13 Լեռները իր շեմարաններէն պիտի ջրէ. իր գործքերուն պտուղէն երկիրը պիտի լենայ.

14 Լեռները խոտ բուսցուցիր, կանանչեղէն՝ մարդուն ծառայութեանը համար:

15 Երկրէն հաց հանեցիր. գինին կ'ուրախացունէ, իւղը զուարթ կ'ընէ, ու հացը մարդուն սիրտը կը բռնէ:

16 Տէրոջը ծառերը պիտի կշտանան, և Լիբանանի մայր ծառերը որ դուն տնկեցիր։

17 Ա՛ն երկինքի թռչունները ձագեր պիտի հանեն. և արագիլին բոյնը անոնց ապաւէն է։

18 Բարձր լեռները եղջերուներուն համար են, ու քարերը նապաստակներուն ապաւէնը են։

19 Լուսինը ժամանակի համար ստեղծեցիր. արեգակը իր մտնալու ժամանակը գիտցաւ։

20 Խաւարը ըրիր և գիշեր եղաւ. անոր մէջ անտառի ամէն գազանները կը պըտըտին։

21 Առիւծներուն լակոտները կը մռնչեն ու կը յափշտակեն, և իրենց կերակուրը աստուծմէ կը խնդրեն։

22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին, և իրենց ծակերուն մէջ կը հանգչին։

23 Մարդը իր գործքերուն կ'ելլէ, և մինչեւ ի իրիկուն իր ձեռքի վաստակներուն։

24 Ո՛վ տէր, ինչպէս մեծ են քու գործքերդ. ամէն բան իմաստութիւնով ըրիր, և քու ստեղծուածներովդ երկիրը լեցաւ։

25 Այս ծովը մեծ ու ընդարձակ է. ասոր մէջ անհամար սողուններ կան, խոշոր ու մանր գազաններ. ասոր մէջ նաւեր կ'երթան. վիշապը՝ որ դուն ստեղծեցիր, անոր մէջ խաղալու համար։

26 Ամենքը քեզի կ'սպասեն, և դուն ժամանակին անոնց կերակուր կուտաս։

27 Դուն անոնց կուտաս ու անոնք կը կերակ-

բուին . ձեռքդ կը բանաս , քու կամքովդ ամէնքը կը կերակրես :

28 Անոնցմէ քու երեսդ կը դարձունես ու կը խռովին . անոնցմէ հոգինին կը հանես , կը պակսին ու իրենց հողը կը դառնան :

29 Քու հոգիդ կը խրկես ու անոնք կ'ստանաս , և երկրի երեսը կը նորոգես :

30 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ , և տէրը իր արարածներովը ուրախ պիտի ըլլայ :

31 Ան երկրին կը նայի ու անիկայ կը դողացու-նէ . լեռներուն կը մօտենայ ու կը մխան :

32 Իմ կեանքիս մէջ տէրը պիտի օրհնեմ, իմ աստուծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ քանի որ կամ :

33 Իմ օրհնութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ անոր , ու ես տէրոջմով ուրախ պիտի ըլլամ :

34 Մեղաւորները երկրէն պիտի պակսին , ու անոր մէջ ալ ամբարիշտներ չի պիտի գտնուին . ով իմ անձս օրհնէ տէրը :

ՕՐ ՎԱՍՆԸ ՄԻՆԿԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՔ ԸՆԴՀԱՆՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԴ ,

Յոստովէն եղերուք տեառն .

1 Գոհութիւն տուէք տէրոջը ու անոր անունը

կանչեցէք. անոր գործքերը հեթանոսներուն պատմեցէք:

2 Օրհնեցէք ու սաղմոս ըսէք անոր. անոր ամէն սքանչելիքները պատմեցէք, և անոր անունովը գովուեցէք:

3 Տէրը խնդրողներուն սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ. տէրը խնդրեցէք ու զօրացէք, և ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտրեցէք:

4 Անոր ըրած սքանչելիքները յիշեցէք, անոր արուեստները ու բերնին իրաւունքները:

5 Ո՛վ Աբրահամու զաւակներ՝ անոր ծառաները, Յակոբի որդիքներ՝ անոր ընտրեալները:

6 Ինքն է մեր տէր աստուածը, անոր իրաւունքը ամէն տեղ է:

7 Ակիզբէն ըրած իր ուխտը յիշեց, և մինչեւ հազար տարի իր պատուիրած խօսքը:

8 Աբրահամու հետ ըրած ուխտը, և սահակին հետ ըրած իր երդումը:

9 Յակոբին իր հրամանը հաստատեց, և իսրայէլին իր յաւիտենական ուխտը:

10 Ըսելով, քանանու երկիրը ձեզի պիտի տամ, ձեր ժառանգութեան վիճակը:

11 Ինչու որ անոնք թուով քիչ էին, քիչ ու պանդուխտ անոր մէջ:

12 Անոնք ազգէ ազգ անցան, թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի:

13 Այրդուն չի թողուց անոնց վնաս մը հասցու-

նելու , և անոնց համար թագաւորները յանդիմանեց :

14 Մի՛ մօտենաք կ՚ըսէ՝ իմ օծեալիս , և իմ մարգարէներուս չնաս մի՛ ընէք :

15 Անոնց երկրին կանչեց սովը , հացին ամէն զօրութիւնը կտրեց :

16 Անոնց առջևէն մարդ խրկեց , յովսէփ ծառայութեան ծախուեցաւ :

17 Անոր ոտուընները կապանքները իջեցուցին , և անոր անձը երկաթները անցաւ :

18 Մինչեւ որ անոր խօսքը գայ , և տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ :

19 Թագաւորը խրկեց ու արձկեց անիկայ , ժողովուրդին իշխանը թողուց անիկայ :

20 Անիկայ իր տանը տէր ըրաւ , իր ամէն ունեցածին վրայ իշխան :

21 Որ անոնց իշխանները իրեն ուզածին պէս խրատէ , և անոնց ծերերը իմաստուն ընէ :

22 Իսրայէլ եգիպտոս մտաւ , ու յակոբ քամայ երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ :

23 Իր ժողովուրդը շատ աճեցուց , և իր թշնամիներէն էվել անոնք զօրացուց :

24 Անոնց սիրտը դարձուց իր ժողովուրդը ատելու , և իր ծառաներուն նենգութիւն ընելու :

25 Իր ծառան մովսէսը խրրկեց , և ահարոն իր ընտրեալը :

26 Ընոնց իր նշաններուն խօսքը տուաւ, և իր արուեստները քամայ երկրին մէջ :

27 Ցաւարը խրկեց ու անոնք խաւարեցուց, ինչու որ անոր խօսքին դէմ ըրին :

28 Ընոնց գետերը արիւնի դարձուց, և անոնց ամէն ձուկերը սպաննեց :

29 Ընոնց երկրին մէջ գորտը կ'եփէր, և անոնց թագաւորներուն շտեմարաններուն մէջ :

30 Ըսաւ՝ ու շանճանճը եկաւ, և մժեղները անոնց ամէն սահմանները :

31 Ընոնց անձրեւները կարկուտի դարձուց, և անոնց երկիրը կրակ վառեցաւ :

32 Ընոնց այգիները ու թուզի ծառերը զարկաւ, և անոնց սահմաններուն ամէն ծառերը կոտրըտեց :

33 Ըսաւ՝ ու մարախը եկաւ, ու թրթուրը՝ որ թիւ չունէին :

34 Ընոնց երկրին ամէն խոտը կերաւ, և անոնց անդաստանին ամէն պտուղը ցատուց :

35 Եգիպտացիներուն ամէն առջնեկները զարկաւ, անոնց ամէն վաստակին առջի պտուղը :

36 Ընոնք ոսկիով ու արծաթով հաննց, և անոնց ցեղին մէջ հիւանդ չի կար :

37 Ընոնց ելլելու ժամանակը եգիպտոս ուրախացաւ, ինչու որ տէրոյը երկիւղը անոնց վրայ ինկաւ :

38 Ամպը ցորեկը անոնց հովանի ընելու համար տարածեց, ու գիշերը կրակով անոնց լոյս կուտար :

39 Խնդրեցին ու լորամարդին եկաւ, և երկինքի հացովը անոնք լեցուց:

40 Վէմը բացաւ ու ջուրեր բղխեցին. և գետեր քալեց չոր տեղերը:

41 Իր աբրահամ ծառային ըրած իր սուրբ խօսքը յիշեց:

42 Իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց, և իր ընտրեալները ուրախութիւնով:

43 Հեթանոսներուն երկիրները անոնց տուաւ. անոնք ժողովուրդներուն վաստակներուն ժառանգ ըրաւ:

44 Որ անոր պատուիրանքները պահեն, և անոր օրէնքը խնդրեն:

ՕՐ ՎԱՄՆԼՍՈՒՆԿԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Խոստովան եղերուք տեառն.

1 Խոհութիւն տուէք տէրոջը՝ ինչու որ քաղցր է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

2 Ո՞վ կրնայ տէրոջը զօրութիւնները պատմել. անոր ամէն օրհնութիւնները լսացունել:

3 Երանի իրաւունք պահողներուն, և ամէն ժամանակ արդարութիւն ընողներուն:

4 Ո՛վ տէր, մեզ քեզի հաճելի ժողովուրդիդ հետ յիշէ, և քու փրկութիւնովդ մեզի այցելու եղիր։

5 Որ քու ընտրեալներուդ քաղցրութիւնը տես-նանք, քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախ ըլլանք, և քու ժառանգութիւնովդ պարծենանք։

6 Մե՛նք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք, ա-նօրէնութիւն ըրինք ու յանցանք գործեցինք։

7 Մե՛ր հայրերը եգիպտոսի մէջ քու սքանչե-լիքներդ չիմացան, և քու շատ ողորմութիւններդ չի յիշեցին։

8 Կարմիր ծովը անցած ժամանակնին քեզ սրդողցուցին. իր անուանը համար անոնք ազատեց, որ անոր զօրութիւնները ճանչնան։

9 Կարմիր ծովուն սաստեց ու ցամքեցաւ. ան-դունդներուն մէջ անապատներուն մէջին պէս անոնց առաջնորդեց։

10 Մէնոնք ատողներուն ձեռքէն ազատեց, և իրենց թշնամիներուն ձեռքէն անոնք խալըսեց։

11 Ջո՛ովը անոնց նեղութիւն տուողները ծածկեց, և անոնցմէ մէկը չապրեցաւ։

12 Մէնոր խօսքին հաւատացին, և անոր օրհ-նութիւնները երգեցին։

13 Մէրտօրացին ու անոր գործքերը մոռցան, և անոր խորհուրդին մտիկ չըրին։

14 Մէնապատին մէջ ցանկութիւն եկաւ անոնց վրայ, և անջուր տեղը զաստուած փորձեցին։

15 Իրենց ուղածները անոնց տուաւ , անոնց անձին լիութիւն խրկեց :

16 Նահակին մէջ մովսէսը բարկացուցին , և տէրոջը սուրբը ահարոնը :

17 Երկիրը բացուեցաւ ու դադանը կլլեց , և զաբիրոնի բանակնները ծածկեց :

18 Անոնց ժողովքներուն մէջ կրակ վառեցաւ , և բոցը մեղաւորները էրեց :

19 Հորեբ լեռը որթ չկնեցին , ու պատկերին երկրպագութիւն ըրին , և իրենց փառքը խոտ ուտող որթին նմանութեանը փոխեցին :

20 Իրենց կենդանարար աստուածը մոռցան , որ մեծ գործքեր ըրաւ եգիպտոսի մէջ , իր սքանչելիքները քամեց երկրին մէջ , և իր ահաւոր բաները կարմիր ծովուն վրայ :

21 Ըսաւ որ անոնք սատկեցունէ , թէ որ մովսէս իր ընտրեալը անոնց առջեւը կեցած չըլլար :

22 Տէրոջը դարձաւ ու անոր բարկութիւնը անցուց , որ անոնք չի սատկին :

23 Ան ցանկալի երկիրը անարգեցին , և անոր խօսքին չի հաւատացին :

24 Իրենց բանակներուն մէջ տրտունջ ըրին , և տէրոջը ձայնին չի լսեցին :

25 Իր ձեռքը անոնց վրայ վերուց , անապատին մէջ անոնք զարնելու :

26 Անոնց զաւակը հեթանոսներուն մէջ պիտի ցրուի , անոնց զաւակը դաւառները պիտի ցրուի :

27 Ընդունք բեելիէքդուվրին հետ մէկ եղան, զո-
հուածը ու մեռածին միսը կերան։

28 Իրենց դործքերովը անիկայ բարկացուցին, և
անոնց վրայ կոտորումը սաստկացաւ։

29 Եւ քը վիճնհէս եղաւ, քաւութիւն տուաւ ու
ջահը դադրեցաւ. ազգէ մինչեւ ազգ յաւիտեան
անոր արդարութիւն սեպուեցաւ։

30 Փակառակութեան ջուրերուն վրայ անիկայ
սրդողցուցին. մովսէս անոնց համար չարչարուեցաւ.
ինչու որ անոր ոգին դառնացուցին։

31 Իր շրթունքներովը հրաման ըրաւ, և ան
ազգը չի սատկըցուցին, որ տէրը անոնց ըսաւ։

32 Ընթանոններուն հետը խառնուեցան, և անոնց
գործքերը սորուեցան. անոնց էաստուածներուն
ծառայեցին, և անոնց դայթակղութեան պատճառ
եղաւ։

33 Իրենց մանչերը ու աղչիկները դեւերուն զոհ
ըրին, և անպարտ արիւնը թափեցին։

34 Իրենց մանչերուն ու աղչիկներուն արիւնը,
որ քանանու կուռքերուն զոհ ըրին։

35 Երկիրը անոնց արիւնովը պղծուեցաւ, ու ա-
նոնց դործքերէն պղծուեցաւ. ինչու որ իրենց ճամ-
բաներուն մէջ պոռնկութիւն ըրին։

36 Տէրը իր ժողովուրդին վրայ սրտմտութիւ-
նով բարկացաւ, և իր ժառանդութենէն խիստ զը-
զուեցաւ։

37 Ընդունք հեթանոններուն ձեռքը մատնեց, ըն-

բենք առողները իրենց տիրացին, և իրենց թշնամիները զերբենք նեղացուցին, և անոնց ձեռքին ներքեւը խոնարհեցան։

38 Հ՚ատ անգամ անոնք ազատեց, և անոնք իրենց խորհուրդներովը անիկայ սրդողուցին, և իրենց անօրէնութիւնովը փճացան։

39 Տէրը անոնց նեղութիւններուն նայեցաւ, ա՚նոնց աղօթքին ձայնը լսած ժամանակը։

40 Ի՚ր ուխտը միտքը բերաւ, և իր անբաւ ողորմութեան չափովը զղջաց։ զերբենք գերի ընողներուն գթութիւններուն յանձնեց անոնք։

41 Ի՚վ տէր մեր աստուածը, մեղ աղատէ, և հեթանոսներէն մեղ ժողոված։

42 փառք տանք քու սուրբ անուանդ, և քու օրհնութիւններովդ պարծենանք։

43 Օրհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը, յաւիտեանս յաւիտենից։

44 Եւ ամէն ժողովուրդը ըսէ եղիցի եղիցի։

ՕՐ ՎԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԵՒ ՈՒՂՈՒՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ։

Յոստուվան եղերուք տեառն։

1 Խոհութիւն մատուցէք տէրոջը՝ ինչու որ

քաղցր է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

2 Տէրոջը փրկածները թող ըսեն, որ թշնամիին ձեռքէն անոնք ազատեց:

3 Անոնք ամէն երկիրներէն ժողովեց, արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովէն:

4 Անոնք անապատին անջուր տեղին մէջ մոլորեցան, ու բնակելու քաղաք չի գտան:

5 Անօթեցան ու ծարաւեցան, և անոնց հոգիները անոնց մէջ մաշեցան:

6 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց վիշտերէն ազատեց:

7 Անոնք ուղիղ ճամբուն առաջնորդեց, որ իրենց բնակելու քաղաքը երթան:

8 Մարդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար:

9 Ինչու որ անօթեցող անձերը կշտացուց, ու կարօտեալ անձերը բարութիւնով լեցուց:

10 Անոնք որ մութը ու մահուան շուքը նստած էին, աղքատութիւնով կապուած էին, որպէս թէ երկաթներով:

11 Մանն ղի աստուծոյ խօսքը սրդողցուցին, և բարձրեալին խորհուրդները բարկացուցին:

12 Անոնց սիրտերը ցաւերէն գէշ եղան, տկարացան, և մէկը չի կար որ անոնց օգնէր:

13 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց վիշտերէն հանեց:

14 Անոնք խաւարէն ու մահուան շուքերէն ա-
ղատեց , և անոնց կապերը կոտրտեց :

15 Արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը ,
անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար :

16 Վասն զի պղնձէ դուռները փշրեց , ու երկա-
թէ նիգերը կոտրտեց :

17 Իրենց անօրէնութեան ճամբուն մէջ անոնց
օգնեց , վասն զի իրենց մեղքին պատճառաւը շատ
խոնարհ եղան :

18 Անոնց սիրտը ամէն կերակուրներէն կը զզ-
ղուէր , մինչեւ մահուան դուռները մօտեցան :

19 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին ,
ու անոնք իրենց նեղութիւններէն ազատեց :

20 Իր խօսքը խրկեց , և անոնք բժշկեց , ու ա-
նոնք իրենց ապականութենէն խալըսեց :

21 Արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը ,
անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար :

22 Օրհնութեան պատարագ մատուցանեն անոր ,
ու ցնծութիւնով անոր գործքերը պատմեն :

23 Անոնք որ նաւերով ծովը կ՚իջնային , և շատ
ջուրերուն վրայ գործ կը տեսնային :

24 Անոնք տէրոջը գործքերը տեսան , և անոր
սքանչելիքները՝ անդունդներուն մէջ :

25 Ասաւ՝ ու հովը ուժ փոթորիկը ելան , և անոր
ալիքները բարձրըցան :

26 Երկինքը կ՚ելլէին՝ ու անդունդները կ՚իջ-
նային , և անոնց հոգիները իրենց անձին մէջ կը
մաշէր :

27 Վ՚ինոլիներուն պէս խռովեցան ու սարսըփե-
ցան . և անոնց ամէն իմաստութիւնը ընկղմեցաւ :

28 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակե-
ցին , և անոնք իրենց ցաւերէն ազատեց :

29 Մ՚րրիկը հանդարտ օդի դարձուց , և անոր
ալիքները դադրեցան . ուրախ եղան որ դադրեցան ,
և իրենց ուզած նաւահանգիստը առաջնորդեց ա-
նոնք :

30 Մ՚արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը ,
անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար :

31 Ժողովուրդներուն ժողովին մէջ անիկայ
բարձրըցունեն , ու ծերերուն աթոռներուն վրայ ա-
նիկայ օրհնեն :

32 Ինչու որ գետը ցամաքի դարձուց , ու ջուրե-
րուն դնացքը չոր երկրին :

33 Պտղաբեր երկիրը չորցուց , անոր բնակիչ-
ներուն չարութեանը համար :

34 Ի՚նապատը ջուրերու լիճեր ըրաւ , ու չոր եր-
կիրը ջուրերու ճամբաներ :

35 Ի՚նօթինները հոն նստեցուց , և իրենց բընա-
կելու քաղաք շինեցին :

36 Ի՚րտեր վարեցին ու պտղներ տնկեցին , և
իրենց արմտիքներուն պտուղները առին :

37 Օրհնեց անունք ու խիստ շատցան, և անոնց անասունները չի պակսեցան։

38 Ընունք պակսեցան, ու չարերուն նեղութենէն ու ցաւերէն չարչարուեցան։

39 Ընարդութիւն եկաւ անոնց իշխաններուն վրայ, անապատին մէջ մոլորեցուց, ու չէ թէ ճամբուն մէջ։

40 Տնանկին օգնեց իր աղքատութեանը մէջ, ոչխարներու հօտին պէս անոնց աղգին առաջնորդեց։

41 Ուղիղները տեսնան և ուրախ ըլլան, ու ամէն անօրէն իր բերանը գոցէ։

42 Ո՞վ է իմաստուն, որ աս բանը պահէ, և տէրոջը ողորմութիւննները իմանայ։

ՕՐ ՎԱՄԵՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՈՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԷ.

Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած.

1 Իմ սիրտս պատրաստ է ո՛վ աստուած, իմ սիրտս պատրաստ է օրհնելու ու սաղմոս ըսելու քեզի իմ փառքովս։

2 Ընդնգիր ո՛վ իմ փառքս, տրթնգիր սաղմոսներով ու օրհնութիւնով, ու ես առտուանց պիտի արթննամ։

3 Ո՛վ տէր, քեզի դովութիւնները պիտի տամ ժողովուրդներուն մէջ, ու քեզի սաղմոս պիտի երդեմ աղգերուն առջին։

4 Որ՝ նա՛ եղաւ քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքը, քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերն է։

5 Ո՛վ աստուած, մինչեւ երկինքը բարձրըցիր, քու փառքդ ամէն երկրի վրայ է։

6 Ինչպէս որ քու սիրելիներդ փրկուեցան, փրկէ մեղ քու աջ ձեռքովդ, և մեղի լսէ։

7 Աստուած իր սուրբ տեղէն խօսեցաւ, պիտի բարձրընամ, սիւքէմ քաղաքը պիտի բաժնեմ, և խորաններուն ձորը պիտի չափեմ։

8 Ինձ է գաղաադը և ինձ է մանասէն. եփրէմը իմ գլխուս զօրութիւնն է։

9 Յուդան իմ թագաւորս է, մովաբը իմ յոյսիս աւազանը։

10 Եդովմայ վրայ պիտի ուղղեմ իմ կնացքներս, և այլազգիները ինծի հնազանդ կղան։

11 Ո՞վ պիտի տանի իս ամուր քաղաքը, կամ ո՞վ ինծի պիտի առաջնորդէ մինչեւ եդովմ։

12 Եթէ ոչ դուն ո՛վ աստուած, որ մեղ մերժեցիր, և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՛վ աստուած։

13 Հեղութեան ժամանակը մեղի օգնութիւն տուր, վասն զի մարդուն փրկութիւնը ոչինչ է։

14 Աստուծով քաջութիւն ընենք, և ան մեր թշնամիները ամօթով պիտի ձգէ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ.

Աստուած օրհնութեան իմոյ.

1 Ո՛վ իմ օրհնութեանս աստուածը, մի լռեր, ինչու որ մեղաւորին բերանը նենգաւորին բերանը վրաս բացուեցան։

2 Նենգաւոր լեզուով ինծի դէմ խօսեցան, ու ատելութեան խօսքերով իմ չորս կողմս առին։

3 Զուր տեղը ինծի դէմ պատերազմեցան, իմ սիրոյս փոխարէն ղիս կը մատնէին, բայց ես աղօթք կ'ընէի։

4 Չարութեան փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին, իմ սիրոյս տեղը ատելութիւն։

5 Դեղաւոր մը դիր անոր վրայ, սատանան անոր աջ կողմը կայնի։

6 Իր դատաստանէն դատապարտուած ելլէ, և անոր աղօթքը մեղք սեպուի։

7 Անոր օրերը պակսին, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ։

8 Անոր զաւկրները որբ ըլլան, և անոր կինը այրի. երերեալ պտըտին ու տեղէ տեղ փոխուին. անոր զաւկրները մուրացկան ըլլան, և իրենց բնակութենէն ելլեն։

9 Փոխ տուողը անոր ամէն ունեցածները քննէ, և անոր վաստկածները օտարները յափշտակեն։

10 Անոր օգնութիւն ընող մէկը չի գտնուի, և անոր որբերուն մէկը չողորմի։

11 Անոր ձաւկընները սատկին, և անոր անունը ազգէն ջնջուի։

12 Անոր հօրը մեղքը տէրոջը առջին յիշուի, և անոր մօրը մեղքը չի ջնջուի. և ամէն ժամանակ տէրոջը առջին ըլլան։

13 Անոր յիշատակը երկրի վրայէն վերնայ, ինչու որ ողորմութիւն ընելը միտքը չի բերաւ։

14 Աղքատ ու տնանկ մարդը հալածեց, սրտով խոնարհ եղողները սպաննելու համար։

15 Անէծքը սիրեց և անոր վրայ եկաւ. օրհնութիւն չուզեց, հեռու ըլլայ անկէ։

16 Անէծքը հանդերձի պէս հագաւ, ջուրի պէս անոր փորը, և ձէթի պէս անոր ոսկորները մանայ։

17 Անոր հագած հանդերձին պէս, ու ամէն օր մէջքը կապած գոտիին պէս ըլլայ անոր։

18 Անոնց վարձքը աս է տէրոջմէն՝ որոնք ինծի դէմ չարախօսութիւն կ'ընէին, և իմ անձիս համար չարութիւն կը խօսէին։

19 Սակայն դուն ով տէր, ով տէր քու անունիդ նայելով ըսէ ինծի, ինչու որ քու ողորմութիւնդ քաղցր է. խնայէ ինչու որ ես աղքատ ու տնանկ եմ։

20 Իմ սիրտս փորիս մէջ խռովեցաւ, ու ես ստուերի պէս անցնելու ժամանակս պակսեցայ, ու մարախի պէս թօթուեցայ։

21 Ոչնկուներս պահեցողութիւնով տկարացան, ու մարմինս գերութենէն փոխուեցաւ։

22 Ես անոնց նախատինք եղայ , իս տեսան ու գլուխնին շարժեցին :

23 Ողնէ ինծի ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , ու քու ողորմութեանդ չափովը իս աղատէ :

24 Որ՝ինան որ աս քու ձեռքդ է , և դուն ո՛վ տէր ասիկայ ըրիր :

25 Անոնք պիտի անիծեն , և դուն պիտի օրհնես . ինծի դէմ եղողները ամօթով ըլլան . սակայն քու ծառադ քեզմով ուրախ թող ըլլայ :

26 Իմ անձիս դէմ չարախօսութիւն ընողները ամօթ թող հագնին , և իրենց ամօթը վերարկուի պէս վրանին առնեն :

27 Սակայն ես շատ փառք պիտի տամ տէրոջը իմ բերնովս , և շատերուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ :

28 Ինչու որ ան իմ՝ տնանկիս աջ կողմը կայնեցաւ , որ իմ անձս հալածողներէն իս աղատէ :

ՕՐ ՎԱՍՆՈՐԵՎԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԸՆԹԱՑՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ.

Ասաց տէր .

1 Տէրը իմ տէրոջս ըսաւ , իմ աջ կողմն նստէ , մինչեւ որ քու թշնամիներդ ոտուըներուդ կոխակ ընեմ :

2 Տէրը սիօնէն ղօրութեան գաւազան պիտի
խրկէ քիւլէ, և դուն քու թշնամիներուդ մէջ պիտի
տիրես։

3 Ղօրութեան օրուանը սկիզբը քու հետդ է.
քու սուրբերուդ վայելչութիւնովը արուսեակէն ա-
ռաջ արգանդէն քեզ ծնայ։

4 Տէրը երդում ըրաւ, ու ալ չի պիտի ղղջայ,
թէ դուն յաւիտեան քահանայ ես մելքիսեդեկի կար-
գին նայելով, և տէրը քու աջ կողմդ է։

5 Իարկութեան օրը թագաւորները պիտի կո-
տրտէ. հեթանոսները պիտի դատէ, ու շատ կոտո-
րումներ պիտի ընէ, և երկրի վրայ շատերուն գը-
լուխը պիտի ճզմէ։

6 Ճամբուն վրայի առուէն պիտի խմէ. անոր
համար իր գլուխը պիտի բարձրցունէ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ.

Յոստովման եղէց քեզ տէր.

1 Ա՛լ տէր, բոլոր սրտովս քեզի փառք պիտի
տամ, ուղիղներուն խորհուրդներուն մէջ ժողո-
վուրդներուն մէջ տէրոջը գործքերը մեծ են, և ա-
մէն բանի մէջ անոր կամքը քննուած է։

2 Յոստովանութեան ու վայելչութեան արժանի
են անոր գործքերը. անոր արդարութիւնը յա-
ւիտեանս յաւիտենից կը մնայ։

3 Յիշատակ ըրաւ իր սքանչելիքներուն հա-

մար. տէրը ողորմած ու գթած է, իրմէն վախցողներուն կերակուր կուտայ:

4 Յաւիտեան իր ուխտը սլիտի յիշէ. իր գործքերուն զօրութիւնը իր ժողովուրդին պատուիրեց:

5 Որ հեթանոսներուն ժառանգութիւնը անոնց տայ. և անոր ձեռքին գործքերը արդարութիւն ու իրաւունք են:

6 Անոր պատուիրանքները ամէն բանի մէջ հաստատուած են. յաւիտեանս յաւիտենից հաստատուած են, ճշմարտութիւնով ու ուղղութիւնով շինուած են:

7 Տէրը իր ժողովուրդին փրկութիւն խրկեց. իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց. անոր անունը սուրբ ու ահաւոր է:

8 Իմաստութեան սկիզբը տէրոջը վախն է. ամէն անիկայ կատարողները աղէկ իմաստութիւն ունին. անոր օրհնութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԱ.

Երանեալ է այր.

1 Երանի ան մարդուն՝ որ տէրոջմէն կը վախնայ, ինչուա որ անոր պատուիրանքներուն շատ հաճութիւն ունի:

2 Անոր զաւակը երկրի վրայ զօրաւոր պիտի ըլլայ, և ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի:

3 Ընոր տանը մէջ վիառք ու մեծութիւն կան. անոր արդարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ:

4 Խաւարին մէջ ուղիղներուն լոյս ծագեցաւ. տէրը ողորմած գթած ու արդար է:

5 Ինարի մարդը կ'ողորմի ու վոխ կուտայ, ու իր բաները իրաւունքով կարգի կը դնէ, ինչու որ ան յաւիտեան չի պիտի սասանի:

6 Ընդարը յաւիտեան պիտի յիշուի, չար Համբաւէն ան չի պիտի վախնայ:

7 Ընոր սիրտը պատրաստ է աստուծոյ յուսալու:

8 Ընոր սիրտը հաստատուած է, ու չի պիտի վախնայ, մինչեւ որ իր թշնամիներուն վրայ տեսնայ:

9 Ցրուեց ու աղքատներուն տուաւ. անոր արդարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ, և անոր եղջիւրը վիառքով պիտի բարձրընայ:

10 Ա՝եղաւորը պիտի տեսնայ ու պիտի բարկանայ, իր ակռաները պիտի կճրտացունէ, ու պիտի հալի. և մեղաւորներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԹ.

Օրհնեցէք մանկունք տէր.

1 Ո՛վ տղաքներ, տէրը օրհնեցէք, և տէրոջը անունը օրհնեցէք:

2 Տէրոջը անունը օրհնեալ ըլլայ, ասկէ հետեւ մինչեւ յաւիտեան:

3 Երեւելքէն մինչեւ արեւմուտք տէրոջը անունը օրհնեալ է :

4 Ամէն աղգերուն վրայ տէրը բարձր է , և անոր փառքը երկինքն է :

5 Ո՞վ կայ մեր տէր աստուածդին պէս բարձրութիւններուն մէջ բնակած . ու երկրի վրայի խոնարհները երկինքէն կը տեսնայ :

6 Աղքատները երկրէն վեր կը վերցունէ , ու տառապեալները աղտեղութիւններէն կը բարձրացունէ :

7 Ընդունք իր ժողովուրդին իշխաններուն հետ իշխան կը նստեցունէ :

8 Ամուլ կինը տանը մէջ ուրախ միտքով կը բնակեցունէ , զաւկըներով բերկրեալ մօր պէս :

ՕՐ ՎԱՍՆԻՐԵՐԲՈՐԴ ԿԱՑՈՒՐԱ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԳ .

Յելանելն Իսրայէլի Եգիպտոսէ .

1 Իսրայէլը եգիպտոսէն , Յակոբի տունը օտար ժողովուրդներուն մէջէն ելած ժամանակը :

2 Հրէաստան անոր սրբութիւնը , և Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ :

3 Ծովը տեսաւ ու փախաւ, և յորդանան ետ դարձաւ։

4 Լեռները խոյերուն պէս ցնծացին, ու բլուրները դառներու պէս։

5 Ինչ եղաւ քեզի ով ծով, որ տեսար ու փախար, կամ դուն յորդանան ինչո՞ւ ետ դարձար։

6 Լեռները խոյերուն պէս ցնծացին, ու բլուրները գառներու պէս։

7 Երկիրը տէրոջը երեսէն սարսըփեցաւ, յակոբայ աստուածոյն երեսէն։

8 Որ ան վէմը ջուրերու վտակներու դարձուց, ու ապառաժը աղբիւրներու։

9 Ոչ թէ մեզի ով տէր, ոչ թէ մեզի, հապա քու անուանդ տուր փառքը, քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար։

10 Անթանոսներուն մէջ բնաւ չըսուի թէ՝ որը ե՞ անոնց աստուածը։

11 Ա՛ր աստուածը երկինքը ու երկրի վրայ է. ամէն իր ուզած բաները ըրաւ։

12 Անթանոսներուն կուռքերը ոսկի ու արծաթ են, մարդկանց որդիքներուն ձեռքի գործքերն են։

13 Բերան ունին՝ ու չեն խօսիր, աչք ունին՝ ու չեն տեսնար։

14 Ականջներ ունին՝ ու չեն լսեր, քիթեր ունին՝ ու հոտ չեն առներ։

15 Ձեռք ունին՝ ու չեն շօշափեր, ոտք ունին՝ ու չեն քալեր. և անոնց կոկորդներուն մէջ ձայն չի կայ։

16 Անոնց նման ըլլան անոնք շինողները. ամէն
անոնց վրայ յոյսերնին դնողները:
17 Իսրայէլի տունը տէրոջը յուսաց, անոնց օգ-
նական ու ապաւէնն է:
18 Ահարոնի տունը տէրոջը յուսաց, անոնց օգ-
նական ու պաշտպան է:
19 Տէրոջմէն վախցողները տէրոջը յուսացին,
անոնց օգնական ու փրկիչ է:
20 Տէրը մեզ յիշեց, ու մեզ օրհնեց. տէրը իս-
րայէլի տունը օրհնեց. տէրը Ահարոնի տունը օրհ-
նեց:
21 Տէրը իրմէն վախցողները օրհնեց, պզտիկ-
ները ու մեծերը:
22 Տէրը ձեզ պիտի շատցունէ, ձեզ ու ձեր
զաւկընները:
23 Դուք տէրոջմէն օրհնուած էք, որ ան երկինքը
ու երկիրը ըրաւ:
24 Երկինքներուն երկինքը տէրոջն է, ու եր-
կիրը մարդկան որդիքներուն տուաւ:
25 Մեռելները քեզ չեն պիտի օրհնեն, ու ոչ
ամէն դերեզմանը իջնողները:
26 Հապա մենք կենդանիներս տէրը պիտի օրհ-
նենք, ասկէետեւ մինչեւ յաւիտեան:

ՕՐ ՎԱՍՆ ՀԱՅՐԱՊԵՐԱՑ ԿԱ ՕԹԱՐ ԵՒԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԹ.

Աիրեցի, զի լուիցէ տէր.

1 Տէրը սիրեցի, ինչու որ իմ աղօթքիս ձայնին պիտի լսէ. ինչու որ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց, ու ես իմ օրերուս մէջ անոր կանչեցի:

2 Պահուան ցաւերը իս պատեցին. ու գերեզմանին վիշտերը իս դտան:

3 Նեղութիւն ու անձկութիւն դտայ, ու տէրոջը անունը կանչեցի:

4 Ո՛վ տէր, ազատէ իմ անձս. մեր տէր աստուածը ողորմած ու արդար է. տէրը կ՚ողորմի ու տղաքը կը պահէ:

5 Ես խոնարհեցայ ու տէրը իս ապրեցուց. դո՛վ իմ անձս՝ քու հանգստութեանդ դարձիր, ինչու որ տէրը քեզի օգնեց:

6 Իմ անձս մեռնելէն փրկեց, իմ աչուըներս արցունքէն, ու իմ ոտուըներս խնայէն:

7 Ընդունելի պիտի ըլլամ տէրոջը առջին կեանքի երկրին մէջ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Հաւատացի՝ ղոր և խօսեցայ.

1 Հաւատացի՝ ինչ որ խօսեցայ, ու շատ խո-
նարհ եղայ:

2 Իմ զարմանքիս մէջ ըսի թէ՝ ամէն մարդ
սուտ է:

3 Ի՞նչ հատուցում պիտի ընեմ տէրոջը, ամէն
անոր ինծի տուածներուն վրայարէն:

4 Փրկութեան բաժակը պիտի ընդունիմ, ու
տէրոջը անունը պիտի կանչեմ:

5 Իմ աղօթքս տէրոջը պիտի մատուցանեմ, անոր
ամէն ժողովուրդին առջեւն:

6 Տէրոջը առջեւն իր սուրբերուն մահը պա-
տուական է. ով տէր, ես քու ծառադ եմ, քու ա-
ղախինիդ ծառան ու որդին:

7 Իմ կապերս կտրեցիր, քեզի օրհնութեան
պատարագ պիտի մատուցանեմ, և տէրոջը անունը
պիտի կանչեմ:

8 Տէրոջը պիտի մատուցանեմ իմ աղօթքս ամէն
իր ժողովուրդին առջեւն, տէրոջը տանը սրահներուն
մէջ, և քու մէջդ ով երուսաղէմ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ.

Օրհնեցէք ղտէր աւետեան աղինք. [1]

1 Տէրը օրհնեցէք ով ամէն ազգեր. ով ամէն
ժողովուրդներ անիկայ գովեցէք:

2 Ընոր ողորմութիւնը մեր վրայ զօրանայ. և տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան մնայ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Աստուածն եղերուք տեառն.

1 Գոհութիւն մատուցէք տէրոջը, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

2 Իսրայէլի տունը թող ըսէ թէ՝ բարի է, ու անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

3 Ահարոնի տունը թող ըսէ թէ՝ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

4 Տէրոջմէն վախցողները թող ըսեն թէ՝ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

5 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը կանչեցի, լսեց ու իս ընդարձակ տեղը հանեց։

6 Տէրը իմ օգնականս է, ու ես չեմ պիտի վախնամ, մարդը ինծի ինչ կրնայ ընել։

7 Տէրը իմ օգնականս է, ու իմ թշնամիներուս վրայ պիտի տեսնամ։

8 Լաւ է տէրոջը յուսալ՝ քան թէ մարդուն ապաւինիլ. բարի է տէրոջը յուսալ՝ քան թէ իշխաններուն։

9 Ամէն ազգերը չորս կողմս առին, և տէրոջը անունովը անոնց յաղթեցի։

10 Պտըտելով իմ չորս կողմս պատեցին, և մէկ

տեղ իս պաշարեցին, և տէրոջը անունովը անունք վանեցի։

11 Ա՛ղբուներուն պէս ամէն կողմն պատեցին, կրակին մէջն վառուշներուն պէս վառեցան բորբոքեցան, ու տէրոջը անունովը անունք մերժեցի։

12 Ես մերժած ժամանակնին շարժուեցայ, ու գլտորելու մտեցայ. և տէրը իս բռնեց։

13 Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ օդնութիւնս է, և իմ փրկութիւնս եղաւ։

14 Փրկութեան ղուարթ ձայնը արդարներուն բնակարաններուն մէջն է։

15 Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն ըրաւ, տէրոջը աջ ձեռքը իս վեր վերուց. և տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն ըրաւ։

16 Չի պիտի մեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ, ու տէրոջը գործքերը պիտի պատմեմ։

17 Տէրը իս խրատելով խրատեց, ու մահուան չի մատնեց։

18 Արդարութեան դուռները ինծի բացէք, որ անկէ մտնամ, և տէրոջը դոհութիւն տամ։

19 Այս դուռը տէրոջն է, և արդարները ասկէ կը մտնան։

20 Դոհութիւն պիտի տամ քեզի ով տէր, ինչու որ ինծի լսեցիր, և իմ փրկութիւնս եղար։

21 Այն քարը՝ որ շինողները անարգեցին, անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ։

22 Ասիկայ տէրոջմէն եղաւ, և մեր աչքին առջին սքանչելի է։

23 Այս ան օրն է՝ որ տէրը ըրաւ. եկէք ցնծութիւն ու ուրախութիւն ընենք աս օրս։

24 Ով՛ տէր փրկէ, ով տէր առաջնորդ եղիր. օրհնեալ ես որ տէրոջը անունովը պիտի դաս. և տէրոջը տունէն քեզ օրհնեցինք։

25 Աստ՝ եր տէր աստուածը մեզի երեւցաւ. կանուխ ուրախութեան տօներ կատարեցէք մինչեւ սեղանին անկիւնները։

26 Դուն իմ աստուածս ես, քեզի դոհութիւն պիտի մատուցանեմ. դուն իմ աստուածս ես, և քեզ պիտի բարձրըցունեմ։

27 Ով՛ տէր, քեզի փառք պիտի տամ, ինչու որ ինծի լսեցիր, և իմ փրկութիւնս եղար։

28 Դոհութիւն մատուցէք տէրոջը, ինչու որ քարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՕՐ ՀՈՒՆՆԻՉԱՈՐԱԿԵՐՈՐԴ ԿԱՂՕԹՈՒ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԸ.

Երանեալ են ամբիծք.

1 Երանի ճամբուն մէջ ամբիծ եղողներուն, և տէրոջը օրէնքներուն մէջ քալողներուն։

2 Երանի անոր վկայութիւնը քննողներուն. իրենց բոլոր սրտովը անիկայ պիտի փնտրեն։

3 Անօրէնութիւն գործողները անոր ճամբաները չեն երթար։

4 Դուն քու պատուիրանքներդ պատուիրեցիր՝ որ շատ զգուշութեամբ պահեմ։

5 Երանի թէ իմ ճամբաներս ինծի. յաջողուած ըլլային՝ քու արդարութիւններդ պահելու։

6 Այն ժամանակը չէի ամչնար քու պատուիրանքներդ դգուշանալուս։

7 Ա՛վ տէր շնորհակալ պիտի ըլլամ քեզի իմ սրտիս ուղղութիւնովը, որ ժամանակ որ քու արդարութեանդ իրաւունքները սորուիմ։

8 Զիս իրաւունքներդ պահեցի, իս մինչեւ վերջը մի թողուր։

Ոչ ուղղեսցէ երիտասարդ.

9 Երիտասարդը ինչո՞վ իր ճամբաները պիտի շտկէ, միայն թէ քու պատուիրանքներուդ պահպանութիւնովը։

10 Իմ բոլոր սրտովս քեզ փնտրեցի, իս քու պատուիրանքներէդ մի մերժեր։

11 Իմ սրտիս մէջ քու խօսքերդ պահեցի, որ քեզի դէմ չմեղանչեմ։

12 Օրհնեալ ես դուն ով տէր, քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր։

13 Իմ պահպանքներովը քու բերնիդ ամէն իրաւունքները պիտի պատմեմ։

14 Վկայութիւններուդ ճամբաներուն մէջ ղուարճացայ, որպէս թէ ամէն մէկ հարստութիւնով։

15 Պատուիրանքներուդ հոգ տարի, և քու ճամբաներուդ մէջ ղգուշացայ։

16 Քու իրաւունքներդ խօսեցայ, և քու խօսքերդ չի մոռցայ։

Ետի ծառայի քում.

17 Ետուցում ըրէ քու ծառայիդ, որ ապրիմ ու քու խօսքերդ պահեմ։

18 Աչքերս արձնցուր, որ քու օրէնքներուդ սքանչելիքներուն նայիմ։

19 Երկրի վրայ պանդուխտ եմ ես, քու պատուիրանքներդ ինէ մի ծածկեր։

20 Իմ անձս փափաքեցաւ ամէն ժամանակ քու իրաւունքներուդ ցանկալու։

21 Ամբարտաւանները յանդիմանեցիր. անիծեալ են անոնք՝ որ քու պատուիրանքներէդ կը մոլորին։

22 Նախատինքը ու արհամարհանքը ինէ մէկ դի տար, ինչու որ քու վկայութիւններդ փնտռեցի։

23 Ալ ան ղի իշխանները նստան, և ինծի համար չարախօսութիւն կ'ընէին. բայց քու ծառադ քու իրաւունքներդ կը մտածէր։

24 Ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ խօսքերս էին, և քու արդարութիւնդ իմ խորհուրդներս։

Ա՝ներձեցաւ անձն իմ ՝ի հող .

25 Իմ անձս հողին մօտեցաւ . ո՛վ տէր , իս ապրեցուր , ինչպէս որ դուն խոստացար :

26 Իմ ճամբաներս քեզի պատմեցի , և ինծի լսեցիր . քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

27 Ուղու արդարութիւններուդ ճամբաներուն մէջ իս խոհաստուն ըլլէ , և քու սքանչելիքներդ պիտի քննեմ :

28 Իմ անձս քնհատ մնաց մինչեւ որ ձանձրացաւ . քու պատուիրանքներուդ մէջ իս հաստատէ :

29 Ա՝նղթի ճամբաները ինէ մէկ դի ըլլէ , և քու օրէնքներովդ ինծի ողորմէ :

30 Ուղու ճշմարտութեան ճամբաներդ ընտրեցի , և քու իրաւունքներդ չի մոռցայ :

31 Ես քու վկայութիւններուդ մօտեցայ ո՛վ տէր , իս մ՝ամչցուներ :

32 Ուղու պատուիրանքներուդ ճամբաները վազեցի , ինչու որ սրտիս անդորրութիւն տուիր :

ՕՐ ՎԱՒԵՆԸ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ.

ԸՂՕԹՐ ԸՈՒՆՈՑՈՒ

Օրէնսգէտ արա ղիս տէր .

33 Ո՛վ տէր , քու իրաւունքիդ ճամբաները ին-

ծի սորվեցուր, և անիկայ ամէն ժամանակ պիտի փնտռեմ։

34 Համաստուն ըրէ իս, ու քու օրէնքդ քննեմ, և իմ բոլոր սրտովս անիկայ պահեմ։

35 Վհու պատուիրանքներուդ շաւիղներուն մէջ ինծի առաջնորդ եղիր, ինչու որ անոնց հաւնեցայ։

36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ խոնարհեցուր, ու չէ թէ ագահութեան։

37 Աչքերս դարձուր որ ունայնութիւն չի տեսնամ. քու ճամբաներուդ մէջ իս ապրեցուր։

38 Վհու խօսքդ քու ծառայիդ վրայ հաստատէ, որ քենէ վախնամ։

39 Ջանէ ան նախատինքը ինէ՝ որուն որ ես կասկած ունէի, ինչու որ քու դատաստաններդ քաղցրը են։

40 Ահա քու պատուիրանքներուդ ցանկացի. քու արդարութեանդ մէջ իս ապրեցուր։

Եկեսցէ ի վերայ իմ։

41 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ իմ վրաս դայ, և քու փրկութիւնդ՝ քու խօսքիդ նայելով։

42 Պատասխան տամ անոնց՝ որոնք խօսքով իս կը նախատեն. ինչու որ ես քու խօսքերուդ յուսացի։

43 Վհու ճշմարտութեանդ խօսքը իմ բերնէս ամենևին մի՛ հեռացուներ, վասն զի քու իրաւունքիդ յուսացրի։

44 Ամէն ժամանակ քու օրէնքդ պահեցի, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

45 Ընդորրութիւնով կ'երթայի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ վինտրեցի։

46 Վկայութիւններդ առջին քու վկայութիւններդ կը խօսէի, ու չէի ամչնար։

47 Քու պատուիրանքներուդ վրայ կը խորհէի որ սիրեցի։

48 Իմ ձեռքս քու պատուիրանքներուդ վերայ որ սիրեցի, և քու արդարութեանդ վրայ կը խորհէի։

Յիշեա զբան ծառայի քո.

49 Յիշէ քու ծառայիդ եղած խօսքը՝ որուն վերայ իմ յոյսս դնել տուիր։

50 Իմ խոնարհութեանս մէջ ասիկա մխիթարեց զիս, ինչու որ քու խօսքդ իս ապրեցուց։

51 Ամբարտաւանները ինծի շատ անիրաւութիւն ըրին, բայց ես քու օրէնքէդ չի մոլորեցայ։

52 Վ՛ս տէր, սկիզբէն քու իրաւունքդ յիշեցի, ու մխիթարուեցայ։

53 Տրտմութիւնը իս բռնեց մեղաւորներուն պատճառաւը, որ քու օրէնքդ թողուցին։

54 Քու իրաւունքներդ ինծի գովելի են, իմ պանդխտութեան տեղիս մէջ։

55 Վ՛ս տէր, գիշերը քու անունդ յիշեցի, և քու օրէնքդ պահեցի։

56 Ես ինծի կենաց ճամբայ եղաւ; ինչու որ քու արդարութիւններդ վինտրեցի։

Խաժին իմ ես դու տէր.

57 Ով՛ տէր, դուն իմ բաժինս ես, ըսի որ քու օրէնքներդ պահեմ:

58 Իմ՝ բոլոր սրտովս քու առջիդ աղաչեցի. ողորմէ ինծի ինչպէս որ խօսք տուիր:

59 Իմ ճամբաներս մտմտացի. և իմ ոտուըներս քու վկայութիւններուդ դարձուցի:

60 Պատրաստուեցայ ու չի շփոթեցայ, ինչու որ քու պատուիրանքներդ պահեցի:

61 Ի՝նդքի չուանները չորս կողմն առին. բայց ես քու օրէնքներդ չի մոռցայ:

62 Կիշեր ժամանակ կ՛ելլէի քեզի շնորհակալութիւն մատուցանելու, քու իրաւունքիդ ու արդարութեանդ համար.

63 Ես ամէն քննէ վախցողներուն հետ ընկեր էի, որոնք քու պատուիրանքներդ կը պահէին:

64 Երկիրը քու ողորմութիւնովդ լեցաւ ով տէր. քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր:

Վհաղորութիւն արարեր.

65 Ով՛ տէր, քու ծառայիդ քաղցրութիւն ըրիր, ինչպէս որ խօսք տուիր:

66 Վհաղորութիւն, խրատ ու գիտութիւն սորվեցուիր ինծի, քու պատուիրանքներուդ հաւատացի:

67 Ստնարհելէս առաջ մեղանչեցի, անոր համար քու խօսքերդ ղգուշութիւնով պահեցի:

68 Ո՛վ տէր, դուն քաղցր ես, քու քաղցրութիւնովդ քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր։

69 Ամբարտաւաններուն անիրաւութիւնները ինծի դէմ խիստ շատցան. սակայն ես իմ բոլոր սրտովս քու պատուիրանքներդ քննեցի։

70 Անոնց սիրտերը կաթի պէս պինտցաւ. բայց ես քու օրէնքդ խօսեցայ։

71 Աղէկ է ինծի որ իս խոնարհեցուցիր, որ քու արդարութիւններդ սորուիմ։

72 Քու բերնիդ օրէնքները ինծի հազար ոսկիէն ու արծաթէն էվելի աղէկ են։

ՕՐ ՔԱՄՆԱԼՈՒՆԳԵՐՈՒՆ ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

Ձեռք քո արարին.

73 Քու ձեռուըներդ իս ըրին ու ստեղծեցին. իս իմաստուն ըրէ, և քու պատուիրանքներդ սորուիմ։

74 Քեզնէ վախցողները իս պիտի տեսնան ու պիտի ուրախանան, ինչու որ ես քու խօսքիդ յուսացի։

75 Ո՛վ տէր, գիտցայ որ քու դատաստաններդ

արդարութիւնով են. իրաւունքով իս խոնարհեցիր:

76 Վհու ողորմութիւնդ իս՝ քու ծառադ մխիթարէ, ինչպէս որ խոսք տուիր:

77 Վհու դթութիւններդ ինձի դան ու ապրիմ՝, վասն զի քու օրէնքներդ իմ խոսքերս էին:

78 Ամօդ ամբարտաւաններդը ամչցան, որ զուր տեղը ինձի դէմ անիրաւութիւն ըրին, բայց ես քու պատուիրանքներուդ հոգ տարի:

79 Վհինէ վախցողներդը և քու վկայութիւններդ ճանչցողներդը իս թող իլլատեն:

80 Սիրտս թող անարատ ըլլայ քու արդարութեանդ մէջ որ չամչնամ:

Կարօտացաւ անձն իմ.

81 Իմ անձս քու փրկութեանդ փափաքեցաւ, ինչու որ ես քու խոսքերուդ յուսացի:

82 Աչքերս քու փրկութեանդ սպասեցին, ըսի թէ՝ իս մրըթ պիտի մխիթարես:

83 Ես քաց օդին մէջ դրուած տիկին պէս եղայ, ինչու որ քու արդարութիւններդ չի մոռցայ:

84 Վհու ծառայիդ օրերը քանի՞ են, իս հալածողներուն դատաստանը մրըթ պիտի ընես:

85 Անօրէնները ինձի խորհուրդներ պատմեցին, սակայն քու օրէնքներուդ պէս չէին:

86 Վհու ամէն պատուիրանքներդ ճշմարիտ են, զուր տեղը իս հալածեցին, օգնէ ինձի:

87 Վ՚ի՛լ մնաց որ իս երկրին վրայէն պիտի կորսընցունէին. սակայն ես քու պատուիրանքներդ չի թողուցի։

88 Վ՚ոու ողորմութեանդ չափովը իս ապրեցուր, որ քու բերնիդ վկայութիւնները պահեմ։

Յաւիտեան տէր քան քո.

89 Ա՚վ տէր, քու խօսքդ յաւիտեան կը մնայ. քու ճշմարտութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ։

90 Երկիրը հաստատեցիր, կայ ու կը մնայ։

91 Յորկը քու հրամանիդ կ՚սպասէ. ինչու որ ամենքը քու ծառադ են։

92 Մե՛ր որ քու օրէնքդ իմ խօսքերս չըլլային, իրաւցունէ շատոնց իմ նեղճութեանս մէջ կորսուած կի։

93 Վ՚ոու արդարութիւններդ յաւիտեան չի պիտի մոռնամ. ինչու որ անոնցմով իս ապրեցուցիր։

94 Ես քուկդ եմ ու իս ապրեցուր. վասն զի քու արդարութիւններդ խնդրեցի։

95 Ա՚նեղաւորները ինծի սպասեցին որ իս կորսընցունեն. ինչու որ ես քու վկայութիւններդ իմացայ։

96 Ա՚մեն կատարուած բանին վախճանը տեսայ. քու պատուիրանքներդ ինծի նիստ լայնարձակ են։

Որպէս սիրեցի ղօրէնս քո.

97 Վ՚ոու օրէնքներդ ինչպէս սիրեցի. ամեն օր իմ խօսքերս են։

98 Վրդ պատուիրանքներդ մէջ իս իմ թշնամիներէս էվելի իմաստուն ըրիր. ինչու որ յաւիտեան իմն էին:

99 Իմ ամէն ուսուցիչներէս էվել իմաստուն եղայ. ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ խօսքերս էին:

100 Ծերերէն էվել իմաստուն եղայ. վասն զի քու պատուիրանքներդ քննեցի:

101 Ամէն չար ճամբաներէն իմ ոտուընիս ետ քաշեցի, որ քու խօսքերդ պահեմ:

102 Վրդ իրաւունքներդ ես չի մոլորեցայ, ինչու որ դուն իս օրէնսդէտ ըրիր:

103 Ինչպէս անուշ են քու խօսքերդ իմ քիմքերուս, մեղրէն էվելի իմ բերնիս:

104 Վրդ պատուիրանքներդ իմանալով չարութիւն ամէն ճամբաները ատեցի. ինչու որ դուն իս օրէնսդէտ ըրիր:

ՕՐ ՎԱՒԵՐԱԿԱՆԵՑԵՐՈՐԴ
ԵԳ ՕԹՎԻՐ ԵՒ ԵՒՕՏՈՒ

Ա՛լեպ է բան քո.

105 Վրդ խօսքդ իմ ոտուընիս ճրագ է, և լոյս իմ շաւիղներուս:

106 Երդում ըրի ու հաստատեցի, որ քու արդարութեանդ ամէն իրաւունքները պահեմ:

107 Խիստ շատ խոնարհեցայ. ովվ տէր, իս ապրեցուր, ինչպէս որ խօսք տուիր:

108 Ովվ տէր, իմ բերնիս ուղածը ընդունէ, և քու իրաւունքներդ ինծի սորվեցուր:

109 Իմ անձս ամէն ժամանակ քու ձեռքդ է, և քու օրէնքներդ ես չեմ մոռցայ:

110 Մեղաւորները ինծի որոգայթ լարեցին, քու պատուիրանքներէդ չեմ մոլորեցայ:

111 Վկայութիւններդ յաւիտեան ժառանգեցի, ինչու որ իմ սրտիս ցնծութիւնն է:

112 Միտս յաւիտեան քու արդարութիւններդ կատարելու խոնարհեցուցի, հատուցման համար:

Օ. անօրէնս ատեցի.

113 Անօրէնները ատեցի, և քու օրէնքներդ սիրեցի:

114 Դուն իմ օգնականս ու վրկիչս ես, և ես քու խօսքերուդ յուսացի:

115 Ովվ չարագործներ, ինձ հեռու կեցէք, ու իմ աստուծոյս պատուիրանքները պիտի քննեմ:

116 Գնէ ինծի քու խօսքիդ նայելով, ու իս ապրեցուր, և իմ յոյսէս իս մ'ամչցուներ:

117 Գնէ ինծի ու իս ապրեցուր, և ամէն ժամանակ քու իրաւունքներդ պիտի մնամեմ:

118 Ան ամէնքը անարգեցիր՝ որ քու արդարու-

Թիւններուդ ապստամբեցան. ինչու որ անոնց խոր-
հուրդները անիրաւութիւնով էին:

119 Երկրի ամէն մեղաւորները անհնազանդ սե-
պեցի. անոր համար քու պատուիրանքներդ սիրեցի:

120 Իմ մարմինս քու երկիւղիդ դամէ, որ քու
դատաստաններէդ շատ վախնամ:

Ա. բաբի իրաւունս.

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ըրի, ինծի նե-
ղութիւն տուողներուն ձեռքը իս մի՛ մատներ:

122 Վհռու ծառադ աղէկութեան ընդունէ, որ
ամբարտաւանները իս չատեն:

123 Ի՛վ տէր, իմ աչուըներս քու փրկութեանդ
սպասեցին, և քու արդարութեանդ խօսքերուն:

124 Վհռու ողորմութեանդ չափովը քու ծա-
ռայիդ ըրէ, քու արդարութիւններդ ինծի սորվե-
ցուր:

125 Ես քու ծառադ եմ, իս իմաստուն ըրէ, և
քու վկայութիւններդ ճանչնամ:

126 Տէրը պաշտելու ժամանակ է. օրէնքներդ
խափանեցին:

127 Ընոր համար քու պատուիրանքներդ ամէն
ոսկիէն ու տպաղիտնէն էվելի սիրեցի:

128 Վհռու ամէն պատուիրանքներդ ինծի յաջո-
ղեցան. ինչու որ ես չարերուն ճամբաները ատեցի:

Աքանչելի են.

129 Քու վկայութիւններդ սքանչելի են, անոր համար իմ անձս անոնք քննեց:

130 Քու խօսքերուդ յայտնութիւնը լոյս կուտայ ու իմաստուն կ'ընէ տղաքները:

131 Ներանս բացի ու հոգի առի, իմ անձս քու պատուիրանքներուդ փափաքեցաւ:

132 Ինծի նայէ՛ ու ողորմէ ինծի, քու անունդ սիրողներուն իրաւունքին նայելով:

133 Իմ ճամբաներս ինծի ուղիղ ըրէ քու խօսքիդ նայելով, ու ամէն մեղք ինծի չի տիրէ:

134 Մարդուն ըզպարտութենէն իս փրկէ, և քու պատուիրանքներդ պիտի պահեմ:

135 Քու երեսդ քու ծառայիդ ցըցուր, և քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր:

136 Իմ աչուըներէս ջուրերու հեղեղներ իջան, ինչու որ քու օրէնքներդ չի պահեցին:

Արդար ես դուն տէր.

137 Մե՛ծ տէր, դուն արդար ես, և քու դատաստաններդ ուղիղ են:

138 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը պատուիրեցիր, և շատ ճշմարիտ են:

139 Նախանձդ իս մաշեցուց, վասն զի իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան:

140 Քու խօսքերդ խիստ ընտրուած են, և քու ծառադ ասիկայ սիրեց:

141 Ես տղայ եմ ու անարդուած, ու քու արդարութիւններդ չեմ մոռցայ:

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտեան արդարութիւն է, և քու օրէնքներդ ճշմարիտ են:

143 Նեղութիւնները ու վիշտերը իս գտան, և քու պատուիրանքներդ իմ խօսքերս էին:

144 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան արդարութիւնով են. իս իմաստուն ըրէ ու ապրեցուր:

ՕՐ ՔԱՍՆԱՎԵՑԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

Կարդացի առ քեզ.

145 Ողբով իմ սրտովս քեզի կանչեցի. ինձ տէր, լսէ ինծի, ինչու որ քու արդարութիւններդ փընտրեցի:

146 Քեզի կանչեցի ու փրկէ իս, և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ:

147 Առաւօտեան ժամանակէն առաջ կանուխ եղայ աղաղակեցի, ու քու խօսքերուդ յուսացի:

148 Աչուըներս առտուան սպասեցին, որ քու խօսքերդ խօսիմ:

149 Ինձ տէր, քու ողորմութենանդ ձայովը իմ

ձայնիս լսէ, ո՛վ տէր, քու իրաւունքովդ իս ապրեցուր :

150 Իս հալածողները ինծի անօրէնութիւն մոտեցուցին, ինչու որ քու օրէնքէդ հեռացան :

151 Ո՛վ տէր, դուն մօտ ես և քու ամէն պատուիրանքներդ ճշմարիտ են :

152 Սկիզբէն իմացայ քու վկայութիւններէդ, որ անոնք դուն հաստատեցիր :

Տէս զխոնարհութիւն իմ .

153 Իմ խոնարհութիւնս տես, ու իս փրկէ . ինչու որ ես քու օրէնքներդ չի մոռցայ :

154 Իմ դատաստանս տես, ու իս փրկէ, և իս ապրեցուր քու խօսքիդ նայելով :

155 Փրկութիւնը մեղաւորներէն հեռու է, ինչու որ քու իրաւունքներդ չի պահեցին :

156 Ո՛վ տէր, քու գթութիւններդ շատ են, և քու իրաւունքիդ չափովը իս ապրեցուր :

157 Իս հալածողները ու նեղողները շատ են, քու վկայութիւններէդ չի խոտորեցայ :

158 Ընդհութիւնները կը նայէի ու կը մաշէի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ չի պահեցին :

159 Տես՝ որ քու պատուիրանքներդ սիրեցի, ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնովդ իս ապրեցուր :

160 Քու խօսքերուդ սկիզբը ճշմարտութիւն է, և քու արդարութեանդ ամէն իրաւունքները յաւիտեան կը մնան :

Իշխանք հալածեցին.

161 Իշխաններըը զուր տեղը իս հալածեցին, և քու խօսքերէդ իմ սիրտս վախցաւ։

162 Քու խօսքերովդ ուրախացայ, որպէս թէ ան՝ որ շատ աւար կը դտնայ։

163 Սնեղքը ատեցի ու անարդեցի, և քու օրէնքներդ սիրեցի։

164 Օրը եօթնանդամ քեզ պիտի օրհնեմ, քու արդարութեանդ ու իրաւունքիդ համար։

165 Քու օրէնքներուդ սիրողներուն շատ խաղաղութիւն կայ, ու անոնց դայթակղութիւն չի կայ։

166 Ա՛վ տէր, քու փրկութեանդ սպասեցի, և քու պատուիրանքներդ սիրեցի։

167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց, և անոնք շատ սիրեց։

168 Քու պատուիրանքներդ ու վկայութիւննե-րըդ պահեցի. ինչու որ իմ ամէն ճամբաներս քու առջիդ են։

Սերձեսցին լնդրուաձք իմ.

169 Ա՛վ տէր, իմ լնդրուաձքներս քու առջիդ մօտենան, քու խօսքիդ նայելով իս իմաստուն ըլլէ։

170 Ա՛վ տէր, իմ աղօթքս քու առջիդ հլլէ, և քու խօսքովդ իս փրկէ։

171 Իմ սրտկութքներս քու օրհնութիւններդ պիտի բղխեն, երբոր քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուներս։

172 Լեզուս քու խօսքերդ սլիտի խօսի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ արդարութիւնով են:

173 Ուռ ձեռքդ իս ապրեցունէ, ինչու որ քու պատուիրանքներդ ընտրեցի:

174 Ո՛վ տէր, քու փրկութեանդ ցանկացի, և քու օրէնքդ իմ խօսքերս էին:

175 Իմ անձս ապրի ու քեզ օրհնէ, և քու իրաւունքներդ ինձի օգնեն:

176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ, փընտրէ քու ծառադ, ինչու որ քու պատուիրանքներդ չի մոռցայ:

ՕՐ ՎԱՍՆԱԼԵՕԹՆԵՐՈՒ ԸՂՕԹՐ ԵՒՒՒՕՏՈՒ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Ի նեղութեան իմում.

1 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը կանչեցի, ու ինձի լսեց. ո՛վ տէր, նենդաւոր շրթունքներէն ու չար լեզուէն իմ անձս փրկէ:

2 Ի՞նչ տրուի քեզի, կամ ի՞նչ էլլելնայ ո՛վ նենդաւոր լեզու:

3 Օ՛օրաւորին նետերուն պէս՝ որ կաղնիին կայծակներովը մխուած են:

4 Ալ՛այ է ինծի, որ իմ պանդխտութիւնս երկար եղաւ. կեդարու վրաններուն մէջ բնակեցայ։

5 Իմ անձս շատ անդամ անոնց հետ բնակեցաւ՝ որոնք խաղաղութիւնը կ՛ատէին։

6 Ես խաղաղասէր էի, երբոր կը խօսէի, հետս կռիւ կ՛ընէին։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Ձամբարձի ղաչս իմ.

1 Աչուընիս լեռներուն վերուցի, ուրկէ ինծի օգնութիւն պիտի գայ։

2 Տէրոջմէն պիտի գայ ինծի օգնութիւն, որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ։

3 Չհոս ոտուընիդ սասանութեան մի՛ տար, ու քու պահապանդ չի քնանայ։

4 Ինչպէս որ Իսրայէլի պահապանը չի մրափէր ու չի քնանար։

5 Տէրը քեզ պիտի պահէ, ու տէրը իր աջ ձեռքովը պիտի ընդունի։

6 Արեգակը ցորեկը քեզ չի պիտի վնասէ, ոչ ալ լուսինը դիշերը։

7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահէ, տէրը քու անձդ պիտի պահպանէ։

8 Տէրը քու ելլելդ ու մտնելդ պիտի պահէ, ասկէետեւ մինչեւ յաւիտեան։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ.

Ուրախ եղէք Կս.

1 Ես ուրախ եղայ ու ինծի տէրոջը տունը երթանք կ'ըսէին։

2 Ո՛վ Երուսաղէմ, մեր ոտուընները քու դուռներուդ մէջ հաստած էին։

3 Երուսաղէմ մայրաքաղաքի պէս շինուած է, և անոր բնակութիւնը իր բոլորտիքը։

4 Հոն ելան աղգերը՝ տէրոջը աղգերը, իսրայէլի վկայութիւններուը տէրոջը անունը օրհնելու։

5 Դատաստանի աթոռները հոն դրուած են, դաւիթի տանը աթոռները։

6 Երուսաղէմի խաղաղութեանը ու շինութեանը Համար հարցուցէք ։ Ո՛վ տէրը սիրողնեը։

7 Խաղաղութիւն ըլլայ քու պարսպիդ մէջ, ու շինութիւն քու ամուր աշտարակներուդ մէջ։

8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար խաղաղութիւն խօսեցայ. քեզի համար և մեր տէր աստուծոյ տանը համար բարութիւն ուզեցինք քեզի։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԲ.

Ընդ քեզ տէր.

1 Ո՛վ տէր, իմ աչուըներս քեզի վերուցի, որ երկինքը բնակած ես։

2 Ինչպէս որ ծառային աչքը իր տէրոջը ձեռքը, ինչպէս որ աղախինին աչքը իր տիկինին ձեռքը. ա-

Նանկ ալ մեր աչուընները քեզի են ուղ տէր մեր աս-
տուածը , մինչեւ որ մեր վրայ ողորմիս :

3 Ողորմէ մեզի ուղ տէր , ողորմէ մեզի . ինչու որ
նախատինքներով խիստ լեցուեցանք :

4 Ա՛ր անձերը չափէն էվելի մեզ նախատողնե-
րուն նախատինքովը լեցուեցան , ու ամբարտաւաննե-
րուն արհամարհանքներովը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ .

ԵԹԷ ՈՉ ՏԷՐ

1 Թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար՝ կ՚ըսէ Իսրայէլ ,
թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար , մարդիկ մեր վրայ ե-
լած ժամանակնին մեզ ողջ ողջ պիտի ուղէին կըլլել :

2 Ա՛նոնց սրտմտութիւնով մեր վրայ բարկացած
ժամանակնին , ետքը ջուրերը անգամ՝ մեզ կ՚ընկըղ-
մեցունէին :

3 Ա՛ր անձերը հեղեղներէն անցան , մեր ան-
ձերը անդադար հեղեղներէն անցան :

4 Օրհնեալ է տէրը՝ որ մեզ անոնց ակռաներ-
րուն որս չի տուաւ :

5 Ա՛ր անձերը ճնճղուկի պէս որսողներուն ո-
րոգայթէն աղատեցան :

6 Ա՛նոնց որոգայթները կոտրտեցան , և մենք
ապրեցանք :

7 Ա՛եզի օգնութիւն տէրոջը անունէն է , որ եր-
կինքը ու երկիրը ըրաւ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Որ յուսայ ՚ի տէր.

1 Ով որ տէրոջը կը յուսայ՝ սիօն լեռանը պէս է. երուսաղէմի մէջ բնակողը յաւիտեան չի պիտի սասանի:

2 Լեռները անոր չորս կողմն են. տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան:

3 Տէրը մեղաւորներուն գաւազանը արդարներուն վիճակներուն չի ձգեր, և արդարները ձեռնին անօրէնութեան չի պիտի ձգեն:

4 Տէրը բարիներուն աղէկութիւն կ՚ընէ, և անոնց՝ որ սրտով ուղիղ են:

5 Նայց յաւիտենական մնըրածները տէրը անօրէնութիւն գործողներուն հետ անոնք կը կորսնցունէ. խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլին վրայ:

ՕՐ ՎԱՍՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆԿՈՒԹՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Ի դարձուցանել տէառն.

1 Երբոր տէրը սիօնի դերութիւնը դարձուց, ան ժամանակը մենք մխիթարուեցանք:

2 Այն ժամանակը մեր բերաններըը ուրախութիւ-
նով լեցուեցան , ու մեր լեզուները ցնծութիւնով :

3 Այն ժամանակը հեթանոսներուն մէջ ալիտի
ըսին , տէրը անոնց համար մեծ բաներ ըրաւ , տէրը
մեղի համար մեծ բաներ ըրաւ , ու մենք ուրախացանք :

4 Ո՛վ տէր , մեր գերութիւնը հարաւի հեղհղ-
ներուն պէս դարձուր . անոնք որ արցունքով կը վա-
րէին՝ ուրախութիւնով պիտի հնձեն :

5 Երթալով կ՚երթային ու կուլային , անոնք որ
իրենց սերմերը բեռցած կը տանէին :

6 Գալով պիտի գան , ու պիտի ուրախանան ,
անոնք որ իրենց խուրձերը առած կը բերեն :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ՝.

ԵԹԷ ՈՉ ՏԷՐ ,

1 Ամէն որ տէրը տունը չի շինէ , պարապ տեղը
կ՚աշխատին անոր շինողները :

2 Ամէն որ տէրը քաղաքը չի պահպանէ , պարապ
տեղը արթուն կը մնան անոր պահապանները :

3 Ընչինչ բան է ձեզի կանուխ կելլելը . Հապա չի
քնացած երկար՝ որ ցաւերու հաց կ՚ուտէք :

4 Ինչու որ տէրը իր սիրելիներուն քուն կու-
տայ . մարդուն ժառանգութիւնը որդիքներն են , իր
վարձքը որովայնին պտուղն է :

5 Ինչպէս որ զօրաւորին ձեռքի նետերը , անանկ
են երիտասարդները :

6 Երանի անոր՝ որ իր ցանկութիւնը անոնցմէ լեցուց. և չի պիտի ամչնան երբոր իրենց թշնամիներուն հետ դռանը մէջ խօսելու ըլլան։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԷ.

Երանի ամենեցուն.

1 Երանի ան ամէնուն՝ որ տէրոջմէն կը վախնան, և անոր ճամբաներուն մէջ կը քալեն։

2 Վասն ձեռքիդ վաստակը պիտի ուտես, երանի է քեզի, ու աղէկ կ'ըլլայ։

3 Վասն կինդ վայելուչ այգիի նման է քու տանդ ներսիդին. քու զաւակներդ ձիթենիին տունկերուն պէս քու սեղանիդ բոլորտիքը։

4 Այսպէս պիտի օրհնուի ամէն մարդ որ տէրոջմէն կը վախնայ։

5 Տէրը քեզ սիօնէն պիտի օրհնէ, և քու կեանքիդ ամէն օրերուն մէջ բարութիւն պիտի տեսնաս երուսաղէմի մէջ։

6 Տուն քու զաւակներուդ զաւակները պիտի տեսնաս. խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլի վրայ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԸ.

Յաղթում անգամ մարտեան.

1 Շատ անգամ իմ տղայութենէս՝ ի վեր ինծի հետ պատերազմեցան ըսաւ իսրայէլ։

2 Հ֊ատ անդամ իմ մանկութենէս՝ ի վեր ինծի հետ պատերազմեցան, և ինծի չի յաղթեցին։

3 Ա՛նղաւորները կռնըկիս վարկին, իրենց անօրէնութիւնները երկար ժամանակ ըրին։

4 Տէրը արդար է, ու մեղաւորներուն որոգայթները կը կոտրտէ։

5 Ամէնը ատողները պիտի ամչնան, ու ամէնքը ետ պիտի դառնան։

6 Ընոնք տանիքներուն վրայի խոտին պէս ըլլան, որ քաղելու ձեռք ղարնուելէն առաջ չորցաւ։

7 Ասոնի՝ հնձողը իր ձեռքը չի լեցուց, ոչ ալ խուրձեր ժողովողը իր գիրկը։

8 Ա՛մէն անոնց քովէն անցնողները չըսին թէ՝ տէրոջը օրհնութիւնը ձեր հետն ըլլայ, և ձեզ տէրոջը տունէն օրհնեցինք։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Ի խորոց կարդացի.

1 Ա՛վ տէր, անդունդներէն քեզի կանչեցի, ո՛վ տէր, իմ ձայնիս լսէ։

2 Ո՛ւռ ականջներդ թող իմ աղօթքիս ձայնին մտիկ ընեն։

3 Ա՛վ տէր, թէ որ իմ անօրէնութիւններս պահելու ըլլաս, ո՛վ տէր, քու առջիդ ո՞վ կրնայ կենալ։

4 Ա՛վ տէր, քու անուանդ համար համբերեցի, իմ անձս քու խօսքիդ համբերեց։ Իմ անձս տէրոջը յուսաց։

5 Ընտուան պահէն մինչեւ իրիկուն, առտուան պահէն իսրայէլը տէրոջը յուսաց։

6 Տէրոջմէ է մեծ ողորմութիւնը, և անկէ է փրկութիւնը. և ան իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն կը փրկէ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼ.

Տէր ո՛չ բարձրացաւ սիրտ իմ.

1 Ո՛վ տէր, իմ սիրտս չէ հպարտացաւ, և իմ աչուըներս չեն բարձրացան։

2 Ես մեծերուն հետ չեմ քալեցի, ու ոչ ալ անոնց հետ որ ինէ էվել սքանչելի կ'են։

3 Հապա խոնարհեցայ, իր մօրը ծիծէն կտրած մանուկին պէս, իրաւցունէ ծիծէ կտրուած տղի մը պէս է իմ անձս։

4 Ոայց իրաւ իմ անձս հպարտացուցի, այս- պէս հատուցում ըլլայ իմ անձիս. իսրայէլը իր յոյսը տէրոջը վրայ դրաւ ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան։

ՕՐ ՎԱՄՆԱԼՈՒԹԵՐՈՐԴ ԵԳՕԹՈՒ ԸՈՒՆՈՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԱ.

Հիշեա՛ տէր զդաւիթ.

1 Ո՛վ տէր՝ դաւիթը յիշէ, և անոր ամէն հեզութիւնը։

2 Ինչպէս որ տէրոջը երդում ըրաւ, ու յակոբայ աստուածին հետ ուխտ ըրաւ։

3 Որ իմ տանս յարկը չի մտնամ, ու մահիճիս վրայ չելլեմ։

4 Որ իմ աչուըներուս քուն չի տամ, կամ արտեւանունքներուս մրափ, կամ մարմնոյս հանդըստութիւն, մինչեւ որ յակոբայ տէր աստուածին բնակութեան տեղը դտնամ։

5 Ահա անկէ լսեցինք եփրաթայի մէջ, ու անիկայ մայրիներուն դաշտին մէջ գտանք։

6 Ինոր յարկերը մտնանք, ան տեղը երկրպագութիւն ընենք՝ ուր որ անոր ոտուընները կեցած են։

7 Ո՛վ տէր՝ քու հանգստութեանդ ել, դուն ու քու սուրբ կտակիդ տապանակը։

8 Վառ քահանաներդ արդարութիւն հագնին, ու քու սուրբերդ ցնծալով ցնծան։

9 Վառ սիրելի դաւիթիդ համար, երեսդ քու օծեալիդ մի դարձուներ։

10 Տէրը ճշմարտութիւնով դաւիթին երդում ըրաւ, ու անոր սուտ չըսաւ. քու փորիդ պտուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցունեմ։

11 Եթէ որ քու զաւկընդրդ իմ օրէնքներս պահեն, և իմ վկայութիւններս՝ որ անոնց պիտի սորվեցունեմ. անոնց որդիքները յաւիտեանս յաւիտենից քու աթոռիդ վրայ պիտի նստին։

12 Տէրը սիովնին հանեցաւ, և ընտրեց որ հոն

քնակի. կ'ըսէ, աս է յաւիտեանս յաւիտենից իմ հանգստութիւնս. հոս պիտի քնակիմ, ինչու որ ա-սոր հաճեցայ:

13 Ասոր ուտելիքները օրհնութիւնով պիտի օրհնեմ, ու ասոր աղքատները հացով պիտի կը-ցուներմ:

14 Ասոր քահանաներուն փրկութիւն պիտի հագցունեմ, և ասոր սուրբերը ցնծալով թող ցըն-ծան:

15 Հոն դաւիթին եղջիւրը ծագել պիտի տամ, իմ օծեալիս ճրագ պիտի պատրաստեմ:

16 Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցու-նեմ. սակայն անոր վրայ իմ սրբութիւնս պիտի ծաղկի:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԲ.

Օրհ լաւրի՝ կամ դէպ վայելուչ.

1 Ինչպէս աղէկ՝ կամ ինչպէս վայելուչ է, որ եղբայրները միևնոյն կը քնակին:

2 Ինչպէս որ՝ ահարոնի գլուխը ու մօրուքը կ'իջնայ, ու մօրուքէն անոր հանդերձին ծայրերը կ'իջնայ:

3 Հերմոնի նման՝ որ Սիոն լերանը վրայ կ'իջնայ:

4 Տէրը հոն օրհնութիւն պատրաստեց, ու յա-ւիտենական կեանք:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԴ.

Աստ օրհնեցէք.

1 Ա՛վ տէրոջը ամէն ծառաները, հոս տէրը օրհնեցէք, որ տէրոջը տանը ու մեր աստուածոյն գաւիթներուն մէջ կը կենաք:

2 Գիշեր ժամանակ ձեռուըներնիդ սրբարանութիւնով վեր վերուցէք, ու տէրը օրհնեցէք:

3 Տէրը սիոնէն ձեզ օրհնէ, ան որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԴ.

Օրհնեցէք ղանուն տեառն.

1 Տէրոջը անունը օրհնեցէք, տէրը օրհնեցէք ա՛վ տէրոջը ծառաները՝ որ տէրոջը տանը մէջն էք, մեր աստուածոյն սրահներուն մէջը:

2 Տէրը օրհնեցէք, ինչու որ բարի է. սաղմոս ըսէք անոր անուանը, ինչու որ քաղցր է:

3 Տէրը յակոբը իրեն ընտրեց, ու իսրայէլը իրեն ժառանգութիւն:

4 Ես իմացայ որ տէրը մեծ է, ու տէրը ամէն կուռքերէն մեծ է:

5 Ամէն ինչ որ ուզեց տէրը ըրաւ, երկինքի ու երկրի մէջ, ծովուն ու ամէն խորունկ տեղերուն մէջ:

6 Երկրի ծայրերէն ամպերը կը հանէ, իր փայլակները անձրեւին համար ըրաւ. և իր ամբարներէն հովը կը հանէ:

7 Եգիպտացիներուն ամէն առչինևկները սպան-
նեց, մարդէն մինչեւ անասունները:

8 Իր նշանները ու արուեստները քու մէջդ խըր-
կեց ո՛վ եգիպտոս, վարաւօնին ու ամէն անոր ըօրքե-
րուն:

9 Շատ աղգեր ըարկաւ, ու հզօր թագաւորներ
սպաննեց:

10 Ամուրհացւոց սեհոն թագաւորը, բասանու
ովգ թագաւորը, ու քանանացիներուն ամէն թագա-
ւորութիւնները:

11 Անոնց երկիրները ժառանգութեան տուաւ,
իր իսրայէլ ժողովրդին ժառանգութեան համար:

12 Ո՛վ տէր, քու անունդ յաւիտեան կայ, ո՛վ
տէր, քու յիշատակդ աղգէ մինչեւ աղգ:

13 Տէրը իր ժողովրդը կը դատէ, և իր ծա-
ռաներուվը կը մխիթարուի:

14 Հեթանոսներուն կուռքերը ոսկի ու արծաթ
են, մարդկանց որդիքներուն ձեռքի գործքերն
են:

15 Բերան ունին՝ ու չեն խօսիր, աչք ունին՝ ու
չեն տեսնար:

16 Ականջներ ունին՝ ու չեն լսեր, և անոնց բե-
րաններուն մէջ շունչ չի կայ:

17 Անոնց նման ըլլան անոնք շինողները, և ամէն
անոնց վրայ յոյսերնին դնողները:

18 Ո՛վ իսրայէլին տունը, տէրը օրհնեցէք. ո՛վ
ահարոնի տունը տէրը օրհնեցէք:

19 Այլ ղևւիի տունը տէրը օրհնեցէք. ամէն տէրոջմէն վախցողներ, տէրը օրհնեցէք։

20 Օրհնեալ ըլլայ տէրը սիօնէն՝ որ Երուսաղէմի մէջ բնակած է։

ՕՐ ՎԱՍՆ ՂՈՒԹԵՐՈՒԴ ԵՎ ՕԹՈՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԵ.

Խոստովան եղերուք տեառն.

1 Խոհուեմութիւն տուէք տէրոջը, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

2 Խոհուեմութիւն տուէք աստուածներուն աստուածոյն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

3 Խոհուեմութիւն տուէք տէրերուն տէրոջը, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

4 Ա՛ի՛սյն ինքը մեծամեծ սքանչելիքներ ըրաւ ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

5 Իր իմաստութիւնովը երկինքները շինեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

6 Ջուրերուն վրայ երկինքը հաստատեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

7 Մեծամեծ լուսաւորնները միայն ինքը ըրաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

8 Ընդհակը ստեղծեց ցորեկը իշխանութիւն ունենալու, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

9 Լուսինը ու աստղերը շինեց գիշերը իշխանութիւն ունենալու, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

10 Եգիպտացիներուն երկիրը իր առջինեկները՝ րովը մեկտեղ զարկաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

11 Անոր մէջէն իսրայէլը հանեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

12 Զարձր ձեռքով ու զօրաւոր բազուկով, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

13 Ան՝ ծովը ճեղքեց ու երկու մասի բաժնեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

14 Ու իսրայէլը անոր մէջէն անցուց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է.

15 Փարաւոնը ու իր զօրքերը կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

16 Եւ իր ժողովուրդը անապատը հանեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

17 Ան՝ մեծ թագաւորները զարկաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

18 Եւ զօրեղ թագաւորները սպաննեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

19 Ամուրհացւոց սեհոն թագաւորը, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

20 Հասանու ովգ թագաւորը, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

21 Անոնց երկիրը ժառանգութեան տուաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

22 Ու իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

23 Ան՝ եր խոնարհութեանը մէջ տէրը մեզ յիշեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

24 Եւ մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

25 Ան՝ եր ամէն կենդանիներուն կերակուր կուտայ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

26 Փոխուրիւն տուէք երկինքի աստուծոյն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԶ.

Ի գետս բաբելացւոց.

1 Բաբելացւոց գետերուն մօտ՝ հոն կը նստէինք ու կուլայինք, երբոր հոն սիոնը յիշեցինք:

2 Անոնց ուռի ծառերուն մէջ մեր քնարները կախեցինք:

3 Ան՝ եզ գերի ընողները հոն օրհնութեան խօսքեր կ՝ուզէին մենէ. և մեզ գերի վարողները մեզի կ՝ստիպէին ու կ՝ըսէին:

4 Սիոնի օրհնութենէն մեզի երգեցէք. բայց օտար երկրի մէջ տէրոջը օրհնութիւնները ինչպէս երգենք:

5 Ո՛վ երուսաղէմ, թէ որ քեզ մոռնամ, իմ աջ ձեռքս թող իս մոռնայ։

6 Լեզուս թող քիմքերուս փակչի թէ որ քեզ չի յիշեմ, թէ որ ամէնէն առաջ քու երդնրդ չերդեմ ո՛վ երուսաղէմ, իմ ուրախութեանս սկիզբը։

7 Ո՛վ տէր, յիշէ եդովմի զաւակըները երուսաղէմի օրերուն մէջ, որ կ՚ըսէին՝ փլուցէք փլուցէք, մինչեւ հիմը հասուցէք։

8 Ո՛վ բաբելացւոց թշուառ աղջիկը, երանի ա՜նոր՝ որ մեզի ըրածներուդ փոխարէնը քեզի հատուց։

9 Երանի անոր՝ որ քու զաւակըներդ բռնեց ու քարին ղարկաւ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԼԷ.

Աստուած եղէց քեզ տէր.

1 Ամբողջ իմ սրտովս քեզի դոհութիւն պիտի տամ ո՛վ տէր, հրեշտակներուն առջեւն քեզի սաղմոս պիտի երգեմ։

2 Ինչու որ իմ բերնիս խօսքերը լսեցիր, քու սուրբ տաճարիդ մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեմ, ու քու սուրբ անուանդ փառք պիտի տամ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար.

3 Ինչ որ բանի մէջ քու սուրբ անունդ մեծ ըրիր. որ օր որ քեզի աղաղակեմ՝ շուտով լսէ ինծի, և իմ անձիս զօրութիւններըը շատցուր։

4 Երկրի ամէն թագաւորները փառք տան քե-

ղի ՛ւլ տէր , ինչու որ քու բերնիդ խօսքերը լսեցին , և քու ճամբաներդ պիտի օրհնեն :

5 Տէրոջը վիաւքը մեծ է , տէրը բարձր է . խոնարհները կը տեսնայ , ու հպարտները հեռուէն կը ճանչնայ :

6 Թէ որ ես նեղութիւններու մէջ քալելու ըլլամ , թշնամիին բարկութենէն իս պիտի ապրեցուես :

7 Ձեռքդ երկնցուցիր , ու աջ ձեռքդ իս փրկեց , և տէրը իմ տեղս պիտի հատուցանէ :

8 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ յաւիտեան կայ . քու ձեռքիդ գործքերը երեսէ մի՛ ձգեր :

ՕՐ ՎԱՍՆ ԵՐԿՆՕՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՎ ՕԹԱՐ ԸՆԹԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԸ .

Տէր փորձեցեր զիս .

1 Ո՛վ տէր , իս փորձեցիր ու ճանչցար . դուն իմ նստելս ու ելլելս ճանչցար :

2 Իմ խորհուրդներս հեռուանց իմացար . իմ շաւիղներս ու իմ վիճակս դուն քննեցիր . և իմ ամէն ճամբաներս առաջուց տեսար , ինչու որ իմ լեզուիս մէջ նենդութիւն չի կայ :

3 Ո՛հա դուն ո՛վ տէր, իմ վերջինս ու առաջինս ճանչցար, դուն իս ստեղծեցիր, և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր։

4 Վ՚հու դիտութիւնդ ինծի սքանչելի երեւաց, ղօրացաւ ու կարող չեմ անիկայ տանելու։

5 Ես քու հոգիէդ հե՞ր երթամ, կամ քու երեսէդ հե՞ր փախչիմ։

6 Մե՛ռ որ երկինքը ելլեմ՝ դուն հո՛ն ես. թէ որ դժոխքը իջնամ՝ հո՛ն ալ մօտ ես։

7 Մե՛ռ որ առտուանց թեւերս առնեմ, ու ծովուն եղերքները բնակիմ։

8 Հո՛ն անգամ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ, և քու ալ ձեռքդ իս պիտի ընդունի։

9 Ո՛ւսի, ուրեմն խաւարը իս ծածկեց, կամ թէ գիշերը իմ վայրկուրթեանս լոյսին տեղը։

10 Խաւարը քեզի խաւար չի պիտի ըլլայ, ու գիշերը ցորեկի պէս լոյս պիտի ըլլայ. և գիշերուան խաւարը ցորեկուան լոյսին պէս է։

11 Դուն իմ երիկամունքներս ստացար, և իմ մօրս փորէն իս չի թողուցիր։

12 Ո՛վ տէր, քեզ պիտի գովեմ, ինչու որ ահաւոր ու սքանչելի ես. քու գործքերդ սքանչելի են, և իմ անձս շատ գիտցաւ։

13 Իմ ոսկորս քենէ չի ծածկուեցաւ՝ որ ծածուկ տեղը ըրիր. և իմ զօրութեանս կարողութիւնը՝ որ երկրի խորութիւններուն մէջ ըրիր։

14 Ես կատարեալ չըրած քու աչուըներդ տե-

սան , և ամէնքը քու դիրքիդ մէջ գլուեցան :

15 Որ օրի անունք կաղմուեցան , և անոնց մէջ մէկը չի կար :

16 Ո՛վ աստուած , ինչպէս պատուական եղան ինծի քու բարեկամներդ , և անոնց իշխանները որչափ զօրացան :

17 Անոնք համրեցի , ու աւազէն էվել շատցան . արթնցայ՝ ու հիմայ քու հետդ եմ :

18 Ո՛վ աստուած , մեղաւորները չէ՞ պիտի սպաննես . ո՛վ արիւնահեղ մարդիկ , ինձ հեռու կեցէք :

19 Խակառակութիւնով ու նախանձով գլուխ տեղը քու քաղաքներդ պիտի առնեն :

20 Ո՛վ տէր , չէ թէ միայն քեզ ատողները ատեցի , հապա քու թշնամիներուդ վրայ մաշեցայ :

21 Անոնք կատարեալ ատելութիւնով ատեցի , և ինծի թշնամի եղան :

22 Ո՛վ աստուած , իս փորձէ , և իմ սիրտս ճանչցիր . իս քննէ , ու իմ շաւիղներս ճանչցիր :

23 Ու նայէ թէ իմ ճամբաներուս մէջ անօրէնութիւն կայ մի , ու իս քու յաւիտենական ճամբաներուդ մէջ առաջնորդէ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱ.

Ընդհանուր դէս տէր .

1 Ո՛վ տէր , իս չար մարդէն աղատէ , անիրաւ մարդէն իս փրկէ :

2 Արտերնուն մէջ անօրէնութիւն մտմտացին, առին օր ծեծկուելու պատրաստուեցան:

3 Լեզուներին օձին լեղուին պէս սրեցին, և անոնց պուկունքներուն ներքեւը իժերուն թոյները կան:

4 Ո՛վ տէր, մեղաւորին ձեռքէն իս պահէ, ու էար մարդէն իս փրկէ:

5 Անոնք՝ որ իմ գնացքներս խափանեն. ամբարտաւանները ինծի համար որոգայթ լարեցին:

6 Ճամբուներուս որոգայթի համար լուսաններ ձգեցին, իմ շաւիղներուս քովերտիքը գայթակղութիւն դրին:

7 Ըսի՝ դուն իմ տէր աստուածս ես, ով տէր, ականջ դիր իմ աղօթքիս ձայնին:

8 Տէր, ով տէր, իմ փրկութեանս զօրութիւնը, պատերազմի օրը իմ գլխուս հովանին:

9 Ո՛վ տէր, իս մեղաւորներուն ցանկութեանը մի մատներ, որ ինծի համար մտմտացին. իս վար մի ղներներ:

10 Որ չըլլայ թէ բարձրըլնան, և անոնց խորհուրդները չի կատարուին. անոնց կատարածին վաճառը՝ իրենց պուկունքներուն վաստակը զիրենք սիտի ծածկէ:

11 Անոնց վրայ կրակի կայծակներ թափես, և անոնք կոլծանես. տառապանքներէն կարող չըլլան ապրելու:

12 Լեզուանի մարդուն երկրի վրայ յաջողու-

Թիւն չի պիտի ըլլայ. մեղաւոր մարդուն իր չարու-
Թիւնները գինքը կորստեան պիտի որսան։

13 Վ՚հետայ՝ որ աղքատին դատաստանը ու տը-
նանկին իրաւունքը տէրը կ՚ընէ։

14 Ընդարձները քու անունիդ փառք պիտի տան,
և ուղիղները քու երեսիդ առջին պիտի քնակին։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ.

Տէր՝ կարդացի առ քեզ.

1 Ո՛վ տէր, քեզի կանչեցի և ինծի լսէ. քեզի
կանչած ժամանակս ականջ դիր իմ աղօթքիս ձայ-
նին։

2 Իմ աղօթքներս խունկի պէս շիտակ ելլեն քու
առջիդ ո՛վ տէր, ձեռուըներուս վեր վերցունելը ի-
րիկուան պատարագին պէս ըլլայ։

3 Ո՛վ տէր, բերնիս պահապան դիր, և իմ պըռ-
կունքներուս ամուր դուռ, որ սիրտս չարութեան
խօսքերով չի մոլորի։

4 Որ մեղաց պատճառները անօրէնութիւն գոր-
ծող մարդոցը չի պատճառեմ, ու ոչ ալ անոնց ու-
զածներուն հաղորդ ըլլամ։

5 Ընդարը ողորմութիւնով թող իս խրատէ ու
յանդիմանէ. մեղաւորին իւղը իմ գլուխս չօծէ, և
իմ աղօթքս անոր կամքին դէմ է։

6 Անոնց դատաւորները քարին մօտ ընկղմեցան.
իմ խօսքերուս թող լսեն, որ քաղցը են։

7 Ինչպէս՝ հողին թանձրութիւնը՝ որ երկրի վրայ տարածուած է, անոնց ոսկորները գերեզմանը ներուն մօտ ցրուեցան։

8 Տէր, ո՛վ տէր, աչուըներս քեզի են, յոյսս քեզի դրի, հոգիս ինէ մի՛ հաներ։

9 Ինծի համար ծածկուած որոգայթէն, անօրէնութիւն ընողին դայթակղութենէն իս պահէ։

10 Անեղաւորները իրենց որսալու գործիքին մէջը թող իյնան. ես մինակ եմ՝ մինչեւ որ անոնք անցնիմ։

ՕՐ ՎԱՄԸՆԴԻՆ ԵՐԵԿՈՅԻ ԸՆԹԱՑՔԸ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԱ.

Ձայնիւ իմով.

1 Իմ ձայնուիս տէրոջը կանչեցի, իմ ձայնուիս տէրոջը աղաչեցի։

2 Իմ աղօթքներս տէրոջը առջին պիտի վուռեմ, ու իմ նեղութիւններս անոր առջին պիտի պատմեմ։

3 Հոգիս իմ մէջս մնարելու ժամանակը, դուն ո՛վ տէր, իմ շաւիղներս գիտցար. դացած ճամբուս մէջ ինծի համար որոգայթ դրուեցաւ։

4 Ընչ կողմէս կը նայէի՝ կը տեսնայի, և իս ճանչ-

ցողդ մէկը չէ կար. իմ միակէնը ինչ կորսուեցաւ, և իմ անձս փնտռողդ մը չէ կար։

5 Ո՛վ տէր, քեզի կանչեցի ու ըսի, դուն իմ յոյսս ու բաժինս ես կենդանեաց երկրին մէջ։

6 Ո՛վ տէր. նայէ իմ աղօթքիս, ինչու որ շատ տկարացայ. իս հալածողներէն ազատէ իս, ինչու որ ինէ էվել զօրաւոր եղան։

7 Ո՛վ տէր, իմ անձս բանտէն հանէ, քու անունդ փառք տամ։

8 Արդարները ինծի կ'սպասեն, մինչեւ որ ինծի հատուցում ընես։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ.

Տէր լուր աղօթիդ իմոց.

1 Ո՛վ տէր, լսէ իմ աղօթքիս, քու ճշմարտութիւնովդ իմ խնդրուածքներուս ականջ դիր։

2 Ու քու արդարութիւնովդ ինծի լսէ, և քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի՛ մտնար. ինչու որ քու առջիդ ամենեւին կենդանի մը չարդարանար։

3 Թշնամին իմ՝ անձս հալածեց, իմ կեանքս երկիրը խոնարհեցուց. իս խաւարը նստեցուց շատոնցուընէ մեռածի պէս։

4 Հոգիս ներսիդիս ձանձրացաւ, և իմ սիրտս իմ մէջս խռովեցաւ։

5 Առջի օրերը յիշեցի, քու ամէն գործքերդ խոսեցայ. քու ձեռքիդ ըրածները մտմտացի. և իմ ձեռքս քեզի վերուցի։

6 Իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կը ծարաւի. ո՛վ տէր, շուտով լինծի լսէ, ինչու որ հոգիս ինէ պակսեցաւ։

7 Ինու երեսդ ինէ մի՛ դարձուներ, որ գերեզմանը իջնողներուն չի դառնայ։

8 Առտուանց քու ողորմութիւնդ լինծի լսել տուր. ինչու որ ո՛վ տէր, յոյսս քեզի դրի։

9 Երթալու ճամբաս լինծի ցըցուր, ինչու որ ո՛վ տէր, իմ անձս քեզի վերուցի։

10 Ո՛վ տէր, իմ թշնամիներէս իս ազատէ, ինչու որ քեզ լինծի ապաւէն ըրի։

11 Ինու կամքդ կատարելը լինծի սորվեցուր, ինչու որ դուն իմ աստուածս ես։

12 Ձոող քու բարի հոգիդ իս ուղիղ երկրին առջնորդէ։

13 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար իս ապրեցուր. քու արդարութիւնովդ իմ անձս նեղութենէն հանէ։

14 Ինու ողորմութիւնովդ իմ թշնամիներս սատկեցուր. իմ՝ անձիս նեղութիւն տուողներուն ամէնքը կորսնցուր, ինչու որ ես քու ծառադ եմ։

ՕՐ ԵՐԵՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ԿԱՑՈՒՐ ԸՆԹԵՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ.

Օրհնեալ տէր աստուած իմ.

1 Օրհնեալ ըլլայ իմ տէր աստուածս, որ իմ ձեռուըներս պատերազմի սորվեցուց, և իմ մատուընե-րս կռիւի։

2 Իմ ողորմութիւնս և իմ ապաւէնս, իմ օգնականս և իմ փրկիչս, ու ես անոր կը յուսամ, որ իմ ժողովուրդս ինծի կը հնազանդեցունէ։

3 Ո՛վ տէր, մարդը ի՞նչ է՝ որ դուն անոր յայտնուեցար. կամ մարդուն զաւակը՝ որ անիկայ բանի մը տեղ կը դնես։

4 Ա՛րդը ունայնութեան նմանեցաւ, և անոր օրերը շուքին պէս անցան։

5 Ո՛վ տէր, երկինքները խոնարհեցուր ու իջիր. լեռներուն մօտեցիր ու մխան։

6 Փոու կայծակներդ զարնել տուր, և անոնք զարհուրեցուր, քու նետերդ խրկէ, ու անոնք ցրուէ։

7 Փոու ձեռքդ բարձրութիւններէն խրկէ, ու իս շատ ջուրերէն ու օտար զաւկըներուն ձեռքէն ա-զատէ։

8 Որ անոնց բերաններըը ունայնութիւն խօսե-ցան, և անոնց աջ ձեռքը սեղբի ձեռք է։

9 Ո՛վ աստուած, նոր օրհնութիւնով քեզ սիտի օրհնեմ, տասը թելէ սաղմոսարանով քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ։

10 Ան մեր թագաւորներուն փրկութիւն պիտի տայ, և իր դաւիթ ծառան չար սուրէն պիտի աղատէ։

11 Օտար զաւկըներուն ձեռքէն իս աղատե ու ապրեցուր։

12 Որ անոնց բերանը ունայնութիւն խօսեցան, և անոնց աջ ձեռքը մեղքի ձեռք է։

13 Որ զաւկըններըը նոր տունկի պէս իրենց մանկութենէն հաստատ ըլլան. և մեր աղջիկներըը տաճարի պէս զարդարուած ու շտկուած։

14 Որ ամբարներըը լեցուն ըլլան, ու մէկըմէկու բղխեն. մեր ոչխարներըը բազմածնունդ ըլլան, և իրենց երթալովը աճին, և մեր եզերը պարարտ ըլլան։

15 Որ ցանկըրը աւրուած տեղ չունին, և ոչ ալ աղաղակ կայ մեր հրապարակներուն մէջ։

16 Երդ՝ երանի կուտամ ան ժողովուրդին՝ որոնց մէջ ասոնք ասանկ են. մանաւանդ՝ երանի ան ժողովուրդին՝ որոնց տէրըը աստուած է։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԴ.

Գարձր առնեմ զքեզ.

1 Կը բարձրացունեմ՝ քեզ իմ՝ աստուածս և իմ թագաւորս. և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից կ՚օրհնեմ։

2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի գովեմ:

3 Տէրը մեծ է ու շատ օրհնեալ է, և անոր մեծութեանը չափ չկայ:

4 Ազգերը ու ազգերը քու գործքերդ պիտի գովեն, և քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն:

5 Քու սրբութեանդ փառաւոր մեծավայելչութիւնը պիտի խօսին, և քու սքանչելիքներդ պիտի պատմեն:

6 Քու ահաւոր զօրութիւնդ պիտի ըսեն, և քու մեծութիւնդ պիտի պատմեն:

7 Քու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պիտի զրուցեն, և քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծան:

8 Տէրը դթած ու ողորմած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ:

9 Տէրը ամէնուն քաղցր է, և անոր դթութիւնը իր ամէն արարածներուն վրայ է:

10 Ո՛վ տէր, քու ամէն գործքերդ քեզի փառք տան, և քու սուրբերդ քեզ օրհնեն:

11 Քու արքայութեանդ փառքը զրուցեն, ու քու զօրութիւններդ պատմեն:

12 Որ քու զօրութիւնդ ու քու փառքդ, և քու արքայութեանդ մեծավայելչութիւնը մարդկանց որդիքներուն ցուցուի:

13 Քու արքայութիւնդ յաւիտենական արքայութիւն է. ու քու տէրութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ:

14 Տէրը իր ամէն խօսքերուն մէջ հաւատարիմ է, և իր ամէն գործքերուն մէջ արդար է:

15 Տէրը ամէն գլտորածներըը կը հաստատէ, ու ամէն ինկածներըը կը կանգնեցունէ:

16 Ո՛վ տէր, ամէնուն աչքը քեզի կը յուսան, և դուն ժամանակին անոնց կերակուր կուտաս:

17 Քու ձեռքդ կը բանաս, և քու կամքիդ քաղցրութիւնովը ամէնքը կը լեցունես:

18 Տէրը իր ամէն ճամբաներուն մէջ արդար է, և իր ամէն գործքերուն մէջ սուրբ է:

19 Տէրը ան ամէնուն մօտ է՝ որ իրեն կը կանչեն, ան ամէնուն՝ որ ճշմարտութիւնով իրեն կը կանչեն:

20 Տէրը իրմէն վախցողներուն կամքը կ'ընէ. անոնց աղօթքին կը լսէ, և անոնք կ'ապրեցունէ:

21 Տէրը ամէն զինքը սիրողներըը կը պահէ, և ամէն մեղաւորներըը տէրը կը սատկեցունէ:

22 Իմ բերանս տէրոջը օրհնութիւններըը պիտի խօսի. ամէն կենդանի անոր սուրբ անունը յաւիտեան՝ ու յաւիտեանս յաւիտենից օրհնէ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Օրհնեա՛ անձն իմ զտէր.

1 Ո՛վ իմ անձս տէրը օրհնէ. իմ կեանքիս մէջ տէրը պիտի օրհնեմ, իմ աստուածդյս սաղմոս պիտի ըսեմ՝ քանի որ կամ:

2 Յոյսերնիդ իշխաններուն մարդկանց ղաւկը-
ներուն վրայ մի դնէք, ինչու որ անոնց ձեռքը փըր-
կութիւն չի կայ։

3 Անոնցմէ հոգին պիտի ելլէ, ու նորէն հողը
պիտի դառնան, և նոյն օրը անոնց ամէն խորհուրդ-
ները պիտի կորսուին։

4 Երանի անոր՝ որ Յակոբայ տէր աստուածը իրեն
օգնական է, և իր յոյսը տէր աստուծոյ վրայ է։

5 Որ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու ամէն անոնց
մէջ եղածները ստեղծեց։

6 Որ ճշմարտութիւնը յաւիտեան կը պահէ, ու
ղըկուածներուն իրաւունք կ՚ընէ։

7 Անօթիներուն հաց կուտայ, ու տէրը կա-
պուածները կ՚արձըկէ։

8 Տէրը կոյրերուն աչուըները կը բանայ, ու տէ-
րը ինկածները կը կայնեցունէ։

9 Տէրը արդարները կը սիրէ, տէրը պան-
դուխտները կը պահէ. տէրը որբերը ու այրիները
կ՚ընդունի, ու ամբարիշտներուն ճամբաները կը կոր-
սընցունէ։

10 Տէրը յաւիտեան պիտի թագաւորէ, քու
աստուածդ՝ ով սիոն աղգէ մինչեւ աղգ։

ՕՐ ԵՐԵՄՈՒՆԵՐՈՒ ԸՂՕՔՔ ԵՐԵԿՈՑ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼՍԴ.

Օրհնեցէք զտէր, զի բարի է.

1 Օրհնեցէք տէրը, ինչու որ բարի է մեր աստուածին սաղմոս ըսելը, քաղցր ու հաճելի է շնորհակալ ըլլալը:

2 Տէրը երուսաղէմը կը շինէ, ու իսրայէլին ցրուածները կը ժողովէ:

3 Կոտրած սիրտերը կը բժշկէ, և անոնց ամէն խոցերը կը կապէ:

4 Աստղերուն բազմութիւնը կը համրէ, և անոնց ամէնը անունովին կը կանչէ:

5 Մեր տէրը մեծ է, և անոր զօրութիւնը մեծ է, անոր իմաստութեանը չափ չկայ:

6 Տէրը հեզերը վեր կը վերցունէ, և ամբարտաւաններն ի վար գետինը կը խոնարհեցունէ:

7 Շնորհակալութիւնով տէրը օրհնեցէք, օրհնութիւնով անոր սաղմոս ըսէք:

8 Երկինքը ամպերով հագուեցուց, իր անձրեւը երկրին պատրաստեց:

9 Լեռներուն վրայ խոտ բուսցուց, կանանչեղէնը մարդուն ծառայութեանը համար:

10 Ան անասուններուն կերակուր կուտայ, ագռաւներուն ձագերուն՝ որ լրեն կ'աղաղակեն:

11 Տէրը ձիուն զօրութիւնները չուզեց, և ոչ ալ հսկայ մարդուն մարմինին հաւնեցաւ։

12 Ահապա տէրը իրմէն վախցողներուն հաւնեցաւ, և անոնց՝ որ յոյսերնին իր ողորմութեանը վրայ կը դնեն։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Կ՚ովչա՛ Երուսաղէմ զտէր.

1 Ո՛վ Երուսաղէմ, տէրը դովչէ. և ո՛վ սիօն, քու աստուածդ օրհնէ։

2 Ինչու որ քու դուռներուդ նիգերը զօրացուց, ու քու զաւկրներդ քու մէջդ օրհնեց։

3 Ին քու սահմաններուդ խաղաղութիւն դրաւ, ցորենի պարարտութիւնով քեզ լեցուց։

4 Ին խօսքը երկրին կը խրկէ, անոր պատգամները շուտով կ՚երթան։

5 Ինուրդի նման ձիւնը կը դնէ, և մէգը փոշիի պէս ցանեց։

6 Ետուը պատառներու պէս կը նետէ, անոր ցուրտին դէմ ո՞վ կրնայ կայնիլ։

7 Ին խօսքը կը խրկէ ու անոնք կը հալեցունէ, հովերը կը փչեն ու ջուրերը կ՚երթան։

8 Ին խօսքը յակոբին կը պատմէ, արդարութիւնը ու իրաւունքը իսրայէլին։

9 Տէրը ամէն ազգերուն ասանկ չըրաւ, և իր դատաստանները անոնց չէ յայտնեց։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Օրհնեցէք զտէր.

1 Օրհնեցէք տէրը երկինքէն, օրհնեցէք ա-
նիկայ բարձրութիւններէն:

2 Օրհնեցէք անիկայ ո՛վ անոր ամէն հրեշտակ-
ները, օրհնեցէք անիկայ ո՛վ անոր ամէն զօրութիւն-
ները:

3 Օրհնեցէք անիկայ ո՛վ արեգակ ու լուսին,
օրհնեցէք անիկայ ո՛վ ամէն աստղեր ու լոյս:

4 Օրհնեցէք անիկայ ո՛վ երկինքներուն եր-
կինքը. օրհնեցէք տէրոջը անունը ո՛վ երկինքներէն
վեր եղող ջուրերը:

5 Ինչու որ ան ըսաւ՝ ու եղաւ, հրաման ըրաւ՝ ու
հաստատուեցան:

6 Զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից կարգի դը-
րաւ. սահման դրաւ ու չի պիտի անցնին:

7 Օրհնեցէք տէրը երկրէն ո՛վ վիշապներ ու
բոլոր անդունդներ:

8 Կրակ ու կարկուտ, ձիւն ու սառն, հով ու
փոթորիկ որ անոր խօսքը կը կատարէք:

9 Լեռներ ու ամէն բլուրներ, պտղաբեր ծառեր
ու բոլոր մայրի ծառեր:

10 Գազաններ և ամէն անասուններ, սողուններ
ու ամէն թեւաւոր թռչուններ:

11 Երկրի թագաւորներ և անոնց ղօրքերը, իշ-
խաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ:

12 Երիտասարդներ ու կոյսեր, ծերեր ու տղաքներ տէրոջը անունը օրհնեցէք։

13 Ա՝իայն անոր անունը բարձրացաւ. անոր փառքը երկինքը ու երկրին վրայ է։

14 Տէրը իր ժողովուրդին եղջիւրը կը բարձրացունէ. անոր ամէն սուրբերուն իրեն օրհնութիւն կայ, իսրայէլի որդիքներէն տէրոջը մօտեցող ժողովուրդէն։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ.

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքներուն մէջն է։

2 Իսրայէլը ուրախ եղաւ իր արարիչէն. սիօնի որդիքները իրենց թագաւորէն թող ցնծան։

3 Անոր անունը օրհնութիւնով օրհնեն, սաղմոսներով ու օրհնութիւնով թող սաղմոս ըսեն անոր։

4 Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի, ու հեզերը փրկութիւնով կը բարձրացունէ։

5 Սուրբերը փառքով թող պարծին, և իրենց հանգստութեանը մէջ թող ցնծան, ու իրենց բերնուվը զաստուածՀ թող բարձրացունեն։

6 Երկու բերնով սուրբը կան անոնց ձեռքին մէջ, որ հեթանոսներէն հատուցում առնեն, բոլոր ժողովուրդներուն յանդիմանութեան համար։

7 Որ անոնց թագաւորները կապերով կապեն, ու անոնց զօրաւորները ձեռնակապերով։

8 Որ անոնց մէջ գրուած դատաստանը ընեն. ասիկ է անոր ամէն սուրբերուն վայելքը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾ.

Օրհնեցէք զաստուած ի սրբութեան նորա.

1 Օրհնեցէք զաստուած իր սրբութեանը մէջ, օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը հաստատութեան մէջ։

2 Օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը մէջ, օրհնեցէք անիկայ իր անբաւ մեծութեանը համար։

3 Օրհնեցէք անիկայ օրհնութեան ձայնով, օրհնեցէք անիկայ սաղմոսներով ու օրհնութիւնով։

4 Օրհնեցէք անիկայ ցնծութիւնով, գովեցէք անիկայ ուրախութիւնով։

5 Օրհնեցէք անիկայ քաղցր խօսքերով, օրհնեցէք անիկայ բարձր ձայնով։

6 Օրհնեցէք անիկայ գոհութեան ձայնով. հոլ ամէն հոգիներ օրհնեցէք տէրը։

ԿԱՆՈՆ

ՆՈՎԱՄՈՒՏ ՎԱՐՔԻ

ԳՈՐԾԱԾՈՒԵԼՈՒ ԱՂՕԹՔՆԵՐՈՒՆ

ԾոլադնացուԹեան ժամանակ Աստու և Իրիկուն գործածուելու Աղօթքները այս դրքիս մէջ դրուած են.

Հետեւեալ երկու Աղօթքներն ալ առանց օր կ'ըսուին ՏէրուԹեան նաւերուն մէջ :

Ո՛վ Տէր Աստուած յաւիտենական, որ դուն մի-
այն երկինքները կը տարածես, և ծովուն կատա-
ղուԹեանը կը տիրես. որ դուն ջուրերուն բոլորտիքը
սահման դրիր, որն որ պիտի տեւէ մինչեւ լոյսին ու
խաւարին վերջը. Ընդունէ կ'աղաչենք քու ամենա-
զօր և խնամակալ պաշտպանուԹեանդ մեզ քու ծա-
ռաներդ, և մեր նաւախումբը ուր որ կը ծառայենք :
Պահպանէ մեզ ծովուն վտանգներէն, և Թշնամիին
բռնուԹենէն, որ մեր բարեխնամ (Ը.) Ընքայրին և
իր բոլոր ՏէրուԹեանը պաշտպանողն ըլլանք. և ա-
պահովուԹիւն անոնց՝ որոնք օրինաւոր պատճառնե-
րով ծովուն վրայ կը պտրտին. որպէս զի մեր Արզ-
ղիին բնակիչները կարող ըլլան խաղաղուԹեամբ և
հանդարտուԹեամբ քեզի մեր Աստուածոյն ծառայե-
լու. և որ մենք ալ անվտանգ դառնանք ան երկրին
բարիքը վայելելու, մեր աշխատանացը արդիւնքներու-

վը. և քու բարեդթութեանցդ երախտագէտ յիշատակութեամբը քու ամենասուրբ Անունդ գովաբանելու և փառաւորելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կանխելդ կ'աղաչենք հովի Տէր՝ բոլոր մեր գործքերուն քու դթութեանդ պարգեւովը. և քու շարունակ օգնականութեամբդ յառաջացուր մեզ, որ մեր ամէն գործքերը քեզմով սկսած, շարունակած ու կատարած, կարդալ ըլլանք քու սուրբ Անունդ, և վերջը քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելել, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Ալէկոծութեան ժամանակ ծովուն վրայ գործածուելու Աղօթքներ.

Ով ամենաղօր և փառաւորեալ Տէր Աստուած, որ քու հրամանադ հովերը կը փչեն ու ծովուն ալիքները կը կատղեցընեն. և որ դուն անոնց կատաղութիւնը կը հանդարտեցընես. մենք քու ստեղծուածներդ՝ բայց ողորմելի մեղաւորներս կ'աղաղակենք այս մեր մեծ վտանգներուն մէջ օգնութեան համար. Աղատէ մեզ հովի տէր, որ չի կորսուինք։ Կը խոստովանինք որ քեզ մեր Տէր Աստուածը մոռցանք, քու խօսքիդ հանդարտ ձայնին չի լսեցինք, և պատուիրանքներուդ չի հնազանդեցանք, երբ որ ամէն

բան ապահով և հանդարտ կ'երևնար մեր բոլորտիքը. բայց հիմայ կը տեսնանք թէ՝ որչափ ահաւոր ես բոլոր քու սքանչելի գործքերուդ մէջ. ամէն բանէ էվել ան ամենամեծ Աստուածմէն վախնալու է. Ուստի՝ կ'երկրպագեմք քու Աստուածային Մեծվայելչութեանդ, քու զօրութիւնդ խոստովանելով, և բարեգթութիւնդ խնդրելով: Օգնէ մեզի ով տէր, և փրկէ մեզ, քու Որդւոյդ մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի վրայ ունեցած ողորմութեանդ համար. Ամէն:

Կամ այս.

Ո՛վ փառաւորեալ և ամենողորմ Տէր Աստուած՝ որ երկինքը կը բնակիս, ու երկրիս վրայի ամէն բաները կը տեսնաս. Նայէ ու լսէ մեզի որ կ'աղաղակենք թշուառութեան խորութենէն և այս մահուան ճանկերուն մէջէն, որն որ հիմայ պատրաստ է մեզ կլլելու. փրկէ մեզ ով տէր, որ չի կորսուինք: Այն դանիները, այն կենդանիները քեզ պիտի օրհնաբանեն: Ո՛վ տէր խրկէ քու հրամայող խօսքդ ան սաստիկ հովերուն ու գոռացող ծովուն սաստելու. որ մենք այս վտանգէս ազատած բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ քեզի ծառայելու, և քու ամենասուրբ Անունդ փառաւորելու համար ապրինք. Լսէ մեզի ով Տէր, և փրկէ մեզ քու Որդւոյդ մեր ամենօրհնեալ Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի ամենաքաւական արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Ծովուն վրայ թշնամիին հետ պատերազմելն առաջ
ըլլալիք Աղօթքը

Ո՛վ ամենազօր և փառաւորեալ Տէր Աստուած, Տէր զօրութեանց, որ ամէն բաները կարդի կը դնես ու կը հրամայես. Դուն արդար դատաստանի ա- թոռին վրայ կը նստիս. վասն որոյ այս մեր կարօտու- թեան վիճակին մէջ քու Աստուածային Ա՝նծվայել- չութեանդ կը դիմենք, որ դուն իրաւունքը ձեռքդ առնես, և մեր ու մեր թշնամիներուն դատաստանը կտրես: Ելլէր ո՛վ Տէր քու յաղթական զօրութեամ- բըդ, և մեր օգնութեանը հասիր. ինչու որ դուն ա- մէն ժամանակ յաղթանակը հզօրին չես տար, հա- պա կարող ես շատով կամ քիչով ազատելու: Կ՝ա- ղաչենք մեր մեղքերը հիմայ մեզի դէմ վրէժխնդ- րութեան չի բողոքեն. հապա լսէ մեզի քու ողորմելի ծառաներուդ, որ ողորմութիւն կը խնդրեն, և օգ- նութիւն կը փնտռեն. և որ դուն մեզի պաշտպան մը ըլլաս թշնամիին դէմ: Ընդհուպ ինքըզինքդ՝ որ մեր փրկիչը ու հզօր ազատիչն ես, մեր Տէր Յիսուս Քրի- ստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Համառօտ Աղօթքներ, որ պատերազմի և ալեկոծու- թեան պատճառաւ ուրիշներուս հետ Աղօթքի ներկայ չի գտնուողները կ՝ըսեն.

Ընդհանուր Աղօթքներ.

Ո՛վ Տէր, ողորմէ մեզի մեղաւորներուս, և ա- զատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար:

Դուն ան մեծ Աստուածն ես՝ որ ամէն բաներըը ստեղծեցիր, և կը կառավարես. ազատէ մեզ քու Անուանդ համար:

Դուն ան մեծ Աստուածն ես՝ որ ամէն բանէ վեր քենէ վախնալու է. ազատէ մեզ, որ կարող ըլլանք քեզ դովելու:

Մասնաւոր Աղօթքներ Թշնամիին վերաբերեալ

Դուն հոգ տէր, արդար և հզօր ես. պաշտպանէ կ'աղաչենք մեր իրաւունքը Թշնամիին դէմ:

Ով Աստուած, դուն ապաստանութեան ամուր աշտարակ մըն ես ան ամէնուն, որ քեզի կ'ապաւինին. ազատէ մեզ Թշնամիին բռնութենէն:

Ո՛վ Տէր զօրութեանց, պատերազմէ մեր տեղը, որ կարող ըլլանք քեզ փառաւորելու:

Մոռաց մի՛ տար որ մեր մեղքին ծանրութենէն, և մեր Թշնամիներուն բռնութենէն ընկղմինք.

Ելլէր հոգ Տէր, օգնէ մեզի, և փրկէ մեզ քու Անուանդ համար:

Համառօտ Աղօթքներ փոթորիկի ժամանակ.

Դուն հոգ Տէր, որ ծովուն կատաղութիւնը կ'իջեցունես, լսէ մեզի, ընդունէ մեր աղաչանքը, և փրկէ մեզ, որ չի կորսուինք:

Ո՛վ ամենօրհնեալ Փրկիչ, որ քու աշակերտներդ ալեկոծութեան մը մէջ կորսուելու ժամանակնին աղատեցիր, լսէ մեզի, և փրկէ մեզ կ'աղաչենք:

Տէր, ողորմ՛ մեզի.
Քրիստոս, ողորմ՛ մեզի.
Տէր, ողորմ՛ մեզի.
Տէր, լսե՛ մեզի.
Քրիստոս, լսե՛ մեզի.

Հա՛յր Աստուած, Որդի՛ն Աստուած, Հոգի՛ն Սո՛ւրբ Աստուած, ողորմ՛ մեզի, և փրկէ՛ մեզ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրի՛ս վրայ. Ա՛ծր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ նե՛րէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը նե՛րենք մեր պարտականներուն. Եւ մե՛զ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա էրէն աղատէ մե՛զ. Ինչու որ քուկդ է արքայութիւնը, ու զօրութիւնը, ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Երբոր մէկ մեծ վտանգ մը ըլլալու ըլլայ, պէտք է որ Նաւուն պաշտօնեին զգաստ ըլլըլնելը մէկտեղ ժողվելին, և Աստուծոյ առջին իրենց մեղաց խոստովանութիւնը ընեն. Որուն մէջ պէտք է որ ամէն մարդ ունկնդրութեամբ լաւ մը խորհի ան մեծաննաւոր մեղքերուն վրայ, որոնց համար որ իր խղճմտանքը իրեն տարաստանութիւն կ'ընէ, այս հետեւեալը ըսելով.

Խոստովանութիւն.

Ամենակարող Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հա՛յրը, ամէն բաները Ստեղծողը, և ամենուն Դատաւորը. մենք կը խոստովանինք և կ'ողբանք մեր շատ տեսակ մեղքերուն և չարութիւննե-

րուն պատճառաւը, որ ժամանակ ժամանակ խոր-
հրդով, բանիւ և գործքով քու Աստուածային Մե-
ծութեանդ դէմ գործեցինք, քու բարկու-
թիւնդ ու սրտմտութիւնդ մեր վրայ արդարապէս
դրդռելով։ Ողորմեա՛նդ եաբար կը ղղջանք, և բոլոր
սրտով կը ցաւինք այս մեր մեղքերուն համար. Ա-
նոնց չիշատակութիւնը մեզի մեծ ցաւ է. Անոնց
ծանրութիւնը անտանելի։ Ողորմի՛ մեզի, ողորմի՛ մե-
զի ով Հայր ամենողորմ. Վասն որդւոյդ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար անցածներուն
թողութիւն տուր. և շնորհէ որ ասկէ ետեւ վարքի
նորոգութեամբ կարող ըլլանք միշտ քեզի ծառայե-
լու և հաճոյ ըլլալու, քու Անուանդ պատուոյն և
փառքին համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքովը. Ամէն։

Ցեսոյ թէ որ նաւուն մէջ քահանայ մը գտնուի,
այս Արձակումը կ'ըսէ.

Ամենակարողն Աստուած, մեր երկնաւոր Հայ-
րը, որ իր ամենամեծ ողորմութեամբը մեղաց թո-
ղութիւն խոստացաւ անոնց, որոնք անկեղծ զղջմամբ
և ուղիղ հաւատով իրեն կը դառնան. Ողորմի՛ ձե-
զի. Թողութիւն տայ ձեզի, և բոլոր ձեր մեղքերէն
արձկէ ձեզ. Հաստատէ ու զօրացունէ ձեզ ամենայն
բարութեամբ, և ձեզ յաւիտենական կենաց առաջ-
նորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը.
Ամէն։

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

ՑԵՏ ԱԼԻԿՈՇՈՒԹԵԱՆ

Ընդաղակեցէ՛ք առ աստուած. (Յակ. կե:)

Աստուծոյ աղաղակեցէք ո՛վ ամէն երկիր. անոր անուանը սաղմոս երգեցէք, և անոր օրհնուածեանը փառք տուէք:

Աստուծոյ ըսէք, ինչպէս ահաւոր են քու գործքերդ. քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամիներդ քեզի սուտ ըլուցեցին:

Ամէն երկիր քեզի երկրպագութիւն ընէ, սաղմոս երգէ քեզի, և սաղմոս երգէ քու անուանդ:

Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք. ինչպէս ահաւոր են խորհուրդներուվ՝ ամէն մարդկանց որդիքներուն գործքերէն էվել:

Ան ծովը ցամաքի դարձուց, գետը ոտքով քալելով անցան:

Ան տեղը անով ուրախ պիտի ըլլանք, որ իր զօրութիւնովը յաւիտեան կը տիրէ:

Անոր աչուըները հեթանոսներուն կը նային. ղինքը բարկացուցողները իրենց անձին մէջ չի բարձրանան:

Ո՛վ հեթանոսներ, մեր աստուածը օրհնեցէք անոր գովութեան ձայնը լսել տուէք:

Ան որ մեր անձերը կեանքի մէջ դրաւ, և մեր ոտուըներուն դողալ չի տուաւ:

Ո՛վ աստուած, մեղ փորձեցիր ու քննեցիր, ինչ-պէս որ արծաթը կը փորձուի։

Ա՛նղ որոգայթին մէջ իջեցուցիր, կռնակիս նեղութիւն բեռցուցիր, և մարդիկը գլխուս վրայէն անցուցիր։

Կրակը ու ջուրը անցանք, ու մեզ Հանգիստը հանեցիր։

Պատարագներով քու տունդ պիտի մտնամ. իմ ուխտերս քեզի պիտի տամ՝ որ շրթունքներս քեզի խոստացան, ոբ նեղութեան մէջ բերանս խօսեցաւ։

Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերով ու խունկերով. և քեզի զուարակներ ու նոխասներ պիտի մատուցանեմ։

Եկէք՝ լսեցէք ինծի, և իմ անձիս ըրածները ձեզի ամենուդ պատմեմ՝ որ աստուածմէ կը վախնաք։

Ներնովս անոր աղաղակեցի, և լեզուովս անիկայ պիտի բարձրացուներմ։

Եթէ որ սրտիս մէջ մեղք մը տեսնայի, տէրը ինծի չէր պիտի լսեր։

Ասոր համար աստուած լսեց, և իմ խնդրուածքներուս ձայնին նայեցաւ։

Օրհնեալ է աստուած, որ իմ աղօթքս ետ չէ դարձուց. ու ոչ ալ ինէ իր ողորմութիւնը։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

որ հիմայ քու ողորմութիւնդ մեզի զգալի ընել տաս, ինչպէս որ ան ժամանակը նոյն մեր վտանգը իմացանք: Եւ այսգիւղ մեզի միշտ պատրաստ սիրտեր մեր երախտադիտութիւնը յայտնելու, չէ թէ միայն խօսքով, հապա վարքով, քու սուրբ պատուիրանքներուդ առաւել հնազանդ ըլլալով: Կ'աղաչենք այս քու բարութիւնդ մեր վրայ անպակաս ըլլայ. որ մենք քու աղատածներդ քեզի ծառայենք սրբութիւնով ու արդարութիւնով բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Երգ Օրհնէութեան և Գոհաբանութեան վտանգաւոր ալեկոծութենէ ետեւ.

Եկէք գոհութիւն մատուցանենք տէր աստուծոյ, ինչուա որ բարի է. և անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

Ո՛նծ է տէրը, ու խիստ օրհնութեան արժանի. թող տէրոջը փրկածները ասանկ ըսեն. որոնք ինքը ծովուն սպառնայեալ սաստկութենէն խալըսեց:

Ողորմած և գթած է տէրը. երկայնամիտ և բազումողորմ:

Ան մեր մեղքին պիտի չվարուէցաւ մեզի. և մեր անօրէնութեանը պիտի չհատուցանէ մեզի:

Ասպա ինչպէս որ երկինքը բարձր է երկրէն, անանկ մեծ եղաւ իր բարեգթութիւնը մեր վրայ:

Անոնք խաւարէն ու մահուան շուքերէն ազատեց , և անոնց կապերը կոտրտեց :

Արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

Ինչու որ պղնձէ դուռները փշրեց , ու երկաթէ նիգերը կոտրտեց :

Իրենց անօրէնութեան ճամբուն մէջ անոնց օգնեց , ինչու որ իրենց մեղքին պատճառաւը շատ խոնարհ եղան :

Անոնց սիրտը ամէն կերակուրներէն կը ղզուէր . մինչեւ մահուան դուռները մօտեցան :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին , ու անոնք իրենց նեղութիւններէն ազատեց :

Իր խօսքը խրկեց , և անոնք բժշկեց . ու անոնք իրենց ապականութենէն խալըսեց :

Արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

Որհնութեան պատարագ մատուցանեն անոր , ու ցնծութիւնով անոր գործքերը պատմեն .

Անոնք որ նաւերով ծովը կ՚իջնային , և շատ ջուրերուն վրայ գործ կը տեսնային :

Անոնք տէրոջը գործքերը տեսան , և անոր սքանչելիքները՝ անդունդներուն մէջ :

Ըսաւ՝ ու հովը ու փոթորիկը եկան , և անոր ալիքները բարձրցան ,

Երկինքը կ՚ելլէին ու անդունդները կ՚իջնային , և անոնց հոգիները իրենց անձին մէջ կը մաշէր :

Վհնոմներուն պէս խուովեցան ու սալսալուեցան : և անոնց ամէն իմաստութիւնը ընկղմեցաւ :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին , և անոնք իրենց ցաւերէն աղատեց :

Ա՚րբիկը հանդարտ օդի դարձուց , և անոր ալիքները դադրեցան . ուրախ եղան որ դադրեցան , և իրենց ուզած նաւահանդիստը առաջնորդեց անոնք :

Ա՚արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

Ժողովուրդներուն ժողովին մէջ անիկայ բարձրըցունեն , ու ծերերուն աթոռներուն վրայ անիկայ օրհնեն :

Ինչու որ գետը ցամաքի դարձուց , ու ջուրերուն գնացքը չոր երկրին :

Պտղաբեր երկիրը չորցուց , անոր բնակիչներուն չարութեանը համար :

Անապատը ջուրերու լիճեր ըրաւ , ու չոր երկիրը ջուրերու ճամբաներ :

Անօթիները հոն նստեցուց , և իրենց բնակելու քաղաք շինեցին :

Արտեր վարեցին ու այգիներ տնկեցին , և իրենց արմտիքներուն պտուղները առին :

Օրհնեց անոնք ու խիստ շատցան , և անոնց անասուններրը չի պակսեցան :

Ընոնք պակսեցան, ու չարերուն նեղութենէն ու ցաւերէն չազատուեցան։

Ընարգութիւն եկաւ անոնց իշխանութիւնն վրայ, անապատին մէջ մոլորեցուց, ու չէ թէ ճամբուն մէջ։

Տնանկին օգնեց իր աղքատութեանը մէջ, ոչ իսարներու հօտին պէս անոնց ազգին առաջնորդեց։

Ուղիղները տեսան և ուրախ ըլլան, ու ամէն անօրէն իր բերանը գոցէ։

Ո՞վ է իմաստուն, որ աս բանը պահէ. և տէրոջը ողորմութիւնները իմանայ։

Վառք Տէր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ընէն.

Մաղթանք Գոհութեան.

Ո՛վ ամենօրհնեալ և փառաւորեալ Տէր Աստուած, որ քու բարութիւնդ անչափ է, ու գթութիւնդ անբաւ. Ո՛նոք քու ողորմելի ստեղծուածներդ՝ որ դուն ստեղծեցիր ու պահպանեցիր, հոգինիս կենդանութեան մէջ պահելով, և հիմայ մեզ մահուան ճանկերէն աղատելով. Խոնարհութեամբ կրկին մենք մեզ քու Աստուածայինդ Ս՝ծ՝ վայելչութեանդ կը մատուցանենք, գովութեան և շնորհակալութեան պատարագ մը մատուցանելու, որ նեղութեան մէջ քեզի դիմած ժամանակնիս մեզի լսեցիր, և մեր աղօթքները չի մերժեցիր, որ մեր խոստ

խոովութեան վիճակին մէջ քեզի ըրինք · Այն ժամանակը անգամ որ ամէն բան կորսուած կը սեպուէր թէ նաւերնիս , թէ ունեցուածնիս և թէ կեանքերնիս · ան ատենը ողորմութեամբ նայեցար մեր վրայ , և հրամայեցիր որ աքանչելի կերպով մը ազատինք · ո- րուն համար մենք՝ հիմայ աղատած ըլլալով , քու սուրբ Անունդ կը մատուցանենք բոլոր գովութիւ- նը ու փառաբանութիւնը , մեր Տէր Յիսուս Քրիս- տոսի շնորհքովը · Ամէն :

Կամ այս .

Ամենակարող և ամենագթած մարդասէր Աս- տուած , որ քու ողորմութիւնդ ամէն քու գործքե- րուդ վրայ է , և մանաւանդ կերպով մը մեր վրայ տա- րածեցիր , մեզ ասանկ ղօրութիւնով ու հրաշալի կերպով պաշտպանելով : Որուն անդունդներուն մէջ ահարկու և ղարմանալի բաներ ցրցուցիր մեզի , որ քու ինչպէս հզօր և բարեգութ Աստուած մը ըլ- լալդ տեսնանք · և ինչպէս կարող ու պատրաստ ա- նոնց օգնելու , որոնք քեզի կ՚ապաւինին : Որուն մեզի ցրցուցիր թէ ինչպէս հովերը ու ծովերը քու հր- րամանիդ կը հնազանդին , որ մենք անոնցմէ անգամ սորուինք ասկէ ետեւ քու ձայնիդ հնազանդ ըլլա- լու , և քու կամքդ կատարելու : Ասոնի մենք կ՚օրհ- նաբանենք ու կը փառաւորենք քու սուրբ Անունդ , այս մեզ փրկելու ողորմութեանդ համար , որ ժա- մանակ որ սիրտի կորսուէինք : Եւ կ՚աղաչենք քեզի

Աստուածն եղերուք տեառն։ (Ա Պետ. Ճղ ։)

Վասն զի ամենայն մարդ տէրոջը՝ ինչու որ քաղցր է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

Տէրոջը փրկածները թող ըսեն, որ թշնամիին ձեռքէն անոնք ազատեց։

Անոնք ամէն երկիրներէն ժողովեց, արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովէն։

Անոնք անապատին անկուր տեղին մէջ մոլորեցան, ու բնակելու քաղաք չի գտան։

Անօթեցան ու ծարաւեցան, և անոնց հոգիները անոնց մէջ մաշեցան։

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց վիշտերէն ազատեց։

Անոնք ուղիղ ճամբուն առաջնորդեց, որ իրենց բնակելու քաղաքը երթան։

Ա՛րդեանց որդիքները փառք տան տէրոջը անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար։

Ինչու որ անօթեցող անձերը կշտացուց, ու կարօտեալ անձերը բարութիւնով լեցուց։

Անոնք որ մութը ու մահուան շուքը նստած էին, աղքատութիւնով կապուած էին, որպէս թէ երկաթներով։

Վասն զի աստուծոյ խօսքը սրդողցուցին, և բարձրեալին խորհուրդները բարկացուցին։

Անոնց սիրտերը ցաւերէն գէշ եղան, տկարացան, և մէկը չի կար որ անոնց օգնէր։

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին,

Կեղծութիւն ու անձկութիւն դտանք. և դրեթէ մահուան դրանը մօտեցանք ։

Նովուն ջուրերը գրնեթէ մեղ սիտի ծածկէր. և բարձրացած ջուրերը գրեթէ մեր վրայէն կ'անցնէր ։

Նովուը դոռաց. և մրրկալիր հովը անոր ալիքները բարձրըցուց ։

Կորեթէ երկինքը կ'ելլէինք, ու ետքը անդունդը կ'իջնայինք ։ անձերնիս չարաչար նեղութեամբ մաշեցան ։

Այն ժամանակը քեղի աղաղակեցինք ո՛վ տէր. և մեզ մեր թշուառութենէն ազատեցիր ։

Որհնեա՛ ըլլայ քու սուրբ անունդ, որ քու ծառաներուդ աղաչանքները չի մերժեցիր. Հապա մեր աղաղակը լսելով մեզ ազատեցիր ։

Դուն ո՛վ տէր, քու հրամանդ խրկեցիր. ալեկոծութիւնը դադարեցաւ, ու հանդարտութիւն եղաւ ։

Ուրեմն օրհնաբանենք տէրը իր բարերդութեանը համար. և անոր սքանչելի գործքերը հրատարակենք, որ մարդկանց որդիքներուն ըրաւ, և ամէն ժամանակ կ'ընէ ։

Որհնեա՛ ըլլայ տէրը օր ըստ օրէ. տէրը մեր օգնականն է, և իր բարիքները մեր վրայ կը թափէ ։

Այն է մեր աստուածը, ան աստուածը՝ ուրկէ որ փրկութիւն կուգայ. տէրը աստուած է որով մենք մեռնելէն ազատեցանք ։

Դուն ո՛վ տէր, քու ձեռքիդ գործքերովը մեզ ուրախացուցիր. և մենք քու գովութեամբդ պիտի

ուրախացուցիր. և մենք քու գովութեամբդ պիտի ցնծանք:

Օրհնեա՛լ ըլլայ տէր աստուածը. տէր աստուածը, որ միայն սքանչելի բաներ կը գործէ:

Եւ միշտ օրհնեա՛լ ըլլայ իր մեծավայելչութեան Անունը. և մենք ամէն մէկերնիս ըսենք. եղիցի, եղիցի:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեան յաւիտենից. Ամէն:

Ո՛վ տէր Յիսուս Քրիստոսի Հնորհքը՝ և Աստուածդ սէրը՝ և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը յաւիտեան մեր ամէնուս հետն ըլլայ. Ամէն: (Ա. Կորն. ԺԳ. 13:)

ՑԱՂԹԱՆԱԿ

ԿԱՄ ԹՂՆԱՄԻՒՆ ՀԵՒՈՒԷՆ ԱՋՆՑԵԼԷՆ ԵՏԵՒ

Սաղմոս, կամ երգ գովաբանութեան և շնորհակալութեան յաղթութենէ ետեւ.

Թէ որ տէրը մեր Հետը չըլլայ՝ կ'ըսէ Իսրայէլ, թէ որ տէրը մեր Հետը չըլլար, մարդիկ մեր վրայ եւ լաւ ժամանակին մեզ ողջ ողջ պիտի ուզէին կըլլել:

Անոնց սրտմտութիւնով մեր վրայ բարկացած ժամանակին. ետքը ջուրերը անդամ մեզ կ'ընկղմեցունէին:

Ա՛ր անձերը հեղեղներէն անցան՝ մեր անձերը անդադար հեղեղներէն անցան ։

Օրհնեալ է տէրը՝ որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չի տուաւ ։

Տէրը մեծազօր փրկութիւն մը ըրաւ մեր պատճառաւը ։

Ըն թէ ասիկայ մեր սուրբովը վաստրկեցանք, և չէ թէ մեր բազուկը մեզ փրկեց. Հապա քու աջ ձեռքըդ, և քու բազուկդ, և քու երեսիդ լոյսը. ինչու որ դուն մեր վրայ հաճութիւն ունեցար ։

Տէրը մեզի համար երեւցաւ. տէրը մեր գլուխը ծածկեց, և կանգնեցուց մեզ պատերազմի օրը ։

Տէրը մեզի համար երեւցաւ. տէրը կործանեց մեր թշնամիները, և խորտակեց մեզի դէմ ելլողները ։

Ա՛յսն որոյ չէ թէ մեզի, հա՛ր տէր, չէ թէ մեզի. Հապա քու անուանդ փառք տուր ։

Տէրը մեծ բաներ ըրաւ մեզի համար. տէրը մեծ բաներ ըրաւ մեզի համար, վասն որոյ կ՚ուրախանանք ։

Ա՛ր օգնութիւնը տէրոջը անուամբն է. որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց ։

Օրհնեալ ըլլայ տէրոջը անունը. ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան ։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ա՛մէն ։

Այս շարականէն ետեւ կ'երգուի Զքեզ Աստուածը։
Ցետոյ այս Մաղթանքը։

Ով ամենակարող Աստուած՝ բոլոր աշխարհի գերագոյն խնամակալը, որ քու ձեռքիդ մէջն է կառողութիւնը և զօրութիւնը, որուն մէկը կարող չէ դէմ դնելու. կ'օրհնաբանենք և կը բարձրըցունենք քու մեծահրաշ և փառաւորեալ Անունդ, այս բաներեղող Յաղթանակիս պատճառաւ, որուն բովանդակ փառքը քեզի կը մատուցանենք, որ ես մի միայն պարգեւատու յաղթութեան։ Եւ կը խնդրենք շնորհք տուր մեզի, որ այս մեծասքանչ ողորմութիւնդ բարի նպատակներու գործածենք, քու փառքիդ և սուրբ Աւետարանիդ յառաջադիմութեանը և մեր Ինքնակալին պատուոյն համար. և որչափ որ կարող ենք բոլոր մարդկային ազգին օգտին համար ըլլայ։ Դարձեալ կ'աղաչենք, այս քու մեծ ողորմութեանդ անանկ մէկ ազդացուիլը շնորհէ մեզի, որ մեզ մէկ ճշմարիտ շնորհակալութեան մը պարտաւոր ընէ. անանկ որ մեր վարքերուն մէջ երեւնայ խոնարհութեամբ, սրտութեամբ ու հնազանդութեամբ քալելով քու առջիդ բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Որուն միանգամայն Քեզի և Սուրբ Հոգւոյն, ինչպէս որ ամէն քու բարերարութեանդ համար, անանկ ալ մանաւորապէս այս յաղթութեանը և ազատութեանը համար ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Ա՛ր տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ և Աստուծոյ սէրը՝ և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը յաւիտեան մեր ամենուս հետն ըլլայ. Ամէն. (Ա. Կորն. ԺԳ. 13։)

ՆՈՒԱՂՈՒՆ ՎՐԱՑ

ԵՂԱԾ ՆՆԱՋԵՑԵԼՈՑ ԹԱՂՈՒՄԸ

Նոյն թաղման կանոնը կը կատարուի, ինչպէս որ այս Աղօթամատոյց Գրքիս մէջ կարգաւ է. միայն թէ (Ուստի իր մարմինը հողին կը յանձնենք. հողը հողին . . .) ըսելուն տեղը, պիտի ըսուի.

Ուստի՝ իր մարմինը անդունդներուն կը յանձնենք, ապականութեան դառնալու, սպասելով մարմինին յարութեանը, (որ ժամանակ որ ծովը պիտի հատուցանէ իր մեռելները) և հանդերձեալ կեանքին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. որ դալու ժամանակը պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը, իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ընելու, ան զօրութիւնովը՝ որով ամէն բան իրեն հնազանդեցունելու կարող է։

ԿԱՆՈՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՔԱՀԱՆԱՑ ԵՒ ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՕՐՀՆԵԼՈՒ ՀԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ ԵՒ ՓԱՀԱՆԱՑԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԱՆԿՈՂՄԱՑ ԵՒ ԻՒԼԱՆՏԻՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲԸ

Ցառաջաբան.

Աստուածաշունչը և Հին Եկեղեցական Հեղինակները ուշադրութեամբ կարդացողներուն յոլորին յայտնի է, որ Նռաքելոց ժամանակէն Քրիստոսի Եկեղեցիին մէջ այս Պաշտօնեաները կային. այսինքն Եպիսկոպոսներ, Քահանաներ և Սարկաւագներ: Այս պաշտօնները ամէն ժամանակ այնչափ պատուաւոր և յարգի էին, որ մէկը երբէք չէր համարձակէր նոյն պաշտօններուն ձեռնամուխ ըլլալու, մինչեւ որ առաջուց կանոնաւոր, փորձուած, քննուած և անանձկ հաւատամքներով ճանչցուած չըլլար, որ յարմար գար անոնց. ու նաև օրինաւոր իշխանութիւն ուշնեցողներէն հաստատուած և նոյն պաշտօններուն ընդունուած չըլլար, հրապարակական Նշոլքով ու ձեռնադրութեամբ: Ուստի Անդղիոյ և Իռլանտիոյ միացեալ Եկեղեցւոյն մէջ այս կարգերը շարունակուելու և յարգուելու համար՝ ի գործ դրուելու

և անոնց յարդը ճանչնալու համար , մէկը օրինաւոր Եպիսկոպոս , Վահանայ կամ Աթկաւադ չի պիտի սեպուի և ընդունուի Ընդհանուր և Առանտիոյ միացեալ Եկեղեցւոյն մէջ , կամ թող տրուի ան պաշտօններուն մէկը կատարելու , մինչեւ որ չի կանչուի, չի փորձուի , չի քննուի և անոնց մէջ չընդունուի հետեւեալ կանոնովը , կամ թէ առաջուց Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն առած չըլլայ :

Այն՝ մէկը Աթկաւադութեան աստիճանը չընդունիր , մինչեւ որ քսանուիրեք տարեկան չըլլայ , կամ թէ թոյլտութիւն մը ընդունած չըլլայ : Եւ ոչ ոք Վահանայութեան աստիճանը պիտի ընդունի , քսանըչորս տարին լըմընցուցած պիտի ըլլայ : Եւ ոչ ոք Եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի , կատարեալ երեսուն տարեկան պիտի ըլլայ :

Եւ Եպիսկոպոսը կամ անձամբ և կամ հաւատարիմ վկայութեամբ անմեղ և առաքինի վարք ունեցող անձը ճանչնալով . և Լատիներէն լեզուին հմտութիւնը և Աւուրբ Կրոց բաւական տեղեկութիւն ունենալը քննելէն և փորձելէնետեւ , կրնայ կանոնով սահմանուած ժամանակները , կամ թէ հարկաւորագոյն պատճառաւ ուրիշ կիրակի կամ Տօնախմբութեան Օր մը Եկեղեցւոյ առջին ընդունել նոյն անձը Աթկաւադութեան , հետեւեալ կերպովը :

ԿԱՆՈՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՕՐՀՆԵԼՈՒ

Եպիսկոպոսին սահմանած օրը Աստուան Աղօթքը լը մընալէն ետեւ քարոզ մը կամ ճառ մը կ'ըսուի , որով Սարկաւագութեան ընդունուելու անձնից պարտաւորութիւնները ու պաշտօնները կը ծանուցուի . Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ այս Կարգիս որչափ հարկաւոր ըլլալը . ու նաեւ ժողովուրդնէրը որչափ յարգելու են անոնք իրենց պաշտօնին մէջ :

Նախ ևս առաջ Ասագ Սարկաւագը կամ անոր Փոխանորդը կը նէրկայացունէ Եպիսկոպոսին (որ սեղանին քով իր աթոռը նստած է) անոնք՝ որ Սարկաւագութեան կը փափաքին . (որոնց ամէն մէկը վայելուչ կերպով հագուած պիտի ըլլան) ասանկ ըսելով.

Պատուական Հայր Տէրամբ , ձեզի կը նէրկայացունեմ զայս անձինքները Սարկաւագութեան ընդունուելոյ :

Եպիսկոպոսը .

Մենայդ զգուշութեամբ դիտնաս որ ան մեզի նէրկայացուցած անձինքներդ ընդունակ և յարմար ըլլան իրենց ուսմանը և սուրբ վարուց կողմանէ , պատշաճաւոր կերպով իրենց պաշտօնը կատարե-

լու, Աստուծոյ վիճակին և իւր Եկեղեցիին շինուածքեանը համար։

Աւագ Սարկաւագը կը պատասխանէ.

Ես անոնցմէ հարց ու փորձ ըրի, անոնք քննեցի ալ, և կը խորհիմ թէ անանկ են։

Ցետոյ Եպիսկոպոսը ժողովուրդին կ'ըսէ.

Ե՛ղբայրներ՝ ձեռնէ ով որ այս Սարկաւագութեան ներկայացնալ անձինքներուն մէկին արգելլման պատճառը, կամ երեւելի յանցանքը դիտէ, որով կարող չըլլայ այս Պաշտօնին մէջ մնալու. աւելի թող դայ Աստուծոյ անուամբը, ու յայտնէ ան յանցանքին կամ արգելլման ինչ ըլլալը։

Եւ թէ որ յանցանք մը կամ արգելք մը իմացուի, Եպիսկոպոսը վերջ պիտի ընէ այն անձին ձեռնադրութիւնը, մինչեւ որ ամբաստանուած կողմն անձին նոյն յանցանքէն անպարտ ըլլալը հաստատուի։

Ցետոյ Եպիսկոպոսը (ձեռնադրութեան ընդունակ համարուած անձինքները ժողովուրդին աղօթքին յանձնելով) կ'ուրդ կամ կ'ըսէ հոն ներկայ գտնուող Եկեղեցականներուն ու ժողովուրդին հետ Լիթանի Մաղթանքը հետեւեալ Աղօթքներովը։

Լիթանի Մաղթանք և Աղերսարկութիւնք.

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Աստուած, ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս։

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Աստուած, ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս։

Ողջին Աստուած, փրկիչ աշխարհի. ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս:

Ողջին Աստուած, փրկիչ աշխարհի. ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս:

Հոգին Սուրբ Աստուած, որ ի հօրէ և Որդւոյ կը բղխիս. ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս:

Հոգին Սուրբ Աստուած, որ ի հօրէ և Որդւոյ կը բղխիս: ողորմէ՛ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս:

Օրհնեա՛լ և փառաւորեա՛լ ամենասուրբ Երրորդութիւն, երկո՛ւ Աչքինք, և մէկ Աստուած. ողորմէ՛ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս:

Օրհնեա՛լ և փառաւորեա՛լ ամենասուրբ Երրորդութիւն, երկո՛ւ Աչքինք և մէկ Աստուած. ողորմէ՛ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Այ՝ երբ մեղքերը ո՛վ Տէր, մի՛ հիշեր. ո՛չ ալ մեր հայրերուն մեղքերը\. մեր մեղքերուն վրէժխնդիր մի՛ ըլլար. Ներէ՛ մեզի Տէր բարերար, ներէ՛ քու ժողովուրդիդ, որ դուն քու արիւնովդ փրկեցիր, և մի՛ բարկանար մեզի յաւիտեան:

Ներէ՛ մեզի Տէր բարերար:

Ամէն գէշութենէ ու չնաս, մեղքէ, տատանային խաբէութիւններէն ու բունութենէն. քու բարկութենէդ, և յաւիտենական դատապարտութենէն,

Ազատէ՛ մեզ Տէր բարերար:

Ամէն սրտի կուրութենէ. հպարտութենէ, սը-

նապարծութենէ ու կեղծաւորութենէ . նախանձու-
թենէ , ատելութենէ , չարութենէ և սիրոյ դէմ՝ պա-
կասութիւններէ ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Հ ընութենէ , և ուրիշ ամէն մահացու մեղքերէ .
աշխարհի , մարմնոյ ու սատանայի խաբէութիւն-
ներէն ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար .

Կայծակէ ու ալէկոծութենէ . ժանտախտէ , ա-
մէն տարաւիրախիկ հիւանդութիւններէ ու սովէ .
պատերազմէ , մարդասպանութենէ և յանկարծակի
մահէ ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Ամէն տեսակ դաւաճանութենէ , գաղտնի միա-
բանութենէ ու ապստամբութենէ . մոլար վարդա-
պետութենէ , հերետիկոսութենէ ու հերձուածո-
ղութենէ . սրտի յամառութենէ , և քու խօսքերուդ
ու պատուիրանքներուդ արհամարհութենէն ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Ո՛ւ ամենասուրբ Աստղեղութեանդ խորհուր-
դին . սուրբ Ննդեանդ ու Լուսատութեանդ .
Ակրտութեանդ , պահեցողութեանդ ու վարձու-
թեանդ համար ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Ո՛ւ մահուանդ տաղնապին ու արիւնաշաղախ
Խրտանցդ . խաչիդ ու Յարչարանացդ . պատուա-
կան Յարութեանդ ու Համբարձմանդ . վերստին Գա-

րութեանդ ու Համբարձմանդ , և Սուրբ Հոգւոյն գալստեանը Համար ,

Ընդառ մեզ Տէր բարերար :

Ամէն նեղութեան , յայդութեան ու մահուան ժամանակին , և դատաստանի օրը ,

Ընդառ մեզ Տէր բարերար :

Այնք մեղաւորներս կը խնդրենք , լսէ մեզի ով Տէր Աստուած . և քու ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիդ շիտակ ճամբուն մէջ ուղղէ ու առաջնորդէ ,

Կաղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Հնորհէ որ քու ծառադ մեր Կարեշնորհ Արքան և Խնամակալը ճշմարիտ աստուածպաշտութեամբ , արդարութեան ու սրբութեան կեանքով պահպանես ու զօրացունես ,

Կաղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Հնորհէ որ անոր սիրտը քու հաւատքովդ , երկիւղովդ ու սիրովդ կառավարուի , որ միշտ քեզի ապաւինի , և քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ ,

Կաղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Հնորհէ որ անոր պաշտպան ու պահապան ըլլաս , և անոր առջին բոլոր իր թշնամիները հնազանդեցունես ,

Կաղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Հնորհէ որ օրհնես ու պահպանես Արքայուհւոյն Այրը և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը ,

Կաղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Հնորհէ բոլոր Եպիսկոպոսները , Վհահանանե-

րը և Սարկաւագները լուսաւորելու , որ ճշմարտապէս քու Պատգամներդ ճանչնան ու իմանան . ու նաև քարոզութիւնով ու վարքով կարող ըլլան ա-նոնք յայտնելու և աւետարանելու ,

Կ'աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛ր նորհէ օրհնել այս քու ծառաներդ , որ հիմայ Սարկաւագութեան (կամ Վարդապետութեան) պարգը պիտի առնեն . և թաւիշ քու շնորհքդ անոնց վրայ , որ կարող ըլլան ըստ պատշաճի իրենց պաշտօնը կատարելու , քու Եկեղեցիդ շինութեանը , և քու սուրբ Անուանդ փառքին համար ,

Կ'աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛ր նորհէ որ ժողովի մէջ գտնուող Իշխանները և բոլոր Աղնուականները շնորհքով , իմաստութիւնով ու հանճարով զարդարես ,

Կ'աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛ր նորհէ օրհնել և պահպանել բոլոր Տեննա-կանները , շնորհք տալով անոնց որ միշտ արդարութիւն ընեն , ու ճշմարտութիւնը պահեն ,

Կ'աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛ր նորհէ օրհնել ու պահպանել բոլոր քու ժողովուրդդ ,

Կ'աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛ր նորհէ որ ամէն աղգաց միաբանութիւն , խաղաղութիւն ու համակամութիւն տաս ,

Կ'աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛ր նորհէ որ մեղի սուրբ սիրտ տաս , որ քեզ սի-

բնիք , ու քենէ վախնանք , և քու պատուիրանքնե-
րուդ վրայ թաչան պահպանութիւնովը ապրինք ,

Ա՛աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛նորհէ որ բոլոր քու ժողովուրդիդ շնորհքի
աճում մը տաս , որ խոնարհութեամբ քու խօսքե-
րուդ լսեն , և յօժար կամքով ընդունին անոնք , և
Սուրբ Հոգւոյն պտղաբերութեամբը ծաղկին ,

Ա՛աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛նորհէ ուղիղ ճամբուն մէջ բերել ան ամէնքը՝
որ սխալած ու խարուած են ,

Ա՛աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛նորհէ որ հաստատուն եղողները զօրացու-
նես . սրտաբեկ եղողներուն օգնութիւն ու քաջալե-
րութիւն տաս . ինկածները կանգնեցունես . և վեր-
չապէս սատանան մեր ոտքին ներքեւը կործանես ,

Ա՛աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛նորհէ ձեռնտու ըլլալ , օգնել ու զօրացունել
ան ամէնքը՝ որ վտանգի , կարօտութեան ու նեղու-
թեան մէջ են ,

Ա՛աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛նորհէ պահել ու խնամել ան ամէնքը՝ որ ծո-
վերուն վրայ ու ցամաքը ճամբորդութիւն կ՚ընեն . որ-
դեծնութեան ցաւ ունեցողները . ամէն հիւանդնե-
րը , (մանաւանդ այսպէս մեր աղօթքին յանձնուածնե-
րը) , (աստկայ կ՚ըսուի . երբոր մայրութեան աղօթքը
խնդրուի) նաև ողջոյնիդ տղոցը , բանտարգեալներուն
ու գերիներուն :

Կ՚աղաչենք լսէ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛չնորհէ խնամել ու հոգ տանիլ որբերուն , այրիներուն և ան ամէնուն՝ որ նեղեալ ու տառապեալ են ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛չնորհէ՛ ողորմիլ բոլոր մարդկային աղգին ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛չնորհէ՛ որ մեր թշնամիներուն , մեղ հալածողներուն և մեղ բամբասողներուն թողութիւն տաս , և անոնց սիրտերը դարձունես ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛չնորհէ՛ որ մեր պիտոյքին համար երկրին բերնաւորեալ բերքերը պարգեւես ու պահես մեղի , որ ժամանակին վայելենք անոնք ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛չնորհէ՛ որ մեղի ճշմարիտ ղէղում պարգեւես . և ամէն մեր մեղքերուն , զանցառութիւններուն ու տգիտութիւններուն ալ թողութիւն շնորհես . և քու սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը մեզ զարդարես , որ քու սուրբ պատուիրանքներուդ նայելով մեր վարքերը նորոգենք ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի Տէր բարերար :

Ո՛րդի Աստուծոյ , կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի .

Ո՛րդի Աստուծոյ , կ՚աղաչենք լսէ՛ մեղի :

Վա՛ռն Աստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցուներս ,

Ո՛չնորհէ՛ մեղի քու խաղաղութիւնդ :

Ոմանք Աստուծոյ, որ աշխարհի մեղքերը մեկ դի կը վերցունես,

Աղօրմէ՛ մեզի։

Արիւստոս, լսէ՛ մեզի։

Արիւստոս, լսէ՛ մեզի։

Տէր, ողորմէ՛ մեզի։

Տէր, ողորմէ՛ մեզի։

Արիւստոս, ողորմէ՛ մեզի։

Արիւստոս, ողորմէ՛ մեզի։

Տէր, ողորմէ՛ մեզի։

Տէր, ողորմէ՛ մեզի։

Ցետոյ Քահանային հետ միտեղ ծողովուրդն ալ Տէրունական Աղօթքը կ'ըսեն։

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ։ Քու թագաւորութիւնդ գայ։ Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ։ Այ՝ եր ամեն աւուր հացը այսօր տուր մեզի։ Եւ ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներեմք մեր պարտապաններուն։ Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ազատէ մեզ։ Ամէն։

Քահանան։ Տէր, մեր մեղքերուն նայելով մեզի հետ մի՛ վարուիր։

Պատասխանէ։ Եւ ոչ ալ մեր անօրէնութիւններուն նայելով մեզի հատուցում ըրէ։

Աղօթեանք ·

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ բարեգութ Հայր , որ ղըղջացեալ սրտին հառաչանքը չես անարգեր , ու ոչ ալ վշտացեալին փափաքը · Գնէ՛ մարդասիրաբար մեր աղաչանքներուն , որ քու ներկայութեանդ կը մատուցանենք բոլոր մեր նեղութիւններուն ու ձախորդութիւններուն մէջ , երբ որ անօնք մեզ կը կոխեն · և դթաբար լսէ՛ մեզի որ սատանային կամ չար մարդոց նենդութեամբը ու խորամանկութեամբը մեզի դէմ գործուած չարիքները ոչնչանան , և քու բարեգթութեանդ նախախնամութեամբը ցրուին · որ մենք քու ծառաներդ հալածուածներով չի վնասած , կարող ըլլանք միշտ քու սուրբ Եկեղեցիդ մէջ քեզի գոհութիւն մատուցանելու , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը · Ամէն :

Ելլէր ո՛վ Տէր , օգնէ՛ մեզի , և փրկէ՛ մեզ քու Անուանդ համար :

Ո՛վ Տէր Աստուած , մենք մեր ականջներովը լսեցինք , և մեր հայրերը մեզի պատմեցին քու մեծամեծ գործքերդ , որ դուն իրենց օրերը և իրենցմէ առաջ հին ժամանակը ըրիր :

Ելլէր ո՛վ Տէր , օգնէ՛ մեզի , և փրկէ՛ մեզ քու պատուոյդ համար :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ ·

Որպէս էր ի սկզբանէ , այժմ՝ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից · Ամէն :

Քրիստոս Աստուած, պաշտպանէ մեզ մեր թըշնամիներէն.

Յարդասիրաբար նայէ մեր նեղութեանցը.

Խոնարհութեամբ տես մեր սրտին նեղութիւնները.

Ողորմութեամբ ներէ քու ժողովուրդիդ մեղքերը.

Սիրով ու քաղցրութեամբ ընդունէ մեր աղաչանքները.

Արդի՛ Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս Աստուած, հիմայ ու միշտ ընդունէ մեր աղաչանքները հաճութեամբ.

Խարեգթութեամբ լսէ մեզի Քրիստոս Աստուած.

Խարեգթութեամբ լսէ մեզի Տէր Քրիստոս.

Քահանան. Մե՛ծ Տէր, ցըցո՛ւր մեզի քու ողորմութիւնդ:

Պատասխանի. Ինչու որ մենք ամէնքս քեզի կը յուսանք:

Աղօթենք.

Խոնարհեա՛լ կ'աղաչենք քեզի՛ Տէր, ողորմութեամբ նայէ մեր տկարութիւններուն, և քու Նուանդ փառքին համար հեռացո՛ւր մենէ ան ամէն չարիքները, որոնց որ արդարապէս արժանի եղած ենք. Եւ շնորհէ որ մեր ամէն կերպ նեղութիւններուն մէջ յոյսերնիս ու ապաւինութիւններնիս քու ողորմութեանդ վրայ դնենք, և միշտ քեզի ծառայենք սրբութեամբ ու մաքրութեամբ ապրելով

քու փառքիդ ու պատուոյդ համար , մի միայն Անիջնորդ և Պաշտպան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Յիսոյ կ'երգեցուի կամ կ'ըսուի Հաղորդութեան համար եղած Պաշտօնը , միանգամայն հետեւեալ Մաղթանքովը , թուղթովը և Աւետարանովը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ ամենակարող Աստուած , որ քու Աստուածային Յախախնամութեանդդ քու Եկեղեցիդ մէջ զանազան կարգեր հաստատեցիր Պաշտօնեաներու . և ազդեցիր քու առաքեալներուդ որ Յախավկայ սուրբ Յոհաննոսը միւսներուն հետ Յարկաւագութեան Աստիճանին ընտրեն . Տէս քու բարեգթութեամբդ հիմայ նոյն Պաշտօնին ու Վիճակին կանչուած այս քու ծառաներդ . անանկ լեցուր անոնք քու Աստուածային Ճշմարտութիւնովը , և անանկ զարդարէ անոնք վարքի անմեղութիւնով , որ կարձրղ ըլլան թէ խօսքով և թէ բարի օրինակով հաւատարմաբար այս Պաշտօնին մէջ քեզի ծառայելու . քու Նուանդ փառքին և Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար , մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքեալ . Ա . Տիմ . գ . 8 .

Նոյնակ ալ սարկաւագները պարկեշտ ըլլան . ոչ երկդրօյց , ոչ գինեսէր , ոչ բան քաշող . հասպա հաւատքի խորհուրդները մաքուր մտքով ունենան : Եւ առաջ իրենք թող փորձուին , ուետքը ան պաշտօնին մտնան , որ անարատ ըլլան : Նոյնակ ալ անոնց կիներնիկները պարկեշտ . ոչ գէշ խօսող . հեղահոգի , ամէն բանի մէջ հաւատարիմ : Սարկաւագները մէկ կնկան մը էրիկ ըլլան , որ իրենց զաւկընեռուն աղէկ վերակացու եղած ըլլան , և իրենց տանը : Վասն զի աղէկ պաշտօն կատարողները իրենց անձին բարի աստիճան կը շահին , ու մեծի համարձակութիւն՝ քրիստոս յիսուսի հաւատքին մէջ :

Կամ պյս .

Գործք Առաքելոց . գ . 2 :

Տաւներկուքները աշակերտաց բազմութիւնը կանչեցին , և ըսին . աղէկ չէ որ մենք աստուծոյ խօսքը թողունք ու սեղանին ծառայենք : Ե՛ղբայրներ՝ ձեր մէջէն եօթը հոգի ընտրեցէք աղէկ վկայուած՝ հոգւով սրբով ու իմաստութեամբ լեցուած , որ անոնք այս գործքերուս վրայ դնենք : Եւ մենք աղօթքի ու պաշտամունքի ու բանին հետն ըլլանք : Եւ ան խօսքը բոլոր բազմութեանը հաճոյ թուեցաւ . և ընտրեցին ստեփաննոսը՝ հաւատքով ու սուրբ հոգւով լեցուն մարդ մը , ու փիլիպպոսը , ու պրոքորոնը , ու նիկանո-

յան , ու տիմոնան , ու պարմենան , ու նիկողայոսը՝ դարձի եկող անտիոքացին : Ասոնք առաքեալներուն առջին կայնեցուցին , և աղօթք ընելով ձեռուընին անոնց վրայ դրին : Եւ ասստուածոյ խօսքը կ՚աճէր , ու երուսաղէմի մէջ աշակերտներուն թիւը էվելօք կը շատնար . ու քահանաներէն պինտ շատերը հաւատքի կը հնազանդէին :

Եւ Աւետարանէն առաջ Եպիսկոպոսը իր աթոռը նստած , ձեռնադրուելուներուն ամէն մէկին առանձին Երդմամբ հաստատուելիւն կ՚ընդունի , Անգլիացւոց թագաւորին Գլխաւորութեանը , ու բոլոր օտար իշխաններուն զօրութեանը ու իշխանութեանը դէմ :

Երդմամբ հաստատուելիւն թագաւորին Գլխաւորութեանը .

Ես Ա.— Ա՝—երդմամբ կը հաստատեմ , որ սրտի մտօք կ՚ատեմ , կը զզուիմ և կ՚ուրանամ իբր անօրէն և հերետիկոսական այն Ա ապտապետութիւնը ու Պապութիւնը , որ Հաբէն կամ Հռովմայի Պապին մէկ իշխանութենէն բանադրուած կամ կապուած Իշխանները , իրենց հպատակներէն կամ ո և իցէ ուրիշներէն վար առնուին , կամ սպանուին : Եւ ես յայտնի կը պըսուցեմ որ բնաւ մէկ օտար Իշխան մը , Ընձ մը , եկեղեցական գերագոյն պատուոյ Տէր մէկը , Պառավարութիւն մը , կամ իշխանաւոր մէկը , ոչ և իցէ զօրութիւն մը , կարողութիւն մը , գլխաւորութիւն մը , նախագահութիւն մը , կամ Եկեղեցական կամ Հոգեւոր իշխանութիւն մը չունի . և

ոչ ալ կրնայ ունենալ այս Տէրութեանս սահմանին մէջ : Ողջոյն ինծի ու Աստուած :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը կը քննէ ձեռնադրուելու անձերուն ամէն մէկը ժողովուրդին առջին հետեւեալ կերպով .

Աստուծոյ ես դուն որ Հոգւոյն Սրբոյ նեղքին շարժմամբը շնչուած ես , այս Պաշտօնը ու Սպասաւորութիւնը քու վրադ առնելու , Աստուծոյ ծառայելու , իր փառքին առաւելութեանը և իր ժողովուրդին շինութեանը համար .

Պատասխանէ . Այսպէս վստահ եմ :

Եպիսկոպոսը . Կը կարծես որ դուն Եկեղեցւոյ Սպասաւորութեանը ճշմարտապէս կանչուած ես , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի կամքովը , և այս Տէրութեանս արդար կարգաւորութեամբը .

Պատ . Ես այսպէս կը կարծեմ :

Եպիս . Կը հաւատաս դուն անկեղծ հաւատքով Հին և Նոր Կտակարանի բոլոր կանոնական գիրքերուն .

Պատ . Ես կը հաւատամ անոնց :

Եպիս . Պիտի կարդաս դուն ամենայն ղգուշութեամբ նոյն գիրքերը Եկեղեցւոյ մէջ հաւքուած ժողովուրդին , ուր որ Պաշտօնեայ պիտի կարդուիս .

Պատ . Պիտի կարդամ անոնք :

Եպիս . Ստակաւոր մը Պաշտօնին կը վերաբերի ան Եկեղեցիին մէջ ուր որ ինքը պաշտօն վարելու կարգեալ է , Աստուածային Պաշտամունքի ժամա-

նակ Վահանային սպասաւորել, և մանաւորապէս Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը, և անոր օգնելու նոյն խորհուրդը բաշխելու ժամանակը. ու Եկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Վիլքեր և Հետաքրքրական Գաւառներ կարդալ. ու տղաքները Քրիստոնէական Վարդապետութեանը մէջ կրթել. և Վահանային չի գտնուած ժամանակը տղաքները մկրտել, ու քարոզել՝ թէ որ Եպիսկոպոսը հաւանութիւն ունենայ: Եւ սարկաւագի մը պաշտօնն է թէ որ կարդադրութիւն մը եղած ըլլայ, որ ժողովրդապետութեան հիւանդները, աղքատները ու տնանկները վնտրէ, ու ժողովրդապետին իմացունէ անոնց վիճակը, անունը ու բնակութիւնը. որ անոր յորդորելովը ժողովրդապետութեան, կամ ուրիշ անձանց ողորմութիւնովը անոնք ապրուին: Արդեօք աս ամէնը հաճութեամբ ու կամաւ պիտի ընեն.

Պաո. Այո, պիտի ընեմ, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Եպէս. Ամենայն զգուշութեամբ պիտի ջանաս Քրիստոսի Վարդապետութեամբը կանոնաւորել ու յարմարցունել քու և քու ընտանիքիդ վարքերը. և որչափ որ կարող ես դուն քեզ և անոնք Քրիստոսի հօտին հոգեշահ օրինակներ ընել.

Պաո. Այո, այսպէս կ'ուզեմ ընել, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Եպէս. Կը հնազանդիս դուն յարդութեամբ

քու Հոգեւոր Եպիսկոպոսիդ , ու Եկեղեցւոյ ուրիշ դլխաւոր Պաշտօնեաներուն , որոնց յանձնուած է ձեր հոգը ու կառավարութիւնը , մտադիւր և բարի կամքով անոնց երկիւղած ուղղութեանցը հետեւելու .

Պապ . Ես ինքս սիրտ ջանամ , Աստուծոյ օգնականութեամբը :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը իր ձեռքը զատ զատ ամէն մէկուն գլխուն վրայ դնելով որ իր աւջեւը խոնարհութեամբ ծընրադրուած էն , կ'ըսէ .

Ա՛ռ քեզի իշխանութիւն , քեզի յանձնուած Եկեղեցիին մէջ Սարկաւադի մը Պաշտօնը կատարելու . Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն Անուամբը . Ամէն :

Անկէ ետեւ Եպիսկոպոսը անոնց ամէն մէկուն Նոր Կտակարանը կուտայ ըսելով .

Ա՛ռ քեզի իշխանութիւն , Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ Աւետարանը կարդալու , և անիկայ քարոզելու , թէ որ Եպիսկոպոսը հրաման տայ :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը անոնցմէ մէկը կ'ընտրէ , որ այս Աւետարանը կարդայ .

Ս . Աւետարան . Ղ—է . ժբ . 35 .

Ձեր գօտիները մէջքերնիդ ամուր կապուած ըլլայ , ու ճրագներնիդ վառած : Եւ դուք ան մար-

դոցը նման , որ իրենց տէրտոջը կ'սպասեն՝ որ երբ հարսնիքէն պիտի դառնայ . որ երբ որ դայ ու չտեսէ՝ շուտ մը լանան անոր : Երանի՛ կ ան ծառաներուն , որ տէրը երբ որ դայ՝ անոնք արթուն պիտի գտնայ . ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեղի , որ ինքը գօտին մէջքը պիտի կապէ , ու սեղան նստեցունէ անոնք , ու ելլէ ծառայութիւն ընէ անոնց : Եւ թէ որ երկրորդ կամ երրորդ դիշերապահին դայ՝ ու անոնք անանկ գտնայ , երանելի են ան ծառաները :

Վերջը Եպիսկոպոսը ամենասուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդին կը մատչի , և բոլոր ձեռնադրուածները հոն կը մնան ու կը հաղորդուին նոյն օրը Եպիսկոպոսին հետ :

Հաղորդութեան Խորհուրդը լըմընցնալուն , և վերջին Մաղթանքէն ետեւ անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ , հետեւեալ Մաղթանքները պիտի ըսուին .

Ամենակարող Աստուած՝ պարգեւատու ամենայն բարութեան , որ քու մեծագոր մարդասիրութեամդ հաճեցար ընդունելու քու Եկեղեցւոյդ մէջ այս քու ծառաներդ Սարկաւագութեան Աստիճանին . Ո՛վ Տէր , կ'աղաչենք քեզի որ անոնք պարկեշտ , խոնարհ ու ժիր ըլլան իրենց պաշտօնին մէջ , և յօժար կամք մը ունենան բոլոր հոգեւոր կրթութիւնները պահելու . որ միշտ բարի խղճմտանքի մը վկայութեամբը Քրիստոսի Քու Որդւոյդ պարգեւներովը հաստատ և անշարժ մնալով , կարող ըլլան այս ստորին Աստիճանին մէջ ինքզինքնին այն կերպով վարելու , որ արժանի ըլլան քու Եկեղեցւոյդ մէջ առաւել

բարձր պաշտօնները կանչուելու . մեր վրայ հիւ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը , որուն կը վայելէ փառքը ու պատիւը յաւիտեան . Ամէն :

Կանխելո կ՚աղաչենք ահ Տէր , քոյդոր մեր դրծառնութեանցը մէջ քու քաղցր դէմքդ երեւցնես . և քու մշտնջենաւոր օգնութիւնովդ յառաջացուր մեզ , որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ քեզմով սկսելով , շարունակելով ու վերջացնելով , կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորել , և հատուկ կեանքը վայելել , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է , պահպանէ ձեր սիրտերը ու միտքերը Աստուծոյ և Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութիւնովը ու սիրովը . և Ամենակարող Հօր Աստուծոյ , Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն Օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ , և միշտ ձեր ամէնուդ վրայ ըլայ . Ամէն :

Հոս պէտք է ծանուցանել Սարկաւագին որ կատարեալ տարի մը Սարկաւագութեան Պաշտօնին մէջ ազարտի մնալ (բացի ի հրամար օրինաւոր պատճառներով Եպիսկոպոսին պատշաճ երեւայ) , որպէս զի կատարեալ և հմուտ ըլլայ եկեղեցական պաշտօններուն վերաբերեալ ամէն բաներուն մէջ . որոնց գործադրութեանը մէջ թէ որ հաւատարիմ և ժիր գտնուելու ըլլայ , թէմական Եպիսկոպոսէն կրնայ ընդունել քահանայութեան Կարգը կանոնով առհմանուած ժամանակը . կամ (թէ որ հարկը պահանջէ) ուրիշ Եպիսկոպոսի կամ Տօն օր մը Եկեղեցին առջին . հնազանդել Հեռուն ու Կերպովը :

ԿԱՆՈՆ
ԵՒ ԿԵՐՊ

ՔԱՀԱՆԱՑ ՉԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ

Եպիսկոպոսին սահմանած օրը Առտուան Աղօթքին վերջը քարոզ մը կամ ճառ մը կ'ըսուի, քահանայացու անձանց պարտաւորութիւնները ու պաշտօնները ծանուցանելու. թէ Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ այս կարգս որչափ հարկաւոր է. և ժողովուրդն ալ որչափ պարտի յարգութեամբ ըունել անոնք իրենց Պաշտօնին մէջ,

Նախ և առաջ Աւագ Սարկաւագը, կամ անոր չեղած ժամանակը ուրիշ անձ մը՝ որ անոր տեղը փոխանորդ կարգուած է, կը ներկայացունէ Եպիսկոպոսին՝ որ Սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է, ան ամէնքը՝ որ նոյն օրը քահանայութեան կարգը պիտի ընդունին (որոնց ամէն մէկը վայելուչ կերպով հագուած ըլլայ), և ասանկ կ'ըսէ.

Պատուական Հայր Տէրամբ, ես կը ներկայացունեմ քեզի այս առաջիկայ անձերը, որ Քահանայութեան կարգը ընդունին:

Եպիսկոպոսը.

Ամենայն զգուշութեամբ դիտնաս որ ան մեզի ներկայացուցած անձերդ պատշաճ և ընդունակ ըլլան իրենց ուսմանը և սրբակրօն վարմունքներուն մէջ, վայելուչ կերպով իրենց պաշտօնը կատարելու, Ս-

տուծոյ փառքին և իւր Եկեղեցւոյն շինութեանը հա-
մար :

Ադ Սարկաւագը կը պատասխանէ .

Ես հարցուփորձ ըրի և քննեցի ալ անոնք , և կը
յուսամ որ անանկ են :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը ժողովուրդին կ'ըսէ .

Սիրելի ժողովուրդ , ասոնք են մարդիկներն են որ
կ'որոշենք այս օր Աստուծոյ կամքովը Վհաստանա-
յութեան սուրբ կարգին ընդունելու . որովհետեւ
պարտուպատշաճ քննութենէ ետեւ արդելման բան
մը չենք գտնար , Հապա որ օրինաւորապէս իրենց
Պաշտօնին և Սպասաւորութեանը կանչուած են, և
որ նոյն գործին արժանաւոր անձինքներ են : Սակայ
այսուամենայնիւ թէ որ ձեզնէ մէկը այս անձինքնե-
րուն արգելմանը մէկ պատճառը , կամ երեւելի մէկ
յանցանքը գիտէ , որուն համար որ անընդունակ
կ'ըլլայ այս սուրբ Պաշտօնին մէջ ընդունուելու , ա-
ռաջ թող գայ Աստուծոյ Անուամբը , և յայտնէ ան
յանցանքին կամ արգելքին ինչ ըլլալը :

Եւ թէ որ մեծ յանցանք մը կամ արգելք մը իմացուի
Եպիսկոպոսը թողու նոյն անձին ձեռնադրելը . մինչեւ որ
այն ամբաստանուած կողմին նոյն յանցանքին սուտ ամբաս-
տանութենէն անպարտ ըլլալը հաստատուի :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը (ձեռնադրութեան ընդունակ սե-
պհական անձինքները ժողովուրդին Աղօթքին յանձնելով)

կ՚երգէ կամ կ՚ըսէ հոն ներկայ գտնուող Եկեղեցականաց և ժողովուրդին հետ մէկտեղ Լիթանի Մաղթանքը և Աղօթքները , ինչպէս որ Սարկաւագի Շուռնադրութիւնը կանոնին մէջ գրուած է . միայն թէ (Սարկաւագութեան Կարգի) ըսելու տեղը (Քահանայութեան Կարգի) պիտի ըսուի ։

Վերջը պիտի երդուի կամ ըսուի Հաղորդութեան համար եղած Պաշտօնը . ապա նշանակեալ Մաղթանքը . Թուղթը և Աւետարանը ։

ՄԱԳԹԱՆՔ .

Ըստուածած ամենակարող , Պարգեւատու ամենայն բարութեան , որ քու Սուրբ Հոգւովդ Նաշտօնեաներու պէտքեալ կարգերը հաստատեցիր Եկեղեցւոյ մէջ . Նայէ՛ քու բարեգթութեամբդ հիմայ Քահանայութեան Պաշտօնին կանչուած այս քու ծառաներուդ վրայ . անանկ լեցուր անոնք քու Արդասպետութեանդ Ճշմարտութիւնովը , և անանկ զարդարէ՛ անոնք վարքի անմեղութիւնով , որ թէ՛ խօսքով և թէ բարի օրինակով կարող ըլլան հաւատարմաբար այս պաշտօնին մէջ քեզի ծառայելու , քու Նուանդ փառքին , և քու Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար . մեր Տիրակիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ ու Սուրբ Հոգւոյն հետ հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ , Եփ . գ . 7 .

Ա՛ր ամէն մէկուս շնորհք տրուած են , քրիստոսի պարգեւներուն չափովը ։ Անոր համար ալ կ՚ը-

սէ · վեր բարձրը ելաւ , գերութիւնը գերի բունեց , ու մարդոց պարգեւներ տուաւ : Ո՞ն ի՞նչ է որ ելաւ · թէ չէ՝ որ առաջ երկրիս վարի կողմը իջաւ : Ո՞ն որ իջաւ՝ նոյնն է , որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն բան լեցուներ : Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ , ոմանք՝ մարգարէներ , ոմանք՝ աւետարանիչներ , ոմանք՝ հովիւներ ու վարդապետներ · սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշտամունքին գործքին համար , քրիստոսի մարմինին շինութեանը համար · մինչեւ որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին միաբանութեանը , ու աստուծոյ որդւոյն գիտութեանը · կատարեալ մարդ եղած , քրիստոսի կատարելութեան հասակին չափովը :

Ուրիշ ետեւ պիտի կարդացուի Աւետարանին տեղը Սուրբ Մատթէոսի իններորդ Գլխուն մէկ մասը · ինչպէս որ կը հետեւի ·

Ս · Աւետարան Մատթ · Թ ·

Եւ յիսուս ժողովուրդները տեսնալով՝ մեղքը-ցաւ անունք · ինչու որ հոգնած ու ցիրուցան եղած էին՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս : Ո՞ն ժամանակը իր աշակերտներուն ըսաւ · հունձքերը առատ են , բայց մշակները քիչ : Ուստի՝ աղաչեցէք հունձքերուն տիրոջը , որ մշակներ հանէ իր հունձքերուն :

Կամ թէ այս հետեւեալը՝ Ս · Յովհաննու տաներորդ Գլուխէն ·

Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. ան որ դուռ-նէն չի մտնար ոչխարներուն բակը, հապա ուրիշ տեղէն կ'ելլէ, ան գող է և աւազակ: Բայց ան որ դուռնէն կը մտնայ, ան ոչխարներուն հովիւն է: Ընոր՝ դռնապանը կը բանայ, և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն. և իր ոչխարները անունովը կը կան-չէ, և անոնք կը հանէ: Եւ երբ որ ամէն իրենները կը հանէ՝ անոնց առջեւէն կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետեւէն կ'երթան. ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչ-նան. Օտարին ետեւէն չեն երթար, հապա անկէց կը փախչին. ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչ-նար: Յիսուս ասս տուակը անոնց ըսաւ, և անոնք չէին իմանար. թէ ինչ էր որ իրենց հետ կը խօսէր: Ետ-րին Յիսուս ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ես եմ ոչխարներուն դուռը: Ընն ամէնը՝ որ ինչ առաջ եկան, գող ու աւազակ էին. բայց ոչխար-ները անոնց չլսեցին: Ես եմ դուռը. ինչ թէ որ մէկը ներս մտնալու ըլլայ՝ կ'ապրի, կը մտնայ, ու կ'ելլէ, և արածելիք կը գտնայ: Գողը չի գար, թէ չէ՝ որ գողնայ ու սպաննէ ու կորսնցունէ. ես եկայ որ կեանք ունենան, ու աւ էվելոք ունենան: Ես եմ քաջ հովիւը. քաջ հովիւը իր կեանքը ոչխարնե-րուն համար կը դնէ: Բայց վարձկանը որ հովիւ չէ, որ ոչխարները իրենը չեն, երբոր կը տեսնայ գայլը՝ որ կուգայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. ու գայլը կը յափշտակէ անոնք՝ ու կը ցրուէ: Ինչու որ

ինքը վարձկան է, և ոչխարներուն համար իր հոգը չէ։ Ես եմ քաջ հովիւը, ու կը ճանչնամ իմիններս, ու կը ճանչցուիմ իմիններէս։ Ինչպէս որ Հայրը գիտէ իս, ես ալ Հայրը գիտեմ. և իմ անձս ոչխարներուն վրայ կը դնեմ։ Եւ դեռ՝ ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որ այս բակէն չեն. անոնք ալ պէտք է ինծի որ հոս բերեմ. ու իմ ձայնիս պիտի լսեն, ու մէկ հօտ, և մէկ հովիւ ըլլան։

Վերջը Եպիսկոպոսը իր աթոռը նստած, ձեռնադրուելուներուն ամէն մէկուն առանձին երդմամբ հաստատութիւնը պիտի ընդունի, Անգղիացւոց Թագաւորին Գլխաւորութեանը համար. ինչպէս որ Սարկաւագի Ձեռնադրութեանը Կանոնին մէջ գրուած է։

Եւ այս լսմինալէն ետեւ Եպիսկոպոսը անոնց կ'ըսէ, ինչպէս որ կը հետեւի.

Ե՛ղբայրներ՝ դուք լսեցիք թէ ձեր առանձին քընութեան ժամանակը, և թէ հիմայ ձեզի եղած յորդորանքէն, սուրբ Աւետարանի ընթերցուածքներէն և Առաքելոց գրութիւններէն այս ձեր կանչուած պաշտօնին արժանաւորութիւնը և մեծութիւնը։ Եւ հիմայ դարձեալ մենք կը յորդորենք ձեզ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուամբը մնածելու թէ ինչ բարձր պատուոյ մը և ծանր պաշտօնի ու հոգի մը կանչուեցաք. որն որ Աստուծոյ Առաքեալ, Վէտ, և Աստակարար ըլլալ է. Աստուծոյ ընտանիքին տորվեցընել, անիկայ խրատել, անոր հովիւ և վերակացու ըլլալ. Քրիստոսի ցրուեալ ոչխարները փընտ-

տըռնել, և իւր որդիքները՝ որ այս չար աշխարհիս մէջ են, որպէս զի Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը փրկուին։

Ուստի՝ հաստատ տպաւորութեամբ մտքի պէտք է յիշել, թէ ինչ մեծ դանձ մը յանձնուած է ձեր հոգաբարձութեանը։ Ա՛յսն զի անունք Քրիստոսի ոչխարներն են, որ իր մահուամբը ծախու առաւ, և անոնց համար իր արիւնը թափեց։ Եկեղեցին և Ա՛ստուածաբանութիւնը՝ որոնց որ դուք պիտի ծառայէք, իր Հարսը ու իր Ա՛արմինն է։ Եւ թէ որնոյն եկեղեցին կամ անոր մէկ անդամը վնասի կամ գայթակղի ձեր անհոգութեամբը, դուք ձենէ կը ճանչնաք ան յանցանքին մեծութիւնը, ու նաև ան գալու վարհուրելի պատիժը։ Ա՛պա ուրեմն դուք ձենէ մտմտացէք Ա՛ստուածոյ որդիքներուն և Քրիստոսի Հարսին ու Ա՛արմինին վերաբերեալ Պաշտօններնուդ վախճանը. և նայեցէք որ անդադար աշխատիք, հոգ տանիք ու խնամէք, մինչեւ որ ձեր կարողութեանը մէջ եղածը կատարէք ձեր պարտաւորութեանը համեմատ, բոլոր ան ձեղի յանձնուածները կամ յանձնուելուները հաւատքի միութեանը ու Ա՛ստուածոյ գիտութեանը, և Քրիստոսով կեանքին ան խոհականութեանը ու կատարելութեանը մէջ լեցրելու, որ ձեր մէջ կամ կրօնքի սխալման և կամ վարքի ապականութեան տեղի չի մնայ։

Ուրեմն՝ թէ որ ձեր Պաշտօնը այսչափ դերազանց և գժուարին է, նայեցէք թէ որչափ հոգ տա-

նելու ու չանք ընելու էք, և ինքզինքնիդ հնազանդ ու երախտագէտ ցոյցնելու էք Աստուծոյ, որ ձեզ ասանկ գերագոյն պատուոյ մը վիճակեց. ու նաև զգուշանալու էք որ ոչ դուք ձեզ գայթակղեցունէք, և ոչ ալ պատճառ ըլլաք ուրիշը գայթակղեցունելու: Որովհետեւ դուք ինքնին կարողութիւն չունիք ասիկայ կատարելու միտքը և կամքը ունենալ, նոյն կամքը ու կարողութիւնը միայն Աստուծմէ տրուելուն համար. վասն որոյ դուք կարօտութիւն ունիք, և ձեզի պէտք է որ չերմեռանդութեամբ խնդրէք իր Սուրբ Հոգին: Եւ գիտնալով որ դուք ուրիշ ճամբով մը կարող չէք այսչափ ծանր մեկ գործ մը կատարել որ մարդկան փրկութեանը կը վերաբերի, բայց միայն Սուրբ Գիրքերէն քաղուած վարդապետութեամբը ու յորդորանքովը, և անոնց համեմատ վարքով մը. անոր համար մտածեցէք թէ որչափ արթուն ըլլալ պէտք է ձեզի Սուրբ Գիրքերը կարդալու և սորուելու. և ըստ պատշաճի համեմատելու ձեր՝ և մանաւանդ ապէս ձեզի վերաբերեալ անձանց վարքերը նոյն գրքերուն կանոնովը. և որչափ չանք պիտի ընէք որ նոյն գործքին համար (որչափ որ կախելի է ձեզի) ամէն աշխարհային հոգերը ու խորհուրդները բոլորովին մեկ դի ձգէք ու մոռնաք:

Կը յուսանք թէ ասկէ առաջ դուք ձեներ լաւ քննած ու վճռած էք այս բաները. և Աստուծոյ շնորհքովը հաստատ որոշած էք դուք ձեզ բոլորովին այս պաշտօնիս նուիրելու, որուն որ Աստուած հա-

ճնցաւ ձեզ կանչելու. որպէս զի որչափ որ կարող էք գլխովին այս բանիս միայն պարապիք, և բոլորովին ձեր հոգը ու ջանքը այս վախճանիս նայի. և որ դուք շարունակ Հոգի Աստուծոյ ալաչէք, որ մի միայն մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը Աւուրբ Հոգւոյն երկնային օգնութիւնը ձեզի շնորհէ, որ օր օրի Աւուրբ Խրքերը կարդալով և անոնց վրայ մտածելով ձեր Պաշտօնին մէջ առաւել կատարեալ ըլլաք ու զարգանաք. և օր ըստ օրէ անանկ ջանք ընէք ձեր և ձեր ընտանեացը վարքերը սրբելու, և անոնք Յիսուս Քրիստոսի Կանոնին և Ա՛րդապետութեանը նմանցունելու, որ ընտիր ու երկիւղած օրինակներ ըլլաք ժողովուրդին՝ ձեզի նմանելու:

Ապա՝ հիմայ հոս հաւաքուած Քրիստոսի այս ժողովուրդը այս բաներուն մէջ ձեր միտքը ու կամքը իմանալու համար, և որ այս ձեր խոստմունքը էվելօք ձեզ քաջալերելու համար ձեր պարտաւորութիւնները ի գործ դնելու, որոշակի պիտի պատասխանէք այս հարցմունքներուն, որ Աստուծոյ և իւր Եկեղեցւոյն անուամբը հիմայ ձեզի կ՚առաջարկենք նոյն բաներուն նայելով.

Կը խորհիք սրտերնուդ մէջ որ դուք արդարապէս կանչուած էք Հաւատոյ Ճշմարտութեան Վարդին և Պաշտօնին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի կամքովը, և Հոգիով ու Իւղանտիով Սրբացեալ Եկեղեցւոյն սահմանադրութիւններովը:

Պատասխանի. Այնանկ կը խորհիմ:

Եպիսկոպոսը. Արդեօք հաւանեալ էք դուք, որ Սուրբ Գիրքերը բաւականապէս կը պարունակեն բոլոր այն վարդապետութիւնները, որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը յաւիտենական փրկութեան համար հարկաւ կը պահանջուի. և միտուընիդ դրած էք նոյն Սուրբ Գիրքերովը ձեր հոգաբարձութեանը յանձնուած ժողովուրդը կրթելու, և յաւիտենական փրկութեան համար պահանջուած ուրիշ բան մը չի սորվեցընելու. հապա միայն անիկայ՝ որ դուք հաւանեալ էք Սուրբ Գիրքերէն վկայուած ու հաստատուած ըլլալ.

Պապ. Ես այսպէս հաւանեալ եմ, և ասանկ միտքս դրած եմ Աստուծոյ շնորհքովը:

Եպիս. Ապա ուրեմն հաւատարմութեամբ դուք միշտ կը ջանաք Քրիստոսի վարդապետութիւնը, կանոնները և ուղղութիւնները մատակարարել, ինչպէս որ Հէր Աստուծմէ պատուիրուած է, և ինչպէս որ այս Եկեղեցիս ու Հերութիւնը ընդունած է Աստուծոյ պատուիրանքներուն համեմատ. որպէս զի ձեր հոգաբարձութեանը և պարտականութեանը յանձնուած ժողովուրդը վարժէք ամենայն զգուշութեամբ նոյն պատուիրանքները պահելու ու բռնելու:

Պապ. Այսպէս կ'ուզեմ ընել Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Եպիս. Արդեօք պատրաստ պիտի ըլլաք անկեղծ ջանքով հերքել ու մերժել Աստուծոյ խօսքին դէմ եղած ամէն մոլար և օտար վարդապետութիւնները.

և թէ հրապարակաւ և թէ առանձին խրատել ու յորդորել ձեր սահմաններուն մէջ եղած հիւանդները ու առողջները, ինչպէս որ Տարկը կը պահանջէ և պատեհութիւնը ձեռք կը ձգուի.

Պաւ. Ընչպէս պիտի ընեմ Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդհօք ամէն ժամանակ Աղօթքի և Սուրբ Գիրքերը կարդալու ջանք պիտի ընէք. և անանկ ուսմունքներու պարապիք որ Սուրբ Գրոց գիտութեանը օգնեն, աշխարհի և մարմնոյ խորհուրդները մէկ դի ձգելով.

Պաւ. Պիտի ջանամ այնպէս ընելու Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդհօք ջանք պիտի ընէք դուք ձեղ և ձեր ընտանիքները կանոնաւորել ու կարգի դնել Քրիստոսի Աւարտպետութեանը համեմատ և աշխատիք թէ ձեզ և թէ անոնք որչափ որ կարող էք ընտիր օրինակներ ընելու Քրիստոսի Հօտին.

Պաւ. Ընչպէս պիտի ջանամ, Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդհօք պիտի ջանաք ձեր կարողութեանը չափ հանդարտութիւն, խաղաղութիւն ու սէր պահելու և հաստատելու ամէն քրիստոնեայ ժողովրդոց մէջ. և մանաւորապէս անոնց մէջ որոնք ձեզի յանձնուած են, կամ պիտի յանձնուին.

Պաւ. Ընչպէս պիտի ընեմ, Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եվս . Արդեօք պիտի հնազանդիք դուք ամենայն յարգութեամբ ձեր Ս. Եկեղեցական Եպիսկոպոսին , և ուրիշ գլխաւոր պաշտօնաւորներուն , որոնց յանձնուած է ձեզ հոգալը և կառավարելը . ուրախ մտքով ու կամքով անոնց բարեպաշտ խրատներուն հետեւելով , և անոնց արդար դատողութեանը հնազանդ ըլլալով .

Պատ . Ինչպէս պիտի ընեմ , Տէրոջը օգնականութեամբը :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը ոտքի վրայ կանգնած կ'ըսէ .

Ամենակարողն Աստուած՝ որ շնորհեց ձեզի այս ամէնքը կատարելու կամքը . Շնորհէ ևս ձեզի ա՛նոնք ի գործ դնելու զօրութիւնը ու կարողութիւնը . որ իր ձեռքով սկսած գործը կատարէ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ասկէ ետեւ յորդորանօք պիտի ծանուցուի ժողովուրդին որ առանձին իրենց մտածական Աղօթքներնուն մէջ ամէն այս բաներուն համար շնորհք խնդրեն Աստուծմէ . որուն համար քիչ մը ժամանակ լռութիւն կ'ըլլայ :

Ցետոյ (բոլոր ձեռնադրուելոնները ծնրադրած) Եպիսկոպոսը պիտի երգէ կամ ըսէ , Եկ Սուրբ Հոգին . Եպիսկոպոսը սկսելով , և քահանաները ու միւս հոն գտնուողները փոփոխակի պատասխանելով , ինչպէս որ կը հետեւի .

Եկ Սուրբ Հոգի կենդանարար ,
Վայելուստդ հոգւոյս շունչ աղդարար .
Երկնային հրով մեզ հրաձկնեա ,

Աղամամբ լուսոյդ միտս պատուաստեա .
Ամենասուրբ Հոգիդ Յովհան ,
Ա՛երապատուեալ Քահանայութեան .
Եօթնասիւնեակ տաճարդ հաստեա ,
Եօթնեակ շնորհօք մեզ զարդարեա .
Յրհնեալ Յոհմամբ Երկնէ Խղնեալ ,
Կեանք , Հուր Սիրոյ , Պիւր շնորհեալ .
Յաւերժական Հոյսդ ծագեա ,
Ննաճին խաւարս փարատ ցայտեա .
Ընարչակից կենդանացո ,
Ա՛ահացեալքըս փչմամբդ կեցո .
Ընատաբուղխ շնորհս պարգեւեա ,
Պեղեցկադէմ յարկ յարդարեա .
Սպասելոց մխիթարութիւն ,
Կեանք և կենաց խաղաղութիւն ,
Յրուեալ հօտըն մի ժողովեա ,
Ընհաշտ ոգւոյ տէրըն ցրուեա .
Ուր Հոգիդ Տեառն առաջնորդեաց ,
Ընդդիմութեան ոգիս ջնջեաց .
Նոյն բաժանեալ լեզուս աղցաց ,
Աքանչելութք միաբանեաց .
Նոյն և Նման Հօր և Որդւոյ ,
Հոգիդ Ընդ և Համագոյ .
Հոգիդ Ըստուած , Հայր և Որդին ,
Որպէս միշտ էր , և եղիցին .
Ա՛ինըդ Երից , Նոցանէ ես ,
Երեակ Ա՛իութիւնդ , Վեզ ուստ մեզ .

Ո՛չ սկսեալ , ո՛չ դադարեալ ,
Կարգեալ , թուեալ , և միշտ օրհնեալ ·
Հաշխողդ շնորհաց ցանգ օրհնեսցուք ,
Երրորդութիւնդ միշտ գովեսցուք ·
Հօր , Որդւոյ , Ի՛ևզ միանգամայն ,
Վառք և պատիւ , համանգամայն :

Կամ այս .

Այ Մուրբ Հոգիդ յաւերժական ,
Օրհնեալ Հղխուամդ Մուրբ և ճրնական ·
Հօրէ , Որդուէ նոյն Հիւթեան ,
Ստուած սիրոյ և հաշտութեան ·
Այցելո՛ւ վեր սրտից , մտաց ,
Հայցմամբ խնդրեմք Հզդումդ շնորհաց ·
Որով արդար և երկիւղած ,
Եալ հասանել փութաքանաց ·
Ա՛շմարտապէս Հխիթարիչ ,
Համենայնի Հօրացուցիչ ·
Ի ճրին տուրքըն միշտ խնդրելի ,
Հնքննելի , անպատմելի ·
Հղբիւր , Հղխուամն կենդանութեան ,
Երկնաժառանգ ուրախութեան ·
Հուր լուսափայլ , Հէր քաղցրութեան ,
Հծումն օծելոյ Հոգեսիրութեան ·
Հատաքաշէն ձիրդ բազմարդիւն ,
Եկեղեցւոյ Հաստատութիւն ·
Հատն Հստուծոյ օրէնս դրես ·

Հաւատացեալ սրտի տալես ։
Ըստ խոստմանըդ , Տէր մեր Աստուած ,
Պարգեւիչ ես խօսուն շնորհաց ։
Ոչ ի ուր ուրևէք քո օգնութեամբ ,
Օրհնել Աստուած միշտ գովութեամբ
Ամէն Սուրբ Հոգի , լոյսդ առաքեա ,
Խաւար միտըս լուսաւորեա ։
Արտեւանդըն կնաւ սրբութեամբ ,
Հայգ և ցերեկ ծառայութեամբ ։
Տկարութեանս լեր ղօրութիւն ,
Վշտերելոցս հաստատութիւն ։
Աշխարհ , դեւըն , վնասեալն մարմին ,
Ձը յաղթեն մեզ ամենևին ։
Հեռի արա թշնամիս մեր ,
Հ ահ մեծ օգտիս պարգեւիչ լեր ։
Աստուածային և մարդկային ,
Հաշտութիւնըդ տուր մեր սրտին ։
Ուսուցնորդ սուրբ Աւետարանին ,
Շարտարասես Հոգւոյս խորանին ։
Ընդրեմք մաքրեա մեղաց ,
Եւ ըղձեցո լոյսըն վսեռաց ։
Հոգևանիւթեայս սրբեալ Նորոգող ,
Ամարմին եղելոց Հոգի Շնորհող ։
Վտուես սիրով աղաւնակերպ ,
Ամարդիկ ծնանիս աստուածակերպ ։
Այսպ թշնամոյն խղեալ ընկեա ,
Հուծեալ անդամս , Տէր , վրեա յօդեա ։

Նոյն և վերջին օրն ահագին ,
Որու Միխիթար մարդկան ազգին .
Լոյծ երկպառակ չարին հնարս ։
Հաստեա գործուն սուրբ հաւատս .
Խաղաղութիւն միաբանութեան ,
Շնորհեա բոլոր Քրիստոնէութեան .
Յոյց մեզ , որ Հեւ Հայր ճանաչի ,
Նոյն և Որդին փառաւորի .
Հօրէ Որդուէ Հոգեսուի յայտնեա ,
Մի միայն Աստուած , Երեքանձնեայ .
Երգեսցուք միշտ երգ օրհնութեան ,
Համագոյակ Սուրբ Միութեան .
Հօր Աստուծոյ Օրհնեալ Որդւոյն ,
Միանգամայն Շնորհաց Հոգւոյն .
Որդ աղաչեմք Տէր մեր փրկչին ,
Որ առաքէ իւր Սուրբ Հոգին .
Դաւանողացս նորա Ընտան ,
Յաժըմ , և միշտ , և յաւիտեան . Ամէն ։

Ասիկայ լըմընալէն ետեւ Եպիսկոպոսը այս կերպով կ'աղօթէ և կ'ըսէ .

Աղօթենք .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած՝ և երկնաւոր Հայր , որ մեր վրայ ունեցած քու անբաւ սիրովդ ու բարութեամբդ միածին Յիսուս Քրիստոս քու ամենասիրելի Որդիդ մեզի շնորհեցիր , մեր փրկիչը և յաւի-

տենական կենաց Առաջնորդը ըլլալու. ան՝ որ իր մահուամբը մեր փրկութիւնը կատարելով երկինքը համբառնալէն ետեւ աշխարհ խրկեց իր Առաքեալները, Մարգարէները, Աւետարանիչները, Վարդապետները և Հովիւները, որոնց աշխատանօքը և պաշտօնատարութեամբը աշխարհի ամէն կողմերէն մէկ մեծ հօտ մը հաւաքեց, քու սուրբ Անուանդ մշտընջենաւոր փառաբանութիւնը յայտնելու. Այս քու յաւիտենական բարութեանդ ան մեծամեծ շնորհքներուն և մարդկային ազգին փրկութեանը համար կարդացած պաշտօնին և Պատասխանը կանչելուդ համար այս քու ծառաներդ, եռանդուտ սրտով կը դոհանանք քենէ, կ'օրհնաբանենք քեզ և երկրպագութիւն կը մատուցանենք քեզի. և խոնարհեալ կ'աղաչենք նոյն Օրհնեալ Երրդութ Անուամբը, պարգեւէ՛ ան ամէնուն որ հոս կամ ուրիք որ քու սուրբ Անուանդ կ'աղաղակեն, որ անդադար դոհութիւն մատուցանենք և փառաւորենք քեզ այս և ուրիշ ամէն բարերարութեանցդ համար. և որ օր ըստ օրէ աճինք ու յառդանանք քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը, Տէր և քու Որդւոյդ դիտութեամբը ու հաւատքովը: Որպէս զի թէ՛ այս քու պաշտօնեաներուիդ, և թէ՛ անոնցմով՝ որոնց վրայ աստնք քու պաշտօնեաներդ պիտի կարդուին, քու սուրբ Անունդ միշտ փառաւորուի, և օրհնեալ թագաւորութիւնդ ծաւալի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը. որ կենդանի ես և կը

Թագաւորէ քեզի հետ Հոգւոյն Սրբոյ միութեամբը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Այս Աղօթքին նաեւ ձեռնադրուելու անձինքները խոնարհութեամբ ծնրադրած, Եպիսկոպոսը ներկայ դանուող քահանաներուն հետ մէկտեղ ձեռուընին ղատ ղատ վրանայութեան կարդը ընդունողներուն ամէն մէկուն գլխուն վրայ պիտի դնեն. և Եպիսկոպոսը պիտի ըսէ.

Ընդունէ Սուրբ Հոգին՝ վրահանայութեան Պաշտօնը և Հատակարարութիւնը կատարելու Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ, որ հիմայ մեր ձեռնադրութեամբը քեզի կը յանձնուի: Որուն մեղքը որ արձկես՝ արձկուած ըլլայ. և որուն մեղքը որ կապես՝ կապուած ըլլայ: Եւ հաւատարիմ տնտես եղիր Աստուծոյ պատգամներուն և իր սուրբ խորհուրդներուն. Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն Անուամբը. Ամէն:

Ցետոյ անոնց ամէն մէկը ծնրադրած մնալով Եպիսկոպոսը անոնց ամէն մէկին ձեռքը կ'աւանդէ Աստուածաշունչ Գիրքը՝ ըսելով.

Ընդունէ քեզի իշխանութիւն Աստուծոյ խօսքը քարոզելու, և սուրբ խորհուրդները մատակարարելու ժողովուրդին, ուր որ օրինաւոր Պաշտօնեայ պիտի կարգուիս Նոյն բաներուն համար:

Ասկէ ետեւ պիտի երգեցուի կամ ըսուի Նիկիոյ Հանդանակը. ուր յետոյ Եպիսկոպոսը Հաղորդութեան խորհուրդին կը մատուցէ, որ ամէն ձեռնադրուածները մէկտեղ կը

հաղորդուին. ամենքն ալ նոյն ձեռնադրուած տղերնին ձեալով, մինչեւ որ ամենքը հաղորդուին։

Հաղորդութեան Խորհուրդը աւարտելուն, վերջին Մաղթանքէն ետեւ և անմիջապես Օրհնութենէն առաջ, այս Մաղթանքները պիտի ըսուին.

Ո՛վ ամենագութ Հայր, կ՚աղաչենք քեզի քու երկնային օրհնութիւնդ այս քու ծառաներուդ վրայ խրկելու, որ արդարութեամբ զգեստաւորին. և որ անոնց բերնովը քարոզուած քու խօսքդ անմնակ յաջողուի, որ բնաւ դատարկ տեղը չի քարոզուի։ Պարգեւէ նաև մեզի որ շնորհք ունենանք քու սուրբ Պատգամներդ, կամ անոնց համեմատ ինչ որ անոնք մեզի քարոզեն իբր մեր փրկութեան միջոցները լսելու և ընդունելու. որ ամէն մեր խօսքերուն և գործքերուն մէջ քու փառդ խնդրենք, և քու թագաւորութեանդ ծաւալումը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Յանխելդ կ՚աղաչենք ո՛վ Տէր բոլոր մեր գործքերուն մէջ քու գթութեանդ պարգեւովը. և պարգացո՛ւր մեզ քու անդադար օգնութեամբդ, որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ սկսելով, շարունակելով և կատարելով, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու, և հուսկ յետոյ քու բարեգթութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս իր

Արդարոյն դիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը. և ամենակարող Հօր Աստուծոյ, և Արդարոյ, և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ, և միշտ ձեր ամենուդ վրայ ըլլայ. Ամէն։

Թէ որ մի և նոյն օրը Սարկաւագներուն և Քահանաներուն ձեռնադրութիւն ըլլայ, առաջ Սարկաւագները պիտի է որ տարուին, ու ետքը Քահանայները. և Լիմանի Մաղթանքին անգամ մը ըսուիլը բաւական է։ Մաղթանքներուն երկուքն ալ պիտի ըսուին, առաջ Սարկաւագութեան Մաղթանքը, ու ետքը Քահանայութեան։ Ուրաքեւոյց Թուղթը պիտի ըլլայ Եփես. գ. 7. մինչեւ—13. ինչպէս որ վերը այս Գործքին կարգը նշանակուած է։ Ընդհանրապէս նոյն Ընթերցուածքէն ետեւ Սարկաւագ ձեռնադրուածները Արքային Գլխաւորութիւնը երդմամբ պիտի հաստատեն, քննուին ու ձեռնադրուին. ինչպէս որ վերը նշանակուած է։ Յետոյ երբոր անոնցմէ մէկը Աւետարանը կը կարդայ (որ է կամ Ս. Մ—պէ. Թ. 36 էն մինչեւ—38 համարը, ինչպէս որ վերը այս պաշտամանն կարգին մէջ դրուած է. կամ Ս. Ղ—է. ժբ. 35 էն մինչեւ—38 համարը, ինչպէս որ Սարկաւագի ձեռնադրութեան Կանոնին մէջ կը գտնուի). անոնք որ Քահանայ պիտի ձեռնադրուին, նմանապէս Արքային Գլխաւորութիւնը Երդմամբ պիտի հաստատեն, քննուին ու ձեռնադրուին, ինչպէս որ այս Կանոնիս մէջ սահմանադրուած է։

ԿԱՆՈՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՄ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՁԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՄ ՕՐՀՆԵԼՈՒ ՈՐ ՄԻՉՏ ՊԱՐՏԻ ԿԻՐԱԿԻ ԿԱՄ ՈՒՐԻՇ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՕՐ ՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻԼ

Երբոր ամէն բան Եկեղեցւոյ մէջ ըստ պատշաճի պատրաստ է, Առաւօտեան Աղօթքը լսմբննալուն պէս Արքեպիսկոպոսը (կամ այս գործոյս համար ընտրուած Եպիսկոպոս մը) կ'սկսի Հաղորդութեան Խորհուրդը, որուն Մաղթանքը այս պիտի ըլլայ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ձեռքովը շատ գերազանց պարգեւներ շնորհեցիր քու սուրբ Առաքելոցդ և անոնց հրամայեցիր քու հօտդ արածել. Ընդունէ՛ քու պարգեւդ քու լոր Եպիսկոպոսներուն՝ Եկեղեցիդ Հովիւներուն, որ մեծ չանքով քարոզեն քու Խանդ, և պատշաճաւոր կերպով մատակարարեն Եկեղեցւոյ Աստուածային Արգը և կանոնը. պարգեւէ նաև ժողովուրդին անանկ հնազանդ ըլլալ անոնց, որ ամէնքը յաւիտենական փառաց պսակը ընդունին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Եւ ուրիշ Եպիսկոպոս մ՚ալ այս Թուղթերուն մէկը կը կարդայ,

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ե. Տիմ. գ. 1.

Ա՚յս բանս հաւատարիմ է, թէ որ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ, աղէկ գործի մը կը ցանկայ: Եպիսկոպոսին պէտք է անարատ ըլլալ, մէկ կնկան մը էրիկ, հեզահոգի, խոնարհ, պարկեշտ, օտարասէր, սորվեցընող: Ոչ գեշզբուց, ոչ զարնող. հապա հանդարտ. ոչ կռուող, ոչ արծաթասէր: Որ իր տանը աղէկ վերակացու եղած ըլլայ. զաւկըներ ունեցած ըլլայ հնազանդութեան մէջ կեցած՝ ամենայն հնազանդութեամբ: Ա՚պա թէ որ մէկը իր տանը վերակացու ըլլալ չի գիտնայ, ի՞նչպէս աստուծոյ եկեղեցիին հոգաբարձու պիտի ըլլայ: Նորահաւատ չըլլայ, որ չըլլայ թէ գոռոզնալով սատանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ: Ա՚պա պէտք է որ ան դուրսէն աղէկ վկայութիւն ունենայ. որ չըլլայ թէ նախատինքի ու սատանային որոգայթին մէջ իյնայ:

Կամ այս.

Ընթերցուած. Գործք Առաքելոց. ի. 17.

Պօղոս մելիտոսէն եփեսոս խրկեց՝ ան եկեղեցիին երէցները կանչեց: Եւ երբ որ իրեն եկան՝ ըսաւ ա-նոնց. դուք ձեզի գիտէք՝ որ ան առչի օրէն՝ ի վեր որ ես ասիա եկայ, ձեր հետը ի՞նչպէս վարուեցայ բոլոր ժամանակ. ամենայն խոնարհութեամբ աչերովը ծա-

ռայելով , ու շատ արցունքով ու ւիորձուԹիւններով, որ հրէաներուն հնալքներէն ինծի պատահեցան ։ Ինչպէս որ վախով ետ չի կեցայ օգտակար բաները ձեզի պատմելէն , և ձեզի սորվեցընելէն հրապարակաւ ու տանը մէջ : Հրէաներուն ու հեԹանոսներուն վկայուԹիւն տալով առ աստուած ապաշխարուԹեան ու մեր տէր յիսուս քրիստոսի հաւատալու համար : Եւ արդ՝ ահա ես հոգւով կապուած երուսաղէմ կ՚երԹամ, և հոն իմ վրայէս ինչ որ պիտի անցնի՝ չեմ դիտեր : Միայն Թէ հոգին սուրբ քաղաքէ քաղաք ինծի կը վկայէ ու կ՚ըսէ Թէ՝ կապեր և նեղուԹիւններ քեզի կ՚սպասեն : Այլ ես իմ անձս մէկ բանով մը պատուական չեմ սեպեր , միայն Թէ իմ ընԹացքս ուրախուԹեամբ կատարեմ, և ան պաշտօնը՝ որ տէր յիսուս քրիստոսէն առի՝ աստուծոյ շնորհացը աւետարանին վկայ ըլլալու : Եւ հիմայ՝ ահա ես դիտեմ, որ մէյ մ՚ալ իմ երեսս չի պիտի տեսնաք դուք ամէնքդ՝ որ մէջերնիդ պտըտեցայ աստուծոյ ԹագաւորուԹիւնը քարոզելու : Ուստի աս օրս ձեզի կը վկայեմ, որ ես անպարտ եմ՝ ամէնուն արիւնէն : Ինչու որ ետ չի կեցայ աստուծոյ ամէն կամքը ձեզի պատմելէն : Ուշադիր եղիք անձերնուդ և բոլոր հօտին , որ հոգին սուրբ ձեզ անոնց վրայ տեսուչ դրաւ , տէրոջը ժողովուրդը հովուելու , որ իր արիւնովը խալըսեց : Պատճառն որ ես դիտեմ՝ որ իմ ղատուելէս ետեւ յարիշտակող գայլեր պիտի գան ձեր մէջը՝ որ չի պիտի խնայեն հօտին : Եւ ձենէ ալ

մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ ծուռումուռ բաներ պիտի խօսին, աշակերտներ իրենց ետեւէն քաշելու։ Ասա՝ արթուն կեցէք, ու յիշեցէք որ երկու տարի դիշեր ու ցորեկ չի դադարեցայ ամէն մէկը արցունքով խրատելու։ Եւ հիմայ ձեզ աստուծոյ կը յանձնեմ՝ և անոր շնորհաց բանին, որ ինքը կարող է շինել, և ամէն սրբերուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալ։ Ձեր մէկուն արծաթին՝ կամ ոսկիին՝ կամ լաթերուն աչք չի գարկի։ Դուք ձեզ գիտէք՝ որ ինծի պէտք եղածը և անոնց որ իմ հետս էին՝ ասոնք ձեռքերս դատեցան։ Եւ ամէն բան ձեզի ցըցուցի. որ ասանկ պէտք է աշխատիլ, և հիւանդներուն պէտ ընել. և տէր յիսուսի խօսքը յիշել. որ ինքը ըսաւ. Երջանիկ է տալը՝ քան թէ առնելը։

Ցետոյ ուրիշ Եպիսկոպոս մ'ալ ասոնց Առաքեալներուն մէկը կը կարդայ.

Ս. Առաքեալ. Ցհ. ԺԱ. 15.

Յիսուս սիմոն պետրոսին ըսաւ. սիմոն յովհաննու (որդին), իս ատոնցմէ էվել կը սիրեմ. ըսաւ իրեն. այո տէր, դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. արածէ՛ իմ գառնուկներս։ Դարձեալ ըսաւ անոր. սիմոն յովհաննու (որդին), իս կը սիրեմ. ըսաւ անոր. այո տէր. դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. արածէ՛ իմ ոչխարներս։ Երրորդ անգամ ըսաւ անոր. սիմոն յովհաննու (որդին), իս կը սիրեմ. պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ Թէ՝

իս կը սիրեն . և ըսաւ անոր . տէ՛ր՝ դուն ամէն բան գիտես և ամէն բան կը ճանչնաս , և որ ես քեզ կը սիրեմ . Յիսուս ըսաւ անոր . արածէ իմ ոչխարներս :

Կամ այս .

Ս . Աւետարան . Յովհ . ի . 19 .

Եւ մեկշաբթի օրը իրիկուն էր , ու դուռներն ալ գոց , ուր որ աշակերտները ժողվուած էին հրէաներուն վախէն , Յիսուս եկաւ՝ ու անոնց մէջ կայնեցաւ , և ըսաւ անոնց . ողջոյն ձեզի : Ա՛ս որ ըսաւ , իր ձեռուըները ու կուշտը ցըցուց անոնց . աշակերտներն ալ ուրախացան երբոր տէրը տեսան : Ա՛յորջն ըսաւ անոնց . ողջոյն ձեզի . ինչպէս որ իմ Հայրս իս խրկեց , ես ալ ձեզ կը խրկեմ : Եւ այս որ ըսաւ՝ փչեց անոնց , և ըսաւ . առէք Հոգին սուրբը . թէ որ մեկուն մեղքը թողուք՝ թողուած ըլլայ անոնց . թէ որ մեկուն բռնէք՝ բռնուած ըլլայ :

Կամ այս ,

Ս . Աւետարան . Մատթ . իը . 18 .

Յիսուս եկաւ անոնց հետը խօսեցաւ՝ և ըսաւ . ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ . ինչպէս որ Հայրը իս խրկեց , ես ալ ձեզ կը խրկեմ : Կոտցէք ասկէ ետեւ՝ աշակերտեցէք բոլոր հեթանոսները . մկրտեցէք անոնք Հօր՝ և որդւոյ՝ և սուրբ Հոգւոյն անունովը : Սորվեցուցէք անոնց պա-

հել ամէն բաները՝ ինչ որ պատուիրեցի ձեղի. և ահա ես ամէն օր ձեր հետն եմ մինչեւ աշխարհիս վերջը :

Աւետարանը և Նիկիոյ Հանգանակը և Քառոզը առաքելոյն, ընտրեալ Եպիսկոպոսը (Նախորդը Հագած) երկու Եպիսկոպոսներով կը ներկայացնի Գաւառապետ Արքեպիսկոպոսին, (կամ օրինաւորապէս այս գործին համար կարգուած Եպիսկոպոսին) որ սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է. և զանիկայ ներկայացուցող Եպիսկոպոսները կ'ըսեն :

Վերյարգոյ Հայր Տերամբ, քեզի կը ներկայացունենք այս բարեպաշտ և քաջակիրթ անձը, Եպիսկոպոս ձեռնադրուելու :

Հոս Արքեպիսկոպոսը ձեռնադրութեան համար Արքայական Հրամանագիրը կը պահանջէ, և կարդացուներ կուտայ : Ետքը ընտրուած անձը Արքային Գլխաւորութիւնը երդմամբ կը հաստատէ, ինչպէս որ անդին Սարկաւագի ձեռնադրութեանը համար հաստատուած է : Ցետոյ նաեւ պարտի երդմամբ հաստատել Արքեպիսկոպոսի պարտաւորեալ հնազանդութիւնը այսպէս .

Երդմնամբ Հաստատութիւն Արքեպիսկոպոսի վերաբերեալ հնազանդութեան .

Ես Ստուածով Ընուամբը . Ա. Ե. Ես Ա.— Եպիսկոպոս ընտրեալ Ա.— Եկեղեցւոյն և թեմին, կը խոստովանիմ և կը խոստանամ պարտուապատշաճ յարգութեամբ հնազանդիլ Արքեպիսկոպոսին, և Ա՝ետրապոլական Ա.— Եկեղեցւոյն և անոնց Յաջորդ-

ներուն . Այսպէս օգնէ ինծի ով Աստուած , Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ։

Ա.յս երդմամբ հաստատութիւնը չըլլար Արքեպիսկոպոս օրհնուած ժամանակը ։

Ցետոյ Արքեպիսկոպոսը ներկայ գտնուող հաւատացեալները Աղօթքի կը յորդորէ՝ այսպէս ըսելով .

Ե՛ղբայրներ՝ Ս . Պօղոսաս Առաքեալին մէջ գրուած է , որ մեր փրկիչը Քրիստոս բոլոր գիշեր աղօթեց , իր տասներկու Առաքեալները ընտրելէն ու խրկելէն առաջ : Առաքելոց գործքերուն մէջ նաև կը կարդանք որ Անտիոք եղած Առաքեալները Պօղոսը ու Բառնաբասը ձեռնադրելու ու արձակելու ժամանակին պաղ ու ծոմ բռնեցին : Ասոր մեր փրկիչ Քրիստոսի և իր Առաքեալներուն օրինակին հետեւելով աղօթք ընենք , այս մեզի ներկայացած անձը ընդունելէն ու խրկելէն առաջ այն գործին՝ որ կը յուսանք Հոգիին կանչուած է ։

Ցետոյ կ'ըսուի Լիթանի Աղաչանքը . ինչպէս որ անդին Սարկաւագի ձեռնադրութեանը կարգին մէջ կայ . միայն թէ այս խօսքերէն ետեւ (շնորհէ լուսաւորել բոլոր Եպիսկոպոսները) նոյն տեղի հետեւեալ խնդրուածքը կը ձգուի . ու անոր տեղը ասիկայ կ'ըսուի .

Շնորհէ՛ օրհնել այս մեր ընտրեալ Եղբայրը . և իր վրայ քու շնորհքդ խրկէ , որ կարողըլլայ վայելուչ կերպով իր կոչման պաշտօնը կատարել , Եկեղեցիդ շինութեանը , և քու անուանդ փառքին ,

պատուոյն և գովութեանը համար ։

Պապասկանէ ։ Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի , Տէր բարե-
բար ։

Ցետոյ այս Աղօթքը կ՚ըսուի ։

Ամենակարող Աստուած՝ պարգեւատու ամենայն բարութեան , որ քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը Եկեղեցիիդ մէջ պաշտօնեաներու զանազան կարգեր հաստատեցիր ։ Լսէ՛ քու բարեգթութեամբդ այս ծառայիդ՝ որ հիմայ Եպիսկոպոսութեան Կոչծին ու Պաշտաւորութեանը կանչուած է ։ անանկ լեցուր անիկայ քու վարդապետութեանդ ճշմարտութիւնովը , և անանկ զարդարէ անիկայ վարքի անմեղութիւնով , որ թէ խօսքով և թէ գործքով կարող ըլլայ հաւատարմաբար այս պաշտօնիս մէջ քեզի ծառայելու , քու Անունդ փառքին և քու Եկեղեցւոյդ շինութեանը ու բարի կառավարութեանը համար , մեր Վրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

Վերջը Արքեպիսկոպոսը իր աթոռը նստած օրհնութիւնն կ՚ընէ ։

Ե՛ղբայր՝ որովհետեւ Սուրբ Կիրքերը և Հին Կանոնները կը հրամայեն որ անմտաբար չընդունուի ու չի ձեռնադրուի մէկը Քրիստոսի Եկեղեցւոյն Հո-

գաբարձուԹեանը մէջ, որ ինքը ծախու առաւ, չէ ԹԷ ուրիշ գինով մը, հապա իւր արեանը հեղմամբը· ուստի քեզ այս պաշտօնին ընդունելէս առաջ, պիտի քննեմ քեզ քանի մը խնդիրներու մէջ· որպէս զի հոս ներկայ գտնուող միաբանուԹիւնը փորձառու վկայ ըլլայ Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ ինչպէս վարուելդ միտք ունենալուդ։

Ընդհօք հաւանեցա՞ր ես որ այս պաշտօնիս արդարապէս կանչուած ես մեր ՏԷր Յիսուս Քրիստոսի կամքովը, և այս ՏէրուԹեանս սահմանադրուԹիւններովը·

Պօղոսեան· Ինպէս հաւանեալ եմ։

Ընդհանրապետը· Ընդհօք հաւանեցա՞ր ես որ Սուրբ Գիրքերը բաւականապէս կը պարունակեն բոլոր ան վարդապետուԹիւնները, որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը յաւիտենական փրկուԹեան համար հարկաւ կը պահանջուի։ Եւ միտդ դրա՞ծ ես նոյն Սուրբ Գիրքերովը քեզի յանձնուած ժողովուրդը կրթելու, և յաւիտենական փրկուԹեան համար պահանջուած ուրիշ բան մը չի սորվեցընելու· հապա միայն անիկայ՝ որ կ՚ընդունիս Սուրբ Գիրքերէն վկայուած ու հաստատուած ըլլալ։

Պօղ· Ես այսպէս հաւանեալ եմ, և ասանկ միտքս դրած եմ Աստուծոյ շնորհքովը·

Ընդհանրապետը· Ուստի՝ հաւատարմուԹեամբ պիտի պարապի՞ս նոյն Սուրբ Գիրքերուն, և աղօթքով Աստուծոյ օգնուԹիւնը խնդրես անոնք ուղիղ իմանա-

լու, որոնցմով կարող ըլլաս ողջամիտ վարդապետութեամբ սորվեցընել ու յորդորել. և հակառակորդները յաղթահարել ու համոզել.

Պաւ. Ինչպէս կ'ուզեմ ընել, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Ընծեղ. Արդեօք պատրաստ պիտի ըլլաս անկեղծ ջանքով հերքել ու մերժել Աստուծոյ խօսքին դէմ եղած ամէն մոլար և օտար վարդապետութիւնները. և թէ՛ հրապարակաւ և թէ առանձին հրաւիրել ու քաջալերել ուրիշները նոյնպէս ընելու.

Պաւ. Պատրաստ եմ այնպէս ընելու Տէրոջը օգնականութեամբը:

Ընծեղ. Արդեօք պիտի ուրանաս բոլոր ամբարշտութիւնը ու աշխարհական ցանկութիւնները, և զգաստութեամբ, արդարութեամբ ու աստուածապաշտութեամբ ապրիս այս աշխարհիս մէջ, որ բարեգործութեան օրինակ ըլլաս ուրիշներուն, որ հակառակորդները ամչնան քեզի դէմ ըսելու բան մը չունենալով.

Պաւ. Ինչպէս պիտի ընեմ Տէրոջը օգնականութեամբը:

Ընծեղ. Արդեօք որչափ որ կրնաս պիտի ջանաս բոլոր մարդկանց մէջ հեզութիւն, սէր և խաղաղութիւն պահելու ու ջրցունելու, և պիտի խրատես ու պատժես ան ամէնքը՝ որ խռովարար, անհնազանդ ու պատժապարտ են քու Եպիսկոպոսական Թեմիդ մէջ, Աստուծոյ խօսքովը ունեցած իշխա-

նուիրեամբդ, և այս Տէրունեան օրհնքովը՝ որ քեզի պիտի տրուի.

Պապ. Աչնպէս պիտի ընեմ, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Աբրեպէն. Արդեօք հաւատարիմ պիտի ըլլաս ուրիշներուն կարգ տուած, անոնք խրկած կամ ձեռնադրած ժամանակդ.

Պապ. Հաւատարիմ պիտի ըլլամ, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Աբրեպէն. Արդեօք ինքզինքդ հեզ պիտի ցըցունես. և ողորմած պիտի ըլլաս Քրիստոսի սիրուն համար աղքատներուն, կարօտներուն և անօգնականն օտարականներուն.

Պապ. Աչնպէս կ'ուզեմ ցըցունել ինքզինքս, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Ցետոյ Արքեպիսկոպոսը ոտքի վրայ կանգնած՝ կ'ըսէ.

Աժենակարողն Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ շնորհեց քեզի այս ամէնքը կատարելու կամքը. Ե՛ նորհէ ևս քեզի անոնք ի գործ դնելու զօրութիւնը ու կարողութիւնը, որ քեզմով սկսած գործը կատարելով, վերջին օրը անպարսաւ ու կատարեալ հանդիսանաս, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ ընտրեալ Եպիսկոպոսը ուրիշ Եպիսկոպոսական զգեստները կը հագնի, և ծունր դրած՝ անոր վրայ կ'երդո-

ցուի կամ կ'ըսուի "Եկ Սուրբ Հոգին" Արքեպիսկոպոսը սկսելով՝ և Եպիսկոպոսները միւս ներկայ գտնուողներուն հետ մէկտեղ փոփոխակի կը պատասխանեն.

Եկ Սուրբ Հոգի կենդանարար,
Պալուստդ Հոգւոյս շունչ ազդարար.
Երկնային հրով մեզ հրազինեա,
Լզմամբ լուսոյդ միտս պատուաստեա.
Ընժնասուրբ Հոգիդ Ծման,
Ի երապատուեալ Ուահանայութեան.
Եօթնասիւնեակ տաճարդ հաստեա,
Եօթնեակ շնորհօք մեզ զարդարեա.
Որհնեալ Ծմամբ Երկնէ Ղևսեալ,
Կեանք, Հուր Սիրոյ Միւր շնորհեալ
Հաւերժական լոյսդ ծագեա,
Ննածին խաւարս փարատ ցայտեա.
Ընարչակից կենդանացո,
Ա՝ահացեալքս փչմամբդ կեցո.
Ընատաբուղխ շնորհս պարգեւեա,
Գեղեցկադէմ յարկ յարդարեա.
Ապասելոց մխիթարութիւն,
Կեանք և կենաց խաղաղութիւն.
Հրաւեալ հօտըն մի ժողովեա,
Ընհաշտ ոգւոյ տէրըն ցրուեա.
Ուր Հոգիդ Տեառն առաջնորդեաց,
Ընդդիմութեան ոգիս չնչեաց.
Նոյն բաժանեալ լեղուս աղաց,
Ազանչելեօք միաբանեաց.

Նոյն և նման Հօր և Որդւոյ,
Հոգիդ Ընեղ և Համադոյ.
Հոգիդ Աստուած, Հայր և Որդին,
Որպէս միշտ էր, և եղիցին.
Ա՛ինըդ Երից, Նոցանէ ես,
Երեակ Ա՛իուԹիւնդ, Վեհ ուսո մեզ.
Ո՛չ սկսեալ, ո՛չ դադարեալ,
Կարգեալ, Թուեալ, և միշտ օրհնեալ.
Նաշխողդ Ընորհաց ցանդ օրհնեսցուք,
ԵրրորդուԹիւնդ միշտ գովեսցուք.
Հօր, Որդւոյ, Վեհ միանգամայն,
Փառք և պատիւ, համանգամայն:

Կամ այս.

Նչ Սուրբ Հոգիդ յաւերժական,
Օրհնեալ Նղխուդ Սուրբ Ա՛լրնական.
Հօրէ, Որդուէ նոյն Ա՛իուԹեան,
Աստուած սիրոյ և ՀաշտուԹեան.
Ա՛յցելու լեր սրտից, մտաց,
Հայցմամբ խնդրեմք Աղուդ Ընորհաց.
Որով արդար և երկիւղած,
Լեալ հասանել փափաքանաց.
Ա՛շմարտապէս Ա՛խԹարիչ,
Յամենայնի Օ՛օրացուցիչ.
Ա՛երին տուրքըն միշտ խնդրելի,
Ընքննելի անպատմելի.
Աղբիւր, Նղխուդն կենդանուԹեան,

Երկնաժառանգ ուրախութեան .
Որոր լուսաւիայլ , Ակր քաղցրութեան ,
Ծուխն օծիլոյ հոգեսիրութեան .
Աստուածաշէն ձիրդ բազմարդիւն ,
Եկեղեցւոյ հաստատութիւն .
Ա՛ստն Աստուծոյ օրհնս դրես ,
Սաւատացեալ սրտի տպես .
Աստ խոստմանըդ , Տէր մեր Աստուած ,
Պարգևիչ ես խօսուն շնորհաց .
Ամ ուր ուրեք քո օգնութեամբ ,
Օրհնել Աստուած միշտ գովութեամբ .
Ա՛մ Սուրբ Հոգի , լոյսդ առաքես ,
Լուսաւար միտս լուսազարդես .
Արտեռանդըն կեալ սրբութեամբ ,
Ճայդ և ցերեկ ծառայութեամբ .
Տկարութեանս լեր զօրութիւն ,
Կորելոցս հաստատութիւն ,
Աշխարհ , դեւըն , զինեալն մարմին ,
Ընկալեցեն մեզ ամենեւին .
Հոգի արա թշնամիս մեր ,
Հա՛ մեծ օգտիս պարգեւիչ լեր .
Աստուածային և մարդկային ,
Հաշտութիւնըդ տուր մեր սրտին .
Առաջնորդ սուրբ Հետարանին ,
Ա՛արտարապետ հոգւոյս խորանին .
Ինդրեմք մաքրեա մեզս մեղաց ,
Եւ ըղձեցո լոյսըն փառաց .

Ամ՛ողանիւթեայս սրբեալ Կ՛որոդող ,
Ա՛արմին եղելոց Հոգի Շ՛նորհող .
Վ՛դուես սիրով աղաւնակերպ ,
Ա՛արդիկ ծնանիս աստուածակերպ .
Կապ թ՛ընամդն խղեալ ընկեա ,
Լ՛ուծեալ անդամս , Տ՛էր , Վ՛հեւ յօգեա .
Կ՛այն և վերջին օրն ահագին ,
Գ՛ոռ Ա՛խիթար մարդկան աղգին .
Լ՛ոյծ երկպառակ չարին հնարս ,
Ա՛ստեա գործուն սուրբ Հաւատս .
Կաղաղութիւն միաբանութեան ,
Շ՛նորհեա բոլոր Վ՛րիստոնէութեան .
Հոգ մեզ , որ Վ՛հեւ Ա՛յր ճանաչի ,
Կ՛այն և Որդին փառաւորի .
Ա՛օրհ Որդուէ Կ՛ղխումդ յայտնեա ,
Ա՛ի միոյն Ա՛ստուած , Երեքանձնեայ .
Երգեսցուք միշտ երգ օրհնութեան ,
Ա՛մադոյակ Սուրբ Ա՛խութեան .
Ա՛օր Ա՛ստուծոյ Օ՛րհնեալ Որդուոյն .
Ա՛իանգամայն շնորհաց Ա՛ղբւոյն .
Ե՛րդ աղաչեմք Տ՛էր մեր վերկչին ,
Որ առաքէ իւր Սուրբ Ա՛ղին .
Վ՛աւանողացս Նորա Ա՛նուան ,
Ա՛յժըմ , և միշտ , և յաւիտեան . Ա՛մէն :

Ասիկայ լըմընալէն ետեւ Արքեպիսկոպոսը կ՛ըսէ .

Ո՛վ Տէր , լսէ՛ մեր աղօթքին .

ՊԱՊԱԽԱՆԻ. Եւ մեր աղաղակը քեզի հասնի։

ԱՂՕԹՔՆ.

ՈՎ Ամենակարող Աստուած՝ և ամենողորմ Հայր, որ քու անհուն բարութեամբդ քու միածին Յիսուս Քրիստոս ամենասիրելի Որդիդ շնորհեցիր մեր Փրկիչը և յաւիտենական կենաց Հառնելոդը ըլլալու. և որ ան իր մահուամբը մեր փրկութիւնը կատարելչէն ու երկինքը համբառնալէն ետեւ, իր առաքեալները Պարգեւները մարդկային աղգին վրայ լիութեամբ իջեցուց, ոմանք Հռաքեալ, ոմանք Մարգարէ, ոմանք Աւետարանիչ, ոմանք Հովիւ և ոմանք Վարդապետ ընելով իր Եկեղեցիին շինութեանը և կատարելութեանը համար. Կ՚աղաչենք քեզի անմիտ շնորհք պարգեւէ այս քու ծառայիդ, որ միշտ պատրաստ ըլլայ քու սուրբ Աւետարանդ տարածելու՝ քեզի հետ հաշտութեան բերկրալի լուրը, և իրեն տրուած իշխանութիւնը չէ թէ քակելու, հապա փրկելու համար գործածելու. չէ թէ ջնասելու, հապա օգնելու. որպէս զի հաւատարիմ և իմաստուն ծառայի մը պէս ժամանակին քու ընտանիքիդ իրենց բաժինը տալով, վերջը յաւիտենական ուրախութեան մէջ ընդունուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ Քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է և կը թագաւորէ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Ցետոյ Արքեպիսկոպոսը և միւս ներկայ դասուորդ Եպիսկոպոսները իրենց ձեռուընները ան ընտրեալ Եպիսկոպոսին գլխուն վրայ կը դնեն, անիկայ անունց առջին ծնրադրած ըլլալով, և Արքեպիսկոպոսը կ'ըսէ,

Ընդունէ Սուրբ Հոգին, Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ Եպիսկոպոսի մը Պաշտօնին և Յատակարարութեանը համար, որ մեր ձեռնադրութեամբը հիմայ քեզի կը յանձնուի, Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն Ընութեամբը: Եւ յիշէ որ Աստուծոյ շնորհքը կենդանացուներ որ քեզի տրուեցաւ մեր այս ձեռնադրութեամբը, ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան Հոգին չէ տուած, հապա զօրութեան, սիրոյ և զգաստութեան:

Ցետոյ Եպիսկոպոսը Աստուածաշունչը անոր կը յանձնէ ըսելով.

Ընկնդիր եղիր ընթերցման, յորդորման և վարդապետութեան: Յատածէ այս Գրքին մէջ գըտնուած բաներուն վրայ: Գրթիւն եղիր անոնց մէջ, որ անկէ առաջ եկած յառաջադիմութիւնը ամենուն յայտնի ըլլայ: Գդոյշ եղիր քու անձիդ և վարդապետութեանդ. և ժիր եղիր անոնք կատարելուն մէջ. ինչու որ ասանկ ընելով քու անձդ կ'ապրեցունես, ու նաև անոնք՝ որ քեզի կը լսեն: Քրիստոսի ոչխարներուն Հովիւ եղիր, չէ թէ գայլ. անուանդ տուր անոնց, ու չէ թէ յափշտակէ: Տկարներուն թիկունք եղիր, հիւանդները բժշկէ, կոտրտածները կապէ, մոլորածները դարձուր, ու կորսուածները փնտրէ

Ընանկ գթութիւն ունեցիր, որ չափազանց անհոգ չըլլաս. անանկ պատիժ տուր, որ ողորմութիւնը չի մոռնաս. որ Հովուապետին երեւնալու ժամանակը կարծր ըլլաս ան անթառամ փառաց պսակը ընդունելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Վերջը Արքեպիսկոպոսը Հաղորդութեան խորհուրդին կ'սկսի. որուն հետ ան նոր ձեռնադրուած Եպիսկոպոսը (ուրիշներուն հետ միասին) կը հաղորդուի:

Եւ վերջին Մաղթանքին տեղը, անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ այս Աղօթքները պիտի ըսուին:

Ով ամենագութ Հայր, կ'աղաչենք քեզի քու երկնային օրհնութիւնդ այս քու ծառայիդ վրայ խրկելու, և անանկ զարդարելու անիկայ քու Սուրբ Հոգւովդ, որ քու խօսքդ քարոզելով էէ թէ միայն նախանձաւոր ըլլայ ամենայն երկայնմտութեամբ և վարդապետութեամբ յանդիմանելու, աղաչելու և սաստելու. հապա միանգամայն խօսքով, վարքով, սիրով, հաւատքով, ողջախոհութեամբ և մաքրութեամբ ընտիր օրինակ մը ըլլայ հաւատացեալներուն. որպէս զի հաւատարմութեամբ իր ընծայքը կատարելով, վերջին օրը ան արդար Դատաւոր Տիրոջը պահած պսակը ընդունի, որ կենդանի է և կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը, Հօր և Սուրբ Հոգւոյն հետ, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յանկերգ. կ'աղաչենք ով Տէր բոլոր մեր գործքե-

րուն մէջ քու գթութեանդ պարգեւովը. և ղարգացուր մեզ քու անդադար օգնութեամբդ, որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ սկսելով, շարունակելով և կատարելով, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու. և հուսկ յետոյ քու բարեգթութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը. և ամենակարող Հօր Աստուծոյ, և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ. և միշտ ձեր ամենուդ վրայ ըլլայ. Ամէն:

ԿԸՆՈՒՆ
ԱՂՕԹՔԻ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՆԴԵՐՁ
ՈՐ ԱՑՍ ՑԵՐՈՒԹԵԱՆԸ ԱՄԷՆ ՆԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒՆ
ԵՒ ՄԱՑՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԿԸ ՄԱՑՈՒՑՈՒԻ
ԱՄԷՆ ՏԱՐԻ ՑՈՒՆԻՍԻ ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐԸ
ՆՈՐԻՆ ՎԻՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆԸ ԵՐՋԱՆԿԱՐԱՐ
ԱԹՈՌԸ ԵԼԼԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Այս Պաշտամունքը Ծննդեան Օրերը դործածուած Պաշտամանը բոլորովին նդմնն է. բայ՛ի ան տեղեանքներէն՝ որոնք որ հոս նշանակուած են։

Թէ որ այս օրս Կիրակի Աւուր պատահի, ապ ամբողջ Պաշտամունքը բոլորովին սիտի կատարուի, ինչպէս որ կը հետեւի. սակայն թէ որ ուրիշ աւուր պատահի, նախնեաց Կիրակին Եկեղեցւոյ մէջ հրապարակաւ պարաի ծանուցուիլ։

Առաւօտեան Աղօթքը այս տուներովը կ՛սկսի.

Ասստի կ՛աղաչեմ՝ որ առաջին բանէ առաջ աղօթք լլլուի, ինդրուածք, պաշտատանք, դոհութիւններ՝ ամէն մարդու համար։ Այ՝ անապատանդ թագաւորներուն եւ բոլոր իշխաններուն համար, որ խաղաղութեամբ ու հանդարտութեամբ մեր կեանքը անցունինք, ամէն աստուածպաշտութիւնով ու սրբութիւնով։ Այն-

չու որ ան է բարին և ընդունելին մեր փրկիչ աստուածն ալ։ (Ա. Տիմ. բ. 1, 2, 3։)

Եւ որ ըսենք թէ մենք մեղք մը չունինք, անձներնիս կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ։ Ապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ան ու արդար մեր մեղքերը թողնելու, և բոլոր անիրաւութենէ մեզ սրբելու։ (Ա. Յովհ. ա. 8, 9։)

Եկայք ցնծասցուք Սաղմոսին տեղը սիրտ ըսուի կամ երգեցուի այս հետեւեալ Երգը. որուն մէկ տունը ՓահԱնն և միւս տունը Դպիրները ու ծողովուրդը պիտի ըսեն.

Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս սքանչելի է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ։ (Սաղ. ը. 1։)

Ո՛վ տէր, մարդը ի՞նչ է՝ որ դուն անոր յայտնուեցար. կամ մարդուն զաւակը՝ որ անիկայ քանի մը տեղ կը դնես։ (Սաղ. ճխգ. 3։)

Հիշատակ ըրաւ իր սքանչելիքներուն համար. տէրը ողորմած ու գթած է։ (Սաղ. ճժ. 3։)

Արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը, անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար։ (Սաղ. ճչ. 21։)

Դուն մեզ ընդունող ես ո՛վ աստուած, և քու օծեալիդ երեսը նայէ։ (Սաղ. ձգ. 8։)

Իմ շաւիղներս քու ճամբուդ մէջ հաստատէ, որ իմ գնացքներս չի սահին։ (Սաղ. ժչ. 5։)

Մատաւորին օրերուն օրեր կվելցուր. անոր վը-

բայ փառք ու մեծավայելչութիւն պիտի դնես . (Առ. կ . 6 : ի . 5 :)

Աստուածդ առջին աղօրմութիւնը ու ճշմարտութիւնը յաւիտեան կայ ու կը մնայ՝ ով որ անկէ կը խնդրէ . (Առ. կ . 7 :)

Անոր օրերը արդարութիւնը պիտի ծագի . ան քու սահմաններուդ խաղաղութիւն դրաւ . (Առ . հա . 7 : ճխէ . 3 :)

Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցունեմ . սակայն անոր վրայ իմ սրբութիւնս պիտի ծաղկի . (Առ . ճլա . 16 :)

Օրհնեալ ըլլայ խորայէլի տէր աստուածը , որ ինքն է միայն սքանչելիքներ ընողը . (Առ . հա . 20 :)

Եւ անոր սուրբ փառքին անունը յաւիտեան օրհնեալ է . բոլոր երկիրը անոր փառքովը պիտի լեցուի . եղիցի եղիցի . (Առ . հա . 20 :)

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Աւուր պատշաճի Սաղմոսները . ժթ . ի . ճ .

Աւուր պատշաճի Ընթերցուածները .

Առաջին Ընթերցուած Յեսուայ . Ա . մինչեւ 10 համարը .

Օրքան Աստուած Օրհնաբանեմք .

Երկրորդ Ընթերցուած . Հռով . ժգ .

Աղաղակեցէք առ Տէր .

*Աստաքելոց Հանդամանակին եւեւ մատուցանելու Ընդ-
շանքները առնէք պիտի բլլան ։*

Վհահանան ։ Ո՛վ Տէր , յայտնէ՛ մեզի քու ողորմութիւնդ ։

Պապասխանէ ։ Եւ շնորհէ՛ մեզի քու փրկութիւնդ ։

Վհահ ։ Ո՛վ Տէր , ակռցէ՛ մատագուհին ։

Պապ ։ Որ քեզի կ՚ապաւինի ։

Վհահ ։ Օդնութիւն խրկէ անոր քու սրբութեանդ տեղէն ։

Պապ ։ Եւ միշտ պաշտպանէ՛ անիկայ քու զորութիւնովդ ։

Վհահ ։ Որ թողուր որ էր թշնամիները իրեն վրայ առաւելութիւն մը ունենան ։

Պապ ։ Որ թողուր որ ամբարիշտները գինը վնասելու մտածեն ։

Վհահ ։ Ողթեստաւորէ քու պաշտօնեաներդ արդարութիւնով ։

Պապ ։ Եւ ուրախացուր քու սուրբերդ ։

Վհահ ։ Ո՛վ Տէր , փրկէ՛ քաւ ժողովուրդդ ։

Պապ ։ Եւ օրհնէ՛ քու ժառանգութիւնդ ։

Վհահ ։ Ո՛վ Տէր , խաղաղութիւն շնորհէ այս մեր ժամանակը ։

Պապ ։ Որովհետեւ քենէ՛ ի զատ մէկը չի կայ որ մեզի համար պատերազմի ։ բայց դուն միայն ով Աստուած ։

Վհահ ։ Ո՛վ Տէր , զօրութեան աշտարակ մը եղիր մեզի ։

Պապ . Ա՛ներ թշնամիին դիմացը :
Վրահ . Ո՛վ Տէր , լսէ մեր աղօթքին
Պապ . Եւ մեր աղաղակը քեզի հասնի :

Առտուան Աղօթքին առաջին Մաղթանքին տեղը՝ Հետեւեալ Շնորհակալութեան Մաղթանքը պիտի ըսուի , թագաւորին վերահաստատութեանը աշխուժ ելլելուն համար :

Ամենակարող Աստուած , որ բոլոր աշխարհի թագաւորութիւնները կը կառավարես , և քու բարեհաճութեամդ կարգի կը դնես անոնք . Անկեղծ մտօք շնորհակալութիւններ կը մատուցանենք քեզի , որ այս օրս քու Ազգակինդ՝ մեր Նշխանուհի Վ . ի քաղաքիայ Ոսագուհին քու հաճութեամդ այս Ոսագաւորութեանս աթոռը հանեցիր : Ոսոյ քու իմաստութիւնդ իրեն առաջնորդ ըլլայ , և քու բազուկդ զօրացունէ անիկայ : Ոսոյ արդարութիւնը , ճշմարտութիւնը , սրբութիւնը , խաղաղութիւնը , սէրը և ամէն առաքինութիւնները՝ որ Վրիստոնէական Վարդութիւնը կը զարդարեն , իր օրերը ծաղկին . ուղղէ իր ամէն խորհուրդները ու ջանքերը քու փառքիդ և իր ժողովուրդին երջանկութեանը համար . և շնորհք տուր մեղի որ խղճմտանքի պատճառաւ զուարթութեամբ ու կամաւ իրեն հնազանդինք , որ ոչ մեր մեղանչական կիրքերը ոչ ալ մասնաւորապէս մեր առանձին շահասիրութիւնները անոր հասարակութեան օգտին համար ունեցած հոգերը ու նպատակները . Թող ինքը միշտ իր ժողովուրդին սիր-

տերը շահի՝ որ ամենևին պակասութիւն մը չընեն, թէ անոր Ընձին պարտաւորեալ յարգութեանը մասին, և թէ իւր իշխանութեանը յարգանօք հպատակութեանը մասին. Թ՛ղ անոր թագաւորութիւնը մշտատեւ ու ծաղկեալ մնայ. և սլսակէ անիկայ հանդերձեալ կեանքին մէջ անմահութեամբ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Լիթանի Աղաթանքին ասարտմանը (որ միշտ այս օրս մատուցանելու է) - Խոնարհեալ կ՛աղաչենք Հայր - Աղաթանքին վերջը, Թագուհիին և Արքայազուն Ընտանիքին համար այս հետեւեալ Աղօթքը կ՛ըսուի:

Ո՛վ Տէր՝ մեր Աստուածը, որ երկինքի ու երկրի ամէն բաներուն կ՛իշխես ու անոնք կը պահպանես. Ընդունէ՛ մեր աղաչանքները մեր անկեղծ շնորհակալութեամբը մեր Իշխանուհի Տիկին Ալէքսոդրիային համար, որ այս օրս քու շնորհքովդ ու նախախնամութեամբդ մեր վրայ Թագուհի կարգեցիր. և օրհնէ՛ միանգամայն անոր հետ Աստիէյդ Հարի Թագուհին, Ալպերտ Ուէյլսի Իշխանը, և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը. որ անոնց ամէնքը միշտ քու բարութեանդ ապաւինելով, և քու կարողութեամբդ պաշտպանուելով, և քու բարեշնորհ ու անվախճան մարդասիրութեամբդ պսակուելով, քու առջիդ երկար երջանիկ կեանք վարեն առողջութեամբ, խաղաղութեամբ, ուրախութեամբ ու փառքով այս աշխարհիս վրայ. և մեռնելէն ետեւ երկինից թագաւո-

րութեանը մէջ յաւիտենական կեանքը ու փառքը ընդունին , մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արդեամբը ու միջնորդութեամբը . որ միանգամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է և կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Յետոյ այս Աղօթքը կը հետեւի Թագուհիին համար . իր ամէն թշնամիներուն դէմ Աստուծմէ պաշտպանութիւն խնդրելու համար :

Ով ամենողորմ Աստուած , որ քու աղախինդ մեր Վիքտորիա Թագուհին իր նախնեացը աթոռին վրայ կարգեցիր . խոնարհեմ կ՚աղաչենք պաշտպանէ՛ անիկայ նոյն աթոռին վրայ ամէն վտանգներէն որոնց մէջ կրնայ իյնալ . հովանաւորէ՛ զանիկայ անօրէնութիւններուն բաղմութենէն և չարագործներուն ապստամբութենէն . տկարացո՛ւր անոր թշնամիներուն ձեռքը , փարատէ՛ անոնց չար խորհուրդները , և ուղղացո՛ւր անիրաւ գործառնութիւնները . որ ո՛չ ապստամբներուն ո և իցէ գաղտնի միաբանութիւնը , և ո՛չ ալ յայտնի բունադատութիւն մը իւր Տէրութեանը խռովութիւն մը պատճառէ . Տապա որ քու թեւերուդ հովանաւորութեամբը պահպանուած , և քու զօրութեամբդ պաշտպանուած ամէն հակառակութիւններուն յաղթէ . որպէս զի աշխարհս ճանչնայ քեզ որ դուն ես անոր պաշտպանը և ամենազօր ազատիչը ամէն դժուարութիւններուն և հակառա-

կութիւններուն մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Բառլաամ Նգի բարձր Ատեանին Աղօթքը կը հետեւի, թէ որ նոյն ժամանակը ժողվուած ըլլան:

Հաղորդութեան Պաշտամանը մէջ՝ անմիջապէս Առաքելոց Թուղթը չի կարդացուած, Թագուհիին համար եղած Մաղթանքին և նոյն Աւուր պատշաճին տեղը պիտի ըսուի այս հետեւեալ Աղօթքը Թագուհիին համար, իբր այս Եկեղեցւոյս Գլխաւոր Կառավարը.

Ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր, որ Քրիստոնեայ Իշխաններ կանչեցիր քու Հաւատքիդ պաշտպանութեանը համար, և անոնց պարտքը ընել տուիր հոգեւոր երջանկութիւնը յառաջացունելը, միանգամայն իրենց ժողովուրդին օգուտը. խոնարհ և եռանդագին սրտիւ կը խոստովանինք մեր վրայ ունեցած քու ամենամեծ բարութիւնդ, քու Ողախինդ՝ մեր ամենաբարեգութ Թագուհին այս Եկեղեցւոյս և Ազգիս վրայ կանգնեցունելուդ համար. Տուր անոր կ՚աղաչենք ան ամէն երկնային պարգեւները, որ առանկ գերագոյն յանձնարարութեան մը համար կարեւոր են. Հնորհէ որ անոր յանձնուած քու՝ իր Աստուածային գործքը բարեյաջողութեամբ կատարուի. Հնորհէ որ մեր մէջը հաստատուած քու ճշմարիտ Կրօնքիդ ծառայութեանը համար ունեցած իր խորհուրդները յաջողուած տեսնայ. Եւ շնորհէ որ քու ճշմարտութեանդ պաշտպանութեանը և յառաջադիմութեանը օրհնեալ մէկ միջոց մը ըլլայ, ուր տեղ

որ նոյն ճշմարտութիւնը հալածուի ու հարստահարուի. Շնորհէ որ կեղծաւորութիւնը ու պղծութիւնը, Աստուածպաշտութիւնը ու կռապաշտութիւնը իր առջեւէն հեռու ըլլան. Այ Թողուր որ Եպետիկոսութիւնները և մղար Պարգապետութիւնները Եկեղեցւոյ խաղաղութիւնը խանգարեն. ոչ ալ սնոտի պատճառներէ առաջ եկած Երձուածողութիւնները և Երկպառակութիւնները տրկաբացունեն անիկայ. Ապա շնորհէ մեզի որ մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ըլլանք քեզի՝ մեր Աստուծոյն ծառայելու, և քու կամքիդ պէս անոր հնազանդելու. Եւ որ այս օրհնութիւնները դարերէ դարեր յարատեւելու համար, շնորհէ որ իւր գերդաստանին մէջ միշտ մէկը անպակաս գտնուի այս Թագաւոր Երութեան կառավարութեանը մէջ իրեն յաջորդելու. որ մեր որդիքները անոր զաւկներուն զաւկները տեսնան, և Իսրայէլի վրայի խաղաղութիւնը: Նանկ որ մենք՝ որ քու ժողովուրդդ ենք և քու արօտիդ ոչխարները, քեզի շնորհակալութիւն մատուցանենք յաւիտեան, և քու գովութիւնդ պատմենք որդւոց որդի ամէն ժամանակ. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. բ. 11.

Սիրելիներ կ'աղաչեմ՝ օտարականներու ու պանդուխտներու պէս ետ քաշուիք մարմնաւոր ցանկութիւններէն, որ հոգիներուն դէմ կը պատերազմին:

նկրով . որ ինչ բանով ձեղ չարադործներու պէս բամբասեցին նէ , ձեր բարի դործքերը տեսնելով փառաւորեն աստուած այցելութեան օրը : Ընա- զանդ եղիք ամէն մարդկային ստեղծուածներու՝ տէ- րոջը համար . թէ որ թագաւորին՝ դերագոյն մէկու մը պէս . թէ որ դատաւորներու՝ որպէս թէ անկէ խրկուած՝ չարագործները պատժելու , ու բարեդործ- ները դովելու : Վասն որ աստուծոյ կամքը ասանկ է , որ բարեգործները պապանձեցունեն անմիտ մարդոց տգիտութիւնը : Ազատ պէս ըլլալով , ու չէ թէ ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս ունե- նալով . հապա աստուծոյ ծառաներուն պէս : Ա- մենքը պատուեցէք . եղբայրսիրութիւնը սիրեցէք . աստուծմէ վախցէք . թագաւորները պատուեցէք :

Ս . Աւետարան . Ա–կը . խբ . 16 .

Եւ իրենց աշակերտները հերովդէսեաններուն հետ մէկտեղ անոր խրկեցին՝ և ըսին . վարդապետ՝ դիտենք որ ճշմարիտ ես , ու աստուծոյ ճամբան ճըշ- մարտութիւնով կը սորվեցընես , ու մէկը հոդ չէ , ու մարդու երեսպաշտութիւն չես ըներ : Ասստի ըսէ մեզի , ինչպէս կը թուի քեզի . կայսերին տուրք տալ պէտք է՝ թէ չէ : Յիսուս դիտցաւ անոնց խորամանկութիւնը՝ ու ըսաւ . իս ինչո՞ւ կը փորձէք կեղծաւորներ : Ցոյց տուէք ինծի ան տուրքին ստակը . անոնք ալ դահեկան մը տուին իրեն : Եւ ըսաւ անոնց . որո՞ւն է այս պատկերը կամ դիրը : Ասին՝ կայսե-

րինը· ան ատենը ըսաւ իրենց· գացէ՛ք՝ կայսերինը կայսերին տուէք, ու աստուածոյն՝ աստուածոյ: Երբոր լսեցին՝ զարմացան, և թողուցին անիկա ու գացին:

Նիկիոյ Հանգանակէն ետեւ Քարոզը կուգայ.

Ընծայութեան Աղօթքին ժամանակը այս Աւետիսը պիտի կարդացուի.

Այնպէս թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդկանց առջեւ, որ տեսնան ձեր բարի գործքերը, ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է· (Մատթ. ե. 16:)

(Քրիստոսի Եկեղեցւոյն բոլոր վիճակին համար) ըսուած Աղօթքէն ետքը հետեւեալ Մաղթանքները պիտի ըսուին:

Աղօթք Միութեան.

Ո՛վ Աստուած՝ խաղաղութեան հեղինակ մեր մի միայն Փրկիչ և Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը· պարգեւէ մեզի քու շնորհդ որ սրտի մտօք մտքերնիս բերենք ան ամենամեծ վտանգները՝ որոնց մէջ կ՚իյնանք մեր թշուառ երկպառակութիւններովը: Ջնջէ՛ ան ամէն տեսակ ատելութիւնը ու նախապաշարմունքը, և ամէն բարի Հաւատքի ու համակամութեան արգելք տուող բաները, որ՝ ինչպէս որ միայն մէկ Հարմին մը կայ, մէկ Հոգի մը, և մէկ Յոյս մը մեր կոչմանը· մէկ Տէր, մէկ Հաւատք, մէկ Մկրտութիւն, մէկ Աստուած և մէկ Հայր մեր ամենուս· անանկ ալ ասկէ ետեւ մենք ամէնքնիս մէկ սիրտ և մէկ հոգի ըլլանք, Հ՚շմարտութեան

և խաղաղութեան, հաւատով և միրոյ սուրբ կապո-
վը կապուած. և կարող ըլլանք մեկ միտքով և մեկ
բերնով քեզ փառաւորել, մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարգեւէ՛ ով Տէր կ՚աղաչենք, որ այս աշխար-
հիս ընթացքը խաղաղաբար քու կառավարութեամ-
բըդ անանկ շրջուի, որ քու սուրբ Եկեղեցիդ կա-
րող ըլլայ ցնծութեամբ և երկիւղածութեամբ քեզի
ծառայելու ամենայն բարեպաշտ խաղաղութեամբ,
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարգեւէ՛ կ՚աղաչենք ով ամենակարող Տէր, որ
մեր արտաքին ականջովը այսօրուան լսած քու սուրբ
խօսքերդ անանկ տպաւորին մեր սրտերուն մէջ քու
շնորհքովդ, որ ներսըդինուս առաքինի վարքի մը
պտուղները առաջ բերեն քու Անուանդ փառքին և
պատուոյն համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող Աստուած՝ աղբիւր ամենայն ի-
մաստութեան, դուն որ մեր խնդրելէն առաջ մեր
կարօտութիւնը գիտես, և խնդրելու ժամանակնիս
մեր տգիտութիւնը կը ճանչնաս. կ՚աղաչենք ողոր-
մի մեր տկարութեանցը. և ան բաները՝ որ մեր անար-
ժանութեամբը չենք համարձակիր և մեր կուրու-
թեանը համար չենք կրնար խնդրել, շնորհէ պար-
գեւել մեզի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի քու Որդ-
ւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը, և ամենակարող Հօր Աստուծոյ, և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ, և միշտ ձեր ամենուդ վրայ ըլլայ. Ամէն:

ԿԱՆՈՆ
ՄԻԱՍՆԱՑ ՀԱՒԱՏՈՑ

ԵՐԿՈՒ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՆՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ ՀԱՒԱՆՈՒԹԵԱՄԲԸ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԱԾ

1562 ին Լոնդոն քաղաքը եղած Եկեղեցականաց ժողովքին մէջ, այլեւայլ կարծիքներուն երկպառակութիւնները խափանելու, և ճշմարիտ Կրօնքին մի միայն Հաւանութիւնը հաստատելու համար։

Ը

Ամենասուրբ Երրորդութեան Հաւատքին վերաբերեալ.

Միայն մէկ կենդանի և ճշմարիտ Աստուած կայ, յաւիտենական, անմարմին, անբաժանելի և անչարչարելի. անհուն կարողութեամբ, իմաստութեամբ ու բարութեամբ. ամէն երեւելի և աներեւոյթ բաներուն Ստեղծողը և Պահպանողը։ Եւ այս Աստուածութեան միութեանը մէջ երեք Անձ կայ մէկ գոյութեամբ, կարողութեամբ ու յաւիտենականութեամբ. Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի։

Ը

Բանին կամ Աստուծոյ Որդւոյն ճշմարտապէս Մարդ ըլլալն վերաբերեալ.

Որդին՝ որ է Յանն Հօր, ի յաւիտենից ծնեալ ի Հօրէ, ճշմարիտ և յաւիտենական Աստուած, և համագոյակից Հօր, Այարդկային բնութիւնը առաւ ամենօրհնեալ կուսին որովայնին մէջ, անոր գոյացութենէն. անանկ որ երկու ամբողջ և կատարեալ բնութիւնները, այսինքն Աստուածային և Այարդկային, մէկ Անձով մը միացան, ամենևին անբաժանելի. որոնցմէ է մէկ Քրիստոս մը, ճշմարիտ Աստուած, և ճշմարիտ Այարդ. ան որ ճշմարտապէս չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ իւր Հայրը մեզի հետ հաշտեցունելու համար. ու մէկ պատարագ մը ըլլալու, չէ թէ միայն սկզբնական մեղքին համար, հապա նաև մարդկանց ներգործական մեղքերուն համար:

Թ

Քրիստոսի Դժոխքը իջնալուն վերաբերեալ.

Որովհետեւ Քրիստոս մեր պատճառաւը մեռաւ ու թաղուեցաւ, անանկ ալ պէտք է հաւատալ որ Դժոխքը իջաւ:

Ժ

Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ.

Քրիստոս ճշմարտապէս նորէն յարութիւն ա-

ռաւ մեռելներէն, և դարձեալ իւր մարմինը առաւ, միսովը, ոսկորներովը և ամէն բաներովը, որ Յարդկային բնութեան կատարելութեանը կը վերաբերին. որոնցմով Երկինքը համբարձաւ, ու հոն կը նստի, մինչեւ որ դառնայ վերջին օրը բոլոր մարդիկը դատելու։

Ե

Հոգւոյն Սրբոյ վերաբերեալ.

Սուրբ Հոգին, որ Ի Հօրէ և Որդւոյ կը բղխի, մի և նոյն գոյացութենէ, մեծավայելչութենէ և փառաւորութենէ է, միանգամայն Հօր և Որդւոյ հետը. ճշմարիտ և յաւիտենական Աստուած։

Զ

Սուրբ Գրոց Քրկութեան բաւական ըլլալուն վերաբերեալ.

Սուրբ Գիրքը փրկութեան հարկաւոր եղած բոլոր բաները կը պարունակէ. անանկ որ ամէն ինչ բան որ անոր մէջ չի կարդացուիր, և անոր վկայութեամբը չի հաստատուիր, մէկէ մը չի պահանջուիր իբր հաւատոյ մասն հաւատալ, ոչ ալ փրկութեան հարկաւոր կամ կարեւոր սեպել։ Սուրբ Գիրք անունէն կ'իմանանք մենք Հին և Նոր Կտակարանի այն կանոնական Գիրքերը, որոնց Հեղինակութեանը վրայ ամենեւին երկբայութիւն մը չեղաւ Եկեղեցւոյ մէջ։

Կանոնական Գրքերուն Անուանցը և Թիւերուն վերաբերեալ ։

Վիրք Ծննդոց ։
Ելից ։
Ղեւտացւոց ։
Թուոց
Երկրորդ Օրինաց ։
Յեսուայ ։
Դատաւորաց ։
Հռութայ ։
Առաջին Վիրք Սամուէլի ։
Երկրորդ Վիրք Սամուէլի ։
Առաջին Վիրք Թագաւորաց ։
Երկրորդ Վիրք Թագաւորաց ։
Առաջին Վիրք Նաւագորդաց ։
Երկրորդ Վիրք Նաւագորդաց ։
Առաջին Վիրք Եզրասայ ։
Երկրորդ Վիրք Եզրասայ ։
Եսթերայ ։
Յոբայ ։
Սաղմոսաց ։
Առակաց ։
Ժողովողին ։
Երգ Երգոց Սողոմոնի ։
Ղորս Մեծ Մարգարէներուն ։
Տասներկու Փոքր Մարգարէներուն ։

Միւս ճշմարիտ Գիրքերը (ինչպէս որ Հերոնիմոս կ'ըսէ)

Եկեղեցին վարքի օրինակի և սովորութեանց կրթուբեանը համար կը կարդայ. սակայն այսու ամենայնիւ վարդապետութիւն մը հաստատելու համար չի գործածեր անոնք. որ այս հետեւեալներն են.

Երրորդ Կիրք Եզրասայ.
Չորրորդ Կիրք Եղրասայ:
Կիրք Տօնիթայ.
Կիրք Յուդիթայ.
Եսթերայ Կրքին Նացորդը.
Կիրք Նահաստութեան.
Կիրք Միրաքայ Որդւոյն Յհսուայ.
Ա՝արդարհութիւն Նարուքայ.
Երգ Երեք Ա՝անկանց.
Պատմութիւն Շ՚ուշանայ.
Պատմութիւն Նելայ և Ս՚իշասլի.
Ընդօթք Ա՝անասէի.
Կիրք Ա՚ռաջին Ա՝ակաբայեցւոց.
Կիրք Երկրորդ Ա՝ակաբայեցւոց.

Նոր Կտակարանի ամէն Կիրքերը՝ ինչպէս որ հասարակօրէն ընդունուած են, կ՚ընդունինք անոնք, և կանոնական կը ճանչնանք:

Ի:

Հին Կտակարանին վերաբերեալ.

Հին Կտակարանը Նորին հետ ներհակութիւն մը չունի. վասն զի թէ Հին և թէ Նոր Կտակարանին մէջ յաւիտենական կեանք] խոստացուած է

մարդկային աղբին Քրիստոսով, ան որ Աստուծոյ և մարդկան մէջ մի միայն Միջնորդ է, Աստուած և Արդ ըլլալով։ Ուստի՝ պէտք չէ լսել անոնք որ կը կեղծեն թէ՝ Նախահայրները միայն անցաւոր խոստմունքներու կ'սպասէին։ Ծնեալ Յովսէի ձեռքովը Աստուծմէ տրուած Օրէնքը Քրիստոնեաները չի պարտաւորէր այն բաներուն, որ Հսկերու և Բարողութիւններու կը վերաբերի, ոչ ալ անոնց Հաղաքական պատուէրները պարտի հարկաւ տերութեան մը մէջ ընդունուիլ։ այսու ամենայնիւ ո՛և իցէ քրիստոնեայ մը աղատ չէ այն պատուիրանքներուն հնազանդութենէն, որ Հարկական կ'անուանէն։

Ը.

Երեք Հանգանակներուն վերաբերեալ.

Երեք Հանգանակները այսինքն Նիկիան Հանգանակը, Սուրբ Ղեռնոսէ Հանգանակը, և ան՝ որ հասարակօրէն Աթանասեայ Հանգանակը կ'ըսուի, գլխովին ընդունելի և հաւատալի են. վասն զի Սուրբ Գրոց հաւաստի վկայութեամբը կրնան հաստատուիլ։

Թ.

Սկզբնական Մեղքին վերաբերեալ.

Սկզբնական Մեղքը Ադամայ հետեւութենէն

չի կայանար, (ինչպէս որ Պողոսդիսեաններըը վստ-
րապար կ'ըսեն,) հապա ամէն մարդուն բնութեանը
պակասութիւնը ու ապականութիւնն է, որ Ադամայ
սերունդներուն բնականապէս ծնած է. որ նոյն ա-
պականութեան պատճառաւը մարդը խիստ հեռաւո-
րութեամբ օտարացաւ սկզբնական արդարութենէն,
և իւր սեպհական բնութեամբը չարութեան հակա-
միտեալ է, անանկ որ մարմինը միշտ հոգիին հակա-
ռակ ցանկութիւններ ունի. և այս պատճառաւ ա-
մէն մարդ որ այս աշխարհիս մէջ կը ծնանի, անիկայ
Աստուծոյ բարկութեանը ու դատապարտութեանը
արժանի է: Եւ այս բնութեան ապականութիւնը
վերստին ծնածներուն վրայ անգամ կը մնայ. ուստի
մարմնոյ ցանկութիւնը որ Հռունարէն (Տիւռնէ սաբ-
գոս) կ'ըսուի, որ ոմանք իմաստութիւն կը թարգմա-
նեն, ուրիշները զգայականութիւն, ուրիշները յօ-
ժարութիւն, և ոմանք ալ մարմնոյ ցանկութիւն, Աս-
տուծոյ Օրինացը չի հնազանդիր: Եւ թէպէտ դա-
տապարտութիւն չի կայ անոնց՝ որ կը հաւատան ու
մկրտուած են, այսու ամենայնիւ Առաքեալը կը խոս-
տովանի որ՝ տուիանքը ու մարմնական ցանկութիւնը
ինքնին մեղաց բնութիւնը ունի:

Ժ.

Անձնիշխանութեան վերաբերեալ.

Ա՝արդոյս վիճակը Ադամայ իյնալէն ետեւ ա-

նանկ է, որ ինքը իր բնական զօրութեամբը ու բարեգործութեամբը կարող չէ դառնալ ու իր անձը պատրաստել Հաւատոյ և Աստուծոյ կոչմանը. վասն որոյ մենք ամենևին կարողութիւն մը չունինք Աստուծոյ հաճելի և ընդունելի բարեգործութիւն մը ընելու, առանց Աստուծոյ շնորհացը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, որ առաջուց կուգայ մեզի, որ մենք բարի կամք ունենանք. և ձեռնտու կ'ըլլայ մեզի երբոր մենք ան բարի կամքը ունենանք։

Ժ.Ը

Մարդոյս Արդարանալուն վերաբերեալ.

Ո՛չնք Աստուծոյ առջին արդար կը սեպուինք միայն մեր Տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը Հաւատքով, ու չէ թէ բուն մեր գործքովը կամ՝ արժանաւորութեամբը. Ուրեմն մեր միայն Հաւատոյ զօրութեամբ արդարանալը խիստ ողջամիտ վարդապետութիւն մըն է, և ամենայն մեր խիթարութեամբ լեցուն. ինչպէս որ ընդարձակապէս բացատրուած է մարդոյս արդարանալուն Ա՛առին մէջ։

Ժ.Ի

Բարի Գործքերու վերաբերեալ.

Նմանապէս Բարի Գործքերը որ Հաւատոյ պտուղներն են, և մարդոյս արդարանալէն ետեւ կու-

գան, կարող չեն մեր մեղքերը ընկլլուս, և Աստուծոյ Պատասխանին խստութիւնը զիջուցանելուս. սակայն այսու ամենայնիւ հաճելի և ընդունելի են Աստուծոյ Յիսուս Քրիստոսով, և հարկաւորապէս մեկ ճշմարիտ և կենդանի հաւատքէ մը առաջ կուգան. ա-նանկ որ անոնցմով մեկ կենդանի հաւատք մը յայտնապէս կը ճանչցուի, ինչպէս որ մեկ ծառ մը իր պտուղէն:

ԺԱ.

Արդարութենէ առաջ եղած Գործքերուն վերաբերեալ.

Յիսուս Քրիստոսի շնորհքէն և իր Հոգւոյն աղդեցութենէն առաջ եղած Գործքերը, Աստուծոյ հաճելի չեն, Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն առաջ չի դալնուն համար, ոչ ալ մարդս բաւական կ'ընեն շնորհք ընդունելու. կամ (ինչպէս որ Պապրոցական Հեղինակները կ'ըսեն) չեն արժանացուներ յարմարութեան կամ պատշաճութեան շնորհքը ընդունելու. բայց որովհետեւ այնպէս գործադրուած չեն ինչպէս որ Աստուած կամեցաւ և հրամայեց ըլլալու, չենք երկբայիր որ անոնք մեղքին բնութիւնը ունին:

ԺԱ.

Բարի Գործքերուն չափաւանցութեանը վերաբերեալ.

Աստուծոյ Պատուիրանքներէն վեր և աւելի կա-

մաւոր գործքերը սորվեցընելը, որ Նարի Գործքե-
րուն չափաղանցութիւնը կ'ըսեն, խիստ յանդուգն և
անօրէն բան է. որովհետեւ այս կերպով մարդիկ
յայտնապէս կը ծանուցանեն որ իրենք չէ թէ միայն
Աստուծոյ ունեցած պարտքերնին կը մատուցանեն,
հապա անոր համար իրենցմէ պահանջուածէն էվել
կը կատարեն. որ ընդ հակառակը Քրիստոս մեր Տէ-
րը յայտնապէս կ'ըսէ թէ՝ երբոր ձեզի հրամայուած
բաներուն ամէնը կատարելու ըլլաք, ըսէք թէ՝ մենք
անպիտան ծառաներ ենք:

Յ Ե

Քրիստոսի մի միայն առանց Մեղքի ըլլալուն վերաբերեալ.

Քրիստոս նոյն մեր բնութեանը իսկութեամբը
մեզի նման մարդ եղաւ ամէն բանով, բաց ի մեղքէն,
ուրկէ բոլորովին ազատ էր, թէ մարմնով և թէ հոգ-
ւով: Ինքը եկաւ ան անարատ Գառը ըլլալու, որ իր
անձին պատարագաւը որ անգամ մը եղաւ, աշխարհի
մեղքը մէկ դի պիտի վերցուներ. և ինչպէս Ս. Յով-
հաննէս Առաքեալ կ'ըսէ, անոր վրայ մեղք չի կար:
Նայց մենք ամէնքս որ թէպէտ մկրտուած ու վերստին
ծնած ենք Քրիստոսով, սակայն այսու ամենայնիւ
շատ բաներու մէջ կը մեղանչենք. մե թէ որ ըսենք՝
թէ մեղք չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր մէջը
ճշմարտութիւն չի կայ:

Ժ.Ջ.

Մկրտութենէ ետեւ գործուած Մեղքին վերաբերեալ.

Մկրտութենէ ետեւ կամաւորապէս գործուած ամէն մահացու մեղքը Հոգւոյն Սրբոյ դէմ՝ մեղք չէ, և ոչ ալ աններելի: Ուստի զղջման պարգեւը ուրանալու չեն անոնք, որոնք Մկրտութենէն ետեւ մեղքի մէջ կ'իյնան: Մինչ Սուրբ Հոգին ընդունելէն ետեւ կրնանք ան տրուած շնորհքէն զատուիլ և մեղքի մէջ իյնալ. և Աստուծոյ շնորհքովը կրնանք նորէն ելլել և մեր վարքերը շիտկել: Եւ այս պատճառաւ դատապարտելի են անոնք որ կ'ըսեն թէ՝ ալ անոնք չեն կրնար մեղանչել, քանի որ այս աշխարհիս մէջ ապրին. կամ կ'ուրանան Թողութեան տեղի գտնալը անոնց, որոնք ճշմարիտ զղջմամբ կ'ապաշխարեն:

Ժ.Է.

Ընախաձեռնութեան և Ընտրութեան վերաբերեալ.

Կենաց Նախասահմանութիւնը Աստուծոյ յաւիտենական խորհուրդն է, որով (աշխարհիս հիմնադրութենէն առաջ) Աստուած ինքը իր սեպհականեալ խորհուրդովը՝ որ մենք ծածկեալ է, հաստատութեամբ կարգադրեց անէծքէն ու դատապարտութենէն աղատելու անոնք, որ ինքը Քրիստոսով ընտրեց մարդկային ազգէն, և Քրիստոսի ձեռքովը անոնք յաւիտենական փրկութեան առաջնորդելու, պատուոյ անօթներ եղած: Ուստի անոնք որ Աստու-

ծոյ ասանկ մէկ գերագոյն բարուքեամբը պսակուած են, Աստուծոյ բացորոշուքեամբը կը կանչուին, իւր Հոգւոյն զօրուքեամբը յարմար ժամանակին ներգործած. անոնք չնորհքին միջնորդուքեամբը նոյն կոչմանը կը հնազանդին. անոնք ձրիապէս չնորհքով կ'արդարանան. որդեգրուքեամբ Աստուծոյ որդիք կ'ըլլան. Յիսուս Քրիստոս իր միածին Որդւոյն նմանուքեանը կերպարանակից կ'ըլլան. երկիւղածուքեամբ բարի գործքերու մէջ կը քալեն. և վերջապէս Աստուծոյ ողորմուքեամբը յաւիտենական երջանկուքեան կը ժամանեն։

Որովհետեւ ինչպէս որ Նախասահմանուքեան և Քրիստոսով մեր Ընտրուքեանը բարեպաշտ մըտածուքիւնը քաղցր, հաճելի և անպատմելի դիւրուքեամբ լեցուած է բարեպաշտ անձանց, և անոնց՝ որ իրենց անձին մէջ Քրիստոսի Հոգւոյն գործողուքիւնը կ'զգան, մարմինին գործքերը մեռցուննլով և իրենց մարմնաւոր անդամները, և իրենց հոգին գերագոյն և երկնային բաներու բարձրացուննլով, Քրիստոսի միջնորդուքեամբը ընդունելու յաւիտենական փրկուքեան վերաբերեալ իրենց հաւատքը մեծապէս հիմնելու և հաստատելու համար, և իրենց առ Աստուած ունեցած սէրը սաստիկ արծարծելու համար. Ընանկ ալ Քրիստոսի Հոգիին կարօտ, հետաքրքիր և մարմնասէր անձանց միշտ Աստուծոյ Նախախնամուքեան վճիռը իրենց աչքին առջին ունենալը խիստ վտանգաւոր կործանում մըն

է, որով սատանան անունք կամ յուսահատութեան կը ձգէ, և կամ՝ անառակութեան կը վարէ, որն որ յուսահատութենէ պակաս վտանգաւոր բան չէ։

Մենք ևս պարտինք Աստուծոյ խոստմունքները այն կերպով ընդունինք, ինչպէս որ ընդհանրաբար Սուրբ Գրոց մէջ առաջարկուած են մեզի. և մեր գործքերուն մէջ պարտինք Աստուծոյ ան կամքին հետեւիլ, որ յայտնապէս ծանուցած է մեզի Աստուածաշունչին մէջ։

ԺԱ.

Միայն Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը յաւիտենական Փրկութիւն գտնուելուն վերաբերեալ.

Նշովքի արժանի են անոնք՝ որ կը համարձակին ըսել, թէ ամէն մարդ իր դաւանած Օրէնքովը կամ Աղանդովը կը փրկուի. անանկ որ ինքը կը ջանայ իր վարքը նոյն Օրէնքին և Կնական լոյսին յարմարեցուր։ Նայց Սուրբ Գիրքը միայն Յիսուս Քրիստոսի Անունը մեզի կը ցըցունէ, որով մարդիկ պիտի փրկուին։

ԺԲ.

Եկեղեցւոյ վերաբերեալ.

Քրիստոսի տեսանելի Եկեղեցին հաւատացեալոց միութիւնն է. որ նոյն միութեանը մէջ Աստուծոյ անարատ Պատգամը կը քարոզուի, և Աստ-

ներըը ըստ արժանւոյն կը մատակարարուի Ս. Քրիստոսի հաստատած կերպովը ան ամէն բաներուն մէջ, որ հարկաւ անոնց համար կը պահանջուին:

Ինչպէս որ Եբոսոզէնի, Աղեքսանդրիայի և Պոնտոսի Եկեղեցիները սխալեցան, անանկ ալ Հռոմայի Եկեղեցին սխալեցաւ. չէ թէ միայն իրենց միքերովը և ծէսերովը, հապա Հաւատոյ մասին վրաբերեալ մասերուն մէջ ալ:

Ի

Եկեղեցւոյ Իշխանութեանը վերաբերեալ.

Եկեղեցին կարողութիւն ունի Հրարողութիւններ ու Օրէսները վճռաւ հաստատելու, և իշխանութիւն ունի Հաւատոյ վիճաբանութեանը վերաբերեալ բաներուն մէջ. սակայն օրինաւոր չէ Եկեղեցւոյ ոևէ իցէ բան մը կանոնադրելը, որ հակառակ ըլլայ Հստուծոյ գրուած Խօսքին. ոչ ալ պարտի Սուրբ Գրքին մէկ տեղը այն կերպով բացատրելու, որ միւսին հետ հակասութիւն մը ունենայ: Ուստի՝ թէպետև Եկեղեցին Սուրբ Գրոց վկան ու պահապանն է, սակայն ինչպէս որ անոնց դէմ պէտք չէ որ բան մը սահմանէ, անանկ ալ անոնցմէ զատ ուրիշ բան մը պէտք չէ ստիպել, որ փրկութեան հարկաւոր սեպուի:

ԻԸ

Ընդհանրական ժողովքներուն Իշխանութեանը վերաբերեալ.

Ընդհանրական ժողովքները կարող չեն ժողովուիլ առանց Իշխաններուն հրամանին և կամայը: Եւ երբոր մէկտեղ ժողվուին (քանի որ անոնք մարդկանց հաւաքում մըն է, որոնց ամէնքը Հոգիով ու Աստուծոյ Խօսքով չեն վարուած) կրնան սխալիլ, և երբեմն սխալեցան, և ան բաներուն մէջ անդամ, որ Աստուծոյ կը վերաբերին: Ուստի որոյ անոնցմով սահմանադրուած փրկութեան հարկաւոր բաները զօրութիւն մը և իշխանութիւն մը չունին, մինչեւ որ անոնց Հրովը Վիրքէն առնուած ըլլալը չի ցուցուի:

ԻԹ

Քաւարանի վերաբերեալ.

Հռովմէական այն վարդապետութիւնը՝ Քաւարանի, Ներողութիւններու, Պատկերներու և Սրբոց նշխարներուն երկրպագութեանը և յարգութեանը համար, ու նաև Սրբոց աղաչելու համար, վայրապար յիշնարուած չիմարական բան մըն է, և Հրովը Վիրքին մէկ վկայութեանը վրայ հաստատուած չէ. հապա էվելօք հակառակ է Աստուծոյ Խօսքին:

Լ

Ժողովրդին մէջ Պաշտօն վարելու վերաբերեալ.

Որինաւոր չէ որ մարդ մը ձեռնամուխ ըլլայ

հրապարակաւ քարոզութեան պաշտօնին, կամ ժողովուրդին մէջ խորհուրդներուն մատակարարութեանը, մինչեւ որ օրինաւորապէս կանչուած և անոնք ի գործ դնելու համար խրկուած չըլլայ: Եւ մենք պարտինք ըստ օրինի կանչուած ու խրկուած սեպել անոնք, որոնք որ այս գործիս համար ընտրուած ու կանչուած են անանկ անձինքներէ, որոնք հասարակաց իշխանութիւնը ունին Եկեղեցւոյ մէջ իրենց տրուած, պաշտօնեաներ կանչելու ու խրկելու տէրոյը այդիին մէջ:

ԻԿ

Ժողովուրդին հասկընալու լեզուին գործածութեանը վերաբերեալ.

Յայտնապէս հակառակ բան մըն է Աստուծոյ խօսքին և հին Եկեղեցւոյ սովորութեանը, հընարապարակական աղօթք մատուցանել Եկեղեցւոյ մէջ, կամ խորհուրդները մատակարարել ժողովուրդին չի հասկըցած լեզուովը:

ԻԵ

Խորհուրդներուն վերաբերեալ.

Քրիստոսի սահմանադրած խորհուրդները չէ թէ միայն նշաններ են կամ ապացոյցներ քրիստոնէի մը հաւանութեանը, հապա եվելոք հաստատուն վկայութիւններ են. նաև շնորհքին և Աստու-

ծոյ մեր վրայ ունեցած բարի կամացը աղբու նշան-
ներն են. որոնց միջնորդութեամբը ինքը մեր մէջը
աներեւութապար կը ներգործէ. ու չէ թէ միայն կը
կենդանացունէ, հապա մեր իր վրայ ունեցած հա-
ւատքը նաև կը զօրացունէ ու կը հաստատէ:

Ս՝ներ Տէր Յիսուս Քրիստոսի սահմանադրած
խորհուրդները երկուք են Եւետարանին մէջ, այս-
ինքն Ս՝կրտութիւն և Տէրունական Ընթրիք, կամ
Հաղորդութիւն:

Ս՝իւս հինգը՝ որ հասարակաբար խորհուրդ կ՝ը-
սուին, այսինքն Դրոշմ, Ապաշխարութիւն, Ձարդ,
Պսակ ու Վերջին Օծում, պէտք չէ որ Եւետարանի
խորհուրդներուն պէս սեպուին. վասն զի անոնք
ըստ մասին Առաքելոց Գործոց հետեւելէն ծագեցան,
և ըստ մասին Սուրբ Գիրքերէն ընդունուած կենաց
վիճակներն են. բայց այսու ամենայնիւ անոնք խոր-
հրդական բնութիւնը չունին Ս՝կրտութեան և Տէ-
րոջը Ընթրիքին նման. ինչու որ անոնք Աստուծմէ
կարգադրուած երեւելի նշան մը կամ արարողու-
թիւն մը չունին:

Նոյն խորհուրդները Քրիստոս չի հաստատեց
տեսարան մը ըլլալու, կամ՝ ասդին անդին պտըտ-
ցունելու. հապա պատշաճաւոր կերպով գործածե-
լու: Եւ անոնք միայն արժանաւորապէս ընդունող-
ներուն մէջ ան միրկական ազդեցութիւնը կամ ներ-
գործութիւնը ունին. սակայն անարժանապէս ըն-
դունողները ինքնին իրենց դատապարտութիւնը ծա-

խոս կ'առնեն, ինչպես որ Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ։

ԻՕ.

Պաշտօնեաներուն Աստուծմէ վերաքերեալ, որ Խորհուրդներուն ներգործութիւնը չի կրնար արդիլել։

Քրիստոսի տեսանելի Եկեղեցիին մէջ բարեգործութիւնները միշտ բարեգործներուն հետ խառնուած են, և երբեմն բարեգործները Աստուծոյ խօսքին և Խորհուրդներուն մատակարարութեանը գլխաւոր իշխանութիւնը կ'ունենան. բայց այսու ամենայնիւ անիկայ իրենց անուամբը չի կատարելուն պատճառաւ, հապա Յիսուս Քրիստոսի անուամբը, և անոր յանձնարարութեամբը ու իշխանութեամբը անոնք մատակարարելուն համար, անոնց սպասաւորութիւնը կրնանք ունենալ, թէ Աստուծոյ խօսքը լսելու և թէ Խորհուրդները ընդունելու։ Ոչ ալ անոնց ապերախտութեանը պատճառաւ Քրիստոսի հաստատած Խորհուրդին ներգործութեանը պակասութիւն մը կ'ըլլայ, և ոչ Աստուծոյ պարգեւներուն շնորհքը կը թևթեւնայ անանկներուն, որոնք հաւատքով ու արժանաւորութեամբ կ'ընդունին իրենց մատակարարուած Խորհուրդները, որոնք՝ թէ և չար մարդոց ձեռքովը կը մատակարարուին, բայց Քրիստոսի սահմանադրութիւնը ու խոստումը ըլլալուն համար, ներգործութեան զօրութիւնը ունին։

Այսու ամենայնիւ Եկեղեցւոյ օրինադրութեանը

կը վերաբերի չարադործ Պաշտօնեաներուն քննութիւնը ընել. և անոնկ մարդիկներ անոնց ամբաստանութիւն ընեն, որոնք ան անձինքներուն յանցանքները գիտեն. և վերջապէս մեղադրել ըլլալուն պէս, արդար դատաստանաւ պաշտօնէ հանուին:

ԻԱ

Մկրտութեան վերաբերեալ.

Մ՝կրտութիւնը չէ թէ միայն դաւանութեան նշանակ մըն է և տարբերութեան նշան մը, որով քրիստոնեաները չի մկրտուածներէն կ՝որոշուին. հապա վերածնութեան կամ ծննդեան նշան մըն է. որով իբր մէկ միջոցով մը արժանաւորապէս Մ՝կրտութեան Խորհուրդը ընդունողները Եկեղեցւոյ մէջ կը խառնուին. մեղքին թողութեան խոստմունքները և մեր որդեգրութիւնը Հոգւոյն Սրբոյ միջնորդութեամբը Աստուծոյ զաւակները ըլլալու՝ երեւելի կերպով կը նշանակուին և կը կնքուին: Աստուծոյ աղօթելու ղօրութեամբը հաւատքը կը հաստատուի և շնորհքը կ՝աճի: Տղայոց Մ՝կրտութիւնը ամէն մէկ կերպով Եկեղեցւոյ մէջ պահուելու է, որ խիստ պատշաճ է Քրիստոսի սահմանադրութեանը:

ԻԲ

Տէրոջը Ընթրիքին վերաբերեալ.

Տէրոջը Ընթրիքը չէ թէ միայն սիրոյ նշան մըն

է, որ քրիստոնեաները պարտին իրենց մէջ մկրըզմկու ունենալ, հապա Եվլէօք մեր սիրկութեանը Խորհուրդն է Քրիստոսի մահուանը միշնորդութեամբը. անանկ որ անանկներուն՝ որ անիկայ արդարապէս, արժանաւորութեամբ ու հաւատքով կ'ընդունին, Հացը՝ որ մենք կը կոտրենք, Քրիստոսի Մարմինին հաղորդակից ըլլալ է. և նմանապէս Օրհնութեան Գաժակը՝ Քրիստոսի Արնանը հետ հաղորդ ըլլալ է:

Տէրոջը Ընթրիքին մէջի գոյաւիոխութիւնը (կամ Հացին ու Գինիին դոյութեանը վիոխուիլը) Սուրբ Գիրքէն չի կրնար ցուցուիլ. հապա Սուրբ Գրոց յայտնի ըսածին հակառակ է, Խորհուրդի մը յատկութիւնը կը ջնջէ, և շատ աւելորդապաշտութեանց պատճառ եղած է:

Քրիստոսի Մարմինը Ընթրիքին մէջ կը տըրուի, կ'ընդունուի և կը ճաշակուի միայն երկնային և հոգեւոր կերպով: Եւ ան միջոցը՝ որով Քրիստոսի Մարմինը կ'ընդունուի և կը ճաշակուի, Հաւատքն է:

Տէրոջը Ընթրիքին Խորհուրդը Քրիստոսի սահմանադրութեանը նայելով չէր պահուիր, այս դին ան դին տարուէր, վեր առնուէր կամ պաշտուէր:

ԻԹ.

Մեղաւորներուն վերաբերեալ, որոնք Հաղորդութիւն առած ժամանակնին Քրիստոսի Մարմինը չեն ճաշակեր.

Մեղաւորները և անոնք որ կենդանի հաւատքէ

զրկուած են, թէպէտև մարմնապէս և աչուերնիս իրենց ակնառելուն մէջը կ'առնեն (ինչպէս որ Ա. Ո- գոսթինոս կ'ըսէ) Քրիստոսի Աստուծոյն և Քրեանը խորհուրդը, բայց բնաւ Քրիստոսի հաղորդակից չեն ըլլար. հապա էվեջք իրենց դատապարտուելնին համար աստնկ մէկ մեծ բանի մը նշանը կամ խորհուրդը կուտեն ու կը խմեն:

Ի.

Հաղորդութեան երկու Տեսակին վերաբերեալ.

Տէրոջը Նաժուկը աշխարհականներուն ալ պարտի տրուիլ. վասն զի Տէրոջը խորհուրդին երկու տեսակ մասերն ալ Քրիստոսի սահմանադրութեամբը և հրամանսւսը հաւասարապէս ամէն քրիստոնէից մատակարարուելու են:

ԻԸ.

Խաչին վրայ կատարուած Քրիստոսի անգամ մը Պատարագ ըլլալուն վերաբերեալ.

Քրիստոսի անգամ մը Պատարագ ըլլալը այն կատարեալ փրկութիւնը, քաւութիւնը ու հատուցումն է ընդհանուր աշխարհիս բոլոր մեղքերուն համար, թէ սկզբնական և թէ ներգործական. և անկէ ի զատ մեղքի համար ամենևին ուրիշ հատուցում մը չի կայ: Ուստի Պատարագներուն զոհերը, որոնց մէջ հասարակօրէն կ'ըսուէր թէ Քահանան Քրի-

լիստոսը կը մատուցանէր կենդանիներուն և մեռեալներուն համար, որ պատժոյ կամ յանցանքի թողութիւնը ընդունին, հայհոյական կեղծաւորութիւններ և վնասակար խաբէութիւններ էին։ —

ԼՒ

Քահանայից Ամուսնութեանը վերաբերեալ.

Աստուծոյ Օրէնքը չի հրամայեր Եպիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և Արկաւադներուն միայնակեցութեան վիճակին ուխտադիր ըլլալու, կամ ամուսնութենէ հրաժարելու. վասն որոյ օրինաւորապէս հրաման տրուած է անոնց, ինչպէս որ ուրիշ ամէն քրիստոնէից ամուսնանալու իրենց ընտրողութեամբը, որն որ առաւել սուրբ վարք ունենալու համար յարմար կը դատեն։

ԼՓ

Քահանադրուած Անձանց վերաբերեալ. օրինցմէ ինչպէս պէտք է հեռու կենալ.

Այն անձը՝ որ Եկեղեցւոյ հրապարակական դատապարտութեամբը արժանաւորապէս նոյն Եկեղեցիին միութենէն կտրուած ու բանադրուած է, պէտք է որ բոլոր հաւատացեալներուն բաղմութիւնը Հեթանոսի ու Աքսաւորի մը պէս սեպէ անիկայ, մինչեւ որ ապաշխարանքով հրապարակաւ հաշտուի, ու

Եկեղեցւոյ մէջ ընդունուի ան Աստաւորէն՝ որ ա-
նիկայ ընելու իշխանութիւնը ունի :

Լ Ա

Եկեղեցւոյ Աւանդութեանցը վերաբերեալ .

Հարկաւոր չէ որ Աւանդութիւնները ու Արա-
րողութիւնները ամէն տեղ մի և նոյն ըլլան , և բո-
լորովին իրարու նման . վասն զի ամէն ժամանակ ա-
նոնք տարբեր եղան , և կրնան փոխուիլ ջանազան եր-
կիրներու , ժամանակներու և մարդկանց սովորու-
թեանցը նայելով . միայն թէ Աստուծոյ Պատգամին
դէմ բան մը չի սահմանադրուի : Ով որ ինքնին իր
մանաւանդ դատողութեամբը կամաւ ու խորհրդով
Եկեղեցւոյ աւանդութիւնները ու արարողութիւն-
ները բացարձակ չի պահեր , որոնք Աստուծոյ Խօս-
քին դէմ չեն , և հասարակ իշխանութենէ հաստա-
տուած ու ընդունուած են , պարտի հրապարակաւ
յանդիմանուիլ , (որպէս զի ուրիշները նոյն բանը
ընելու երկիւղ ունենան) ան անձին նման որ Եկե-
ղեցւոյ հասարակ կարգին դէմ կը մեղանչէ , և Աստ-
նականներուն իշխանութիւնը կ'արհամարհէ , ու տը-
կար եղբայրներուն խիղճերը կը վիրաւորէ :

Ամէն մէկ մասնաւոր կամ ազգային Եկեղեցի իշ-
խանութիւն ունի Եկեղեցւոյ մասնաւոր արարողու-
թիւնները կամ ծէսերը սահմանադրելու , փոխելու
և վերցունելու , որոնք միայն մարդկային իշխանու-

թեամբ սահմանուած են, որ ամէն բան չինուածեան համար եղած ըլլայ։

Լ.Ե

Հոգեւոր ճառերուն վերաբերեալ.

Հոգեւոր Ա՛առերուն երկրորդ Կիրքը, որոնց վանական անուններուն հոս այս կրօնքի հաւատալու Աասին ներքեւը դրինք, բարի և ողջամիտ Ա՛արդապետութիւն մը կը պարունակէ, և այս ժամանակներուս համար խիստ հարկաւոր է, ինչպէս որ Հոգեւոր Ա՛առերուն առաջին Կիրքն ալ որ Ա՛եցերորդ Եդուարդի ժամանակը հրատարակուեցաւ. ուստի պատշաճ կը դատենք որ Եկեղեցիներուն մէջ պաշտօնեաները զգուշութեամբ և որոշակի կարդան անոնք, որ ժողովուրդը կարող ըլլայ հասկընալու։

Հոգեւոր ճառերուն Անուանցը վերաբերեալ.

1 Եկեղեցւոյ իրաւամբք գործածութեանը վերաբերեալ.

2 Կռապաշտութեան վտանգին դէմ.

3 Եկեղեցիներուն նորոգութեանը և մաքուր պահուելուն վերաբերեալ.

4 Ւարի գործքերուն վերաբերեալ. առաչին՝ պահեցողութեան համար.

5 Ողկրամոլութեան և Ւրբեցութեան դէմ.

6 Ադուստի չափալանց շքեղութեանը վերաբերեալ.

7 Ընդթքի վերաբերեալ .

8 Ընդթքի Տեղին և Ժամանակին վերաբերեալ .

9 Ասսարակաց Ընդթքները և Խորհուրդները խմանալի լեզուով զուրցուելուն վերաբերեալ .

10 Աստուծոյ Խօսքին յարգութեամբ պահուելուն վերաբերեալ .

11 Ողորմութեան վերաբերեալ .

12 Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ .

13 Քրիստոսի Ջարչարանացը վերաբերեալ .

14 Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ .

15 Քրիստոսի Արիւնոյ և Մրեան Խորհուրդը արժանապէս ընդունուելուն վերաբերեալ .

16 Ադգային Սրբոյ Պարգեւներուն վերաբերեալ .

17 Աղթանաց* ըսուած Օրերուն վերաբերեալ .

18 Ամուսնութեան Ձիճակին վերաբերեալ .

19 Պաշխարութեան վերաբերեալ .

20 Ծուլութեան դէմ .

21 Պստամբութեան դէմ .

Լ.Օ.

Եպիսկոպոսներու , Քահանաներու և Սարկաւագներու Ձեռնադրութեանը և Քահանայագործութեանը վերաբերեալ .

Ընդեպիսկոպոսներու և Եպիսկոպոսներու , Վա-

---

* Արեւմտեան Եկեղեցին Քրիստոսի Համբարձմանը նախորդ երեք Օրերը Մաղխոյ կ'անուանէ :

հանաներու և Պարկաւագներու ձեռնադրութեան և քահանայագործութեան Կիրքը, որ Պ. Եգերորդ Եդուարդի ժամանակը հրատարակուեցաւ, և նոյն ժամանակը Կառլամէնդի հրամանաւը հաստատուեցաւ, նոյն քահանայագործութեան և ձեռնադրութեան հարկաւոր եղած ամէն բաները կը պարունակէ. և բան մ՚ալ չի գտնուիր որ աւելորդապաշտական և դէշ ըլլայ: Պ՚սն որդ ով որ այն Կրօնքին Ընդդողութեանցը կարգաւը Վահանայագործուած կամ Ձեռնադրուած է, վերոյիշեալ Եդուարդ Յ.ադգաւորին երկրորդ տարուէն մինչեւ հիմայ, կամ ասկէ ետեւ Պ՚նոյն Ընդդողութիւններուն կարգովը պիտի Վահանայագործուի կամ Ձեռնադրուի. մենք անանկները արդարապէս, ըստ կարգի և օրինաւորապէս Վահանայագործուած և Ձեռնադրուած կ՚ընդունինք:

Ի.

Քաղաքական Պատճառներուն վերաբերեալ.

Յ.ադգուհւոյն Պ՚նպատակութիւնը այս Երկրին Յ.ադգաւորութեանը, և բոլոր իւր Տէրութեանը սահմաններուն մէջ գերագոյն իշխանութիւնը ունի. և անոր կը վերաբերի ամէն բանի մէջ այս Տէրութեան բոլոր գլխաւոր կառավարութիւնը, թէ Եկեղեցական և թէ Վաղաքական. և ոչ օտար իշխանութեան մը ներքեւ է, և ոչ ալ պարտի ինալ.

Երբոր բոլոր գլխաւոր կառավարութիւնը Աստուածային Եհովատութեանը կը տեսկականենք, կ'իմանանք որ նոյն պատուոյ Անուններէն չատ-խոս անձինքներէն ոմանք կը դասրեակին. մենք ոչ Աստուծոյ Սօսքին մատակարարութիւնը մեր իշխաններուն կը յանձնենք, և ոչ ալ Սորհուրդներուն, ինչպես որ մեր Եղիսաբեթ Մադուհտին մծտերս հրատարակած Սահմանադրութիւնները ալ յայտնապես կը վկայեն. հապա միայն ան արտօնութիւնը՝ որ Աստուած ինքը Սուրբ Կրոց մէջ ամէն բարեպաշտ Իշխաններուն տուած է. այսինքն, որ Աստուծոյ իրենց Հոգաբարձութեանը յանձնած ամէն վիճակները ու կարգերը թէ Եկեղեցական և թէ Աշխարհական կառավարեն, և չարագործները ու ապստամբները քաղաքական սուրով պատժեն:

Հռովմայի Եպիսկոպոսը այս Աստղէս Տէրութեանը մէջ ամենեւին իշխանութիւն մը չունի:

Տէրութեան Օրէնքները ծանր և սաստիկ յանցանքներու համար կրնայ քրիստոնեաները մահու ամբ պատժել:

Օրինաւոր է քրիստոնէից որ Աստենակալներուն հրամանաւը ղէնք կրեն ու պատերազմի ծառայեն:

ԼԱ.

Քրիստոնէից Աստուածքներուն հասարակաց չըլլալուն վերաբերեալ.

Քրիստոնէից Հարստութիւնները և ինչքերը

հասարակութեանը չեն, անոնց իրաւունքին, պահանջմանը ու ժառանգութեանը նայելով, ինչպէս որ Կրկնակնունք աղանդաւորներէն ոմանք ստուգութեամբ կը պարծենան: Ոայց այսու ամենայնիւ ամէն մարդ պարտի իր ունեցածէն առատապէս ողորմութիւն պարգեւել աղքատաց:

Լ.

Քրիստոնէի մը Երդմանը վերաբերեալ.

Ինչպէս որ կը խոստովանինք թէ՝ սուտ և անխոհեմ՝ տեղը երդում ընելը արգիլուած է քրիստոնէից մեր Տէր Յիսուս Ք՝րիստոսէն, և իւր Ա. Յակոբոս Ընդաբեալէն. անանկ ալ կը դատենք որ Ք՝րիստոնէական Կրօնքը չարգիլեր մէկը երդում ընելէն, երբոր Ընտենական կը պահանջէ անիկայ հաւատոյ ու սիրոյ գործքի մը համար. միայն թէ Ա՝արգարէին սորվեցուցածին պէս կատարուի, իրաւունքով, դատողութիւնով ու ճշմարտութիւնով:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ընդ նախայիշեալ Կրօնքի հաւատալու Ա՝ասեր ուն Ոիրքը կրկին հաստատուեցաւ ու յանձնուեցաւ, որ այս Տէրութեանս մէջ պահուի և ի գործ դրուի, մեր Ինքնիշխան ԵՂԻՍԱԲԷԹ՝ Ընտուծոյ շնորհքովը Ընդղէոյ, Ոաղղիոյ և Իռլանտիոյ Թա-

գուհուղին՝ Հաւատոյ Պաշտպանին և այլն, Հաւանու-
թեամբը ու Հաճութեամբը: Որ նոյն Կրօնքի Հա-
ւատալու Ա՛սսերը զգուշութեամբ կարդացուեցան և
կրկին Հաստատուեցան գերագոյն Տեառնին Արքե-
պիսկոպոսներուն և Եպիսկոպոսներուն բուն իրենց
ձեռքին ստորագրութեամբը. միանգամայն ստոլին
Տեառնին բոլոր Եկեղեցականներուն ստորագրու-
թեամբը, իրենց ժողովքին ժամանակը. Յամի Տեա-
ռըն 1571:

ՅՆԿ

ՄԱՍՆԱՑ ՀԱՒԱՏՈՑ

1 Ա՛մենասուրբ Երրորդութեան Հաւատքին վերաբերեալ.

2 Հանին կամ Աստուծոյ Որդւոյն Ճշմարտապէս Աստուածութեան վերաբերեալ,

3 Քրիստոսի Վիժոնքը իջնալուն վերաբերեալ.

4 Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ.

5 Հոգւոյն Սրբոյ վերաբերեալ.

6 Սուրբ Կրոց փրկութեան բաւական ըլլալուն վերաբերեալ.

7 Հին Կտակարանին վերաբերեալ.

8 Երկք Հանդանակներուն վերաբերեալ.

9 Սկզբնական Աղբիւրին վերաբերեալ.

10 Ընձեռհանութեան վերաբերեալ.

11 Աստուածս արդարանալուն վերաբերեալ:

12 Արի Գործքերու վերաբերեալ.

13 Արդարութենէ առաջ եղած Գործքերուն վերաբերեալ.

14 Արի Գործքերուն չափաղանցութեանը վերաբերեալ.

15 Քրիստոսի մի միայն առանց Աղբի ըլլալուն վերաբերեալ.

16 Ա՝կրտուԹենէ ետեւ գործուած Ա՝նդքին վերաբերեալ ։

17 ՀաստատմանուԹեան և ԸնտրուԹեան վերաբերեալ ։

18 Ա՝յն Յիսուս Քրիստոսի Ընուամբը յաւիտենական փրկուԹիւնը ստանալուն վերաբերեալ ։

19 Եկեղեցիին վերաբերեալ ։

20 Եկեղեցւոյ ԻշխանուԹեանը վերաբերեալ ։

21 Ընդհանրական ժողովներուն ԻշխանուԹեանը վերաբերեալ ։

22 Քաւարանի վերաբերեալ ։

23 Ժողովուրդին մէջ Պաշտօն վարելուն վերաբերեալ ։

24 Ժողովուրդին հասկընալու Ձգտին գործածուԹեանը վերաբերեալ ։

25 Ստրհուրդներուն վերաբերեալ ։

26 Պաշտօնեաներուն ԸնարժանուԹեանը վերաբերեալ, որ Ստրհուրդներուն ներգործուԹիւնը չի կրնար արգիլել ։

27 Ա՝կրտուԹեան վերաբերեալ ։

28 Տէրոջը Ընթրիքին վերաբերեալ ։

29 Ա՝ղաւորներուն վերաբերեալ, որոնք ՀաղորդուԹիւն առած ժամանակնին Քրիստոսի Ա՝արմինը չեն ճաշակեր ։

30 ՀաղորդուԹեան երկու Տնսակին վերաբերեալ ։

31 Ստչէին վրայ կատարուած Քրիստոսի ան-

գամ մը պատարագ ըլլալուն վերաբերեալ .

32 Քահանայից Յմուսնութեանը վերաբերեալ .

33 Նանաղբեալ Ընձանց վերաբերեալ , որոնց- մէ ինչպէս պէտք է հեռու կենալ .

34 Եկեղեցւոյ Լանդութեանցը վերաբերեալ .

35 Ընդհանուր Ժառերուն վերաբերեալ .

36 Եպիսկոպոսներու , Քահանաներու և Սար- կաւագներու Ձեռնադրութեանը և Քահանայա- գործութեանը վերաբերեալ .

37 Քաղաքական Յտենականերուն վերաբե- րեալ .

38 Քրիստոնէից Ստացուածքներուն հասարա- կաց ըլլալուն վերաբերեալ .

39 Քրիստոնէի մը Երդմանը վերաբերեալ .

Ընտանութիւն :

ՅԱՆԿ

ԸՐԵՆԱԿՅԱՈՒԹԵՆ ԵՒ ԽՆԱՅՈՒԹԵՆ

ՈՐՈՎ ՈՎ ՈՐ ԱԶԳԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ
ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ Է ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔԵՐԷՆ
ԵՒ ՄԵՐ ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՎԸ ԻՐԱՐՈՒ
ՀԵՏ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱԼՈՒ

Երիկ մարդ մը կարող չէ իրեն ամուսին առնել իր	Կնիկ մարդ մը կարող չէ իրեն ամուսին առնել իր
1 Ա՝ներ Ա՝պարը,	1 Ա՝ներ Հայրը,
2 Ա՝ներ Հօրը Ը՝մուսինը,	2 Ա՝ներ Ա՝օրը Ը՝մուսինը,
3 Ը՝մուսնոյն մեծ Ա՝պարը.	3 Ը՝մուսնոյն մեծ Հայրը.
4 Հօրաքոյրը,	4 Հօրեղբայրը,
5 Ա՝օրաքոյրը,	5 Ա՝օրեղբայրը,
6 Հօրեղբօր Ը՝մուսինը.	6 Հօրաքեռ Ը՝մուսինը.
7 Ա՝օրեղբօր Ը՝մուսինը,	7 Ա՝օրաքեռ Ը՝մուսինը,
8 Ը՝մուսնոյն Հօրաքոյրը,	8 Ը՝մուսնոյն Հօրեղբայրը,
9 Ը՝մուսնոյն Ա՝օրաքոյրը.	9 Ը՝մուսնոյն Ա՝օրեղբայրը.
10 Ա՝պարը,	10 Հայրը,
11 Ա՝օրուն,	11 Հօրուն,
12 Ը՝մուսնոյն Ա՝պարը.	12 Ը՝մուսնոյն Հայրը.

13 Աղջիկը ,
14 Մուսնդն Աղջիկը ,
15 Որդուդն Մուսինը .

16 Հարը ,
17 Մուսնդն Հարը ,
18 Եղբօրը Մուսինը .

19 Որդուդն Աղջիկը ,
20 Աղջկանը Աղջիկը ,
21 Որդու Որդուդն Մուսինը .

22 Աղջկանը Որդուդն Մուսինը ,
23 Մուսնդն Որդուդն Աղջիկը ,
24 Մուսնդն Աղջկանը Աղջիկը .

25 Եղբօրը Աղջիկը ,
26 Հրոջը Աղջիկը ,
27 Եղբօրը Որդուդն Մուսինը .

28 Հրոջը Որդուդն Մուսինը ,
29 Մուսնդն Եղբօրը Աղջիկը ,
30 Մուսնդն Հրոջը Աղջիկը .

13 Որդին ,
14 Մուսնդն Որդին ,
15 Աղջկանը Մուսինը .

16 Եղբայրը ,
17 Մուսնդն Եղբայրը ,
18 Հրոջը Մուսինը .

19 Որդուդն Որդին ,
20 Աղջկանը Որդին ,
21 Որդուդն Աղջկանը Մուսինը .

22 Աղջկանը Աղջկան Մուսինը ,
23 Մուսնդն Որդու Որդին ,
24 Մուսնդն Աղջկանը Որդին .

25 Եղբօր Որդին ,
26 Հեռ Որդին ,
27 Եղբօրը Աղջկանը Մուսինը .

28 Հրոջը Աղջկանը Մուսինը ,
29 Մուսնդն Եղբօրը Որդին ,
30 Մուսնդն Հրոջը Որդին .

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ա. Աղբ. գ
Բ. Յառաջաբան. ե
Գ. Եկեղեցւոյ Պաշտամանը վերաբերեալ. ժգ
Դ. Մասնաւոր ընթերցուածներ բոլոր տարուան Միրակի և Տօն օրերը առտու և իրիկուն կարդացուելու. իթ
Ե. Պարզատօմար ընթերցուածներուն աղիւսակովը. լը
Զ. Բոլոր տարուան շարժական և անշարժ տօներուն աղիւսակները և կանոնները պահք ու ծոմ օրերովը մէկ տեղ. ծ
Է. Կարգ Պատարագաց Աղօթից. 1
Ը. Կարգ Երեկոյեան Աղօթից. 20
Թ. Հանգանակ Հաւատոյ Ս. Աթանասի. 33
Ժ. Ի Թանի Մաղթանքներ կամ ընդհանուր Աղերսարկութիւններ. 37
ԺԱ. Աղօթք և Խոհութիւն այլ և այլ պատեհութիւններու համար. 47
ԺԲ. Բոլոր տարին կարդացուելու Մաղթանքները, Ողաքելոց Թուղթերը և Աւետարանները. 59
Ժ Գ. Կանոն Տէրունական Ընթրիքին կամ Մեծասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու. 289
ԺԴ. Կանոն տղայոց Հանդիսական Կրօնութեան մատակարարութեանը. 327
ԺԵ. Կանոն տղայոց առանձին Կրօնութեան

մատակարարութեանը . 340
ԺԼ. Կանոն չափահասներուն Ս. Հրաման մատակարարութեանը . 350
ԺԼԱ. Ս. Արդասպետութիւն հաւատոյ . 363
ԺԼԲ. Կանոն Տէրունի . 373
ԺԼԳ. Կանոն Ս. Մեռանելութեան հանդէսը կատարելու . 378
Ի. Կանոն այցելութեան հիւանդի . 393
ԻԱ. Կանոն Ս. Մեռնասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը հիւանդի մատակարարելու . 408
ԻԲ. Կանոն Ծաղկազարդի . 411
ԻԳ. Վկայութիւն յետ որդեծնութեան կանանց . 422
ԻԴ. Աստուծոյ բարկութիւնը և դատաստանին սպառնալիքները կամ աղէտարարութիւնը մեղաւորաց դէմ . 426
ԻԵ. Յաղմոս Տաւթի . 439
ԻԶ. Կանոն ծովուն վրայ գործածուելու աղօթքներուն . 693
ԻԷ. Կանոն և կերպ Եպիսկոպոս, Վարդապետ և Սարկաւագ օրհնելու, ձեռնադրելու և քահանայագործելու . 713
ԻԸ. Կանոն աղօթից շնորհակալութեամբ հանդերձ, որ պէս տէրութեանը ամէն եկեղեցիներուն և մատուռներուն մէջ կը կարդացուի ամէն տարի Յունիսի քսաներորդ օրը Տօրին Ս. Հաւատոյ երջանկաբար աճումը նշելուն համար . 773
ԻԹ. Կանոն մասանց հաւատոյ . 786
Լ. Յանկ մասանց հաւատոյ , 815
ԼԱ. Յանկ արենակցութեան և խնամութեան . 819